

N. 11002 B.

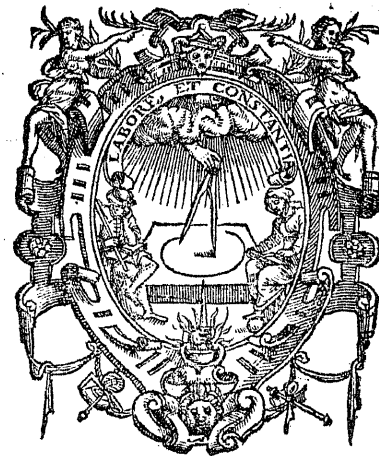
PAVLI
LEOPARDI

ISEMBERGENSIS FVRNII,
EMENDATIONVM ET MISCELLANEO-
RVM LIBRI VIGINTI.

In quibus plurima tam in Græcis quàm Latinis au-
ctoribus à nemine hactenus animaduersa aut in-
tellecta, explicantur & emendantur.

Tomus prior, decem libros continens.

CVM INDICE COPIOSISSIMO.

*N.º del Colegio de
La Comp. de Jesus
de Granada.*

ANTVERPIÆ,
Ex officina Christophori Plantini.
M. D. LXVIII.

B. 11002-6

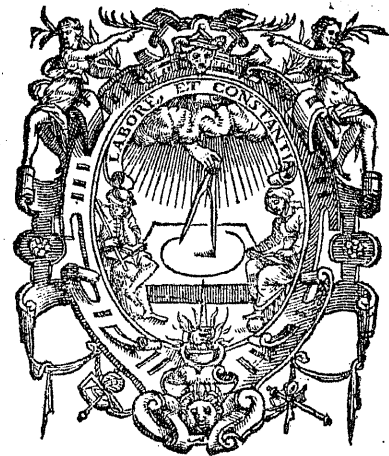
N. 11002 B.

PAVLI
LEOPARDI
ISEMBERGENSIS FVRNII,
EMENDATIONVM ET MISCELLANEORVM LIBRI
VIGINTI.

In quibus plurima tam in Græcis quàm Latinis auctoribus à nemine hactenus animaduersa aut intellecta, explicantur & emendantur.

Tomus prior, decem libros continens.

CVM INDICE COPIOSISSIMO.

*N.º del Colegio de
La Comp. de Jesus
de Granada*

ANTVERPIÆ,
Ex officina Christophori Plantini.
M. D. LXVIII.

PRVDENTISSIMIS HVMA-
NISSIMISQVE VRBIS BERGARVM AC
*Bergēsis territorij Senatoribus, dominis suis meritò colendis, Pau-
lus Leopardus Isembergensis, S. D.*

SVMMA PRIVILEGII.

CAVTVM est Regio privilegio, ne quis alius præter Christopho-
rum Plantinum, librum, cui titulus est, Pauli Leopardi Furnij emen-
dationum & miscellaneorum libr. xx, &c. imprimat, vel alibi im-
pressum vëdat hinc ad sexennium, sub pœna confiscationis librorum, vt la-
tius patet in literis datis Bruxellæ 20. Ianuarij, M. D. LXIIII.

Subsignat.

De Langhe.

VV M primo quoque tempore ingenio-
li nostri hic qualiscunq; partus, aut
ἔξ ἀμβραμα potius, in publicū prodire vel-
let, neq; quicquam aliud editionē eius
moraretur, quàm quodd *ἀπεροφωήτως* exi-
re recusaret: vestro potissimū nomini,
viri clarissimi, hoc quicquid est operis offerre dedica-
req; visum est: partim vt esset animi mei erga vos tā
præclare de me meritos pignus quoddā; partim quodd
vobis præteritis sine insigni ingratitude nota alij
eum donare non potuerim. Nam quicquid agellus
hic noster iam propemodum effœtus parit, dū vobis
vestræque iuuentuti inferuio, solis vestro iure deberi
scio. Non hic (quod alios plerosq; facere non ignoro)
in laudes digrediar vestras, neq; referā quàm inuictō
planeq; heroico animo omnes aduersæ fortunæ im-
petus atque iniurias exceperitis contēpseritisq;. Infi-
nitum enim hoc esset, & iusti operis argumētū. Hoc
tantū nunc liberè profitebor, dignos vos mihi videri
meliori fortuna, qui nunquam destitistis viros doctos
amplis salariis conducere, quos gymnasio vestro cele-
berrimo præficeretis. Testantur hoc Despauterij, Cu-
rij, Cellarij, aliorumq; vobis dedicati labores. Est hoc
quoque egregiū animi vestri erga literas monumen-
tum, quodd gymnasio vnà cum vrbe vestra florentissi-
ma, proximo bello Gallico, incēdio conflagrato, nulli
pepercistis sumptui in nouo extruendo, superiori illi
aut pari aut certè magnificentia non multò inferiori.
Porro ad hoc opus quod attinet, magno mihi labore
constitit eius collectio. magna etiam eius pars hæsit
abhinc annos viginti apud Rutgerum Resciū, olim
* 2 & pro-

& professorem Græcum & typographū, & mihi præceptorem. Illius autem morte factum est vt labores nostri *ad videri* ad nos redierint. Interea in eodem argumento exierunt in publicum Victorij, Brodæi, Iunij, Hartungi, Sigonij, Robortelli & Nannij doctissimæ obseruationes. hi effecerūt vt multa ex meis fuerint omittenda, nisi vellem edita ab aliis iterum publicare. Et quia pauca erant mihi reliqua ab aliis intacta, nihil iam amplius de editione cogitabam, quum ecce de improviso venit ad me, & patriæ communiōe & multis aliis de causis mihi coniunctissimus, Franciscus Nansius Isenbergensis I. C. negās hoc me debere ab editione deterrere, quum quid vbiq̃ue locorum & gentium edatur in hoc argumento, resciscere nequeam, nec quid edendum sit diuinare. Non temerè hoc illum dixisse, iam aliquoties apparuit, postquam anno superiori hos libros à nobis abstulit. Primò, quum Turnebus ederet Aduersariorum suorum libros duodecim: deinde quum Iunius Nonium innumeris locis emendatum: postremò quum Turnebus idem alterum tomum publicaret eodem anno. Si itaque efficere hîc voluissem vt nihil mihi cum his esset commune, fuissent lucubrationes nostræ repetendæ à typographo, & denuo describendæ: ad quam ré mihi per occupationes non datur otij satis. Nansio igitur auctore hâc aleam ieci, cuius ego iudicio plus semper tribui quàm meo. tametsi non nihil vereor ne amor verum de rebus iudicium alicubi ademerit. Valete viri humanissimi atque Mæcenates optimi. Bergis diui Guinnoci, ex schola vestra, anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, mensis Nouembri.

G V I-

G V I L I E L M V S P A N T I N V S M E D I-

C V S F R A N C I S C O N A N S I O I V R I S-

C O N S V L T O , S . P . D .

Quemadmodum optimarum semper rerum omnium eam vim esse & naturam, vt & vsu probo vtilissimæ & abusu perniciosissimæ efficiantur, facillè intelliget quisquis non aquæ modò atque ignis virtutem facultatemque (quæ duo sunt hominum orbi cum longè potentissima, tum maximè necessaria elementa) verùm etiam vina alimenta que, atque ipsa hominum præclarissima quæque ingenia, & principum magistratuumq; summam potentiam, quid ea & quanta vel bonorum agmina, si bene, vel malorum, si secus vsurpentur, apportare queant, animaduertit: Sicego, Francisce Nansi, typographiam diuinum planè quoddam esse munus, si ad mortalium comoda & prudentiam artiumque ingenuarum procuracionem accommodetur; eandemque summè pestiferam, si ad illiberales excitandas artes, si ad calumnias inuexandas, si ad hæreses & ad iniurias fraudesque propagandas operam suam applicet, existimo. Præclare itaque, Francisce doctissime, Plantinus typographus insignis facit, qui opem suam omnem, & industriam opesque maximas impendit, vt optimis optimorum & doctissimorum veterum pariter & recentiorum auctorum monumentis assidue excudendis edendisque doctrinam atque eruditionem elegantiore humanioreque veluti cælum Atlas, humeris sustentare contendit. E cuius officina operosissima, tanquam ex equo Troiano, fortissimi, lectissimi que trium principum linguarum (Hebraicæ, Græcæ & Latinæ) duces plurimi in omnibus clarissimis disciplinis & artibus quotidie exsilire conspiciuntur. Quorum ego tecum, mi Nansi (absit Nemesi, ablitque inuidia dicto) facillè vnum è principibus maximis hunc nostrū Leopardum constituendum habendumque censeo. Cuius hoc ipsum opus ego Louanij ante tres supra viginti annos cum Christiano Cellario Isenbergensi, Græcè viro docto, & Græca tum publicè docente, cumque Petro Nannio illius tum quoq; Academiæ publico Latinarum literarum professore eximio, vt à Rutgero ipsum Rescio typographo, & Græcarum literarum primario simul ac primo illius scholæ doctore (quod se tunc ille facturum sedulo & emendatè susceperat) excudendum castigatè & gnauiter vt curaremus, susceperamus: propterea quòd eius summam fore vtilitatem ad multas multorum doctissimorum

morum auctorum castigationes & explicationes cognoscendas, & variam ac multiplicem eruditionem coaceruandam perspiceremus. Quod cur eo tempore perfectum non fuerit, vere in ea quam ad Bergensem senatum dedit epistola, enarrat auctor. Cur verò ferius & post longum tot annorum interval- lum iam demum Plantinus Rescio quasi succenturiatus, illud à morte sui parentis (qui tertio Nonas Iunias anno cLo. Io. Lxvii. ætatis suæ Lvi. è viuis decessit) tanquam prolem posthumam euulget, diligentia ipsius quem dico patris atque auctoris & indefessa semper attexendi aliquid, elaborandique atque elimandi cura industriæque factū esse scio. Belle itaque, Nanfi eruditissime, & humaniter facis, bellè Plātinus operam adiungit suam, bellè postremò, prolixè, amplè ac liberaliter v- trique de hominibus literarum humaniorum (sine quibus gra- uiores disciplinas perfectè cognoscere nemo potest) studiosis meremini, pariter & laudem debitam atque immortalem glo- riam Leopardi manibus adferitis atque comparatis, qui istas ipsius lucubrationes illustrissimas è tenebris vindicatis, lucem que inspectare permittitis. Cuius reliqua quæ domi premitis scripta, vt pari fide ac benignitate emittere propediem velitis, oro vos atque obsecro. Nā (vt alia omittā) audio & scio Chrias siue apophthegmata quæ anno 1556 edidit, & locupletasse eū amplius altera parte, atque exposuisse accuratius, & addidisse in eorum qui Græcæ linguæ studiosi sunt gratiam, emendatio- ra longè sua cuique Græca. quæ partim Hondiscotæ, vbi bonā vitæ partem consumpsit: partimque Bergis, vbi reliquum vitæ finiit, absoluit. Fuit enim (vt tu optimè nosti, mi Nanfi) homo minimè omnium ambitiosus & gloriæ cupidus. quæ vnica fuit causa, vt in patria apud suos tranquillè & frugaliter viuere, quàm foris ad dignitates & amplas opes adspirare maluerit: vix alio admodum familiariter vsus quàm viro doctissimo Iacobo Nicolao, Loensibus à secretis & graphiario, cuius in his libris honorificam identidem facit mentionem. Bene vale. Brugis Flandrorum xviii. Calend. Ianuarij, anno 1567.

ALIQUOT Petri Nannij Alcmarij, Latinarum literarum apud Louanien- ses professoris doctissimi & celeberrimi, epistole: ex quibus lector perspicue intelliget quantum vir ille Leopardum hunc nostrum eiusque scripta fecerit. Obijt autem Nannius Louanij anno 1556.

PETRVS NANNIVS PAVLO LEO-
PARDO SVO S. D.

LIBELLOS tuos solida eruditionis plenos & elegantissimè loquen- tes, diutius tenui quàm tu voluisti, breuius tamen quàm ego optaui. Quis enim tam dulces hospites & tanto patre genitos, & tam bene pensantes doctrina si quid in ipsos hospitaliter fieret, libenter dimitteret? Interuenit quoque mea profectio in patriam, vbi fratris mortè nō minus luctus quàm molestia reperi, dum in herciscunda familia occupor, & liberos eius com- pono. Abstulit ea res totum mensem. Reuersus in tuas literas incidi, qui- bus reditum tuorum ad te postulabas, sed summa cum comitate, qua tua est humanitas, non sine promissis alterius operis, vt leuius ferrem istorum hospitum discessus, ac magna mihi spes facta est tui aduentus, in quo spe- ro te fallacem non futurum: nam planè iam id vt debitum exigo, & fru- strationem dolentissimè ferrem. Cupio enim eum videre, de quo tam ma- gnificè & beneuolenter sentio. Nescio an mihi credas, dicam tamen quod medullitus sentio: Nemo apud me de eruditione maior, neque de humani- tate candidior habetur. Legi & relegi virumque opus. Summa fides in translatione summa pensatio in verbis, in sententiis dexteritas, que & in- dolem eandem affertusq; que in Græcis sunt, reiment: & (quod meis scriptis deest) adest accuratio & maturitas. Habes eulogium ex vero de- promptum, cuius me nunquam pœnitebit, quòdve tacitum dissimulatū- que vellem: ne quis me putet in aurem blanditias insufurrare velle. Sed quid dicam de annotationibus? quàm diues ibi rerum supellex? quàm mul- ta restituumtur? quot errores aliorum aperiuntur? quàm arcana & hacten- nus nondum inuestigata sese produnt? Multa inde sublegimus, omnia de- cerpturi, nisi scelestum iter interuenisset. Sed tua humanitas (vri spero) ex publica editione me participem faciet idq; breui laudòq; consilium tuū, quod nostratia pyela transuolas, Luteriamq; vel Basileam circumspicis. id ex dignitate & ex vilitate tuorum operum est. Vides meam infelicitatem, qui cum incuria pecco: quod maxime patet in eo versiculo vbi bis of- fensum est, vitariq; potuit si vel leuiter ab aliquo fuisset admonitus. Sed desunt mihi amici hac in parte: quod multo verius est quàm dico. Deinde librarij etiam recta deprauant. Sunt enim & indocti plerique & incurij, operisq; vulgaribus vtuntur. Sed quæso te, mi Leoparde humanissime, vt vnà cum amicis Miscellanea mea perlegas, eaq; annotata ad me transmit- tas. Retractabo ea in auctariis Miscellaneorum, quæ e. s. de causa mēditor, vt surripiam materiam insultandi Robortello, cuius sententiæ tyrannidēq; nosti.

noſti. Triumphabit enim non ſolum de me, ſed de omnibus Belgis: clama-
bit q̄ illud Virgilianum, -- Crimine ab uno diſce omnes. In Alciato puta-
bat ſe de Ciſalpinis, in Eraſino de Tranſalpinis inſcruptum triumphum re-
portare poſſe. Bene vale. Louanij tertio Calendas Iunias, 1549.

Petrus Nannius Alcmarianus Paulo Leopardo Furnio S. D.

N V L L A inter nos opus eſt ἀμυνεῖα, humaniſſime Leoparde. nihil
enim vel altrinſecus peccatum eſt. Tua ſuſpicio tameſi non ex veris, tamē
ex grauiſſimis cauſis collecta fuit. In ea tamen opinione quam humaniter
te geſiſti, quod nec aliis nec tibi credulus iuſtiſſimi iudicis ritu me vltro
protocaſti ad cauſam dicendam, ne tua damnatio in inauditum procede-
ret: auditaq̄ cauſa ſtatim totam eam perſuaſionem deleuiſti. Quamobrē
tantam modeſtiam, etiam in ſumma ira, non inter offeſas, ſed inter me-
rita tua adnumero. Lucubrations tuas auide legi, nec minori cum volu-
ptate quam fructu, nec tibi adhuc eas remitto. non enim vidiffe ſemel ſa-
tis eſt, iuuat vſque morari. Laudo me hercule, imo cum veneratione proſe-
quor tuam iſtam accuratiſſimam & elegantiſſimam eruditionem, tanta
rerum & verborum concinnitate temperatam. Auſtor q̄ tibi ſum vt pri-
mo quoque tempore eas edas. in edendo meam tibi operam polliceor: aſide-
bo typographus ne quid peccent: magnopereq̄ optarim te Louanij agere.
Crede mihi, obſcuritas loci multū nominis ingeniorumq̄ lucē remunatur.
Pulchrē dictū à Themistocele, Neque ego ſi Seriphus eſſem, clarus vnquā
 fuiſſem: neque grauius à me vnquam peccatum, quam quod iuuentutem
 contriui in locis parum illuſtribus. Audiui te iam pridem domum Louanij
 conductam habuiſſe. doleo id conſilij ad nihilum recidiſſe: oroq̄ te, ſi ex re
 tua eſt, vt eandem ruruſ voluntatem induas, me certē habiturus ſedulū
& fortem, & fortaffe nec inutilem nec iniucundum amicū. Bene vale
 vir amiciſſime. xi. Calend. Februar. anno 1550.

Petrus Nannius Leopardo ſuo S. D.

T V A M valetudinem eſſe reſtitutam mirificē gaudeo, mi Leoparde.
Deus in ea re reſpexit literas, que in tuo morbo magno periculo laborabāt.
Nemo enim melius de literis mereri poteſt. quod te intelligere dictū eſſe
ex vero animo & bono iudicio, omnino volo. Optimē tu in pſephiſmate La-
conico, nihil extra ſcopum, de quo aliās plura, librum tuum nondum re-
mitto. Fuit enim haſtenus apud Langium, è cuius manibus reglutinari nō

Vide huius o-
peris li. 8. c. 14

potuit. tale eſt ei in eo libro ſtudium & voluptas. Iam ſuper eſt vt per a-
liquot hebdomadas mihi egregium fructum cum non minori oblectatione
pariat. tum demum ad te redibit. veniaq̄ dabis huic mea audacia. de ver-
ſiculo emendato habeo gratiam. Nos partim te, partim noſipſos ſequemur,
hoc modo: Suppetat vt victus quauis teris otia in annum. Vinam te prius
cognouiſſem: ſed ſera ea querela eſt. Vale optime & eruditiſſime Leopa-
rde. Louanij tertio Calendas Nouembres, anno 1550.

Tuus ex animo Petrus Nannius.

Petrus Nannius Paulo Leopardo ſuo S. D.

DE tua valetudine acriter doleo, alienāq̄ manum in tua epiſtola ma-
gna cū triſtitia vidi. Deus te diu & (ſi humanitas pateretur) in æternū in-
columem ſeruet, tū ſtudioſis omnibus, tū mihi. Omnino multa in hoc opere
mutarem & augerem, niſi Athanaſius me nullā horam à ſe dimitteret: cu-
ius editionem pralo promiſimus in proximas Calendas Martias. Te quaſo
per Muſas, que tibi imprimis ſaudent, vt omni vnque & obeliſco in noſtra
opera ſauias, vt pracidamus Robortello materiam debacchandi. Tua non-
dū remitto: cum proximo nuntio remittentur omnia. Poſſum me optimē
excuſare, niſi mea excuſatio cum alterius accuſatione conuēta futura eſ-
ſet. Sed ex mora nihil tibi periculi. Laconicum edictum effigiatū proximē
ad archetypum tibi mitto: miſſurus & alia quacunque opis noſtra ſint,
modo indicaueris. Bene vale. pridie D. Thoma, Louanij, anno 1550.

Petrus Nannius Paulo Leopardo ſuo S. D.

ET SI non rectē valebam, eruditiſſime Leoparde, (ſum enim etiā-
num tenera valetudine) tamē ſtatim ad literas tuas reſpondi. ſed tua ſcri-
pta nondum mitto. Antea Langius noſter in culpa fuit, qui ea detinuit ad
ſuum vſum vſque ad natalē Domini: nunc ego in culpa ſum, idq̄ ſine de-
precatione aut dilatione offeſa. Ingenue proſitebor. Vidi illic præclarā mul-
ta que pertinent ad mea Miſcellanea: vbi cum ſumma eruditione & pari
non dico modeſtia, ſed clementia agis cum Nannio. Sanas vulnera noſtra,
parcentiſſima (vt ſic dicam) manu: non ſolum ad officium boni, ſed miſe-
ricordis chirurgi, qui ne cum ſalute quidem laderet proponit, ſed lenibus ar-
ticulis omnia tractat. Quid queris? amo te, amplector te, exoſculor te. Sic
puto Achillem, quē Deidamia manu parcente ferit, vt auſtor eſt Statius,
percutientem dum fert dulcia verbera tergo, amauiffe. Eſt mihi in mani-
bus Athanaſius propemodum verſus, qui ad medium quadrageſima mitte-
tur ad incudē Baſilienſem. maiores inducā ad eum retinendum non con-
ce-

cedantur. Ita mihi tui eruditissimi capitis consulendi omnis adimitur facultas. Sed hoc est praelis inferuire. Vbi ille emissus fuerit, toto pectore incubam in mea Miscellanea partim augenda, partim emendanda: vbi tua omnia cum nomenclatura honestissima inseram vnà cum interpretatione psephismatis. quanquam hoc praecipua aliqua ex parte meam feceram. Tu igitur Leopardae fines tuum librum non seruire, sed liberaliter haberi plusculum adhuc temporis. Si quid praeterea istius argumenti peperisti, & quicquid in nostris emendasti, age mittas ad nos quaequam potes ocyssime, vt tuum nomen celebrius reddatur, quod nimium diu in ista ^{ru-} vorostra latet & abstruditur. nobis magnū amuletum addes & antipharmacon contra yanenatos icibus. Vale. Raptim Louanij, quinto Calendas Februarij, anno 1551.

Petrus Nannius Paulo Leopardo suo S. D.

AMBRO tua volumina, eruditissime Leopardae, ad te remitto. Dederunt mihi egregias decimas ad mea Miscellanea instruenda. nihil enim omisi quod ad id genus scripti pertinebat: breuiusq; nostra tuis opibus nostrisq; curis instructiora in publicū prodibunt: ac tum senties quanti te faciam, quae facio maximi, amplectorq; non minus humanitatem, quam eruditionem veneror. Quam vbiq; multa in multis castigas, restituis! quam sine omni insultandi ferocitate! vt magistrum te omnes sentiant, non exprobatorem. ac videris mihi nimis modestia peccare. malo enim te plusculum fauere tuae gloriae, ac magis inculcare, quam magnus sit lapsus qui a te corrigitur: vt non solum docti percipiant, verum etiam indocti, quibus maiori indicio & instantia opus est vt sensus rei ad eorum mentem perueniat. nam sapienti verbum sat est. De apophthegmatis singulis suo auctori reddendis pulcherrimam operam nauas, eandemq; felicissimam. Miscellanea mea tuis meisque rebus auctiora sunt, sed cogor differre editionem ob Athanasium. Vbi tibi videbitur, Frobenio de tuis operibus scribam. nam illi quotidie reddor familiarior: & post editum Athanasium totus erit meus. Bene vale optime Leopardae. Louanij ipsis Idibus Augusti 1551.

Nannius Leopardo suo S. D.

NIHIL minus arbitror, optime Leopardae, quam Frobenius offensum in tuis castigationibus in Erasmus. Aliud est errata tollere, & sanare in pulchro corpore quod vitiosum est, aliud est criminosè insultare. Nec mihi vnquam mouisset stomachum Robortelli ab Erasmo dissensio, etiamsi mille locis discrepasset. hominis virulentam debacchationem & furiosam blasphemias

blasphemias ferre non potui: neque alia intentione calanum in eum sumpsi, quam vt docerem hominem, qui sub nomine Erasmi omnes Transalpinos sibi videbatur triumphare, nihil prorsus esse: ostendiq; in multis eum vitia quae nulla essent calumniari, & quae essent, ipsum non videre. ac proinde ipse aliquot vitia Erasmi subiici. Quapropter oro te per quicquid Musis & Musarum cultoribus charum & sacrum est, vt primo quoque tempore librum tuum eruditissimum edas, vt videat ille Cacilius quantopere cecutiat, quum tamen tantopere emissitios oculos in scripta Erasmi defigat. Non dubium miratur, egrescit, quod aliquid viderim ab ipso non animaduersum: quid futurum est vbi tuum Oceanum suis vndis estuantem cognouerit? Crede mihi, optime Leopardae, retundendus est fastus quorundam Italorum, qui se Ciceronianos volunt, quiq; dum frigidam & superstitiosam quandam elegantiam soni verborumq; manium sint consecuti, ceteros omnes praese contemnunt, & magnis conspirationibus adobruunt. Si vtas Frobenio, rectum erit: siue Oporino, non minus faustum erit. bonus & doctus vir est, & qui tuas dotes optime intelligit. Si ad alterutrum meam operam requires, ea tibi non negabitur. Vides quam liberè ad te scribam. idq; ideo facio, vt ex fiducia sentias quanti te faciam, & quantopere tibi confidam. Bene vale. Louanij, xv. Calend. Decemb. 1551.

Petrus Nannius Paulo Leopardo suo S. D.

LITERAS tuas priores, quibus Miscellanea nostra atges, & istas etiam proximas, eruditissime Leopardae, accepi. Quod tua studia iam olim matura editioni destinatas, pie facis. Scis quas iras conceperit Saturnus in Calium patrem suum, quod partus suos non sinebat in lucem prodire. Digna sunt omnia tua quae omnium manibus terantur. certe doctissimis quibusq; summae admirationi futura sunt. Tu dispice aliquem insignem & benignum patronum, qui nostro aeo rarissimi sunt, vt sub eius nomine cum tuo lucro in lucem exeant. Ego, quod attinet ad typographos, & quae praestari poterunt omnia praestabo, & quaecunq; acta erunt, per primos Tabellarios renuntiabo. Mitto tuae excultissima eruditioni leges nostras Mechlinienses, alienum a professione mea negotium: sed volui aliquid in rebus forensibus proficere, & in nostri seculi negotiis intelligere. Res bene successit. magnis honoribus & muneribus a supremo Senatu (quem Parliamentum vocant) auctus sum. ipsa quoque ciuitas nescio quid magni in nostri remunerationem parat. Vides vt excursus vnus ad Iustinianum felicior

mibi

Gracè exprimit vocè Flādricā Hondcote, qui celeberrimus & populosissimus est vicus in Flandria Occidentali.

mibi fuit quam longum domicilium apud Musas? Frange miser calamos,
& inertes desere Musas. Iocor quidem: sed si vterque nostrum hoc ingenij
quod in me non despicio, in te admior, ad iurisprudentiam contuliffemus,
iam auro magnisq; fortunis abundaremus. Bene vale optime vir, meq; vt
facis ama: vicissim facturus sum & (si fieri potest) cum superpondio.
Louanij, XI III. Calend. Nouemb. 1552.

Petrus Nannius Paulo Leopardo suo S. D.

QV AS proximè ad te scripseram literas, errore mei amanuensis
delatae sunt non ad tabellarium Flandriae, vt in mandatis erat, sed ad ta-
bellarium Antuerpianum. Ita mihi omnia retexenda sunt qua tum scripta
fuere: sed strictim id faciam, sperans eas aliquando postliminio ad nos re-
dituras. Valde mihi displiceo, optime & eruditissime Leoparde, de mea in
rescribendo negligentia: qua quum suo naturali vitio magna sit, etiam in-
teruētū ingenium negotiorum mirum in modum crescit, adeo vt non de-
sit aliqua species excusationis, si ea apud te vti velim. Sed ego apud homi-
nem humanissimum plus fiducia colloco in deprecatione, quam in excusa-
tione. Nam tamen si me aliis purgare possum, tibi non possum, quem ita
eximium habere debeo, vt inter mille occupationes, quum aliis sim taci-
turnus, tibi tamen loqui debeam, quem longè omnium eruditissimum &
habeo & profiteor, non veritus ex hac mea professione aliorum offensam,
qui infra te in minoribus classibus à me reponuntur. Litera tuae postremae
in manibus amicorum sunt, qui metu belli eas inter ceteros thesauros a-
uexere. Respondebo igitur quod succurrit, & quod potissimum in tuis li-
teris fuit, nimirum de imprimendis aliquot libellis tuis Louanij aut Ant-
uerpie, vt ita gustum Basiliensibus praeberes. Huic consilio tempora vel
expectatione bellorum, vel bello implicita haecenus parum fauere videbā-
tur. Nunc quia caelum aliquantò serenius tantas quantas antea calami-
tates bellorum non videtur minari, commodum videtur vt res tuas prae-
committas, ad quam rem operam diligentem & assiduam promitto, &
(quod maius est) libentissimam. Scio enim quantum studia mea aliorūq;
sibi adiuturus. Bene vale. xv. Calend. Septembres, Louanij.

PAVLI

PAVLI LEOPARDI ISEM-
BERGENSIS EMENDATIONVM ET MISCEL-
LANEORVM LIBER PRIMVS.

Emendatur Iulij Pollucis mendosissimus locus.

CAPVT PRIMVM.

VLIVS POLLVX quum alibi saepe tum in subie-
ctis hinc verbis est prodigiosè mendosus, mea opera
quatenus licet restituendus. μετὰ δὲ τὴν ι, Ησιόδος μὲν
ε, τὴν μέσῳ φησὶ, τὴν ε, τὸ καὶ ι, λέγων. ἡμῖν δὲ. Ad hunc modum
habent impressi libri. Ego autem ausim deicere ita esse legen-
dum, Ησιόδος μὲν ἐκτῶν μέσῳ φησὶ τὴν ἐκτῶν καὶ δεκάτην λέγων. ἡμῖν
δὲ ῥητέον. id est, Hesiodus quidem sextam mediam dicit decimam
sextam. Nobis autem dicendum est. Carmen Hesiodi ideo a
nobis hinc adscriptum hoc clarè testatur:

ἐκτὴ δ' ἢ μέσῳ μὲν ἀσύμφορός ἐστὶ φυτόισι.

In eodem Pollucis loco perperam δεκάτημερον impressum est pro
δεχήμερον, id est decem dierum tempus.

Explicatur Ciceronis locus epistolarum ad Atticum.

CAPVT SECVNDVM.

CICERO epistolarum ad Atticum lib. 2. Cn. quidem no-
ster iam planè quid cogitet nescio. φυσᾶ γὰρ οὐ μικροῖσιν ἀλι-
σκοῖς ἐτι, ἀλλ' ἀρχαίας φύσαισι φορβείας ἄτερ. haec verba interpre-
tans Erasmus in adagio Apertis tibijs, inquit, Fortassis ad hanc
sententiam pertinet senarius ille græcus quem citat Tullius in
epistolarum ad Atticum libro secundo ex poeta nescio quo. Fa-
retur hic ingenuè Erasmus se nescire cuius poetæ sit ille sena-
rius. Nos igitur eum apud Dionysium Longinum repertum,
hinc indicabimus Sophoclis esse. Verba auctoris sunt: φλοιδ-
δης γὰρ ἀνὴρ καὶ φυσῶν κατὰ τὸν Σοφοκλία
μικροῖς μὲν ἀλίσκοισι, φορβείας δ' ἄτερ.

Citatur hic locus ab Adriano Iunio in adagio Corticeus.

A Dityli

Dityli rectè legi apud Diodorum, contra Cælij sententiam.

CAPVT TERTIVM.

AVCTOR in Georgicis Didymus, inquit Cælius, ex sue & camelo progigni tertij generis camelum *δικυρτην*, id est, gibbi duplicis, densiore pilo, viribus præualidis, adeò vt duplicato onere incedant onustæ. hæc verò dici Bactrianas, quòd in Bactris natæ primùm. Mendum verò exemplarium est bibliothecæ tertio apud Diodorum, vbi Dityli scriptum reperias pro eo quod est dicyrti. Hactenus Cælius: a quo nos cogimur dissentire, & veterem Diodori lectionem defendere, tantùm dityli in dityli mutato. Hefychius, *τύλοι*, inquit, *αἱ ὀχιδῶδες ἐπαναστάσις καὶ τὰ τῆς ἀχδοφόρων ἐπὶ τῆς ὤμων τυλάματα*. Idem, *τύλοι τῆς καμήλας ἀπὸ τῆς ῥάχεως τὸ ἄκρον δέρμα*. Item, *τύλοι τὰ περισῶα τινα ἐν τοῖς ὤμοις*. Xiphilinus Dionis epitomes auctor in vita Aniti, *καὶ ἐμελλεν εἰς τύλον ἐμβληθεὶς ἐκδράναι ποῖ*. Vbi Blancus, in pellem cameli: Xylander, in capsam. Sed quum Diodorus iam Græcè editus sit, cur non affero ipsum sua lingua loquentem, ne quis posthac de lectionis veritate dubitet? *πλῆστα δὲ καὶ διαφορώτατα γένη καμήλων τρέφει τῆς τε ψιλῶν καὶ δασέων, καὶ διπλοῦν ἀνατετακῶτων τὸ κατὰ τὴν ῥάχιν κύρτωμα· καὶ διὰ τοῦτο διτύλων ὀνομαζομένων*. id est, tum caluorum tum hirsutorum. Vbi Poggius malè, tum pinguium tum macilentorum.

Diodori interpretis lapsus in γηγενῆς, ἀσυγείτων, δορυφόρος, ἰτέα, ὀχυρά, πυθόχρητος, κολουμβήδρα.

CAPVT QVARTVM.

CONATI sumus in alio opere quum nondum Græcū Diodorum essemus nacti, ostendere eius interpretem sæpissimè eum quem vertendum susceperat, peruertisse, sola vñ tum coniectura, & aliquibus in locis Iustino Martyre & Eusebio Græcis, qui sæpe eius testimonia adhibent. Nunc commodius hoc ipsum efficiemus ex Græci codicis collatione. Sunt, inquit, qui & tertiam illi attribuant, ex Ioue & Cerere genitum ferentes, a mortalibusque dissipatum. Item: Ab hominibus verò disper-

sum.

sum. Et paullo post, a mortalibus verò membra dispersa: quum Græcus codex habeat, *ὑπὸ τῆς γηγενῶν διασπασθῆναι*. & τὰ δ' ὑπὸ τῆς γηγενῶν λυμανθέντα τῆς μελῶν, id est, a terrigenis, a gigantibus, vel a titanibus. Idem lib. 4. cap. 13. circa finem, *παρὰ τῆς ἀσυγετόνων Αγυρινῶων*, id est, a vicinis Agyrinenfibus, vertit A Stygione Agrinaeorum. In eodem capite præcessit *ἐνίαις δὲ πόλεσι καὶ πυθόχρητοι χρησμοὶ προσέταξαν τιμῶν τὰς θεάς*, id est, Non nullis autem vrbibus & Delphica oracula præceperunt, vt colerent has Deas. Vbi Poggius, *Quædam vrbes etiam pretiosa vasa earum cultui deputarunt*. Quod in eodem capite *ἐκ ὀχυρᾶς πόλεως*, id est, ex munita vrbe, ille vertit Ab Ochyra vrbe: nos olim ex ingenio castigauimus. In eodem capite *χρυσῶν κηρίον*, id est, fauum aureum, ille vertit Aureum arietem, κηρίον legens, vt suprâ *πιδίους χρησοῦς*. Idem, *πηγίσιον τῆς Μεγαρίδος τὴν κολουμβήδραν*, id est, Piscinam illam quæ est apud agrum Megarensē: vertit, Prope Megaram eam quæ dicitur Lymbethra. nisi fortè hoc typographo est adscribendum. Libro 2. cap. 5. *τὴν ἰδίαν ἐνεγράψεν εἰκόνα, δορυφόρους αὐτῇ ἐπισησασα ἑκατόν. ἐπέγραψε δὲ καὶ Συρίοις γράμμασιν εἰς τὴν πέτραν, ὅτι Σεμίραμις τοῖς σάγμασι τοῖς τῆς ἀκολουθοῦντων ὑποζυγίων ἀπὸ τοῦ πεδίου χώσασα τὸν προειρημένον κρημνὸν, διὰ τούτων εἰς τὴν ἀκρωρείαν προσανέβη*. id est, suam ipsius imaginem insculpsit, appositis ei centum satellitibus. Inscrispsit etiam hunc titulum litteris Syris in petra: Semiramis clitellis iumentorum sequentium a campo postquam prædictum præcipitium aggressisset, per has in môtis verticem ascendit. Poggius ita: Suam effigiem centumque ei dona ferentium sculpsit. Syris in eo litteris scriptum erat, a Semiramide subditorum opere id saxum fuisse excisum. Error in eo est quòd pro *δορυφόρους* legit *δωροφόρους*, & *ὑποζυγίων* subditos est interpretatus. Idem Poggius lib. 5. cap. 10. Thus, inquit, arbor est magnitudine parua, ad spectu spinæ Egyptiæ albedine: folia arboris quæ Cithea dicitur similia, flos colore croceo. Diodorus ipse, *δένδρον ἐστὶ τῶ μὲν μέγεθος μικρόν, τῆ δὲ προσόψει τῆ ἀκάνθη τῆ ἀγυπτιᾶ τῆ λευκῆ παρεμφερές: τὰ*

ἢ φύλλα τῆ δένδρου ὁμοία τῇ ὀνομαζομένη ἰτέα, καὶ τὸ ἄνθος ἐπ' αὐτῶν φύεται χρυσοειδές. Herimolus in Corollario: Diodorus thuriferam arborem scribit esse parnam, Ægyptiæ spinæ albæ similem, folio salicis, flore aureo.

Notatur Erasmus in apophthegmate Fauorini.

CAPVT QVINTVM.

οἱ ἐν τέλει sunt magistratus, principes, & duces, aut qui cum imperio sunt. hoc non vidisse Erasmum alioqui oculatissimum miror in apophthegmate Fauorini ex Philostrato verso. ταῦτα Ἀθλιωαῖοις, inquit, δεῖνὰ ἐφάνετο, καὶ συνδραμόντες αὐτοὶ μάστιγα οἱ ἐν τέλει Ἀθηναῖοι χαλκῆν εἰκόνα κατέβαλλον ἕ' ἀνδρὸς ὡς πολεμιοτάτου πῶ' αὐτοκράτορι. ὃ ἦ ὡς ἤκουσεν, οὐδὲν σχεπιάσας οὐδὲ ἀρχιάντας ὑπὲρ ὧν ἕβριστο, ἀντ' αὐτῶν, ἔφη, καὶ Σωκράτους εἰκόνα χαλκῆν ὑπ' Ἀθλιωαῖων ἀφανρεθεῖς μάλλον, ἢ πιδὼν κώνειον. id est, Grauiua hæc Atheniensibus videbantur: concursuque facto, maxime qui aliquo magistro fungebantur, æream ipsius statuum deiecerunt, utpote viri Cæsari inimicissimi. Ille autem hoc audit, nihil quiritans, aut indignans hæc sibi imposta esse ignominiam, Profuisset, inquit, & Socrati æream statuam illi ablatā fuisse potius quam eicutam bibisse. Erasmus οἱ ἐν τέλει Ἀθηναῖοι interpretatus est, Erant enim Athenienses vestigales Adriano Cæsari: quum ὑποτελεῖς vestigales significet. Lapsus est idem in voce hac, vertens ex Libanij quadam declamatione, Αἰήτης ἐμοὶ πατήρ καὶ Σκυθῶν ἦν βασιλεὺς, καὶ παρθενία, καὶ φήμη βελτίων, καὶ πολλοὶ τῶν ἐν τέλει μνηστῆρες, multi inter finitimos proci. Ego verterem, multi principes viri, quique cum imperio erant, ambibant meas nuptias. Apud Lucianum in Demonactis vita, ὁ, τε δῆμος καὶ οἱ ἐν τέλει vertit tandem Christophorus Hegendorphinus.

Erasmus notatur in apophthegmate Herodis Attici.

CAPVT SEXTVM.

EST apud eundem Philostratum herodis Attici apophthegma non optime ab Erasmo versum. κωτυλιῶν ἦ, inquit, ὁπότε ἔρχοντ' ἑλλάδος ἀτιωμένων αὐτὸν ἅπτι τῶν μερακίων τούτων εἰκόσιν ὡς περιητῶν, τί δὲ ὑμῖν, ἔφη, διενήνοχεν εἰ ἐγὼ τοῖς ἐμοῖς ἐμπαύσω λιδαρίοις;

λιδαρίοις; id est, Quinctilij autem quum Græciæ præfecti essent, eum reprehendentibus quòd Achilli, Polluci & Memnoni alumnis suis statuas posuisset, utpote superuacanei sumtus, Quid, inquit, vestra interest si ego illudo lapillis meis? Erasmus hic pro εἰκόσιν, id est imaginibus, legit εἰκόσι. i. viginti; ita enim vertit: Viginti pueris ob virtutem compluribus in locis statuas posuerat: ut taceam quòd τί ὑμῖν διενήνοχε, vertit, quid vobis incommodi est?

Laidos apophthegma ex Euripidis versibus explicatur.

CAPVT SEPTIMVM.

ATHENÆVS ex Machone Comico refert hoc Laidos apophthegma,

Λαῖδα λέγουσι τὴν κορινθίαν ποτὲ
Εὐριπίδην ἰδοῦσαν ἐν κήτῳ τινὶ
παινακίδα καὶ γραφῶν ζήτημένον
ἔχοντ', ἀπόκρινὰ, φησιν, ὦ ποιητὰ μοι
τί βουλόμενος ἔγραψας ἐν τραγωδίᾳ,
ἔρρ' ἀσχροποιοῖ. κατὰπλαγείς δ' Εὐριπίδης
τὴν τόλμαν αὐτῆς, σὺ γὰρ εἶναι, ἔφη, δοκεῖς
τις ἀσχροποιοῖός. ἢ ἦ γέλᾶσας ἀπεκρίθη,
τί δ' ἀσχρὸν, εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκᾷ;

*Quondam ferunt Corinthiam illam Laida,
Euripidem quodam videntem in hortulo
Suspensam haberet qui tabellam atque graphium,
Dixisse ei, Cedo ὁ poeta nunc mihi
Quid scripseris volens tibi in tragedia,
Turpifica abi: Miratus hic Euripides
Audaciam eius, Tu esse enim videre, ait,
Turpifica quædam. At illa ridens excipit,
Quid turpe, turpe nisi patranti appareat?*

Iam illud ἔρρ' ἀσχροποιοῖ καὶ τέκνων μιαιφόνε ex Euripidis Medea est. Illud verò τί δ' ἀσχρὸν εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκᾷ, Euripidis est sententia ex tragædia cui titulus est Α. ο. ο. Ridetur autem

vt improba ab Aristophane in Ranis, his propemodum verbis: *τί δ' ἀσχηρὸν ἢν μὴ τοῖς θεωμένοις δοκῆ;* & ab Antisthene, vt Plutarch. scribit: vel a Diogene, vt Stobæus vult, ita eum versum corrigentibus, *ἀσχηρὸν τό γ' ἀσχηρὸν, κἀν δοκῆ κἀν μὴ δοκῆ.*

Thaidis apophthegma ex Euripidis carmine enodatum.

CAPVT OCTAVVM.

REFERT idem Athenæus non minus obscurum Thaidos apophthegma. *δαῖς πρὸς Γράσωνα παρεουμένη ἐρασην, ἐπεὶ τις αὐτὴν ἠρώτα, πῆ πορεύεται, ἔπειν, Αἰγῆ σιωικὴ θύσα τῷ Πανδίωνος.* id est, Thais ad Grafona (id est olidum amatorem) vadens, quum aliquis eam rogaret quod iret, inquit,

Futura coniux Ægei Pandionis.

Est hic Euripidis senarius ex Medea. Aegæum autem facetè vocavit (quasi tu dicas caprinum) amatorem suum, eo quod hircum oleret. Vidit hoc etiam Eustathius in Odyssæa 1: *ἐμφανῶς ὁ λόγος ἐπὶ λόγῳ καὶ λαβύρινθος ἐμφάνεται, ὃν ὕστερον σχεδικοῦ ἐπετηδεύσαντο ἐν τῷ, Αἰγῆ σιωικὴ θύσα τῷ Πανδίωνος, ὃ γραφὸν περὶ τοῦ ἠρώτος Αἰγέως ἐν δυσὶ διφθόγγοις, ἡ σοφὴ ἑταῖρα Θαις διὰ τῆς αἰ διφθόγγου καὶ τοῦ ἰῶτα θέτοτο, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀξ, αἰγὸς, ἀγί. Γράσωνος γὰρ τινος παρωνομαῖσαι δοκοῦντος ἀπὸ γρασῶ, ὅς ἐστι τὴν τῆς ἀγῶν ὀδὸν, ἐπεὶ πρὸς αὐτὸν παρεουμένην ἤρετό τις ποῦ ἀφίσιν, ἔφη, ἀγὶ σιωικὴ θύσα τῷ Πανδίωνος: ἡ γὰρ τῷ οἰσιν ἀγιδίῳ Γράσωνι, διὰ τὸν γραθὸν οὐπὲρ ἐστὶ παρώνυμος, καὶ τοῦτο μὲν προφανῶς νενομάται, κατὰ ὁμοφωνίαν παρηχητικὴν δύο πλάσεων δοτικῶν, ἢ τοῦ Αἰγῆ ἠρωικῶς καὶ τοῦ ἀγί ζωϊκῶς. Suidas in voce τράγων: ἡ τῆς τράγων δυθδμία γρασῶς λέγεται, καὶ γρασῶν ἀνδρῶπος ἢ δύσσαμος.*

Phrynes non minus facetum dictum explicatur.

CAPVT NONVM.

SIMILLIMVM superiori dictū exstat apud eundem Athenæum ad Phrynem meretricem relatum. Est autem huiusmodi: *φρήνη σιωδειπνοῦσα ποτὲ Γράσωνι, ἄρασα φορίνην, λάβε, ἔπει, κατὰ τράγε, id est, Quum Phryne canitaret cum Grafone quodam, (id est hircum olente) sublata pelle porcina, Accipe & deuora,*

uora, inquit: hoc est catatrage, cuius dictionis posterior compositionis vox idem significat etiam quod ὁ *hircæ*. Eustathius hoc ita pag. 1634. *λέγεται ἡ καὶ φρήνη τῷ αὐτῷ Γράσωνι σιωδειπνοῦσα φορίνην ἄραι (ἐστὶ ἡ κλαδῶδες τι φασὶν ἢ φορίνη) καὶ ἐπὶ τὴν λάβε καὶ κατὰ τράγε. πᾶσαι ὡσαυτὲρ ἡ Θαις παρὰ τὸν ἀγίον γραθὸν αὐτῷ καὶ αὐτὴ παρὰ τὸν τράγον, ὃν ὑπελάλησεν ἐν τῷ κατὰ τράγε. Notandum hic est Eustathium scribere φορίνην ramosum quiddam significare, quum Pollux dicat τὸ ἡ δέρμα τοῦ χοίρεος φορίνην καλεῖσθαι quem sum sequutus. Suidas, φορίνη ἐπὶ ἀνδρῶπιος δερματος ἐλέγεται. Αντιφῶν φησι. Videtur etiam paranomasia esse inter φρήνην & φορίνην.*

Castigatur Athenæus in apophthegmatibus, & Ovidius in Ibin.

CAPVT DECIMVM.

LEGITVR vulgo apud Athenæum libro 8. in Stratonici apophthegmatibus mendose ἢ Νικορέοντος εἰσιῦσα Βιοθεά γυνὴ μετὰ παιδίσκης ἄβρας εἰς τὸν ποταμὸν ἀπεβόησε. κατὰ τῆς Σικυωνίων ἀμυγδαλῆν ἐπιβᾶσα σιωετρίβεν τύχης. hoc interpretis quidam Athenæi ita est interpretatus: Biothea Nicocreonis mulier cum puella Abra fluvium ingrediens obstreperat, ac postea Sicyoniorum amygdalum adscendens fortè confregit. Nos libro edito abhinc aliquot annos locum ita restituumus,

*ἢ Νικορέοντος εἰσιῦσα Βιοθεά
γυνὴ μετὰ παιδίσκης ἄβρας εἰς ἀπόπατον
ἀπεβόησε· κατὰ τῆς Σικυωνίων
τὴν ἀγκύλην ἐπιβᾶσα σιωετρίβεν τύχη. id est,
Biothea Nicocreonis vxor vt leuet
fluum recedens vnica cum ancillula,
Miserè pepèdit, & ansulam Sicyonion
Eundo fregit cum afforet Stratonicus hic.*

Notandum hic est Nicocreonem eundem esse cum Nicocle, quem eundem Origenes contra Celsum Aristocreonem vocat. Testantur hoc Athenæus & Diodorus Siculus. Nam quum hic Machon scribat Stratonicum occisum a Nicocreonte, eum Phaniās a Nicocle interfectum esse auctor

auctor. Rursus quem Diodorus Siculus Nicoclem vocat, hunc is qui indicem grecum in eum edidit, Nicocreontem nominat. Sed quis huius regis pater fuerit vocatus, video in dubium vocari, Plinio & Polluce Timarchum eum vocantibus, quum tamen apud Isocratem in Euagoræ vita Euagoram vocatum legamus. Exstat ad hunc Nicoclem Isocratis de regno oratio. Meminerunt eiusdem Laërtius in Anaxarcho & Plutarchus in Alexandro. Quin de Biothea quoque illius vxore videntur mihi auctores variare. Nam quam hic Machon & Ouidius in Ibin Biotheam vocant, eandem Diodorus & Polyænus Axiotheam appellant, tamen apud Ouidium pro Biotheam Brotheam vulgo legatur perperam hoc carmine,

*Quòdque ferunt Biotheam fecisse cupidine mortis,
Des tua succensa membra cremanda pyræ.*

Vbi duæ vltimæ syllabæ per Synizesin legendæ sunt, vt in Aluearia & Theodotus & Theodosius, pro quo Theudotus & Theudofius etiam Græci dicunt. Nam quod de Brotea Vulcani filio scribunt interpretes, nihil ad rem facit, quem non Vulcani sed Tanrali fuisse, filium scribunt Pausanias & Euripidis scholiastes. Sed quam obrem hanc historiam ad Biotheam siue Axiotheam referendam putauerim, proferendus est in medium Polyæni locus ex libro strategematon 8. Axiothea Nicoclis regis vxor, inquit, magna militum multitudine veniente ab Ptolemæo Ægypti rege ad disturbandum regnum, cum Nicocles vitam laqueo finisset, fratresque eius sibijpsis mortem consciuisent, ipsa mortuorum virtutes emulata est: sororesque eorum ac matres vxoresque conuocauit, & ijs persuasit nequid indignum genere committerent. Quæ persuasam fortiter ianuas muliebris aulae concluderunt, recurrentesque ad tecta multitudine ciuium conflente, liberos quos in vlnis ferebant interfecerunt, & igne tectis iniecto aliæ gladijs seipsas occiderunt, aliæ confidenter in flammam insilientes perierunt. Axiothea verò ducem se in periculis optimam præstabat. Cum enim videret omnes egregie iacere, tum etiã ipsa summissio gladio per eandem

eandem se in flammam coniecit, vt ne mortuo quidem corpore hostes potirentur. Hæc Polyæni interpretis. Nunc Diodorum audiamus. Ἀξιοθεα, inquit, ἡ γυνὴ τῷ Νικοκλέους ἀκούσασα τὴν ἀνδρὸς τελευτὴν, τὰς μὲν θυγατέρας τὰς ἑαυτῆς παρθένους οὕσας ἀπέσφαζεν, ὅπως μηδεὶς αὐτῶν πολέμιος κυριεύσῃ· τὰς δὲ τῶν ἀδελφῶν τῷ Νικοκλέους γυναικῶς ἐτρέψατο μετ' αὐτῆς ἐλέσθαι τὸ θάνατον. οὐδὲν οὖν συντεταχότως Πτολεμαίου περὶ τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ συγκεχωρηκῶς αὐταῖς τὴν ἀσφάλειαν, τῶν δὲ βασιλείων πεπληρωμένων φόγων καὶ συμπλημάτων ἀπροσδοκῆτων, οἱ τῷ Νικοκλέους ἀδελφοὶ συγκλείσαντες τὰς θύρας, τὴν μὲν οἰκίαν ἐπέκρησαν, ἑαυτοὺς δὲ ἀπέσφαζαν. Alcianus tamen arbitratur hoc distichon non esse Ouidianum, sed ab aliquo Ouidij studioso qui Luciani ætate vixerit, Ouidianum in Ibin carmini insertum, & ad Proteum Peregrinum referendum, cuius meminerunt Lucianus, Aulus Gellius, & Athenagoras. quod Alciani somnium nemini qui nostra legerit probabitur, sat scio. De voce ἀπεφόρησε agimus alio loco. Nunc tantum Suidæ verba referemus ex dictionibus ἀποπνεῖν, διαπνῆν, & ἀποφορῆν. Scribit enim ἀποπνεῖν & διαπνῆν, εὐσχημονέστερον dici, hoc est honestius, quàm πέρδεσθαι· rursumque πέρδεσθαι honestius dici quàm ἀποφορῆν.

Quenam sint Sicyonia, & ἀγκύλη: & Virgilij locus explicatur.

CAPVT XI.

PER Sicyonia in superiori Athenæi loco calceos intelligimus Sicyonios. Eorum meminerunt Lucretius, Lucillius, Cicero, Lucianus in dialogis meretricijs, Athenæus in 4. & Virgilius in Ciri, apud quem nos præter aliorum opinionem legimus, Commoda non paruis pedibus sicyonia seruans: Non sic omnia seruans, vt perperam habent exemplaria. Lucretius igitur,

Vnguenta & pulchra in pedibus sicyonia vident.

Lucillius, *Et pedibus leua sicyonia demit honesta.*

Cicero de Oratore libro primo, de Socrate agens: Quinetiam cum & ei scriptam orationem disertissimus orator Lyllias attulisset, quam si ei videretur edisceret, vt ea pro se in iudicio vte-

B retur:

retur: nō inuitus legit, & commodè scriptam esse dixit. sed, inquit, vt si mihi calceos sicyonios attulisses, non vterer, quanuis essent habiles & apti ad pedem, quia nō essent viriles: sic illam orationem disertam sibi & oratoriam videri, fortem & virilem non videri. Est autē muliebre calceamētum, auctore Hefychio. σικυώνια, inquit, γυναικεία ὑποδήματα. Pollux, σικυώνια ὑποδήματα, inquit, τίνων τὸ εἶρημα, τὸ ὄνομα δὴλοι. Lucianus, ὑποδήματα, inquit, ἐκ σικυῶνος τὸ πρῶτον δύο δραχμῶν. Athenæus, & ὑποδοῦμενον σικυώνια διατελεῖν χρώμενον. Braccianus etiam meminit in adagio *Calcei Sicyonij*. Ceterum quod ἀγκύλλω legere maluerim, postulante id & sentētia & carmine, facilè me doctis probaturū spero, reiecta voce ἀμυγδαλῖν, quæ hīc nihili vox est. Ligulam autē interpretatus sum ex Hefychio, qui ἀγκύλλω dicit esse ἰμάτια τῆς κρηπίδος. Galli hinc fortè *une aiguille, & esguillette*.

Quid Græcis διοικεῖν significet præter notam eius verbi significationem.

CAPVT XII.

LAERTIVS de Diogene Cynico agens, καὶ ὠμὰ ἔκρεα ἐπέχεισε φαγεῖν, ἀλλ' οὐ διοίκησε. id est, sed non concoxit, sed concoquere nequiuit. Ambrosius vetus Diogenis interpres, *sed in eo non persistit*, putauit hæc verba significare. Alexander Aphrodisiensis in problematis, ὅτι αὐτοῖς γίνεται ὕχρον μὴ διοικουμένον, id est, non digestum, vt rectè illic vertit Gaza. pro quo Politianus perperam ibidem legit διεικομένον, quod minimè permeet vertens. Alexander Trallianns, i 2. libro: ἀποκάμη πέψαι & διοικῆσαι. Galenus in primo κράσεων: εἰς αὐξῆσιν αὐτοῖς ἢ τροφὴ διοικεῖται. Athenæus: τὰ γοῦν ὑποτίθβια γάλακτι διοικεῖται, id est, lacte nutriuntur. Plutarchus de Iside & Osiride: χρᾶρσι καὶ ἱέρακα τὸν θεόν πολλὰκις. εὐτονία γὰρ ὀφείως ὑπερβάλλει καὶ πῆσισεως ὀξύτητι, & διοικεῖν αὐτῆ ἑλάχιστα τῆ τροφῆ πέψουκε. Apud Aëtium quoque medicum διοίκησιν & χετερησιασιν digestionē & concoctionem interpretor. hinc εὐδιοίκητος, id est, εὐανάδοτος, εὐσόμαχος, εὐοικονόμητος. Galenus in Ilagoge siue Medico: εὐδιοίκητος τὲ & εὐαναδότου

δότου & εὐσομάχου. Idem: σιτωδῶν & εὐδιοικήτων. Ægineta lib. 3, & τροφῶς εὐδιοικήτοις τὲ & ἀπερίητοις χρώμενον. Idem in primo: τροφὴν ἔλαμβάνειν ἀγκύλλω, εὐδιοίκητον. Idem libro 4, τροφῶν ἐσωσαν ἔυχμοι καὶ εὐδιοίκητοι. Contra δουρικονόμητοι: dicuntur Athenæοι ἐγκέφαλοι τῶν φοινίκων, id est, palmularum cerebella concoctu difficilia. Diogenes etiam durius, κρέασιν ὑέτοις καὶ βοείτοις ἀνακοδόμηται. vbi nos vertimus, ædificati sunt fuilla & bubula, vetus interpres vertit, instructi sunt, recens educati sunt.

Græcè eleganter dicit θεῶν καταλαμβάνειν.

CAPVT XIII.

LYCIANVS de saltationibus eleganter dicit θεῶν ἐπιτηδείῳ καταλαμβάνει. Idem paullo post in eodem libro: καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῶ θεῶν καταλαμβάνειν. Idem in hermotimo seu de hæresibus, θεῶν μοι προκαταλαβόντος. Inuenies eandem phrasin etiam apud D. Basilium in illud, diruam horrea: ὡς ἂν εἴτις ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν θεῶν καταλαβόν. Idem in Gordium Martyrem, ἐν ἧ πανδημίᾳ πᾶσα ἢ πῶλις ἐορτὴν ἀγροῦσα φιλοπολέμῳ δάμῳ κατελήφθη θεῶν, id est, confederat, spectandi locum vel sedendi occuparat. Plutarchus in Galba: τῶν μὲν οὖν πολλῶν δρόμος ἦν ὅσπερ θεῶν καταλαμβανόντων, id est, Plebs autem non aliter currebat quàm si spectandi locū occupare properaret. Idē περὶ πολυπραγμοσύνης, καὶ φίλως ἐπ' ἀρχῆς ἔτινος ἢ κωμωδοῦ θεῶν παραλαμβάνοντας διώσασθαι. Suidas in voce θεωρικά: τῶν ξένων τὰς θεῶν προκαταλαμβανόντων. Synesius de laudibus Caluitij: ἔξει καθ' ἑκάστῳ ἱερομηναίᾳ τῶν καταλαβόντι θεῶν δεῖσθαι. Aristides: οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι καθάπερ θεῶν καταλαβόντες καὶ ἅπαν τὸ θεῶν. quæ verba adducens Thomas Magister, θεῶν, inquit, οὐ μόνον ἢ θεωρία τινὸς πράγματος, ἀλλὰ καὶ ὁ τόπος ἐν ᾧ καθήμενοι ἐθεώρου τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ τελούμενα. Demosthenes κατὰ Μαίδι' κατεχειροτονήσατε αὐτοῦ παρεδρεύοντος ἀρχοντι τῶν ἡεῖ, ὅτι θεῶν τινὸς καταλαβόντος ἡ ψατο δέειργων ἐκ τῆς θεῶν. Item: εἰ καταλαμβάνον ἀνδρωπε θεῶν. Sic Aristophanes in *Pascisκηνῆν ἑμαυτοῦ τῶν πῶν καταλαμβάνω*.

Fortuna huiusce diei quæ: & Plinius castigatur.

CAPVT XIII.

FORTVNA quate sit nominata huiusce diei, & quis eam voverit, scribit his verbis in Mario Plutarchus, de bello Cimbrico agens: *ἔξατο δὲ*, inquit, *καὶ Κάπλος ὁμοίως ἀνασχῶν τὰς χεῖρας καθιερώσειν τὴν τύχην τῆς ἡμέρας αἰείνης.* id est, vovit Catulus etiam sublatiis manibus se consecraturum fortunam illius diei. Meminit & P. Victor in regione Palatij, & Plinius libro 34. cap. 8. Fuit, inquit, & alius Pythagoras Samius, initio pictor, cuius signa ad ædem fortunæ huiusce diei sunt seminuda: unde & laudata sunt. Hæc partim debemus doctissimo Adriano Turnebo, partim Benedicto Ægio. Nam in impressis est, huiusce deæ. Maffei codex manuscriptus *die* pro *diei* habet more vetusto: vt, *Libra die somni que pares vbi fecerit horas, dixit Virgilius.*

Vox Trochilus multis modis vitiatæ.

CAPVT XV.

PRIMUM quadrigas iunxisse Trochilum Argium Callithææ sacerdotis Iunonis filium scribit Theon Græcus Arati scholastes. quem tamen Eusebius vel Eusebij potius mendosum exemplar Argilum appellat in Chronicis, Tertullianus Acrophilum, Hyginus Orsilochum. Nonnulli hunc Argulum vocant. mendosè omnes præter Theonem & Pausaniam. Theon, οἱ δὲ μυθολόγοι τὸν ἡνίοχον λέγουσιν εἶναι εἰδωλον ἢ Βελλερεφόντου ἢ Τροχίλου τῆς Καλλιθέας πατρὸς, τῆς πρώτης ἐν Ἀργεὶ γενομένης ἱερείας ἄρμα πρώτου ζεύξαντος. Pausanias in Atticis, ὕστερον δὲ Τρόχιλον τὸν ἱεροφάντην φυγόντα εἰς Ἀργεὺς κατ' ἐχθρὸς Ἀγήνορος ἐλθὲν φασιν εἰς τὴν ἀπικίαν, καὶ γυναῖκα εἰς Ἐλευσίνας γῆμαι, καὶ γενέσθαι οἱ παῖδας Εὐβουλέα καὶ Τριπόλεμον. Hygini verba sunt: Nonnulli etiam qui de sideribus scripserunt, hunc natione Argeum Orsilochum nomine primum inuentorem quadrigarum esse dixerunt, & pro inuentione siderum locum possedisse. Eusebius in Chronicis: Primum quadrigam iunxisse fertur Arogilus seu Proclytus. Idem: Argis prima sacerdotio functa est Callithæa Pirantis filia.

tis filia. Tertullianus de spectaculis: Si verò Acrophilus Argius auctor est currus, primæ Iunoni id opus suum dedicauit. Eusebius libro 3. *πρωπαρασκευῆς λέγεται δὲ Πείρας ὁ πρώτος ἀργολίδος Ἡρας ἱερὸν εἰσάμενος, τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα Καλλιθέαν ἱεράν καταστήσας, ἐκ τῆς περὶ Τίτυνδα δένδρων ὄχνην τεμὼν εὐκτέαρον Ἡρας ἀγάλμα μορφώσασα.*

Restituitur ex Suida Dionysius Halicarnassensis, & vicissim ex Dionysio Suidas.

CAPVT XVI.

OMNIA circumspectat oportet qui emendata cupit esse veterum scriptorum exemplaria. Nisi enim Suidas in voce *Ἀριστόδημος* adduxisset hæc Dionysij Halicarnassensis verba, ὁ δὲ τυραννῶν τότε τῆς Κύμης Ἀριστόδημος ἦν ὁ Ἀριστοκράτους, ἀνὴρ οὗ τῆς ἐπιτυχόντων ἕνεκα γένους, ὃς ἐκαλεῖτο μαλακὸς ὑπὸ τῶν ἀσῶν, καὶ σὺν χρόνῳ γνωριμωτέραν ἔσχε τῆς ὀνόματος τὴν κλήσιν. id est, Rex siue tyrannus tunc Cumarum Aristodemus erat, filius Aristocratis, vir non vulgaris quantum ad genus attinet, qui vocabatur Malacos (hoc est mollis) a ciuibus, & temporis tractu notiozem nomine hæc appellatione habuit: facile non admodum attentum lectorem fecisset mēdosa Dionysij Halicarnassensis lectio, quæ pro ἀσῶν habet ἀντ', cōiunente interim Lapo eius interprete, qui *ab eis* est interpretatus. Locus Dionysij est in initio septimi. Eodē libro vbi vulgo legitur ὁ δὲ πρῶτος τῶν παίδων δέκα γεγονῶς ἔτη, ὁ δὲ νεώτερος ὑπέρκαλος ἔτι, ex Suida & Lapo legendum ὁ παγκάλιος, id est, qui adhuc vlnis teneretur. Sed vt Dionysium ex Suida, nunc vicissim Suidam ex Dionysio castigemus. Nam vbi apud Suidam in voce *ταμιεύεσθαι* legitur ὅτι σωφρόνων ἐσὶν ἀνδράπων, ὅταν μὲν εὐδοκίμειν πράττωσι ταμιεύεσθαι τὰς τύχας, legendum ex Dionysio est ὅταν μὲν εὐπράττειν δοκῶσι. Item mox in eodem octauo libro rectè est apud Dionysium, τοῦ τε ἀυχῆματος ἐφ' οὗ νῦν εἰσιν ἐκόντες ὑποβήσονται. Apud Suidam in vocibus *ἀυχίμα* & ὑποβήσονται perperam legitur καὶ ὅτι οὕτε τῶ ἀυχῆματος. Mox apud eundē Dionysium eadem pagina versu postremo pro *ἄμα* legendū *ἄμα*, ex interprete, qui sanguinem rectè conuertit.

Arriæ apophthegma castigatur apud Dionem.

CAPVT XVII.

EXSTAT apud Dionem libro 60. Arriæ apophthegma, sed miserè deprauatum. Ἀρρία ζυγή γυνή Καϊκίνου ὑπάτου οὔσα, οὐτ' ἠθέλησε θανατωθέντος αὐτοῦ ζῆσαι, καίπερ καὶ ἐν τιμῇ τινὶ εἶναι δυναμένη, τῇ γάρ Μεσσαλίνῃ σφόδρα ἀκείατο, καὶ προσέτι καὶ τὸν ἄνδρα ἀποδειλιῶντα ἐπέβρωσε. τὸ γάρ ἕξιφος λαβοῦσα ἑαυτὴν ἐτρασε, καὶ κείνῳ ἄρεξεν, εἰπούσα, ἰδοὺ πᾶσι σὸκ ἀλγῶ. Hæc verba Xylander ita est interpretatus: Arriæ hæc Cæcinæ consulis neque viuere eo peremto statuit (quod sanè potuisset non absque honore, Messalina coniunctissima) & ipsum trepidantem confirmauit. Arrepto quippe gladio se sauciauit, eique cum porrigens, Viden', inquit, puer me non dolere? Iohannes Maria Catanæus in Plinianis commentarijs mendosum locum ita restituit, γυνή Κεκίνου Πάϊτου, id est, vxor Cecinnæ Pati. sed idem malè πᾶσι, id est, *Ferite* legit. Gallicus etiam interpres ex Leonicensio vertit, *De Cecinnia Consul*, & ἡδὴ πᾶσι, id est, *maintenant frappe toy*. Iohannes etiam Zonaras deprauatam Dionis lectionem sequutus, Ἀρρία ἢ γυνή Κεκίνου ὑπάτου οὔσα, εἰ καὶ τῇ Μεσσαλίνῃ σφόδρα ἀκείατο, σὸκ ἠνεγκε ζῆν τοῦ ἀνδρός θνήσκοντος, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄνδρα ἀποδειλιῶντα ἐπέβρωσε. τὸ γάρ ἕξιφος λαβοῦσα ἑαυτὴν ἐπῆξε, καὶ κείνῳ ἐπέδωκεν, εἰπούσα, ἰδοὺ πᾶσι, σὸκ ἀλγῶ. Hæc verba VVolfius ita conuertit: ARRIA Cæcinnæ consulis vxor, Messalinae admodum familiaris, marito superstes esse recusauit, eumque mortem reformidantem confirmauit, eodem gladio quo seipsam percusserat, illi porrecto. Dixitque, Ecce feri, ego non doleo. sed mea sententia nemo rectè. quin omnino ἰδοὺ Πᾶσι est legendum, ex Plinij epistolarum libro tertio, & Martialis carmine. Præclarum, inquit Plinius, illud quidem eiusdem, ferrum stringere, perforare pectus, extrahere pugionem, porrigere marito, addere vocem immortalem ac penè diuinam, Pæte non dolet. Martialis in primo,

Castæ

Castæ suo gladium cum traderet Arriæ Pæte,
Quem de visceribus traxerat ipsa suis:
Siqua fides, vulnus quod feci non dolet, inquit:
Sed quod tu facies hoc mihi Pæte dolet.

Totum itaque apophthegma ita verterem apud Dionem: Arria Cecinnæ Pati vxor neque voluit interfecto marito esse superstes, tametsi illa potuerit & in honore esse: (erat enim illi arcta necessitudo cum Messalina:) & insuper maritū metu mortis perculsum cōfirmavit. Nam gladio accepto sese vulnerauit, illique porrexit cum hoc dicto, Ecce Pæte, non dolet.

Adagium τηρεῖν τὴν καρδίαν ἐν πείσῃ, id est, Retinere
cor in anchorali fune, hoc est in sua constantia
atque firmitudine.

CAPVT XVIII.

SYNESIUS episcopus vtitur hoc adagio in encomio Caluitij, his verbis: οὐκοῦν ἀνάσχου τοῦ λόγου, καὶ τήρησον ἐν πείσῃ, φασί, τὴν καρδίαν, ὡς περ ὁ Οδυσσεὺς πρὸς τὴν ἀναγωγίαν τῆς γυναικῶν ἀνέκκλητος ἔμεινε, id est, Patere igitur orationem, & retine in anchorali fune, vt aiunt, cor, quemadmodum Vlysses ad improbitatem mulierum imperturbatus mansit. Locus Homeri qui hîc significatur exstat *Odyssæa* libro 5.

Τῶ ἢ μάλ' ἐν πείσῃ καρδίη μένε τετληῖα

Ναλεμέως, ἀτὰρ αὐτὸς ἐλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.

id est, vt scholiastes Græcus hæc verba explicat, κατὰ χῶραν, οὐκέτι ἦν ἐν κινήσει, ἀλλὰ ἐν δεσμοῖς ἔμεινε, ἢ ἐν οἷς ἐπέπεισο καὶ ἐγνώκει. Αἱ τὴν πείσῃν & πῆσμα, ἀγκυροῦσα σχοῖνια vocant. Superiora Synesij verba ineptissimè vertit interpres ad hunc modum: Orationem sustinui Dionis, inque Pifa, vt aiunt, animum præparavi: & quemadmodum Vlysses erga ancillarum contumeliam permansit instupidus. Decepit hæc versio Latina virum alioqui doctissimum Beatum Rhenanum, qui hoc prouerbio vtendum dicit, Animum in Pifa præparare, quoties

quoties in præsentis discrimine vel re iamiam aggredienda fortem sumendum animum esse monebimus. Apud Pisam agones Olympici fiebant & monomachia, hoc est singularia certamina: quod Plutarchus Symposiacōn quinto testatur. Huius errorem sequutus est vir exquisitissimè doctus Adrianus Iunius Hornanus, in adagio, In Pifa animum confirma. Quoties, inquit, animum alicui addere volumus ad disceptationē, aut eum in contentionis studio, quod ἀγῶνα Græci dicunt, confirmare ne labascatur aut animo concidat, prouerbij huius usus erit, quod apud Synesium in Caluitij encomio existat, τήρησον ἐν Πίσῃ, φασὶ, τὴν καρδίαν, id est, in Pifa animum, quod aiunt, confirmam. Vbi auctor ille ob caluitij deformitatem offensus seipsum durat animatque ne ea re commoueat. Solebant apud Pisam Elidos urbem quolibet lustro certamina, Olympia dicta, maximo Græciæ conuentu celebrari, in quibus decertaturus ad gloriæ immortalitatem parandam, præsentem animum ac fortem sumere debebat. Hactenus Adrianus Iunius, malè πείσῃ dictionē in πίσῃ mutans. Erasmus huius adagij nusquam meminit quod sciam: sed in præfatione interpretationis suæ in libellum Plutarchi περὶ ἀοργησίας fatetur ingenuè sese nondum comperisse quid sit homerica πίσῃς, cuius meminit Plutarchus περὶ ἀοργησίας. Erroris ansam præbuit Erasmo vox πείσῃ in impressis codicibus græcis deprauata in πείσῃ. Ita enim illic legitur: Ερωτι γὰρ οὐδ' αὐτῷ πολλὰ κίς ἔχοντι κατὰ χώραν, ἐν τῇ ὁμηρικῇ πείσει μένοντα τὸν θυμὸν. hæc verba ita Latine reddidit Erasmus: Siquidem Eroti quum frequenter ne ipse quidem stabilem habeat animum, & in homerica persuasione permanentem. Rectam lectionem seruat adhuc idem Plutarchus in περὶ ἀδολεσχίας. τῇ καρδίᾳ, inquit, μὴ τρέμῃ μηδ' ὑλακτῆν. Τῷ δ' αὐτ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τεπληῖα μέχρι τ' ἀλόγων κινήματων διηκοντος τῆ λογισμῶ. Eadem res etiam πείσμα & περιμνήσιον vocatur. pro quo apud Isidorū perperam profnestum legitur, funis, inquit, quo naus in litore religatur ad palum. Appianus bellorum ciuiliū primo libro: καὶ τὸ πείσμα κόψας καὶ τὸ ἰσίου πειτίας

πειτίας ἐπέτρεψε τῇ τύχῃ φέρῃν. Homerus περιμνήσια λῦσε. Erasmus in eadem epistola putat apud Plutarchum περὶ πολυπραγμοσύνης legendum esse τοῖς ῥιτήρῃσι ἔλκουσι καὶ ἀνακρούουσι, παρὰ τὸ τὰς ῥίνας τηρεῖν, inquit. vbi ego ῥιτήρῃσι legendum puto, Id est habentis vel loris. Tanti autē est nosse vnde quæq; accepta sint, vt locorum ignoratione maximi sæpe viri labantur. Nam illud Plutarchi in eodem libello, νῦν δ' συμβαίνει τὸ τῶ Σοφοκλείους, ἐπιφ-τα δ' Ἀνιάνος ἀνδρὸς ἄσομοι πῶλοι θία φορῶσι, quis non intelligit, qui id ipsum apud Sophoclem in Electra legerit. Erasmus tamen illic vertit: Deinde verò viri non tenentis habenas liberi equi vi rapiunt: cū Ἀνιάνος gentis nomen sit, & ἄσομοι πῶλοι sint σκληρόσομοι ἴπποι scholiastæ græco. Plutarchum περὶ ἀοργησίας ad Homericum locum τῷ δ' μαλ' ἐν πείσῃ alluisse, mandauit etiam litteris Iohannes Hartungus decuriæ suæ capite 6.

Explicatur Ouidij in Ibin ænigma de Achæo.

CAPVT XX.

EGREGIAM, ita me Deus amet, operam nauauit Andreas Alciatus in soluendis quibusdam Ouidianorum in Ibin ænigmatum nodis: sed in eo quod hic subijciam nobis non satisfacit: *Morte vel intereas capti suspensus Achæi,*

Qui miser aurifera teste pendit aqua.

Suspendium, inquit, fuit supplicij genus vetustissimum, quo affectum fuisse Histiaem Milesium a Sardium præfecto Artapherne auctor est libro 6. Herodotus, ad quem alluisse videtur in Ibin Ouidius. vocat enim Achæum, quod Miletus Græcorum Ionum colonia esset. Auriferam verò aquam Pactolum fluiuium intelligit, qui proximus Sardibus allabatur, & in Tmolo monte fontem habet, vt est apud Strabonem. Hæc Alciatus. Nos pace Alciati omnino putamus Achæi nomen esse viri proprium, historiãque non ab Herodoto esse petendam, sed a Polybio. Is igitur 4. libro: ὃ δ' Ἀχαιὸς κρατῶν μὲν τῆς ἐπὶ τάδε τῆ Ταύρου βασιλεία, δ' ἀροσφάτως αὐτὸν ἀναδέδειχώς ἐπηγγέλατο βοηθῆσεν. Deinde, Ἀχαιὸς μὲν γάρ ἦν Ἀντιόχου συγγενὴς τῶ πατρικῆφός τῃ ἐν Συρίᾳ βασιλείᾳ, Μοχ, ἦν γάρ Ἀνδρομαχος Ἀχαιὸς μὲν πατῆρ,

μὲν πατήρ, ἀδελφός ἢ Λαοδίκῃς τῆς Σελεύκου γυναικός. Idem libro quinto, Αντίοχος ἢ παραγενόμενος εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ διαφείς τὰς δυνάμεις εἰς παραχειμασίαν, διεπέμπετο πρὸς τὸν Αἰαχόν, ἐγκαλῶν καὶ διαμαρτυρούμενος πρῶτον μὲν ἅπῃ τῶ τετολιμηκέναι διάδημά περιιδέσθαι καὶ βασιλεῦα χρηματίζειν· δεύτερον δὲ παρὸς ὡς οὐ λαμβάνει κοινοπραγῶν Πτολεμαίῳ, καὶ κηδύλου πλείω τοῦ δέοντος κινούμενος. ὁ γὰρ Αἰαχὸς καὶ οὐς καιροῦς ἅπῃ τὸν Ἀρταβαζάνῳ ὁ βασιλεὺς ἐστράτευε, πεισθεὶς καὶ παθεῖν ἄν τι τὸν Αντίοχον, καὶ μὴ παδόντος ἐλπίσας διὰ τὸ μήκος τῆς ἀποστάσεως φθάσειν ἐμβαλὼν εἰς Συρίαν, καὶ συμεργοῖς χρῆσάμενος Κυρρησῶν, τοῖς ἀποστάταις γεγενοῖσι τοῦ βασιλέως, ταχέως ἄν κρατῆσαι τῷ κατὰ τὴν βασιλείαν πραγμάτων, ἔφρασε μετὰ πάσης δυνάμεως ἐκ Λυδίας. παραγενόμενος δὲ εἰς Λαοδικεῖαν τὴν ἐν Φρυγίᾳ, διάδημά τε περιέδετο, καὶ βασιλεὺς τότε πρῶτον ἐτόλμησε χρηματίζειν. Idem in eclogis libri septimi scribitur per duces Antiochi Sardinorum oppidum esse expugnatum, ciues ex oppido in arcem ad Achæum confugisse. Idem in selectis libri octavi: τούτων δὲ συγχεμένων, καὶ παραγενομένου τοῦ Βῶλιδος ὡς τὸν Καμβύλον, ἢ μὲν ἦλθε νυκτὶ, ταύτη παρὰ γαίᾳ πρὸς τὸν Αντίοχον τὸν Βῶλιν ὁ Καμβύλος, μόνος πρὸς μόνον. ἀποδεξαμένου δὲ τοῦ βασιλέως φιλοφρόνως, καὶ δόντος αἰτίαις ὑπὲρ τῷ ἐπαγγελίων, καὶ παρακαλέσαντος ἐμφοτέρους διὰ πλείονων μηκέτι μέλλειν περὶ τῷ προκειμένων, τότε μὲν ἀνεχώρησαν εἰς τὴν αὐτῶν παρεμβολὴν· ὑπὸ δὲ τὴν ἐωδιλίῳ Βῶλις ἀνέβη μετὰ τοῦ Ἀριανοῦ, καὶ παρῆσθη εἰς τὴν νυκτὸς εἰς τὴν ἄκραν. προσδεξάμενος δὲ Αἰαχὸς ἐκτενῶς καὶ φιλοφρόνως τὸν Βῶλιν, ἀνέκρινε διὰ πλείονων ὑπὲρ ἑκάστου τῷ κατὰ μέρος. θεωρῶν δὲ καὶ κατὰ τὴν ἔπιφάνειαν τὸν ἄνδρα καὶ κατὰ τὴν ὁμιλίαν ἔλκοντα τὸ τῆς παράξεως εἰσισμῶν, τὰ μὲν περιχαρῆς ἦν διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας, τὰ δὲ πάλιν ἐπισημένως, καὶ πῆγης ἀγωνίας διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀποβησομένων. ὑπάρχων δὲ καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν οὐδενὸς ἦσαν, καὶ κατὰ τὴν ἐν παραγματοῖς πειθὴν ἰκανός, ὅμως ἀκμὴν ἔκρινε μὴ πᾶσαν εἰς τὸν Βῶλιν ἀνακρεμάσαι τὴν αἰτίαν. διὰ ποιῆται τοιοῦτους λόγους πρὸς αὐτὸν, ὅτι κατὰ μὲν τὸ παρὸν οὐκ

ἔστι δυνα-

ἔστι δυνατὸν ἐξελεῖν αὐτῶ, πέμψαι δὲ τινὰς τῷ φίλων μετ' ἐκείνου τῆς ἢ τέπαρας. ὡν συμμιζάντων τοῖς περὶ τὸν Μελαγκόμαν, ἔτοιμον αὐτὸν παρασκευάσειν ἔφη πρὸς τὴν ἐξοδον. ὁ μὲν οὖν Αἰαχὸς ἐποίησε τὰ δεινὰ. τοῦτο δὲ ἠγνοεῖ τὸ δὴ λεγόμενον, πρὸς Κρήτα κρητίζων. ὁ γὰρ Βῶλις οὐδὲν ἀψήλαφτον ἔχει τῷ ἐπινοηθέντων ἄν εἰς τοῦτο τὸ μέρος. πλὴν παραγενομένης τῆς νυκτὸς ἐν ἣ συμεξαποσελεῖν ἔφη τοὺς φίλους, προπέμψας τὸν Ἀριανὸν καὶ τὸν Βῶλιν ἅπῃ τὴν τῆς ἄκρας ἐξοδον, μένειν ἐκεῖ προσέταξε μέχρις ἂν οἱ μέλλοντες αὐτοῖς συμεξορμῶν παραγένηνται. τῷ δὲ πειδαρχησάντων, καινωσάμενος παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν τῆ γυναικὶ, καὶ ποιήσας διὰ τὸ παρὰ δόξαν τὴν Λαοδικὴν ἔκφρονα, χρόνον μὲν τινα λιπαρῶν ταύτην καὶ καταπραῦνων ταῖς προσδοκωμέναις ἐλπίσι προσεκαρτέρει. μετὰ δὲ ταῦτα πέμψας αὐτὸς γενόμενος, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις μετρίους ἐδῆταις ἀναδοῦς, αὐτὸς δὲ λιτὴν καὶ τυχούσαν ἀναλαβῶν, καὶ ταπεινὸν αὐτὸν ποιήσας, προήγε, συστάσας ἐν τῷ φίλων αὐτὸν αἰεὶ ἀποκρίνασθαι πρὸς τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῷ περὶ τὸν Ἀριανὸν, καὶ πυνθάνεσθαι παρ' ἐκείνων αἰεὶ τὸ κατεπεῖγον, περὶ δὲ τῷ ἄλλων φᾶναι βαρβάρους αὐτοῦς ὑπάρχειν. ἐπεὶ δὲ συμεμίξαν τοῖς περὶ τὸν Ἀριανὸν, ἠγείτο μὲν αὐτὸς αὐτῶν διὰ τὴν ἐμπειρίαν· ὁ δὲ Βῶλις κατόπιον ἐπέστη κατὰ τὴν ἔξαρχῆς πρὸς δεσιν, ἀπορῶν καὶ δυσχρησοῦμενος ὑπὲρ τῶ συμβαινόντος. κάμπερ γὰρ ὡν Κρής, καὶ πᾶν ἄν τι κατὰ τὴν πέλας ὑποπέυσας, ὅμως οὐκ ἠδύνατο διὰ τὸ σκότος σιμνοῖσθαι τὸν Αἰαχόν· οὐχ οἶον τίς ἔστιν, ἀλλ' οὐδὲ καθάπαξ εἰ πάρεσι. τῆς ἢ καταβάσεως κρημνῶδους μὲν καὶ δυσβάτου κατὰ τὸ πλείον ὑπαρχούσης, ἐν τισὶ ἢ τόποις καὶ λίαν ἄπισφαλῆς ἐχούσης καὶ κινδυνώδης καταφορᾶς, ὅπότε παραγένοιτο πρὸς τινα τόπον τοιοῦτον, τῶν μὲν ἄπληκτων ἐνανομένων, τῶν δὲ πάλιν ἐκδεχομένων τὸν Αἰαχόν (οὐ διωαμένων δὲ καθόλου τὴν ἐκ τῆς σιμνοδείας καταξίωσιν ἐλλεῖσθαι πρὸς τὸν παρόντα καιρὸν) ταχέως ὁ Βῶλις συνήκε τίς ἔστι, καὶ ποῖος αὐτῶν ὁ Αἰαχός. ἐπεὶ δὲ παρεγένοντο πρὸς τὸν διατεταγμένον τῷ Καμβύλῳ τόπον, καὶ τὸ σύνδημα προσυρίξας ὁ Βῶλις ἐπέδρακε, τῶν μὲν ἄλλων οἱ διανασάντες ἐκ τῆς ἐνέδρας ἐπελάβοντο· τὸν δ' Αἰαχὸν αὐτὸς ὁ Βῶλις ὁμοῦ τοῖς ἰματίοις ἐνδον τὰς χεῖρας ἔχοντα συνηρπασε, φοβηθεὶς μὴ σιμνοῖ-

C 2

σας τὸ

σας τὸ γιγνώσκον ἐπιβάλοιτο διαφθεῖρειν αὐτόν. καὶ ᾗδ' ἔχε μάχαιραν ὑφ' αὐτῶ παρεσκευασμένος· ταχὺ δὲ καὶ πανταχόθεν κυκλωθεὶς, ὑποχέρσιος ἐγένετο τοῖς ἐχθροῖς, καὶ παρὰ χεῖρα μετὰ τῶν φίλων ἀνήγετο πρὸς τὸν Ἀντίοχον· ὃ δὲ βασιλεὺς πάλαι μετέωρος ὦν τῇ διανοίᾳ, καὶ χερσὶν ἀποκῆν τὸ συμβησόμενον, ἀπολύσας τοὺς ἐκ τῆς σιωουσίας, ἔμεινε μόνος ἐρηγορῶς ἐν τῇ σκηνῇ μετὰ δουσὶν ἡ βίβων σαματοφυλάκων· παρῆσειλθόντων δὲ τῶν περὶ τὸν Καμβύλον, καὶ χερσὶν ἀποκῆν τὸν Ἀχαιὸν ἐπὶ τῇ γῆν δεδεμένον, εἰς τοιαύτῳ ἀφασίαν ἤλθε διὰ τὸ παρὰ δόξον, ὡς πολλὸν μὲν χρόνον ἀποσιωπήσας, τὸ δὲ τελευταῖον συμπαθῆς γενέσθαι καὶ δακρύσαι. τοδοτὸ δὲ ἔπαθεν ὄρων, ὡς ἐμοί γε δοκῆ, τὸ δυσφύλακτον καὶ παρὰ λόγον τῶν ἐκ τῆς τύχης συμβαινόντων. Ἀχαιὸς ᾗδ' ἦν Ἀνδρομάχου μὲν υἱὸς τῆς Λαοδίκης ἀδελφοῦ, τῆς Σελεύκου γυναικὸς ἔγγημος δὲ Λαοδίκῃ τῆς Μιθριδάτου τῆς βασιλέως θυγατέρα. κύριος δὲ ἐγενόνη τῆς ἐπὶ τὰδε, τῆς Ταύρου πάσης· δοκῶν δὲ τότε καὶ τῆς αὐτοῦ δυνάμεσι καὶ τῆς τῆς ὑπεραντίων ἐν ὄχυροτάτῳ τόπῳ τῆς οἰκουμένης διατρέψειν, ἐκάθητο δεδεμένος ἐπὶ τῆς γῆς ὑποχέρσιος γενόμενος τοῖς ἐχθροῖς, οὐδέπω γινώσκοντος οὐθενὸς ἀπῶς τὸ γεγονός, πλὴν τῶν παρὰ χεῖρας. οὐ μὴν ἀλλὰ ἅμα τῷ φωτὶ σιωαυροῖζομένων τῶν φίλων εἰς τὴν σκηνὴν χεῖρα τὸν ἐθισμόν, καὶ τῆς παρὰ χεῖρας ὑπὸ τὴν ὄψιν δευρομένου, τὸ παρὰ χεῖρας τῶν βασιλέων σιωαυροῖζομένων καὶ τοὺς ἄλλους. Παυμάζοντες ᾗδ' τὸ γεγονός, ἠπίσσω τοῖς ὄρων· χερσὶν ἀποκῆν τὸ τοῦ σιωαυροῦ, πολλοὶ μὲν ἐγένοντο λόγοι περὶ τῆς τῆς δέει κατ' αὐτῆς χερσὶν ἀποκῆν τῆς μωρίας. ἔδοξε δ' οὖν πρῶτον μὲν ἀφασίαν τὸν ταλαπῶρον μετὰ δὲ ταῦτα τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντας αὐτοῦ, καὶ καταρράβαντας εἰς θνεὶον ἀσκὸν ἀνασαυρῶσαι τὸ σῶμα. γενομένων δὲ τούτων, καὶ τῆς δυνάμεως ὄρων τῆς συμπεριεβηκός, τοιοῦτος ἐνθουσιασμός ἐγένετο καὶ παρὰ χεῖρας τῆς στρατοπέδου παντός, ὡς τῆς Λαοδίκης ἐκ τῆς ἀφασίαν μόνον σιωαυροῦ τὴν ἔξοδον τῆς ἀφασίαν τεκμήρασθαι τὸ γεγονός ἐκ τῆς περὶ τὸ στρατοπέδον ταραχῆς καὶ κινήσεως, & cetera. His ita constitutus, quum Bolis ad Cambylum venisset, eadem qua venerat nocte, Cambylus Bolin ad Antiochum ducit solus ad solum. Hunc cum rex amanter accepisset, fidemque super promissis dedisset, & utrumque pluribus adhortatus esset, nequid in proposito negotio cessarent, tum quidem in castra quisque sua discesserunt.

runt. Matutino crepusculo Bolis vna cum Ariano ascendit in arcem, quum adhuc nox esset. Achæus illum liberaliter & amanter acceptum multis de singulis interrogabat. Cum autem virum hunc tum ex adpectu externo, tum ex colloquio facti initium ducere videret, partim quidem propter spem salutis, animo lætabatur, partim autem plenus erat sollicitudine, propter eorum quæ euentura erant magnitudinem. Quoniam autem ingenio nemini cedebat, & satis erat exercitatus in rerum experientia, non adhuc iudicabat sibi omnem fiduciam ponendam in Bolide. Quapropter illi hoc loquitur modo. In præfenti quidem fieri non potest vt exeam, mittam tamen tecum tres aut quatuor amicorum, quibus cum Melancoma collocutis me ad exitum parauero. Achæus igitur quidquid potuit fecit: Id autem ignorabat, se cum Cretensi cretizare, quod in proverbio est. Bolis enim nihil intactum siue intentatum habebat eorum quæ excogitari possint in hanc partem. Ceterum quum ea nox adesset qua vna se missurum amicos dixerat, præmissis Ariano & Bolidi ad exitum arcis, iussit vt maneret illic tantisper dum qui vna ituri erant adessent. Illis parentibus, communicat rem cum vxore in ipso articulo temporis; atque rei noxuitate percussam Laodicem aliquandiu orando atque expectata spe mitigando immoratus est. Deinde ipse quintus, alijs quidem mediocri pretij vestes dat, ipse verò vili atque vulgari veste sumta humiliter præibat. Dederat autem cuidam amicorum in mandatis, vt ipse perpetuo ad ea quæ dicerentur ab Ariano responderet, & eum de rebus vrgentibus interrogaret: de alijs autem vt barbaros eos esse diceret. Cum ad Arianum conuenissent, præcedebat quidem ipse propter itineris experientiam: Bolis autem a tergo sequebatur vt initio inter eos conuenerat, incertus & dubius de eo quod agebatur. Quauis enim erat Cretensis, & omnia propinqui sibi facta suspecta habebat, tamen præ noctis caligine cognoscere Achæum non poterat, non modò non quis esset, sed ne an adesset quidem omnino. Verum cum descensus præceps & difficilis plerumque esset, &

nonnullis in locis lubricus atque periculofus, quoties ad aliquem talem locum veniffent, alijs quidem retinentibus, alijs verò excipientibus Achæum, cum ne ad præfens quidem tempus confuetum honorem diffimulare pollent omnino, ftatim Bolis intellexit quis & qualis eorum effer Achæus. Vbi ad eum locum ventum effer quem Cambylo conftituerant, & Bolis fibilo tetteram fiue fignum dediffet; ceteros quidem illi qui in infidijs erant exfilientes capiunt, Achæum verò ipfe Bolis vnâ cum veftibus intus manus habentem comprehendit, veritus ne intellecto quid ageretur, fe ipfe aggredederetur interimere. habebat enim gladium præparatum. Subitò autem vndique circumdatus venit in poteftaten hoftium, & protinus vnâ cum amicis deductus effer ad Antiochum. Rex quum animo fufpenfus effer iam diu, & quid futurum effer exfpectaret, familiaribus dimiffis folus in tabernaculo peruigil cum duobus vel tribus fatellitibus manfit. Ingreffo cum fuis Cambylo & Achæum vinctum humi collocante, in tantum ftuporem venit vt per multum temporis conticefceret, tandèmq; commiferet effer ac illacrymaretur. hoc autem illi accidit, quòd videret (vt mihi quidem videtur) quàm ineuitabilia quamq; improuifa fint quæ per fortunam eueniunt. Erat enim Achæus filius Andromachi fratris Laodices vxoris Seleuci, & vxorem duxerat Laodicen Mithridatis regis filiâ, & dominus erat vniuerfæ regionis quæ citra Taurum montem fita erat. Cum autè tum temporis & fuis & aduerfariorù copijs in munitiffimo orbis loco verfarî videretur, in terra vinctus & in hoftium poteftate fedebat, nondum quoquam planè quod factum erat fciente, præter eos qui perpetraverant. Nihilominus prima luce amicis in tabernaculum congregatis de more, & re ipfa iam oculis fubiefta, idem accidit & alijs quòd antea regi acciderat. Admiratione enim eius quòd euenerat, non habebant fidem eis quæ videbant. Cum concilium confediffet, varij fermones de hoc habebantur, quonam fupplicio contra eum vtendum effer. Vifum effer autè primùm quidem miferò illi manus & pedes detrunc-

detruncare: deindè que capite illius defefto, corpus in vtram afininum infurum fufpendere, &c. Qui plura cognofcere auer, legat elegantiffimi hiftorici 4. 5. 7. & 8 libros.

Quid Græcis fignificent ἀπὸ τοῦ κρατίσου, ἀπὸ τοῦ βελτίσου, ἀπὸ τοῦ διακειμένου, & cetera.

CAPVT XXI.

Ἀπὸ τοῦ κρατίσου dixit Polybius pro fincerè, candidè, ferid, ingenuè, ab optimo animo, fedulò, fine dolo, fine fraude. hoc exemplis in medium prolatis amplius probandum duximus. Polybius igitur libro fexto: κρατὶς ὄν γάρ ἐν κρατῶ τίθενται τὸν ἀπὸ τοῦ κρατίσου χρηματισμὸν, κατὰ τοῦτον πάλιν ἐν ὀνείδει ποιοῦνται τὴν ἐκ τῆς ἀπειρημένων πλεονεξίαν. id effer, bono modo & ratione partas diuitias. Idem in octauo: οἱ δὲ τριεῦοντες ἀπὸ τοῦ κρατίσου γίνεσθαι τὴν ἐπιβολήν. Idem in eodem: εὐκείνοις ἢ τίσις παρασκευάζει πρὸς τοὺς πολίτας ὡς ἀπὸ τοῦ κρατίσου ποιοῦμένοις τὰς ἐπὶ τὰς ληξείας ἑξόδους, id effer, ferio. Polybius apud Suidam, ἄτε πεπεδαρχηκῶτων Καρχηδονίων ἀπὸ τοῦ κρατίσου τοῖς ἐπιταθιμένοις. Primo loco Musculus vertit A potentiffimo acceptum: Secundò, Geri a fupremo: Tertio, Quafi ab ipfo Imperatore. Nihil omnium rectè. Plato in nona epiftola pro eodem ἀπὸ τοῦ βελτίσου dixit. οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίσου, inquit, πρὸς τὰ κοινὰ προσέρχονται, Id effer, Malis artibus ad rempublicam accedunt. Dionyfius Halicarnaffenfis vtraque vtitur phrafi, interdum etiam addita voce παντός. Libro fexto, ὅσα μὲν οὖν ὑπὸ Ρωμύλου ταχθέντα ἐν ἐδιςμοῖς τε καὶ νόμοις παρέλαβε, ἀπὸ τοῦ κρατίσου τετάχθαι ἡγησάμηνος, ἢ κατὰ χάραν μένειν, id effer, optimè. Idem libro tertio, καὶ ἀπὸ παντός βελτίσου κρίνουσι τὸ συμβεβηκός, id effer, fimpliciter, non fucate. Idem eodem libro, ὁ μὲν οὖν Τύλλος ὡς ἐκ προθυμίας τε καὶ παντός τοῦ βελτίσου κοινωνεῖν ἐγνωκῶτα τοῦ πολέμου τὸν Μέτιον ἐπέθηκε. Idem aliquanto poft, ἀλλ' ἐπαυγῆν τετλίω ἀναχάρισι

χάρησιν αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τὰ μετέωρα πρὸς πολλοὺς τῶν παρόντων ὡς ἀπὸ παντὸς τοῦ βελτίστου γενομένου ἐσκήλητο. libro 4. ὁμόσοντας τὴν νόμιμον ὄρκον ἢ μὴν τὴν ἀληθῆ καὶ ἀπὸ παντὸς τοῦ βελτίστου τετιμῆσθαι. Item, καὶ τὸν ἀξιοῦντες μὴ σφετερίζεσθαι τὸ σημεῖον, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ κρατίστου καὶ δικαιοτάτου λέγειν. Idem libro 7. αἱ μὲν ἀπὸ τοῦ βελτίστου δι' εὐνοίαν τε καὶ ἔλεον τὴν συμφορᾶς. Item, εἴτε ὡς ἀπὸ τοῦ βελτίστου τὰ κράτιστα συμβεβούλευες τούτοις. libro 8. πολλοῖς γὰρ δὴ καὶ ἄλλοις τῶν ἀπὸ τοῦ βελτίστου πολιτευομένων τὰ παραπήσια συνέβη παρ᾽ αὐτῶν. Idem libro 9. εἰδὲ ἡμᾶς μάλις μὲν ὡς ἀπὸ τοῦ κρατίστου τὰ βουλευόμενα αὐτῆς γενομένα καὶ ἐπὶ πάντων ἀγαθῶν δεχομένους ἀποσῆναι τῆς παρουσίας. Idem libro 10. ἀλλὰ ἡνομιζώ τῆτε βουλῆ καὶ τῶν δῆμων συμφέρειν ἀπὸ τοῦ κρατίστου καὶ δίχα πάσης εὐλαθείας εἶναι. Idem eodem libro. τότε δ' οὖν ἀπὸ τοῦ κρατίστου ταῦτα βουλευόμενος καὶ τὸν συνάροντα πείσας. Item, οὐ γὰρ μόνον ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπράξεν ἀπὸ τοῦ κρατίστου, χρηστότητος ἔφερον αὐτῶν δόκησιν. Simili huic phrasi vsus est Philostratus, de qua nihil oberit Thomæ Magistri verba afferre. ἀπὸ τοῦ διαχειμένου ὁμίλην τις λέγεται, ἢ γοῦν κατὰ φύσιν καὶ ὡς διάκειται. Φιλόστρατος (in vita Adriani Sophiste.) καὶ ὁ ἡρώδης οὐχ ὡς διαβάλλουσί τινες βασκαίνων τε καὶ τρωάζων, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ διαχειμένου καὶ ἴλω ἀχροασάμενος. ὡσαύτως ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας λέγει καὶ τὸ ἀπὸ τῆς διατιθέμενης. hæc ille. Idem Philostratus dixit eadē forma in Phauorino ἀπὸ τοῦ ἴσου διεφέρεσθαι. Plutarchus in Themistocle: ὁ ἀριστίδης πολιτευόμενος οὐ πρὸς χάριν οὐδὲ πρὸς δόξαν ἀλλ' ἀπὸ τοῦ βελτίστου. Suidas citat Polybij hoc, καὶ τὸ μὲν παλαιὸν ἀπὸ τοῦ κρατίστου ἐγένετο παρὰ Ῥωμαίοις ἢ μονομαχία, ἐν ᾗ τοῖς καθ' ἡμᾶς πολλοὶ ὁδοὶ εὐρύται.

Scammate legendum esse apud Diuum Hieronymum in epistola ad Pammachium.

CAPVT XXII.

IN restituendo nobis Diuo Hieronymo defudarunt Erasmus & Cælius, qui cum in plerisque scopum attigerint hinc certe ab illo longissimè aberrarunt. Eius elegantissimi scriptoris hæc sunt verba in epistola ad Pammachiū. Cur tu omiffis super quibus

quibus certamen est, de scammate & loco certaminis egredere? Ita mecum legit beatus Rhenanus adnotans in Tertulliani locum postea referendum. hic pro *scammate* Erasmus & Cælius *stammate* legunt. Cælius etiam interpretatur. Stammata, inquit, in ratione militari sunt militibus in acie destinata loca. Vnde est illud Hieronymi, paræmiæ quadam facie pronuntiatum. Cur, inquit, omiffis super quibus pugna est, de scammate & loco certaminis egredere? Scamma autem quid significet malo lectorem a Budæi commentarijs petere & Cælio Aureliano chronicōn lib. 1. quod appellant scamma atque transcensum lignorum. tantum quædā hic producantur tum ex Latinis tum ex Græcis auctoribus, a paucis adhuc prolata loca. Tertullianus ad Martyres: Qui vos spiritu vnxit, & ad hoc scamma produxit. Diuus Ambrosius officiorum libro primo: Adhuc athletæ in scammate sunt, & tu iam otium petis? Vbi vulgata quædam exemplaria mendose habent *stammate*. D. Epiphanius, ἡ δ' ἀγῶν ἐτελεύτησεν, καὶ σκενώθη τὸ σκάμμα. D. Iohannes Chrysofomus scribens in dictum Apostoli, Vino modico vtete: καθάπερ οὖν ἐπὶ τῆς ἐξωθεν ἀγῶνεν οἱ σφριγῶντες τὰ σώματα καὶ εὐεκτοῦντες τῶν ἀδελφῶν οὐχ οὕτως φαίνονται, ἐπειδὴν τὸ διακροχον ἐλαίω πάντοθεν ἰμάτιον ὥστε περιβεβλημένοι, ἀλλ' ὅταν αὐτὸ ρίψαντες γυμνοὶ πρὸς τὰ σκάμματα ἔλκωνται, τότε μάλις τοὺς δευτέρους τῆς τῶν μελῶν ἀναλογίᾳ πάντοθεν ἐκπέπῃουσιν. Idem paulo post: ἐπὶ γὰρ πλείονα αὐτὸν καλῆ σκάμματα καὶ παλάσματα μείζονα. Idem in libello quo docetur neminem lædi nisi a seipso: καὶ μὴ υπερβαίνειν τὴν χρείαν τὰ σκάμματα. Idem in eodem: παρέβλαψε τὸν ἀδελφὴν τούτον, ἢ μαλακώτερον πρὸς τὰ ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ἐποίησε σκάμματα. Interpretes modò *stadia*, modò *lutas*, modò *certamina* interpretantur. Budæus in transitu Hellenismi: Ultra omnis penè memoriæ scammata, dixit, pro metis, terminis, fossis, siue limitibus. Hesychius, σκάμμα, inquit, ὁ ἀγῶν, σάδιον. Politianus in Panepistemone alludens ad carmen Horatij, Sape trans finem iaculo nobilis expedito, Quique iaculo nobiles trans finem scammatis expedito. Chrysofomus apud gnomologum, σκάμμα ἐστὶν ὁ παρῶν

D βίος, οὐ

βίος. ὃν ἢ τῶ σκόμματι καὶ τοῖς ἀγῶσιν οὐ δύναται ἀνεσεῖας ἀπολαύειν ὁ σφρανοῦσθαι μέλλον. Item: οὐδ' εἰς γενναῖος ἀδελφῆς ἐν τῶ σκόμματι λουτρὰ ἐπιζητεῖ καὶ τρώπειζαν πλῆθους ἄν.

Vox Agema apud plurimos scriptores depravata, in locum suum restituta.

CAPVT XXIII.

TER vocabulum Agematos reperio apud Liuium, cuius loca, vt inde illustrior huius significatio fiat, hic a nobis relata sunt. Ad dextrum latus phalangitarum, (inquit lib. 37.) mille & quingentos equites Gallogræcorum opposuit: his tria milia equitum loricatorum (cataphractos ipsi appellant) adiunxit. Addita his ala mille ferme equitum. (agema eam vocabant.) Medi erant lecti viri. Hic locus ante industriam doctissimi viri Sigismundi Gelenij deprauatissime circumferebatur. Nam pro *agema*, hanc Genem, & pro *Medi*, medij legebatur. Miror autem Robortellum cum hanc partem Æliano suo adijceret, potius mendosam vulgatam lectionem maluisse sequi quam optime restitutam recipere. *Equites* autem & *equitum* pro *pedites* & *peditum* scripsimus ex sententia Caroli Sigonij. Appianus in historia Syriaca: τοιοῦτον μὲν ἦν τὸ πρῶτον Ἀντιόχῳ. ἰππεῖς ἢ ἐκστέρων δὲν αὐτοῦ παρατετάχατο, Γαλάται τὲ κατὰφρακτοὶ, καὶ τὸ λεγόμενον ἄγμα τῶν Μακεδόνων. εἰσὶ ἢ καὶ οἷδε ἰππεῖς ἐπίλεκτοι, καὶ παρ' αὐτὸ ἄγμα λέγεται. τὰ μὲν δὲ ἴσθι τὸ φάλαγγος ἦν ἐκστέρων. huius interpretres Candidus *agmina* vertit, Gelenius ex Liuiio *alas* & *agema* reddit. Idem Liuius decad. 5. lib. 2. Summa omnium quadraginta milia armata fuere: quorum pars ferme dimidia phalangitæ erant. Hippias Beræus præerat. Delecta deinde & viribus & robore ætatis ex omni cetratorum numero duo erant *agmata*, hanc ipsi regionem vocabant. Idem paulo post in eodem libro: Medius omnium rex erat, circa eum *agema* quod vocant, equitumque sacre alæ. Apud Curtium libro quarto pro *agema* perperam *agmina* vulgo legitur. Tu igitur me auctore illic legito, In dextero cornu locati sunt equites quos *agema* appellant. Idem Curtius lib. 5. Duces erant itineris de captiuis dati.

Ipse

Ipse cum armigeris & ala quam *agema* appellat. Sed quis non miretur hanc vocem bis apud Polybium in veteri Sipuntini pontificis versione, ter in Musculi editione quæ existimatur ceteris integrior, adhuc exstare mendosam, præsertim cum adiecta sint græca, vnde nullo negotio poterat castigari? Polybius igitur lib. 5. εἰς τοὺς τε πελτασᾶς καὶ τοὺς ἐκ τῆς λεγομένου παρὰ τῆς Μακεδόνων ἀγῆματος. Idem in eodem libro: Ευρύλοχος μὲν γὰρ ὁ Μάγνης ἠγεῖτο σχεδὸν ἀνδρῶν τρισχιλίων, τὲ καλομένου παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν ἀγῆματος. Item paulo post: τούτων ἢ διαταραχθέντων, καὶ τὰς πρὸ αὐτῶν τάξεις συνωθουμένων, τὸ μὲν ἄγμα τὸ τοῦ Πιλομαχῆς πεζόδρομον ὑπὸ τῶν θηρίων ἔκλινε. Primo loco vtraque editio *Agemia* habet, secundo *Agnema*, tertio vetus rectè *agema* habet, sed Musculi editio *agmen* præfert. Arrianus rerum Alexandri libro 6. αὐτὸς μὲν τοὺς ἰππασσιῶν τε ἅμα οἱ ἑμπάντας ἐπὶ τὰς ναῦς ἀνεβίβασε, καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς ἀρχιᾶνας, καὶ τὸ ἄγμα τῶν ἰππέων. Varinus & Suidas, ἄγμα, τὸ πρῶτον τῆ βασιλείας τάγμα ἑλεφάντων καὶ ἰππων καὶ πεζῶν: οἱ ἢ τὸ ἄριστον τῆ Μακεδονικῆς συντάξεως κραταῖον ὀπίσει καὶ σωματίων ἐνεξία. Cælius equitum alam quæ dicitur *agema*: quanquam & de peditibus dicit ἄγμα testatur Arrianus. Locus Arriani quem significat Cælius exstat libro 5. ἔλθειν τε εἰς τὸ ὄρος τὸν μικρὸν ζῶν τοῖς ἐταίροις ἰππεῦσι καὶ τῶ πεζικῶ ἀγῆματι. Alioqui dixisset ἄγμα ἰππέων, vt in loco superius a me allato. Paulo post in eodem libro, ἄγμα ἰππέων & ἄγμα βασιλικὸν legitur. Diodorus libro 19. καὶ τὸ Πευκέσου καὶ Αντιγένους ἄγμα. Γ. ἔχον ἰππεῖς μῖα περιειλημμένους ἔλη. ἐπ' ἄκρου ἢ τῆ κέρατος τὸ Ευμενοῦς ἄγμα τοὺς ἴσθι ἔχον ἰππεῖς. Adrianus Iunius nobiscum facit, cuius hæc sunt verba: Vtitur eo vocabulo Q. Curtius lib. 4. vbi corruptam lectionem ex fide vetusti exemplaris nos restitimus. hæc Iunius in Lexico.

Emaculatus Ammonius in voce ἀλλισαργος, & Galenus in ἐλινοῦειν.

CAPVT XXIIII.

ADRIANVS Iunius doctissimus medicus & de nostris quoquelitteris præclarè meritis, Animaduersorum suorum

D 2 libri 3.

lib. 3. cap. 14. reposuit in locum suum vocem ἀπάσου sede sua motam ab interprete. Eius viri sententiam hoc nostro tibicine confirmandam duximus, & obiter mendum e Græco auctore tollendum. ἀλίπασον ἢ ἀλίσαρτον διαφέρει, inquit Ammonius, (quem Herennium Philonem alij malunt vocati.) τὸ μὲν γὰρ ἀλί παρασμένον κρέας ἢ ἰχθῦν ἔλεγον ἀλίπασον· ἀλίσαρτον δὲ τὴν ἀλί ἐπαρμένῳ χῶραν, ὡς τινῶν φθορῶν τοῦτο ποιούντων. ὅθεν καὶ ὁ βίος τοὺς ἠκισμένους καὶ δυσθεραπεύτως ἔχοντας τὰ σώματα, ἀλίσαρτους καλεῖ. id est, Halipaston & Halisparton differunt. Nam illud quidem (scilicet halipaston) dicebant carnem aut piscem sale conditum: halisparton verò terram sale conspersam, nimirum inuidis aliquibus hoc facientibus. Quare & vulgus homines afflictos & deploratæ valetudinis, Halispartos vocat. Est igitur ἀλίπασον contrarium ἀπάσι, eiusdemque cum illo derivationis. Quòd autem Ammonium a nobis castigatum testati sumus, vulgo apud eum legitur ἀλίσαρτον, ἐπαρμένῳ, & ἀλίπαρτους. Athenæus libro 14: ἀλίπασων δὲ κρεῶν μνημονεύει Αριστομένης ἐν Διονύσιῳ, Ἀλίπασα ταῦτα παραπίθημί σοι καὶ ἐν γόσι, Οσρακὸν ἀλίπασον ἀεὶ τὸν δερᾶποντ' ἐδίειν. Adrianus Iunius in adagio Sale conspersi, eadem verba propemodum ex Eustathio in Odyssæa 17. adducit, quæ nos ex Ammonio. ἀλίσαρτι, inquit, quasi dicas sale muriæ conspersi, Comico sale dicuntur homines profligatæ valetudinis & morbofi, quòsque ægerrimè sanitati reddere queas: οἱ δὲνῶς δυσθεραπεύτι τὰ σώματα, vt exponit Eustathius. Ducta a litore metaphora, quod quia sale alluitur, nec fructum nec sementem profert: quemadmodum homines valetudinarij manuum pedumque munia difficulter obeunt, neque inoffensè naturales actiones edere possunt. Hæc & plura apud illum leguntur. Idem Galeni interpretès cum incidisset in locum mendosum, καὶ τὰ μὲν ἰλιγυόντων γίγεται, τὰ δὲ ὀξύτατα κινουμένων, vel (vt ipsius codex habebat) ὀλιγυόντων, quod lentè motis vertit Linacer: putavit βραδυνόντων pro eo legendum esse. Quæ vox cum nimium recedat a vestigijs depravatæ lectionis, nos eam omnino non recipimus, sed ἰλιγυόντων, quæ

vox &

vox & magis propria est huic loco, & minimum recedit a vestigijs mendosæ lectionis. Theocritus, καὶ λήγειν εὐδοντος, ἐλιγύσαι δὲ τὸ καῦμα, id est, βραδύναι, ἡρέμην. Vtuntur illa sæpe Hippocrates, Herodotus, Dionysius Halicarnassensis in primo: ἐλιγύουσι ἐργῶν ἵπποι καὶ οὐρῆς dicens, Arrianus, & Galenus etiam libro 5. ὑγιεινῶν, (Nam superior locus est allatus ex secundo libro) τὰς δερμᾶς φύσεις ἐξίῳν ἐλιγύειν. Idem in eodem libro: ἀλλ' ἴταν ἐλιγύειν τὰς δερμᾶς φύσειν ὁ Ἱπποκράτης συμβουλεύει. In hæc Galeni verba affert idem interpretès ex Hippocratis lib. 6. Epidem. par. 4. aphor. 13. ἐνθέρμῳ φύσιν φύσις, ποτὸν ὕδωρ, ἐλιγύειν. Idem περὶ διαίτης libro 2: πλείω χρόνον διελιγύσας. Item: δὲ μὲντι καὶ τὸ σῶμα τοῦτέοισι ἐλιγύειν. Item: ἐλιγύειν τὸ πηίδεος τὸ βρώμης. Suidas, ἐλιγύειν, διατρίβειν, μέλλειν, ἡσυχάζειν, ἀτρεμίζειν, σχολάζειν, βαδύμην, παύεσθαι, στραγγεῖν. Idem interpretès ἀλεξήτηριον putat compositum esse ex ἀλεξέω & ἰγήριον, cum simplex sit, non compositum, eadem forma deductum ab ἡλεξήται quia ab ὄρμηται ὄρμητήριον, & a κεκοίμηται κοιμητήριον. Alioqui dicendum fuisset ἀλεξήτηριον. Probare etiam non possum quòd in eisdem libris Linacri versionem ille in eo reprehendit, quòd is ὡς ὅτι τῶν ὀχουμένων καὶ πλεόντων ἢ περιβομένων καὶ καθαιρομένων, verterit, Veluti in vehentibus, nauigantibus, perfricandis, purgandisq;. Nam quòd ait passiuè interpretandum fuisse non actiuè, miror eum non animaduertisse, vehentibus accipiendum esse passiuè, eodem scilicet sensu quo Cicero dixit in primo de natura deorum, Qualis ille maritimus Triton pingitur natantibus inueniens belluis. & Politianus, Altrinfecus autem Cereris imagunculam draconibus vehentem. Qui plura desiderat testimonia, inueniet apud Virgilium, Aulum Gellium, & Iustinum. Liuius quoque deca. 3. lib. 2, Cn. Lentulus cum præteruehens Consulem vidisset. & Viues, vehentem canterio.

Seleuci Regis faciem in statuis cornigeram fuisse, non Lysimachi, contra Politiani sententiam.

CAPVT XXV.

D 3

LYSI-

LYSIMACHI Regis facies cornigera in nomismatis, inquit Politianus. Causa eius apud Appianum in Syriacis. Imò Appianus illic scribit Seleuci faciem in statu is cornigeram fuisse, non Lysimachi. γεγομένη δὲ τῷ Σελεύκῳ τὰ ἐς πολέμους εὐ-
 τυχεσάτω Νικάτωρ ἐπώνυμον γίγνεται. τῷδε γὰρ ἀρέσκομαι μᾶλλον
 τὸ Νικάτορα κτῆναι, καὶ τῷ σώματι δυτι εὐρώσῳ τε καὶ μεγάλῳ, καὶ ταύ-
 ρον ἄρχιον ἐν Αλεξάνδρου θυσιᾷ ποτὲ ἐκδορόντα τῷ δεσμιῶν ὑποσάν-
 τι μόνῳ, καὶ ταῖς χερσὶ μόναις κειραρισμένῳ, προσβίβασι ἐπὶ τοὺς ἀν-
 δριάντας ἔστι τῷδε κέρατα. Et quia victoriosus fuit, Nicator vo-
 catus est. Hoc enim credere malim quàm cognomen ex Nica-
 tore cæso retulisse eum, quasi opimum spoliū. Et quia vasto
 robustoque fuit corpore, aded vt taurum ferocem sacrificante
 Alexandro vinculis ruptis profugum solus cornibus arreptum
 retinuerit manibus, affingunt eius statu is cornua. Haftenus
 Gelenij verba retulimus. Paria his scribit Suidas in voce Σέ-

λευκος. φασὶ δὲ Σέλευκον, inquit, συνόντα Αλεξάνδρῳ τῷ Μαχε-
 δόνι ταύρον θυομένῳ ἀποδράντα μόνον περιγενέσθαι αὐτῷ
 τῷ κέρατων κρατήσαντα, καὶ διὰ τοῦτο τῷ
 ἀγάλματι αὐτοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ περι-
 βίβασι κέρατα.

FINIS PRIMI LIBRI.

LIBER SECVNDVS.

In nono Demetrii apophthegmate ter Demetrii nomine inducto
 substituendum esse Seleuci nomen.

CAPVT PRIMVM.

VT SUPERIORI capite Seleuci nomen Lysimachus oc-
 cupauerat: ita in eo quod iam subijcitur, Demetrius. Cum Era-
 sistratus (inquit Erasimus) Demetrio Antiochi filij mentem qua
 mori destinauerat indicasset, simulq; factus esset huius affectio-
 nis causam esse amorem, Demetrius qui adolescentē vnice ad
 amabat, per omnia multis cū lacrymis cœpit obtestari vt illius
 incolumitati cōsulereetur. Cū Erasistratus addidisset immedi-
 cabile malum esse, quodd in ipsius vxorē deperiret; hoc audito
 Demetrius, & cetera. Pro, Demetrio & Demetrius, legendum
 Seleuco & Seleucus. auctores habeo Plutarchū, Valerium Ma-
 ximum, Appianū, & Suidam. Plutarchus igitur in Demetrii vi-
 ta: Fit autem certior Demetrius de Stratonice filia quæ Seleuco
 nupserat, eam vxorem esse factam Antiochi Seleuci filij, regi-
 nāque declaratam Barbarorū superiorum. Contigit enim,
 vt vero simile est, Antiochum captum amore Stratonices ado-
 lescentulæ, iamque prolem ex Seleuco habentis, miserè af-
 flictiari, multaque facere cum malo pugnātem. Postremò
 autem vt sese damnato nefanda quidem concupisceret, incu-
 rabili verò morbo teneretur, mentēque captus vt rationem
 quæreret vitæ finiendæ & corpus sensim resoluendi, neglecta
 curationis, cibi que subductione, morbo se aliquo teneri fin-
 gens. Erasistratum autem medicum ferunt facile sensisse
 eum amare, sed quam amaret, cum difficilis esset coniec-
 tura, inuenire cupientem, in eius cubiculo totos man-
 sisse dies. Cumque aliquis adolescentulorum mulierumque
 formosarum ingrederetur, faciem Antiochi inspicere solitum,
 easque corporis partes quæ maximè natæ sunt animo compati
 mutato: ad hæc motus corporis obseruare. Ceterum quum
 reliquis quidem ingredientibus eodem se haberet modo, in-
 gressa verò Stratonice vel sola vel cum Seleuco, sæpe fiebant
 circa

circa eum omnia illa Sapphus indicia, vocis scilicet retentio, igneus rubor, oculorum demonstrationes, sudores vehementes, inconstantia & perturbatio in pulsibus. Postremò autem animò vi victo hæsitatio, pavor, & pallor. Ad hæc colligentem ex vero similibus cõiecturis Erasistratum, narrant nequaquam ad mortem vsque morbum suum tacitum obstinatè laturum fuisse regis filium, si aliam amaret, molestum quidem putasse si diceret hæc vel aperiret. nihilominus tamen fretum voluntate Seleuci erga filium, vel cum periculo ausum esse suo tandem eloqui, Morbum inuenis esse amorem quidem, sed cui nullis viribus aut remedijs occurri possit. Cùm hic percussus Seleucus sciscitatus esset, *Quid ita verò incurabilis esset morbus: Erasistratum dixisse, Quia per Iouem ille vxorem meam deperit. Tum Seleucum dixisse, At amice Erasistrate recusares tu filio meo concedere eas nuptias, cùm illi sis amicus: præsertim cùm nos videas illo vno niti? Erasistratum ad hæc dixisse, Sed ne tu quidem ipse cùm pater sis, hoc facturus esses, si Stratonicen tuam concupisceret Antiochus. tum Seleucum dixisse, Amice, vtinam quàm primùm huc aliquis deorum vel hominum conuertat vel mutet morbum. Nam mihi quidem certè vel regnum pro derelicto habere pulchrum esset, dum Antiocho obsequor. Cùm hæc non sine maxima animi perturbatione Seleucus multisque cum lacrymis diceret, Erasistratum iniecta illi dextera dixisse, Nihil illi opus esse Erasistrato. Nam cum pater & vir sit & rex, eum medicum quoque domus suæ fore optimum. Statimque Seleucum coacta concione publica pronuntiasse, se velle & statuisse omnium superiorum locorum Antiochum regem declarare, & Stratonicen reginam, contracto inter ipsos matrimonio. Valerius quoq; Maximus de indulgentia parentum in liberos scribens: Seleuci regis filius Antiochus nouerca Stratonices infando amore correptus, memor quàm improbis facibus arderet, impium pectoris vulnus pia dissimulatione contegebat. Itaque diuersi affectus iisdem visceribus ac medullis inclusi, summa cupiditas & maxima ve-*

recundia,

recundia, ad vltimam tabem corpus eius redegerunt. Iacebat ipse Antiochus in lectulo moribundo similis, lamentabantur necessarij, pater mærore prostratus de obitu vnici filij de quæ sua miserima orbitate cogitabat: totius domus funebris potius quàm regius erat vultus. Sed hanc tristitiæ nubem Leptini mathematici, vel, vt quidam tradunt, Erasistrati medici providentia discussit. Iuxta enim Antiochum sedens, vt eum ad introitum Stratonices rubore perfundi & spiritu increbescere, eaque egrediente pallere, & excitatiorem anhelitum subinde recuperare animaduertit, curiosa obseruatione ad ipsam veritatem penetravit. Intrante enim Stratonice & rursus abeunte, brachium adolescentis dissimulanter apprehendendo, modò vegetiore, modò languidiore pulsû venarum comperit cuius morbi æger esset, protinusque id Seleuco exposuit. *Qui carissimam coniugem filio suo cedere non dubitavit, quòd in amorem incidisset, fortunæ acceptum referens: quòd dissimulare eum vsque ad mortem paratus esset, ipsius pudori imputans. Subijciatur animis senex, Rex, amans, iam patebit quàm multa quàmque difficilia paterni affectus indulgentia superauit. Appiani & Suidæ verba referendo nolo esse prolixior.*

Quid bædones & quid ωδνια, ad hæc an vdonez dicendum an odones, vel (vt alij malunt) ædones, an bædones.

CAPVT SECVNDVM.

QVI V DONES legunt, tuentur se auctoritate Martialis, cuius distichon exstat,

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti:

Cinyphio poterit barba latere sinu,

Hoc titulo, Vdonez Cilicij. Qui odones legunt, pro se statem habent vulgatam lectionem loci Pandectarum: Alia causa est odonum, quia vsum calciamentorum præstant. Atque ita reperio apud Epiphanium propemodum. τὰ ἄλλα τὰ ἔδρια ὡς εἰ-
παίη τὰ δὲ ἱματίων γεγενημένα, ἀπαρὰ τισιν ὀδώνια κέκληται ἢ βράκια,
E χερσὶ

χειρὶ περιτιθέασι, δακτυλίου δὲ τοῖς ποσίν, id est, Alia autē pedalia, ut ita loquar, quæ in vestimentis fiunt, quæ apud quosdam odonia siue odones vocantur aut braccæ, manibus accommodant: annulos verò pedibus. *πέδια* autē videtur dixisse cūm hac excusatione, ut ita dicam, propterea quòd in sermone græco uteretur voce latina. Alioqui *πέδια* dicendū fuisset vel *ποδίδια*. Pol- lux lib. 2. ὃ δὲ καμικὸς Πλάτων καὶ ποδαργία ἔφηκε (sic enim lego, non *ποδάρια*, ut habent impressi.) καὶ *πέδια* δὲ τοὺς περὶ τοῖς ποσὶ πέλους Κριτίας, & Αἰσχύλος *πέλυτρα* καλεῖ. Idem libro septimo: ἃ δὲ *πέδια* Κριτίας καλεῖ, εἴτε πέλους αὐτὰ οἰκίτων, εἴτε περιειλήματα ποδῶν, ταῦτα *πέλυτρα* καλεῖ ἐν Φοινίσσας Αἰσχύλος, *πέλυτρα* ἔχουσι εὐθέτοις ἐν ἀρβύλαις. τὰ δὲ *πέλυτρα* εἶδος ὑποδήματος, ὡς περ αὐτὰ *πέδια* ταυτὸν ἦν τῆς ἀναξυρίσι. Idem libro decimo: καὶ *πέλυτρα*, οὕτω γὰρ Σοφοκλῆς τὰ *πέδια* (aliter τὰς *ποδίδιας*) καλεῖ. τοὺς δὲ περὶ τοῖς ποσὶ πέλους οὐ Πλάτων μόνον ἐν τῷ συμποσίῳ φησας, ἐνεληγμένων τοὺς πόδας εἰς πέλους, ἀλλὰ καὶ Κρατίνος ἐν μαλακοῖς, ὑπὸ ποσίν ἔχων πέλους πλεκτοὺς, καὶ ἔπειτα τῶν ὀνομαζομένων ἡδονῶν πέλους τριμίτους, Λυσίππου εἰπόντος ἐν βάρκασι.

Eadem penè omnia referuntur libro septimo: οὐ μόνον δὲ ὅτι τῶν κεφαλῶν ἐπιτιθέμενος πῆλος οὕτως ἐκαλεῖτο, ἀλλὰ καὶ ὁ περὶ τοῖς ποσίν ἔχων, ὡς δηλοῖ Κρατίνος ἐν Μαλακοῖς, (Μαλακοῖς supra, & Athenæus.) λευκοὺς (aliter πλεκτοὺς) ὑπὸ ποσίν ἔχων πέλους, &c. Idem libro decimo cap. 40. ὅτι δὲ σκευῶν καὶ ἀναξυρίδες καὶ σκελεῶν καὶ ποδίδες. In his referendis fui longior, ut obiter quædam apud Pollucem mendosa restituerem. Ceterum illa verba καὶ ἔπειτα τῶν ὀνομαζομένων ἡδονῶν, vel potius οἰδονῶν, vel οἰδονῶν, pro illis faciunt qui hædones vel ædones legunt. Lazarus Baysius in pandectis non *odonum* sed *ædorum* legit, cuius ideo hic verba subieci. Legendum est, inquit, *ædorum* non *ædonum*, e quorum *ædorum* pellibus fiebant calceamenta, ut ex antiquis marmoribus Romæ coniecimus. Neque verò postulo, lector optime, ut mihi fidem habeas, nisi id ita esse conuicero ex festiuissimo poeta Martiale libro duodecimo ad Phœbum. Versiculos autem ipsos Martialis adscribam, simul

ut &

ut & rideas non solum Phœbum, sed & Accursium, si ita tibi videbitur: simul verò etiam ut hanc nostram coniecturam non absurdam vero cognoscas.

Oedina tibi pelle contegenti

Nuda tempora verticemque caluæ,

Festiuè tibi Phæbe dixit ille

Qui dixit caput esse calceatum.

Festiuè autem dixit, propterea quòd Romani temporibus illis in calceamentis uterentur pellibus ædinis. & sanè facilis fuit lapsus *ædonum* ad *ædorum*, sola r littera in n mutata. Hactenus Baysius. Ego ad vetera exemplaria refero. Idem Pol- lux libro septimo: τὰς δὲ ἀναξυρίδας καὶ σκελεῶν καλοῦσι. τὸ μὲν ὄνομα καὶ παρὰ Κριτία ἐστὶν ἐν τῆς πολιτείας. Αντιφάνης δὲ αὐτὸ ἐν ἀντιφάνη (vulgo *perperam* ἐναντία legitur) παρεξηγεῖται. τῆς δ' ἐν αὐτῆς σοφίστι τετραγραφημένους σκελεῶν καὶ τιάρας. Vbi apud Hesygium legitur βαρᾶκακα ἀγριοὶ διφθέρα παρὰ κελτοῖς, fortasse legendum est βαρᾶκακα ἀγριοὶ διφθέρα.

Quid σακχυφάνται apud Demosthenem, eademque vox apud Pollucem restituta.

CAPVT TERTIVM.

POLLUX libro septimo: σακχυφάντας δὲ Δημοσθένης ἔφηκεν ἐν τῷ κατ' Ολυμπιοδάρου. Idem libro octavo: Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ολυμπιοδάρου λέγει, Καὶ οὗτος εἴλετο τοὺς φαρμακοτρίδας καὶ τὴν οἰκίσκην (οἰκίαν tamen iam illic *perperam* legitur.) ἐγὼ δ' ἔλαβον τοὺς σακχυφάντας καὶ τὴν οἰκίαν, ὡς εἶναι τὴν οἰκίσκην μικρὸν οἰκίδιον. Idem in fine decimi libri, ὅταν Δημοσθένης εἴπη σακχυφάντας, τοὺς πλέκοντας τῆς γυναῖξί τοὺς κερυφάλους ἀκούουσι. Id est, Cum Demosthenes dixit Sacchiphantas, eos qui plectunt siue texunt siue nectunt mulieribus vittas siue reticula intelligunt. Vulgo tamen illic legitur ὅταν Δημοσθένης εἴπη σακχοφάντας, τοὺς πλεονέκτας τῆς γυναῖξί τοὺς κρυφάλους ἀκούουσι. Demosthenes paulo prius in eadem

E 2

oratione:

oratione: καὶ ἡ μὲν ἑτέρα ἦν μερίς οἰκία, ἑτέρα δὲ ἢ ἕκει αὐτὸς ὁ Κόνων καὶ τ' ἀνδράποδα αἰ σακχυφάντα.

Locus Theonis sophistæ ab interprete deprauatus, in locum suum restitutus, idemque ex Quintiliano explicatus.

CAPVT QVARTVM.

QVINCTILIANVS libri 7. cap. 10. Alterum, inquit, genus ambigui est, in quo alia integro verbo significatio est, alia diuiso: vt ingenua, & armamentum, & coruinum. ineptæ sanè cauillationes; ex quibus tamen Græci controuersias ducunt. Inde αὐλητρὶς illa vulgata, cùm quaeritur vtrum aula quæ ter ceciderit, an tibicina si ceciderit, sit publicanda. hactenus Quintilianus. In eandem sententiam Laërtius in Zenone, ἀμφιβολογία δὲ ἔστ' λέξις δύο ἢ καὶ πλείονα πράγματα σημαίνουσα λεκτικῶς καὶ κυρίως καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔδος, ὡς ἄμα τὰ πλείονα ἐκδέξασθαι (ita enim legendum ex Suida, non ἐκδέξασθαι, vt habent Laërtij impressi) κατὰ τὴν αὐτὴν λέξιν, ὡς αὐλητρὶς πέπλωκε, δηλοῦται γὰρ δι' αὐτῆς τὸ μὲν τοιοῦτον, οἰκία τρις πέπλωκε· τὸ δὲ τοιοῦτον, αὐλητρία πέπλωκε, vel (vt Suidas habet) ἡ καθαρωδὲς ἢ αὐλοῦσα. Theon sophista· ἀσαφὴ δὲ τὴν ἐρμηνείαν ποιῶν καὶ ἡ ἀμφιβολία πρὸς τῶν διαλεκτικῶν λεγομένη, παρὰ τὴν κοινὴν τῆ ἀδιαρέτου τε καὶ διηρημένου, ὡς ἐν τῷ Αὐλητρὶς πεσοῦσα δημοσία ἔσω. ἕτερον μὲν γὰρ τι ἔστ' τὸ ὑφ' ἐν καὶ ἀδιαρέτον, αὐλητρὶς ἔσω πεσοῦσα δημοσία· ἕτερον δὲ τὸ διηρημένον, αὐλὴ τρις πέπλωσα. Vbi Camerarius perperam legit αὐλητρὶς πῶς οὔσα. Et ita interpretatur quasi in πέπλωσα & πῶς οὔσα sit amphibologia, cùm hic mutetur scriptura. Nihil autem oberit verba eius hinc tubieicisse. Obscurant orationem & ea quæ vocantur ambigua a Dialecticis, in confusione diuisi & coniuncti. Vt si dicatur quoddam tibicina debeat populo addici quæ corrue- rit, id est πεπλωσα coniunctim: vel quæ puella sit, diuisim πῶς οὔσα. hactenus interpretis verba retulimus. Talis ambiguitas est in illo Aristophanis, ἀπὸ νοῦ χλαπασῶν, vel vt apostrophus sit ἐν ἀπὸ, ἀπ' ὄνου χλαπασῶν· & in illo, γαλῆν ὄρω, & γαλῆν ὄρω. id est,

id est, a mente delapsus, vel ab asino: mustelam video, vel tranquillitatem video. ἐστὶν οὖς, ἐστὶν ἄξιος· & ἐστὶ νοῦς, ἐστὶ νάξιος. id est, est auris, est dignus: est mens, est Naxius. βιβλιαρίου καὶ νοῦ, & βιβλιαρίου καινοῦ, in Stilpone & Antisthene.

Due ex Suida maculae tolluntur in voce ὄρτυγοκόπος.

CAPVT QVINTVM.

DVAE turpes maculae deformatunt Suidam in voce ὄρτυγοκόπος, quas non modò non sustulit Pius Bononiensis, cum in hoc lusus genere Suidæ verba referret, sed auxit atque confirmauit. ὄρτυγοκόπος, inquit, παιδιὰ τις ἐν ἢ ὄρτυγας ἰσῶσιν ἐν γύρω, οὗς τύπουσιν εἰς τὴν κεφαλὴν. καὶ ὁ μὲν ἐν τῷ γύρω χαπαλαθῆν τὸν ὄρτυγα, λαμβάνει ἐξῆς οὗς ἀν δύνηται· ὃ δὲ ἀποτυχῶν παρέχει πατέρω τοὺς ὄρτυγας τύπειν, καὶ τοῦτο ἀνὰ μέρος ποιοῦσι. (id est, & hoc faciunt vicissim.) λέγει οὖν ἐν Αλκιβιάδῃ· οὐκ ἄλλα προσμειδῶν σε δέει ἀποελέποντα τὸν ὄρτυγοκόπον, καὶ τοιοῦτους ἄλλους. ἐν Φαίδωνι· ὅτι οὐ πρὸς τοὺς τυχόντας ὁ ἀγὼν ἔστι, πρὸς δὲ τοὺς ἀρίστους. διόπερ οὐ θαυμητέον, μηδὲ ὄρτυγοκοπεῖν, μηδὲ πρὸς τὰ τοιαῦτα ἐπιθῆσθαι hæc verba Pius ita interpretatur: Ortygocopus est quidam ludus in quo ponunt ὄρτυγας in gyro & in caput feriunt, in quo gyro ij qui contingere potuerunt coturnicem accipiunt: illis autē qui tangere non potuerunt, partes faciunt. Leges hoc in Alcibiade: οὐκ ἄλλα προσμειδῶν σε δέει ἀποελέποντα τὸν ὄρτυγοκόπον καὶ τοὺς τοιοῦτους ἄλλους. Similiter in Phædone· ὅτι οὐ πρὸς τοὺς τυχόντας ὁ ἀγὼν ἔστι, πρὸς δὲ τοὺς ἀρίστους, & cetera. Hactenus Pij verba recensuimus. Primum omnium pro προσμειδῶν lego πρὸς Μειδίαν, id est, ad Midian, ex Platonis in primo Alcibiade his verbis. Σω. οὐκοῦν ἔπερ ἐν γῶ ἔχης ἡγεμῶν εἶναι ἡσδε τῆς πόλεως, ὡς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίων βασιλεῖς καὶ τοὺς Περσῶν τὸν ἀγῶνα σοι ἠγοούμενος εἶναι, ὀρθῶς ἀν ἠγοῖο. Αλκι. κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγειν. Σωκρ. οὐκ ἔγ' γὰρ, ἀλλὰ πρὸς Μειδίαν σε δέει τὸν ὄρτυγοτρόπον ἀποελέπειν, καὶ ἄλλους τοιοῦτους δι' τὰ τ' πόλεως πράττειν ἐπιχειροῦσιν. Hæc Platonis verba Proclus aut Plotinus aut alius quispiam interpretans, inquit, ἐμφορῶν ὅτι οὐ πρὸς τοὺς τυχόντας ὁ ἀγὼν ἔστι, id est, significans

E 3 non esse

non esse Alcibiadi certamen cum vulgo aut aliquo e plebe. Neque enim ex Phædone Platonis sequentia verba deprompta esse credendum est. Notandū est postrema verba Antonini esse, qui καὶ τὸ μὴ ὀρτυγοτρόφῃν μηδὲ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπισηδῶσαι habet, & Athenæū li. ii. ὀρτυγοκόπον legere. Hęc enim scribit de Alcibiade priore Platonis: τὸ ἀδελφόν τε ἔσθ' Ἀλιβιάδ' & Νικίαν μαινόμενον τε ἀποφάνει, καὶ τὸς ἑοὺς αὐτῷ ἠλιθίως, Μειδίαν τε ὀρτυγοκόπον. Unde apud Plat. ὀρτυγοκόπον legendū videri, quod Pollux negat tamē Atticis in vsu esse. De eo Aristophanes in Auibus: Μειδίας ἦ καὶ ὄρτυξ ἐκαλεῖτο. καὶ γὰρ ἦκεν ὄρτυγι ὑπὸ συφοκόμπ' & περιληγμένω. In qua verba afferam Scholiastę licet mendosissimum cōmentarium. ὁ δὲ Ἰδύμος οὕτως. ὁ ἦ Ἀρμόνιος ὡήδη δὲ ἐπιθέτετ' Μειδίαν ὄρτυγα χαλῶσαι γελοίως, διὰ τὸ κυβευτὴν εἶναι, καὶ ἐν τρυφῇ (forte πύργω vel γύρω legēdū) τοὺς ὄρτυγας κόπτειν. οὕτως αὐτῷ νῦν Ἀριστοφάνης προσεῖπε· δηλοῖ ἦ τὸ Αἰριστοφάνης ἐν Περιαγωγῇ, χρῆσθόν μὴ κατὰ Μειδίαν ὀρτυγοκόπον. λέγει ἦ ἐν ποασρίαις ὁ αὐτὸς, ὡς καὶ περὶ ἀλέκτορας αὐτῷ ἰσχυρὰ δακότες διαβάλλεται ἦ εἰς τε πανηγύριον, ὡς Πλάτων ἐν Νίκαις, καὶ κλοπίης δημοσίων, ὡς Μεταγένης ἐν Ὀμήρῳ, καὶ συκοφαντῆρα, κοβαλὸς τε εἶναι ἐλέγετο, καὶ πτωχαλάζων, ὡς Φρύνιχος ἐν ἐπιάλτῃ. ὁ ἦ Σύμμαχος ἦκεν ἐώκει (forte ἦκεν vel ἦικεν) ὄρτυγα ἦ λέγει ὅτι ὀρτυγοκόπος ἦν, περὶ οὗ προέφηται. φέρεται ἦ ἐν τοῖς πλείστοις συφοκόμπω, καὶ σαφὲς οὐδὲν ἔστιν εὐρεῖν. Διονύσιος ἦ δὲ Ζάπυρος γράφει ὑπὸ ὀρτυγοκόμπω, καὶ δεηγῆτο ὅτι ἐγκραταί. τὸ μ. δέλει γὰρ εἰπῆν τὸ ὀρτυγοκόμπω, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς τῷ ὄρτυγοκόμπω. συφοκόμπω, ὁ μάχιμος ὄρτυξ, παρὰ τὸ σερεῖς κόπτειν. ὄνομα ὄρνευ ἐπλασε παρὰ τὸ κολάπτειν τὴν κεφαλὴν, ὃ συμβάλλει τοῖς ὄρτυξιν. Hactenus Scholiastes. Idem in Plutū scribens: καὶ δὴ καὶ ἰδίως ἐκαλεῖτο τὴλῖα περιφραγμα σάνιδων ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν ᾧ ἀλφίτα ἐπιπράσσοντο· καὶ ὄρτυγοτρόφοι τοὺς ὄρτυγας συνέβαλλον ἐν τούτῳ.

Expensus Aristotelis ex 3. Rhetoricorum locus.

CAPIV SEXTVM.

ARISTOTELES cum in multis eius operis locis mendosus circumfertur, tum in hoc præcipuè loco, vbi libro tertio Rhetor-

Rhetoricorum affert exempla ex Oratoribus qui vocibus ποῆτικῆς in orationibus suis sunt vsi. Ἀλιβιάδας, inquit, ἄδύρμα τῆ ποιήσει. & paulo post καὶ οὐδὲν τοιοῦτον ἄδύρμα τῆ ποιήσει προσφέρων. Hęc verba explicans Petrus Victorius, (nam aliorum nugas prudens omittit.) Verbum, inquit, peregrinum ἄδύρμα est, & quod in oratione soluta frigus gignit, ac contemni illum meritò facit. Significat autem lusum, quod communis Græcorum sermo πάγγιον vocat. Ego cum videam Lucianum, Philostratum, Appianum, Chrysostratum, Iosephum, alios, voce ἄδύρμα in prosa vsos esse: suspicatus sum hęc legendum esse priori quidem loco ἄδύρματα ποιήσει, posteriore verò καὶ οὐτιδανὸν καὶ ἄδύρματα ποιήσει προσφέρων. Id est, ludos faciet: & nihili hominem afferens: vt reprehendat Alcidas in oratione Homericis vocibus & phrasibus vtentem. Homerus enim Iliados ο, ὅστ' ἐπεὶ οὖν ποιήσει ἄδύρματα νηπιέησιν. & Iliados primo, δημοκρότος βασιλεὺς, ἐπεὶ οὐτιδανόσιν ἀνάσσει. Item Odyssæa ix: νῦν δ' ἐμὲ ἐὼν ὀλίγοσ τε, καὶ οὐτιδανός, καὶ ἄκικος. De quo versu vide Aristotelem in Poëtica. Thomas Magister: ἄδύρμα κάλλιον ἢ πάγγιον. εὐρεῖται δὲ παρὰ Πλάτωνι καὶ ἄδύρματιον. Lucianus in Marinis dialogis: ἔφερε δὲ ὁ ἐπέραςος ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἄδύρματιον, ἄρκτου σκύλακα. Philostratus in Herode: ὡς μὴ ἄδύρμα γένοιτο ἀνδρῶν παουδάων. Idem: ἦν Ἀυτολήκυδος Ἰηδὸς μὲν καὶ ἰκανὸς μέλας, ἄδύρμα δὲ Ἡρώδου τὸ καὶ Φαβαρίνου. Appianus: σεράνοισ μὲν καὶ προσφύσαν εἶναι πωισίν ἄδύρματα, id est, crepundia pueris. Plura de his Adrianus Iunius in adagio Puerorum crepundia. Apud Stobæum in sermone de noscendo seipso, ex quarto Porphyrij libro citantur Homeri versus tres, quorum medius est quem modò nominavi: sed non nihil deprauati ab interpretibus, ideo hęc a me ascripti:

ῤεῖα μάλ' ἰώεσ τε τῆς ψάμαδον παῖς ἀγχοὺ θαλάσσης.

ὅστ' ἐπεὶ οὖν ποιήσῃ ἄδύρματα νηπιέησιν,

ἀπὸ αὐθις συνέχευε ποσὶ καὶ χερσὶν ἄδύρων.

Porphy-

Porphyrus β̄μα μάλα omittens, incipit ab ὡς ὅτε τίς. Gelsnerus cum videret carmen non esse integrum, inter ψάμβον & πῶς inseruit σωάχη, & νηπιέτοιον reliquit.

Vocem συμφοκόμπος *variè legi. apud Pollucem enim συμφοκόποι in uersis litteris inueniri. Eadem vox apud Pollucem restituta.*

CAPVT SEPTIMVM.

PRO συμφοκόμπος, (vt scribit Aristophanes, illius scholiastes, Suidas, Hesychius, & Faourinus) solus Pollux συμφοκόποι habet, cui an hic sit habenda aliqua fides nescio, cum in plerisque aded sit mendosus. Nam quin vbi nunc in septimo libro legitur τυμφοκόους, συμφοκόμπους sit legendum, nemini opinor esse dubium. Ego hic totum locum, quia etiam in alijs quibusdam mihi suspectus est, adscribendum duxi. τάχα δ' ἂν τούτοις προσήκοιεν ἀλεκτροσοφοροί (forte ἀλεκτροτροφοί) οὗς ἠνόμασεν ἐν Ἀξίωχῳ Αἰσχίνης Φρύγιος μὲν ἐν Κρόνῳ καὶ ἀλεκτροσωπῶλητριον, ὡς καὶ ἀλεκτροσωπῶλιον ἂν εἴποις· ἴσως ἢ καὶ ὄρτυγοφόρον, (forte ὄρτυγοτρόφον.) ὃ ἢ ὄρτυγοκόπος ὁδὸς ἐστὶν ἐν χρήσει, καὶ ὄρτυγοπῶλης καὶ τυμφοκόους (συμφοκόμπους ego lego) ὡς τὸ, ἐκοπιὸν τοὺς ὄρτυγας· καὶ τὸ, ἐτρύλλισαν (aliter ἐτρύλλισαν:) καὶ τὸ, ἀνεκλάδαλον τῶν ὄρτυγοποικῶν. Pro postremis his verbis omnino legendum censeo ἀνεκλάδαλλον vel ἀνακλαδάλλειν, siue (vt inuenio apud Hesychium) ἀνακλαδάλλειν, & ὄρτυγοποικῶν, addita syllaba qua hic defecerat. Repetit hac idem Pollux libro nono, agens de ludo cuius supra meminimus, καὶ μέντοι καὶ τὸ ὄρτυγοκοπιῖν, παιδιὰ· καὶ τὸ παρῆγμα, ὄρτυγοκοπία· καὶ οἱ πῶζοντες, ὄρτυγοκόποι, καὶ συμφοκόποι ὀκαλοῦντο. καὶ τὸ κόπιεν τοὺς ὄρτυγας, καὶ ἀνακλαδάλλειν, καὶ ἀνερεθίζειν, ἀνεγείρειν, παροξύνειν. καὶ ταῦτα δὲ τῶν ὄρτυγοποικῶν ὀνομάτων. καὶ τηλία μὲν ὀμοία τῇ ἀρτοπῶλιδι κύκλους ἐμπροσθεν ἄφαντες ἀνίσασαν τοὺς ὄρτυγας ἐπὶ τοῖς μέσσοις τοῖς περὶ ἀλλήλους ὃ ἢ ἀνατραπείς καὶ ὀκπεσῶν τῶν κύκλου, ἠπῆτο αὐτὸς τε καὶ ὃ τῶν ὄρτυγος δεσπότης. καὶ ποτὶ μὲν ἐπ' αὐτοῖς διετίθεντο τοῖς ὄρτυξι, ποτὶ δὲ καὶ ἐπ' ἀργυρῶ. ἔωδ' ὅτε ἢ ὁ μὲν ἴση τὸν ὄρτυγα, ὃ ἢ ἐκοπιε τῶν
λιχανῶν,

λιχανῶν, εἴτα δὲ τῆ κεφαλῆς πτερά ἀπέτειλε, (ἀπέτειλε perperam illic est) καὶ εἰ μὲν ἐγκαρτερήσειεν ὁ ὄρτυξ, ἢ νίκη μετὰ τῷ δρέπαντος αὐτὸν ἐγίνετο. ἐνδόντας ἢ καὶ ἰσοφυγόντας, ὁ κόπιων ἢ ὁ τίλλων εἰναι. τοὺς ἢ ἠπῆθόντας ὄρτυγας ἐμβοῶσαντες χρατὰ τὸ οὗς θεϊῶντε, λήθην ἐργασθῶμενοι τῆς τῆ νενικηκότος φωνῆς. καὶ τὸ ἐμβοῶν τρυλλίζειν, ἐντρυλλίζειν ἠνόμαζον.

Apud eundem Pollucem σκολύθριον & σκολύθρια legendum, non σκολύθριον & σκολύθρια: & ὀκλαδίας, non κλαδίας.

CAPVT OCTAVVM.

POLLUCEM indignis esse deformatum mendis iam aliquoties ostendimus, quemadmodum in illo quod nunc afferemus. Vbi enim libri 3. cap. 13. legitur δίφρος ὀκλασίας, tu meo periculo legito ὀκλαδίας: & libri decimi cap. vndecimo, vbi legitur κλαδία ἢ δίφροι δυσχεῖς, lege ὀκλαδία. Item: τὸ γὰρ σκολύθριον ὑπομόχθριον, legendum lib. 3. cap. 13. non σκολύθριον ὑπομόχθριον. Quod autem parum probam & Atticam vocem dicit σκολύθριον, miror: quum ea vsus sit Plato. Quin septimo libro etiam σκολύθριον, capite nimirum vltimo. Libro item decimo, σκολύθρια ἄπερ ἔστι μικροὶ τρίποδες, θεσβατικοὶ δίφροι. τὸ ἢ ὄνομα καὶ ἐν Εὐθυδήμῳ Πλάτωνος. Tu vbiq̄ue σκολύθριον & σκολύθρια lege, quemadmodum apud Platonem est: ὡσαυτὸ οἱ τὰ σκολύθρια τῶν μελλόντων κριβιζήσεσθαι ὑποπῶντες, & vt apud Pollucem vno in loco adhuc legitur, capite videlicet 26. lib. 7. θράνια, σκολύθρια. Hesychius: σκολύθρια, ταπεινὰ δίφρα, ὑποπόδια. Idem: ὀκλαδίας, θρόνος πηκτός, δίφρος ταπεινός, ὃν οἱ ἀκόλουθοι φέρονται τοῖς εἰς τὰς ἀγορὰς θεϊοῦσι πλοῦστοις. καὶ πεποιήται τοῖονομα παρὰ τὸ ὀκλαδία. Suidas & interpretes Aristophanis in eandem ferè sententiam, ὀκλαδίας, inquit, ὁ συγκεκλασμένος δίφρος, καὶ ποτὶ μὲν εἰς τενομόμος (ita enim legere malo ex Suida, quàm ex Scholiaste Aristophanis ἐντενομόμος) ποτὶ δὲ συσεμόμος. Haestens illi, interpretantes illud Aristophanis, ἔχε νῦν ἔστι τούτοις τούτον τὸν ὀκλαδίαν. Pausanias in Aticis: ἀναθήματα ἢ ὀπόσα ἀξία λόγου, τῶν μὲν ἀρχαίων δίφρος ὀκλαδίας ἔστι, Δαιδάλου ποιήματα.

Duo loca apud Diodorum Siculum, totidemque apud Eusebium restituta.

CAPVT NONVM.

CYCLOPVM nomina ponunt Virgilius & Hesiodus Aetropen, Bronten, & Argen, qui scilicet Ioui fulmina fabricabant. Hos suis telis Apollo sustulit, quod opifices fulminis exstitissent quo Iupiter Aesculapium necavit, ut refert Hyginus. ob quam eadem deposito numine Apollo Admeto famulari coactus est: ut in Alcestide scribit Euripides. Lucianus in Pseudomante: φέρων ἅμα ἀρτιγέννητον Ἀσκληπιὸν δις τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἅπασι πίκτονται ἄνθρωποι, σὸς δὲ Κορωνίδος μὰ Δία, οὐδὲ σὲ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χιλιῶς γεγεννημένον. Eandem fabulam inuenio apud Eusebium ex Diodoro Siculo. περὶ δὲ τῶ Ἀσκληπιοῦ φασὶν εἶναι ἕξ Ἰὸν Ἀπόλλωνος καὶ Κορωνίδος, (Apud Eusebium tamen mendose Κορωνίδος legitur) ζηλώσας δὲ τὴν ἰατρικὴν ἐπιτημίῳ ἔπι τοῦτον δὲ προεβήκα τῆ δόξῃ, ὡς πολλοὺς τῶν ἀπεγνωσμένων ἀρρώστων παραδόξως θεραπεύειν, ὡς τὸν Δία παροξυνθέντα, κεραυνῶ βαλόντα αὐτὸν διαφθεῖραι. τὸν δὲ Ἀπόλλωνα διὰ τῶ ἀνάγκῃ τοῦ πατρὸς παροξυνθέντα φοβεῦσαι τοὺς τὸν κεραυνὸν τῶ Διὶ κατασκευάσαντας Κύκλωπας. ἔπι δὲ τῶ τούτων τελευτῇ παροξυνθέντα τὸν Δία παροξῆσαι τῶ Ἀπόλλωνι δεηθεῖσαι παρ' Ἀδμήτω, καὶ ταύτην τὴν τιμαρίαν λαβεῖν παρ' αὐτῶ τῶ ἐγκλήματος. id est, De Aesculapio autem aiunt esse filium Apollinis & Coronidos: perstudiosum autem fuisse artis medicæ, eoque gloriae progressum esse ut multos desperatorum ægrotorum præter omnium opinionem curaret. ad eum ut offensus his Iupiter ipsum fulmine perdidit. Quare Apollo agrè ferens filij sui interfectionem, fertur interemisisse Cyclopas qui fulmen Ioui fabricauerant. horum autem morte offensus Iupiter, imperasse Apollini ut apud Admerum seruili conditione viveret, atque hoc de illo supplicium sumsisse criminis. Diodori Siculi interpretes superiora verba interpretans vertit, Quo facto indignatus Iupiter iussit Apollinem homini in pœnam errati seruire,

seruire, pro παρ' Ἀδμήτω legens παρ' ἀνθρώπω. Panyasis apud Clementē Alexandrinū: — τῆ δ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἄνδρὶ παρὰ θυγῶν δεηθεῖσιν εἰς ἐνιαυτὸν. παρ' ἀνθρώπω, est etiam apud Diodorum in editione Henrici Stephani. Apud eundem Eusebium afferuntur ex Diodoro sequentia verba de Hercule: δειπνῶν δὲ παροινεῖ τὸ διακονοῦντα περὶ τι διαμαρτήσαντα κονδύλω πατάξας ἀπέκτεινεν. Hoc Poggius ita est interpretatus: In cena vino concalectus Eurynomum puerum Architelij filium ministrantem, paruoque errore lapsum, pugno ictum occidit inuitus. Tu pro παροινεῖ leges, ut rectè habet exemplar Henrici Stephani græcum, παρ' Οἰνῆ, id est, Apud Oeneum: & is qui argumentum scripsit in græcas Trachinias Sophoclis. γενομένων τούτων, inquit, Ἡρακλῆς εὐχοῦμενος παρ' Οἰνῆ, κονδύλω πατάξας ἀπέκτεινεν Εὐνομον τὸν Ἀρχιτέλους παῖδα κατὰ χειρῶν διδόντα. id est, conuiuio acceptus apud Oeneum Hercules, pugno percussum Eunomum Architelis filium, cum aquam praberet lauandis manibus, occidit. Demetrius Phalereus de elocutione: τὸν οἰνον τὸ προχυθέντα ἐπέσχον τὰ σπῆλαμα ἀντὶ Οἰνέως, id est, pro Oeneo. Interpres tamen illic vertit, pro vinolento. Suidas in voce κονδυλίσας. Ἡρακλῆς παῖδα νίπτρα οὐ καταθύμια φέροντα κονδυλίσας ἀπέκτενεν. Variare auctores in huius pueri nomine scribit Athenæus in fine noni libri Dipnosophistarū. τὸν δὲ τῶ χερνίβω ῥάναντα παῖδα διδόντα κατὰ χειρὸς Ἡρακλεῖ ἕδωρ, ὃν ἀπέκτεινεν ὁ Ἡρακλῆς κονδύλω, Ἑλλάγιος μὲν ἐν ταῖς ἰσορίας Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὃν (δι' ὧν illic est) καὶ ἔξεχάρησε Καλυδῶνος. ἐκ δὲ δευτέρω τὸ φορωνίδος, Χερσίαν οὐτὸ ὀνομάζει. Ἡρόδοτος δὲ ἐν ἐπικαιδεκάτῃ τῶ καθ' Ἡρακλέα λόγου, Εὐνομον καὶ Κύαθον μὲν τὸ Πόληος μὲν ἕξ ἄδελφόν δὲ Ἀντιμάχου, ἀπέκτενεν ἄκων Ἡρακλῆς οἰνοχοῦντα αὐτῶ, ὡς Νικανδρος ἰσορῆ ἐν δευτέρω αἰταικῶν. Apollonij interpretes: Ἡρακλῆς γήμας Δηϊάνειραν τὸ Οἰνέως θυγατέρα, καὶ δίαγων ἐν Καλυδῶνι ἐν συμποσίῳ, Κύαθον ἦτοι τὸν Οἰνέως οἰνοχόον, Ἀρχιτέλους δὲ παῖδα, πλήξας, κονδύλω ἀνῆλε, ὅτι αὐτῶ τὰ ποδόνιπτρα ἕδατα ἀγνοῶν. ἔπι τῶ χερῶν ἐπέχεεν.

Κάπρος non caprum aut hircum significat, contra quorundam sententiam, sed aprum: & καπρῶν subare, non caprine, neque hircissare, neque caprissare.

CAPVT DECIMVM.

QVIDAM magni nominis interpretes præstantesque doctrina viri κάπρον pro capro accipiunt, quod ex eorum versionibus iam liquebit. Plutarchus *περί ἀοργησίας: καὶ γὰρ κάπρον φριξάβυχον οὐ μόνον γυνή.* Interpres vertit ita: Etenim ferocem non modò mulier caprum. Gyraldus in *Philonide, ὡς θυτὰς κάπρους,* vertit malè capros. Quod autem ait Xenophon in *Hippice, μή ἕσπερ κάπρου παρωπετῆς πεφύκοι,* interpres vertit, Non oriatur cervix tanquam hirci prona. Clemens Alexandrinus *pædagogi primi capite 7. χυθάρπες οἱ κάπροι εἰς σωουσίαν ἡσχημένοι.* (ἔσονται fortè.) Idem libri 2. cap. 10. *κάπρω ἢ σοὶ τὸ ἑταιρικὸν ἀπέχασε πάθος.* Idem lib. 3. cap. 3. *κάπροι ἢ καὶ αὐτοὶ σεμνύονται λοφίᾳ.* Omnibus his locis interpres caprum vertit, pro apro. Diodori Siculi interpres lib. 4. cap. 2. Menætius postmodum Actoris filius, Herculis amicus, tauro, capro, arieteque velut heroi immolatis: etiam malè. Nam græce est, *μετὰ τὸ τούτους Μενότιος ὁ Ἀκτορος υἱός, φίλος ὦν Ηρακλεῖ, ταῦρον, καὶ κάπρον, καὶ κριὸν δύσας ὡς ἦρωϊ.* Strabo lib. 4. *ταῦτα ἢ εἰκέναι κάπρω,* id est, Apro: interpres, capro: de Alpina quadam bellua agens. hunc *καπρῶν & καπριῶν,* id est, subare. Aristophanes in *Pluto: χαλῶς καπρῶσης τὰ φόδια κατεδίεν,* id est, anus subantis, non caprissantis, id est, *ἔρωτομανοῦς, μαχλιάσης, ὀρεγομένης σωουσίας.* Aristoteles de historia animalium lib. 6. *καὶ αἱ ὄες ἢ θγαν ἔχουσι παρὸς τὴν ὀχείαν ὀρηγτικῶς, δ καλεῖται καπριῶν, ὠθοῦνται καὶ παρὸς τοὺς ἀνθρώπους.* Vbi Theodorus, Sues feminæ quum libidine excitantur, quod subare dicitur, vel homines aggrediuntur. Sed quòd pro eo quod continenter sequitur *περὶ τὸ τὰς κύνας τὸ τοιοῦτον πάθος καλεῖται κνυζῶν,* idem vertit, Canes eodè illo modo affectæ canire dicuntur, reprehenditur a Brodæo lib. 5. cap. 22. qui *catulire* putat fuisse dicendum. Apud Plinium quoque lib. 11. cap. 51. mendosè le-

dosè legitur, Piscis qui caper vocatur, in Acheloo amne grunitum habet: vbi vetusti codices (teste Gesnero) habent aper, & κάπρος Aristoteles historia animalium lib. 4. cap. 9.

Duo loca aliter apud Clementem Alexandrinum intelligenda quàm interpres ea intellexerit.

CAPVT XI.

VETVSTISSIMVS & doctissimus theologus Clemens Alexandrinus, interpretis Latini culpa monstrosè deprauatus est in latinis exemplaribus, cum in græcis penè nihil sit vitij. Ita enim legitur in primo Stromatum: *Ζάλευκός τε ὁ Λοκρός πρῶτος ἰσθρίται νόμους δέδωκε οἱ δὲ Μίνωτον διόσπειλογκέως, οὗτος μὲν Δαναὸν γίνεταί. pro quo legendum οἱ δὲ Μίνω τὸ Διδὸς ἔπει Λυγκέως. οὗτος μὲν Δαναὸν γίνεταί.* Id est, Zaleucusque Locrus primus narratur leges condidisse: alij autem Minoa filium Iouis atate Lyncei. Hic autem post Danaum exstitit. Nunc, si placet, Geniani versionem audiamus. Menotum filium Diosepilyncei. Qui non grauabitur consulere Eusebij Chronica, inueniet eodem tempore regnasse in Creta quidem Minoa, Argis verò Lynceum. Similis huic lapsus est interpretis in protreptici illo, *ἀγάλματα ἑνεαπέχη,* id est statuarum nouem cubitorum, pro quo ille vertit, in Neapecha, cum in græcis nihil profus sit vitij.

Tres macule apud Ælianum in varia historia sublata.

CAPVT XII.

APVD Ælianum libro omnigenæ historiæ decimotertio refertur adagium, sed mendosè ad hunc modum: *ἀριθμὸν σφηκῶν πῆσαι φρύνιχος ὡς τις ἀλεκτρυῶν,* quum dubio procul ita legendum esse res ipsa clamet, *Ἀριστοφάνης σφίξιν, πῆσαι φρύνιχος ὡς τις ἀλέκταρ,* id est, trepidat Phrynichus instar galli gallinæ; auctor Aristophanes in Vespis. Nec necesse mihi est, præsertim quum ipsa comædia exstet, amplius probare ita esse, quum quilibet possit esse oculatus testis. Nam quod interpres vertit, conuiuente etiam Gesnero, Vespillum examen metuit Phryni-

chus, absurdum est, neque cuiquam docto probari potest. Libro autem eiusdem auctoris tertio sublatum est nomen ducis & historici clarissimi Eumenis Cardiani. Nam ubi in mentione Alexandri vulgo legitur ἐξεσι δὲ ἐκ τούτων ἐνόησεν καὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου τὰ ὅμοια αὐτοῦ λέγοντας, ὧν καὶ εὖ μὲν ὁ Καρδιανὸς καὶ ἐκείνός ἐστι, & Vultei us atque Gesnerus vertunt, in quibus Cardianus ille non postremum locum tenet; legendum est ὧν καὶ Εὐμενὸς ὁ Καρδιανός, id est, Inter quos & Eumenes ille Cardianus. Nam Eumenem res gestas Alexandri perscripsisse, a multis traditum est. Eiusdem viri nomen deprauatum etiam est apud Lucianum in περι τοῦ ἐν τῇ προσαγορεύσει Πλάσματος. quando quidem illic pro Cardianus perperam Sardanus legitur. Apud Frontinum quoque mendosè Eumenes Sardanus legitur. Ceterum quod libro duodecimo in Aspasia pro. προσέταξε δὲ αὐτῇ δοθῆναι κόσμον πολυτελεῖ, ἢ ἢ ἀκούουσα καὶ ποτνιαμένη καὶ δακρύουσα ἐπὶ πολλοῖς ἐβιάσθη τὴν ἐκ βασιλέως ἐνδύναϊ σὺλην, ego legendum quod putarim ἢ δὲ ἀκουσα, (id est inuita) spero mihi neminem esse versurum vitio.

De Minerva tibias abijciente, Alcibiadis apophthegma explicatur.

CAPV T XIII.

Ο C T A V V M Alcibiadis apophthegma refertur a Plutarcho in vita Alcibiadis, his verbis: ἐπεὶ ἦ εἰς τὸ μαγθάνειν ἦκε, τοῖς μὲν ἄλλοις ὑπήκουε διδασκάλοις ἐπεικῶς, τὸ ἦ αὐλῆν ἐφύγειν ὡς ἀγεννὲς καὶ ἀνελεύθερον. πῆκτρον μὲν γὰρ καὶ λύρας χρῆσιν οὐδὲν οὔτε σχήματος οὔτε μορφῆς ἐλευθέρῳ πρεπούσης διαφείρειν: αὐλοῦς ἢ φουσῶντος ἀνθρώπου σόματι, καὶ τοὺς σιωπῆδες ἀν τῶν μόνις διαγνῶναι τὸ πρόσωπον. ἔτι ἦ τὴν μὲν λύραν τῶ χραμένῳ συμφθέγγεσθαι καὶ σιωπᾶσαι, τὸν δὲ αὐλὸν ἐπιτομίξιν καὶ ἀποφράττειν, ἐκάστου τῆν τρυφῆν καὶ τὸν λόγον ἀφαιρούμενον. αὐλείτῳσαν οὖν, ἔφη, Θεβαίων πατέρες· οὐ γὰρ ἴσασι διαλέγεσθαι. ἡμῖν δὲ τοῖς Ἀθηναίοις, ὡς οἱ πατέρες λέγουσιν, ἀρχηγέτις Ἀθηνῶν καὶ πατρῴος Ἀπόλλων ἐστίν, ὧν ἢ μὲν ἐβρίψε

μὲν ἐβρίψε τὸν αὐλὸν, ὁ δὲ καὶ τὸν αὐλητὴν ζέειρει. id est, (ut rectè Nannius noster hoc vertit.) Postquam se ad disciplinas contulit, alijs quidem obtemperavit magistris æquo animo, tibia autem canere refugioebat ut ignobile & illiberale. Plectri enim & lyrae usum nihil neque ex habitu neque ex forma ingenio digna deprauare: contra vultum eius qui ore tibias inflat, vix a familiarissimis dignoscendum. Citharam præterea cum eo qui ea vitur, colloqui & concinere: tibiam ediuerso os obturare & intersepire, vocem simul atque sermonem auferentem. Proinde tibia, inquit, canant Thebanorum filij: differere enim non nouerunt. Nobis autem Atheniensibus, ut patres nostri aiunt, Archegetis siue princeps gentis est Minerva, & patrius Apollo: quorum illa quidem abiecit tibiam, hic verò tibicinem etiam excoriat. Erasmus hic multa mutauit, cuius cum priora quidem satis Nannius confutarit, etiam quæ ille omisit, improbata a nobis hic subiecta sunt. Quorum illa, inquit, fistulam confregit, hic tibicinem excoriat. Proditum est priscorum fabulis, Palladem ad speculum tibia canentem, offensam oris deformitate, proiectam conminuisse tibiam. Sed Erasmus fortè deceptus Plutarchi interpres, ita vertens, Quæ fistulam fregit, & Apollinem qui modulatorem fistulæ suffocauit. Non placet hic quòd uterque Mineruam fregisse fistulam vertit, multo minus quòd Donatus pro excoriatum interpretatus est suffocauit. Nec quòd Erasmus Mineruam ad speculum tibia canentem scribat, offensam oris deformitate, probari potest: cum sciam Plutarchum habere deasamένω τὸ προσώπου τῶ ἄψιν ἐν ποταμῷ τινι, δυσχερᾶναι καὶ παροῦσαι τοὺς αὐλοῦς, id est, conspiciatam faciei figuram in fluuio quodam, indignatam esse & abiecit tibias: & Propertiam libro secundo,

*Hic locus est in quo tibia doctafones,
Quæ non iure vado Meandri iactanatasti,
Turpia cum faceret Palladis ora tumor.*

Et Claudianum,

*Hic cecidit Libycis iactata paludibus olim
Tibia, sedatam cum redderet umbra Minervam.*

Plutarchus *περὶ ἀσχημοσύνης* καὶ γὰρ καὶ τὴν Ἀθλιῶν λέγουσιν οἱ παλαιότεροι ἀλοῦσαν ὑπὸ τῆς σατύρου νουθεΐσθαι, καὶ μὴ προσέχειν,

*οὐ τοι ἄρπει τὸ σχῆμα, τοὺς ἀλοῦς μέβες,
καὶ θ' ἔπκα λάξου, καὶ γνάβους εὐνημόνει.*

Πειθαμένω δὲ τῆς προσώπου τὴν ἔψιν, & cetera. Plura Gyraldus de his scribit in historia poetarum & adnotationibus. Non aliena sunt ab hoc loco quæ de ea scripsit Aulus Gellius libro decimoquinto cap. 17. Alcibiades Atheniensis cum apud avunculum Periclem puer artibus ac disciplinis liberalibus erudiretur, & accessit Pericles Antigenidam tibicinem iussisset, ut eum canere tibijs (quod honestissimum tum videbatur) doceret, traditas sibi tibias cum ad os adhibuisset inflassetque, pudens oris deformitate abiicit infregitque. Ea res cum percubisset, omnium tum Atheniensium consensu disciplina tibijs canendi desita est. Scriptum hoc est in commentario Pamphila nono & vigesimo. Plutarchus: τοιαῦτα παίζων ἄμα καὶ παλαιῶν ἁλιευστῶν αὐτόν τε τῆς μαθημάτων ἀπέστησε καὶ τοὺς ἄλλους. ταχὺ γὰρ δὲ ἰλλθεν ὁ λόγος εἰς τοὺς παλαιούς, ὡς εὐ ποιῶν ὁ Ἀλιευστῆς βδελύσσοιτο τὴν ἀλγυτικὴν, καὶ χλευάζοι τοὺς μαθητὰς. ὅθεν ἔπεισε κομιδῆ τῆς ἐλευθέρων διατριβῶν, καὶ προῦπηλαλιῶν παντοίας ἁλιευστῶν. Ovidius in sexto Factorum, vel apud eum Pallas,

*Prima terebrata per rava foramina buxo
Ut daret effeci tibia longa sonos.
Vox placuit, faciem liquidis referentibus undis
Vidi, & virgineas intumuisse genas.
Ars mihi non tanti est, valcas mea tibia, dixi.
Excipit, abiectam cespitate ripa suo.
Inuentam Satyrus primum miratur, & vsium
Nescit, & afflatam sensit habere sonum.
Et modò dimittit digitos, modò concipit auras.
Lamque inter nymphas arte superbus erat.*

Prouocat

Prouocat & Phæbum, Phæbo superante pendit:
Cafa recesserunt a cute membra sua.

D. Gregorius in secunda in Iulianum inuectiua: Ἰ Ἀθλιῶν δὲ σὺ κ' ἤκουε τὴν αὐτοῦ δόξαν, ὅτι καὶ τοῖς ἀλοῦσι κερταράσατο εἰς ἀσχημοσύνην ἐαυτὴν κερταράσαν, ἀντὶ ἐσπέρου κερταράσασθαι τῷ ὕδατι. Atheneus lib. 14. pag. 305. Melanippidæ hæc herba adducit, τὰ μὲν ἀθάνατα ὄργανα ἔρριψέ τε ἱερῶς ἀπὸ χειρὸς, ἔπειτα τε, ἔρριπε ἀσχημοσύνην, ἐμὲ δ' ἐγὼ κερταράσασθαι διδωμι.

*Castigatur apud Ovidium in Metamorphosi nomen proprium
Myscelus, & eidem datum oraculum.*

CAPVT XIII.

OVIDIUS Metamorphoseon libro 15. de Myscelo siue Myscello agens, Crotonis conditore, in impressis libris habet hos versus,

*Dives ab Oceano bobus Ioue natus Iberis,
Litora felici tenuisse Lacinia cursu
Fertur, & armento teneras errante per herbas
Ipse domum magni & in hospita tecta Crotonis
Intrasse, & requie longum releuasse laborem.
Atque ita discedens, æno dixisse nepotum,
Hic locus urbis erit. promissaque vera fuerunt.
Nam fuit Argolico generatus Alehone quidam
Micylus, illius dijs acceptissimus ani.
Hunc super incumbens pressum gravitate soporis
Claniger alloquitur: lapidosas Afaris vudas
I pete diversi. —*

Primus Iacobus Micyllus in libris de re metrica suspicatus est nomen hoc mendosum esse, & pro eo legendum esse Myscelus, ut apud Suidam, Strabonem, Aristophanisque interpretem legitur: nisi quod in oraculo, inquit, quod apud eundem Strabonem ponitur, non Myscelus sed Myscellus duplici ll positum est, ut

*Μύσκελε βραχύνωτε πάρες σίθεν ἄλλο μαντεύων,
Κλάσματα θηρεύεις, ὄρθων δ' ὅ, τι δῶ τις ἐκείναι.*

G Quod

Quod & ipsam suspectum mihi est propter positionem vltimæ syllabæ in penultimo pede, mallémque legere

Μύσκελε ματεύων βραχύνωτε πάρες σέθεν άλλο, &c.

Sed tamen hoc doctioribus iudicandum relinquo. Hactenus Micyllus. Erasmus in adagio, *Donum quodcunque dat aliquis, proba*, legit apud Strabonem ματεύων, atque ita est in eius epitome, quod idem significat quod *ματεύων* vel *ζιτών*. Atque Latinus Strabonis interpres ita videtur legisse, qui hos versus ita vertit:

Terga breuis Myscelle tuo de pectore omitte,

Cetera perquirens: frustra en venaris iniqua.

At rectum quodcunque datur tulaude probato.

Hic tam apud Strabonem quam Erasimum in Chiliadibus *frustra* legitur. Constat tamen interpreté *frustra* scripsisse. Exstat, inquit Erasmus, idem carmen in collectaneis adagiorum, sed multo deprauatissimum: quanquam ex vocum veluti ruinis huiusmodi lectio colligi poterit,

Μύσκελε βραχύνωτε παρέκ θεόν άλλα ματεύων

οὐδαλα θηρεύεις, δῶρον δ' ὅ, τι δῶ τις ἐπάγει, id est,

Diuersa inquirens a numine Myscele gibber

Captas friuola. & quod datur æqui consule donum.

Hæc Erasmus. Ego puto legédum παρέκ τεοῦ, id est, præter tuū, & οὐ χαλά, id est, non honesta, cum σὺκ άλλα illic legatur, quam οὐδαλα Hesychius φλογίσματα ἀργῶν interpretatur. Apud Strabonis abbreviatorem est

Μύσκελε βραχύνωτε παρέξ σέθεν άλλο ματεύων

Κλάσματα θηρεύεις, δῶρον δ' ὅ, τι δῶ τις ἐπάγει.

Hunc Myscelum Ouidius Argium, aut certè Argolici Alcomonis filium scribit. Zenobius & Strabo Rhypensem. δῶρον δ' ὅ, τι δῶ τις ἐπάγει, inquit Zenobius, αὐτὴ κόμμα ἐστὶ χρησιμοῦ θεόθεντος Μυσκελλῶ τῶ ρυπῆι, καὶ ὃν δὴ χρόνον Κρότωνα σὺκ ἐβούλετο οὐκίσειν, ἀλλὰ Σύβαριν, ὡς φησιν Ἰππεύς ἐν τῶ περὶ χρόνων. Sequitur deinde carmen deprauatissimum, de quo Erasmus

superio-

superiorem lectionem elicuit,

Μύσκελε βραχύνωτε παρέχθεον άλλα ματεύων

σὺκ άλλα θηρεύσειν, δῶρον τὸ δὴ δότις ἐπάγει.

Suidas legit δῶρον δ' διδοῖ τις ἐπάγει, quod placet. Strabo libro octauo, σὺκ ἢ τῶ ρυπῶν ἦν Μύσκελος ὁ Κρότωνος οὐκίσης. Vbi autem Ouidius αἴσαρ & αἰσάρως penultima breui, Strabo & Dionysius αἴσαρ & αἰσάρως secunda producta.

Ἰμερτὸν πολίεθρον εὐσεφάνοιο Κρότωνος,

Ναόμδρον χαρίεντος ἐπ' Αἰσάρου προχοῆσιν.

Ἰδα κὲν αἴπὸν ἰδοιο Λακινιάδος δόμον Ηρης.

Ceterum si οὐδαλα Erasmi placet, significat (auctore Eustathio) κόπρια ἢ λύματα, id est, sterquilinia & ædium purgamenta quæ scopis a pavimento euerruntur: ab οὐδὸς quod significat solum vel pauimentum.

Locus T. Lini emendatur, & notantur Prudentis

ty interpretes.

CAVVT XV.

POST DOCTISSIMORVM virorum in eum obseruationes, mendosus adhuc (ni fallor) est Linius in his libri vigesimi quarti verbis: At illos debitos iam morti destinatosque, alia noua scelera post mortem tyranni molitos, palàm primo quum clausis Andronodorus insulæ portis hereditate regni creuerit: quæque procurator tenuerat, pro domino possederit. Nam *hereditatem regni creuerit* legendum est accusandi casu, a verbo cerno. Varro: Itaque heres cum constituit se heredem esse, dicitur cernere: & cum id fecerit, creuisse. Idem alibi: Quod in testamentis crento, id est facito videant te heredem esse. itaque in cretione iubent adhiberi testes. Ita enim legit Paulus Manutius, non (vt prius legebatur) Et qui id testamento, id est facito videant te esse heredem. itaque

in creatione adhibere iubent testes. Nam quòd Nonius Marcellus *cernere hereditatem* interpretatur *cedere*, meritò improbat a Camerario. Vñs est eleganter ea voce Prudentius in hymno Epiphaniorum.

*Hunc & prophetis testibus,
Eisdemque signatoribus,
Testator & sator iubet
Adire regnum & cernere.*

Vbi perperam alter interpretum *cernere* putat valere discernere & iudicare, alter decernere. Deuincendus enim erat Satanus, inquit. Cicero epistolarum ad Atticum libri 11. epistola 12. Puto enim cretionem simplicem fuisse. Cicero de oratore libro 1. De his credo rebus, inquit Crassus, vt in cretionibus scribi solet, quibus sciam poteròque.

Æliani ex duodecimo variae historiae libro locus restitutus, & obiter Eusebius recuratus.

CAPVT XVI.

REM NON ingrati me studiosis hominibus facturū sum arbitratus, si Æliani locum in 12. lib. deprauatū restituam, atque totum caput iterum interpreter. Κῦρον, inquit, ἢ Μανδάλῃς ἕβρεψέ φασι Κύων. Τήλεφον ἢ ἢ Αὔγῃς καὶ Ηρακλείους ἔλαφος. Πελίαν ἢ ἢ Ποσειδῶνος καὶ Τυρῆος ἵππος, ἀλλὰ καὶ ἢ Αλόπη. Αλέξανδρον τὸν Πριάμου ὑπὸ ἀρκτου φασὶ τραφῆναι, Λίγιστον ἢ τὸν Θυέσου καὶ Πελοπέας ὑπὸ αἴγῃς, id est, Cyrum Mandales filium nutriuit, vt aiunt, canis. Telephum verò Auges & Herculis filium cerua. Peliam autem Neptuni & Tyrus filium equa. Quinetiam (Hippochoonta Neptuni &) Alopes filium equa educavit. Alexandrum Priami ab vrsa ferunt educatum: Ægithum verò Thyestis & Pelopeæ a capra. Hic male *Αγαύης* legebatur, atque ita etiam Vulteius & Gesnerus verterant. Solus Calius lib. 21. cap. 37. Auges vertit, sed idem nomen Alopes malè onusit. Vulteius & Gesnerus malè Alopen faciunt matrem Alexandri, quum He-cuba fuerit. Hippochoonta autem Alopes & Neptuni filium ab equa

ab equa educatum scribunt Pausanias & Hyginus. Memini Hippochoontis etiam Demosthenes in Epitaphio: ἐμὲ μὲν ἔγωγε ἵπποχοωντίδαι τῆς Αλόπῃς γαμῶν ἢ ἔν ἵπποχοων ἔβου. Ceterum vt hic *Αγαύης* pro *Αὔγῃς* positum est, ita apud Stephanum in voce Tegea pro *ἀκόντι* excusum est *αὔγη*, Gyrardo etiam Auge legēte. Castigandus obiter est Diodorus Siculus apud Eusebiū, apud quem ita nunc legitur: ἐπαγίων ἢ εἰς τὴν Ἀρχαδίαν, καὶ καταλύσας παρὰ Λεῶ τῷ βασιλεῖ, τῇ θυγατρὶ τούτου λάβρα μίγεις, καὶ ποιήσας αὐτὴν ἔγγυον, ἐπαγίλθεν, cum legendum sit παρὰ Αλεῶ vel παρὰ Αλεῶ, quemadmodum rectè est apud græcum Diodorum, & vt Diodori interpres rectè vertit, Ad Aleum regem diuertit. Callimachus, φεῦγε δ' ἄρος ἱερὸν Αὔγῃς, παρθένιον, id est, ἄρος Ἀρχαδίας τὸ παρθένιον, ἐνθα τὴν Αὔγῃν τὴν Αλεοῦ θυγατέρα ἱέρειαν τῆς Ἀθλιώας ἐφθερεν Ηρακλῆς.

Notatur Solæcista Luciani interpres in ἀρτι Γλοικιῶ, in καθέας, & ἵππεις εἰς πεδίον χαλεῖν, & νῦν δὲ γενέσμαι.

CAPVT XVII.

COLLEGERAM abhinc annos plus minus quindecim commentarios in libellum Luciani cui titulum fecit Solæcista. Nunc ex eis pauca tantum delibabo & his Miscellaneis inseram. Primo autè loco de ἀρτι Γλοικιῶ, pro quo Eustathius male ἢ δὲ Γλοικιῶ in Iliados primum: hoc Micyllus vertit, Iam pridem enim solæcizare gestio: ostendimus in nostris commentarijs in eo solæcismum versari, quòd aduerbium ἀρτι malè sit futuro Γλοικιῶ iunctum. In εἰ ἄρα καθέας diximus locum mendosum esse, & legendum εἰς ἄρα καθέας, & interpretandum fuisse, *singuli igitur*, pro καθ' ἕνα, non, Si ergo καθέας, vt interpres vertit, putans hic abesse quædam, & καθέας demittens aut descendens significare. Ceterum καθέας pro καθένα inuenies apud Euangelistam, D. Paulum, Eusebium, Socratem scholasticum, & alios. Reprehendit autem Thomas Magister. Idem improbat si quis in accusativo contractè dicat ἵππεις, βασιλεῖς, γονεῖς, pro ἵππείας, βασιλέας, γονέας. Obseruarunt hoc Demosthenes, Isocrates, Lyfias,

Thucydides, Xenophon, Plato, & tota sophistarum schola atque ætas, & in primis Lucianus, nisi in deprauatis codicibus. De γυν δὴ γενήθμαι annotaueram γυν δὴ cum præterito vel præfenti sæpissimè inueniri apud Platonem, sed apud Homerum & Aristophanem etiam cum futuro, quod hic viruperavit Lucianus. Hoc cum non intelligeret interpres, ὄβρισις ἐγὼ γυν δὴ γενήθμαι, vertit Ego contumeliosus verò nunc γενήθμαι, existimans in simplici verbo γενήθμαι solæcisimū esse. vide Eustathium pagin. 174. Idem, ἄμω ἰππῆς εἰς πεδίον κελῖν, σὺ δὲ τοὺς ἰππῆς κτενόσασ; vertit Ego quidem putabam me equites in planitiem prouocare, tu verò equites cogitasti? Ego verterem, Equidem putabam me ἰππῆς (vbi ἰππῆας dicendum fuit Attice); id est, equites, in planiciem vocare: An tu autem animaduertisti hanc vocem ἰππῆς; Libro opus esset, si omnia quæ illic vidi hic annotare vellem.

Politianus in Nutricijs explicatus.

CAPVT XVIII.

PLENOS mehercule eruditionis reconditæ commentarios edidit in Nutricia Politiani Ioannes Alexander Brassicanus. Sed cum ad eum locum ventum est quo Politianus Arati sepulcrum describit,

— *Quem terra Ciliffa recepit,*

Et portentoso celebrem dedit esse sepulcro,

negat se reperisse apud auctores vbinam gentium Aratus sepultus fuerit, conaturque hoc carmen ad Stefichori sepulcrum trahere, quod absurdum est, præsertim cum Pomponius Melahanc historiam disertè tradat. Iuxta Solos, inquit, in paruo tumulo Arati ποῖος monumētum ideo referendum, quia ignotum quam ob causam iacta in id laxa dissiliunt. Idem Brassicanus pro illo Politiani, Quam cum barbarico Marathoniasanguine tellus Incaluit, putat legendum Nam cum Barbarico: cum vox illa quam referenda sit ad id quod præcessit, Pluræque Palladiæ quondam impendistis Athenæ, id est, πλείω δὲ. Quod in Anacreonte scribit Politianus, Nam modò Threicij crimen miraris.

miraris ephēbi, totidem pænè verbis exstat apud Antipatrum epigrammatarium, ἢ κίονα θρηκὸς σμαρδίω πλόκαμον. Idem in Sillij mentione hoc Politiani carmen explicans, Emeritòsque foro Musis tandem asserit annos Sillius, -- quum alia Martialis carmina asserat, omittit quod in primis hic referendum fuit, Emeritos Musis & Phæbo tradidit annos.

Synesij in Caluitio locus explicatus.

CAPVT XIX.

DION ILLE Prusius in comæ encomio apud Synesium de Hæctoria cæsarie asserit hoc Homeri carmen, ἀμφὶ δὲ χῆται κυανέαι πεφόρωτο, quod tamen carmè negat Synesius vsquã apud Homerum inueniri. δὲ δὲ γέγραπεν, inquit, ὡς Ομήρω περὶ Ἐκτορος εἰρημένα, ἀμφὶ δὲ χῆται κυανέαι πεφόρωτο, — δεῖξάτω τις οὐ κείτω πρὸς Ομήρου βιβλιόδιον. ἀλλ' οὐδ' ἂν ἰωνα δοκῶ τὸν βιβλιόδιον δευρήσειν, id est, Quæ autem scripsit velut ab Homero dicta de Hæctore, Circum autem crines cærulei ferebantur, ostendat aliquis vbinam habeantur in Homeri Rhapsodijs. Verum ne Ionã quidem illum Rhapsodum inuēturum esse arbitror. Hæc Synesius: quem miror non meminisse illud Homeri ex Iliados χ. ἀμφὶ δὲ χῆται κυανέαι πίμπλαντο, pro quo Dion etsi ait πεφόρωτο, nihil est in sensu lapsus. De Ione Rhapsodo qui Homerum memoria teneret, exstat Platonis eiusdem nominis dialogus. Castigandus obiter Suidas in voce οὐ, vbi δευρήσειν legitur pro δευρήσειν.

Vox Ion sæpe apud auctores deprauata.

CAPVT XX.

DICTIONES Ion & Ionè & ceteri obliqui sæpe deprauati sunt a librarijs, vt pro eis nunc legatur Iupiter, Iouis, Ioui, Ioué. Primum exemplum est apud Pausaniam latinum in Atticis a Domitio versis: Vbi in indice legitur, Iupiter Xuthi filius, pro, Ion Xuthi filius. In contextu verò legitur, Iouis quoque Xuthi filij apud Potamos tumulus est: vbi ipse Pausanias, ἰωγὸς δὲ τὸ ποταμὸς τὰφος ἐστὶν

τάφος ἐν Ποταμοῖς ἔστι. Secundi exemplum est quod præcedenti capite ex Synesio attulimus. Sic enim legitur in latino illius interprete: Nam ne ipsum quidē Iouem locū inuenturū puto. Et aliud Arrhiani in fine 7. Neque enim Alexander minus quidem mihi fuisse videtur clarus, quā Minos aut Æacus aut Radamanthus, a quibus genus ad Iouem relatum a veteribus nulli vnquam vitio verūm est: neque quā vel Theseus Neptuni filius, vel Ion Apollinis filius. Nunc interpretem si placeat audi. Nec verò aut Theseus aut Apollo carpitur, quòd ille sibi Neptunum patrem, hic Iouem finxerit: cum græcè sit οὐκ οὐκ δοκῆ ἑμὸιγε ἢ Μίνως γενέσθαι βασιλεὺς ἀφανέστερος, ἢ Αἰακοῦ, ἢ Ραδαμάνθους, οἷς δὲ ἐς Δία ἀνευχεθῆσα ἢ γένεσις πρὸς τῷ πατρὶ ἀνθρώπων οὐδὲ μίαν αὐτῶν ἕξει προσίθεται, οὐδὲ Θεσπέως τὸ Ποσειδῶνος, οὐδὲ Ἴωνος τὸ Απόλλωνος. hæc Arrhianus. Simile huic quoque est illud Erasmi in 6. apophthegmatum libro: O Chium Iouem fudisti. Locus est in quodam Æschyli tragici dicto, cum græcè sit νόξας Ἴωνα τὸν χῖον, id est puncto Iōne Chio. Postremò apud Pollucem quoque vbi legitur παρὰ Δίῳνι ἢ τῷ τραγικῷ, sic spicatus sum aliquando legendum παρὰ δ' Ἴωνι τῷ τραγικῷ. In Suida fortè malè Ion hic Chius tragicus poeta filius Orthomenis cohaesit cum Iōne Apollinis siue Xuthi filio. Nec rectè legitur in indice Athenai, auctorum nomina vbi referuntur. Epigmenes Iouis Chij, interpres, pro Iōnis. Suidæ verba sunt, Ἴων χῖος τραγικός καὶ λυρικός καὶ φιλόσοφος, ἕως Ὀρθομένους, ἐπὶ κλισίῳ ἢ Ζούτου. hic omissa fortè sunt hæc verba. ἄλλος Ἴων Απόλλωνος μὲν ἐπὶ κλισίῳ ἢ Ζούτου. quæ verba Suidæ cum etiam apud interpretem Aristophanis habeantur, nihil affirmo.

Apophthegma Æschyli explicatur.

CAPVT XXI.

QVIA modò mentionem fecimus Æschyli apophthegmatis, in quo Ionis nomen corruptum sit, præstat totum hic subijci græcè. Plutarchus igitur in πᾶς δὲ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν. Ομῖν γὰρ Αἰσχύλος Ἰαδομοὶ πύκτου πληγέντος εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ κραυγῆς γενομένης, οἶον, εἶπεν, ἢ ἀσκησίς ἔστιν; οἱ δεόμενοι βοῶσιν, ὁ δὲ πληγῆς

ὁ δὲ πληγῆς σιωπῆ. Idem in πᾶς ἀντις ἀδοιοτο εαυτὸ παρόλοπιοντος ἐν ἀρετῇ. Αἰσχύλος μὲν γὰρ Ἰαδομοὶ δεώμιδος ἀγῶνα πυκτῶν, ἐπέε πληγέντος ἐτέρου τὸ δεάτρον δεέκραγε, νόξας Ἴωνα τὸν χῖον, ὄρεας, ἐφ, οἶον ἢ ἀσκησίς ἔστιν; ὁ πεπληγῶς σιωπῆ, οἱ δὲ δεώμιδοι βοῶσιν. id est, Æschylus in Isthmij spectans pugilum certamen, postquam altero eorum percussio theatrum exclamauit, pungens aurēque vellicans Iōni Chio (tragico poetæ,) vidēne, inquit, qualis res sit exercitatio? Cæsus quidem silet, spectatores verò vociferantur. Laudatur hic ab Æschylo exercitatio & assiduitas. Affertur hoc exemplum etiam a Stobæo in laude assiduitatis. Cælius item libro 8. cap. 7. Cum Æschylus apud Isthmum pugilum certamen spectaret, cognouit ex duobus concertantibus alteri vehemēti impacta plaga, ab vniverso theatro maximum edi clamorem. Id admiratus, Iōnem Chium qui fortè adstabat leuiter tangens, Aduertis, inquit, quā efficax meditatio sit, & consuetudo? Erasmus ita est interpretatus, si libri non sunt mendosi: Æschylus poeta tragicus aliquando spectans Isthmia certamina, cum alter pugilum esset cæsus, totumque theatrum exclamaret, O Chium Iouem fudisti: Vide, inquit, cuiusmodi sint hominum mores: cæsus silet, & spectatores vociferantur. Gyraldus ita vertit: Cū aliquando in Isthmiaco spectaculo spectator fortè adesset Æschylus, alterque e duobus gladiatoribus grauiter esset faucius, & omnis spectantium turba acclamaret: tum Æschylus tandem Chium manu prehensens, viden' quanta est exercitatio? Vulneratus tacet, clamant spectantes. Miror autem Gyraldum, qui Iōnis Chij vitam descripserit, hic in nomine eius esse lapsum.

Idem apophthegma apud Stobæum restitutum, & obiter castigatus Thomas Magister in voce πεπληγῶς.

CAPVT XXII.

FACERE NON possum quin idem dictum hic ex Stobæo adscriptum prius castigem. Αἰσχύλος ἐν Ἰαδομῷ ἀγῶνα δρών πυκτῶν, καὶ ἐπὶ τῇ πληγῇ τὸ δεάτρον ἐκείσσαντος πρὸς Ἴωνα ἐφ, ὄρεας οἶον ἔστιν

H

οἶόν ἔστιν ἡ ἀσκησις; ὁ πεπληγὸς σιοπᾶ, οἱ δὲ θεώμενοι βοᾶσιν. hic pro πυκτῶν, τακτῶν est impressum, & in margine πύκτων. Gesnerus ad hunc vertit modum: Æschylus cum certamen in Isthmo constitutum videret, & quodā percusso spectatores exclamassent, dixit, Viden' qualis res sit exercitatio? Qui ictus est tacet, spectantes verò clamant. Ego pro *constitutum* veterem *pugilum*, & dictionem *Iōni* suo loco infererem. Nunc non alienum erit pauca de voce *πεπληγὸς* ex Thoma Magistro adiungere, tametsi ille malè est a librarijs acceptus. *πεπληγὸς*, inquit, ἔστι ἀντὶ τῆς πλήξας καὶ ἀντὶ τοῦ πληγείας. ἔστι δὲ τὸ μὲν ποιητικόν, ὡς τὸ Πεπληγὸς ἀγρεύθην ἀεικέασι πληγῆσι, παρ' Ὀμήρω Ἰλιάδος β. ἀντὶ τοῦ πλήξας. τὸ δὲ λογογραφικόν. Siquis vulgatam mauult lectionem, legat quæ hic sequuntur. *πεπληγὸς καὶ ἀντὶ τοῦ πλήξας καὶ ἀντὶ τοῦ πληγείας*. ἔστι δὲ τὸ μὲν ποιητικόν, ὡς τὸ αἰεὶ κῦει πλῆγῆ πεπληγὸς παρ' Ὀμήρω. τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ πλήξας λογογραφικόν. Passiue ἀντὶ τοῦ πληγείας est accipiendum illud ex 2. Regnorum capite 9. ἔτι ἐστὶν ἕως τῶ Ἰωάβαν πεπληγὸς τοὺς πόδας.

Lafus Hermionensis corruptum apud auctores nomen restitutum.

CAPVT XXIII.

MIRE hallucinati sunt tam interpretes quàm librarij in proprijs nominibus vertendis & describendis. Nam pro *Lafus Hermionensis* impressum est apud Stobæum *Tassius Hermionensis*. In quinto apophthegmatum libro pro eodem legitur, Lagi filius Hermoneus. Τάσας Ερμιονεύς ἐρωτηθεὶς τί εἴη Ἐφώτατον, πᾶσαν ἔρη. Gesnerus: Tassius Hermioneus quidnam sapientius esset præ ceteris interrogatus, experientiam dixit. Plutarchus περὶ δυσωπίας. ἀλλ' ὡσπερ Ξενοφάνης Λάσῳ τοῦ Ερμιονέως μὴ βουλόμενον αὐτῷ συγκαθεύειν δειλὸν ἀποκαλοῦντος, δημολῶγα καὶ πᾶν δειλὸς εἶναι πρὸς τὰ ἀσχερὰ καὶ ἀτολμῶς. id est, Sed vt Xenophanes cum Lafus Hermionensis eum nolentem sibi tesseris colludere, meticulosum vocaret: fateri tu quoque valde te meticulo-

meticulosum esse aduersus turpia & timidum. Erasmus in interpretatione eius libelli: Imitare Xenophanem Lagi, quem cum Hermioneus meticulosum vocaret quod nollet cum ipso talis ludere, confessus est se non modò timidum, sed vehementer etiam timidum & meticulosum esse aduersus inhonestam. Idem in apophthegmatis: Xenophanes Lagi filius cum ipsi Hermoneus timiditatem obijceret, quod nollet secum tesseris ludere: fateor, inquit, me non solum meticulosum, verumetiam vehementer meticulosum, sed aduersus inhonestam De Lafo Hermionensi vide Aristophanis scholiasten & Suidam in hæc verba Aristophanis in Vespis,

Λᾶσός ποτ' ἀντεδίδασκε καὶ Σιμωνίδης,
ἔπειτ' ὁ Λᾶσος εἶπεν, ὀλίγον μοι μέλει.

Λάσος, inquit, Καρβίνου Ερμιονεύς, πάλεως τῆς Ἀχαΐας, γεγονὼς κατὰ τὴν ἡ. Ὀλυμπιάδα, ὅτε Δαρείος ὁ ὕδασσου. τινὲς δὲ τοῦτον σωμαθμοῦσι τοῖς ἐπὶ σοφοῖς ἀντὶ τοῦ Περιάνδρου. πρῶτος δὲ οὗτος περὶ μουσικῆς λόγον ἔγραψε, καὶ διθύραμβον εἰς ἀγῶνα εἰσήγαγε, καὶ τοὺς ἐριστικούς εἰσηγήσατο λόγους. Idem in hæc Aristophanis in Avibus verba, ταυτὶ πεποίηκας τὸν κυκλιόδιδάσκαλον: ἀντὶ τοῦ διθύραμ' ὁποῖόν, inquit. εἴρηται δὲ ὅτι ἐγκύκλια διδάσκουσιν. Ἀντίπατρος δὲ καὶ Εὐφρόνιος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι φασὶ τοὺς κυκλίους χοροὺς εἶσασιν πρῶτον Λάσον ἢ Ερμιονέα. De eodē Laërtius de sapientibus agens: Λάσον Καρμαντίδου ἢ Συμεξίνου ἢ ὡς Ἀριστόξενος Καρβίνου Ερμιονέα. Laërtius tamen alium Lafum, alium Hermionea videtur credere, nisi in numeris erratū est, & pro ἐπὶ τὰ καὶ δεκα, 15. legendum, aut certe aliquid illic defecit. Nam eundem esse iam satis probauimus. Testatur etiam Athenæus in octavo & in decimo, illius dicta referens. Meminit etiam Plutarchus in Musica. Gyraldus quoque eius vitam accuratè describit. Nescio tamen quem ille secutus tradat, Lafum floruisse Olympiade LXXX. quā interpres Aristophanis habeat ἡ, id est LVIII. Suidas ἡ, id est VI. I. apud quem suspicor v defecisse. Eusebius in Chronicis scribit Darium Hystaspis filium regno potitum
H 2 Olympia-

Olympiade 64. cui equalem fuisse hunc Lasum scribunt Suidas & Aristophanis scholiastes . De eodem Herodotus in septimo circa initium, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀλοῦς ὑπὸ Λάσου τῷ Ἑρμιονέος ἐμποιέων εἰς τὸν Μουσαίου χρησμόν. id est, Manifestò deprehensus a Laſo Hermionensiu vel Hermioneo, non Hermionis, vt vertit illic Valla.

*Euryfaces non epitheton modò esse, sed & proprium:
quod Caelium decepit.*

CAPVT XXIIII.

SUIDAS, ὁ μεγάλῳ ἔχων ἀσπίδα εὐρυσάκης, καὶ ὄνομα κύριον. Σοφοκλῆς Αἴαντι Μαιγοφόρῳ ἀλλ' αὐτό μοι σύ πᾶσι λαβῶν ἐπ' αὐν-μον ἴσχε δια πολυρράφου ερέφων πάρεπακος ἐπ' αὐδοιον ἀρρηκλον σάκος. Εὐρυσάκειον τέλειός ἐστιν Εὐρυσάκου, τῷ Αἴαντος ἐν Αθήναις οὕτως ὀνομαζόμενον. Docet his verbis Suidas, εὐρυσάκης significare tum latum scutum habentem, tum proprium viri: & Euryfacion esse lucum Euryfacis filij Aiakis Athenis sic dicti. Decepit huius vocis ambiguitas Caelium. Sic enim scribit: Euryfacion interpretatur Neptuni templum, ni mendum exemplarium est, Harpocratio. Nam id Aiakis malunt alij intelligere, qui Euryfaces diceretur a scuti magnitudine. Euryfacij meminit etiam Pollux in Colonis. Euryfacis filij Aiakis meminerunt Sophocles in Aiace Mastigophoro, vbi Tecmessa, ὦ μοι τάλαν Εὐρυσάκης, ἀμφὶ σὶ βοῶ: Plato in Alcibiade priore, Pausanias in Atticis, & Nonius sæpe, citans huius inscriptionis Actij fabulam. Apud Dictyn Cretensem perperam legitur, Ceterum Aiakis filij Achantides Glauca genitus, atque Eurifathes ex Tecmessa Teucro traditi: cùm legendum sit Euryfaces. Isaaci pag. 17. ἔξ Αἴαντος καὶ Τεκμήσης τῆς ἐχμαλώτιδος Εὐρυσάκης.

Caelius lapsus in equo Sophocleo.

CAPVT XXV.

EQUO Sophocleo, inquit Caelius, similis, adagium in eos est, qui ætate fessi & imbecillo corpore, animi tamen vigorem seruant etiamnum. Philostratus in Damiano sophista: καὶ εἶδον ἄνδρα

ἄνδρα παραπήσιον τῷ Σοφοκλείῳ ἵππῳ. Et virum, inquit, vidi per- similem equo Sophocleo. Sed & mox infertur ratio, νωθρός γὰρ ὕψ' ἡλικίας δοκῶν, νεάζουσαν ὄρμην ἐν ταῖς σπουδαῖς ἀνεκτάτο, id est, Languidus quanuis atate videretur, tamè iuuenilem in stu- dijs refouebat impetum. Hactenus laudo omnia, sed quòd hoc ad Sophoclis senectam trahere conatur non probo. Intelligit enim Philostratus per equum Sophocleo, hominem equo a Sophocle in Electra descripto similem, hoc carmine,

ὣσπερ γὰρ ἵππος εὐγενής, καὶ ἢ γέρον,
ἐν τοῖσι δειοῖς θυμὸν σὸκ ἀπέλειπεν,
ἀλλ' ὄρθον οὖς ἴσῃσιν: ὡσαύτως ἧ σύ
ἡμᾶς τ' ὀτρύνεις, καὶ αὐτὸς ἐν πρώτοις πάρεαι.

id est, vt rectè Erasmus,

*Generosus vt equus, consenuerit iam licet,
Animum tamen nunquam in periculis abiicit,
Sed auribus rectis stat: itidem tu quoque
Et incitas me & ipse cum primis ades.*

Verba sunt Orestis ad pædagogum senem cuius consilio & auxilio occidit Clytemnestram & Ægisthum. Vidit hoc etiam vir oculatissimus Adrianus Iunius in adagijs suis. Idem Caelius ma- lè cum vulgatis Pollucis exemplaribus legit κολωνός ἵππος, cum ex Pausania & Sophoclis interprete legendum sit ἵππειος. Euri- pides quoque in Phæniſſis,

ἱερὸς κολωνός δ' ἄμαθ' ἵππειοῦ θεοῦ.

FINIS SECUNDI LIBRI.

H 3 LIBER

LIBER TERTIVS.

Castigatur in Solonis carmine vox ex Cicerone & Stobæo.

CAPVT PRIMVM.

EXSTAT apud Stobæum in titulo Luctus, Solonis distichon a Cicerone elegantissimè eodè versuum numero expressum,

Μηδέ μιν ἀκλαυτος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισι
Καλλέποιμι θανὼν ἄλγεα καὶ ζοναχάς.

id est, vt Cicero vertit,

*Mors mea ne careat lacrymis, linquamus amicis
Mortem, vt celebrent funera cum gemitu.*

Hæc Cicero in fine primi Tusculanarum. Idem in Catone Maiore: Solonis quidem sapientis elogium est, quo se negat velle suam mortem dolore amicorum lamentisque vacare. In superiore Solonis carmine cum rectè apud Stobæum legatur καλλέποιμι, & Cicero verterit *linquamus*, nescio qui factum sit vt in adnotatione marginali Ciceronis de senectute, apud Brodaum miscellaneorum libri sexti capite nono, & apud Erasimum in adagio *Senex bos non lugetur*, pro eo perperam legatur ποιήσαιμι. καλλέποιμι autem pro καταλείποιμι eum dixisse, mediocriter græcè doctis non ignotum est. Ita enim Archilochus dixit,

ἄσπιδι μὲν σαίων τις ἀγόμεται, ἢν περὶ θάμνη
ἐντὸς ἀμύμητον κάλλιπον ὄσκι ἐθέλων, id est,
*Gaudet Thracum aliquis clypeo illo quem bene pulchrum
Ad dimum in ætate linquere sustinuit.*

Solus, quod sciam, doctissimus Henricus Stephanus rectam lectionem retinet.

Δεξιωμα esse legendum apud Pollucem vbi ille deriuata ab adiectiuo δεξιός refert, non ἀξίωμα.

CAPVT SECVNDVM.

APVD Pollucem vbi ille deriuata ab adiectiuo δεξιός refert, addit τὸ δεξιωμα ὡς μόνων τῶν μέτρων, Id est Dexioma tantum pos-

tum poeticum est. Nam τὸ δ' ἀξίωμα quem hic locum habeat non video. Poeticum autem esse δεξιωμα ostendit Euripides hoc carmine vulgato,

ὦ χρυσέ, δεξιωμα κάλλιπον βροτοῖς,
ὡς οὔτε μήτηρ ἠδονάς τοιάσδ' ἔχει,
οὐ πᾶδες ἐν δόμοισιν. (aliter ἀνθ. ἁ. τοισιν,) οὐ φίλος πατήρ.
οἷας σὺ χ' εἰ σε δώμασι κεντημένοι.
εἰ δ' ἢ κῦπρις τοιαῦτον ὀφθαλμοῖς ὄρα,
οὐ θαῦμ' ἔρωτας μυρίους αὐτὴν τρέφειν.

id est, vt vertit Seneca,

*Pecunia ingens generis humani bonum,
Cui non voluptas matris aut blandæ potest
Par esse prolis, non sacer meritis parens.
Tam dulce siquid Veneris in vultu micat,
Meritis illa amores cælitum atque hominum fouet.*

Sic enim malo legere, quam mouet: quia græcè est τρέφειν. Athenæus tamen ἔχειν habet, ex quo quartum versum adscripsi, quem nec Stobæus nec Seneca agnoscit. Apud Athenagoram in apologia pro Christianis ἀξίωμα etiam legitur pro δεξιωμα in prædicto Euripidis carmine: vt & adnotauit doctissimus Henricus Stephanus.

Duo M. Catonis apophthegmata instaurata.

CAPVT TERTIVM.

CIRCVMFERVNTVR cum aliorum tum verò Catonis Maioris apophthegmata non interpretum sed libroriorum culpa miserè vitata: quorum hîc duo exempli causa proferam. Prius est 35. ita ab Erasmo relatum: Cùm Eumenes rex Romanum venisset, & a Senatu honorificè exceptus clarissimorum civium frequentia stiparetur, Cato non dissimulabat tantum Romanorum erga illum studium suspectū esse, ipse vitans Regis consuetudinē. Hoc quibusdam admirantibus, ac dicentibus Eumenum virum esse probū, ac amico in populum Romanū animo: Sint ista vera, inquit: attamen illa bellua natura ferus canis est.

Barbarus

Barbarus eius vitæ interpres: Cùm Eumenes rex Romam venisset, & a senatu comiter & honorificentissimè acceptus esset, & clarissimorum circa eum civium frequentia versaretur, Cato non obscurè tantum erga regem studium suspectum habens, eum declinabat. Dehinc cùm ipsi diceretur Eumenem frugi virum amicissimo animo in republicam Romanam esse, Esto, inquit: ceterùm hæc ipsa bellua, Rex scilicet, natura ferox canis est. Postrema hæc verba non dubito quin Barbarus ita conuerterit, vorax carnis est: quæ postea typographorum aut sciorum temeritas in *ferox canis* transformavit. Deprauata hæc latini Plutarchi lectio in culpa fuit cur Erasmus *natura ferus canis est* scripserit. Ne quid resideat in lectoris animo adhuc scrupuli, attexui hîc græcam lectionem. ἐπὶ δὲ Εὐμενοῦς τῷ βασιλείῳ ἐπιδημήσαντος εἰς Ῥώμην ἢ τε σύγκλητος ὑπερφυῶς ἀπεδέξατο, καὶ τῶν πρώτων ἀμιλλα καὶ σπουδῇ περὶ αὐτὸν ἐγένετο, δῆλος ἦν ὁ Κάτων ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ φυλακτόμενος αὐτόν. εἰπόντος δὲ τινος, ἀλλὰ μὴν χρηστός ἐστὶ καὶ φιλορώμιος, ἔσω, εἶπεν, ἀλλὰ φύσει τοῦτο τὸ ζῶον βασιλεὺς σαρκεφάγον ἐστίν. Posterior locus adhuc in eo quod vili exemplari incolumis est. Ad hunc enim modum loquitur illic Barbarus: Cum adolescens quidam patris iam vita functi ignominia inimicum affecisset, tum deinde per forum deambulantem obuium sibi factum Cato comiter complexus, *Æquum est, inquit, non agnis, non hœdis, sed æmulorum lacrymis & damnationibus, sic exequias parentum celebremus.* Pro *æmulorum*, id est ἐχθρῶν, nescio cuius culpa nunc duabus dictionibus legatur *e malorum* in apophthegmate 47. Nunc Plutarchum ipsum audiamus. λέγεται δὲ καὶ νεανίσκῳ τινὶ τεθνηκότος πατρὸς ἐχθρὸν ἠτιμηκότι, καὶ παρενομένῳ δι' ἀγορᾶς μετὰ τὴν δίκην ἀπαντήσας ὁ Κάτων δεξιῶσα διακ. καὶ εἶπεν, ὅτι ταῦτα χρὴ τοῖς γονεῦσιν ἐναγίζεν, οὐκ ἀγνας, οὐδ' ἐρίφους, ἀλλ' ἐχθρῶν δάκρυα καὶ καταδίκας.

De Profuecha.

CAPVT QVARTVM.

INTER vocabula inuentu rara *profuecham* refert Politianus, quippe quod tantum apud Iuvenalem in illo, *Ede vbi consistas in qua*

in qua te quæro *profuecha*, inuenerit; & apud Cleomedem in secundo circularis inspectionis: ὦν τὰ ῥέ, inquit, ἐν τοῖς Δημοκρεῖους κατὰ τῆς θεωρητικῆς οὐσῶν γυναικῶν, τὰ δὲ ἀπὸ μέσης τῆς θεωρητικῆς, ἢ τῆς ἐπ' αὐτῆς θεωρητικῆς ἰουδαϊκῆς πνεύμα καὶ ἀρετῆς ἀποδείκνυται, καὶ κατὰ πολὺ τῆς ἑρπετῆς ταπεινότητος. Ego quod inueni in eis libris qui Politiani ætate non exstabant, dissimulare hîc nolui. Iosephus igitur in sua ipsius vita: καὶ τὴν ὁμοίαν ἢ ἡμέραν συνέγραψεν ὅτι πάντες εἰς τὴν θεωρητικὴν μέγιστον οἴκημα πολλὸν ὄχλον ἐπεδέξατο διδάσκοντες. id est, Postridie autem conueniunt omnes in *Profuecham*, hoc est, in maximam domū magnam turbam capere valentem. Philo Iudæus in Flaccum: καὶ δὲ ὅτι ἢν μὴ οἱ πάντα χεῖρ' ἀφορίην ἐκείθεν λαβόντες ἐπιτρέψωσι τοῖς πολιτοῖς αὐτῆς ἰουδαίοις, εἰς τὰς θεωρητικὰς καὶ τὰς ἀπάταις νεωτερίζοντες. Idem paulò post: ὅτι καὶ μόνοι τῆς ὑφ' ἡλίον αἰματῆς θεωρητικῆς ἀπεσποροῦντο τὴν εἰς τοὺς εὐεργέτας εὐσέβειαν. Idem, παρὰ Γάϊον; οὐτε περὶ τὰς θεωρητικὰς καὶ ἐκείνων νόμιμον ἐφύλαξαν ἢ πνεύμα σιβασιμῶν παρέλιπον τῆς ἀφελιμῶν καίσιαι. Item, ἠπίσταντο οὖν καὶ θεωρητικῆς ἔχοντας, καὶ συνίσταντες εἰς αὐτὰς καὶ μάστιγα ταῖς ἰσχυρῆς ἐβδόμας. Item, ὅτι καὶ τῆς ἰουδαϊκῆς πολιτείας ἐφρόντισαν, ἕτε ἐνώτερισαν εἰς τὰς θεωρητικὰς, ἕτε ἐκώλυσε συνάγειν. Item, ἐξέτασαν τὴν θεωρητικὴν ἢ διαραῖ τὸ σῶμα περὶ θεωρητικῶν τῶν λυμῶν τῶν παντέρου; Epiphanius quoque καὶ Μασαλιανῶν in hæresi 68. πνεύμα τῶν εἰλαῖς ἐαυτοῖς κατεσκόδασαντες, ἢ ἴδιαις παταῖς φόρον δίκην, θεωρητικῆς πάντας ἐκάλουν, καὶ ἦσαν ἢ παλαιὸν θεωρητικῶν ἴδιαι ἐν τε τοῖς Ἰουδαίοις ἐξ ὁπλοῦς, καὶ ἐν ταῖς Σαμάρειταις, ὡς καὶ ἐν ταῖς ἀράξαις τῆς ἀποστόλων εὐρομῶν, ἔνθα ἢ πορφυρίπωλις Λυδία τοῖς περὶ τὸν ἄγιον Παῦλον ἀπὸ τῆς ἡμετέρας τὸ θεῖον γράμμα διηγέται, ὅτι φησὶ ἐδόκει τόπος θεωρητικῆς εἶναι, καὶ θεωρητικῶν, καὶ ἐδίδασκον οἱ ἀπόστολοι τὰς Ἰουδαίας καὶ ἐπέτρο κατὰ γυναικῶν, ἀλλὰ καὶ θεωρητικῆς τὸ πᾶν ἐν σιμῶν ἐν τῆνυ καλουμένην Νεαπόλιν ἐξ ὁπλοῦς ἀπὸ τῶν ἰουδαίων ἐν τῆ πεδιάδι. Idem paulò post: καὶ αὐτοὶ τῆ μὲν ἐν τῆ χωρῆς τοιαῦτα τοπία εἶναι κατεσκόδασαντες, ὡς θεωρητικῆς καλουμένης καὶ ἐκ τῆς εἰα. Sic enim legere malo quàm τῶν ἀπαιεῖ δε καλουμένης. Locus est Actuum 16. Τῆ ἡμέρᾳ τῆς σαββάτων ἐξήλθομεν ἐξ ὁπλοῦς πάλιν οὐ ἐνομιζέτο θεωρητικῆ εἶναι, καὶ κατὰ τὰς ἐλαοῦμεν ταῖς συναγωγὰς Ἰουδαίαι. Et paulò post in eodem capite, ἐγένετο πορφυρομένη ἡμῶν εἰς θεωρητικὴν.

I

Quidij

Ouidij in Ibin carmen enarratum & emendatum. CAPVT V.

HYGINVS mythologus de Herculis parergis agens, Hercules, inquit, centaurū Nessum quod Deianirā violare voluit, occidit: Eurytionem centaurū quod Deianirā Dexameni filiā speratā sibi vxorē petijt, occidit. Idem mox: Hercules cū in hospitiū ad Dexamenū regem venisset, eiusq; filiam Deianirā denirginasset, fidemq; dedisset se eam vxorē ducturū, post discessum eius Eurytionem Ixionis & Nubis filius centaurus petit Deianiram vxorē: cuius pater vim timens, pollicitus est se daturū. Die cōstituto venit cum fratribus ad nuptias. Hercules interuenit, & Centaurum interfect, suamq; speratā abduxit. Enucleant hęc Hygini verba Ouidiani Grīphi sensum, quem hastenus nō interpretum est assecutus. Carmen autem est hoc, *Aut duo diuersis sub eodem vindice caesi* Temporibus Nessus Dexameni q; gener. Vbi vulgo *Dissameni* perperam legitur. Duo autem fuerunt Eurytiones, vt discimus ex Didymo in illud *Odyssæa*:

Οἶν' ἔκ' Κένταυρον ἀγάκλυτον Εὐρυτίωνα
ἀασεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμου Πηλεΐδοιο.

Οἶμυρ' ἔκ' μὲν, inquit, ἔνα ἦν τῶ Πηρίδου Σάμῳ Κενταύρων πολλομένων τὸν Εὐρυτίωνα λέγει, ὅτε τὴν Ἀδράστου θυγατέρα (λέγω δὴ Ἰπποδάμειαν) Πηρίδου παρὸς γάμον ἀγόμεν' ἐκάλεσε καὶ συγγενεῖαν Λαπίδας καὶ Κενταύρους. καὶ μέγιστος οἱ Κένταυροι προαχθέντες ἦν Λαπιδῶν ἀπαῖσαι τὰς γυναῖκας ἐπεχειρήσῃ, οἱ δ' ὀργισθέντες ἀνείλον τὰς Κενταύρους. βακχυλίδης δὲ διάφορον οἶσται τὸν Εὐρυτίωνα. φησὶ γὰρ ὀπιξενωθέντα τῶ Δεξαμενῶ ἐν Ἡλιδεῖ βίβεισι κῶς ὀπιξερῆσαι τῇ ταῦ Ξενοδοχοῦντος θυγατρὶ, καὶ διὰ τὸτο κατὰ Ἡρακλέους ἀναρεθῆναι, κυρίως τοῖς οἰκοὶ ὀπιξάντ'. Eustathius tamen τοῖς ἐκεί' legit, & pro ὀπιξενωθέντα τῶ Δεξαμενῶ, habet ὀπιξενωθέντα πηλ. Superiora quę ex Hygino attuli, penē omnia reperio etiam apud Statij interpretem Lactantium scribentem in illud *Papinij*,

— *si quando profundo Nubigena caluere meo.*

Herculis, inquit, fabulam tangit, qui quum hospitiū ad Dexamenum regem venisset, Deianiram filiam eius corrupit, & fidem dedit se eam vxorem esse ducturum. Post discessum Eurytionem Ixionis filius Centaurus vxorem Deianiram petiuit, quam pater vim

vim timēns Eurytioni promisit. Quapropter constituto die quo nuptiæ celebrabatur, superueniēs Alcides, Centauros interfecit, Deianaramq; in sperato suo matrimonio copulauit. In vulgatis tamen libris legitur ad *Exanimum*, & *Iouis* pro Ixionis. Diodorus non nihil variat: *χλομένους δ' μάχης*, inquit, *παρὸς τοὺς Ἡλείους, τὸ τε μὲν ἀπαρῆναι ἐπαυλλαν εἰς Ὠλέων παρὸς Δεξαμενόν· τὸ δ' οὗτο θυγατρὸς Ἰππολύτης Σωικοῦ χλομένους Ἀξάνι, σιωδειπῶν Ἡρακλῆος, καὶ Δεξαμενῶ ἐν τοῖς γάμοις ὑβρίζοντα ἔκένταυρον Εὐρυτίωνα, καὶ τὴν Ἰππολύτην βιαζόμενον, ἀπέκλειεν.* id est, Quum pugnatum esset cum Eliensibus, tunc quidem infecta re Olenum redijt ad Dexamenum. Huius autem filia cū Axani nuberet, cōnans cum ceteris Hercules, & conspicata in nuptijs perulantiam exercentem Centaurum Eurytionem, & Hippolytæ vim inferentem, interemit. Notandum tamen hęc est, impressos non ita habere vt nos legimus, sed vnica dictione *παρὸς Δεξαμενόν*, quasi participium esset. Nunc Poggium, si placet, audi. Hercules commissa cum Eliensibus pugna, re infecta ad Olenum redijt. Huius filia Hippolyta quum Anaxio nupsisset, cōnans cum ceteris in nuptijs Hercules, Eurytionē Centaurum conspicata eius cui vim inferebat, iniuria, interemit. Interpretes *Dexamenum* omisit, & *Olenum*, quum vrbis sit nomen, putauit viri esse propriū. Olenum autē vrbis esse nomē cui imperat *Dexamenus*, testatur Pausanias in Achaicis, ἀλλ' εὐρύπυλον, inquit, *Δεξαμενῶ παῖδα τῆ ἐν Ὠλέῳ βασιλεύσαντ'.* Idem Pausanias pag. 116. *Ἀλλ' ὁρῶ γὰρ τοῖς πιστῶν ἀδελφῶς εἰστρομένους διδύμας ἐς τὸν οἶκον Δεξαμενοῦ θυγατρῆς ἐν Ὠλέῳ βασιλεύοντ'.* Idem in Achaicis, ὁποσοὶ δὲ ἐς Ἡρακλῆα καὶ τὰ ἔργα αὐτῶ πεποιήσασιν, ἐστὶν οὐκ ἐλάττω σφισσὶ δειλίματ' αὐτῶ, τίς δ' Δεξαμενός ἐν Ὠλέῳ βασιλεύς. Romulus Amaseus hoc inep̄te: A quo Oleni rege & quibus muneribus hospitalliter fuerit acceptus. & Læscherus, *Quamam ex Oleniorū regi bus hospitio eum exceperit. Meminit eius etiā Callimachus illo carmine,* *βοῦρά τε Δεξαμενοῖο βασίλειος Οἰνιάδου.*

Vt *Δεξαμενός* proprium acuat, *δεξάμεν'* participium antepenultimam acutā habeat, etsi sæpe libri reclamant. De *Dexamenō* tragœdiā scripsit Iophon, teste Suida. *Dexameni* Herculis fi-

lij ab auctore Dexameno meminit his verbis in primo Dionysius Halicarnassensis, ἢς ἐβασίλευεν Ἀμβραξὶς ὁ Δεξαμενοῦ τῆς Ἡερακλίου. id est, ut rectè interpres Lopus, Cuius rex erat Ambrax, Dexameni Herculis filij. Vulgo tamen Δεξάμενος nominandi casu legitur. Sed de his nos plura annotauimus in illud, Laërtij ex vita Diogenis Cynici, χείρων ῥι, οὐκ Εὐρυπύων δὲ: vbi etiam tertij Eurytionis Argonautæ mentionē facimus, cuius meminerunt Apollonius Rhodius, Valerius Flaccus, & Erasmus in adagio *Quis aberret à ianua*, ex Aristide.

Puto εἰρωμῶς; dicit Ouidio, ut Credo Ciceroni & Terentio.

CAPVT VI.

CREDO ironicon, inquit Budæus, Græcorum est μῦθος. Demosthenes, ἀλλ' οἷμαι ἀελπίστων εἶταί μοι. Hæc Budæus. Terentius ita dixit: Credo, vt fit, misera præ amore exclusit hunc foras, Ad precatorē credo ad eam, Perpulcra credo dona, haud nostris similia. Pro eodem ferè, *At puto*, nonnunquam etiam *Sed puto* usurpat Ouidius, lib. 5. de Tristibus,

At puto si demens studium fatale retentem,

Hic mihi præbebit carminis arma locus.

In primo de Ponto;

At puto cum requies medicina q. publica cura:

Somnus adest, solutis nox venit orba malis. Eod. libro,

At puto qua fueram genitus tellure carenti;

In tamen humano contigit esse loco. Mox eodem,

At puto fructus adest mitissima causa laborum,

Et fata cum multo fenore reddit ager.

& lib. 2. Metamorph.

At puto non vltro nec quicquam tale rogantem.

Me petijt. — In Nuce,

Sed puto magna mei est operoso cura colono,

Inueniat dederit quid mihi præter humum.

In tertia Elegiarum:

Sed puto non blanda non optima perdidit in me

Oscula, non omni sollicitauit ope.

Ille

Ille graues potuit quercus, adamant à q. durum,

Surda q. blanditijs saxa mouere suis.

Charisius: Per confessionem tanquam suum crimen confitentis, cum oratio increpans alterum prodit.

Tunc credo cum me arbusum videre Myconis,

Atque mala vites incidere falce nouellas. Virgilius.

Chria quid, & qui de ea scripserint.

CAPVT VII.

QVID Chria sit, nemo mea sententia melius tradit quam Fabius primi libri capite 15. his propemodum verbis: Sententiæ quoque & Chriæ & Ethologia subiectis dictorum rationibus apud Grammaticos scribantur, quia initium electione ducunt, quorum omnium similis est ratio, forma diuersa quia Sententia vniuersalis est vox, Ethologia personis continetur. Chriarum plura genera traduntur: Vnum simile sententiæ, quod est positum in voce simplici, Dixit ille, aut dicere solebat. Alterum quod est in respondendo, Interrogatus ille, vel, Quam ei hoc dictum esset, respondit. Tertium huic non dissimile, cum quis non dixisset, sed fecisset aliquid, etiam in ipsis factis Chriam putant. vt, Crates cum indoctum puerum vidisset, pædagogum eius percussit. Est aliud penè par ei, quod tamen eodè nomine appellare non audent, sed dicunt Chriodes (quasi tu dicas, simillimum Chriæ) vt, Milo quem vitulum assueuerat ferre, taurum ferebat. Hactenus Quintilianus. Quod autem ad Craterem refert hic Fabius, id à Plutarcho ad Diogenem auctorem refertur, in libello vbi docetur virtutem disciplina comprehendi posse. παιδης, inquit, ἀψαγγῆν ὁ Διογένης τῷ παιδαγωγῷ κόνειλον ἔδωκεν. Alij hanc Chriam sic narrant: Διογένης ἰδὼν παιδα. ἀδιδυάρον, τὸν παιδαγωγὸν ἔπαυσε, ἐπειπὼν, τί γὰρ ταῦτα παιδεύεις; Erasmus ex Prisciano & Aphthonio ita refert: Cum puerum conspiceret indecorè se gerentem, pædagogum illius baculo percussit, dicens: Cur sic instituis? Verum vt ad Chriam reuertamur, dicit Seneca epistolarum ad Lucillium libro 14. Ideo pueris & sententias ediscendas

damus, & has quas Græci Chrias vocant, quia illas complecti puerilis animus potest. Theon, *χρεία ἐστὶ σύντομος ἀποφρασις ἢ ἀποφρασις ἀναφερομένη μετ' εὐστοχίας εἰς τι ὠλεσμένον ἀπόσωπον, ἢ ἀναλογῶν προσώπων.* Aphthonius eā dicit esse *σπομημόριμα σύντομον εὐστόχως ἐπὶ τι ἀπόσωπον ἀναφερόμενον*, id est, Breue & memorabile dictum concinnè ad authorem aliquem velut ad scopum relatum. Apud Budæum in commentarijs *σύντονον* legitur perperam, ni fallor, qui Chrias dicta & apophthegmata & celebria apophthegmatica quæ responsa interpretatur.

De Chrijs olim scripserunt, Hecaton, cuius duo libri citantur à Laërtio, Metrocles, Zenon, & Perseus, cuius quatuor: & Demetrius, cuius vnus. Suidas testatur de Chrijs scripsisse Numenium, Theocritum Chium, & Myro poëtriam Homeri Tragici matrem. Athenæus Machonis comici longum carmen adducit ex Chrijs in dictis meretricum. Ex eisdem Chrijs arbitror esse Machonis prolixum carmen de apophthegmatis Stratonici & parasitorum. De Chrijs testatur scripsisse Dionem & Aristotelem Ioannes Stobæus. *χρίαν* malè *ῥήσιν* vertit Interpres Demetrii Phalerei. Nam cum Græcè sit, *τὰ γὰρ τοιαῦτα γλῶσσαι λαμβάνει χρίαις τάξιν*, id est, Chriæ & sententiæ: ipse vertit *usus & sententiæ*. Ambrosius Laërtij interpres, in Diogenè, De vsu: In Metrocle, In primo vsuum: In Zenone, testimonia: In Arcefilao, substituta: In Aristippo, necessitatum: In Antisthenè, vt ait Hecaton, necessitate vrgente. Decepit hic Erasmm in 13. Antisthenis apophthegmate, qui ex huius interpretatione verterit: Aiebat si ad alterutrum adigeret necessitas: cum Græcè sit, *ὡς φησι ἐμιάτων ἐν ταῖς χρίαις*, id est, vt ait Hecaton in Chrijs. Brusonius etiam habet, Necessitate vrgente, cap. De adulatione. Qui *ῥήσιν* verunt, tuentur se auctoritate Prisciani, cuius hæc sunt verba: *Vsus, quam Græci Chrian vocant, Theon per excellentiam dictam Chrian esse ait, quod hæc ad multa cæteris in vita utilior sit.* *εἴρη δὲ κατ' ἐξοχήν, ὅτι μᾶλλον ἢ ἄλλαν πρὸς πολλὰ χρεώδης ἐστὶ πρὸ βίῃ.*

De

De Oenone, Oenopia, & Promo, Euripides explicatur.

CAPVT VIII.

PAVSANIÆ in Atticis verba sunt de Oenone, *ἑκατέρως δὲ αὐτῆς ἡρώδης Φιλιάσοι φασὶ Κορκυραίων καὶ Αἰγίνας καὶ Θήβων ἀπὸ μὲν δὴ Κορκυρας καὶ Αἰγίνης τὰς νήσους Σχέρϊαν καὶ Οἰνώνῳ κελομένης μετονομασθῆναι.* id est, Et à Corcyra quidem & Ægina, insulas quæ prius vocatæ fuerant Scheria & Oenone, cœpisse vocari Corcyram & Æginam. Hæc Oenone etiam Oenopia dicta est Ouidio & Pindaro: tamen apud Ouidium Raphael Regius, Henricus Glareanus, & Hermolaus Barbarus pro *Oenopiā Minos petit Aeacideia regna*, malè crediderunt legendum esse *Oenonen Minos*. & Pindari Latinus interpres pro *σε δ' ἐς νῆσον Οἰνωπίαν ἐνεγκὼν κοιμᾶτο*, perperam verterit, Te verò ad insulam Cæreuleam ferens sopiuit: quum vertere debuerit, Te autem in insulam Oenopiam ablatam propter dormiuit: vel, Apud te autè. Cum hæc me primum obseruasse crederem, reperi ferè eandem rem animaduersam ab Hispano doctissimo Ferdinando Pinciano in castigationibus Plinianis. Cæterum etiam Oenonen fuisse vocatam testatur multis in locis Pindarus, & in Iphigenia Aulideni Euripides hoc carmine,

Ζεὺς Ἀΐακὸν δ' ἔφυσεν Οἰνώνης πατέρα. id est,

Regem Aeacum Oenone propagat Iuppiter.

Vbi vterque Latinus Interpres *Oenones patrem* vertit, quum Pindarus *Æacon Οἰνώνης βασιλέα* appellet in Nemeonicis. In eodem errore versatur Ianus ille Parrhasius Grammaticorum omnium facilè alpha, scribens in hæc verba apud Ouidium in epistola alterius Oenones ad Paridem: Oenonen, inquit, præterea celebrat Euripides in Iphigenia Æaco patre natam. *πατέρα* autem Hefychius *προμάρχης, προαγωνιστής, προσάτας προηγουμένους* interpretatur, quæ omnia regi pulchrè conueniunt.

Chriarum

Chriarum exercitatio. CAPVT IX.

QVIA ab hinc triennium Chriarum quarūdam opusculum edidi, visum nunc est earum exercitationem hīc ex Græco Theone, & Latino Diomede subijcere in puerorum gratiam. Chriarū, inquit Diomedes, exercitatio in casus sic variatur. Nominatio casu numero singulari, M. Porcius Cato dixit litterarum radices amaras esse, fructus iucundiores. Genitiuo casu, M. Porcij Catonis dictum fertur, litterarum radices amaras esse, fructus iucundiores. Datiuo casu, M. Porcio Catoni placuit dicere, litterarum radices amaras esse, fructus iucundiores. Accusatiuo, M. Porcium Catonem dixisse ferunt, litterarum radices amaras esse, fructus iucundiores. Vocatiuo, ὁ Marce Porci Cato, tu egregie dixisti litterarum radices amaras esse, fructus iucundiores. Ablatiuo, A M. Porcio Catone dictum accepimus, litterarum radices amaras esse, fructus iucundiores. Numero plurali, Hi Marci Porcij Catones dixerunt, litterarum radices amaras esse, fructus iucundiores. Horum Marcōrum Porciorū Catonum dictum putāt, litterarum radices amaras esse, fructus iucundiores. His Marcis Porcij Catonibus placuit dicere, litterarum radices amaras, esse fructus iucundiores. Hos Marcos Porcios Catones dixisse ferūt, litterarum radices amaras esse, fructus iucundiores. O Marci Porcij Catones, pulcherrimè dixistis, litterarias radices amaras esse, fructus iucundiores. A Marcis Porcij Catonibus dictum non ignoratur, litterarum radices amaras esse, fructus iucundiores. Huic exemplo cætera quoque Chriarum declinationes subijcientur. Sic Publius Virgilius Maro dixit, Auri sacra fames. Similiter Publius Virgilius Maro dixit, Degeneres animos timor arguit. Item : M. Porcius Cato dixit : Leges neruos esse ciuitatum. Item : Demosthenes orator Atheniensis interrogatus quomodo orator factus sit, respondit : Plus vino impendens oleum. Similiter Nominatiuo, Diogenes Cynicus philosophus in die accensa lucerna quærebat hominem. Genitiuo, Diogenis Cynici philosophi factum fertur, quo meridiè accensa lucerna quærebat hominem. Datiuo, Diogeni Cynico phulosopho placuit

cuit in die accensa lucerna quætere hominem. Accusatiuo, Diogenem Cynicum philosophū ferunt in die accensa lucerna quæfisse hominem. Vocatiuo, ὁ Diogenes Cynice philosophe, meridiè accensa lucerna hominem quæfisti. Ablatiuo, à Diogene Cynico philosopho traditum est in die accensa lucerna quæsitum hominem esse. Theon : ἡ δὲ κλίσις τῶν χρεῶν ἐστὶ ποικίλη· ἰὰ γὰρ ἐν τῇ χρεῖα πρόσωπα εἰς τοὺς τρεῖς ἀειδαίμους ἐναλλάττομεν, καὶ τούτο οὐχ ἀπῶς, ἀλλὰ οἷ ἐνδὸς πρὸς ἕνα, καὶ δὴ πρὸς δύο, καὶ πλείους πρὸς πλείους. καὶ πάλιν διῶν πρὸς ἕνα, καὶ πρὸς δύο, καὶ πρὸς πλείους. παρεκείμενης γὰρ χρεῖαι, ὅτι Ἰσοκράτης ὀρίτωρ τοὺς εὐφύειας τῶν μαθητῶν θεοῦ παίδας ἔλεγε· ἔθ', ἔτω κλίνομεν. ἐνδὸς μὲν πρὸς ἕνα, οἷ, Ἰσοκράτης ὀρίτωρ τῶν εὐφύειας τῶν μαθητῶν θεῶν παίδας ἔλεγε· ἔθ'· διῶν δὲ πρὸς δύο, Ἰσοκράτης τῶν ὀρίτορα τῶν εὐφύειας τῶν μαθητῶν θεῶν παίδας ἔλεγε· ἔθ'. πλείων δὲ πρὸς πλείους, Ἰσοκράτης οἱ ὀρίτορες τῶν εὐφύειας τῶν μαθητῶν θεῶν παίδας ἔλεγε· ἔθ'. φανερόν δὲ ἐκ τούτων πῶς καὶ τοὺς βότοις κλινούμεν· μεταβάλλον· γὰρ καὶ εἰς τὰς ἐπέντε πῶσεις. Ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν χρεῶν αἱ μὲν εἰσι λογικαί, αἱ δὲ πραγματικαί, αἱ δὲ ἐξ ἀμφοῖν τούτων μικραί· καὶ τούτων αὐτῶν ἕτερα ὅσον εἶδη, καὶ ἕκαστον αὐτῶν περιεχομένη διδάσκων τὴν κλίσην ἐπὶ τῶν ἐπιμαθῶν. ἡ μὲν ὀρθὴ οὐδεμίαν ἔχει δυσκολίαν. καὶ γὰρ ἀσπὴν ἐκαστὴ τῶν χρεῶν εἰωθε παρεφύρατο. καὶ ἡ φυσικὴ πῶσιν ἔτω κλινούμεν, εἰάν μὲν λογικὴ ἢ ἡ χρεῖα, προδησίωμεν αὐτῇ, τὸ ρηδὲν μνήμης ἔπυχε, ἢ λόγῳ· ἀπομνημονεύει· εἰπόντ· τὸ μὲν ἐν πρότερον μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν ὅλης τῆς χρεῖας εὐπρεπῶς ὅσον ἐπανελεῖν. οἷον, Ἰσοκράτης τὸ ῥήτορα· τοὺς εὐφύειας τῶν μαθητῶν θεῶν παίδας λέγοντ· ἔθ', τὸ ρηδὲν μνήμης ἔπυχε. τὸ δὲ δεύτερον μεσούσης αὐτῆς, καὶ τῆς ἀποφάσεως ἀρχομένης, οἷ, Πιπτακοῦ τῷ Μιτυλλωαίου ἐρωτηθέντ· εἰ λανθάνει τις τοὺς θεοὺς φεῦλόν τι ποιῶν, λόγῳ· ἀπομνημονεύει· εἰπόντ· οὐδὲ διανοέμεν· ἀρμότης δὲ μάλλον τὸ μὲν, λόγῳ· ἀπομνημονεύει, πάσας ταῖς λογικαῖς χρεῖαις πλὴν τῆς καθ' ἐκούσιον ἀπόφασιν. ταύτη γὰρ τὸ ρηδὲν μνήμης ἔπυχε. εἰάν δὲ πραγματικὴ ἢ χρεῖα, εἰάν τι παθητικὴ εἴη, προδητέον, τὸ συμβᾶν μνήμης ἔπυχε. εἰ δὲ ἐνερθητικὴ, τὸ παρεχθὲν μνήμης ἔπυχε. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ μιλλῷ. ἐπὶ Ἰάλει μὲν τῶν χρεῶν καὶ τούτων ἕκαστον προδητέον. οἷον, Διδύμου τῷ ἀλλητῷ ἀλόντ· ἐπὶ μοιχείαι, καὶ ἐκ τῶ ἀνόματ· κρεμαδῆναι, τὸ συμβᾶν μνήμης ἔπυχε. καὶ Διογένοος τῷ Κυνικῷ φιλοσόφῳ ἰδόντ· ἀφοφάρον παῖδα καὶ τὸν παιδαγωγὸν τῇ βασιλευσῆ παύσαντ· τὸ παρεχθὲν μνήμης ἔπυχε· ἢ ἢ ὀρθῶς ἐπὶ πάσης χρεῖαις πλὴν τῆς παθητικῆς προδησίωμεν τὸ συμβᾶν. οἷ, Διδύμου τῷ ἀλλητῷ ἀλόντ· ἐπὶ μοιχείαι συνέβη ἐκ τῶ ἀνόματ· κρεμαδῆναι. ἐπὶ τῆς αἰπατικῆς προδησίωμεν

καὶ δόλου ἐπὶ πάσης χρείας ἰδὸ φασί, τό λεγέ. Δι, Διογένην τὸν Κωικὸν φιλοσοφόν ἰδόντα μειράκιον πλούσιον ἀπαιδευτὸν φασιν εἰπεῖν, ἢ λέγε, ἔτος ἔτι ῥύπασθε μνηστῆρας. ἢ δὲ κλητικὴ σαφὴς ἔστι. ποιησόμεθα γὰρ τὸν λόγον πρὸς παρὸν ἡμῶν πρόσωπον, ἐφ' ὃ ἡ χρεία ἀναφέρεται. Δι, Διογένης Κωικὸς φιλοσοφεῖ, ἰδὼν μειράκιον πλούσιον ἀπαιδευτὸν εἶπας, οὗτος ἔτι ῥύπασθε μνηστῆρας. Id est, quemadmodum Camerarius nobis ea reddidit: Flexio autem multiplex est. Personas enim Chria in tres numeros mutare solemus: neque hoc simpliciter, sed ut vel unius ad unum, vel duorum ad duos, vel plurium ad plures. Ac rursus duorum ad unum, & ad duos, & ad plures. Proposita enim Chria quodam Isocrates rhetor ingeniosos discipulos deorum esse filios dixerit, sic flectemus. Primum quidem unius ad unum hoc modo: Isocrates rhetor ingeniosum discipulum deo genitum esse aiebat. Dum ad duos: Isti duo Isocrates ambo rhetores binos quosdam discipulos ingeniosos deorum aiebant filios esse. Plurium autem ad plures: Isocrates rhetores ingeniosos discipulos deorum filios esse aiebant. Ex his autem patet quæ ratio sit flectendi & in alias formas. transferuntur enim & in quinque casus. Verum quoniam alia Chria in dicto, alia in facto, alia in utroque: horumque generum diuersæ species sunt, per singulas has flexionum exempla docendi causa deducere tentabimus. Atque rectus quidem difficultatem nullam habet. vnaquæque enim Chria per hunc efferri solet. Genitui autem talis flexio erit, ut si Chria fuerit in dicto, addamus hanc clausulam, *dictum memorie mandatum*, aut, *memoratur cuiuscunque sanè dictum*. Prius quidem post relatam Chriam totam rectè inferetur. Ut, Isocratis rhetoris qui dixerit ingeniosos discipulos deum esse filios, dictum memorie mandatum est. Posterius autem mediæ inferetur, cum iam incipitur aliquid ostendi. Ut, Pittaci Mitylenæi interrogati, fugerent ne deos mala facinora, memoratur dictum respondentis, Ne cogitationes quidem. Ac apta quidem est hæc clausula, *dictum memoratur* omnibus Chrijs quæ sunt in dicto, præter eam in qua vltro aliquid ostenditur. Huic enim altera congruit, *dictum memorie mandatum* est. Si fuerit in facto Chria, passiuæ quidem apponetur huiusmodi clausula, *Casus memorie mandatus*: Actiuæ autem talis, *Factum memorie mandatum*. Simi-

liter

liter fiet & in misto genere; atque horum vnumquodque ad finem Chriae apponi oportebit. Ut, Didymi tибicinis deprehensi in adulterio, & de nomine suspensi, casus memorie mandatus. Et, Diogenis Cynici philosophi conspicati gulosum puerum, & ferientis scipione custodem, factum memorie mandatum, *Datiuo* in omni forma Chriarum, excepta passiuæ, addemus *placuit*, aut *visum est*, aut *subijt*, aut *venit in mentem*, aut simile quid. Ut, Diogeni Cynico philosopho conspicato adolescentulum diuitem quidem illum, sed malè institutum, dicere placuit, esse quisquilias illas deargentatas. In passiuæ addemus *accidit*: Ut, Didymo tибicini deprehensi in adulterio accidit ut de nomine suspenderetur. Accusatiuo casui in omni forma addemus *aiunt*, *fertur*. Ut, Diogenem Cynicum philosophum conspicatum adolescentulum diuitem quidem illum, sed malè institutum, aiunt dixisse, aut fertur, *Quisquilias istæ sunt deargentatæ*. Vocatiuus & ipse manifestus. Nam verba fiunt quasi ad eum præsentem cui attribuitur Chria. Ut, ò Diogenes Cynice philosophè, conspicate adolescentulum diuitem quidem illum, sed malè institutum, dixisti: *Istæ sunt quisquilias deargentatæ*.

Vtrum E'ρίβοια sit vocata Aiæcis mater, an Περίβοια: & Diodori locus castigatus. an verò Περιβεια, ut Isaacius scribit, pag. 17.

CAPVT X.

XENOPHON quidem Atheniensis in lib. de venatione Περιβοίαν ἢ Ἀλκίαν dixit. Pausanias quoque in Atticis, φαίνε. γὰρ ἢ θυγατέρα Ἀλκίαν Περιβοίαν ἄμει ἠοσι τέμναι καὶ τὸν δευτὸν ἐς Κρίτην. Et paulò post: Τελαμὼν ὁ Ἀϊακοῦ θυγατὴρ Ἀλκίαν Περιβοίαν σωμακισεν. id est, Telamon Æaci filius uxorem duxit Peribœan Alcahoi filiam. Citatur etiam à Nonio Aetius in Peribœa, nescio an hæc, an Naufithoi matre. Hyginus Scholiastes Homericæ Iliados, Sophocles in Aiace, & Diodorus in quinto, E'ρίβοιαν vocant. καὶ Ἰήμας E'ρίβοιαν, inquit Scholiastes, τὴν Ἀλκίαν ἐγέννησεν Ἀϊάτα. Sophocles in Aiace, τὸν παῖδα τὸν δε πρὸς δόμοις ἐμῶς ἄγων Τελαμῶνι δειξήμι τσι. ἢ E'εβοίαν λέγω. Hęc Ajax apud Sophoclem. Diodorus in 4. ca. 10. Telamon ex Ægina abiēs adiit Salamina, ubi sumpta uxore

K 2

Glaucæ

Glauca Cychræi Salaminiorum regis (quem tamen Cychræum Isaacius scribit caruisse liberis, & Telamonem duxisse Euryti filiam Antigonen, pag. 36.) filia, imperavit insulæ. Glauca defuncta Eriboeam Alcathei Atheniensis despondit, ex qua ortus Ajax postmodum Troiano interfuit bello. (Sic enim omnino est legendum, ut iam habet Castilionis editio, nisi quiddam Alcathei adhauc illic legitur: non, Eribiam Alcathei Atheniensis despondit, ex qua ortus Ajax postmodum Troiano interfuit bello.) Athenæus in 13. Melibœan vocat, si castigati sunt codices. νομίμως ἢ τὸν ἠσέει γῆμι Μελέβοιαν ἢ Ἀλκατῆος μιντέρον γεραιῆα. De Eriboea autem certamen fuisse Thesæo cum Minoe scribit Hyginus cum Pausania. Isaacius pag. 17. Περιβειαν ponit, & pag. 73. Εριβοίαν Παρθιάνοσ συγγραφέα.

Solvitur Ovidij in Ibin anigma, loci q. restituitur.

CAPVT XI.

NON alienum visum est ab instituto argumento, quæ passim apud auctores luce aliqua interpretationis indigeant, explicare: & si qua sunt inflicta vulnera, ea curare. Eius generis est quod hîc subiectum ex Ouidio vides in Ibin,

Cognitor ut tarde Blasus cognomine Myrrha,

Orbis in innumeris inueniari locis.

Pro quo nos ex Herodoto, Iustino siue Trogo & Callimacho legendum censemus,

Conditor ut tardè Blasus cognomine Cyrrha

Orbis in innumeris inueniari locis.

ut ad Battum Cyrenarum conditorem cognomine *τραυλὸν*, id est, Blæsum, eius q; errores referatur. Herodotus igitur libro 4. ἐξεγένετο οἱ παῖσι ἰσχυρόων ἢ *τραυλὸς* τῷ ὀνόματι ἐτέθη βασιλῆος. Vbi Valla, Natus est ei filius sono vocis exili ac balbutienti. Admonuit Budæus se in antiquo Herodoti exemplari legisse, *ισχυρόων*, id est, hæsitans. Idem Budæus & Ovidius *τραυλὸν* Blæsum interpretantur, non balbum, qui Græcè *ψελλὸς* dicitur. Iustinus libro 13. de Batto eiusq; comitibus: Cùm, inquit, venissent in Africam, pulsis accolis mōtem Cyram & propter amœnitatem loci & propter fontis vberitatem occupauère. Ibi Battus dux eorum linguæ nodis solutis loqui primum cœpit, quæ res animos eorum ex promissis

missis Dei iam parte percepta in reliquam spem condenda vrbis accendit. Positis igitur castris opinionè veteris fabulæ accipiunt, Cyrenem eximie pulchritudinis virginem à Thessalæ monte Pelio ab Apolline raptam perlatamq. in eiusdem montis iuga, cuius collem occupauerat, à deo repletam quatuor pueros peperisse, Nomiū, Aristhæum, Eutocum, Agrium. De eadem Cyrrhe siue Cyrene Stephanus; Κυρῆνι, inquit, πόλις Λιβύης, ἀπὸ Κυρῆνης ἢ Ὑψέως, ἢ Κυρῆς πηγῆς. Et Callimachus in hymno Apollinis, quem Ouidius in hoc opere auctorem habet,

Ὅτι δ' οὐ ποτὸς πηγῆς Κυρῆς ἐδύναντο πελάσσει

Δωκεῖς, πικρὴν τε κάρπυς Ἀζίλιν ἐρασιόν. id est,

sed Cyrrham nondum poterant accedere Dores,

Sed densam siluis Azilim habitare coacti.

De eodem loco Herodotus, ἐπιπύδα ὁ οὐρανὸς Ἰβήηται, ἐπὶ μὲν νῦν Βάβυλω τὸ οὐκίσειον ἢ Ζόνος. id est, Hic enim cælum perforatū est, dum viueret quidem Battus Cyrenes conditor. Hic Valla, Vbi cælum vocaliter sonat: sub Batto igitur qui condidit Zoan, Ἰβήηται legens. Eustathius in Dionysium, ἐκλήθη ἢ Κυρῆνι ἢ ἀπὸ Κυρῆνης τῆς Ὑψέως. Συγγραφοὶ καὶ Πινδαρον, ἢ ἀπὸ Κυρῆνης πηγῆς ἐξχωρίου. Vbi legendum haud dubiè Κυρῆς πηγῆς. Castigandus obiter codex Iustini, qui pro Polymnesto Batti patre, auctorebus Pindaro & Herodoto, Cyrenum habet.

Strabo restituitur in voce παγῶν.

CAPVT XII.

APVD Strabonem in octauo locus est post multorum castigationes adhuc mendosus, mea opera hîc instaurandus. Sic autem vulgo legitur, ὃν ἰδμὸς ἔστιν ὁ ἐν πάντων τῶν Μεγαρεῶν εἰς Νίσαιαν τὸ Μεγαρέων ἐπίκειον. quæ verba ita reddidit interpres: Cuius Isthmus est ex omnibus Megarensisibus ad Nisæam Megarensium emporium. Legendum autem est ex eo qui Chrestomathias in eum auctorem reliquit, ἐν παγῶν τῶν Μεγαρεῶν. id est, Ex pagis Megarensisibus: vel, ἐν πηγῶν τῆς Μεγαρεῆς. ex Pericle Plutarchi. id est, Ex Pegis Megarensisis agri loco vel oppido: non, ut interpres Plutarchi vertit, ex Megaricæ fontibus. Meminerunt eius oppidi Plinius, Ptolemæus, & Pausanias, ἐν ἢ (inquit hic in Atticis) Μεγαρεῦσι Πηγὰι πόλις. id est, In

qua Megarensibus Pegæ vrbs. Valla apud Thucydidem etiam fontes vertit.

*Verbum αἰτεῖν regere duos accusatiuos diuersos,
& Strabonis locum enarratum.*

CAPVT XIII.

DICTYS Cretensis, Q. Calaber, & Dares Phrygius, scribunt Achillem à Paride quidem interfectum, sed opera Apollinis. Huius cædis Pyrrhum siue Neoptolemum pœnas à deo Apolline poscentem Delphos profectum scribunt Euripidis Andromachæ scholiastes in eius fabulæ argumento, & Strabò in 9. δίκας ἢ πρῶτον ἡθικῶς ἢ Ἀλλεῶς ἀναμρέσεως τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα, πάλιν ἀποῆλθεν ἐπὶ τὸ χρισήθειον, μετανοήσας ἵνα τὸν θεὸν ἐξελείψῃ. Hæc Scholiastes. Strabò autem, δείκνυσι ἐν τῷ ἱερῷ ἱάφους Νεοπτολέμου καὶ χρισήθειον γινόμενον, Μαχάρεως Δελφοῦ ἀνδρὸς ἀνελόντος αὐτὸν ὡς γὰρ ὁ μῦθος, δίκας αἰτοῦντα τὸν θεὸν τῆ πατρῴω φόνῳ ὡς δὲ τὸ εἶδος, ὅτι δέμενον τῷ ἱερῷ. id est, Ostenditur autem in loco siue templo Neoptolemi monumentum iuxta oraculum constructum, cum vir Delphicus Machæreus eum interemisset, vt fabula quidem inquit, pœnas poscentem à deo paternæ cædis: vt autem vero simile est, grassatum in templum. Strabonis interpres nihil hic sani habet: Cum vir Delphicus, inquit, Machæreus mactasset illum. Petebat enim deus, vt fabulæ tradit, paternæ cædis supplicium. Vt autem simile veri est, templum inuasisse commotus est. Apollo apud Euripidem in Oreste, θανεῖν γὰρ αὐτῷ μοῖρα Δελφικῆ ἕξιφι δίκας Ἀλλεῶς πατρὸς ἐξαίτουντί με. Vbi Alcibiatus malè,

Fatale Pyrrho est Delphico gladio mori,

Pœnas Achillis patris vt pendat mihi. pro, qui exegit

à me, vel, poposcit à me. Tryphiodorus ἢ μὲν ἐμυλλε καὶ αὐτῷ πόλι μὲν ἐμοῖως ἔπαθε παρὰ βῶμον ἀληθοῦς ἀπόλλωνος ὕπερον ὅτι πῶτε μὲν ζεῦδος ἀλημονα νῆε δέλεθ' ἀνῆρ ἐλάσας ἱερῷ κατέπεφνε μαχάρῃ. Decepit eum αἰτεῖντα δίκας ἢ θεὸν, quod ipsum etiam fefellit Laërtij interpretē in illo δύσκολον ἦτις, In vita Diogenis Cynici. Frequēs est apud Laërtium & alios hæc locutio. ἀπατεῖν ἔλεγε τοὺς φίλους οὐκ αἰτεῖν. Item: αἰτεῖν τινα. Alibi: οἶνον ποτε ἤπασεν αὐτὸν. Item: ἀνδριέντα ἦτις, ἄσωτὸν ἦτις, φιλάργυρον ἦτις, αἰτησὸν με δ' ἐλέεις. Sic Lucianus in Demonacte: οὐδ' ἔνα ἐροχλήσας πῆ αἰτήσας. Eusebius in Chronicis: Pyrrhus Delphis

Delphis in templo Apollinis ab Oreste occiditur, proditiōne sacerdotis Macheræi. Eustathius pag. 1479. αὐτῷ δὲ πῶτος ἀναμρέσεντος ἑὸν μαχάρεως ὅτε τὸν ἀπὸ πύλων πινυμένους τὸν τῆ πατρὸς ἐξέδεικε φόνον.

Scopæ Thessali apophthegma enarratum.

CAPVT XIV.

EXTAT apophthegma Scopæ nobilis Thessali, cuius meminerunt Cicero in 2. De Oratore, Quintilianus, Suidas in voce σκωπιδῆς, apud eundem Callimachus, Fauorinus apud Stobæum, Athenæus & Ælianus vbi de philopotis maximè fit mentio, tam etsi apud Athenæum, Latinum factum per Natalem quendam Scottan, & Græcum etiam perperam legitur: σκόπῃαν κρέοντι ὅ μὲν ἰδὼν σκόπῃαν ἢ πῆ παλαιὸν ἰδὼν. Pro, σκόπῃαν & σκόπῃαν, vt recte legitur apud Ælianium. Theocritus quoque in Gratiarum Eidyllio Scopadarum meminit, & Herodorus, cum Laërtio in Socrate. Sed vt ad apophthegma illius veniamus, sunt qui ad pictorē Scopam, cuius meminit Plinius, referunt perperam. Recensetur autem à Plutarcho περὶ φιλοποουτίας. εἰ δὲ τὰ μὲν ἀρκοῦντα, inquit, κοινὰ καὶ ἡσθητικὰ πλοουσίῳ ὅτι, σεμνύνει δὲ ὁ πλοῦτος ἐπὶ τοῖς σκεπῆσι, καὶ σκόπῃαν τὸν θεοῦ λαὸν ἐπανέστας, ὅς αἰτηθεῖς πῆ καὶ τὴν οἰκίαν ὡς σκεπῆσαν, οὕτω καὶ ἄχρηστον, ἀλλὰ μὲν, ἔφη, τοῦτοῖς ἐσμέν ἡμεῖς εὐδαίμονες καὶ μακάριοι τοῖς σκεπῆσι, ἀλλ' οὐκ ἐμείνοῖς τοῖς ἀναγκασίῳ ὅτι μὴ πομπὴν ἐπαυνοῦντι καὶ πανήγειν μᾶλλον ἢ βίον εὐκείας. id est, Quod si sufficientia illa diuitum etiam sunt communia, diuitia verò sese iactant de superfluis, Scopamque Thessalum laudaueris, à quo quum posceretur quippiam supellectilis domesticæ vt superuacaneum illi, sic etiam inutile: Atqui, inquit, his superuacaneis nos sumus felices & beati. Vide etiam atque etiam ne pompam magis & solennes ludos videaris laudare, quàm vitam. Erasmus: ὅς αἰτηθεῖς πῆ καὶ τὴν οἰκίαν ὡς σκεπῆσαν, οὕτω καὶ ἄχρηστον interpretatur: Qui rogatus cur tantum haberet domi rerum superuacanearum & inusitatarum. Et in sexto apophthegmarum libro. Scopas Thessalus statuarum artifex demiranti cur in ædibus suis tantum haberet rerum superuacanearum, & inusitatarum.

Nostram versionem cõfirmat alter Plutarchi locus in vita Cætonis Censorij: σκόπῃαν, inquit, ὁ θεοῦ λαὸς αἰτουμένον πινεῖς ἡσθητικὰ πῆ αἰ-

παρ' αὐτῶν τοῦτον ὁ μὴ σφόδρα ἦν χρησίμων ἐμείνω, καὶ λέγοντ' ὡς ἐδὲν αὐτῆ
 ἄν' ἀναλκείων καὶ χρησίμων, καὶ μὴν ἐγὼ τοῦτοῖς εἶπεν εὐδαίμων καὶ πλούσιος
 εἶμι τοῖς ἀχρηστοῖς καὶ σπειροῖς. Id est, Scopas Theffalus cū quidam
 ex amicis exigeret tale aliquid quo ipsi nō admodum opus esset,
 diceret q. se nihil petere rerum necessariarū illi ad vsum : Atqui,
 inquit, ego his non necessarijs ad vsum & superuacaneis beatus
 & diues sum . Vtitur Plutarchus eodem modo voce αἰτηθεῖς in
 Archelai primo apophthegmate. Ἀρχέλαος αἰτηθεῖς παρὰ πότον πα-
 τήριον χρυσῶν ὑπὸ πινυ. vel, vt alibi inuenio : Ἀρχέλαος ὁ ἄλλ' Μακα-
 δίνου βασιλεὺς παρὰ δ' εἰπὼν αἰτηθεῖς ἐκπρωμα χρυσῶν. Clemens Alexan-
 drinus in Protreptico : καὶ ἀφοδίσθη ἦν ἡ χάρις, ὁ μισθὸς δὲν ἡ τέτρα ὁ διό-
 νυσος . Lycosthenes perperam refert superius apophthegma.
 Brusonius recte .

Locus Plutarchi restituitur. CAPVT XV.

MIRVM est hactenus latere potuisse apud Plutarchum tam
 manifestum mendum libelli, πρὸς ἡγεμόνα ἀπαίδευτον, coniuente
 etiam interprete alioqui oculatissimo. Sic autem vulgo legitur :
 Ἀνάξαρχος μὲν οὖν ἐπὶ τῷ κλείτου φόνῳ δεινοπαθεῖντα πρῶτα μυσθόμενος
 Ἀλέξανδρον εἶπε κλεῖτω δὴ τὸ δίκτυον εἶναι καὶ τῶν παρὰ πότον ἰνα πᾶσι περὶ πό-
 μενον ὑπὸ βασιλέως δεμιτὸν δοῦναι καὶ δίκτυον. Quam lectionem secutus
 Erasinus vertit modò : Clito contigit Iustitia quæ dijs affider.
 modò : Clito Iustitiam contigisse quæ dijs affideat . Ego autem
 omnino legendum censeo : αἰεὶ τῷ διὸ τὸ δίκτυον εἶναι καὶ τὴν δέμιν παρὰ
 πότον. hoc sensu. Anaxarchus igitur cū Alexandrū de Cliti cæde
 discruciantem sese cōsolaretur, dixit, semper affidere Ioui Dicen,
 id est, Iustitiam, & Themim, id est, Fas. vt quicquid Rex fecisset,
 licitum iustum q. videtur . Nostram lectionem veram esse testa-
 tur Plutarchus in vita Alexandri, eandem rem ita referens : οὐκ
 αἰεὶ εἶπεν ὁ ἀνάξαρχος ὅτι τὴν δίκτυον ἔχει παρὰ πότον ὁ ζεὺς καὶ τὴν δέμιν,
 ἦνα πᾶσι τὸ περὶ πότον ὑπὸ τῷ κρατῶντι δεμιτὸν ἢ καὶ δίκτυον . Docet hoc
 etiam Arrhianus in 4. Rerum Alexandri . λέγουσι δὲ, inquit, ἀνά-
 ξαρχον τὸν σοφιστὴν ἐλθεῖν πρὸς βασιλέα κληθέντα ὡς πρῶτα μυσθόμενον.
 εὐρόντα δὲ κείμενον καὶ ὀπίσθενοντα, ὅτι γλαύσαντα ἀγροεῖν φάναι διότι ἐπὶ τῷ
 δεοῖ παλάμῃ σοφοὶ ἄνδρες τὴν δίκτυον παρὰ πότον τῷ διὸ ἐπίπισται, ὡς, ὅ, πᾶσι
 πρὸς τὴν διὸς κυρωθῆ τῆτο ἢ ξὺν δίκτῳ περὶ πότον . Confirmat hanc no-
 stram lectionem etiam Plutarchus ita in Politicis scribens : ἐπεὶ

δ' ἐκοι-

δ' ἐκοινὸν ἔστιν ἱερὸν τὸ βῆμα βουλαίου τοῦ διός, καὶ πολιέως, καὶ θεοῦ, καὶ
 δίκτυος .

Castigatur Censorinus in Telefilla.

CAPVT XVI.

MVITA habet non inutilia cognitu Censorinus, sed pro-
 pter monstrosa quæ in eo sunt menda ab omnibus penè deseri-
 tur. Nam quis illa verba, vbi is de die Natali, cap. 24. de Musica
 loquitur, faciliè intelligat. Archilochus etiam commata versibus
 applicādo variavit. Eupolis per plurimas species secuit. Alcman
 numeros etiam minuit in carmen. Hinc poetica melicæ ἀτέλης
 illa etiam Argiua minutiores edidit numeros. Admonuit hic me
 Jacobus Nicoleos, ad talia olfacienda sagacissimus, omnino pro
 ἀτέλης illa legendum esse Telefilla, quam melicam poëtriam na-
 tione Argiuam fuisse constat .

Ὁ λογορητής legendum esse apud Macrobiū in apoph-
 thegmate Ciceronis, non λογοδεώρητος .

CAPVT XVII.

EX TAT apud Macrobiū libro 2. iocus Ciceronis in Cani-
 nium Rebilum, his verbis : Caninius quoque Reulus qui vno
 die consul fuit, rostra cū conscendisset, pariter honorem iniit
 consulatus & peieravit. Quod Cicero gaudens omni occasione
 vrbانيتatis increpuit : λογοθεώρητος est Caninius consul. Deinde
 hoc consecutus est Reulus, vt quæreretur quibus consulibus
 consul fuerit. Dicere præterea nō destitit : Vigilantem habemus
 consulem Caninium, qui in consulatu suo somnum non vidit.
 Duobus minimum locis hic Macrobius vitatus est . Nam pro,
 peieravit, legendum ex melioribus est libris & sensu, eieravit, &
 pro λογοθεώρητος (quod equidem quid sibi velit non intelligo)
 ἀλιγορητής, quæ vox & contemnendum significat, & paucarum
 horarum consulem dicendum. Suetonius in Cæsare. Pridie au-
 tem calendas Ianuarias repentina consulis morte cessantem ho-
 norē in paucas horas petenti dedit. Idem in Nerone : Defuncto
 circa calendas Ianuarias altero, è cōsulibus neminem substituit,
 improbens vetus exemplum Caninij Rebuli . Macrobius lib. 7.
 Sunt alia scommata minus aspera edentate belluæ morsus, vt Tul-
 lius in consulem qui vno tantum die cōsulatum peregit . Solent,

L inquit,

inquit, esse flamines diales, modò consules diales habemus. **Et** in eundem: Vigilantissimus est consul noster, qui in consulatu suo somnum non vidit. Eidemq; exprobranti sibi quòd ad eundem consulem non venisset, Veniebam, inquit, sed nox me comprehendit. Idem Macrobitus in 2. M. Otacilius Pitholaus cum C. Reuilius vno tantum die consul fuisset, dixit: Ante flamines diales, nunc consules diales fiunt. Quidam supra pro Tullius, Otacilius legunt, & ad Pitholaum referunt. Otacilius autem malo cum Sigonio legere, quàm Otacilius cum Gyraldo, aut Votacilius, vt quidam libri habent, nam primam habet breuem in illo Martial. *cucumaam fecit Otacilius*. In Chronicis Eusebij malè Voltacilius Plorus legitur. Pitholai meminit Suetonius his verbis in Cæsare: Cæsar Pitholai maledicentissimis carminibus laceratam existimationem suam ciuili animo tulit. Idem Suetonius vitam Otacilij Pileti describit in claris Rhetoribus, vbi pro Pileto Pitholaum legendum esse suspicatur Gyraldus. Sed in prænominibus variant. Nam qui hic M. illic est L. Manius autem Otaciliorum prænomen est. Erasmus vitiatos Macrobij codices secutus, malè, pro Reuilio Seruilium legit. & λογισθεώρηται in apophthegmate Ciceronis 31. & apophthegmate Otacilij Pitholai, pro quo ille Votacillum habet. Tacitus lib. 19. Pridie calendas Nouembres Roffius Regulus cōsulatum iniit, eiurauit q. Annotabant periti nunquam antea non abrogato magistratu, neque lege lata suffectum. Nam consul vno die, & ante fuerat Caninius Reuilius C. Cæsare dictatore, cum belli ciuilibus præmia festinarentur. Ita enim est legendum, non Rebitus, vt vulgo illic est. Plutarchus in Cæsare: *πᾶσαν δὲ ἐλπίζειν ἐπεδίδου μνησεύμενον ἄρχην ἐκόντων, ὡς καὶ μαξιμίμου τῷ ὑπαίου. τελευτήσαντες εἰς τὸ πειλοῦσθαι τῆς ἀρχῆς μίαν ἡμέραν ὑπαίου ὑποδείξει κενόνιον βαβίλιον πρὸς ὃν ὡς ἔοικε πολλῶν δεξιῶσιν καὶ πρὸς πέντε βαδίζοντων, ὁ κικέρων ἀπέδωκεν ἔφη πρὶν φθάσει τῆς ὑπαίου ἐξελθῶν ὁ ἄνθρωπος*. id est, Vniuersis spē ostendebat, cupiens imperare volentibus, adeo vt Maximo consule demortuo in vnicum consulatus diem reliquum consulem declararit Caninium Rebilium. Ad quem vt videtur prehensandum & deducendum cum multi irent: Properemus, inquit Cicero, priusquã vir ille occuparit consulatū sibi abrogare. Dion lib. 43.

τὴν δ'

τὴν δ' οὖν ἀρχὴν τὴν ὑπαίου *ἄρχημα μὲν, καὶ πρὶν ἐς τὴν πόλιν ἐσελθεῖν ἀνάλαβεν, οὐ μὲν τοι διατέλοις ἔχον ἀλλ' ἐν τῇ Ρ' ὥρῃ γυρομένη, ἀπὸ πύργου αὐτῆν, καὶ πρὸ φαβίου πρὸ κοίντου, πρὸ τε πρεβονίου πρὸ γαίρου ἐνεχρίετο καὶ ἐπειδὴ γὰρ ὁ Φάβιος τῇ τελευταίᾳ τῆς ὑπαίου ἡμέρας ἀπέδωκεν εὐθὺς ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον πρὸς τὰς πελοπονησίους ὄρας Γάϊον Κανίνιον ἀνδέλετο, πρῶτον μὲν τοι τότε σῆτο πρὸς τὸ κερσεπικὸς ἐγένετο, τὸ μὴτε ἐτησίαν μὴτε ἐς πάντα τὸν λοιπὸν χρόνον τῆς αἰτίας τὴν ἀρχὴν ἐμείνω. τὸν αὐτὸν ἔχον' ἀλλὰ ζῶντά πναι αὐτῆς, καὶ μὴ ἀναλαμβάνεντα, καὶ τε ἐκ πατρῶων, καὶ τε ἐξ ἐπιγροίας πνὸς ἐκστῆναι καὶ ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ ἀντικαταστῆναι, δεύτερον δὲ ὅτι ἀπεδείχθητε αἶμα ὑπαίου καὶ ὑπαίου, καὶ ἐπαύσατο, ὅσῳ καὶ ὁ Κικέρων διασωθήσῃ, τοιαύτη ἔφη τὸν ὑπαίου καὶ ἀνδρία καὶ φροντίδι ἐν τῇ ἀρχῇ καχεῖσθαι, ὥστε μηδὲ τὸ βραχύτατον ἐν αὐτῇ κοιμηθῆς. id est: Consulatum igitur statim atq. priusquam urbem ingrederetur suscepit. Non tamen ad vltimum vsque gessit, sed simul atq. Romæ esset, abdicauit se eo, & Q. Fabio Maximo, & Caio Trebonio tradidit in manus, atque cum Fabio vltimo consulatus sui die fato defungeretur, confestim ei alium in reliquis diei horas substituit; nempe C. Caninium. hoc primum tunc contra receptam consuetudinem fiebat, vt neque annum, neque in omne reliquum anni tempus, imperium illud idem obtineret, sed vt viuus aliquis non coactus, neque maiorū more, neque vllius criminis reus eiuraret magistratum, atque alium in locum suum subrogaret. Deinde hoc etiam præter consuetudinem fiebat, vt simul & designaretur consul & cōsulatum iniret & defungeretur. Quod Cicero quoque cauillans, Ea, inquit, consulem fortitudine & cura in magistratu suo vsum esse, vt ne minimo quidem tempore somnum in eo ceperit. Cicero libro epistol. 7. ad Curium. In campo certè non fuisti, cum hora secunda in comitijs quæstorij institutis sella Q. Maximi, quem illi consulem esse dicebant, posita esset, quo mortuo nuntiato sella sublata est. Ille autem qui comitijs tributis esset auspicatus, centuriata habuit. Consulem hora septima renunciauit qui vsq. ad Calendas Ianuarias esset, quæ erant futurae mane postridie. Ita Caninio consule scito neminè prandisse, nihil tamen eo consule mali factum est. Fuit enim mirifica vigilantia, qui suo toto consulatu somnum non viderit. Denique Plinius lib. 7. Q. Fabius Maximus in consulatu suo pridie Calendas Ianuarias mor-*

L 2

tuus

tuus est. In cuius locum Rebilus paucissimarum horarum consulatum petijt. Consule de hac re Carolum Sigonium in consules anni 1000 CVIII. & 1000 CVI.

Simile dictum Ciceronis ad Vatinium.

CAPVT XVIII.

MACROBIUS simillimum superiori Ciceronis dictum ad Vatinium refert his verbis: In consulatu Vatinij quem paucis diebus gessit, notabilis Ciceronis vrbalitas circumferebatur. Magnum ostentum, inquit, anno Vatinij factum est, quod illo consule nec bruma, nec ver, nec aestas, nec autumnus fuit. Quarenti deinde Vatinio quod grauatius esset domum ad se infirmatum venire, respondit: Volui in tuo consulatu venire, sed nox me comprehendit. Vlscifi autem se Cicero videbatur, vt qui respondisse sibi Vatinium meminerat, cum humeris se reipublice de exilio reportatum gloriaretur, Vnde ergo tibi varices? Hactenus Macrobius. Sallustius in Cicerone; aut, vt quidam volunt, Porcius Latro. Italia exulem humeris suis reportauit. Carolus Sigonius in comentario suo in consules anni v. c. 1000 CVI. De Q. Fufio Caleno, & P. Vatinio consulibus agens, dicit hac dicta in Caninium aptius cadere quam in Vatinium, & mecum sentit. Consulatum tamen Vatinij exiguum fuisse legitur etiam apud Dionem, his verbis, in fine libri 42. ταῦτα ἐν ἐπιείκῃ τῷ ἔτει ἐν ᾧ μὲν ὄντως ὁ καίσιμος τὸ δεύτερον δικιάντως ἤρξεν, ὑπίτοι δὲ ἐπ' ἐξέδω ἑαυτὸν ἀποδείχθῆντες ὅτε καλῆν ἢ οὐ κατῆν ἐλέγνοντο ἔει, ἐποίησε. quae verba Sigonius sic est interpretatus. Aegyptus recepta, & Pharnaces victus est anno illo quo Caesar ipse vere dictator iterum fuit, consules autem exitu anni creati Calenus & Vatinius esse dicebantur.

Demonactis apophthegma & simile Ciceronis dictum.

CAPVT XIX.

REFERT anonymus gnomologus Demonactis tale apophthegma; Δημόναξ αἰπιωμένου πινός τ' ἐταίρων αὐτῶν καὶ φήσων ἢ ἐκ ἐχθρῶν σε πρὸ ἐχθρῶν μου φίλον εἶδ'. σὲ μὲν οὖν ἐφίλω καὶ φίλος μου καὶ εἶδ' ἐχθρῶν. id est, Cum quidam familiarium cum eo exposlularet atque diceret: Non oportebat te amicum esse inimico meo: Imo, inquit, non oportebat

oportebat te inimicum esse amico meo. Huic simile dictam cum apud Ciceronem pro P. Sylla reperissem, existimaui hic ascribendum. Neq. verò quod mihi irascere intelligere possum. Si quòd eum defendo, quem tu accusas, cur tibi quoque ipse non succenseo qui accuses eum què ego defendo? Inimicum, inquis, accuso meum, Et amicum ego defendo meum.

Locus D. Gregorij Nazanzenii emendatur in Profymno.

CAPVT XX.

FACTERE non possum quin D. quoque Gregorio nostra industria hic succurram, ne ex castigabili mendo maius fiat interpretij culpa atque inciticia. Id est ἐπιείκῃ β'. vbi sic legitur vulgo: πάλιν ἀνδρίας ἄφρον ὁ ἀπόλλων, πάλιν ἢ δάφνη φυτόν ἐστι μύσφι θρηνοῦμενον, πάλιν ἀνδρόγυν ὁ δίωνος, καὶ χορὸς μεθύοντων ἐξηρημένον, καὶ τὸ μέγα σου μυσήσιον ὁ φαλλὸς καὶ χορὸς ὑμῶν τῷ καλῷ θεῷ παλαιόθεν. πάλιν σέμνη καρῶν βάλλεται, πάλιν ἀμφιγοίσις ἠφρασιος. ἀλλὰ ταχὺς εἰς μοιχῶν εὐρέσιν, καὶ θεὸς κατηδαλωμένον, εἰ καὶ κλυτοτέχνης καὶ θεοειδής δαίμων. πάλιν δεσμώτης ἄρης διὰ μοιχείαν μετὰ τοῦ δήμου καὶ τοῦ φόβου, καὶ τῶν κυδιδιῶν, καὶ βουματίας διατράσθηται. Hic pro χορὸς χορὸν legendum, pro χορὸς ὑμῶν, vna dictione πρῶτον ὑμῶν, & pro τῷ δήμου, τὸ δέειμα. hoc sensu. Rursus starna muta est Apollo, rursus Daphne planta fabula lugenda, rursus Androgynus Liber, & chorum ebriorum succinctus, & magnum tuum mysterium Phallus sine veretrum, & à pulchro Profymno muliebria patiens, iterum Semele fulmine icitur, iterum vtroque pede claudicans Vulcanus, sed celer ad adulterorum deprehensionem, & deus fuligine oppletus, tametsi artifex & caelestis Thersites: iterum vincit Mars ob adulterium cum Terrore & Metu & Tumulto, & saucius pre temeritate. Profymni huius meminit idem Gregorius in hoc carmine, καὶ πρῶτον μοιο καλοῖο θεὸς φαλλὸν ἀμφιγοῦσάων δικάτεον. Clemens Alexandrinus in Protreptico: καὶ οἱ πολλοὶ οἱ διονύσιον ἐπιτελοῦμενοι κακῶς ἐπινενεμημένοι τὸν βίον. δίωνος ἢ καὶ κατελεῖν εἰς ἄδου. Γλιχόμεν ἢ γινόμεν τὴν ὁδόν. καὶ τῶν εἶδ' αὐτῶν φράσειν πορῶμεν. Ἰούνομα οὐκ ἀμειψεῖ, ὁ δὲ μισθὸς οὐ καλὸς, ἀλλὰ διονύσιον καλὸς, καὶ ἀφροδίτη ἢ ἢ χάρεις, ὁ μισθὸς δὲ ἢ τῆτο δίωνος. βουλομένον δὲ πρὸ θεῶν γέροντι ἢ αἰτίσις.

ὡς δὴ ὑπονοεῖται παρέξιν εἰ ἀναζεύξοι ὄρκω πρὸς ἀμείνονα τὴν ὑπόχρεσιν μαθὼν ἀποήρην ἐπιπλήθει αὐτῆς, οὐ κεκαλεμένον τὸν ἀπόχρεστον, ἐπεὶ δὴ καὶ ἄποστούμενον τὸ ἐλαττὸν ὁ δῖνος, ἐπὶ τὸ μνημεῖον ὄρκω, ὡς παρὰ χηρὰ. κλάδον ἔν σικκῆς ὡς ἐπύχεν ἐκτελεῖν ἀνδρείου μορίου σκιδάξω) πρόπεν, ἐφέξω) τε τὸ κλάδον, τὴν ὑπόχρεσιν ἐκτελεῖν τῶν νεκρῶν, ὑπομνηματῶν παρὰ τοῦ μυστικῶν φαλλοῦ καὶ ἀόλις ἀνίσω) διοῦσφ. Omnia hæc habet etiam Arnobius libro aduersus gentes quinto, & Theodoretus in curatione Græcarum affectionum, eiusdem meminit & is, qui fabulas Gregorij interpretatur. Meminerunt etiam Hyginus, Lycophronis scholiastes, & Faurinus in voce ἐνδρῆς. Sed in nomine variant: nam quem Clemens, Arnobius, & Gregorius Profymnum vocant, eundem Theodoretus & Lycophronis interpres πολύμνον vocat. Varinus πολύσυμνον. Hyginus mendose Hypolipnum vel Hypolymnum, & Pausanias pag. 62. ἢ τῶν κλάδων δὲ εἴξει πολύμνον. id est, Polymnum.

Recte ne legatur apud Plinium libro 35. Mydon Soleus Pyromachi statuarij discipulus.

CAPVT XXI.

PLINIVS libri 35. cap. vndecimo in impressis eis q. melioribus libris. Mydon Soleus Pyromachi statuarij discipulus: in indice tamen est Philomachi; quare suspicor olim ita fuisse in vulgatis libris, quod mihi non displicet. Nam apud Suidam in voce πυρομαχίας inuenio mentionem fieri huius statuarij his verbis: τὸ ἢ τελευταῖον ὡς τὸ ἀσκληπιοῦ βασάνης ἀγαλλμα πειπλῶς ὑπὸ φιλομαχίας κατεπελασμένον ἀποήρην ὡς αὐτὸν ἢ ἢ πρὸς ἑτέρας ἡμέρας ἐλευθέρως κατασάνδων.

Notatur paræmiographus in adagio: A subeunte portum nauis.

CAPVT XXII.

Καταδύειν, βυθίζειν, & βαπίζειν ἢ ναῦν significare demergere siue deprimerè nauim notius est, quàm vt hic docendum sit. Hinc prouerbum: ἀπὸ καταδυομένης, ὅτι ἂν λάβης, κέρδω. vel vt versus confitet: ἀπὸ καταδυομένης ὅτι ἂν κέρδος λάβης. id est, à depressa nauis quicquid acceperis in lucro deputandū est. Testantur hoc etiam Suidæ sequentia verba: ἀπὸ καταδυομένης, inquit, λέγεται ὅτι ἂν λάβης, κέρδω. ἀπὸ ἧς ἐμπαύρων ἢ μεταφορὰ οἱ καταδυομένης τῆς νεῶς ὅ, π ἂν λάβωσι

λάβωσι κέρδω ἢ γὰρ. Atque nescio an supra legendum sit: λέγει νεῶς ὅ, π ἂν & cætera. Erasmus hoc adagium multo aliter interpretatur: nempe, à subeunte portum nauis, & à subeunte, subaudi nauis, lucrum capias. Admonet, inquit, adagium celeritatem ad quaestum plurimum valere, & in negociatorem illud in primis competere ὑπὸ ἀπέσω. id est, somnus abesto. Sumptum à mercatorum diligentia, qui merces statim emunt ab ipsis nautis in portum appellētibus. Facit necum Henricus Stephanus, in suis in eum animaduersionibus.

Homonymia sæpe decipi doctissimos viros.

CAPVT XXIII.

LABVNTVR sæpe pueriliter viri doctissimi vocum homonymia decepti. Tale est quod in Lango Nicephori Callisti interprete notauit Adrianus Iunius in adagio, Dissidij pomū. Locus est historiae ecclesiasticae libro 14. capite 49. Vbi Langus: Atque insuper illam de Paulino suspicionem & contentionis ouem vehementer eam perstringens, in medium protulit. Nicephorus τὸ μῦθον ἐειδὼς εἰς μέσον ἔβαλεν. Crasso, inquit Iunius, errore lapsus est interpres. Annotatio autem Langi ad marginem ascripta, testatur illum nō ignorasse vtranque huius vocis significationem. Allusio, inquit, est per agnominatorem & parodiam ad contentionis siue discordiæ malum. Hæc res quia breuius hic refertur, quàm vt lector iudicium de rei veritate facere possit, afferam totam hanc historiam ex eiusdem libri capite 23. Ad quas causas præclaræ etiam alia illa ouis occasio accessit, quam ouem utpotè ingentem & admirandam festo luminum die à Phrygisco quodā adductam, quum illi eam ob rem imperator Theodosius cætum nummos præbuisset, imperatrici Eudociæ dono dedit: Eam q. illa simplici deinde animo (perliberalis enim erat) magistro Paulino, qui Principi apprimè charus domi ex podagra decumbabat, misit. Paulinus autem, quod de oue factum fuerat, ignorās, ea perinde atque miraculo quopiam Imperatorem muneratus est. Qui postquam eam cognouit, coniugem exploitando, de ea an illa ipsa esset, salutem suam verbis prætendens, percontatus est. Eudocia verò, quod Imperatoris consilium, explorandique voluntatem non intelligeret, cum esse negasset, domi suæ illam suauiter

suauiter pacisci dixit. Quare cum in grauem suspicionem apud Imperatorem incidisset, Paulinus quidem statim in Cappadociam relegatus, capitali supplicio est affectus. Hic vbiq; Langus pro malo ouem posuit, quum Græcè sit *καίφανός μίλου*. Ioannes Monachus in Theodosio Iuniore, hanc rem leuiter ita perstringit: *μελέσεται δ' αἰτίας συμβάσεως πρὸς ἀπ' ἑσέρξε τὴν ἀγροῦσαν ὁ βασιλεύς. ἡ δὲ αἰτία, μῆλον ἑσέρξες εἰς ὄκρον ἐκομίσθη τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ τὸτο δαυμάσας ἦ βασιλεὺς ἀπέσειλε. καί κεινὴ τῷ πευλίφω τὸ μῆλον δέδωκεν. ἦν δὲ λόγιος ὁ ἀνὴρ κἀντεῦθεν ἦ βασιλίσση φειέωτο. ὁ δὲ ἰδὲ τῶ μῆλου μέγιστος ἀγαθός ἐσσεύηται τὸτο τῷ βασιλεῖ ἀγνοῶν τὰ περὶ αὐτῶ ἐκείνος δ' ἐπέγραυ τὸ προσουχθὲν, καὶ κρύβας αὐτὸ ἤ ζωαῖνα ἠρώτησε, ποῖ δ' ἦτα τὸ φαλὲν αὐτῆ μῆλον ἐστίν; ἡ δὲ φαγεῖν εἶπε τὸτο, δείσασαι μὴ ὁ ἀνὴρ ἑσποπτεύσῃ, ὁ ἐκείνος ἦδη ἑσποπτεύσεν. ὁ δ' ἐπ' ἑσσοπύρετο δῆπτα κλιώτερον, ἡ δ' αὐδὲς φαγεῖν τὸ μῆλον ἐξώμνητο. ἐξάγει τὸτο μεσὸς ὁ αὐτοκράτωρ ὄργης. καὶ ἡ μὲν ἐπ' αὐτοφώρω ἐάλω μὴ ἀληθεύουσα.* Hæc verba Vvolsius rectè sic vertit. Post autem in odium eius tali de causa incurrit. Pomum inusitata magnitudine, sibi oblatum, Imperator admiratus vxori misit. Id illa Paulino dedit, viro erudito, ea q. de causa sibi familiari. Is rei ignarus illud Imperatori offert, vt rem miram. quo ille agnito & occultato, vxorem rogat, vbi sit malum ipsi missum? Illa verita ne id suspicaretur maritus quod iam suspicabatur, se comedissee respon dit. Verum illo acrius vrgente, iureiurando affirmat, se iam comedissee. Tum ira percitus Imperator pomum profert. Sic illa in manifesto mendacio deprehensa. Hactenus Vvolsius. Nec aliter hunc locum in Cæsaribus ex Zonara vertens Ioannes Cuspi nianus.

Emendatur Euripidis apud Dionysium Halicarnassensem locus.

CAPVT XXIV.

OSTENDIMVS alio loco perperam apud Ælianū pro Auge Agauen legi. Nunc ostendendum est apud Euripidem pro αὐτῆ, legendum esse αὐτῆ. Ita enim vulgo apud Dionysium *περὶ συνθέσεως ἀνομάτων* legitur.

*ὡ γαῖα παρὸς ἦν ἀέλωφ ὀρίζεται
καὶ ὅτε πέρσον διχήμερών ἀρκάδων
ἐμβατεύεις ἐνδὲν εὐχομαι γένος,
αὐτῆ γδ ἀλέου παῖς με τῶ πνευδίφ*

τίμω

*ἐπιτοὶ κατὰ τὸν ἑσέρξες ἡσέρξες ἡσέρξες ἡσέρξες ἡσέρξες
παρδάνιον ἐνδα μὴ ἐστὶν ἡσέρξες ἡσέρξες
ἔλυσεν εἰλεῖσθα.* Hic haud dubiè legendum: *αὐτῆ γδ ἀλέω.* Nam oratio est Telephi de patre, matre, & auo loquentis. Idem mendum est apud Athenæum in 3. vbi in mentione *κολλέων* ci tatis *φωολιῶ* ἐν αὐτῆ, pro *ἐν αὐτῆ*. Ouidius in epistola Deianitæ: *Non ego Parthenis tenacitatem vallibus Augen.*

Ubique apud Antonium, Maximum, gnomologos & Thomam Magistrum Chariclea ponitur, Heliodorum esse intelligendum: atq. quoriscunque Leucippe, Achillem Statium, & castigantur aliquot eorum loca.

CAPVT XXV.

ADMONUIT me amicus meus vir doctissimus Iacobus Nicoleos se putare quoties apud gnomologos Antonium & Maximū testimonia petūtur à Chariclea & Leucippe, Heliodorum & Achillem Statium esse intelligendos, quod ego experiundo verū esse comperi. Omnia enim ferè loca quæ ipsi ex Chariclea & Leucippe adducunt, reperi apud Heliodorum & Achillem Statium. Notandum hic obiter est, vbi *περὶ φθόνου* adducitur à Gnomologo testimonium *λαβλήσπυ*, legendum esse *λαβλήσπυς*. Extat enim apud Achillem Statium libro 6. Emendauimus etiam apud Gnomologum locum de præuatum in titulo De nobilitate, ex Heliodori collatione. Ita autem vulgo illic legitur, *χαεκλείας, εὐχρητίας γδ ἑμ φασις, καὶ κάλλοις ὄψις, καὶ λησρικὸν ἦσθ* οὐδ' ἐν ἑσποτάπειν καὶ κρατέιν *πρὸς ἀν χμηροτάτων δύνα*). Hic Gesnerus: Apparet, inquit, sententia corrupta. Heliodorus autem libro primo rectè ita habet: *οὕτως εὐχρητίας ἑμ φασις καὶ κάλλοις ὄψις, καὶ λησρικὸν ἦσθ οὐδ' ἐν ἑσποτάπειν, καὶ κρατέιν πρὸς ἀν χμηροτάτων δύνα*). id est, Etiam latroniam indolem nouit subijcere sibi. Sunt illic præterea maculæ infinitæ, quarum multæ possint ex auctoribus ipsis restitui. Nam capite *περὶ ἀκρα σίας καὶ γασεμύδης*, pro βασιλείου. ἐν γδ τ' παχείας ἑσφῆς οἶνον αἰδαλώδης ἀναδυμιάσεις ἀναπεμψιμεναι νεφέλης δίκου & cetera. non est fortè legendum καὶ οἶνου πικρῆς, vel οἶνου tantum, vt putauit Gesnerus: sed, ἐν γδ τ' παχείας ἑσφῆς οἶν αἰδαλώδης & cetera. Locus Basilij est sermone De ieiunio priore, & apud Simeonē Logothetam in oratione De

M tione De

tione De ieiunio. Vt ad Heliodorum redeamus, vocat nunc eum plerique omnes Tricensem, ex his Socratis Scholastici verbis, historiae ecclesiasticae libri 5. capite 22. *ἀλλὰ τὸ ἐν δευτερίᾳ ἔδους ἀρχηγὸς κληρικὸς ἠλιόδωρος τρικῆς ἢ ἐκεῖ θύομενος, οὗ φέρεται πονήματα ἐρωτικὰ βιβλία, ἀνὲν ἄν ἐτάξε καὶ αἰδιοτικαὶ περὶ σιγῶν, νῦν δὲ χαρικλῆαν ἀποκάλουσι.* Hanc lectionem elici posse ex verbis Langi interpretis doctissimi Nicephori Callisti existimaui, cuius verba propterea hic ascripsi. Sed enim consuetudo ea quæ in Thessalia seruetur, ab Heliodoro illo Tricensi episcopo ortum habuit, cuius Amatorij libelli hoc quoque tempore circumferuntur, quos etiam iuuenis composuit, & Æthiopica inscripsit. nunc autem eam Charicliam, quasi gratiarum gloriam dicas, nominant. Quo nomine etiam episcopatus ei ademptus est. Nam cum lectione eorum opusculorum iuuenes multi in periculum conijcerentur, Synodus provincialis statuit, vel libellos ipsos qui amores accenderent, igni consumptos abolendos, vel qui eos composuisset, auctori functionem episcopalem abrogandam esse. Ille verò episcopatum deponere, quam scripta sua suppressere maluit. Hæc Nicephorus libri 12. capite 34. Hoc tamen inter Socratem & Nicephorum interest, quod ille clericum vocat, quem Nicephorus episcopum. Sed quod Langus credidit, opus illud Charicleam esse dictum à gratiarum gloria, mihi non probatur, qui malim ita appellatum à præcipua persona. Continet enim opus illud amores Theagenis & Charicleæ, quemadmodum illud Achillis Statij amores Leucippes & Clitophonis. Illud hoc loco admonuisse non est absurdum, Socratis superiora verba esse mutila. Nam ad hunc legitur modum in Græco exemplari Luteriæ excuso. *ἀλλὰ τὸ ἐν δευτερίᾳ ἔδους ἀρχηγὸς κληρικὸς δεῦρος τρικῆς, τῆς ἐκεῖ θύομενος, οὗ λέγεται πονήματα βιβλία νεὸς ἀνὲν ἄν ἐτάξε καὶ αἰδιοτικαὶ περὶ σιγῶν.* Hæc tantum habet Socrates: quæ sequuntur, Nicephori sunt. Quod ad genus ipsius atinet, scribit ipsemet Heliodorus in fine decimi se esse Phœnicem Emefenum, scilicet genus ad Solem referentem, Theodosij filium. *ταῖον δὲ, inquit, πατέρας ἔχε τὸ συντάγμα τῆς περὶ δευτέρου καὶ χαρικλῆαν αἰδιοτικῶν ὁ συντάξεν αὐτῆς φοινικὴ μεσολύως τῆς αἰῶν ἠλίου γένεσθαι, Θεοδοσίου πατρὸς ἠλιόδωρου.* vt natione quidem fuerit Emefenus, sed dignitate Tricensis. Nisi credamus

mus auctorem, vt narrationem hanc fabulolam est commentus, etiam de genere suo hoc eumentum esse. Vide Suidam in voce *θεοδόσιον*.

LIBER QVARTVS.

Castigatur Thomæ Magistri, in vocibus Atticis, locus.

CAPVT I.

Quod autem in superioris capituli argumēto, dixi Thomam Magistrum Charicleam citare pro Heliodoro, ne quis me mendosus dicat, castigandus est hoc loco à me eius codex in vna syllaba mendosus. Nam *χαεκλεία* legendum est, pro *χαεκλείδη*. *εὐαγγελίζομαι*, inquit, οἱ πάντες δοτικῆ, ἀπαξ δὲ ποῦ καὶ αἰπατικῆ συντασθῆναι εὐρηται, ὡς παρὰ χαεκλείδην, καὶ ἐν τῇ δόξῃ χαεφῆ. σὺ δὲ δοτικῆ αἰεὶ συντασθῆναι id est, Euangelizomai omnes cum datiuo ponunt, semel autem fortè & cum accusativo constructum inuētum est, vt apud Chariclidem, & in sacra scriptura. Tu autē semper cum datiuo constructue. Hic pro *παρὰ χαεκλείδην* legendum esse, *παρὰ χαεκλεία*, docet Varinus in lexico suo, superiora Thomæ verba sine mendo afferens. id est, apud Charicliam. Locus autem Heliodori, de quo hic loquitur Thomas, extat libro 2. his verbis: *παρὰ τὴν εὐαγγελίζομαι σὲ τὴν θυμωμένης τελευτήν.* id est, Primum quidem annuncio tibi Demænetes mortem. Apud Maximum Gnomologum titulo siue capite *παρὰ συνθεσίαι καὶ ἔδους*, perperam legitur, *χαεκλῶς*. *πάσθαι*, pro *χαεκλείας*. *πάσθαι* pro *πάσθαι*. Locus enim extat apud Heliodorū lib. 4. Thomas Magister idem in voce *ἀναβαίνω*. *ἀναβαίνω*, inquit, *ἵνα πον οὐκ ἀπὸ βαίνω. ἀλλὰ ἐν ὁρῆσιν ἐν ἀνάστασιν. τούτῃς ἐπαδασμένῃ ἀναβαίνω καὶ τὸν ἵππον, ἀπὸ βαίνω ἢ νεός.*

Apud Clementem Alexandrinum ἐκερνοφόρησα esse legendum.

CAPVT II.

ATHENÆVS libro 11. de poculis agens, Polemonis hæc verba adducit: *καὶ νέμει ὅσοι αἶνω τὸ κέρναι παλαιωχότες τῶτο δὲ ἔστιν ἀργεῖον κεραμεῖν ἔχον ἐν αἰσῶ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους. ἐν δὲ ἐπ' αὐτοῖς ὄρμηνοι, μήκανες, ἀλκίνοι πυροὶ, κριδαί, παῖσοι, λαδύροι, ἀχαιοί, φακοί, κύαμοι,*

κύμασι, ζεαί, βρόμος, παλάσιος, μέλι ἑκακίαν, ἰάνθη, γέλασι, ὄιον, ἔριον, ἔπιον, τὸν. ὁ δὲ τοῦτο βασίσιος ὃς λιμοφαρμακὸς τοῦτον γένεται. Pollux libro 4. τὰς ἢ πινακίδας ἀρχαῖοντο οὐκ οἶδα εἶν' ἐπὶ πινακῶν εἶτε πλάκας φέροντες, τὸ γὰρ κερνοφόρον ἄρχημα οἶδα ὅτι κέρνα ἢ ἑρχαρίδης ἔφερον. κέρνα δὲ ταῦτα ἐκαλεῖτο. Hefychius: κέρνα καὶ ἴψ' ἢ μῆξι ἢ δῶν ἐπιδιδόμενα. Item: κέρνα ἀργεῖα κεραμῖα, κερνοφόρος ὁ τὰς θυσιῶν ἄγων. Clemens Alexandrinus: τὰ σύμβολα αὐτῶν ταῦτα ἐκαστοῦ ἐκαστοῦ ἐκαστοῦ ἐκαστοῦ οἶδα, ὅτι κινῆσαι γέλωτα καὶ μὴ γέλωσιν οὐκ ἔστιν (ita enim legere malim ex Eusebio, quàm γελῶσι ἔπεισαν, vt habent impressi Clemētis codices) διὰ τοὺς ἑλέγχους. ἐκ τῶν αὐτῶν ἐπιόν, ἐκ κερνοφόρου. Sic habent tam Clemens quàm Eusebius. Sed ἐκ κερνοφόρου liquet esse legendum ex ijs quæ modò ex Athenæo, Polluce & Hefychio attulimus. Nicander in Alexipharmacis: ἢ ἀπὲ κερνοφόρος ζάκωρος βωμίστριος ῥέτης εἶναδι λειοφόρον ἐν χερσῶσιν κελύβοις.

Loca quædam apud eundem Clementem restituta ex Eusebio.

CAPVT III.

NON malè ocium ille frum aut studium poneret, qui ea loca quæ Eusebius à Clemente est mutuatus, cum ipso Clemēte coniungeret & contrā. Hoc si fecisset is, qui cum nobis Latinum dedidit, non legisset apud Clementem κίστη. τὸ σύνθημα ἑλεουσίων μυστηρίων ἐπίσεισαι. nec vertisset: In cista accepit. Eleusiniorum mysteriorum signa sunt Ieiunauit, cum legendum sit ex Eusebio: καὶ τὸ σύνθημα ἑλεουσίων μυστηρίων. Item vbi vulgo nunc legitur in eodem Clementis Protreptico: ἀδύτα τοίνυν ἀδέα μὴ πολυπερῆμονεῖ. τὰ ἢ βαράδρων σόματα. legendū ex eodem Eusebio: ἀδύτα τοίνυν ἀδέα μὴ πολυπερῆμονεῖτε μηδὲ βαράδρων σόματα. Ad hæc vbi apud Clementē legitur: λυκίους γὰρ κρητῆρ' δὲ ἔδν' εἰσὶν ἕως ἀντικλείδης ἐν νόσοις, ἀποφαίνε. ἀνθρώποις ἀποφάσιν τῶν διτ'. legendum: λυκίους γὰρ (κρητῆρ' δὲ ἔδν' εἰσὶν οὗτοι) ἀντικλείδης ἐν νόσοις ἀποφαίνε. ex Eusebio. Neque enim Lycij sunt Crætae populi, sed Lycij. Item, pro πῦρ δὲ οὐκ ἀράκων ὁ πῦρ δὲ θυσιάζεται, legendum ex eodem θυσιάζεται. Deinde vbi Clemens habet: ἀνθρώπων ἀπίστων σφισίθια. σιωπέμποροι τῆς θεῆς γυντείας αἰγὲς αἰ ἐπὶ μαυτικῆν ἡσυχίαν, καὶ κέσθες ἀνθρώποις χεῖρ' ἐπὶ ἀνθρώπων διδασκόμενοι. τί δει σοὶ καταλέγοιμι; legēdum ex eodem nonnullis additis: ἀνθρώπων ἀπίστων σφισίθια, καὶ πλάτης ἀκράτου κυλάτθια.

κατάθια, κυπέμποροι τῆς θεῆς γυντείας αἰγὲς αἰ ἐπὶ μαυτικῆν ἡσυχίαν, καὶ κέσθες ἀνθρώποις χεῖρ' ἐπὶ ἀνθρώπων διδασκόμενοι. τί δει σοὶ καταλέγοιμι; vel, τί δει σοὶ. Denique Stromaton libro primo, pro θυτικῆν ἡσυχίαν, ὅσοι ἰταλίας γένετες. ex eodem Eusebio legendum: θυσιάζεται ἰταλίας γένετες.

De Venere Argynnide ex Stephano & Clemente. De Phanocle poeta & Argynnio puero, & Clemens castigatur & Athenam.

CAPVT IV.

EUSEBII in Chroniis hæc sunt verba: Ob raptum Ganymedis Troi patri Ganymedis & Tantalo bellum exortum est, vt scribit Phanocles poeta. Frustra igitur Iouis fabula & raptrix aquila fingitur. Hic Phanocles poema scripsit de Amoribus siue Pulchris, auctor Clemens Alexandrinus libro Stromaton 6.

ἢ Φανοκλῆς, inquit, ἐν ἔρωσιν ἢ χαλοῖς χεῖρας, ἀλλὰ τὰ μοιράων ἡμῖν αὐτον οὐδέ ποτ' εἰσὶν ἐμφυγῆν ὅπως οὐ γῆν ἐπιπερβόμεθα. id est, Non vitare licet, neque soluere fila fororum, Quotquot terre alimus corpora numeribus.

Pro quo malè impressi habent:

ἀλλὰ τοὶ μοιράων ἡμῖν αὐτον ἐδέξωσθε ἐν ἐμφυγῆν ὅπως οὐ γῆν ἐπιπερβόμεθα.

Quæ verba Gentianus interpres ita reddidit:

Sed nec cauere villo modo parca queunt, Alma à quibuscunque terra depascitur.

Citatur idem Phanocles in eodem poemate ab eodem Clemente in Protreptico, sed mendose. Φανοκλῆς δὲ ἐν ἔρωσιν τῆς χαλοῖς ἀγαμέμονα ἢ ἑλλήνων βασίλεια ἀργύννου, νεῶν ἀφροδίτης ἰσαδὲ ἐπὶ ἀργύννην τῶν ἐρωμένων. Vbi legendum: Φανοκλῆς δὲ ἐν ἔρωσιν ἢ χαλοῖς ἀγαμέμονα ἢ ἑλλήνων βασίλεια ἀργύννην νεῶν ἀφροδίτης ἰσαδὲ ἐπὶ ἀργύννην τῶν ἐρωμένων. id est, Phanocles autem in Cupidinibus vel Formosis narrat Agamemnona Græcorum regem templum statuisse Veneris Argynnidos in gratiam amafij Argynni. Stephanus de Urbibus: ἀργύννην πεισθίμης, inquit, ἡδὲ τ' λευκῶν τῆς ἀθάμαντι, τῆς σπυφικῆς αἰθῆς ἐρώμενος ἀγαμέμωνος βοιωτῆς ὁς ἀνίαν εἰς τ' κίφισον, τελεῖται ἀφ' ἑ

vel ut alibi, εἰσαδὲ

ἀργυρίδα τὴν ἀφροδίτῃ ἐτίμησαν. λέγει δὲ καὶ ἀργυρίως. ἀεσοφάνης δὲ ἀργυρίως
 νίς τῆ ἀφροδίτῃ. Haftenus Stephanus. Propertius libro 3.

Sunt Agamemnonius testantia littona curas.

Qua notat Argynni praena natant is aquas.

Ita enim legit Ianus Parrhasius in Claudianum scribens, vbi de Cephiso loquitur, In eius, inquit, vadis Argynnus Leuconis ex Pifidice filia nepos, dum nataret extinctus est, vt tradit Stephanus. Athenæus ait in Argynni amorem lapsum, cum fortè natantem spectasset in vadis Cephisi, eius q. mortem acerbissimè deplorasse, vt q. pueri memoriam propagaret, iuxta ripas amnis erexisse Veneris Argynnidis ædem. Sed Alcymnius Chius in Dithyrambis ait Argynnum formæ gratia Hymenæo charum fuisse. Haftenus Ianus. Ἀγαμέμνονα γέ, inquit Athenæus, Ἀργύνην ἔραδιθῆναι λόγος ἰδόντα ἐπὶ τῷ κρηπίσῳ νηρόμενον, ἐν ᾧ καὶ τελευτήσασα αὐτὸν (συνεχῶς γὰρ ἐν τῷ ποταμῷ τούτῳ ἀπελούετο) θάλασσαν εἰσευτὸ καὶ ἱερὸν ἀφροδίτης Ἀργυρίδος. Ἀκλύμηθε δὲ ὁ χιθὼ ἐν διδυράμβοις Ἀργύνην φησὶν ἐρώμενον ὑμέναιον ἡρώδην. Vbi fortè legendum, pro εἰς αὐτὸ εἶπατο, vel εἶπατο. Antimachus de Adrastia: βωμὸν δὲ οἱ εἶπατο, ἦγον ἰδρυσσ, inquit Eustathius. Archimelus apud Athenæum: τὶς τὸ δὲ σέλιμα πέλωρον ἐπὶ χθονὸς εἶπατο. id est, ἰδρυσσεν, ἐκλίσεν, ἐκείδισεν, inquit Eustathius in Iliados ὁ. Vide Suidam & libri 1. cap. 15. vntur sæpe Lucianus in Dea Syria, & Theognis. Plutarchus in Gryllo: ὁ δὲ Ἀγαμέμνων ἢ βοιωτῆαν ἐπήλασε κυνηγῶν τὸν Ἀργύνην (ita enim lego, non Ἀργαῖον) ἰσοφεύγοντα, καὶ καταλάδόμενον τῆς θαλάσσης, καὶ τῆς πηλμάτων, εἶτα καλὸν καλῶς αὐτὸν βαπτίζων εἰς τὴν κωπαίδα λίμνην αὐτόθι ὡς καταβέβασον ἢ ἔρωτα καὶ τῆ διδυρίας ἀπαλαξόμενον. Superiora Clementis verba deprauata, ita est interpretatus Gentianus. Phanoctes in Pulchris colebat heroibus. Extat Phanoctis huius longū carmen de Orphei amore & morte apud Stobæum, de Vituperatione Veneris,

ἢ ὡς οἰάροιο παῖς θρηϊκίου ὄρφους
 ἐν θυμοῦ κάλαιν σέρξε βορηιάδην.
 πολλὰκι δὲ σκιεροῖσιν ἐν ἀλυσσιν ἕζετ' αἰείδων
 ὄν ποδῶν, οὐδ' ἦν οἱ θυμὸς ἐν ἡσυχίῃ.
 ἀλλ' αἰεὶ μιν ἄχρηννοι ἰσὸ ψυχῆ μελεδῶνας
 ἔσπυρον θαλερὸν δερκόμενον κάλαιν.

τὸν μὲν

τὸν μὲν βισυρίδες κακαμήχανοι ἀμφιχυθεῖσαι
 ἐκλανον, εὐήκη φάσσανα θηξάμεναι.
 οὐνεκα παῶτον ἐδείξεν ἐν θρηϊκασσιν ἔρωτας
 ἀρρένας, οὐδ' ἐπὶ πόδοις ἦνεσε θηλυτέρων
 τῶ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλῆν χελκῆρ' ἴαμον, ἀλίλα δ' αὐτὴν
 εἰς ἀλα θρηϊκίῳ ῥέξαν ἰμοῦ χελύς.
 ἦλα κερύνασαι ἴν' ἐμφοροῖντο θαλάσση
 ἀμφὸ ἄμα Ἰλαεκοῖς περρόμεναι ῥοδίους.
 τὰσ δ' ἱερῆ λέσθη πολλὴ ἐπέκελσε θαλάσση,
 ἠχί δ' ὡς λιγυρῆς παῶτον ἐπέχε λύρης.
 νήσους τ' αἰγιάλους δ' ἀλκυμρέας ἐνθα λιγύται
 ἀνέρες ὄρφειῳ ἐκπέσειαν κεφαλῆν.
 ἐν δὲ χάλω τύμβω λιγυρῆν θέσαν ἢ καὶ ἀναύδοις
 πέτραις καὶ φόρκου συρῶν ἐπειθεν ἴδωρ.
 ἀμ κείνου μολωαί τε καὶ ἡμερτῆ κιδαιεῖσες
 νῆσον ἔχει. πεισέων δ' ἐσὶν ἀοιδόταται.
 θρηϊκες δ' ὡς ἐδάσσαν ἀρήϊοι ἔργα γυναικῶν
 ἀχρῆ, καὶ πάντων δεινὸν ἐσήλαδεν ἀχθ,
 αἰς ἀλόχοις ἐστὼν ἴν' ἐν χερί σήματ' ἔχουσαι
 κινάνας συχεροῦ μὴ κελάθειντο φόνου.
 ποιῆς δ' ὄρφῆι κλαμένῳ σίζουσι Ἰωαῖνης
 εἰσέπ νῦν κείνης εἴνεκεν ἀμπλακῆς.

Aufonij carmen repositum. CAPVT V.

EXTAT apud Aufonium carmen, haftenus à nemine quod sciam lectum emendatè. Omnes enim ad hunc legunt modum:

Idmona quod vatem, medicam quod Iasida dicunt,

Discendas artes nomina praeueniunt.

Cum legendum sit: *medicum quod Iasona dicunt.*

Agit enim illic Aufonius de duobus Argonautis, quibus nomina professioni respondentia contigerint. Nam vt Idmon vates nomen sibi inuenit à scientia vel peritia, ἰδμων enim idem valet quod ὀπιστήμων vel ἰσως, ita Iason medicus dictus est, vt scribit Tarraeus Apollonij interpes. ἰάσων παρὰ τῷ χείρωνθ' ἔμαθε τὴν ἰατρικὴν ὄθεν καὶ ἰάσων ἐκλήθη παρὰ τῷ ἴασσιν, id est, Iason à Chirone didicit rem medicam, vnde Iason vocatus est. nam Iasis medicina est. Idem:

καὶ ὁ

ἢ ὁ μὲν ἰάσων ἐκδίδωσι χεῖρας ἡσέφειδ' ἢ τὴν ἰατρικὴν ἐπιμαρτυροῦν. Theon Arati Scholiastes : ὁ χεῖρας παιδευσῶς ἀσκληπιδῶν τὸν ἦδον ἀπαύλων ἢ ἀρχαίως τὸν πηλῶς τὴν ἰατρικὴν ἢ ἰάσων ἀπὸς τιμὴν ἡσέφειδου.

Loca quadam in Iliade Eobani expensa.

CAPVT VI.

LAUDATUR à multis Eobani Hestii Ilias ex Homero versa. Ego tamen quod in Catalogo illius cum Homero collato vidi, dissimulare hic nolui. Vbi enim Homerus habet,

χοῖρον ἴε σιάλων ἴε πολὺν κημον ἴε θεωνῶν
θεσσιαν ἡσείαν ἴε, vertit ille :

*Et Schoenum Scolum q. & origaneis Eteonum
Insignem folijs Thesbian, Graean & urbem.*

Neutiquam enim probari mihi potest, quod πολὺν κημον interpretatur, *Insignem folijs origaneis*, cum hoc epithetum valere dicat Scholiastes Græcus πολλὰς πρεβάσεις ἔχουσα. Quare ego ita potius verterem, *Schoenum q. & Scolon densam q. iugis Eteonon*

Atque Cupidineam Thesbian Graean & urbem.

(tametsi Eustathius illi faueat & Dioscorides Polycnemo folia origani det.) Ex hoc Statij carmine : *Qui Scolon densam q. iugis Eteonon iniquis.* Nec hoc placet quod ille hoc Homericum,

ὠκελέω, μεδεῶνα ἴε εὐκλίμενον ἠολιέθρον
κώπης εὐτρησον τε πολυτρήρωνά ἴε δισβλω. ita vertit :
Qui Copas & qui muris Medeona superbam

Entresin & Thibes lascivis plena columbis Mænia.

Nos hoc ita castigauimus : *Ocaleen & qui muris Medeona superbam Copas Entresin q. & Thibes plena columbis Mænia*, addendo *Ocaleen* : quam cum habeat Homerus, nescio quam obrem omiserit Hestius. Meminit etiam Statius hoc versu :

Ocalee Medeon q. & confertissima siluis Nissa.

Mox, *Gliffanta q. pascunt* legendum, non *Gliffenta*, ex Homero & Statio, & Aftyoche per γ. Deinde quod Homerus, ἕβες ἰφίτου μεγαθύμου ναυβολίδαο. id est, *Iphite Naubolide genuisti hos pectore præstans.* vertit Hestius, *Iphitus Eubolides genuit quos pectore præstans.* Sed & Apollonius & Orpheus Iphitum Nauboli filium scribunt.

scribunt, Apollonius quidem ἐκ δ' ἄρα φακίων κίεν ἰφίτου ἠρητιδίου ναυβόλου ἐμεγαλῶς : Orpheus verò, ἰφίτου αὖ μετὰ τοῖσιν ἐφέσαστο ναυβόλου ἕβος. Mitto quòd ἐρετεινὰς vertit amœniferas. Mox legendum *Tarphen q. Thronium q. non Chronium q. & Carystum* per γ. Ad hæc quod Homerus : τῶ δ' ἀμ' ἄβαντες ἐποντο δοῶ δ' ὄππεν κομῶων τες. id est, *Qui celeres comitati sunt hunc ponè comati: vertit ille, Ipsi etiam claræ bello virtutis Abantes.* Sed melius Statius: *Atq. in terga comantes, Non ego Abantiadas.* Synesius in Encomio Caluitij : ταχὺ δ' ἀπὸ δ' ἐχθρῶν ἐκ δ' ἠπιδευτὸς εὐβοεὺς οὗς ὄππεν κομῶων τες ἐσπράτθασεν ἐπὶ Ἑλίαν ἢ ποίσις. Castigandum ibidem Epidaurum, mox legendum : *Qui Sicyona colunt urbem cui maximus olim.* non, qui maximus olim. Deinde Helicen legendum, & Ægion, non Hegion. Mox pro positam q. palustri litore Helon, castiga : positum q. marino litore Helos. nam est generis neutri.

Oetylon esse legendum & Amphigenian, non Tylon & Genian. apud Strabonem τύλον non φύλαν.

CAPVT VII.

SE QVITVR apud Homerum : οἶτε λάαν εἶχον ἰδ' οἴτυλον ἀμφινέμοντο, quod Hestius ita : qui deinde Laan Tylon q. frequentat, ex Vallæ interpretatione. Ego castigo, Litore Helos quiq; Oetylon inde Laan q. colebant : sic enim legendum ex Scholiaste, Pausania in Laconicis, & Strabone. Pausanias ἀπὸ τούτου γὰρ δα τὸ λιμένου πεντήκοντα ἐστὶν ἐκείτων ἐπὶ οἴτυλον. ὁ δ' ἦρος ἀπ' οὗ τῆς πόλεως τὸ ὄνομα ἐγένετο ἀργεῖου τὸ ἀνέκαθεν, ἀμφιάναιλιου αὐτὸς ἕβος ἀν τῆς ἀντιμάχου. θεός τ' ἀξίος ἐν οἴτυλω σαρὰπιδός ἐστιν ἰερὸν, ἢ ἐν τῆς ἀργεῖου χερραίου ξόανον ἀπόλλωνος. Strabo in octauo : μετὰ ξυ τ' ἀπὸ θυρίδων ἀρχαίμωνος ὁ φύλιου ἐστὶ. καλεῖται τ' ἀπὸ πνον οἴτυλου. id est, A Thyridibus incipientibus media est Pylus, vocatur autem à quibusdā Oetylus. Sic enim esse legendum docet Brodæus libri 2. capite 11. non Bætylus, ut habent libri. Si tamē apud Strabonem legatur ἐτύλος pro ὁ φύλιου, & Tylus & Oetylos dicitur. quòd placere quibusdam scribit Varinus in voce οἴτυλου ex Eustathio. Mox quòd Homerus καὶ κηπευσθέντα ἢ ἀμφιγένειαν ἐναων. vertit ille absurdissime :

N diffimè :

diffimè: Et Cipariffienta & florens semper Emçon. cùm vertere debuerit: Et Cipariffienta & qui Amphigeniam habebant. ex Statio, cuius hoc est carmen: Cui parère dati quos fertilis Amphigenia. Valla malè Geniam. Idem Gran vertit, pro Tegean, & Amphelicen, pro, circa Helicen. deinde, pro, Et Pteleon sed Helosq; & Dorion, legendum, Atque Helos & Pteleon sic Dorion. Aliquanto intervallo sequitur apud Homerum: αἰπούπορ παρά Τύμβον. vbi Valla: Iuxta sublime bustum. Hefius: Sublimè iuxta tumulum. vertiffem ego potiùs, Æpytium iuxta tumulum, ex illo Statij: Æpytios idem ardor agros. & Scholiaste: τὸ αἰπούτυ Τάφορ, inquit, ὃ δὲ αἰπούτυ ἀρχαῖοι τῶ ἦρωσ ἀρκέσ τὸ γένε. Secundo ab hoc versu, pro, Qui Pheneonta colunt, castiga secutus Plinium & Statium, Qui Pheneumq; colunt & ditem mollibus agnis. Statij hoc est carmen: Et Pheneos nigro styga mittere credita Diti. Homeri carmè est: οἱ φένεόντ' ἐνέμοντο. Decepit Hefium Valla, qui incolunt Pheneonta, vertens.

Castigatur Q. Curtij locus de Stygos aqua.

CAVTV VIII.

ADMONVIT me superior Statij locus, vt obiter fœdam ex Q. Curtio labem tollerem. Ea est in fine 10. libri Nam vbi vulgo legitur; Sucistygen appellant fontem; ego distinctis dictionibus legendum cenfeo ad hunc modû. Vim autem veneni quod in Macedonia gignitur, talem esse constat, vt ferrum quoq; exurat, vngulam iumentis duntaxat patientem esse constat succi. Stygem appellant fontem ex quo pestiferum virus emanat. Plutarchus in Alexandro: οἱ ἃ Αεῖστοῦ ἐπι φάσκοντες Ἀντιπάτρω σύμβουλον γερήνιδεσ τ' φράζεσσι καὶ ὅλωσ δι' ἐκείνου νομιδοῦναι τὸ φάρμακον ἐγνῶδεμίν τινα διηγεῖσθ' λέγουσιν ὡσ ἀντιγόνου τῆ βασιλέωσ ἀκούσωντα. τὸ ἃ φάρμακον ὕδωρ ἔῃ ψυχρὸν καὶ παρτωδες ἀπὸ πῶδεσ πνὸσ ἐν νῶνακρίδι οὐσίσ, ὃ ὄσπερ δρόσον λεπτήν ἀναλαμβάνοντεσ εἰσ ὄνου γυλὴν ἄποτίθεν. ἃ ἃ ἄλλων οὐδ' ἐν ἀγγρείων εἶγεν ἀλλὰ διακόπτεν ὑπὸ ψυχρότητ' καὶ φριμύτητ'. Hic interpres malè equi vngulam reddidit, non asini, quod etiam notavit Cælius. Plutarchi verba transcripsit Ioannes Monachus, ex quo lego: ἐν νῶνακρίδι οὐσίσ, ὃ δρόσον ὄσπερ λεπτήν non vt perperam legitur

legitur apud Plutarchum, ἐν νῶνακρίδι οὐσίσ, ἢν ὄσπερ δρόσον λεπτήν. Plutarchus ἃ τὸ πρῶτε ψυχρὸν ὡσ ἃ τὸ τάλιαρον ὃ δὲ συγρὸσ ὕδωρ καλῶσιν ἐμ πῶδεσ Ἰλιζωσσ συλλεθόμενον, οὐτω ψυχρὸν, ὡτε μὴδ ἐν ἀγγείων ἀλλο μόνω ἃ ὄπλην ὄνου εἶγεν, τὰ δὲ ἀλλὰ διακόπτεῖ καὶ φριμύσιν. Arrhianus, πολλὰ δὲ καὶ ἀλλὰ ὄσδε ἀναγεγραμμένα ὑπὸ τ' Αλεξάνδρω τελευτήσ. καὶ φάρμακον ὅτι ἐπέμωθη πωρὰ Ἀντιπάτρω Αλεξάνδρω καὶ ἃ φαρμάκον ὅτι ἀπέθανεν, καὶ τὸ φάρμακον ὅτι Αεῖστοῦ ἐπι Ἀντιπάτρω ἔξευρε δεδοικῶσ ἢδὲ Αλεξάνδρον καλλιθένοισ ἔνεκα, Κασάνδρω ἃ ὃ Ἀντιπάτρωσ ἐκόμισε, οἱ ἃ καὶ ὅτι ἐν ἡμίονοσ ὄπλη ἐκόμισε. Pausanias in Arcadicis: καὶ δὲ καὶ τὸ ὕδωρ οὐ δύνατ' ἃ συγρὸσ ὄπλη ἵππου βιάσασθ' μόνω, ἀλλὰ ἐμβληθέν κατ' ἐχεται τὸ δια αὐτήσ καὶ οὐ διεργάζετ' τὴν ὄπλην. εἰ δὲ καὶ Αλεξάνδρωσ τοῦ φιλιππου σπώβεη τὴν τελευτήν δια τῶ φαρμάκου γενέσθ' τούτω σφῶσ μὲν οὐκ οἶδα, λεγόμενον δὲ οἶδα. Ælianus libro 10. capite 40. historix animalium. ἐν τῇ σκυθία γῆ γίνοντ' ὄνοι κερασφόροι καὶ εἶγει τὰ κέρατα ἐκείνα τὸ ὕδωρ τὸ ἀρχαῖοι καὶ συγρὸσ τὸ καλούμενον. τὰ δὲ ἀλλὰ ἀγγεία διακόπτετ' πάντα καὶ ἢ σιδήρου πεποιμένα. τούτων δὲ τῶ κέρατων ὑπὸ σπαρτίω νομιδοῦναι φασὶν Αλεξάνδρω πρὸ Μακεδόνι, καὶ ἐκείνου πυνθάνομαι θαυμάσωντα εἰσ δελφούσ ἀνάδημα ἀναθῆναι πρὸ πνθίω τὸ κέρασ, καὶ ὑπογράψαι ταῦτα, Κοι τὸ δ' Αλεξάνδρω Μακεδῶν κέρασ ἀνέτεο παιάν κἀνδων σκυθικὸν ἄχημα τὸ θαυμάσιον. aliter, κῆμα ὃ συγρὸσ ἀχεάντου λουσιδ' οὐκ ἐδαμάσθη ρεύματι, βάσζεν δ' ὕδατ' ἢνορέλυ. Δημήτρη δ' ἀετ' τὸ ὕδωρ τῆτο ἀνῆκε πησιόν φεγεοῦ, τὴν δ' αἰτίαν εἶπον ἀλαχόπι. Vitruvius libro 8. Est in Arcadia Nonacris nominata terra regio, que habet in montibus è saxo stellantes frigidissimos humores. Hæc autem aqua stygos hydor nominatur, quam neque argenteum, neque æneum, neque ferreum vas potest sustinere, sed dissilit & dissipatur. Conseruare autem eam & continere nihil aliud potest, nisi mulina vngula, quæ etiam memoratur ab Antipatro in prouinciam, vbi erat Alexander, per Iollam filium perlatam esse, & ab eo aqua ea regem esse necatum. Trogus siue Iustinus, Igitur ad occupandum regem Cassandrum filium subornat dato veneno, qui cû fratribus Philippo & Iolla ministrare regi solebat, cuius veneni tanta vis fuit, vt non aere, non ferro, nõ testa contineretur, nec aliter ferri nisi in vngula equi potuerit. Herodotus in Erato; καὶ δὲ καὶ ἐσ νῶνακριν πῶδωσ πῶδωσ ἢν τ' ἀρκάστω

τοὺς περὶ τὴν ἀσπίδα ἐξοριστῶν τὸ στυγρὸς ὕδωρ. ἐν δὲ ταύτῃ τῇ πόλει λέγεται
 ἔτι καὶ ἀρκάδων τὸ στυγρὸς ὕδωρ, καὶ δὴ καὶ ἐστὶ τοῦν δέ π. ὕδωρ ὄλιγον φαινό-
 μενον ἐν πέτρῃς σάξιν ἐς ἀγγύ. τὸ δὲ ἀγγύ αἰμασιῆς τις περικτεῖται κύκλος.
 ἢ δὲ νόνακρῖς ἐν τῇ ἢ πηγῇ αὐτῇ τὸ γὰρ ἐξ ὕδατος πόλις ἐστὶ τῆς Ἀρκადίης ποδὸς
 φερεῖ. Strabo libro 9. καὶ φερεδὸν δὲ ἐστὶ καὶ τὸ καλούμενον στυγρὸς ὕδωρ λι-
 βάδιον ἐλεθρίου ὕδατος νομιζόμενον ἱερὸν. Quod autem Plutarchus
 de vngula asini, Arrhianus & Vitruvius ad mulinam vngulam,
 Pausanias & Iustinus ad equinam, Ælianus ad cornu asini Scy-
 thici retulerunt. Curtius enim iumenti vngulam dicens, rem in
 medio reliquit. Meminerunt etiam Ianus Parthasius in Clau-
 dianum, Cælius & Seneca. Circa Nonacrim in Arcadia styx ap-
 pellata ab accolis, aduenas fallit, quia non facie, non odore su-
 specta est, qualia sunt magnorum artificum venena, quæ depre-
 hendi nisi morte non possunt. Meminit Tertullianus etiam &
 Plinius in fine libri 30. Vngulas, inquit, tantum mularum reper-
 tas, neque aliam ullam materiam, quæ non perroderetur à vene-
 no stygis aquæ, cum id dandum Alexandro Magno, Antipater
 mitteret, memoria dignum est, magna Aristotelis infamia exco-
 gitatum.

De Tlepolemo & Licymnio castigatur Diodori Siculi locus.

CAPVT IX.

SUNT & alia in eodem Homeri catalogo animaduersione di-
 gna. Nam vbi Homerus inquit de Tlepolemo,

αὐτίκα πατρὸς ἐοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα

ἢ δὴ Ἰφράσκοντα λικύμνιον ὄζον ἀρη. id est,

Charus auunculus est ab eo patris interfectus

Insignis virtute senex q. Licymnius auo.

Valla vertit, Patris germanum interemit, quod Heflus mutans,
 non castigans reddit ita:

Sanguine coniunctum patri interfecit amicum

Insignem virtute vigente Licymnion auo.

Loquitur enim hic Homerus de Licymnio Alcmenæ matris Her-
 culis fratre, hoc est, Herculis auunculo. μήτρωα enim μήτρως ἀδελ-
 φὸν Scholiastes interpretatur, & hanc affert historiam. ἰσθρῆ δὲ ἔπ
 Ἰληπόλεμῳ δασάμεν Δικύμνιον τὸν μήτρωα ἢ δὴ γνηαὸν ἑοάρχοντα
 ἑοῖο

ἑοῖο πῶς ἤβουλειὸν ἀμελῶς χειρουργούμενον ἀφῆκε ἔβαλινριαν ἐπὶ τὸν
 οὐκέτι, καὶ τοῦτο μὲν ἤμῶςτε, πῆξας δὲ τὸν λικύμνιον ἀκουσίως ἀπέκλεινε,
 διὸ ἀνηλιόδη γρη῏ς φουγὰς τὴν πατρίδος. Diodorus in sexto: Paulo ante
 Troianum bellum Tlepolemus Hercules filius ob Licymnij cæ-
 dem ab se infcio interfecti, ex Argo sponte fugiens, secundum
 oraculi responsum, quod super coloniadeducenda consuluerat,
 cum certis populis transcendit Rhodum. Idem Diodorus in
 quinto: Tlepolemum in agris commorantem, ferunt à Licymnio
 Electrionis orta contentione occisum. qua ex cæde ex Argis fu-
 giens Rhodum applicuit. Hanc insulam incolebant tum Græci à
 Triopato Phorbantis filio deducti. Hic locus mendis scater, at-
 que ad hunc modum corrigendus est. Tlepolemum Argis com-
 morantem ferunt Licymnium Electrionis filium orta contentione
 occidisse. qua ex cæde Argis fugiens, Rhodum applicuit. Hanc
 insulam incolebant tum Græci à Triopa Phorbantis filio dedu-
 cti. nam τῷ hic articulus est, cum Græcè καὶ Τεόπια τῶ Φόρβαντῶ
 sit apud Diodorum. Pausanias in Messenicis: ἐς δὲ μεσσηνίω τὴ Τεόπια
 τῶ Φόρβαντος ἔλαβε γυναικὰ ἐξ ἄργους. In Chronicis Eusebij vulgo le-
 gitur: Phorbas Rhodum obtinuit. Argis. i. Troyphas, vbi legen-
 dum Triopas. Quod autem, pro, καὶ σοισι δεσπέσιον πῶτον κατέχευε
 κρονίων: ille vertit, Hunc & opes propter dedit amplas Iuppiter
 illis, non placet: non enim ex his verbis intelligitur aurea pluuia,
 de qua sic interpretes Græcus: ἰσθρῆ δὲ ὅτι τοῖς ῥοδίωις χρυσὸν ἔβρεψεν
 ὁ ζεὺς ἐπεὶ παρῶτη γενωμένη τῇ ἀθηνῶν ἐδυσῆ. Ego vertissem potius,
 Hunc & opes propter diffudit vel demisit Iuppiter illis. Plura
 Strabo libro 14. & Brassicanus in illud Politiani in Nutricijs: Et
 irriguam pluuio Rhodon expetit auro. λεχαίλω Græcus Scho-
 liastes dicit significare herbam in lectos suppeditantem. Heflus
 tamen, ἀλχιαλόν ἄντρονα ἰδὲ πῆλεον λεχαίλω interpretatur: Posi-
 tamq; in litore curuo Antronem & Pteleon coniugia semper
 amantem. Ego malim, Antronem inq; thoros Pteleum herbam
 suppeditantem. Apud Vallam nulla fit Antronis mentio. Sequi-
 tur apud Homerum: τῆδε καὶ ἀμφιδρυφὸς ἀλοχῶ φυλάκη ἐλέλειπτο καὶ
 δόμῳ ἡμιτελής: vbi Heflus, Multis quem luger ademptum Coni-
 uix Laodame lacrymis, defertaq; charo Rege domus. Valla peius:
 Cuius mors magnum Amphidryphæ vxori; magnum desolatæ
 N 3 domui,

domui, magnum etiam bellacibus socijs desiderium reliquit. Ego sic vertissem, Scissis quem luget vniſque Laodamia genis Phylacæ deferta domusq; Imperfecta, hunc de Danais. Hic vterque omisit domum inchoatam: quod si omittatur, perierit apud Lucianum in dialogo Proteſilai alluſio, ad hunc Homericū locum: ἀπαθανον, inquit, ἡμιτελή μὲ τὸν δῖμον χίρον ἢ τὴν νεογαμὸν γυναικὰ καταλιπαρῶν. Mox pro, Macedumq; remouit in oras. id est, καὶ αἰθίορον πύλασεν, malim, quos Æthiicam appulit oris. Pro, Et Dius ex Alyba patria procul aduenientes, malim, Atque Hodius patria ex Alyba. Rectè Hessus libro 4. Sternit Halizonum ductorem gentis adacto In pectus mucrone Hodium.

Expenduntur aliquot Euripidis in Iphigenia Aulidensi loca.

CAPVT X.

S I Euripides ducum Græcorum nomina ab Homero accepit, quod quidem ita esse mihi persuadeo, perperā apud illum ἰκνεύς legitur in Iphigenia Aulidensi, pro γυνεύς, & Ἰάφριον, pro δαέλπῳ. Nam cum Homerus, γυνεύς δ' ἐκ κίφης ἦγε δ'ύω καὶ εἴκοσι νῆας. apud Euripidem vulgo legitur hoc nauium numero mutato: αἰνιάων ἢ δ'ώδεκα πτόλοι ναῶν ἦσαν ὧν ἀναξ ἰκνεύς ἦρχε, ἢ δ' αὖ πέντε ἠλιδος δυνάστερες ἕς ἐπειὸς ἀνόμαζε πᾶς λεώς. εὐρυτῷ δ' ἀνασσε ἦσαν δε, λακίρητον δ' ἄρη τάφριον ἦσαν ὧν μέγας ἀνασσε φυλέως λόχολμα τὰς ἐχίδνας λιπῶν νήσους. Erasmus, Bis senis aderant nauibus insuper Ænianoium cohortis, his præfectus Iuneus. Hos item sequuntur, Eurio duce, optimates Elidis: quos vniuersa plebes dicit Epeos. agmenq; agebant albireme Phyliaci manipuli. his ductor præerat Meges quem miserant Echidnæ insulæ. Hic ego, vt dixi, arbitror, legendum pro ἰκνεύς, γενεύς ex Homero; pro Ἰάφριον, δαέλπῳ, ex hoc eiusdem Homeri carmine: πολλὸς δ' ἔμβαινον ἐπιτοὶ ἢ μὲν ἄρ' ἀμφιμαχος καὶ δαέλτος ἠησοδάτω. nisi fortè per ἄρη Ἰάφριον intelligas militē Taphium siue Teleboarum, vt quidam apud Euripidem transtulit. Iam quin μέγας φυλέως λόχολμα valeat, Meges Phyleos vel Phylei proles aut filius, nemini potest esse dubium, cuius Homerus ibidem his verbis meminit: ἢ αὐθ' ἠγαμόνδε μέγας ἀτάλαντος ἀρνή φυλείδης ὃν ἐπιτε δ' αὖ φίλῳ ἐπιπτότα φυλεύς. Fauet etiam mihi Latinus interpret alter. Suspicio etiam pro ἐχίδνας, legendum esse ἐχίνας, ex illo Homeri

οἱ δ'

οἱ δ' ἐν δουλιχίῳ ἐχιδνῶν ἢ ἱεράων νήσων. vt Echinades insulæ intelligantur. Nam quæ fuerint insulæ Echidnæ, nondum reperi. Cæterum in Diodori Siculi interprete malè legitur, Aspectu simili Echinasijs pro Echinadibus. In hoc Homeri vertendo: ὀπυγας οἰετέας σαφύλη ὅππιν ὧτων εἴσους, tam Vallam quàm Hessum decepit vox ambigua σαφύλη, quæ paroxytonos, significat circinum, amussim vel perpendiculum, sed oxytonos vuam. Vertit autem Valla sic: Ambæ in tergis vuam imitantes. Hessus: Tergoribus teretes referentes mollibus vuas. Valla tamen impressus habet: Ambæ in cæteris vuam innitentes. non dubito tamen eum ita scripsisse, vt nos superius legimus. Hoc Adrianus Iunius optimè: Ardua ad æquantes adamussim terga. Nunc si placet Homeri scholiasten & Ammonium audiamus: οὐτως, inquit ille, ἴσους καὶ ἀναλόγους τοῖς νῶτοις ὡσπερ ἐσάδμη, σαφύλη καὶ ὁ τεκτονικός διακρίτης, οἱ ἢ τὴν ἐσάθμω λέβυσον. ἐστὶ δ' ἐπὶ ἐσάδμη χροινίον λεππὸν χροῖνον μίληφιν ἢ μέλανι ὅσιν σημειόμενοι ἀπορροῦσι τὰ ξύλα. σαφύλην ὀξυτονουμενον, inquit Ammonius, ὡς ἀλλήν, καὶ σαφύλην βαρυτονῶς ὡς μελέτω διαφέρειν φησὶ πολεμαῖῳ ἐν δ' αὐτῆρα κῆρῶν ἐν ὀδυσειᾷ περσοφιδίῳ. τὸ μὲν καὶ βαρυτονουμένον, φησιν, ὄνομα ἐστὶ τῆς χροῖνίου μολλέδου παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἰβῆ. τὸ ἢ ὀξυτονουμένον ἐστὶ ὀπυγας. ὁ αὐτὸς δ' ἀλλήν ἐν δ' αὐτῆρα φησὶ ἐν ἠλιάδι περσοφιδίῳ καὶ λέξιν φησὶν οὐτως. σαφύλη ἐστὶν ὧτων εἴσους. hæctenus ille. Quare malim hic vertere: Terga velut rectam quadrantes plane adamussim. Strabo & Eustathius: ἀφνειοὶ ζελεῖται λέγων ἢ ἀπὸ λήμης πηδὸς ἀφνειῶν. hæc eorum verba secutus hic Hessus ἀφνειοὶ καὶ, Diuitijs celebres, vertit, sed Aphnæi celebres, qui dicunt hoc populi esse nomē. Nam quod in quibusdam exemplaribus est: Ex Enetis vbi multorum, & apud Vallam est malorum, certum est à librarijs esse deprauatum, ex mulorum. Significat vox σαθμή idem quod σαφύλη, pro quo idem Hessus apud Theocritum malè σαθμόν. id est, stabulum, vertit, vt notauit Ioannes Hartungus.

Lucianus de pice Bruttia restitutus.

CAPVT XI.

A P V D Lucianū in Pseudomante, locus est in hac miscellanea obseruatione minimè à nobis prætermittendus, σκαλασὸν δ' ἐστὸ ὅτιν ἐκ πίπης βηρυπίας καὶ ἀσφάλτου. καὶ λίθου τῷ διαφανοῦς τετειμένον. Vbi omnino βηρυπίας vel βερηπίας, legendū hoc sensu: Hoc autem collyrium

rium constat picē Bruttia, & bitumine, & lapide speculari trito. ex Dioscoride, Plinio, Celso, Scribonio, & Strabone, cuius vnus testimonio contenti erimus. τὴν δὲ ὑπερ τ' ὁπλεων τούτων μεσόγραμμα βρέπιοι κατέχουσι καὶ πόλις ἐν ταῦτα μακέρπον καὶ ὁ δρυμὸς ὁ φέρων τ' ἀρίστου πώπην ἢν βρεπτιανὴν ὕλουαν καλοῦσιν. id est, Regionem super has vrbes mediterraneam Bruttij tenent, & vrbs hic est Mainertium. & silua ferens præstantissimam picem, quam Brutianam siluam vocant. Erasmus lapidem perspicuum & picem Beryttiam vertit. De lapide speculari videndus Ægineta: σπειλάειον, inquit, οἱ τ' διὰ τῆς σφαιλάειον ἢ πινες ἀντὶ σφαιλάειον ἐν ταῖς θυρίσι χροῶνται, διὸ καὶ διαφανές προσαρρορεύει. id est, Specularium, vel vt alij per ph specularium, quo quidam pro speculis vtuntur in fenestris, quare & Diaphanes appellatur. Plutarchus de placitis Philosophorum lib. 3. cap. 5. καὶ μὲν ἐν εὐθείας ὁρῶμεν τὰ ἐν ἀέρι καὶ τὰ διὰ τῆς λίθου τῆς διαυγῶν καὶ κεράτων. Vbi Budæus, per gemmas perlucens. Cælius, per lapides perspicuos. Quod autem apud Strabonem legamus, βρεπτιανὴν ὕλουαν, non, βρεπτιανὴν σίλειαν, quod interpretes putauit valere, quam Brutianam vocant, omiſſa voce silua: spero hoc omnes doctos approbaturus; tametsi Hermolaus in Corollario ipsam picem vocatam esse putet à Strabone Brutianam siluam, cuius propterea verba hic adiecimus. Nec, inquit, Brutianam siluam quamobrem vocari eam picem dicat Strabo, comperi. Nō enim siluam vinum pro picato significari crediderim, hætenus Hermolaus. Eradendum itaque est, quod habent Lexica Græcolatina βρηπτιανὴ πώπην, Pix Beryttia. Lucian.

Polybius castigatur, & Brettios esse Bruttios docetur.

CAPVT XII.

DIONYSIVS, quem Perihegeten appellant, de Lucanis & Bruttij agens: ἀρχὴ δὲ, inquit, λακιανοὶ καὶ βρέπτιοι ἀνδρες ἕασσι. Hæc verba enarrans Eustathius episcopus Thesalonicensis: βρέπτιοι διὰ τῆς ἢ βρέπτιοι διὰ τῆς δύο π. βρέπτιοι δὲ καλοῦνται ἀπὸ βρέπτιου ἢ οὐ ἕσκαλοις. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι λακιανοὶ βρεπτιοὺς τοὺς ὑπερταῖς καλοῦσιν. ὅποιοι, φησι, καὶ οὗτοι οἱ τὰ πρῶτα ποιμαίνοντες ὕπερον ὑπὸ ἀνέσεως ἐλαδευώσαντες ἀπέστησαν. Vtitur hic Strabonis testimonio, cuius ex 6. hic verba

verba subiecimus: ἀνόμαστον τὸ ἐστὶν ὑπὸ λακιανῶν, βρεπτιοὺς γὰρ καλοῦσι τοὺς ὑπερταῖς. ἀπέστησαν δὲ ὡς φησι ποιμαίνοντες αὐτοὺς ὑπερταῖς ὑπὸ ἀνέσεως ἐλαδευώσαντες, ἢ ἢ καὶ ἐπερὰ τὸ δῖον διαυγῶν καὶ ἐτάραξεν ἀπυπτος πρὸς ἀπυπτος. καὶ καθόλου μὲν δὴ ταῦτα καὶ λακιανῶν καὶ βρεπτιῶν λέγομεν. ἀπὸ γὰρ λαίου πρῶτη πόλις ἐστὶ τῆς βρεπτιῶν Ἰεμέση, Ἰεμέσαν δὲ οἱ νῦν καλοῦσιν αὐσόνων κλίσημα ὕπερον δὲ καὶ αἰτωλῶν τῆς μετὰ θόαντος ὡς ἐξέβαλον βρέπτιοι. βρεπτιοὺς τ' ἐπέπεισαν ἀνὴρας τῆς ἰωμαῖοι. id est, Nomen genti inditum est à Lucanis, Bruttios enim Lucani transfugas vocant. Defecerunt autem, vt aiunt, cū prius ipsorū pastores fuisset postea remissius degentes, inq; libertatem se afferuerunt atque defecerunt, qua tempestate Dion aduersus Dionysium exercitu comparato omnes in omnes concitauit. Atqui hæc in vniuersum de Lucanis & Bruttij referimus. A Lao enim prima Bruttia regionis vrbs Temela (Templam autem nunc vocant) hanc Auloni condiderunt. Post illos eam habuerunt Ætoli Thoantis comites, quos expulere Bruttij. Bruttios autem attriuerunt Annibal & Romani. Quod ipsum scribit his etiam verbis Diodorus Siculus lib. 16. ἐπὶ τῶν τούτων καὶ μὲν τὴν ἰταλίαν ἠδρῶδη περὶ τὴν λακιανίαν πᾶνθ' ἀνδράπων πανταχόθεν μυγιάδων, πλείους δὲ δέλων δραπέτῶν ἔτοι. δὲ τὸ μὲν πρῶτον λισρικὸν ἐνεθήσαντο βίον, καὶ διὰ τῆς ἐν ταῖς ἀρχαυλαίας καὶ καταδρομαῖς σωθήθειαν ἔχον τειβὴν καὶ μελέπην τῆς καὶ πώλεμον ἔργων. διὸ καὶ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσι πρῶτον ἐπὶ ἐξωρίων εἰς αὐξήσῃ ἀξιολογώτερον κατέστησαν. καὶ πρῶτον μὲν τερνίαν πόλιν ἐκπόλιορκήσαντες δῆρπασαν, ἐπειτ' ἀρπαγῶνιον, καὶ θυρῶνιον, καὶ πολλὰς ἄλλας χειρωσάμενοι κοινὴν πολιτείαν σωθήθειον, καὶ προσσηρορεύθησαν βρέπτιοι, διὰ τὸ πλείους εἶναι δούλους. καὶ γὰρ τὴν ἐξωρίων διάλειπον οἱ δραπέται βρέπτιοι προσσηρορεύοντο. Apud Polybium in vndecimi libri eclogis perperam, nisi fallor, legitur: τῆτο δὲ ἔστιν ἐν ἀλίφουσιλειομένον τῆς βρεπτιανίας εἰς πᾶν βραχέως ἴσπος ἀννίκου, pro βρεπτιανίης. id est, agri Bruttij, quemadmodum libro 1. κατασύρας δὲ τὴν λοκρίδα καὶ τὴν βρεπτιανὴν χώραν. id est, Brutianam regionem, tam et si vertitur illic: Annibale exiguus Britannia locis incluso. Idem Polybius in initio decimi: βρέπτιοι γὰρ λακιανοὶ καὶ πνεα μέρη τῆς σαυνιτῆς. vbi Interpres, Etenim Brettij & Leucani & nonnullæ Saunitarū partes. cū vertere debuerit, Nam Bruttij & Lucani & nonnullæ Sānitium partes. Idem in nono: ποιισάμενον δὲ τὴν πρῆσαν διὰ τῆς σαυνιτίας καὶ τῆς βρεπτιῶν. Discorides, τοιαύτη δὲ ἔστιν ἡ λυκαυτικὴ καὶ βρηπτιανὴ δύο

φύσεων ἐχόμεναί τῶσδε ἀμα καὶ ῥητινῆς. Dion etiam mendose habet libro 42. ἔσε τὴν βρεθλιανίαν ἦλθε, pro βρεθλίαν, vt ingeniose obseruauit Xylander. Sigonius hanc vocem per geminum tt scribendam afflerit.

Indicantur aliquot lapsus interpretis Polybij.

CAPVT XIII.

SUNT & alij eiusdem interpretis manifesti lapsus, quorum nonnullos hic indicare visum est, & securo lectori quasi aurem vellere. Nam vbi Græcè in initio eclogarum libri 7. τὰ λεοντιὰ καλούμενα πεδία καὶ τὴν γεωργήσιμον χώραν. vertit ille, ad cāpos Leontinos sic dictos, & Georgesimam regionem: cum vertere debuerit, regionem culturæ aptam, quemadmodum pontifex Sipuntinus est interpretatus eandem vocem libro 1. ὕψ' ἧς ὁ πεπεχόμενος ἴσθατο εὐβάτοτο ὑπάρχει καὶ γεωργήσιμος, peruiam & culturæ aptissimam vertens. Non minus absurdum est quod idem libro 8. καθηγεμόνα τὸν φιλούμενον ἔχων καὶ παρεσκεδασμένον σὺν ἀρχεῖον αὐτὸν πρὸς τὴν διαπεταμένον χεῖραν transtulit, & præeuntem habens Philumenum, cui & Synagrium ad constitutum vsum addiderat, præfertim cum paulò post, σὺν ἀρχεῖον, rectè, suem syluestrem, reddiderit. Idem ῥινοπούλλω, id est, μικρῶν πυλλῶν auctore Hefychio, putauit proprium esse portæ nomen, & Rhinopylam vertit, cum ipsemet alibi Liuium secutus, rectè, portulam, verterit. Idem interpres pro Liuiο vertit Libium. Cæterum in eo quod ibidem legitur: ἔπειτα προσέειπε (vel, ἔπειτα προσέειπε, vt aliter inuenitur) παρὶν ὁ φύλαξ εὐθέως καταβαίτων πρὸς τὸ ῥινοπούλλω, vitiatus est Græcus codex, & legendum est, προσεβροίζησε, à verbo βροίζειν, quod σὺρήσειν auctore Eustathio significat, aut προσεσούεξε, id est, simularque affibilauit, vt antea: ἀλλ' ὁσὸς προσεσούεξε τὴν ἰείρα προσεβροίζου νυκλῶς, id est, sed quoties appropinquans mœnibus, sibilauerit per noctem. Idem in initio 6. libri ἰτακαίος, id est, Vticenses Itacæos & Itycæos est interpretatus, & in principio libri 14. τῆς ἰτύκης πολιορκίαν, obsidionē Itycæ, pro Vticæ dixit. Idem in eodem statim: οὐ γὰρ ἀπεγίνωσκε καὶ τῆς παιδίσκης αὐτὴν ἡδὴ κόρον ἔχειν. id est, non enim desperabar & puellæ eum iam satietatē cepisse. Loquitur autē de Sophonisba Syphacis vxore. Liuius hoc ita: Si fortè iam fatias amoris in vxore ex multa copia eum cepisset. Interpres Polybij sic

fic vertit: Haud enim desperabat esse illum iam saturū Pedisca. & mox: σὺν τῇ Ἰούτοις ἀμα καὶ τῆς παιδίσκης, ἧς ἦν θυλάτης μὲν ἀσδρῶνα σὺν στρατηγῷ, γυνὴ δὲ τῆς σύφακτο, κατὰ τὸν ἑπὶ τὸν δεομένης καὶ λιπαρούσης οἶμα καὶ μὴ καταλιπεῖν ἐν τοιούτοις καιροῖς κερηδιονίους ἐπεισθε, καὶ προσέειπε τοῖς περὶ τὸν ἀσδρῶνα ὁ νομάς .i. Præterea etiam Sophonisba puella, quæ erat filia quidē Asdrubalis imperatoris, vxor verò Syphacis, vt supra dixi, orante & obsecrante, vt arbitror, ne desereret in talibus temporibus Carthaginīeses, persuasus est Numida (Syphax) & postulatis animum intendit. Hic interpres iterum: Præterea quoniam & Pedisca, quæ filia erat ducis Asdrubalis & Sophacis vxor, cuius & supra memini, precabatur, & obsecrabat ne Carthaginīeses in eiusmodi temporibus desereret. Numas ille acquieuit & obsecrationibus huiusmodi attendit. Deinde in eodem libro: ἔδωκε πρῶτον μὲν τὰς τῆς ἀσάτων σημαίας, ἐπὶ δὲ ταύταις ἰὰς τῆς ἀρλίμπιων. Locauit primo loco quidem hastatorum signa, post hæc verò principiorum signa. Idem lib. 15. πρῶτον μὲν τοὺς ἀσάτους καὶ ἰὰς τούτων σημαίας ἐν διασήμεσιν, ἐπὶ δὲ τούτοις τὰς ἀρλίμπιας. Item: καὶ δὴ πρὸ τούτων πρὸ πρῶτον σὺν ἔχων ἑπιπρόντες τὰς τῆς ἀσάτων σημαίας. Deinde: ἰδὲ δὲ πρὸ τῆς ἀσάτων ἡπὲρ καταβῆτι. Postremò: οὐ μὴν ἀλλὰ τοὺς τραυματίας μὲν εἰς Ἰουπίσω τῆς περὶ τὴν ἀσάτων κομισάμενος (ita enim legendum est, non νομισάμενος) τὰς δὲ ἐπιθώκοντας τῆς ἀσάτων ἀναγελεσάμενος. Omnibus his locis interpres vertit, perperā: Primum quidem instabilium signa præponit; postea verò subijcit primores. Primum instabiles ac leues vnā cum signis suis per interualla locauit, illis subiecit principum cohortes. Et hoc pacto confusè in signa instabilium ac leuium agminum irruebant. Tam ab ipsis quàm à leuibus agminibus trucidabātur. Idem interpres: Vulneratis tamen post aciem asportatis retro & illis qui leuia agmina sequebantur. Si meminisset locum libri 6. ἴσοις δὲ τούτοις τοὺς ἀσάτους. Lascarem vertisse rectè, lis pares hastati; nunquam tam turpiter errasset interpres. Vt supra interpres Polybij georgesimam, pro, culturæ aptā, ita interpres Epitomes Strabonis, malè, Perasimum, pro peruio. libro 8.

Delentur alie in Polybio macule. CAPVT XIV.

SCRIBIT Suidas in voce ἀζαδουλῆς ex Timæo, quæ Polybiū

in duodecimo mendosum in integrum restituere possunt: Prius igitur Suidæ verba afferam. ἀγαδοκλής, οὗτος ἐγένετο Ἰύραυνος, καὶ ὡς φησὶ Ἰμίαιος καὶ ἄλλοι ἠλικίαν κοινὸς πόρνος· ἔτοιμος τοῖς ἀκρατεστέτοις, κολοῖς, τεύχεσι. πάντων ἤβουλομένων τοῖς ὄπαιεν ἐμφοροῦσαν ἡλιόμοσος. δε ὅτε ἀπέθανε τὴν γυναῖκα φασὶ κατακλαυόμενον αὐτὸν οὕτω ἐβλήθη. Ἦ δ' ἐκ ἐγὼ σε, Ἦ δ' οὐκ ἐμέ σὺ; ὅτι ὅ ἐκ φύσεως ἀνάγκη μεγάλα ψροτερήματα γερνέουσι (sic enim legendum ex Polybio, non γέρονε) περὶ τὸν ἀγαδοκλήα τοῦτον δῆλον. εἰς γὰρ τὰς συρκοῦσας παρ' αἰς ἐβλήθη φεύγων τὸν ἔσχατον, τὸν καπνὸν, τὸν πλὸν, περὶ τὴν ἠλικίαν ἀλωκαίδεκα ἔτη γερνῶς, καὶ μετὰ πνα χρόνον ὀρμηθεῖς, ἀπὸ τοιαύτης ὑποθέσεως, κύειται μὲν ἐγένετο πάσης σικελίας, μεγίστους ὃ κινδύνοισ ἀπέβησε κερκιδονίους. τέλος ἐγγηρέσας Ἦ δυναιεῖα κατέσρεψε τὸν βίον βασιλεὺς προσαρροδόμενος. Ascripti etiam Polybij verba, vt ex eis Suidæ quibusdā vulneribus mederi facilius queas: ἐπὶ κερκιδονίῳ ἄλλος ἰσθρίας, φησὶ Ἰμίαιος γερνέουσι τὸν ἀγαδοκλήα καὶ ἄλλοι ἠλικίαν κοινὸν πόρνον, ἔτοιμον τοῖς ἀκρατεστέτοις καλύων τεύχεσιν πάντων ἤβουλομένων τὴς ὄπαιεν ἐμφοροῦσαν γερνόντι. φησὶ ὃ Ἰουδαῖοις ὅτ' ἀπέθανε ἡ γυναῖκα φασὶ κατακλαυόμενον αὐτὸν οὕτω ἐβλήθη. Ἦ δ' ἐκ ἐγὼ σε; Ἦ δ' οὐκ ἐμέ σὺ; ἐν γὰρ τούτοις πάλιν, οὐ μόνον αὐτὸς ἐπεφθόγγατα καὶ περὶ δημοχάρους, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπερβολὴν δαυμάσειε τῆς πικρίας. ὅτι γὰρ ἐκ φύσεως ἀνάγκη μεγάλα ψροτερήματα γερνέουσι περὶ τὸν ἀγαδοκλήα τοῦτο. δῆλον ὅτι ἐξ αὐτοῦ ὃν ὁ Ἰμίαιος ἀποφαίνει. εἰ γὰρ εἰς τὰς συρκοῦσας φεύγων ἔσχατον τὸν καπνὸν τὸν πλὸν, περὶ τὴν ἠλικίαν ἀλωκαίδεκα γερνῶς καὶ μετὰ πνα χρόνον ὀρμηθεῖς ἀπὸ τοιαύτης ὑποθέσεως κύειται μὲν ἐβλήθη πάσης σικελίας, μεγίστους ὃ κινδύνοισ ἀπέβησε κερκιδονίους. Ἦ δ' ἐγγηρέσας Ἦ δυναιεῖα κατέσρεψε τὸν βίον βασιλεὺς προσαρροδόμενος. εἰς οὐκ ἀνάγκη μεγάλα γερνέουσι καὶ δαυμάσειον τὸν ἀγαδοκλήα. Idem libro 15. de Dionysio & Agathocle tyrannis agens: ἐκείνων γὰρ ὁ μὲν ἔτερος ἐκ δημοτικῆς καὶ τυραννικῆς ὑποθέσεως ὀρμηθεῖς, ὁ δὲ ἀγαδοκλής ὡς ὁ Ἰμίαιος ἀποκώπλων φησὶ, κερκιδονίους ἀρχὸν καὶ κατακλαυόμενον τὸν ἔσχατον καὶ τὸν καπνὸν ἢ καὶ νέειται εἰς τὰς συρκοῦσας. Constat iam opinor legendum esse non καλύων τεύχεσιν πάντων ἤβουλομένων τοῖς ὄπαιεν, sed κολοῖς, τεύχεσιν πάντων ἤβουλομένων τοῖς ὄπαιεν. id est, gracculum, buteonem, de quibus aibus & toto hoc loco vide Cesium libri 24. capite 4. Adhæc Ἦ δ' οὐκ ἐγὼ σε, τί δ' οὐκ ἐμέ σὺ; Id est, quid non ego tibi, quid tu non præstitisti mihi? Auctor est idem Cælius. Polybij, interpres absurdè vertit, Quare non ego te? & qua-

re non

re non tu me? Præterea legendum: περιγεννήθη φεύγων τὸν ἔσχατον, τὸν καπνὸν, τὸν πλὸν, περὶ τὴν ἠλικίαν ἀλωκαίδεκα γερνῶς, καὶ μετὰ πνα χρόνον ὀρμηθεῖς ἀπὸ τοιαύτης ὑποθέσεως. non παρ' αἰς ἐβλήθη, vt perperam est apud Suidā, non βοροπιδὸν καὶ τὸν καπνὸν, vt est in eclogis 15. libri, non ἀλωκαίδεκα γερνῶς, omilla voce ἔτι, vt Polybius libro 12. Nec ἀπὸ τοιαύτης ὑποθέσεως, quod interpres putat valere, cum ob huiusmodi causam venisset, cum significet profectus à tali initio.

Restituitur Ammiani locus deprauatissimus.

CAPVT XV.

CIRCUMFERTVR Ammiani Marcellini locus, longè deprauatissimus, ad hunc modum ex Ioanne Zonara & Socrate Scholastico legendus.

ἀλλ' ὅτε δὴ νύμφαι* ἄροσπρὴν καὶ ἄστυ χρεῖαν
 περιθόμεναι σήσαν ὃ εὐσεφείας καὶ ἀγίας
 καὶ τεῖχος* ἀστροῖο πολύστονον ἔσσε ὃ ἀλκας
 δὴ τότε μυρία φύλα πλυσσέρων ἀνδρῶπων
 ἀγροισ* ἐβλήθησαν κακὴν ὀπηγμένα ἀκλήν.
 ἰσρα* καλλιρόσιο πόρον διαβάντα σὺν αἰγμῆ
 καὶ σκυδικὴν ὀλέσει χάρην καὶ μύσδα γαίαν
 ἐρηϊκίης ὃ ἐπβάντα σὺν ἑλωτοῖσι μανομένησιν
 αὐτὸ κεν βιόταιο ἰέλ* καὶ πύτμον ἐπώσσοι.

Zonar. ἰσρὸν

Socrat. μὲν μαίροντα

Zonar. χιμμερῖοιο

Πυγελία quæ, & Strabo enarratus.

CAPVT XVI.

SVIDAS Πύγελαι. πόλις ἐν Ἦ ἰωνία τὰ Πύγελαι καλεῖν ὃ τὸ ὄνομα, ὅτι ἐστὶ μετ' ἀγαμέμνονος πινες νοσήσαντες τὰς πυγὰς ἐν αὐτῶν κατέμειναν. id est, Pygela vrbs in Ionia. inuenisse autem hoc nomen, aiunt, quoniam ex Agamemnonis comitibus quidam malè affectos pedes habentes hic permanferunt. In eandem sententiam Strabo libro 14. εἶτα Πύγελαι πολίχμιον ἰσρὸν ἔχον ἀρτέμειδος κερκιδονίους ἀγαμέμνονος οἰκόμενον ἀπὸ μέρους ἤβουλομένου λαῶν. πυγελίας γὰρ πνας καὶ γαρέδης καὶ κληθῆναι, κάμνοντας δ' ἀπὸ τῆς πάσης καταμείνουσι καὶ πυγῶν οἰκίαις ἢ δὲ ὀνόματι. id est, Deinde Pygela oppidulum templum habes Dianæ Munychiæ Agamemnonis opus habitatum à parte illius.

populi.

populi. Contigit enim quosdam eorum è podicibus laborare & vocari; cum autem ægrotarent ex morbo permanſiſſe, & for-
titos eſſe proprium nomen. Interpres ita vertit; vt quid
Strabo ſibi voluerit, nemo facile ex ipſius verbis aſſequi poſſit.
Nam quidam Pygalij nominati iam calamitatibus defatigati ibi
remanſerunt: Vnde locus nomen ab illis accepit. Pius non mul-
to melius: Pygela oppidum vbi Agamemnon Munychiæ Dianæ
templum edidit, & Pygalios dimiſit gentem morbis defatigatâ,
quos natibus agnatos Pygas vocant; vnde locus nomen accepit.
Eufſtathius: πυγῆς δὲ παρώνυμα καὶ τὰ περὶ τὴν ἀντικρυχίου, πάλαι μὲν
πύργελλα, περὶ ἧ τοῖς μετὰ ταῦτα φύργελλα λόγῳ ἀφθοράς.

*De Anaxogora Clazomenio, Anaximene
Mileſio, & Archelao Phyſico.*

CAPVT XVII.

SUPERIOR Strabonis locus admonuit, vt ex eiufdem libri
epitome ſœdam maculam eluerem. Ita enim illic legitur: *Ἀναξα-
γόρας ὁ φυσικὸς Ἀναξιμένους μὲν ἦν ὀμιλητὴς τῶ μιλησίου. Διδάσκαλος δὲ
Ἀρχέλαος ὁ φυσικὸς καὶ Εὐεπίδης ὁ ποιητὴς. vbi legendum: Διδάσκα-
λος δὲ Ἀρχέλαος τῶ φυσικοῦ καὶ Εὐεπίδου τῶ ποιητῶ. nam ipſe Strabo
ad hunc habet modum: Κλαζομένιος δὲ ἦν ἀνὴρ ἐπιφανὴς ἀναξαγόρας
ὁ φυσικὸς ἀναξιμένους ὀμιλητὴς τῶ μιλησίου. διήκουσε δὲ τούτου ἀρχέλαος ὁ
φυσικὸς καὶ εὐεπίδης ὁ ποιητὴς. id eſt, Clazomenius autem erat vir cla-
rus, Anaxagoras phyſicus Anaximenis Mileſij diſcipulus. Hunc
audiuere Archelaus phyſicus & Euripides poëta. Porro Anaxa-
goram Anaximenis, & Archelaum Anaxagoræ diſcipulum fuiſſe,
leges etiam apud Laërtium: *Ἀναξαγόρας, inquit, ἠγροβούλις ἢ εὐβά-
λου Κλαζομένιος οὗτος ἠκούσεν Ἀναξιμένους. Idem: Ἀρχέλαος Ἀθη-
ναῖος ἢ Μιλήσιος πατρὸς Ἀπολλοδώρου ὡς δὲ πνὲς μύδων μαθητὴς Ἀ-
ναξαγόρου. Moſchopolus in vita Euripidis: διήκουσε, inquit, δὲ καὶ
Ἀναξαγόρου τοῦ Κλαζομενίου. Thomas Magiſter in eiufdem vita:
ἐφοίτησε Ἀναξαγόρα.**

De Glu-

De Glutidis ſive Clytidis & Telliadis.

CAPVT XVIII.

VIR tum doctiſſimus tum candidiſſimus Petrus Victoriuſ
lectionum ſuarum libri 13. cap. 15. pro Ianundarum, docet le-
gendum eſſe Iamidarum apud Ciceronē in priore de Diuinatione,
ex Clemente Alexandrino, Pauſania & Pindaro; ſed de Glu-
tidis, quorum eodem loco meminit Cicero, nullam facit men-
tionem, fortè quodd putaret rem omnibus eſſe notam. Ego igitur
quod de eis reperi, hic aſcribendum duxi. Pauſanias ἠλικῶν β.
ἔ) δὲ καὶ μάντις ἐπαέστος τ κλυτιδῶν γένους ἦσαν ἐπὶ τῷ ἀπιδράματι τῷ
τελευτῷ ἔ) δὲ ἱερογλώσσων κλυτιδῶν γένος εὐχρημα ἔ) δὲ
μάντις ἀπ' ἰσοθέων αἶμα μελαμποδιδῶν.
μελαμποδος γ) δὲ ἦν τῶ ἀμυθῶνος μάντις τῶ δὲ οἰκλῆς, κλυτις δὲ ἀλκ-
μαίωνος τῶ ἀμφιαράου τῶ οἰκλῆος. id eſt, Eperatus autem dicit ſe eſſe
etiam vatem ex genere Clytidarum in fine epigrammatis.

*Vatum ſacrorum Clytidarum gloriuſ eſſe
Ortum diuina ſtirpe Melampodidum.*

Nam Mantius filius erat Melampodis Amythaonis filij. huius
autem Oicles. Clytius autem filius Alcmaonis fuit Amphiarai
Oiclis filij. Homerus Odyſſ. de Melampode: *γένεατο δ' ἀντιφά-
τῳ καὶ μάντιον ἦε κραταῖω. Herodotus in Calliope de Tiſameno vate:
τὸν ἐόντα ἠλείων καὶ γένος ἱαμιδέων κλυτιδῶν. Philoſtratus quoque
vitæ Apollonij Tyanei libro 5. Tunc Apollonius, lamidæ, in-
quit, & Telliadæ & Clytiadæ & omnis omnino Melampodida-
rum diuinatione delirauit, optime vir, tam multa de igne locuta.
Hæc Apollonij interpres. De altero fortè Clytio loquitur Chre-
ſtodori carmen libro epigrammatum 5.*

*εἰς ἠλκὴν κλυτις μὲν ἀμύχανος, εἶχε ἧ δὲ δὸς
χῆρας ὀμοπτεκέας κρυφίης κήρυκας ἀνίης.*

Et Apuleius de dæmonio Socratis, ſi credimus caſtigationi Pij.
Telliæ meminit Herodotus in Vrania: *οἱ φωνέες ἔχοντες μάντιν τελε-
λίω τὸν ἠλείων. Idem in Calliope de Hegēſtrato Mardonij vate:
μάντιν ἔχων ἠγροβῆρατον ἀνδρα ἠλείωντε καὶ ἔ) δὲ τελλιαδέων ὄντα λογι-
μώτατον. Pauſanias in Phocicis: ὁ δὲ ἠλείος ἦν τελλίας δὲ καὶ ταυτὰ
τοῖς φωνέων ἐμυχανήσατο ἐς ταύς δευτελοῦς. Item: ὁ δὲ χῶρον ἐ) τοῖς
ἀρχουσι*

ἀρχουσιν ἔχων μεγάλῳ μάντις ὀηλεῖται ἦν . καὶ ἐς τὸν τελλίαν τοῖς φωνεῦσι τῆς σωτηρίας ἐπέκειντο ἐλπίδες. Amasæus Pausaniæ superiorē locum longè aliter est interpretatus, quem si quis sequi malit, habet hic ascripta eius verba. Melampus enim Amythaonem vatem patrem habuit. Filium ipse Ioclen genuit. Mantij autem filius alterius est in Odyssææ. Polyphides qui fuit pater Theoclymeni.

Quàm variè dicatur Græcè ferè vel plerunquæ.

CAPVT XIX.

LEVI A sunt quæ in hoc caput conieci, sed quæ tamē magnos viros in pudendos errores traxerint : ὡς ἐπίπτω, ὡς ὀπιπολύ, inquit Suidas, λέγεται δὲ τῆτο καὶ ὡς πλῆθει. δίων ὁ συγγραφεὺς πολλαχρὸν κέχρηται ἢ λέξει, καὶ ἐν Ῥωμαίων 15. πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ὡς πλῆθει τὸ μὲν εὐλυχρὸν τρασύναται, τὸ δὲ κακοπεργῶν μετεάξειν. καὶ τοῦτου, τὸ μὲν δεδιδὸς σφρονεῖν, τὸ δὲ δαρσῶν ἀκολασαίνειν. ἐπὶ πλέον δ' ἐν ἐπιείκῃ τῆτο ἐφωράθη . καὶ ἐν τεισκαδεκάτῳ . καὶ τοὶ πέφυκε ὡς πλῆθει τὸ μὲν βέβαιον ἐν βεβαυτῆται, τὸ δὲ ἐξῆρροπον ἐν τάρχως διανοίας ὑπάρχειν, id est, ὡς ἐπίπτω ὡς ὀπιπολύ, Latine ferè, plerunquæ significant. Dicitur autem hoc etiam per ὡς πλῆθει. Dion historicus, multis in locis vsus est hac phrasi, & in Rerum Romanarum libro 17. Solent enim etiam alioqui ferè res secundæ temeritate vti, at res aduersæ modestia. Atque ex eo quicquid metuit temperantia vti, at quicquid sibi cōfidit intemperanter viuere. Frequentissimè autem apud hunc inuentum est hoc ὡς πλῆθει. & libro 13. Atqui consuevit ferè constantia ex tarditate, inconstantia ex properatione mentis existere. Pollux, ὡς Ἰοπολύ, ὡς ὀπιπολύ, ὡς τὸ ἐπίπτω, ὡς ὀπιποπέισον ὀπιποπολύ, ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθει, ὡς ἐπιταπολλά. τοῦτο μὲν γὰρ ἀλέξιος ἐν ποιησίᾳ εἴρηκεν, ὡς ὀπιπολλά τοῦτο ποιῶ. τὸ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος ὁ αὐτὸς ἐν διδύμοις. Plato in Symposio : πολυγνώμονες εἰδὲ δόξουσι, ἀγνώμονες ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος ὄντες. Sed quia Suidas dicit Dionem immodicum fuisse in vtendo hac loquendi formula, collegimus hic eiusdē plura exempla lib. 43. ἐπεὶ νῦν γε οὐδὲ εἰς οὐτὲ ἐπὶ ἐνιαυτὸν, ἔτε ἐσπείω δειμῖνου χρόνον ὡς πλῆθει σὺν ἐτέρῳ πνὶ ἀρχεῖ. Hoc Alciatus interpretatur, rarè pro plerunquæ libro 48. πειθὸν τι σφῆψιδύρων οἷα αἱ γυναῖκες γυμὰ ὡς πλῆθει ἀδύρουσαι πρέφουσι.

πρέφουσι . vbi Blancus malè vertit, multitudinis causa. libro 52. πολέμιον γὰρ αὐτῷ αὐτὸ ἐπὶ τῆτο τὸ κρατοῦν ὡς πλῆθει γίνεται. Vbi nec Leonicens Italicus, nec Claudius Gallicus interpres rectè ex Leonicenso : *Comme contre la multitude*. Idem libro 53. αἱ μὲν ἀρχαὶ αἱ ἐν σφῆψιδύρων ὡς πλῆθει γυμῶνται . Libro 54. καὶ οὐχ ὡς πλῆθει νῦν αὐτοὶ ἐαυτοῖς ἔχουσι κρατοῦς ὀνομάτων οὐς ἀν' ἐδελήσαν ὡς πλῆθει ποιῶνται. Hic Xylander has voces profusè nō attigit in sua interpretatione, lib. 60. ἄλλως δὲ ἔντε τῆ σφῆψιδύρων καὶ ἐν τῆ νικητήρια σφῆψιδύρων ὡς πλῆθει ἐδημοσίδων. Hic rursus malè Gallicus interpres ex Leonicenso : *Venoit en public*. Item : οὐ πάντα ἴσα ἐς τὸ συμβέριον ἐσέφερον αὐτὸς ἀνεγνώσκων, ἀλλὰ τὰ ταμίαια τῆν γε σφῆψιδύρων, καὶ παρὼν ὡς γε πλῆθει ἀνελέμεθα ἐδίδω. Idem in Vespasiano : ἐν τῷ τῆν Μάταιων ὡς πλῆθει ἐποιεῖτο . Idem in Tito : καὶ αὐτὸ ἐν αὐτῷ καὶ ἐπὶ τῆτο ὡς πλῆθει γίνεται. Idem in Seuero : δημοκρατουμένηται τῆ ὡς πλῆθει καὶ λησεύουσι ἡδιστα. In eodem : ἡρίσα τῆ ἢ κατ' ἐαυτὸν ἢ μετὰ σφῆψιδύρων οὐκ ἐν ἑαυτῷ ἐπὶ ἐκείνου δὲν ὡς πλῆθει, ἐπειτα ἐξαρθεῖς τὰς τῆλοιπὰ ἀπεσδιώκει. Vbi ὡς πλῆθει perperam impressum est, pro ὡς πλῆθει. Idem : αὐτῆ τῆ γὰρ πεδία ὡς πλῆθει οὔσαι.

Amanidas Pylas siue Portas legendum esse, non Manidas.

CAPVT XX.

PRÆCLARE illos de studiosa cohorte mereri semper sum arbitratus, qui obscura aut deprauata auctorum loca aut illustrare aut restituere conatur. Quare dictionem apud Polybium acephalon visum est nobis capiti suo reddere. Sic autem vulgo legitur in libro 12. λέγω τῆ σφῆψιδύρων ἐν κικιλία (ἡ κικιλία malè illic est) γυμῶνται Ἀλεξάνδρου παρὰ δαρείον . ἐν ἡ σφῆψιδύρων μὲν Ἀλεξάνδρον ἡδὲ δειπορεῦσθαι τὰ σενὰ καὶ τὰς λεζομένους ἐν τῆ κικιλία (ἡ κικιλία iterū illic legitur) πύλας. δαρείον δὲ χρησάμενον τῆ δειπῆ μανιδίων λεζομένον πύλων πορείᾳ κρατάραι μετὰ τῆς δειπῆ μανιδίων ἐν κικιλία (ἡ κικιλία malè denuo illic est.) hic pro μανιδίων, legendum ἀμανιδίων ex Q. Curtio, Arrhiano, Cicerone, Strabone, & cæteris. Fortè, inquit Curtius, eadem nocte & Alexander ad fauces, quibus Syria aditur, & Darius ad eum locum, quem Amanicas Pylas vocant, peruenit. Arrhianus, ὑπερβαλὼν δὲ τὸ σφῆψιδύρων τὸ καὶ τὰς πύλας τὰς ἀμανικὰς καλεμένας ὡς ἐπὶ ἰσθμὸν περὶ γ. Curtius : Aberat ea regio quinquaginta stadia ab aditu

quo Ciliciam intramus, Pylas incolæ dicunt, arctissimas fauces, munimenta quæ manu ponimus naturali situ imitante. Cicero libro 2. Familiarium: Interea cum meis copijs omnibus vexavi Amanienfes hostes sempiternos. multi occisi, capti, reliqui dissipati: castella munita improuiso aduentu capta & incensa. ita victoria iusta Imperator appellatus apud Iffum, quo in loco, vt sæpe ex te audiui, Clitarchus tibi narrauit Darium ab Alexandro esse superatum. Strabo: εἴτα ἀμωίδες πύλαι ὑφορμον ἔχουσαι εἰς αἶς τελευτᾶ τὸ ἀμωιδὸν ὄρεθ, ἀπὸ τοῦ ταύρου κελθῆκον, ὃ ἴης κελκίας ἀπέρκει) κτλ τὸ πρὸς τὸ μέρηθ. Idem vitium inuenitur in Tabyrio pro Itabyrio apud Appianum vtroque interprete conuiente.

Castigatur ex Plutarcho Stobæus, & ex Stobæo Plutarchus.

CAPVT XXI.

FERI non potest vt eorum auctorum, quorum scripta intercederint, loca mendosa sarciantur, nisi ex exemplarium collatione. Hanc nos ratione secuti coniunximus Bacchylidis Melici locum apud Stobæum, capite de Pace, cum eodẽ à Plutarcho in Numa in testimonium vocato, tamen non nominato auctore:

Ἰκίλει δέ τε θνατοῖσιν εἰρήνη μεγάλη,
πρῶτον ἢ μελιγλώσων ἀοιδῶν ἀνδρα
δουδαλέων ἱ ἐπιβωμῶν θεοῖσι αἰδῆθ βωῶν
ξανθᾶ φλογὶ μυρία πρὸς εὐπείρων τε μήλων
γυμνασίον τε νέοις ἀλλῶν τε ἢ κόμων μέλι.
ἐν ᾗ σπαροδέτοισι πῶρπαξιν αἰθῶν ἀεργῶν
ἰσοπέλονθ ἔλχεάτε λοσχάτα,
ξίφρα ἱ ἀμφάκκα δάμναθ, χελκῆων
δ' ἐκῆπι σιλπήγων κλύπεσ, ἐδὲ σιλᾶθ μελίφρων ὕπνηθ
ἔωδ βλεφάρων ἀμθ δὲ θάλκει κέαρ
συμποσίον δ' ἐρεθῆθ ἐρίδενθ ἀργαί,
πυθικὸί θ' ὕμνοι φλέγονθ. Hic pro τίθενθ Gesnerus ἰδέσθ
mauult, & pro θάλκει, θάλπει, & ita interpretatur:

*Res maximas mortalibus producit pax,
Nempè diuitias & suauissimorum cantuum flores.
Hac efficit vt in pulchris deorum aris boum mandentur
Flammis partes fuluis & lanigerarum pecudum.*

Hæc

*Hæc facit vt gymnasia iuuenes & tibias conuiuia q. curent,
Tum in ferro ligatis scutorum ansis (vel annulis) nigrorum
araneorum*

*Tela insunt & hasta præferrate,
Ancipites q. gladij iacent. non autem aene
Resonant amplius tubæ, neque dulcis excutitur somnus
A genis, qui suauiter præcordia fouet:
Quin dulcium conuiuiorum pleni sunt vici,
Et amatoriam cantilena flagrant.*

Nunc Plutarchum consideremus: ἐν δὲ σπαροδέτοις πορπάξιν ἐνδᾶδ' ἀεργῶν ἔργα ἢ εὐρὸς δάμναθ ἔλχεάτε λοσχάτα, ξίφρα ἱ ἀμφάκκα χελκῆων δ' οὐκῆπι σιλπήγων κλύπεθ, ἐδὲ σιλᾶται μελίφρων ὕπνηθ ἔωδ βλεφάρων. Ex hoc Plutarchi loco lego apud Stobæum: ξίφρα ἱ ἀμφάκκα εὐρὸς δάμναθ. id est, Rubigo consumit & ἀεργῶν vltima circumflexa. Reliqua apud Stobæum sunt meliora. Nihil oberit Lapi interpretis Plutarchi quoque verba subiecisse. Hic callentis opus humor q. domatur Arachnes, Enfes ancipites hasta q. longior. Area iam nusquam superest tuba ducere somnos: Non ipsi placidos palpebra tollitur. Henricus Steph. pag. 250. Parit autem mortalibus pax dea magna diuitias & carminum flores ex mellitis linguis prodeuntium, aris q. super affabrefactis dijs incenduntur fulua flamma femora boum, lanigerarum q. ouium: gymnasia que iuuenes, & tibias & comeffationes curæ habent. At in reuinctis ferro clypeis nigrorum araneorum tela sunt, hastas q. cuspidatas & enfes ancipites ærugo consumit. & cetera.

Ex Polybio Stobæus restitutus.

CAPVT XXII.

Adducitur eodem loco Eurypidis ex Chresphonte carmen ex Polybio restituendum:

εἰρήνη βαθύπλουτε ἢ χελκῆ μακάρων θεῶν
ζήλω μοι σέθεν αἶς χρονίζεις
δεδοικῆθ ἢ μὴ πρὶν πόνους ἀπὸ βάλη με γήρας
πρὶν* ἢ χρονίσαν* ἀρβείδε ἄερον
ἢ χελκῆ χρονοῖς ἀοιδᾶς φιλοσεφάνους ἢ κάμοις.

Hæc & plura Stobæus. Nunc vicissim videamus Polybium:

P 2

εἰρήνη

εἰρήνη βαδύπλουτε καλλιῆτα μακάρων θεῶν
 ζῆλον μοι σέθεν ὡς χρονίζεις.
 δέδοικα, ὃ μὴ πρὶν ἑστὶ βάλῃ με γῆρας
 πρὶν ἂν χερσεύων προσιδεῖν ἴσταν
 καὶ καλλιχόροις εἰοδαῖς φιλοσεφάνου, τε κἀμοῖς.

Hæc ille libro 13. Annotauerat Gefnerus, pro καλλιχρόνοις fortè legendum, καλλιχόροις, quam illius coniecturam esse veram videre, hinc licet; tamen in alijs minus felix fuit illius diuinatio.

*Militia plebi volenti erat, Sallustium dixisse, imitatione
 Græcorum. CAPVT XXIII.*

BUDÆVS in commentarijs Græcæ linguæ: Apud Latinos, inquit, non legi hanc quam subijciam locutionem Gregorij: ἐπιταξάντων ὅσα βουλομένοις ἦν. id est, Illuserunt arbitrato suo. Admonuit me tamen vir mihi amicus loci apud Tacitum libro 1. Vt bellum quibusque inuitis aut volentibus erat. Et in vita Agricola: Quibus bellū volentibus erat. Hactenus Budæus. Ego apud Tacitum inueni: Vt bellum quibusque inuitis aut cupientibus erat, non, vt legit Budæus, volentibus erat. Notauit tales phrasas Rhenanus apud Tacitum, alias præterea multas, vt ex lib. 19. Cæteris q. remanere, & in verba Vespasiani adigi volentibus fuit, deleta dictione, liberum, quæ prius abundabat. & libro 15. hæc atq; alia plebi volenti fuere. Vbi vulgo, valentia, legitur. Mirum est autem Budæum nullam apud Latinos similem phrasin obseruasse, præsertim cum Priscianus Grammaticus Græcæ phrasi: ἐν βουλομένοις ἢ τοῦτοις ἀκούειν. qui locus extat apud Demosthenem πρὸ σεφάνου, statim hanc subijciat Latinam similem ex bello Iugurthino Sallustij. Neque plebi militia volenti putabatur. Vbi ego legendum puto: Cæterum supplementum etiam latus decreuerat, & quia neque plebi militia volenti erat, putabatur Marius aut belli vsum aut studia vulgi amissurus. Riuus hic tacet neque quicquam mutat. Quare suspicor illius manufcriptos codices etiã hoc loco fuisse deprauatos, quemadmodum & illos tres quos olim apud virum clarissimum mihiq; amicissimū Petrum Nannium vidi. Nam cum ego amicè ab illo postulassẽ, vt superiore Sallustij

Sallustij locum quæreret, rescripsit mihi quæ huic capiti inferere visum est.

Tres scriptos Sallustios inspexi, nihil in ijs locis variant à communibus exemplaribus: neque eam operam alijs mandauit, sed proximis litteris meam sedulitatem tibi nõ scripsi. Hactenus ille.

Vt igitur nostram lectionem putemus veram, facit tum Priscianus, tum alter apud Sallustium in eodẽ bello locus superiori par. Præterea, inquit, alios super vallum in munimentis locare, vigiliis ipsè circumire non tam diffidentia futura quæ imperauisset, quàm vt militibus exæquatus cum Imperatore labor volentibus esset. Huic videtur simile illud Liuij libro 21. grande periculum Lilybæo maritimis q. ciuitatibus esse, & quibusdam volentibus nouas res fore. Macrobius Saturnaliorum lib. 2. cap. 9. Et si vobis volentibus erit aliqua eius quæ memoria suggesserit relaturus sum. Idem libro 6. figuras verò quas traxit de vetustate, si vobis volentibus erit, cum repentina memoria suggesserit enumerabo.

Restitutum & enarratum apud Parthenium in Eroticis locis.

CAPVT XXIV.

Et s quæ doctissimè & diligentissimè collecta sunt à Budæo ex Platone εἰ σοὶ ἡδεμένῳ ἐστὶ: & ex Antiphonè; ἐὰν ὑμῖν ἡδομένοις ἦ. id est, Si hoc vobis gratum est: simile est hoc Parthenij in 2. capite Eroticã: πρὸ δὲ ἀρεῆς καὶ ἀπὸ ἧν ἡ μόνῃ ἡδομένῳ. πολυμήλη γὰρ εἰδὼν τίς ἐχθρὸς αὐτῷ κρύφα σωπῆν. id est, Grata illi quoque erat mora. nam Polymele vna Æolidū capta illius amore, clam cum Vlyssè coibat. Impressi tamẽ codices ἡδομένην habent, pro ἡδεμένῳ. Traxit in manifestum errorem hæc vnus literulæ deprauatio aut certè huius phrasæ ignorantia Parthenij interpretem alioqui doctissimum, qui ita hunc locum transtulit: Huic ergo ipsi vnica erat filia, vnica dilecta. Polymela ea erat Æolidarum genere, quæ clam cum Vlyssè coibat. Præterea non cum verbo εἶδὼν tantum ponuntur hæc, vt Homerus dixit, ἐμοὶ δέκεν ἀσμένῳ εἶν, sed etiã cum γλυκῶς, vt Plutarchus in Alexandro dixit: ἀσμένῳ δὲ πρὸ ἀλεξάνδρου τὸ σφάλμα τῆς φωνῆς γλυκῶς. id est, Non autem ingratum Alexandro vocis lapsus fuisse. Synesius: καὶ βέγοιτο ἂν μοι βουλομένῳ κοινῶν ἀντὶν εἰς τὴν ἁμότημον ἱερασύνῃ προσδέξαις.

Deletur macula ex Plutarcho in posteriori de fortuna Alexandri.

CAPVT XXV.

SCRIBVNT Diodorus in 17. & Plutarchus in posteriore de fortuna Alexandri, Bagoam eunuchum & tribunum interfecto Ocho regnum tradidisse Arsæ, moxq; eodem interempto, ab eo Dario traditum Persarum imperium. Plutarchi verba quia mendosa erant, vt à nobis castigata sunt, hic subiici: ὃν χρεμίστιος ἵπ-
πῶ εἰς τὸν κύρου θρόνον ἐκάθισεν ὡς δαρείου τὸν υἱότινα πρότερον; ἢ πολε-
κίδης ἀνὴρ ὑπὸ γυμνακίδος, ὡς ἔφελεν δαρείος ὑπὸ ἀττοσῆς; ἐπὶ θύρας ὑπὸ
τὸ διάδημα τῆς βασιλείας ἦλθεν ὅσπερ εἰσυχθεὶς διὰ βαγῶα καὶ σολὴν ἐκιδυσά-
μενθ' ὡς ἀνδρὸν παρῆδεντο τὴν βασιλικὴν καὶ ἄρτοπαγίη κίτταεν. id est, Quem
adhinniens modò equus in Cyri solium euexit, vt olim Darium
Hystaspæ filium? aut quem euexit maritus blanditijs vxorij ad-
ductus, vt Xerxem Darius ab Atossa? Ad fores etiam regni dia-
dema illi venit, qui introductus per Bagoam eunuchum exuto
vestitu tabellarij regiam arrectam que citarim sumpsit. Vulgo
tamen in Græcis exemplaribus, non ὅσπερ εἰσυχθεὶς διὰ βαγῶα, sed
ὡς παύσους διαβαγῶαν, deprauatam lectionem secutus interpres,
vertit: Adhinniens modò equus in Cyri solium erexit, vt Dariū
olim Hystaspæ filium, aut quin id ei mulier eblandiebatur? ita vt
ad vestibulum ei diadema accederet vltro, aut vt Parysatis Dia-
bigæ. Quod in eodem libro rectè legitur: καμφοδὶ ἦσαν οἱ περὶ λυ-
κωνα τὸν σκάρφην. id est, Comædus fuit Lycon ille Scarphenis. La-
tinus magni nominis interpres, ita transtulit: At Comædi fue-
runt Lycon & Scapheus. Scarphes vrbis, vnde gentile Scarpheus
fit, meminit Homerus in Catalogo. Brusonius ineptius: Sca-
pheus comædus cùm in comædia versum flagitatorium
inferuisset, ardens decem talenta dedit
Alexander.

LIBER

LIBER QVINTVS.

Plutarchi in Cicerone locus ex Budæi sententia enarratus.

CAPVT I.

INTERPRETATI sunt tum alij tum nuper clarissimus &
doctissimus vir Sebastianus Corradus vitam Ciceronis ex Plu-
tarcho, in qua cùm multa præclare vel diuinè potius dixerit, hoc
quod hic subiiciã laudare non possum. Plutarchi verba ad hunc
habent modum: ἀλλ' ἢ δόξα δεινὴ τὸν λόγον ὡσπερ βαρῆν σποκλύσου τῆς
ψυχῆς καὶ τὰ τῶν πολλῶν ἀναμύρξααζ παρῶν δι' ὀμιλίαν καὶ συνήθειαν τοῖς
πλιτδομένοις, ἀν μήτις εὐ μάλα φυλαττόμενθ' οὕτω συμφέρῃ τοῖς ἐκλῶς,
ὡς ἦν παραγμάτων ἀσῆς, οὐ ἦν ἐπὶ τοῖς παραγμοσι παιδῶν συμμεδέξων.
Hæc verba in Quæstura sua ita reddidit: Sed gloria magna est
opinionis, vt animi sordes, eluere, & affectiones vulgi, quæ pro-
pter vsum & consuetudinem Rempublicam administrantibus,
innascuntur, abstergere, nisi quis se valde custodiens, ita cum his
qui non curant, consentiat, vt rerum ipsarum non affectionum
quæ rebus insunt, particeps esse velit. Ego ex Budæi sententia po-
tius hunc locum enarrauero, partim ex voce ἀναμύρξααζ, partim
ex verbo συμφέρομαι. Verùm gloriæ, inquit, cupiditas non ægrè ra-
tionem ex animo eluit, veluti tincturam quandã ex philosophiæ
studio quæsitam & inductam, affectus q; populares imbuunt & in-
urit. Nisi qui vitam philosophicam instituit, cum multa cautione
in publicum prodeat, & ad Reipublicæ administrationem acce-
dat, hoc est, vnum se è multis faciat, qui studium sapientiæ non
attigerunt. Apud Budeū tamen pro σποκλύσου, ἐνεπικλύσου est, quod
non placet. Ad hæc καὶ τὸν γὰρ παρῶν χρόνον ἐν βίῳ εὐλαβῶς διήγε, καὶ
ταῖς ἀρχαῖς ἀκτιρῶς προσήει, καὶ περιμελεῖτο. vertit Corradus: Primum
tempus cautè traducebat, nec honores cupidè petebat, sed eos
negligere videbatur. Nec Achilles Lochius, quem ille citat, me-
lius: Pigrè publicis dignitatibus velut eas quodam modo in cō-
temptū haberet,ingere batur. Nam vterq; περιμελεῖτο actiua signi-
ficatione, cùm passiuè sit accipiendū vt valeat, cōtemptui erat, &
negligebatur. κατιμελῶ καὶ περιμελῶ, inquit Budæus, ἴδ' ἴαν ἀμυλῶ.
Chryso-

Chrysoſtomus de dignitate ſacerdotali lib. 3. *μή περ τις γυμνὸν εὐρών ἴσπου ἢ περιμαλκμένον πάλιν ἢ κερσίαν πάλιν.* id eſt, Necubi nudo quis aut neglecto loco inuento.

Caſtigantur Xenophon & Herodotus in vocibus εὐδημοσύνη & εὐδηνήθησιν, & notantur Hesiodi & Synefii interpretes. Caſtigantur obiter Theophrastus & Dioscorides.

CAPVT II.

BVDÆVS in cōmentarijs εὐδημοσύνη, inquit, concinna rerum digeſtio, condecens rerum deſcriptio. Xenophon in 8. *παιδείας. κελὸν δὲ γὰρ ἦγετο ὁ κύριος καὶ ἐν οἴκῳ ἔῃ δὴ πηδύματα ἢ εὐδημοσύνη.* Item : ταῦτα οὖν καὶ ἐπιμέλετο ταύτης ἢ εὐδημοσύνης μάρισα. Idem eodem loco : πολὺ δὲ ἐπὶ κάλλιον ἐνδομίζε τὴν ἡδὴ στρατιωτικῶν φυλῶν εὐδημοσύνην. Suidas citato primo Xenophontis loco rectè εὐδημοσύνην. Tria tamen hæc loca in impreſſis Xenophontis libris perperam εὐδημοσύνην habent. Hesiodi interpres malè etiam induſtriam interpretatur εὐδημοσύνην, & κερκοδημοσύνην ignauiam, in his verſibus :

— εὐδημοσύνη γὰρ ἀρίστη θνητοῖς ἀνθρώποις κερκοδημοσύνη ἢ κερκίση.

quæ dictiones mendose per u illic leguntur ſaltem in contextu. Scholiaſtes tamen rectè εὐδημοσύνη legit, & interpretatur ἴδ' κελῶς διατίθειδ' καὶ οἰκονομεῖν πνα τὰ ἐαυτῶ. Synefius in priore de prouidentia vitur, οὐκ ἐπαίτουσα, inquit, τῆς εὐδημοσύνης ἢ δειῶν. id eſt, τῆς εὐ ἐχρύσης καὶ εὐδέτου ἰάξεως καὶ εὐχίμου δημιουργίας, vt apud Dionysium explicat hanc vocem Scholiaſtes. Æschylus Choëphoris *δμοκλι γμαίνες δωμάτων εὐθήμονες τὲ ἴσιν ἑσπρέπδες εὐ πδεῖσαι τὰ κατὰ τὸν οἶκον.* Apollonij interpres, εὐθήμονι, in primo interpretatur, εὐ διατεθειμένῳ, εὐρύθμῳ, εὐποιήτῳ. δεινὰ γὰρ τὸ ποιῆσαι inquit. Synefij tamen alioqui doctus interpres vertit, de diuina tranquillitate animi nihil percipiunt, putans idem valere quod εὐθυμία. Tragicus apud Plutarchum 380. *καὶ δ' ὅπλα λείπει καὶ γνάθους εὐθυμίας.* Eodem planè modo apud Herodotum in primo mendose legitur : ἀνὰ τ' ἐδραμον ἀντικὰ καὶ εὐδηνήθησιν, cùm legendum ſit per η εὐδυνήθησιν. Apud Dionem libro 44. *τοῖς ἄλλοις παῶν εὐδυνήθησιν.* Leonicens perperam per u legendum putauit, quod conſtat ex Gallica Claudij interpretatione, quæ habet *corrigerent.* id eſt, corrigebant.

gebant. Vitium eſt etiam apud Theophrastum libro 3, cap. 18. *καὶ γὰρ, inquit, τοῖς φύλλοις πλείον διαφέρει, ἢ τε μικρότητι καὶ τῶν γωνοειδῶν καὶ εὐθυμότερα ἔῃ.* Nam Plinius concinniora vertit, εὐδημιότερα legens, quem ſequuntur Marcellus & Ruellius concinniora interpretantes, ſed εὐδημιότερα legendum eſſe, pro εὐθυμότερα, tum hic, tum apud Dioſcoridem in Hedera non viderūt. Oribasius cum vulgata lectione ἐρυθρὰ habet.

Expenditur Polybij locum. CAPVT III.

IN ſubiectis Polybij de caſtrorum metatione verbis videtur ſubefſe aliquid vitij. Quare ea hic proponenda putauit : *ἐπεὶ δ' ἂν ἀποδείξωσι τοὺς ἑσπῶτοις, μετὰ ταῦτα χλιάρχοις κερκίσι, ἰεσπαις καὶ δέκα μὲν ἐκ ἡδὴ πέντε ἐνιαυτοῖς ἐχόντων ἡδὴ στρατείας, δέκα δ' ἄλλοις σὺν τούτοις ἐκ ἡδὴ δέκα ἡδὴ λοιπῶν. τοὺς μὲν ἰσπῆεις δέκα, τοὺς δὲ πεζοὺς ἔξ. οὗς δὲ στρατείας τελῶν κατὰ ἀνέλιπον ἐν ταῖς τετραδμήοντι καὶ ἔξ ἔτεσι ἐπὶ ἡμεῶς.* Hæc verba ita Latina fecit Ianus Laſcaris : Poſtequam declarauere conſules, tribunos militum conſtituūt, quatuordecim quidem ex ijs, quibus quinque annua ſtipendia facta ſunt : decem autem alios præter hos, ex ijs qui reliqua fecerint. equites fanè qui decem : pedites verò ex ijs qui ſextum & quadageſimum ætatis annum attigerūt, quos in neceſſitate Reipublicæ duntaxat ſtipendia facere eſt opus. Ego hunc locum multò aliter & interpretandum & legendum & interpretandum cenſeo ; nempe ad hunc modum : *δέκα ἢ ἄλλοις σὺν τούτοις. ἐκ ἡδὴ δέκα ἡδὴ λοιπῶν, τοὺς μὲν ἰσπῆεις δ'. τοὺς δὲ πεζοὺς ἔξ. οὗς δὲ ἔξ & cætera.* hoc ſenſu : Præter hos decem quoque alios. Ex his decem reliquis, quatuor quidè equites, ſex verò pedites. Quos oportet facere neceſſariò ſtipendia intra quadraginta ſex annos ætatis.

Adagium, Locrorum pactum, ſive fœdus, ex Polybio & Polyano explicatum.

CAPVT IV.

Λοκρῶν σύνθημα, inquit Zenobius, *παροιμία τάπειται ἐπὶ ἡδὴ κερκοκρουμένων. Λοκροὶ γὰρ τὰς συνθηκὰς πρὸς τοὺς πελοποννησίους περὶ ὄντες μετὰ τὰ ἔξ*

τὰ ἤδη ἠεκελεύειν ἄν ἐλέγοντο. οἱ δ' ἔπι τοὺς σικλοὺς ἠπάπει· ἡ δὲ ἡγελογοσάμενοι.
 Locrensiū pactum, inquit Erasmus. de fœdifragis dictum. Locri enim fœdere prodito quod cum Peloponnesijs inierāt, ad Heraclicidarum partes defecerunt. vel, ut quibusdam placet, quodd Siculos illuferint non præstita fide. hæctenus Erasmus. Historiam hanc cum neuter retulerit, nos hic ex Polybij duodecima epitome & Polyæno ascripsimus. *Σικωθῆκαι δὲ*, inquit Polybius, *πρὸς τὸ τὸς κρι τὴν ἑλλάδα λοκροῖς οὐκ ἦσαν, ἔτι ἐλέγοντο παρ' αὐτοῖς γερμέναι πρὸς μὲν τοὶ σικελῆς πάντες εἶχον ἐν τῷ ἀδάσει πρὸ ἄν ἐλεγον τὴν χώραν ἐν ἣ νῦν κατοικῶσι καταπαγέντων αὐτοῦς ἐκείνων ἢ πρὸς δεξαμένον δια τὸν φόβον ὁμιλογίας ποιήσαντο τοιαύτης, ἢ μὴν ἐνοήσαν αὐτοῖς ἢ κοινῇ τὴν χώραν ἕξιν ἕως ἀν ἐπιβαίνωσι τῇ χώρῃ (aliter τῇ γῆ) ταύτῃ, καὶ τὰς κεφαλὰς ἐπὶ τοῖς ἄμοις φορῶσι. τούτων δὲ ἡ δὲ ὄρων γινόμενων φασὶ τοὺς λοκροὺς εἰς μὲν τὰ πάλματα τῷ ἑσπιδιμάτων ἐμβελόντας γῆν, ἐπὶ δὲ τὸ σῶμα τῷ σκορόδων κεφαλὰς ἀφανεῖς ἑσπιδιμένους οὕτω ποιήσαντες τοὺς ὄρους. κάπειτα τὴν γῆν ἐμβελόντας ἐκ τῷ ἑσπιδιμάτων τὰς δὲ κεφαλὰς ἡ δὲ σκορόδων ἑσπιδιμάτας μετ' οὐ πάλυ κάρου τῷ ἀπασόντῃ ἐκβαλεῖν τοὺς σικλοὺς ἐκ τῆς χώρας. id est, Fœdera autem cum Græcis neque Locri habuere, neque dicebantur apud eos fuisse, sed cum Siculis omnes per manus tradita habebant, de quibus dicebant, quod quo tempore primo accessu occupassent Siculos tenētes eam regionem, in qua nunc ipsi habitarent, attonitis & præ metu eos accipientibus Siculis fœdera iniuerunt huiusmodi. profecto se beneuolos fore eis & cōmuniter regionē habituros tantisper dum terræ illi ingrederetur & capita super humeros ferrent. Cùm tale iusurandū fieret, aiunt Locros in sola calceamentorū iniecta terra, & capitibus allij corpori clam impositis, ita demum concepisse iusurandū. postea verò terra ἐ calceis eiecta, & allij capitibus proiectis, non multò post per occasionē eos expulisse Siculos ex illa regione. Polyæni Interpretis libro 6. Locri Italici fœdus cum Siculis facientes allij capita sub tunicis super humeros imposuerunt, & terram iniectā calceis sub pedibus habentes, iurarunt se firmam ac solidā ipsam Rempublicam conseruaturus, donec eam terram calcarent, & capita in humeris ferrent. Iuriiurando fidem habētes Siculos omnes postriede interfecerūt, quasi iam non amplius in eadem terra ingredientes, neque capita in humeris ferentes.*

Parthenij

Parthenij interpretis lapsus indicatur. Adhuc quid uel
 ei, vel κερία, proprie significet.

CAPVT V.

Parthenij interpres, cum alibi saepe, tū in capite Eroticōn 24. fœdē est lapsus. *θεπάλζων δὲ τῷ φωνῇ τὸν ἱππαρινόν εἶπεν ἀπεκλονήσαι. ὁ δὲ παῖς ἀναγκάστως σκότος ὄντ' αὐτῷ παῖς κερίαν τὸν ἱππαρινόν.* id est, Hipparinus autem Thessalorum sermonem voce representans, dixit se Hipparinū occidisse. Puer verò agrè id ferens, per tenebras infligit Hipparino vulnus lethale. Interpres hoc ita conuertit: Thessalica autem simulata voce Hipparinū adoriebatur. Puer ergo indignatus, proprium herum Hipparinū in tenebris ferit, nimirum pro κερίαν, κέρων legens. Herodotus in Thalia: *ὡς οἱ κερίη ἐδῶξε τετύφθαι, εἶρετο δὲ κερύβυζης.* id est, Cùm lethale vulnus sibi visus esset accepisse, percontatus est Cambyles. Valla: Tanquam opportuna adferendum, ut sibi videbatur. κέρει, igitur inter cætera lethalis significat, & κερία siue κέρειος πληγὴ lethale vulnus, κέρειον μέλ. lastale membrum. Homerus Iliad. 3.

ἀλλ' ἱππ. εἰτεῖρετο τὸν βάλεν ἰθ

δι. ἀλέξανδρ. ἐλένης. πόσις ἢ κέρμοιο

ἀκρίω κερύκου φῆν, ὅδι τε πρὸ τῷ τῆς ἱππων

κράνιῳ ἐμπερούσει, μέλισσα δὲ κέρειον ὄσιν, id est, ut interpres

Græcus, *εὐκλειρον πρὸς θάνατον, ὀπιπιδυλον.* id est, loco morri obnoxio, ut rectè Valla. Diuus Ioannes Chrysofostomus *πρὶ ταπεινοφρασύνης. ἢ καθ' ἀφ' ἑλασ. δεξαμένη βέλ. ἐν κερίῳ τῷ σῶματ.* id est, in vitalibus vel vitali siue lethali membro. Vbi eius interpres: Quemadmodum cerua telum corpore fixum ferens. Chrysofostomus *πρὶ τῷ μὴ ἀναδεμαδίξεν ὡς ὀπιπιδυλον μέλοις γηρομένης ὀποκοπίης.* id est, velut præcipui & vitalis membri defectione. Idem lib. 3. De dignitate sacerdotali: *κῆ πέτις γυμνὸν εὐράν. ἴσπον ἢ περιμελημένον πληξῆ κερίαν πληγῆν.* id est, ut rectè vertit Germanus Brixius: Necubi nudo quis aut neglecto loco depræhenso, lethale vulnus afferat. Lucianus in Imaginibus: *καὶ τὸ πρῶμα ἢ πον κέρειον.* id est, & vulnus minus lethale. Vbi Oplōpæus: *Vulnere quodam non admodum tempestiuo te confauciabit.*

Pollux: *πρὸς τὸ τῆς πληγῆς κέρειον.* Item: *ἀμφοῖν γὰ κέρια.*

Q 2

Xenophon

Xenophon in 5. institutionis Cyri : *καίριος μὲν πληγῆς ἀμάρτανει, τύπη ἢ αὐτὸν εἰς τὸν ὄμωμον.* id est, A lethali quidem vulnere aberrat, ut rectè illic Philelphus. Budæus notavit apud Herodotianum, *καίριος* esse communis generis. Testantur hoc ita esse subiecta exempla. Herodia 1. *πληγῆς καίριος ἀναιρῶν* : vbi Politianus, certissimis ictibus. Idem libro 4. *καίριος δὲ τὴν πληγῆς ἐπὶ τῆς κατακλιθεῖς Ἰερομένης.* Politianus, Cùm in ipsam iuncturam ferrù incidisset, lethali scilicet vulnere. Pollux, *αὐτὴ γὰρ ἐπὶ τούτων ἡ πληγὴ καίριος.* Herodiani libro 4. *Γένυς μὲν δὴ βραθεῖς καίριος περιχέας τὸ αἷμα τοῖς ἴσις μιστῶς σήθησι μετήλλαξε τὸν βίον.* id est, Geta quidè lethali vulnere accepto profusòq; supra matris pectus sanguine mortem cum vita commutavit. Politianus : *Quare irrupto fratris cubiculo, nihil eum tale expectantem supra matris pectus multo vndantem sanguine sæuus obtruncat. Miror autem cur Politianus illud in primo Herodiani θβάσις τῶ ἀκόντιω verterit, ita opportuno vulnere consecutus est.* Dion in Antonino : *ἔξαλειψεν ἐπεσσεχτὶ σπῆλαιχένου πᾶνυ πληγῆ καίριος.* Dionysius Halicarnassensis libro 3. *ὁ μὲν δὴ τὸ καίριον τραύμα λαβὼν εὐδύς ἐπεδήκει.* & in eadè pagella : *μυθεμίαν ἔχων πληγὴν καίριον.* Item : *μίαν ἐπὶ πληγὴν καίριον ἔξερέβηκας κλέινε τὸν ἀλκωνόν.* Diuus Bassilius in Grammatica exercitatione : *καίριος ἡ θανατηφόρος πληγὴ.* Memnon Heracleota : *πληγὴν καίριαν ἐνεκέν.* Dion in Domitiano : *καίριος ἐπὶ τῆς ἀνιχένου ἐπᾶνυ πληγῆ καίριος.* Polybius in fine secundi de Philopæmone : *τὸν μὲν ἴππον πεσέν πληγῆντα καίριος αὐτὸν δὲ πεζομαχοῦντα περιπεσέν τραύματι βιαίω.* Hic interpretis falsò : Cùm equus exanimis cecidisset, ipse transfixus cum incredibili animi robore expiravit. Plutarchus enim *καίριος μὲν οὐ Ἰερομένης, ἰσχυρᾶς δὲ τῆς πληγῆς.* Idem cum Plutarcho Pausanias & Linius.

Nomina duorum sacrilegorum Onomarchi & Philomeli ἀνεφαλα apud Polybium & Diodorum.

CAPVT. VI.

E ANDEM fortunam experti sunt apud Polybium libro 9. Onomarchus & apud Diodorum in fine libri 14. Philomelus factilegi : *καθ' ἑς γὰρ καρούς, ὁ νόμος καὶ φιλομήλου καταλα-*

καταλαβόμενοι δελφούς, εἰσεβῶς καὶ παρὰ νόμους ἐγένοντο κύριοι ἢ τῶ θεοῦ ζημιῶτων. Interpres Musculus, Quo namque tempore Nomarchus & Philomelus Delphos profecti impiè & iniquè dominiū sibi in pecunias Dei vsurparūt. Tu lege *νόμος* vna dictione, id est. Onomarchus & Philomelus Delphis in potestatem redactis. Diodorus : *καλλιθένης δ' ὁ ἰσοιοχέας ἐξελθε μὲν βίβλοις δέκα, τὴν ἢ τελευταίαν κατέπαυσε τῆς συντάξεως εἰς τὴν ὑπὸ τῶ μήλου τῶ φωνέως κατὰ λην τῶ ἐν δελφοῖς ἱεροῦ. mendosè pro, ὑπὸ τῶ φιλομήλου, quod confirmat libri 16. pag. 517. & 518. Δημόφιλος ἠρκίαι ἀπὸ τῆς κατακλιθεῖς τῶ ἐν δελφοῖς ἱεροῦ καὶ τῆς συλλήσεως τῶ μαντείου ὑπὸ φιλομήλου τῶ φωνέως. ἐγένετο δὲ ὁ πόντος ἐπὶ τῆ ἐν δελφῶ, ἕως τῆς φθορᾶς ἢ διανεμημένον τὰ ἱερὰ χεῖματα. καλλιθένης δὲ τὴν τῶν ἐλλωμῶν περιγμάτων ἰσορίαν γέγραφε ἐν βίβλοις δέκα καὶ κατέστροφεν εἰς τὴν κατὰ λην τῶ ἱεροῦ καὶ παρὰ νόμους φιλομήλου τῶ φωνέως. id est, Callisthenes autem Græcarum rerum historiam descripsit decem libris, & desijt in occupatione templi & scelere Philomeli Phocensis. Priora Diodori ex libro 14. verba Interpres quidam ineptè ad hunc interpretatus est modum : Callisthenes historiographus decem libros conscripsit, quorum postremutū in eum contextum finiuit qui à Melo Phocensī Delphico sacerdote compræhensus est. De hoc bello lege librum Diodori 16. & Pausaniam in Phocicis pa. 252. in editione Aldina.*

Προσκόπην quid Diodoro significet.

CAPVT VII.

Diodorus Siculus aliter vitur voce *προσκόπην*, quàm sit vsus Aristophanes in Vespis, ita illic loquens : *μὴ δὲ ἀπολώλεκε τὰς ἐμβόδας ἢ προσέμεινε τῶ σὺ τῶ τὸν δάκτυλον πιν .1. προσέπηαισε, προσέκραυσε.* Quo autem sensu hac dictione vsus sit Diodorus, ex subiectis liquabit : *ταῦτα δὲ καὶ τὸ ἐδὲ παρὰ ἴσοντες οὐχ ὅπως ἠγανάκισον ἢ προσέκοπτον ταῖς ψυχαῖς.* id est, aut offendebantur animis. Idem : *προσκόπην τας τὰς εἰς τὰ σεεσημέναι παρὰ νόμους.* id est, offensos delictis. Vbi Interpres, Mutuo sibi cultus impietatem obijcientes ; nimirum à verbo *σκόπην* putans esse deductum. Idem Diodorus libro 2. capite 2. *μυθελογουσι οἱ λογιώτατοι ἢ ἐλχαρίαν τὴν ἀφοδίστην προσκό-*

Ἰασον τῆι περιερημένη θεῶι Διονὺν ἀμβλαῖν ἐρωτα νεανίσκου πινὸς ἧστ' εὐόντων οὐκ ἀειδοῦς. id est, Fabulantur doctissimi quique indigenarū Venerem iratam prædictæ deæ vehementem amorem inieciſſe adoleſcentis cuiuſdam illi ſacrificantis non deformis. Interpres: Venerem aliquando quoniam ei dea factam. Idem libro 15. de Philoxeno: ὁ μὲν τύραννος περιεκόψας τοῖς ῥηθείσι καὶ καταμεμφάμενος ὅτι διὰ φθόνον ἐβλασφήμησε περιεστῆξε τοῖς ὑπερήταις ᾧδε χεῖμα ἀπαῖνει εἰς τὰς λατομίας. Et mox in eadem pagella: ὕστερον δ' ἐκ τῶν λόγων περιεκόψας ἀπὸ παντελῶς ἀπηλλοτριώθη. Et in lib. 13. τοὺς δὲ θεοὺς ἐκλίδε σελινοῦντ' οὐ χεῖρα προσκόψαντες τοῖς ἐνοικέσιν. In eclogis libri 31. De Perſeo: διὰ τὴν γὰρ χεῖνον φιλοψυχίης καὶ προσκόψας τοῖς φυλάκτουσι βαρβάρους κωλύμενος ἑσ' ἐκείνων ὕπνου τυχεῖν ἐτελεύτησεν. Castalio vertit: Cum custodes barbaros offendisset. Apud Pollucem superiorem Aristophanis locum citantem, malè ἐν τοῖς φησὶ legitur, προσφῆξι. Idem libro 5. capite 20. προσκρούει ἀπὸ, προσκρούει μοι, διαβέβλημαι πρὸς αὐτόν. Quod autè apud Hesychium & Varinum legitur, προσκόπην ἀμάρτανειν παραβλέπειν mendosum est: cum legi debeat addita voce vna προσκόπην ἀμάρτανειν. προσκοπῶν παραβλέπειν. Diodorus libro 13. ὅπως ὁ Διοκλῆς προσκόψατο τοῖς πῆδαισι, id est, vt offenderet. Idem libro 5. pag. 184. de Ægeο: διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς λύπης προσκόψαντα πρὸς τὴν αὐτὸν κατακρημίσαι.

Quid proτομή, & Eusebii castigatur ex Diodoro, & notatur Latinus Diodori Interpres.

CAPVT VIII.

AMMONIUS: εἰκὼν καὶ προτομή διαφέρει. εἰκὼν μὲν γὰρ ἔστιν ἐπὶ ἀνθρώπου. προτομή δὲ λέοντος, καὶ ἵππου καὶ ἧστ' ἄλλων. Hesychius, προτομή εἰκὼν βασιλική· ἕως τῆς ἀμφάλου τοῦ σώματος ἑστ' ἔστι. Est hæc dictio apud Eusebium De præparatione Euangelica deprauata; προτομήν enim legitur, pro προτομήν. Recta lectio extat apud Diodorum ipsum: τὸν μὲν γὰρ ψυχροπομπὸν ἐρμήν καὶ τὸν παλαιὸν νόμιμον παρ' αἰγυπτίοις ἀναγκαζόντα τὸ ἀπὸ τὸ τοῦ σώματος μέχρι πινὸς ᾧδε χεῖμα ἀπαῖνει τὴν τὴν κέρβερον προτομήν. id est, Nam animarum deductorem Mercurium, iuxta veterem legem apud Ægyptios, postquam Apidos corpus aliquod vsque deduxisset, tradere ei qui Cerberi imaginem gereret.

gereret. Interpres autem ita: Mercurium quoque secundum antiquos destinantem finxit mortuorum animas. Erat mos Ægyptijs Apis corpus reducentem aliquid propè astanti Cerbero abscissum porrigere. Idem alibi: ἐν ἔδει γὰρ ἧστ' τοῖς κατ' αἰγυπτιὸν διωδῆσαι περὶ τὴν κεφαλὴν λέοντων καὶ ταύρων καὶ δρακόντων προτομίας. Idem libro 4. Διαπλεύσει γὰρ αὐτὸν φασίν, οἱ μὲν ἐπὶ νεὸς ἐπὶ τῆς πρώτης προτομῆν ἐχούσης κροῦ, καὶ τὴν ἑλλῶν δυσφοροῦσαν ἐπὶ τῆι ναυτίᾳ καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τῷ τοίχῳ τῆς νεὸς ἐκκύπτουσαν εἰς τὴν θάλασσαν πρῶσιν. ἐνιοὶ δὲ φασὶ τὸν βασιλέα ἧστ' σκεδῶν ὄντα γαμβρὸν αἰήτου παρὰ τοῖς κολχοῖς δπηδμήσαι. id est, Traicisse mare autem ferunt eum quidam navi in prora arietis effigiem habente; atque Hellen ex nausea laborantem, ideoque ex nauis pariete caput proferentem, in mare decidisse. Alij tradunt Scytharum regem cum gener Ætæe esset, apud Colchos egisse. Interpres hoc multo aliter: Quippe nauigasse eum ferunt quidam in navi, cuius in prora signum fuerit arietis. quod Helle molestè ferens, cum in sponda nauis incumberet, in mare decidit. Alij tradunt Gambrium Scytharum regem in Colchos aduectum. Et libro 5. τοῖς ἢ ὀρνέων ἢ τετραπόδων ζώων ἐκτετυπωμένοι προτομαί. Apollonij interpres: φρούγες διαπλεύσει βουλόμενοι τὸν περὶ τὸν κρητεσκευασίαν ναῦν ἐχούσαν ἐγκεχυρμένην προτομήν ταύρου. Zenobius in Adagio, ἀδράστεια ἰέμεσις. εἶχεν γὰρ ἐπὶ ἧστ' ἀσπίδων οἱ μὲν προτομήν λέοντος, οἱ δὲ κέρου. Diodorus in primo, pagina vndecima: τὸν μὲν γὰρ ἀνοῦβιν περὶ τῆς κωπῆν, τὸν δὲ μακεδόνα λύκου προτομήν.

Ἐδικαώθησαν legendum esse apud Ciceronem.

CAPVT IX.

CICERO actione in Verrem septima. ἐδικαώθησαν inquit, hoc est, vt Siculi loquuntur, supplicio affecti ac necati sunt. Hic omnino legendum est ἐδικαώθησαν. Suidas enim δικαώμενος, καταζόμενος, δίκης ἵσχυράνων. Idem: δικαῶν δύο δικοὶ τότε καταζίν καὶ τὸ δικαίον νομίζεν. ὅπως Ἡρόδοτος δικαῶν τοῖς αὐτοῖς τοὺς αὐτὰς ἀμύνεσθαι οἷς δὴ καὶ αὐτοὶ ἐς ἀδικαίαν τοὺς ἐνδόντας τὴν ἀπρὰν ὑπῆρξαν ᾧδε χεῖμα ἀπαῖνει. καὶ αὐτὸς Ἀππιανὸς συμβάσεις ποιῆν ἐφ' οἷς ἀν' γὰρ οἱ δικαῶν, ἀντὶ τῆς δίκης

τῶ δὲ δίκαιον ἔστι νομιζέσθαι. καὶ Ἰωάννης ὁ ὕψιστος τὴν δικαιοσύνην λογίζονται κατασπασάσαστες ἡρώδων πολλὰ φόνον εἰς τὴν γαλιλίαν, δικαιοματικὰ εὐλόγους ἀφορμάς. ἔαυτον γὰρ νομιζόμενοι ἡμεῖς, ἕξιστος ἔστι δικαιοματικὰ μεγάλα.

Item: δικαιοσύνην κατὰ κριτίαν. δικαιοσύνην Λυσίας τὰς δικαιολογίας. Θουκυδίδης δὲ τὰς κολάσεις λέγει. Non est igitur, ut vult Cicero, tantum vox Sicula, sed etiam Attica. Ego Thucydidis locum quendam ex libro 8. hic ideo ascribendum putavi, οὐτ' εἰ ὑποπτεύοντο δικαιοσύνην ἐγγίγναιτο, ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχεν ὁ δῆμος. Vbi Scholiastes ἀντὶ τῆς κολάσεως, ἢ εἰς δίκαιον ἀπαγωγῆς, ἦτοι κριτίαν. Pollux testatur Platonem δικαιοσύνην dixisse, pro κολάσει λέγοντα. Suidas alio loco: ἐδικαίου, δίκαιον ἔστι. ἔλεγε καὶ τὴν βασιλείαν ἑαυτῶν ἀποδίδωσι τις, ἀλλὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν κύνει. ἐδικαίου ἔστι αὐτός. Ἀππιανός. Σύραξ δὲ ἡρώδην πυνδαυόμενος ἐπεχείρει διατάξαι διαλύσεις καὶ ἐδικαίου μήτε ῥωμαίοις λιβύης μήτε κερχιδόνους ἰταλίας ἀπαβαίνειν ἐπὶ πλεῖστον. ἦν δὲ τις ἀπειθῆ τοῖς πεπαισμένοις ἐπισημασμένοις. καὶ αὐτῶν, ὁ δὲ μάρτυρας ἀντιλέγειν γὰρ ἄπο οὐδὲ ἐν αὐτῶν ἐδικαίου. ἀντὶ τῆς κριτίαν, δίκαιον ἔστι ἐνόμιζεν. ἐδικαίου ἔστι δίκαιοι ἐκρίθησαν δίκης (ita enim legendum est, non δικαίως) δίκην ἐν ῥωμαίοις, ἐ. ἔλεγε γὰρ τῆς ἀπὸ τῆς πάντων ἀρχαίου ἀξιώσεως, καὶ ἐπὶ τὴν παλαιὰς ἑσθλὰς τοὺς ῥωμαίους φιλικίας, οὐκ ἠθέλησαν δικαιοσύνην, ἀλλ' ἐπεχείρησαν καὶ οἱ καμπενοὶ τῶ φιλίικῶ καὶ οἱ συρακούσιοι τῶ μισθικέλλου κερχιδόνων. καὶ ἐδικαίου ἔστι ἐν τῶ συνεδρίῳ, πολλὰ καὶ ἡρώδης ἐπὶ τῶν ἐξέσεων ταύτην ἐπὶ τῶ εἰρημένου σηματομένον. ὡς καὶ ἐν τῶ 15. πάντες ἀποδανεῖν ἐστὶ ἀξιοί, οὐ μὲν τοῖ καὶ ἐγὼ πάντας ὑμᾶς θανατώσω, ἀλλ' ὄλησθε γὰρ οὐς καὶ σωθήσθε ἢ δὴ δικαιοσύνην, τοὺς δὲ ἄλλοις ἀφίημι. καὶ ἀλλαχού ἢ πολλὰ καὶ ὁμοίως. Idem: ἐδικαίου, inquit, ἀντὶ τῆς κατέκριναν. οἱ δὲ ῥωμαῖοι κατακαυόμενοι αὐτὸν ἐδικαίου θανάτου. Haecenus Suidas. Collegimus & nos ex eis, qui extant, Dionis libris loca nonnulla, ex quibus manifestum fiet crebro verbo hoc eum esse usum. libro xxxvij. εὐθύς ἀντὶ τῆς π καὶ τὸ βαρύνοντο εὐνοίας οἱ δουροφόροι τῶ γέροντι εἶχον, ἐδικαίου. libro 40. καὶ ἐδικαίου ἐπὶ τε ἑτέροις πρὸς πολλοί. libro 43. ὅσοι μὲν ἐν δίκῃ ταύτῃ ἐδικαίου. libro 48. ὡς καὶ ὄνομα καὶ τὸν κράστον τὸν μάρτυρα ἐπὶ τῆς τῶ δικαιοσύνης λαβείν. lib. 49. αἱ δὲ ἀντάσεις ἐδικαίου. libro 52. τοῦτοίς μὲν γὰρ αὐτοὶ ἐκείνοι δικαιοσύνην. Item: ἐκείνοι δὲ δὴ πάντες δικαιοσύνην. libro 53. τὸ, τε γὰρ σασιάν πᾶν ἦτοι δικαιοσύνην πέπαι. libro 54. ἐν δὲ δὴ τῶ τότε παρόντι ὁ αὐγυστεὸς ἄλλοις μὲν πινὰς ἐδικαίου. Item: καὶ συγχέειν γὰρ ἐξω τῶ τεταλμένων ἀποπτόντας δικαίου ἐλύπη. lib. 56. μισήσαντες ὑμᾶς ἀντὶ δικαίου.

Item:

Item: μόνους τοὺς μὲν ἐαυτοῖς λυστελοῦντος ζήσαντας ἐδικαίου. Libro 58. καὶ ἡρώδης ἀναβασίων, καὶ ἄν οἱ δικαιοματικοὶ ἐβρίθοντο, κατίοντες. Et aliquantò post: καὶ οὕτω δικαιοματικὰ κατὰ τε ἡρώδης ἀναβασίων ἐβρίθοντο. Dion in Seuero: ὁ σελήριος τὰς τὰ τῶ νίχου φρονήσαντας ἐδικαίου. In eis Lexicis quæ ego vidi, perperam ἐδικαίου legitur.

Restituitur ex Polybio Suidas.

CAPVT X.

SUIDAS in voce φέρων mendosus est ex eclogis octavi libri Polybii restituendus. φέρων, inquit Suidas, τὸ φορέων. Πολύβιος. Τότε καὶ τὸν περιημένον ἦκεν ἔχοντα τὸν ὕν ἐν φέρων καὶ λιβύας ὡσεὶ χαλκίους. ὡς δὲ ἦγγιστος τῶ τείχεϊ, ἔλεγε ἀνοίγειν ταχέως, ὅτι βαρύνοντο. φέρουσι γὰρ ὕν ἀρχον ἐδὲ φύλαξ ἀνοίγει δαυμάτας τὴν εὐαργίαν, hic pro περιημένον legendum φιλούμενον. proq; ἢ ὕν, ἢ ὕν. Polybius enim ipse ita habet, ὅρμῶν τότε καὶ τὸν φιλούμενον ἔχοντα τὸν ὕν ἐν φέρων καὶ λιβύας ὡσεὶ χαλκίους. ἐξ ἀπέσειλαν ἐπὶ τὴν φρακτικὴν πύλιν βουλόμενον καὶ τὴν ἐξαρχίαν φέρων μὴ φιλοῦς ἐκ μᾶς ἐλπίδων. ἐξηγήθη τὴν ἐπιβολὴν αὐτῶν ἀλλ' ἐκ παρόντων. ὁ δὲ περὶ φέρων ἐγγίσιος τῶ τείχεϊ καὶ τὸν ἐπισημένον, ἐπὶ φέρων εὐνοίας, παρὶν ὁ φύλαξ εὐθέως καταβαίτων ἑσθλὰς τὴν ῥίνο πύλιν, τῶ δὲ ἐπισημένον ἐξωθεν ἀνοίγειν ταχέως ὅτι βαρύνοντο (φέρουσι γὰρ ὕν ἀρχον) ἀσμένως αἰούσας ὁ φύλαξ ἀνέφραξ μετὰ σπιδῆς ἐλατίζων καὶ ἑσθλὰς αὐτὸν πὶ διατείνοντο εὐαργίαν ἡρώδης περὶ φιλούμενον. Sic enim docemus legendum esse loco alio, non ut vulgo legitur φέρων vel φέρων. significat autem, affibila-uit. Notandum quoque est in nomine huius proditoris variare scriptores. Quem enim Liuius & Polybius Philumenū vocant, Appianus in Annibalis historia pag. 139. κωνονέα nominat, & Frontinus Eoneum mendose opinor pro Cononeum. Affirmare tamen nō possum an pro nomine hoc apud Polybium Nicon legatur, cum duo illic proditorum nomina ponat.

Emendatur alius Suida locus ex eodem Polybio.

CAPVT XI.

POLYBIUS in eclogis libri decimi tres ante se scripsisse tradit περὶ πυρσῶν, Æneam, Cleoxenum & Democritū, siue, ut habet R Suidæ

Suidæ codex, Democlitū. Sed apud Suidam pro *ἄφι πυρσῶν*, mendose legitur *ἄφι πυρσῶν κλεβξενος* κἢ *δημόκλειτος* ἔγραψεν *ἄφι πειρσῶν* ὡς τὴν *παραμυτιαν* ἐπεξεργάσατο *παλύβιος* ὁ μεγαλοπλίτης, ὡς λέγει ἐν τοῖς ἱστορουμένοις. Hanc Suidæ mendosam lectionem secutus auctor Onomastici scribit ita: Cleoxenus & Democlitus historiam de rebus Perficis scribere aggressi, quam inchoatam se in historijs factetur absoluisse Polybius Megalopolitanus. Auctor Suidas. *περὶ πυρσῶν* igitur est legendum, id est, de ratione ignis prænunciij in speculis ostendendi. Hoc ipsum rectè legitur in voce *αἰνείας* apud eundem Suidam: *Αἰνείας*, inquit, οὗτος ἔγραψε περὶ πυρσῶν ὡς φησι *παλύβιος*, κἢ *ἄφι στρατηγημάτων* Ἰσχυρήματα. *Ælianus* in initio *ἄφι τακτικῆς* huius *Æneæ* meminit his verbis: *ἐξεργάσατο δὲ τὴν τακτικὴν θεωρίαν αἰνείας* ἵε *διὰ πειρῶν κἢ στρατηγικὰ βιβλία* ἰκτινῶς *συνταξάμενος*. Polybij verba sunt hæc: *Αἰνείας δὲ βουληθεὶς διορθώσασθαι τὴν τοιαύτην θεωρίαν* ὁ *ἴα* *ἄφι ἡδὲ στρατηγητῶν ἰσομνημάτων* *συνταξάμενος* βεβήχην μὲν *παραβίβασε*, ἢ *γερμὴν* δέοντος *ἐκμὴν* *ἀμπελου* ἢ *κἢ τὴν ἐπινοίαν ἀπελείφθη*. Idem paulò pòst: *ὁ δὲ τελευτᾷ* *διὰ κλεξένου ἢ δημοκλείτου* ἑπινοήσεως, *τυχῶν δὲ τῆς ἐξεργασίας* δι' ἡμῶν μὲν ἔστιν *ἠερισμένον*, κἢ *πᾶν τὸ κερταπῆρον* *δυναμῶν* *ἀκλειῶς* *διασφῆν*.

*Notantur Diodori Siculi interpretes, & emendatur Macro-
bij codex. CAPVT XII.*

Prodierunt nuper quindecim libri Diodori Siculi Latinè, Sebastiano Castalione, vt titulus præfert, totius operis partim correctore, partim interprete. Sed in quinque primis libris ex infinitis paucissima sunt sublata menda. Nam capite primi libri 2. vbi Græcus codex habet: *φασὶ δὲ πνεῖς κἢ τὸ ἔναμμα* *αὐτῶ* τὸ τῆς *νεβρίδος* ἀπὸ τῆς ἡδὲ ἄσρων *ποιμικίας* *ἀεὶ φθῆται*. id est, aiunt autem quidam etiam Nebridos, id est, ceruinæ pellis appendicem illi ab astrorū varietate appensam esse. Phurnutus etiam *αὐτὸς* *νεβρίδα* *ἀεὶ φθῆται*. Euripides in Bacchis:

πρώτος δὲ δήβας τῆς *δε γῆς* *ἐλλυιδ*

ἐν πολυξῆ *νεβρίδι* *ἐξάβας* *χροῶς*

θύρσον *τε* *δοῦς* *εἰς* *χεῖρας* *κίσπρον* *μέλιον*.

Aristophanes in Ranis: *διόνυσος* ὁ *θύρσοισι* κἢ *νεβρῶν* *δοραῖς* *κεθαπῆς*.
id est,

id est, *κεθαμῆν* vel *κεθμημῆν* κἢ *ἐνθεμῆν*, & est Euripidis versus ex initio Hypsipyles. Apud Macrobiū lib. 1. cap. 18. perperam legitur *θύρσοις*, aliàs *θύρσοις* & *κεθαπῆς*. Pogius hic legit *ἔναμμα* pro *ἔναμμα*. Aiunt etiam quidam cognomen illi à pelle propter astrorum varietatem inditum. Idem post aliquot versus pro *δοραῖς*, id est, regere vel gubernare, legit circumire. id est, *διήκων* vel *διήκων*. Mox in eodem capite, τὴν δὲ *ὕγρῃ* κἢ *ξηρῷ*, vertit, altera humida atque frigida; cūm humida atque sicca fit Græcè. Deinde *κἢ τὸν θεοισμὸν τοὺς πρώτους ἀμυθέντας* *εἰς* *χρῆμα* *δέοντας* *τοὺς ἀνδρώποισ* *κόπτεσθαι* *πλησίον* τῶ *δράματι*. id est, Messis tempore primas demessas spicas deponentes homines plangi iuxta manipulum. Pogius, & nunc quoq; obseruatur, vt messoris estate spicas maturas ad manipulum exerpant in deæ oblationē. Idem *δημήβαν* *θεσμοφῶρον* *Ἰσίδην* *legiferam*. Ego Cererem potius verterem. Idem τῆς *ἄσρων*, id est, Osirim ipsum, interpretatus est. Fertur etiam *Ἰσίδος* tempore. Sunt etiam in eodem capite quædam rectè ab Interprete conuersa, sed à Typographis deprauata. Nam cūm Pogius scripserit: Tauros autem sacros, hunc quidē Apim, alterum Mneuin nominatos sacrificant Osiridi, quos etiam veluti deos Ægyptij omnes colunt. hoc enim animali tritici inuentores multum adiutos esse: illud quod modò nominaui exemplar, habet Memphim, & adiutos se. Et capite eiusdem libri primo, Pogius scripsit, exutis confracctis q. pelliculis; cūm Græcè sit *διακευθέντων ὑμῶνων*, impressi nunc libri habent, exutis. Vt ad vocem Mneuis redeam, annotandum hic existimaui Suidam in voce *μέμφις* mendose etiam habere: κἢ *ἱερὸς* ἦν *ὁ* *δοῦς* *τῆς* *σελήνης* *ἄστρος* *ὁ* *μέμφις* *τοῦ* *ἡλίου*. cūm legendum *ὁ* *μνεῦς* *τῆς* *ἡλίου*. vt rectè apud eundem Suidam legitur in voce *ἄπης*.

*Εἶφ' ἰκανὸν ridiculè Pogium Efficanum conuertisse, & pro πᾶσιν
παισίν legisse. CAPVT XIII.*

S V N T in eiusdem Pogij conuersione quædam ridiculæ interpretationes nondum à Castalione mutatæ. Libro enim primo pag. 19. κἢ *πρὸς τὴν μεσημβρίαν* *εἶφ' ἰκανὸν ἴδιον* *ἐνεχθέν*. id est, Ad satis longum spatium ille conuertit, vsque ad locum Efficanum nomine.
R 2

mine. Idem Diodorus libro 12. pag. 322. ἐφ' ἱκανὸν ἴσπιν ἐδίωξαν. Libro 13. pag. 385. οἱ δὲ ἀθηναῖοι διώξαντες ἐφ' ἱκανὸν τοὺς ἠπηνήμενους ὀμιλλῶσα ἴσπιν. Idem libro 15. pag. 479. ἔχον ἵππια παρὶχουρῆ ἐφ' ἱκανὸν ἴσπιν. Idem libro 5. pag. 212. de Celtis. πτάνου γὰρ ἀπὸ πύματι σμῶντες τὰς ἀγέλας συναχῶς καὶ ἀπὸ τῆς μετώπῃ ἐπὶ τὴν κερυφὴν καὶ τοὺς ἴεροντας ἀναπαύσαν, ἵνα διαφανεῖς ὄσιν, ὡς ἴε τὴν ποδοσφῆν ἀντὶ φαίνεσθαι σαυτοῖς καὶ παρὰ τὴν ἐοικῆσαν. id est, Calcis enim ablutione lauantes capillos assidue & à fronte ad verticem & tendines retrahunt, ut conspicui sint, ad eò ut aspectus eorum simillimus videatur Satyris aut Panibus siue Paniscis. Poggius hic cōnuente etiam Castalione ποιῶν, id est, pueris vertit: Calamistru, inquit, capillos inflectunt à fronte illos ad cervicē reijcientes, ut Satyris aspectu puerisq; appareant persimiles. Plutarchus περὶ ποταμῶν, στρατολογίαις ὅτι πάντας καὶ σαυτοῖς ἰδίους σκλήπηροις ἰνδοὺς ἐπέταξεν.

Multo aliter videri legendum esse locum Diodori Siculi libro duodecimo quàm impressi circumferant.

CAPVT XIV.

Diodorus libro 12. pag. 307. aut mendosus aut mendax est. μέμνηθ', inquit, δὲ τοῦτ' ἐν καὶ ἀεισεφάνης ὁ τῆς ἀρχαίας καμοφιδίας ποιητῆς, γερωνῶς καὶ τὴν τὰ σπεικλέους ἠλιμίαν, ἐν ᾗ τοῖς γερραμμένους.

ὁ σπέντες καὶ γεωργοὶ Ρεμάπης ξυμῆτω
 ῥήματα εἰ βούλεσθε ἀκούσαι τὴν δὲ ὅπως ἀπόλετο.
 πρῶτα μὲν γὰρ αὐτῆς ἦρξε φειδίας πρῶτος κακῶς.
 εἶτα σπεικλῆς φοβηθεὶς μὴ μετὰ γῆ τῆς ἴσπης
 ἐμβαλὼν σπινθῆρα μικρὸν μεγακῶς ἠφίσματ' ὅ
 ἐξεφύσθησε τοσοῦτον πόλεμον ὡς τῷ κρηπῶ
 πάντας ἔλλωαι διακρύψαι τοὺς ἴ' ἐκεῖ τοὺς ἴ' ἐρθάδε.
 καὶ πάλιν ἐν ἄλλοις Εὐπόλις ὁ ποιητῆς, σπεικλέης δλύμπι' ὅ
 ἠσραπῆ ἐβρόντα συνεκύκα τὴν ἑλλάδα.

πειδὴ τις ἐπικαθίζεν ἐπὶ τοῖς χεῖλεσιν οὕτως ἐκίλει καὶ μόνος ἦρ' ῥητόρων τὸ κέντρ' ἐλκετέλειπε τοῖς ἀκροωμένοις. Neque enim Eupolidos illi sunt versus: σπεικλέης δλύμπι' ἠσραπῆ ἐβρόντα συνεκύκα τὴν ἑλλάδα. sed Aristophanis in Acharnensibus. At quod sequitur: πειθῶ τις ἐπικαθίζεν ἐπὶ τοῖς χεῖλεσιν. & quæ deinceps sequuntur, Eupolidos sunt.

Est

Est etiam nonnulla varietas in primis Aristophanis versibus, qui sunt ex Pace. Decepit hic locus me, ut apud Lucianum in vita Demonaectis vertendum crediderim, ut semper illi iuxta illud Aristophanis Suadela in labris sessitaret, cum vertendum fuerit iuxta illud Eupolidos. Cicero etiam in Oratore illum senarium; ἠσραπῆ ἐβρόντα & cat. ad Eupolim retulerat, sed per Atticum reposuit Aristophanes. Totum itaque locum ita puto esse legendum:

ὁ σφῶτατοι γεωργοὶ Ρεμά δὴ ξυμῆτω
 ῥήματ' εἰ βούλεσθε ἀκούσαι τὴν δὲ ὅπως ἀπόλετο.
 πρῶτα μὲν γὰρ αὐτῆς ἦρξε φειδίας πρῶτος κακῶς
 εἶτα σπεικλέης φοβηθεὶς μὴ μετὰ γῆ τῆς ἴσπης
 τὰς φύσεις ὑμῶν δεδοικῶς, καὶ τὸν αὐτοδ' ἄξ' ἠφίσματ'
 κρηπὶν παθεῖν πειθῶν, αὐτὸς ἐξέφύσθησε τὴν πόλιν
 ἐμβαλὼν σπινθῆρα μικρὸν μεγακῶς ἠφίσματ' ὅ.
 ἐξεφύσθησε γὰρ τοσοῦτον πόλεμον, ὡς τῷ κρηπῶ
 πάντας ἔλλωαι διακρύψαι τοὺς ἴ' ἐκεῖ τοὺς ἴ' ἐρθάδε.
 καὶ πάλιν ἐν ἄλλοις ὁ αὐτὸς ποιητῆς, σπεικλέης δλύμπι' ὅ
 ἠσραπῆ ἐβρόντα συνεκύκα τὴν ἑλλάδα. καὶ Εὐπόλις
 πειθῶ τις ἐπικαθίζεν ἐπὶ τοῖς χεῖλεσιν
 οὕτως ἐκίλει καὶ μόνος ὅ ἠρ' ῥητόρων
 τὸ κέντρ' ἐλκετέλειπε τοῖς ἀκροωμένοις.

Erasmus in adagio, Sedecim pedibus superavit, scribit hos versus etiam Aristophané in Acharnensibus addicere memoriæ manifestò lapsu: cum in Scholiaste eius fabulæ tantum extent.

Adagium φειδίας εἰρήνην προσήκει explicatur ex Aristophane, eiusq; interprete. CAPVT XV.

ADMONUIT me superior Aristophanis locus de Phidia, ut obiter explicarem adagium φειδίας εἰρήνην προσήκει. id est, Phidias affinis vel cognatus est paci. Aristophanes in Pace paulò post supra relatus versus:

τῆς ταῦτε ἴσπιν μὰ τὸν ἀπόλλω γὰρ πεπύσμιμ' ἐδενός,
 οὐδ' ὅπως αὐτῆ προσήκοι φειδίας ἠκικυβόν.
 γο. οὐδ' ἔγωγε πλὴν γένοιμι. ταῦτ' ἄρ' εὐπρόσπατ' ὅ ἦν
 εὖσα συγγενῆς ἐκείνου. πολλὰ γ' ἠμᾶς λανθάνει.

R 3

Scholiastes

Scholiasfes huius ita explicat iam allatos versus. *περσῆκοι, συγγενῆς εἰν. Ἰδὲ γὰρ περσῆκει λέγει ἔπει σφί συγγενῶν. διὰ τῆτο ἐπὶνελικεν, οὔσα συγγενῆς ἐκείνῳ. συγγενῆ δὲ αὐτὸν φησιν ἐπει ἄμα τῷ φύειν ἐλεῖνον ἢ εἰρήνη ἀνεχάρισεν. Aliter: συγγενῆ δὲ εἶπε τὸν φειδίαν εἰρήνης, καὶ δὲ περσῆκος ὁ φειδίας. εὐμορφῶ δὲ εἰσαγάται ἡ εἰρήνη οὔσα, ὡς πρὸς τὸν φειδίαν οὐδὲν ἢ καλὰ ἔδρανα ποιούσα. Suidas ita: καὶ παροιμία φειδίας περσῆκει εἰρήνη. καὶ δὲ περσῆκος. εὐμορφῶ δὲ ἐκείνη εἰσαγάται. Plura de Phidia & Pericle auctoribus belli Peloponnesis vide apud Diodorum libro 12. Nam Hadrianus Iunius non videtur originem huius proverbij perspexisse.*

De Argyrippa & Arpis, & obiter emendantur Polybius & Strabo. CAPVT XVI.

SI Plinius & Seruius legissent Polybij & Strabonis interpretes, non tam pueriliter fuissent lapsi in transferendis eorum verbis. Plinius enim libri 3. cap. 11. Oppida Canusium, Arpi, aliquando Argos Hippium, Diomede condente, mox Argyrippa dictum. Seruius in illud Virgilij *Æneidos* xi.

*Ille urbem Argiripam patria cognomine gentis
Victor Gargani condebat Iapygis agris.*

*Postquam introgressi & coram data copia fundi,
Munera praeferimus, nomen patriamque docemus,
Qui bellum intulerint, quæ causa attraxerit Arpos.*

Diomedes, inquit, fuit de ciuitate quæ Argos Hippion dicitur, de qua Homerus *ἀργῶν ἱππόβοτον*. Horatius, Aptum dicet equis Argos. Hic in Apulia condidit ciuitatem, quam patriæ suæ nomine appellauit, & Argos Hippion dixit, quod nomen postea vetustate corruptum est, & factum est, vt ciuitas Argiripa diceretur, quod rursus corruptum Arpos fecit. Idem alibi: Fuit & in Italia Argos quam Diomedes condidit, quæ primo Argi, post Argirippa, post Arpi dicta est. Polybius in 3. de Annibale: *ἐπέστρεψε γὰρ τὴν ἀργυρῆαν, καὶ πᾶσαν ἀδεῶς ἐλεηλάτῃ τὴν δαυνίαν*. Vbi Perottus, Argypanam ac Dauniam vniuersam populatur. Ego legendum censeo *ἀργυρῆαν*, id est, agrum Argyrippanū vel Arpinorum agrum. Idem in fine eiusdē libri: *αἰγυρῆαν δὲ καὶ καπυρῆαν πρὸς ἐκάλουσαν τὸν ἀργίβαν*. Perottus: Campanis, Neapolitanis in de-

ditionem

ditionem acceptis. Castigandus autem est Græcus codex, & *ἀργυρῆαν* legendum, hoc sensu: Argyrippani & Capuanorū nonnulli Annibalem accersēbant. Strabo libro 6. *πλησίον δὲ καὶ καλαπία Ἰδὲ σφί ἀργυρῆαν ἐπὶνελικεν. οὐ πολὺ γὰρ δὴ τῆς δαυνίης κατέκεινται δύο πόλεις, ἐν γὰρ τῷ πεδίῳ μέγισται σφί ἰταλιωτίδων γερουσίαι παρότερον, ὡς ἐν σφί περσῆβλων δῆλον Ἰδὲ, τε καυρῆαν, καὶ ἡ ἀργυρῆα, ἀλλὰ νῦν ἐλατῆρος εἰσίν. ἐκαλείτο δὲ ἐξ ἀρχῆς ἀργοσίππρον, εἴτ' ἀργυρῆα, εἴτα νῦν ἀρποι (λέγει) δὲ ἀμφοτέρωσιν Διομήδεις κλίσιμα. id est, Olim quidē vocabatur Argoshippion, deinde Argyrippa: mox vt nunc Arpi (dicitur autem vtrumque) Diomede conditore. Græci codices mendose habent: *ἀργυροσίππον*, & interpretes vertit: A primordio quidem vocabatur Argyrohippium, deinde Argyrippa, porro autem Arpi nunc vocata est. Vtræque in præsentia sanè deleta, à Diomede condita dicuntur. Appianus de rebus Annibalis: *ἀργυρῆαν δὲ ἐστὶ πόλιν ἐν τῇ δαυνίᾳ, ἣν Διομήδης ὁ ἀργῆος λέγει κλίσιμα. καὶ πρὸς ἐκείνησιν τῶ Διομήδεις νομιζόμενον δάσιον ἀνὴρ εὐμεταβολὸς Ἰε τὸ φρόνημα, καὶ οὐ Διομήδεις ἀξιῶσιν, ῥωμαίων περὶ κίννας τὴν μεγάλην ἢ τὴν ἡπλημένων ἀπέστρεψε τὴν πύργον πρὸς τοὺς λίβυας ἀπὸ ῥωμαίων. sic enim omnino est legendum, non ἡπλημένων. Notandum hoc quoque videtur, qui Appiano Darius vocatur, eum Linius Classium Altinum Arpinum vocari. Sed ni fallor pro Cl D, id est, pro Cladius Darius legendum est apud Liniū; quod mendum passim est obuium, vt alibi annotauimus. Vt ad Arpos redeam; Ptolemæus pag. 161. *ἀπολυῶν δαυνίων μεσόγειοι, Ἰεανον, γευκερία ἀπολυῶν, οὐβερνον, ἀρποι, ἐρδονία, καυρῆαν*. Stephanus: *ἀργυρῆα κλίσιμα Διομήδης αὐτῇ λάμβανει ἐκαλείτο*. Suidas: *ἀργυρῆα πόλις ἣν κλίσιμα Διομήδης*. Vatinius in voce *Διομήδης*: ὁ Διομήδης βοιωτῆς τῷ Δάυνῳ καὶ νίκῳ παροχῶν δαυνίῳς ἐκίσε πόλιν ἀργυρῆαν ἢ τὴν ἱππόβον ἀρῆσιν καὶ μετεκλήθη ἀπολυῶν ἀρποι. Plura leges apud Lycophronis scholiastem, pag. 91. ex quo pro *ἀπολυῶν* δὲ ἐστὶν κατὰ τὸν δίανα ἀμύκτοι, ἀποῦλοι καὶ δαυνιοί. ego legerim apud Vatiniū: *ἀμύκτοι, πυρῆαυλοὶ καὶ δαυνιοί*.**

Castigantur in Strabone Æschylis versus.

CAPVT XVII.

Doctissimus & diligentissimus vir Henricus Stephanus in suis in Æschylum scholijs, eius poetæ versus, qui extant Strabonis libro.

libro 4. aliquanto emendatioribus edidit, quam vulgo leguntur, putatque esse sumptos ex tragœdia, cui titulus *προμηθεὺς λυόμενος*, verè quidem ille, sed quia nullis testimonijs sententiam suam confirmavit, non ægrè feret, ut est humanus, se à nobis hac in re esse adiutum. Dionysius igitur Halicarnassensis libri 1. pag. 27. *Ἰλλοὶ δὲ τὸν πόλεμον τὸν δὲ τῶ ἀρχαίων ποιητῶν αἰχμύλος ἐν περιμθεῖ λυομένῳ. πεποίηθ' ἔτι αὐτῷ ὁ προμηθεὺς ἠεὶ κλέϊ τὰ, τε ἄλλα πολεῖν, ὡς ἔκρινον αὐτῷ πὶ συμβήσεσσι ἐμῆκε, καὶ τὴν ἐπὶ γεινώνῳ στρατείαν, καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς λιγυρικοῦ πολέμου, ὡς οὐ βράδυσθ' ὁ ἀγὼν ἔσται. τὰ δὲ ποιήματα αὐτῷ ἔχει.*

*ἦξις δὲ λιγύων εἰς ἀτέρητον στρατῶν,
ἐνθ' ἔμωχρος εὐοῖδα καὶ θυρόσπερ ὦν
μέμψαι; πῆρα δὲ γὰρ σε καὶ βέλη λιπέειν.*

Hic duo quæ prius non satis certa erant confirmantur, & ex Prometheo soluto ea carmina accepta esse, & *θυρόσπερ ὦν*, non *θυρός περῶν* legendum esse, quemadmodum re & codex Henrici Scriingeri habebat. Interpres Strabonis absurdè: aut clypeo lamenta emittere in transeundo, id est; *θυρόσπερ ὦν*. Eodem loco Henricus Stephanus plura esse fatetur in sequentibus versibus depraviata, quæ ille in aliud differt tempus. Sunt autem apud eum huiusmodi, *ἐν ταῦθ' ἑλέειθ' δ' οὐπὲν ἐμὴ γαίης λίθον*

*ἔξεις. ἐπεὶ πᾶς χῶρθ' ἐστὶ μαλθακός.
ἰδὼν δ' ἀμνησεν ἄντα σ' ὁ ζεὺς οὐκ ἔρεϊ,
νεφελὴν δὲ ὑποσχῶν νιφέδι σρογγύλων
πέτρων ὑπόσκιον θήσει χθόνα.
οἷς ἔπειτα συμβαλῶν θηώσας βράδυσθ' ἰγύων στρατῶν.*

Postremos tres versus ita propemodum emendandos censeo,

*νεφελὴν δὲ ὑποσχῶν νιφέδι σρογγύλων πέτρων
ὑπόσκιον θήσει χθόν', οἷς ἔπειτα τῷ
βαλῶν θηώσας βράδυσθ' ἰγύων στρατῶν.*

Si *θηώσας* à *themate* *θιωθῶ* legas, eadem manebit sententia. Nam utro modo Hyginus legerit incertum est, cuius in Engonasin hæc sunt verba. Æschylus autem in fabula quæ inscribitur *προμηθεὺς λυόμενος*, Herculem ait esse non cum dracone, sed cum Liguribus depugnantem. Dicit enim quo tempore Hercules à Gerione boues abduxerit, iter fecisse per Ligurum fines, quos conatos ab eo pecus abducere manus contulisse, & complures eorum sagittis confi-

confixisse. Sed postquam Herculem tela defecerint, multitudine Barbarorum & inopia armorum defessum se ingeniculasse, multis iam vulnerebus acceptis: Ionem autem misertum filij curasse, ut circa eum magna lapidum copia esset: quibus se Herculem defendisse & hostes fugasse. Attigit etiam hanc fabulam Theon Arati scholiastes, ἄλλοι δὲ φασιν, inquit, αὐτῶν ἔτι τὸν ἠεὶ κλέϊ λίγυσι πολεμῶντα. ὀπλιπόντων δὲ αὐτῷ τῶν τοξιδμάτων ἐπὶ γόνυ πρὸς τὰ καὶ λίθους βαλεῖν, οὗς αὐτῷ ζεὺς ὕσεν εὐξαμένῳ. *λίγυσι* tamen illic depravate legitur. Valla apud Herodotum pag. 151. malè *Sigynas* *Pœni* qui supra *Maffiliam* incolunt, legens, *σιγύνας δὲ ὧν καλέουσι λίγυσι οἱ ἄνθρωποι μασσαλίνης οἰκείωντες*, pro *λίγυσι*. Eiusdem argumētī alij Æschyli ex eadem fabula locum, quem apud Arrhianum in *Periplo* invenimus, hic ascribendum duximus: *κατὰ αἰχμύλῳ ἐν προμηθεῖ λυομένῳ τὸν φάσιν ἔσθαι τῆς εὐρώπης καὶ τῆς ἀσίας ποιῆ. λέγουσι γόνυ αὐτῷ οἱ πταῖνες πρὸς τὸν περιμθεῖα, ὅπ, ἠκοιεν τοὺς σους ἀθλους τοὺς δὲ περιμθεῖν δεσμοῦ τε παρ' αὐτῶ τὸ δὲ ἐπιβόμοιοι ἔπειτα κραταλέγουσιν ὅσον χόρην ἐπὶ ἡλδον, πῆ μὲν δίδυμον χθόνος εὐρώπης μέγαν, πῆ δὲ ἀσίας Ἴερμιονα φάσιν. Meminit eiusdem & scholiastes Apollonij in quartū *Argonauticῶν*, & Strabo in primo. *ὅ, τε γὰρ αἰχμύλος ἐν περιμθεῖ πρὸ λυομένῳ φησὶν ἔτω**

*φοινικῶπεδον Ἴερμυρῆς ἱερὸν χεῖμα θαλάσσης,
χαλκοκέραυνόν τε παρ' ὀκτανῶ λίμναι παντοτροφῶν
αἰθιόπων, ἵν' ὁ παντεπόλις ἠέλιος αἰεὶ χεῖτ' ἀθάνατον,
κάματόνθ' ἵππων θέρμαις, ὕδατος μαλακῆς πορροαῖς ἀναπαύει.*

De adagio Hermonos vel Hermiones vice.

CAPVT XVIII.

Ἄνθ' ἑρμιόνῳ, inquit Zenobius, εἴρηθ' ἢ παροιμία ἐπὶ τῶν σωζόντων τοὺς κινέτας ἐπειδὴ ἐν ἑρμιόνῳ τῆς πελοποννήσου ἱερὸν ἦν κόρη καὶ δῆμιτρος εὐσφάλειαν παρέχον τοῖς καταφεύγουσιν. *μέμνηθ' ταύτης ἀεισοφάνης ἐν βαβυλωνίοις*. id est, Pro Hermione, parœmia dicta est, de civitatibus supplices. quoniam in Hermione Peloponnesi fuerat templum erat Proserpinæ & Cereris securitatem præstans eò confugientibus. Meminit huius Aristophanes in *Babylonijs*. Apud Suidam quædam sunt mendæ, cuius verba eo subieci consilio, ut hinc castigari queant. *ἀνθ' ἑρμιόνῳ ἐπὶ τῶν ὁμοίων ἱερὰ διασωζόντων. ἑρμιόνῳ γὰρ ἐν πελοποννήσῳ πόλις κόρης καὶ δῆμιτροῦ ἀσουλῳ, ὡς ἐπέμειν παρέχει τοῖς*

τοῖς ἰαγετεύουσιν. haecenusille. His si adjicias quæ scribit Aelianus historię animalium libri 11. capite 4. & ex Eliano Cælius libri 23. capite 30. tacito auctoris nomine clara multa fient. τὴν δὴ μυστα ἑρμιονεῖς σέβουσι καὶ θυόουσιν αὐτῇ μεγαλοπρεπῶς ἢ καὶ σεβαστῶς, καὶ τὴν ἑορτὴν χθονίαν καλοῦσιν. μεγάλας ἐν ἀκρόω βοῦς ὑπὸ τῆς ἱερείας τῆς δὴμυστος ἀγροῦται ἢ πρὸς τὸν βωμόν ἐν τῆς ἀγέλης, καὶ θυεῖν ἑαυτὰς παρέχουσι, καὶ οἷς λέγω μάρτυς ἀεικουλῆς ὅπου φησὶ,

δάματερ πολύκαρπε σύ κἢ σκελοῖσιν ἐναργῆς,
 καὶ παρ' ἑρεχθίδαις ἐν τῇ μέγα κρῖνε
 κρῖνε ἢ ἐρμιονεῦσι τὸν ἐξ ἀγέλης γὰρ ἀφειδῆ
 ταῦρον οὐκ ἀείρουσ' ἀνέρες οὐδ' ἐδέκα,
 ἔστον γράυς σείχισμα μόνη μόνον οὐατ' ἔλλα
 τὸν δ' ἐπὶ βωμόν, ὁ δ' αἷς μαίεται παῖς ἔπειθ'.
 σὸν τὸδε δάματρες, σὸν τὸ σῖέν, ἢλα ἔπειθ' εἰς
 καὶ πάντων δάλλοι κλάρ' ἐν ἐρμιόνη.

Addiderim τῆτο,
 inquit Gesnerus.

καὶ ἄλλ' ἄλλ'.

Id est, ut vertit Interpres :

*O fecunda Ceres Siculas veneranda per oras
 Cecropiasq; agros hoc ego precipue
 Miror in Hermione, quod magno robore taurum
 Quem q. viri possent vix domuisse decem,
 E grege deductum sola aure adducit ad aram
 Sancta tibi mulier, qui puer ut sequitur.
 Hac tua bis Ceres est, tu nobis esto benigna,
 Per te q. Hermione lata beata fiat.*

Quia autem Cælij exemplar diuersum est in nonnullis ab eo, quovsus est Gesnerus, ascripti & illius lectionem.

δάματερ πολύκαρπε σύ κ' ἐν σκελοῖσιν ἐναργῆς
 καὶ παρ' ἑρεχθίδαις ἐν τῇ μέγα κρῖνε
 ἑρμιονεῦσι τὸν ἐξ ἀγέλης γὰρ ἀφειδῆ ταῦρον
 ὄν' ἐχαιρούσιν ἀνέρες ἐδ' ἐδέκα. & cætera.

Inuenies horum quædam apud Pausaniam in Corinthiacis.

*Bos Homolottorum non esse dicendum, sed bos Molottorum vel
 Molosorum, nec Homolossus, sed Molosius.*

CAPVT XIX.

EXTRA apud Zenobium & Suidam & alios adagium, βοῦς δ' μολοπῶν.

μολοπῶν. αὐτῇ, inquit Zenobius, λέγει ἐπὶ ἄλλοις πολλὰ διαμερούμενων προάματα καὶ κατακοπόμενων οἷ γὰρ μολοπῶν ἐν τοῖς ὀρκομοσίοις κατακόπουντες εἰς μικρὰ τοῦς βοῦς ἢ ἀς συνθήκας ἐποιεῖντο. id est, Bos Molosorum. hæc parœmia dicitur de eis quæ diuiduntur in multas res & disciuntur. nam Molosii in fœderibus dissecantes in minutias boues, inibant fœdera. Potes etiã cum Parœmiographo προάματα negocia interpretari. Sed non dices cum illo Bos Homolottorū, nec Homolottos populos. Vidit hoc etiam in Decuria sua Ioannes Hartungus, & Henricus Stephanus in suis animaduersionibus in Chiliadas Erasmi.

Terra intestina lumbricos aut vermes terra esse, non lapides.

CAPVT XX.

τῆς ἔντερος apud Dioscoridem & Aeginetam & alios medicos, vermes siue lumbricos terræ interpretantur: quare miror Parœmiographum terræ intestina siue lapides transfulisse. Aratus: σιῶλικες κείνοι τοῦς κελύεσι μελαίνης ἔντερος γαίης. Idem in adagio, Vinculo maniuoro, id est, χειροβρωπ δεσμῶ. Sic quispiã appellauit manicas vestium Ponticarū, quod manus offendant atterant' q. Haecenus ille, secutus mendosum exemplar Zenobij, quod sic habet: χειροβρωπ δεσμῶ τοῖς ποικλοῖς εἵμασιν διὰ τὸ τῶς σάρκατος διακοπήν καὶ ἀναλίσκην. βέλπον δεσμὸν ἀποῦν τὸν δεσπιβρωσκοντα τῶ χεῖρε. Hic pro ποικλοῖς legendum est non ποικλοῖς, quod ille putauit; sed ποικλοῖς, & ἱμασιν non εἵμασιν, id est, pugilum cestibus siue vinculis, ex Hesychio & Varino. Ioannes Hartungus tamen putat esse legendum κοπλοῖς εἵμασι, & interpretatur, stringentibus & scindentibus manus. In adagio *Olla lenticulam attigit*, Erasmus pro ἡψετο, id est, coquebatur, perperam legit ἡφατο. Locus est in 4. Athenæi non in decimo, ut mendose impressum in Chliadibus est. Nec video quamobrem Erasmus illud Epicharmi χύβρις ἢ φακίαις ἡψετο. i. Olla autem lenticulæ coquebatur; putarit inter prouerbia referendū. Idem: κῆθ' ἡψομεν τὰ κορχῶρα vertit, attigimus, pro, coquebamus. Sunt & alia nullam adagiorum faciem habentia apud eundem, quale est illud Sophoclis in Aiace flagellifero. καλῶ δ' ἀρωγὸς ἢ ἀεῖτε παρθένους, ἀεὶ δ' ὀρώσους πάντα ἢ ἐν βροτοῖς πᾶθη σεμνὰς ἐεινυῖς. vnde ille adagium fecit hoc titulo: ἀεὶ παρθένοι ἐεινυῖς. Idem ex illo Sophoclis in Oedipo Colono: ἢ γὰρ ἐν ποτε πρώτισιν ὑμῖν ἀντέμωσ' ὁδὸν πορῶν νήφων ἀοῖνους. In quæ verba Suidas & Scholiastes:

νηφάλιοι θυσαίαι ἐν αἷσι οἶνον ἢ σπένδον, ἀλλὰ ὕδαρ μελιερατον· νηφάλια
 ξύλα τὰ μήτε ἀμπέλια, μήτε σύκινα, μήτε μύρανα, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν δύμων &
 cætera. Ex his verbis fecit adagium Erasmus: Nephaliū sacrū
 & Nephalia ligna. Decepit eum quod hæc apud Suidam legis-
 set, non apud Sophoclem, aut quod Sophoclis esse non memi-
 nisset. Quod supra de ἡψετο & ἡψομαν annotauimus, vidit etiam
 Henricus Stephanus.

*Pro adagio, Anus locustæ, Parcæmiographum, anus hædus, vertisse, vel
 Anus Eriphus. Corrigitur Plutarchi codex.*

CAPVT XXI.

IN adagio, Anus Eriphus, videtur Erasmus secutus esse men-
 dosum Zenobij codicem, qui pro ζαῦς σείεφον habet ζαῦς ἔειφος.
 Tu ex Suida leges: ζαῦς σείεφος. Σπυλιόδωρος φησιν ὅτι ἐστὶ τις παροιμιώ-
 δης λεγόμενη σείεφια ζαῦς ἢ ἐν παρθενία ζεληεακίνα, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς ἀκρίδος.
 τὴν γὰρ ἀρουραίαν ἀκρίδα κατὰ πνοὴν μάντιν κελομένην καὶ σικελίαν κελεῖδαν
 ζαῦν σείεφον ἢ ζαῦν σείεφον. λέγουσι δὲ ὅτι εἰ πνι ἐμβλέψῃς ζῶν κακὸν τι
 σκείνω γίνεσθαι. Quæ verba ita vertit Parcæmiographus: Anus hædus,
 Apollodorus ait anum quædam fuisse quæ dicta sit Eripha, quod
 in virginitate consenuisset, perinde quasi eadem & anus esset per-
 ætatem, & puella quod adhuc innupta. Sunt qui tradant locustā
 agrestem à nonnullis Mantin appellatam in Sicilia ζαῦν ἔειφον
 appellari. Aiunt autem quodcunque animal aspexerit, illi mali
 quippiam accidere. Suidas: ζαῦς σείεφον ἢ ἐν παρθενία ζεληεακίνα
 ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς ἀρουραίας ἀκρίδος ἢν κελοῦσι ζαῦν σείεφον καὶ μάντιν.
 Plutarchus De industria animalium: ἢ μῦαν ἢ σείεφον ἢ γῆν ἐντερον.
 id est, Aut muscam, aut locustam, aut terræ lumbricum. pro quo
 vulgò perperam legitur, ἢ μανῆ σείεφον. vbi Interpres, vel ranam
 vel limacem. Haud scio an Aristophanes hanc bestiolam ζέεφον
 vocauerit in Vespis: οὐδὲ εἰ σέρφον διεδύναι. vbi Scholiastes: ὅτι ἐν
 ἔρημῃ πνέει τὸ εὐθεὶ κατιφαγῶν μύρτα καὶ σέρφοις ἐξηγῶν καὶ σέρφον.
 κρατῖν ἢ μύρμηκα φησὶ τὸν σέρφον. οἱ δὲ ζῶντων κωνοπόδες. ἀρ' οὐδ' ἢ
 παροιμία, ἐστὶ κέν μύρμηκα κέν σέρφον καὶ πτεροπόδα μὴδ' ἔστι μικρὸν κα-
 τιφρονεῖν. Idem in illud Aristophanis in Anibus: εὐθεὶ κατιφαγῶν
 μύρτα

μύρτα καὶ σέρφος πνέει. σέρφος σικελικῶδες ζῶντιον ἢ μύρμηκῶδες. ταῦτα δὲ
 νέμον ἢ τὰ ὄρνεα. νικοφῶν ἐν ἀφροδίτης γοναῖς. ἀπὸ ἐδίδε ταυτὶ τὰ ποιητὰ.
 ἀκρίδα. σέρφοις, ἴσως σικελικῶδες, ἀκρίδας, πάρροπος. Idem in illud eiusdē
 comœdiæ: σέρφον ἐνορχὴν σφαγιάζην. ἢ δὲ μύρμηκα σφαγιάζομένην. δῆλον
 δὲ ἐντεῦθεν ὅτι οὐχ ὡς οἴονταί τις ἀπὸ ἑρμα πὸ σέρφον. ζῶν γὰρ ἐστὶ μύρ-
 μηκῶδες. Aliud adagium Aruræa vates, quam Theocritus Cala-
 mæam vocat, vide apud Suidam, & Interpretem Theocriti in
 Idyllium decimum. Apud Hesychium etiam perperam legitur:
 ζαῦς ἔριφον & μάντιν pro μάντιν, cuius verba ad verbum descripsit
 Varinus.

Adagium βῶλ ἄρουραν, & Suidas emendatur.

CAPVT XXII.

Proverbum βῶλ ἄρουραν, Erasmus *Gleba arurum* est inter-
 pretatus non malè. Quia tamen ἄρουρα, vt Orus Apollo mensura
 terræ cubitorum centum, iuxta alios verò mensuræ est nomen
 continentis quinquaginta pedes, fortè non malè vertisset: Gleba
 aruram. Eustathius pag. 411. ἄρουρα ἐκ τῶν σπήλαιων αἰγυπτίων πάν-
 τη. Suidas autem ὅτι ἄρουρα πένδεκα ἔχειν, vbi ego ex Budæo in Asse
 dicente: Arura mensura 50. pedes capiens, vt inquit Suidas, le-
 gendū puto ἔχειν. id est, quinquaginta; atque, vt ego, legit Geor-
 gius Agricola, de mensuris agens. Iosephus libro 1. πρὸ ἀρχαῖότητος
 Ἰουδαίων. κατακλιθεῖναι δὲ εἰς Ἰσραὴλ ἄρουραν ἔχοντα μύριον τὴν πρῆμειστον.
 Paulò post apud eundem Hecatæus: περικεσσίας γὰρ μπειάδας ἀρουρῶν
 νέμον. Strabo libro 17. ἐλάχισται δὲ αἱ ἀρουραι μερίδες, inquit,

Defenditur Suida lectio contra Parcæmiographum.

CAPVT XXIII.

IN adagio, A Dorio ad Phrygium, putat Parcæmiographus hæc
 Suidæ verba mendosa: οὐ φανούμαι προγγύλον λογάεια, αὐταῖς δὲ τὰς
 δέσεις ἔστι νομιάτων εἰς μέσον πιδέμεν ἢ μόνον εἰ τῆς ἰλιάπτης τὸν τόνον ἀπὸ
 τῆς διαλέξεως εἰς ἄπλοστον μεταρμύσασμι ἀπὸ δωρίου φασὶν ἐπὶ φρύγιον.
 Hæc, inquit, tametsi difficile est aptè vertere, si nescias quid præ-
 cedat aut sequatur; tamen apponam diuinationem meam, donec
 locus occurrerit. Non videbor hominum rotundè loquentium

verbula, sed ipsos sensus in medium afferens, tantum non ipsius linguæ tonum à disputatione ad attentionē adaptauero. Quamquam apud Suidam legitur *μόνον εἰ*. Hactenus ille, existimans pro *μόνον εἰ* legendum esse *μόνον οὐ*. Facturus igitur hic mihi videor operæ pretium, si locum, cuius ignoratio tantum virum in errorem traxit, indicauero. Synesius ergo in encomio Caluittij: οὐ γὰρ καταμύρον τὰ πάτρια ἢ ἀγρόν, οὐδὲ φανοῦμαι προγγύλων λογάσεια πατριμια καὶ πατριόμια, ἀλλ' ὁ κράτιστον ἠγούμαι, καὶ ἀγροῦμαι πρὸς τρέπον, φίλας αὐταῖς ἢ γοιμάτων. ἰὰς φάσεις εἰς μέσον καταπέδμεν, ἀγωνιοῦμαι τοῖς πατρίμοισι, μόνον εἰ τῆς Γλώπης τὸν τόνον ἀπὸ τῆς διαλέξεως εἰς ἀπιστοφίην μετακρίνομαι ἀπὸ δευρίου φασίν ἐπὶ φρύγιον. id est, Non enim patriam agrorum consuetudinem pudore afficiam, neque videbor rotundans verbula, proœmia, atque modulos initiatorios, sed quod optimum iudico, & vel rustico in moribus positum est, nudas ipsas sensuum voces vel enuntiationes proponens contendam, vel pugnabo ipsis rebus, si tantum linguæ tonum à disputatione in reprehensionem transformauero à Dorio, vt aiunt, ad Phrygium. Rotundans vertedum fuisse ostendit etiam Henricus Stephanus. 1122. quæ Erasmus in eodem adagio vertit, Damascij sunt. vide Suidam in *ἄδρυμος*.

Lucretij carmen enarratum contra Pij sententiam.

CAPVT XXIV.

PIVS ille Bononiensis commentarios edidit in Lucretium, in quibus, cum alia, tum hoc carmen minimè mihi accipiendum videtur, vt ille existimauit:

Nec misera prodesse in tali tempore quibat,

Quod patrio princeps donarit nomine regem.

Vocem, princeps, nos hic idem valere putamus quod prima. Loquitur enim de Iphigenia quam Iphianassa vocat, quam primam prolem sustulit ex Clytemnestra Agamemnon, iuxta illud Euripidis, *πρώτη σ' ἐμάλεσα πατέρα καὶ σὺ πῦρ ἐμέ*. id est,

Prima te vocavi patrem & tu filiam me. Sic Ouidius:

Qui dederit princeps oscula victor erit.

Cæsar belli Gallici libro primo: Siue casu siue consilio deorum immorta-

immortalium, quæ pars ciuitatis Heluetiæ, insignem calamitatē populo Romano intulerat, ea princeps pœnas perfoluit. Horatius: *Libera per vacuum posui vestigia princeps.*

Voces Græcæ παράγγελμα & συσπλάζειν & ἀποσκήψαι aliter interpretata, quam hactenus consueverunt.

CAPVT XXV.

SUNT apud Ciceronem in epistolis ad Atticum dictiones Græcæ parum ex Ciceronis sententia explicatæ, nisi me animus fallit. Nam libro 5. epistola 14. Ex ea die si me amas, *παράγγελμα ἐνεαύσιον* commoueto. Quæ verba ista explicat Paulus Manutius, mandatum de annuo munere prouinciali incipito curare, ne scilicet mihi tempus prorogetur. Idem, quod mandatum de annua ad ministracione. Ego hic per *παράγγελμα* non mandatum, sed petitionem magistratus, vel diem comitorum intelligo, hoc enim plerumque Græcis significat dictio *πρόσγγελλειν*. Exempla huius significationis petere licet ex Budæi commentarijs. Veniamus nunc ad illud libri 2. epist. 17. *ὁμολογημένως πυρηνίδα συσπλάζειν*, quod idem Manutius interpretatur; sine dubio tyrannus construitur. Ego actiuè reddidero, affeclat tyrannidem siue dominationē. Demosthenes in notissima oratione *ἐπὶ σεφάνε* τί τὴν ἀβελαναισχίνην προσήμε ποιεῖν ὁρῶσαν τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν πυρηνίδα ἢ ἐλθόντων ἐαυτῶν κατασπλάζόμενον φίλιππον. Dionysius: εἰδ' ἐαυτῶν πυρηνίδα κατασπλάζόμενον. Idem: οὐ γὰρ τὴν ἰθίαν ἀρχὴν ἐμαυτῶν κατασπλάζόμενον. Sed hæc testimonia ne quis rejiciat propter diuersam compositionem, attuli eiusdem Dionysij Halicarnassensis loca, vbi ille eadem compositione vsus est: τοὺς συσπλάζοντας αὐτῶν τὴν βασιλείαν. Et libro 8. ἐπὶ τῆς ἐπὶ αὐτῶν συσπλάζόμενης πυρηνίδος. In his exemplis licet *συσπλάζειν* voce media nusquam sit positum; non dubito tamen quin ita dici possit, tamen *κατασπλάζειν* est vsitatus. Cæterum quod vterque Manutius & Aldus & Paulus libri 12. epistola 4. illud: *πῶς ταῦτ' ἂν ἀποσκήψαι*; vertit, quoniam hæc modo excusabis? omnino mihi non placet, qui vertere maluissim: Quorsum hæc recident, redundabunt vel decubent, vel euasura vel eruptura sunt? ἀποσκήψαι, inquit Moschopulus, τὸ ἀπὸ ἔλου εἰς ἕν μέρος συναγάγει τὸ λαπούν.

αυτῶν. id est, à toto in vnam partem morbum siue malum colligi siue corriuari. Sic Dionysius Halicarnassensis libro 7. καὶ τὴν τῷ βρότου δημοκρασίαν εἰς μέγα τὸ κακὸν ἀποκίψεν οἰόμενοι. Item: βῆσα γὰρ εἰς ἑβρὺς ἀποκίψθη ἢ ἀδρανομίαις τῶν ἐκαστῶν τῶν πολιτῶν. id est, exit, euadit. Idem libro 9. ἢ τελευτῶσα ἀπέσκηψεν ἢ ἕως εἰς χεῖρας. Galenus libro 2. δεξασθῆναι πρὸς Γλαύκωνα. ὀνομάζουσι δὲ ἀποκίψματα τὰς διαδέσεις ἐπείνας ὅταν χυμοὶ πνευσι ἐνοχλοῦντες πρῶτον, ἑτέρω μορίῳ καταλιπόντες ἐκείνο εἰς ἕτερον μετασώσιν. Herodotus in Clío: νῦν δὲ ἀποκίψαντος τῷ ἐνυπνίῳ εἰς φλαῦρον αὐτοὶ τε θρασυόμενοι, ἢ σοὶ ἕτερον τοιαῦτα διακελεύμεθα. Dion libro 41. ἐλαττοῦντες ἐκείνοι εἰς τοὺς ἀντιστοιχίας σφῶν πάντα αὐτὰ ἀποκίψεν. Sentit mecum Henricus Stephanus, cuius propterea verba ascriptimus. Non ἀποκίψη legendum, sed ἀποκίψει, & vt illa, non hæc lectio reciperetur, alia quærenda interpretatio esset. Quis enim vnquam idoneus auctor ἀποκίψειδε pro excusare vsurpauit? Fac tamen in ea significatione positum reperiri: quorsum istud hic diceretur? Lege igitur ἀποκίψει, vt̄ dixi, cum minima quidem litterarum, sed cum maxima sententiæ commutatione. Nihil enim aliud dicit hic Græcè, quàm quod antea Latinè dixit, hæc quod sint eruptura timeo. Epistolarum ad Atticum libri 6. epistola prima, non procul ab initio legendum videtur: Is igitur respondebo χρύσεια χαλκείων, sic enim postulas. Sequitur enim in eadem epistola: Habes ad omnia non vt postulasti χρύσεια χαλκείων. Illud quod in eadem habetur epistola: ἦ γὰρ εὐ μέγ' ἐμῆ, ex Acharnensibus Aristophanis est. Repetuntur eadem verba libro 8. epistola 8. & Antoninus philosophus libro 7. pag. 81. eodem carmine vsus est.

LIBER

LIBER SEXTVS.

Castigantur Valerius Maximus & Appianus.

CAPVT I.

CAROLVS Sigonius annotans in Consules anni 612. vna opera duas fœdas maculas delet ex Appiano & Valerio. Valerius, inquit, libro 8. capite de testibus, Q. Pompeium Aufidiū vocat, libratorum, vt opinor, vitio, pro Auli filium; eadem que ratione Appianus in Hispaniensi κόντον πομπήιον αἴλον, pro αὐλῆ ἡδὲν vocat. Hactenus Sigonius: cuius castigationem confirmat manu descriptus noster Valerius, in quo ita reperio. In Q. Pompeium A. F. repetundarum reum acerrimè dicentibus testimonium non arrogata fides. quo loco impressi etiam malè habent, abrogata. Cæterum quod ad Appiani locum attinet, ego apud eum Græcè πομπήιον αἴλον inuenio, non αὐλοῦ ἡδὲν. ἢ τὰ δὲ μὲν ὁ σερουιλιάδος ἐργασάμενος ἐς ῥώμην ἀπῆρε διαδοξαμένον τὴν ἀρχὴν κόντου πομπήιον αἴλου. Et pag. 201. μέτελλε ἢ δὴ μετὰ χειμῶνα τὴν στρατιὰν κόντῳ πομπήιον αὐλοῦ διαδόχῳ τῆς στρατηγίας οἱ ἡγεμόμενοι παρέδωκεν. Vbi Cælius Curio: Metellus ad hiemis finem Q. Metello Aulo successori suo exercitum tradidit. Sed fortè Typographi culpa pro Q. Pompeio Aulo, Q. Metello Aulo impressum est. Venio nūc ad illud quod magis me mouet, quare illum Aulum vel Auli filiū vocauerint, cum creditus sit fuisse αὐλητῆ ἡδὲν, id est, Auletæ siue tibicinis filius, an quia consulari hoc fuit honestius? Scipionis ea de re iocum ex Plutarcho ideo hic ascripti: καὶ δὲ καλεῖται τῷ φιλάτῳ ἢ ἑταίρων ὑπατεύσαν μετῴντι συμπράξαν ἐπιρώπησε πομπήιον, εἰ ἢ αὐτὸς ὑπατεύσαν μετῴντι, εἰ δὲ οἱ πομπήιον ἡδὲν αὐλητῆ γεγονέναι. ἢ δὲ φησὶν ἢ μὴ μετῴντι, ἀλλὰ ἢ τὸν καίλιον συμπεισάξιν ἐπαγγελλόμενος ἢ συναρχαυρεσιάσειν, πσεύσαντες ἢ πσευμένοντες ἐκείνοι ἐξηπατήθησαν. ἀπηνεγγέλλετο γὰρ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ πσεύων ἢ δολοῦμένους τοὺς πολίτας. ἀγανακτεῖντων δὲ ἢ ἄλλων ὁ σιωπῶν γελάσας, ἀβελτηρία δὲ, εἶπεν, ἢ μὲν καὶ ἡδὲν ἀπὸ αὐτοῦ μέλλοντες ἀλλὰ θεοὺς παρεκλεῖν παλάαι διατρέβομεν αὐλητῆν ἐνεμμένοντες.

Appianum nihil scripsisse de bello Viriathi, nisi quod Hispaniensi insertum est.

CAPVT II.

Cœlius Secundus Curio Appiani in bello Hispaniensi, Interpres putat Appianum separatim de bello Viriathino scripsisse, diuersa ab illis, quæ Hispaniensi bello inserta sunt, quod nos verum esse pernegamus. Cœlij verba sunt hæc: Mentionem quidē ipse Appianus facit in Hispaniensibus Siciliensis, & Annibalici, & Viriathici belli, quæ separatim posteritati tradidit. Ad tria hæc nondum reperta sunt, quæ fortassis etiam aliquando cum alijs in lucem prodibunt. Hæc Cœlius in epistola dedicatoria. Appiani verba sunt hæc pag. 193. versu 26. *καὶ μοι δοκεῖ τὸν ἐπειθεὶς πόλεμον σφόδρα τε ἐνοχλήσασθαι Ῥωμαίους, καὶ δυσεργότατον αὐτοῖς γινόμενον συναρᾶν ἀναθέμενον εἶπαι τῷ αὐτῷ χρόνῳ πρὸς Ἰβηρίαν ἄλλο ἐγίνετο.* id est, Visum est mihi Viriathi bellum, quod Romanis tum negocij multū exhibuit, tum difficillimum eis fuit, colligere, dilato si quid aliud eodem tempore per Hispaniam gerebatur. Cœlius hæc absurdè. Atque vt constat hoc bellum multum Romanos afflixit, fuit que ad extremum vsque perquam difficile & periculosum. Quin etiā si qui alius armorū motus nouus in Hispania exitit, illud vt diuturnius esset effecit. Est autem hoc initium belli Viriathici, definit que pag. 201. his verbis: *ὁ μὲν δὴ ἐπειθεὶς πόλεμος ἐς τὸ τοῦ ἐτελεύτα. ἐπαύεισι δ' ἐς τῆς ἄκκαίων καὶ νομαντινῶν πολέμων ἡ Σεραφί.* id est, Viriathi quidem bellum hunc habuit exitum. Redibit autem historia nostra ad Vaccæorum & Numantinorum bellum. Idem pag. 199. *τοσοῦτε μὲν δὴ βροῦτῳ ἐρησάμενον ἐς Ῥώμην ἀπέηξεν, καὶ αὐτὸς ἐς τὴν ἐπειθεὶς ῥεσφίην συνήγαγον, ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ διὰ τὸν ἐκείνου ζήλον τῶν Ἀσπυρίων ἄλλων ἀρξάμενα γίνεσθαι.* id est, Hæc quidem cum Brutus gessisset, redijt Romam. Inclusi & illa siue redegi in historiam Viriathi, quæ ab illius exemplum secutis alijs latronibus, tempore eodem fieri cœperunt. Adfert hic causam Appianus, cur rebus Viriathi admiscuerit bella latronum, & quæ non sunt Viriathi. Cœlius putauit hic lectorem relegari ad aliam Viriathi historiam quæ non extet. Eius verba sunt: Hæc ego omnia in Viriathi historia explicauit. Iisdem temporibus eius exemplum alij quoque secuti, eiusmodi latrocinia exercere cœperunt.

Emendatur

Emendatur Athenai lectio ex Xenophonte, & vicissim Xenophontis ex Athenæo. CAPVT III.

Quàm utilis sit auctorum inter ipsos collatio, non semel iam expertus sum. Nam ea ratione facillimè si quid in alterutro aut vtroque deprauatum est, deprehenditur. Si enim illud Athenæi leorism legas, *σπαρτίας θεοδότης διδάσκων τὴν ἐλαίαν ὡς δεῖ τις ἐρεσθῆς σπολαύειν ὡς ξυνοφῶν παρῆσαν ἐν δευτέρῳ σπονημονομάτων.* τοιαῦτα γὰρ ποιεῖ αὐτὸν πρὸς ἀγγέλματα τῆς θεοδότη λέγοντα ἂ οὐτε νικᾷ ἢ σαρμία ἢ κελισφράτη ἢ λεσβία ἢ φιλανῆς ἢ λυκαῖνα, ἀλλ' οὐδὲ δ' ἀθλαῖαι. Πυθόνιμοσ συνεωρέεσσι πῶθεν δέληγισα. perperam ἐν δευτέρῳ legi pro ἐν τρίτῳ νόσεντις, nec pro σπολαύειν legendum esse ἀπελαύειν vel ἀποκλείειν. Xenophon autem hoc non obscurè docet libro 3. rerum Socratis memorabilium: *καὶ ὅτι, inquit, δεῖ τὸν μὲν ἐπιμελούμενον ἀσμένως ἐσοδέεσθαι, τὸν δὲ πρὸς τῶν σποκλείειν.* Hoc si animaduertisset quidam Athenæi interpret, non fuisset interpretatus, quo pacto amantes frui oporteat. Verte igitur, abigere, vel excludere. Vitium est etiā apud Xenophontem ἀναβάσεως Cyri libro 7. ex Athenæo castigandum. *ἀρμας δὲ τις, inquit, ἀεὶσ. ὄνομα φαγεῖν δένδρσ τὸ μὲν διαρίπτεσν εἰς χεῖρσν, λαβὼν δὲ εἰς τὴν χεῖρσ ὄσον τευχύνιμον ἄρτον.* Hoc Athenæus meliùs, qui διαρρίπτεσν habet, & τευχύνικον, id est, panè trium chœnicum, quod mensuræ est nomen. Romulus Amalæus satis habuit ingentem panem vertisse. Brodæus hunc locum non attigit. Paulo prius in eodem libro vbi Xenophon rectè: *καὶ τὸν θράκιον νόμον κέσεται οἴνου περὺ πνον.* Athenæus περὺ τνον, sensu non omnino inepto. Apud eundem libro 11. pro ἡρόδοτῳ δὲ ἐν τῇ τρίτῃ φωνίτῃ οὐ φησιν οἴνου κέσθον legendum φωνικίου ex Herodoti Thalia. Natalis malè in 3. Phœnica non vini cadum.

Indicatur lapsus Interpretis Diodori Siculi.

CAPVT IV.

CLARISSIMVS historicus Diodorus Siculus, bibliothecæ suæ libro 13. scribit quæ digna sunt visa, quæ à nobis explicètur, indignis modis ab Interprete accepta: *ἐμφέσαντο δὲ, inquit ille de Alcibiade, καὶ τοὺς εὐμολοπίδης ἄραι τὴν ἀράν ἢν ἐποίησαντο καὶ ἄλλε,*

T 2 καὶ ἄν

καὶ ὃν χαμρὸν ἐδεδξεν ἀσθεῖν ἀπὸ τῆς μωσῆου. id est, Deceuerunt autem vt Eumolpidæ Diras, quibus illum deuouerant, procurarent, auerterent, deprecarentur, reuocarent & imprecationes in preces conuerterent. Interpres: Nam, inquit, decreto sanxerant vt Eumolpidæ in aram irruerent, quam eius auctoritate exererat, quo tempore impius & à mysterijs profanus iudicatus fuerat. Plutarchus in Alcibiade: ἐψήφισαντο δὲ τὴν ὑσίαν ἀποδοῦναι αὐτῷ καὶ τὰς ἀρὰς ἀφοσιώσαντες πάλιν εὐμολπιδῆος καὶ κήρυκας αἷς ἐποίησαντο τῆς ἀνίμω πρὸς ἄξαντον. Quod autem ἄραν τὴν ἀρὰν dixit Diodorus, & ἀφοσιώσαντες Plutarchus: Pollux, τὸ μὲν τοι ἐπέθεσαν μένοις ἀναλύει τὴν ἀρὰν ἐπανερῶσαντες λέγεισι. βιαιότερον γὰρ τὸ ἀνεύξασθαι.

Victorius memoria lapsus. CAPVT V.

Ferè fit, vt quæ nos optimè scire putamus, ea ignoremus aut certè non meminerimus. Victorius enim lectionum suarum libri 4. cap. 20. Peccatū tamen, inquit, viderur esse scripturæ apud Plutarchum in Isocratis vita qui hoc tradidit. ibi namque ἄφορον perperam legitur. Nam in Polluce qui idem retulit, rectè legitur ἄφορον. Hæc ille, qui pro Hefychio Pollucem posuit. Nusquam enim apud Pollucem hoc inuenitur, sed apud Hefychiū, ex quo olim Plutarchum castigauit. ἄφορον, inquit, ἔφορον καλεῖται ὅτι δις ἐτέλεσε τὰ διδασκάλῳ ἰσοκράτει τῶν τῆς παιδείας μισθῶν. id est, Diphoros Ephoros Cumanus, quia bis pependit præceptori suo Isocrati institutionis mercedes. Eadem verba referuntur etiam in Varini Lexico. Volfius interpres Isocratis: Malim, inquit, legere ἄφορον interposito o tribus syllabis, ac si quis Latinè Afer dictus, per iocum *Bifer* appellaretur. Sed & Turnebus in iocos Ciceronis scribens: Sic Ephorum Isocrates cum altera mercede remissum à patre ἄφορον, id est, biferum dixit, annominatione vsus, & translatione à biferis arboribus sumpta, quale quoddam genus ficus est. Alciatus Parergon libri 9. ca. 9. Erasmi lectione & sententiam sequitur, quæ iam ab omnibus repudiatur atque exploditur.

Alter eiusdem lapsus. CAPVT VI.

Idem libri 17. cap. 8. dubitat an sagittarius ille, cuius meminit Manilius, Alcon vocetur. quare eius verba hic ascripsi. Non tamen

tamen nomē ipsius sagittarij illic apud Manilium ponitur. Quare si ira certò vocatum scirem, qui tam egregiè arcu vteretur, omnino hîc eum significatum fuisse putarem. Hæc Victorius, non ægrè, vt spero, laturus, si auctores hîc producam, qui nominatim illum Alconē vocauerint. Apollonius igitur Rhodius ἐὺμακλῆς τε φάληρος, ἄλκων μιν προσέειπε πατρὸς ἕως. Vbi Scholiastes: ἄλκωνα τὸν φάληρον πατέρα προσέειπε. φησὶν γὰρ ἐρεχθῆως. De Phalero & Alcone etiam Valerius Flaccus:

*Insequeris casus q. tuos expressa Phalere
Arma geris. vacua nam lapsus ab arbore paruum
Ter quater ardentis tergo circumuenit anguis.
Stat procul intendens dubium pater anxius arcum.*

Quinetiam Græcum extat epigramma libro 6. ad Getam auctorem relatum, nominatim huius mentionem faciens:

παῖδα πατρὸς ἄλκων ὀλοῦ σφίχθεντα δράκοντι
ἀδρήσους δειλῆ ἰόξον ἐκμυθε χερσὶ,
διπρὸς δ' ἐν ἀφάμρτε, διὰ στόματ' ὅδ' οἰσὸς
ἦῖξεν π' ἰδοῦ βαυδὸν ὑπὸ τῆς βρέφους.
παισάμεν' ὃ φόνου παρὰ δρυὶ τῆ δὲ φαρύγγει
σημα καὶ εὐτοχίης θῆκε καὶ εὐσοχίης. id est,
*Vidit ut implicitum puero Alcon anxius anguem
Intendit trepida cornua flexa manu.
Ora sagitta fera haud errans contorta penetrat,
Atque supra puerum constitit illa parum.
Victor ab hac pharetram quercu suspendit, haberet
Artis fortunæ q. vt monumenta sua.*

Dubium itaque non est, quin rectè Seruius, & Manilius de Alcone locutus sit hoc carmine:

*Quin etiam ille pater tali de sidere cretus
Esse potest, qui serpentem super ora cubantem
Infelix nati q. animam somnum q. bibentem
Sustinuit misso petere ac prosternere telo.
Ars erat esse patrem, vicit natura periculum,
Et pariter iuuenem somno q. morte leuauit.*

Acrotati regis nomen, Interpretum vitio sede sua motum, reponitur in locum suum apud Plutarchum.

CAPVT VII.

IN dictis Plutarchi, vbi maximè Agidis apophthegmata referuntur post *Ἰελευταίων*. i. vltimum eius nominis, sequitur ordine alphabetico obseruato *ἀκρότατ* Θ, id est, Acrotatus, proprium regis nomen. Regius interpret videns absurdum esse, si postremo alium posteriorem poneret, pro *ἀκρότατ* Θ vertit Idem. Alter interpret eundem planè esse, testatus est, cum nihil pro voce *ἀκρότατ* Θ posuerit. Ita factum est, vt quod Acrotati est apophthegma secundum putetur Agidis vltimi. *ἀκρότατ* Θ, inquit Plutarchus, *ἐπειὶ οἱ γονεῖς αὐτῶν ἀδύνατον πεισιν ἀξίωσιν αὐτοῖς ἡξίουσαν*. id est, Acrotatus rogantibus eum parentibus, vti sibi iniustam aliquam rem conficeret. Acrotati mentio fit apud Plutarchum in Apophthegmatibus Gyrtiæ in vita Agidis & Cleomenis in vita Pyrrhi, apud Pausaniam in Laconicis, & Athenæum in mentione Lacedæmoniorum, & alios.

De Epostracismo Pollucis & Minutij Felicis.

CAPVT VIII.

Describit Iulius Pollux ludi genus, quod etiam apud Minutium Felicem in Octauio reperi. Græci scriptoris hæc sunt verba: *ὁ ἐποστρακισμός ὄστρακον ἔστι θαλάσσιον κατὰ τὸ ὕδωρ Θ ὁππολὺς ἀφίστην, ἀειδμῶντες αὐτὸ ἵα πρὸς τὸ κατὰ δύναμι πηδύματα ἐν τῇ ὕδαρ τὸ ὕδαρ ἐπιδρομῆ. ἐκ γὰρ τὸ πηδύματι ἔστι ἀλμάτων ἢ νῆμα τὰς βέλων ἴ.* Latini auctoris verba sunt ista: Cùm ad id loci ventum est, vbi subductæ nauiculæ substratis roboribus à terrena labe suspensæ quiescebant, pueros videmus certatim gestientes testarum in mare iaculationibus ludere. Is lusus est testam terecem iactatione fluctuum lenigatam legere de litore, eam testam plano situ digitis comprehensam inclinam ipsam atque humilem quantum potest vndas irrotare, vt illud iaculum vel dorsum maris raderet, vel enataret, dum leui impetu labitur, vel summis fluctibus tonsis emicaret & emergeret, dum assiduo saltu subleuatur. Is se in pueris victorè ferebat, cuius testa & procurreret longius & frequentius resilliret. Eustathius etiam meminit his verbis: *ὄστρακον πλεῖστα ἐπιτεταμμένα ὑπὸ θαλάσσης*

*θαλάσσης πλεῖστα Θ καὶ τῆς ἐπιφανείας τὸ ὕδαρ ἢ ἐπιπέδοντα ἐπίστε πολλὰς ἕως ἀπονήσαντα δύνασι καὶ θαλάσσης ἡδύς ἢ ὑδαρ πρὸς τὸν ἴ. Apud Varinum malè *πλεῖστα* legitur, pro *πλεῖστα* Θ.*

Quid καρπῆς, & obiter quædam de καρπῶν & ραπίσματι. CAPVT IX.

Quid *καρπῆς* sit, qua voce ter vtitur Arrhianus in dissertationibus Epicteti, neminem hactenus vidi qui traderet. Dicitio videtur esse veteris iuris. *Ἦ λέγεις*, inquit, *πρὸς τὸτον τὸν δουλαγωγῶντά σε; ποῖον αὐτῶ καρπῆσιν δίδως*. Hæc ille libri 3, cap. 24. Idem eiusdem libri cap. 26. *καὶ λέγει γυμναζόμενος κατὰ μέραν ὡς εἰπέ μὴ ὅτι φιλοσοφεῖς, ἔγω φορητὸν τὸ ὄνομα, ἀλλ' ὅτι καρπῆσιν δίδως. τοῦτο γὰρ ἔστιν ἢ ταῖς ἀληθείαις ἐλάσσειν. Idem in eodem capite: λέγει οὖν ἴα ἀληθείας δέλε καὶ μὴ δραπέτῳ δέου τοὺς κυρίους, μὴ δὲ ἀπαρῆ, μηδὲ τόλμα καρπῆσιν δίδοναι τοσοῦτους ἔχων τῆς δουλείας ἐλέγχους. Tria hæc loca ita vertit Interpret, vt ex eius verbis facile colligere possis, illum quid *καρπῆς* significaret, nescisse. Quid porò cum illo qui te in seruitutē hanc coniecit disputas? quàm te exhibuisti ei fructuosum? Dum verò te sic exerceas quotidie, ita dixeris (vt apud nos solemus) nō equidem quòd incumbas philosophiæ, insolēs enim illud est vocabulum, sed quòd pensionarium te exhibueris philosophiæ, id enim reuera est libertas. Ergo quod verum est loquitor serue, & fugitiuus ne sis dominorum tuorum, ne recuses, imò ne in animum quidem induxeris recusare, quo minus te tributarium exhibeas, tot seruitij signis atque inditijs notatus. Hactenus Interpret. Ego omnibus his locis *καρπῆσιν* puto significare, assertorem vindicem vel manumissorem, ex his verbis vetustissimi Grammatici Charisij. Vindiciæ *καρπίσμα*. Terullianus in Valentinianos, quæ & crucem appellant & Lytrotē & Carpisten, Epiphanius in eosdem: *ἐν ταῖς ὀνόματ' ἔστι ταῦτα, καρπῆς, ὀροδέτης, χρεισίει Θ, ἀρετ Θ, μεταγωγῆς*. Idem: *καὶ ἢ τὰ ὄρου καὶ σύλου καὶ λυβωτῶ καὶ καρπῆς*. Rhenanus fructificatorem interpretatur. Idem malè *μεπειδ* legit, & *moderatim* interpretatur, cum *μηπειδ* i. maternus legendum sit ex Theodoretō & Epiphanio. Ad hæc vbi ille *αἶνος*, id est, laus legit: Epiphanius *αἶνος* habet, *καρπῆσιν* meminit Clemens*

Clemens Alexandrinus libro *σρωμάτων* ζ. κ. τὰ παρὰ *σρωμάτων*, ἐστὶ τὸ διαδμητῶν γίνεσθαι τὰξιν εἰληχε τὰ δια δημοσύνῃς ἐκείνα ζυγὰ κ. ἀσάκια κερπυροὶ τε κ. αἱ σὺ δ' ὅτων ἐπιχάουσι, τὰ μὲν γὰρ ἵνα δικαίως γίνῃ, τὰ δ' εἰς τὴν τῆς ἱμεῖς μείωσιν. Vbi Interpres fructuum perceptiones vertit, quod non placet. Nescio an à martus carpo dicta sit vox potiùs, quàm à fructu. Nunc *σρωμάτων* pauca attexam. D. Basilii in oratione De baptisinate, & Simeon Logotheta De penitentia : ἦπου κ. ῥάπισμα τὴν ἑλδεταιάν σὺ δ' ἔλων πηγήν ἕπερ ἴης μετὰ ταύτα σὺ αἰκισμῶν ἀπαλλαγῆς κατεδέχε. Nannius noster. Vt filiusfamilias intelligeret se in emancipando quasi vere vendi seruum q. fieri, verberabatur ab emptore, quam iniuriam Iustinianus in Codice suo *σρωμάτων* appellat.

Tò *χεῶν* quid significet, & qui in eo fuerint lapsi.

CAPVT X.

Quid *χεῶν*, quidq; de eo præceperint Suidas, Moschopulus & Arsenius; non alienum duxi huic capiti inferere. *χεῶν*, inquit Suidas, τὸ εἰμυμένον τέλθ ζωῆς. Αἰλιανός· ἐπεὶ δ' εἰς γήρας ἀφίκετο τὸ κοινὸν ἢ πεπωμένῃ *χεῶν* ἐξέπεσε, κ. ἴης προσηκούσης κηδύσεως ἐτυχε. τὸ δὲ *χεῶν* μετοχή δὲν ἀπὸ τῆς *χεῶ* χεῶ χυόμενον οὐδέτερον χεῶν· ὡς δὲ πη δὲ παρηνολέθησε τὸ τόνου, κ. κατ' ἀπὸ τὴν ἐπιτασιν ἐβάπη τὸ αἰς ω, κ. ἐστὶν ἀκλιτον. τὰ δ' εἰς ἂν ἐπιρήματα δια τῶ ο μικροῦ χεῶρεται, πλὴν τῶ *χεῶν* κ. ἐπιποδών. hæc tenet Suidas: Simile illi quod ex Æliano attulit Suidas, est illud Euripidis: τὸ τοι *χεῶν* οὐκ ἐστὶ μὴ *χεῶν* ποιεῖν. Item, illud eiusdem in Iphigenia Taurica: τὸ γὰρ *χεῶν* ζού τε καὶ θεῶν κρατεῖ. Idem alibi dicit: τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποισι κατὰ δανεῖν μένει, κοινὸν δ' ἔχοντες αὐτὸ κοινὰ πάσχομεν πάντες· τὸ γὰρ *χεῶν* ἢ τὸ μὴ *χεῶν*. Plutarchus in Demetrio: καὶ ταχὺ τὴν χυομένῃς ἀντηρόνθ ὅψιν ἕπερ ἐυτῆ διετέλε τὸ *χεῶν*. Idem in Pyrrho: τὸ δ' *χεῶν* ἦν ἀφουλον. Pausanias ἐπιλαμβάνει αὐτὸν τὸ *χεῶν*. id est, mors illum corripit, vel occupat. Iosephus in octauio Originum: ἐνίκα γὰρ οἶμαι τὸ *χεῶν*. vincebat enim opinor fatū. Vbi Ruffinus, arbitror illud quod immineret. Idem εὔρε δ' αὐτὸν τὸ *χεῶν* καὶ ἀλχα τῶ χημάτων. Interpres vetus: Etiam præter habitum regium quod debebatur euenit. Suidas in voce Ἰόνος de morte Alexandri Moloffi: κ. γνῶς ὅτι ἀρε τὸ *χεῶν* ἐπιπέδησται.

Dionysius

Dionysius Halicarnassensis: ἕως εἰς τὸ *χεῶν* μετέστη. Strabo in primo: ἡνίκα μίδαυ αἰμα ταύρου πόντα φασιν ἐπεκλεῖν εἰς τὸ *χεῶν*, id est, vt re & Cælius, adisse fati diem, non sine reprehensione Interpretis, qui vertit: cùm Midas tauri cruore epoto ad versuram vsque faciendam abijt. Synesius: εἰ μὴ τὸ *χεῶν* ἐφθασεν. Lucianus de sectis: τὸ *χεῶν* ὅπως κατὰσάσει λαβόμενον τῶ ποδός. Strabo: ἐκείνου δὲ ὡς χυομένησθ· εἰς τὸ *χεῶν*. vbi Interpres: cùm ille vt oportuit concessisset è vita. Sic Pausanias sæpè. Plato in Axiochio. ὅπως ἀστενακτῆς τὸ *χεῶν* ἦν. Memnon Heracleota, de morte Satyri Heraclia tyranni agens: ἀλλὰ συχναῖς ἡμέραις ἢ πικρὸν κ. βαρεῖα κατὰδραπανώμενον νόσθ ἕτως ἀποτίσαι τὸ *χεῶν*. Suidas in voce σερβηαιανός. ἐξήγη δὲ αὐτὸν ἀρε ἢ εἰμυμένῃ κ. τὸ *χεῶν*. Sed de *χεῶν* in recto minùs fortè mirandum, quàm de τὸ *χεῶν* & τῶ *χεῶν*, de quo nunc agemus. Moschopulus: τὸ *χεῶν* ὅτε μὲν μετ' ἀρθρου ἴδεθ ὄνομά δὲ μονόκλιτον, χωρὶς δὲ τῶ ἀρθρου ἐπιρήματα, *χεῶν* γὰρ δὲ τὸ δὲ π γνέσθ λέγμεν. ἀμεινον δὲ αὐτὸ λέγειν ὄνομα ἐπιρήματικόν. καὶ εὐεπισίδης. οὐδ' ἐστὶ μοίρας τῶ *χεῶν* ἀπαλλαγῆ δὲν (inquit Arsenius hunc Euripidis versum ex Hippolyto explicans) τῶ δ' ἐόντθ· κ. μειωραμένῃ κ. ἀνακλίε. τὸ δ' *χεῶν* μετοχή δὲν ἐπιρήματικὴν σύνταξιν ἐρουσα. Euripides in Hercule furente: εἰδ' ἦρας ἕπερ κέντρους δαμασθεῖς εἴτε τῶ *χεῶν* μετὰ. Idem apud Stobæum: ἰάμοις δ' ὅσοι ἀπεύθουσι μὴ πεπωμένους μιάτιν πονούσι, ἢ δὲ τῶ *χεῶν* πῶσαι μένουσα κατὰσάσεισθ· ἦλθεν εἰς δόμοις. Iosephus in 8. Originum de Basane agens: ἐρτάθη ἕπερ τῶ *χεῶν*, id est, fato occupatus est, à morte præuentus est. Ruffinus, interemptus enim est à Creone. Mox: λογίζεσθ πάλιν ἐκ τῶ χυομένων περὶ τὸν βασιλέα, συχάζομένους προσηκῆ ἴην τῶ *χεῶν* ἰαχύν. id est, Fati potentiam considerare par est ex eis quæ regi acciderunt. Interpres: Et cogitandum ex his quæ Regi prouenerunt, quia quod debetur. Idem in sexto ἀλώσεως. μὴ διδόναι ταῖς χεῖμας ὅ τῶ *χεῶν* ἀποδώσομεν. id est, Nō dare vñbus quod fatali necessitati reddemus. Interpres: Negare vsui quod debito redditurus sit. Dionysius Halicarnassensis: ἕπερ τοῦ *χεῶν* αὐτῶ κ. ἴης ἀπαντα τὰ θνητὰ σρωμάτων ἐπιποσέσης ἀλχης ἐξηλέγησθ ἀναμφοισθητῆτοις τεκμηρίοις. Appianus Ciuilium libro 3 ἡπηνόμενον δὲ νῦν ἀντωνίε κ. ἰρτίου τεθνεώτθ· καὶ μετὰ τῶ *χεῶν* ἀπαρόντθ. Synesius: κ. γὰρ ἢ τῶ ἰαβῶν τέχνη τὸ μὲν ἀποθανεῖν ἀνθρώπων ἐπεὶ δὲ φύσις δὲ οὐ κατὰπᾶξ καλύει, ἐμποιεῖ δὲ πνα διαπεσθῆ τῶ *χεῶν*. Budæus in epistola:

V stola:

stola : τῆ χρεῶν ἢ μίρας ἀπλλαγή. Plura de hac voce vide apud Eustathium . Antoninus philosophus : τὸ χρεῶν ἐσθήρηται ἕως ζῆς, libro 4.

Defensa vetus lectio D. Hieronymi in Chryside.

CAPVT XI.

LIBRO aduersus Iouinianum primo apud D. Hieronymum Chrysis rectè legitur, nec est Chryleis legendum, vt quidam arbituratur, vt de Chrylæ sacerdotis Apollinis filia intelligatur, tam etsi ita legatur apud Pausaniam in Corinthiacis : κατεκείθη δὲ, inquit, τὴν ἱερίαν τῆς Ἥρας χρυσίδα ὑποκαταβώντῃ, ὅτε δὲ λυγρῇ ἤσθ' ἑσφαναμάτων ἠπῆτο, ἢ χρυσὸς μὲν ἀπιδύσασα ἐς τέγμαν (ita enim lego ex primi Herodoti his verbis : ἐν τέρῃ περὶ τὸν ἰνὸν τῆς ἀλέης ἀθηναίης non ἐσέχασα) τὴν ἀδίωκάν τὴν ἀλέαν ἐκέλευεν ἀρῆεῖν ἢ καὶ φεῖ κακοῦ πηλικύτε παρόντῃ σφίσει τὴν εἰδοίαν οὐ καθεῖλον ἢ χρυσίδῃ. Omnibus his locis non χρυσιδά, χρυσίς, & χρυσιδῃ, sed legendum, χρυσίς χρυσιδῃ, χρυσίδα, vt de Chryside sacerdote Iunonis Argiua intelligatur : auctores habeo Thucydidem in 2. & 4. Clementem Alexandrinum & Arnobium ἐπὶ χρυσιδῃ ἐν ἄρξει τότε πεντήκοντά δυοῖν δέοντα ἐπὶ ἱεραμένους, inquit Thucydides in 2. Idem in fine 4. ἢ ὁ νεὸς τῆς Ἥρας τῆ αὐτῆς δέρας ἐν ἄρξει κατεκείθη χρυσιδὸς τῆς ἱερείας λυγρον ἴνα δέσιος ἡμμένον παρὸς τὰ σέμματα ἢ ἔσκατε δερθύσιος, ὥστε ἐλαθεν ἀφέντα πᾶντα ἢ καταφλεχθέντα, ἢ ἢ χρυσίς ἢ εὐδύς ἴης νυκλὶς δέσεισαι τοὺς ἀργείους ἐς φλίοντα φεύγει. id est, Templum quoque Iunonis eadem astate apud Argos deflagrauit Chryside sacerdote, cūm lucernam quandam ardentem coronis apposuisset, illic ita soporata, vt incensa omnia atque flagrantia non sentiret, propter quod Argiuos verita protinus in Philiuntem nocte confugit. Clemens in Protreptico : οἶδα ἐγὼ πῦρ ἐλεηλίμων ἢ δεισιδαιμονίας ἰαπκόν, εἰ βέλῃ παύσαιδῃ τῆς ἀνοίας φασταγωγῆσαι σε τὸ πῦρ. ἔστο τὸ πῦρ ἢ τὸν ἐν ἄρξει νεῶν ζῦν ἢ τῆ ἱερεία κατέφλεξεν χρυσίδῃ, ἢ τὸν ἐν ἐρέσφ τῆς ἀρτέμιδῃ, δεύτρων μετὰ ἀμαζόνιας, καὶ τὸ ἐν ῥώμη καπιτώλιον ὀπιανέμματα πολλάκις. οὐκ ἀπῆχτο δὲ οὐδ' ἐπὶ ἐν ἀλλοξάνδρων πάλαι σαρὰπιδῃ ἱεροῦ. ἀδύνησι γὰρ τῶ δονύσαι πῆ ἐλάδερως κατῆρεν τὸν νεῶν. Arnobius libro 6. Cūm Capitolium tories edax ignis absumeret, Iouem que ipsum Capitolinum cūm vxore corripuisset ac filia: Vbinam fulminator tempore illo fuit, vt sceleratum illud arceret incendium, & à pestifero

ro casu

ro casu res suas ac semet & cunctam familiam vindicaret? Vbi Iuno regina cūm inclytū eius fanum sacerdotem que Chrysidem eadem vis flammæ Argiua in ciuitate deleret? Vbi Serapis Ægyptius cum consimili casu iacuit solutus in cinerem cum mysterijs omnibus atque Iside? Vbi liber Eleutherius? cūm Athenis. Vbi Diana, cūm Ephesi?

Parodia quid, & eius aliquot exempla. Item de adagio Lens demon, sequidem adagium est, vt quidam videtur.

CAPVT XII.

TURNEBVS in locos Ciceronis scribens : παροδία, inquit, est, cūm versum paulum immutamus, aut ad versus poetæ nobilis similitudinem versum condimus, vt ad imitationē versuum Homeri Hegemon Thasius poemata totum (vnde Parodus poeta appellatus est) & Matron apud Athenæum, cuius ex his versibus quid parodia sit, facillimè intelligi poterit :

ἢ πτωδὸν εἶδον γαίης ἐλευδῆῃ ὑδὸν
κέιμενον ἐν λαχάροισ' ὀδ' ἐπ' ἐννεά κείτο πρᾶπέζας.

Sunt enim ad illos Homericos expressi :

ἢ πτωδὸν εἶδον γαίης ἐλευδῆῃ ὑδὸν
κέιμενον ἐν σαπέδφ, ὀδ' ἐπ' ἐννεά κείτο πᾶλεδρα.

Hactenus Turnebus. Non minùs autem festiua est eiusdem ad eandem versum alulio ; quàm libro 4. ponit : ἢ πτωδὸν εἶδον λίμης ἐλευδῆῃ γόγγρον κέιμενον ἐν λοπάδεσ' ὀδ' ἐπ' ἐννεά κείτο πρᾶπέζας. Iacūda quoque est illa parodia, à nemine quod sciam hactenus obseruata, apud Athenæum in 4. libro, vbi in lenticulæ mentione Diitrephes similiter mutat Euripidis in Medea versum :

ζεῦ μὴ λάθει σε ἤσθ' ἂν δὲ αἴτη ἢ κηκόν,

in hunc ζεῦ μὴ λάθει σε ἤσθ' ἂν δὲ αἴτη ἢ φεικόν, & in alium sensum detorquet, vna duntaxat littera mutata. Erasmius in apophthegmatibus ignorauit cuius esset hic versus, quippe qui scripserit tantum esse ex tragœdia quapiam, nec auctore nec tragœdia indicata. Idem ex eo quod continuò sequitur, φακὸς σε δάμικον καὶ φακὴ ἴνχη λάθει, facit adagium. Ego contra puto & hunc versum ridiculè, & παροδίαν ab Euripide acceptam & immutatam, vt Euripidis fuerit iste versus :

καὶ σὲ δαίμων καὶ κακὴ τύχη λάβοι.

Tametsi hunc versum apud Euripidē nondum inuenerim, quod mirum non est, cum tot illius tragœdias amiserimus. Est eodem loco & alia, ni fallor, parodia in dictione φασι, id est, aiunt, in φακὴν commutata. Adducit enim hunc prouerbiasem senarium, ἑλλήν μὲν ἐξέλυτοῦμεν ἡδ' ἐπεισρέζ. Referunt Zenobius & Erasmus in adagio, *Influit quod exhauriunt*. Totus Athenæi locus est hic, καὶ τὴν μὲν ἐξέλυτοῦμεν φακὴν ἡδ' ἐπεισρέζ. εἴτα πάλιν φακοὶ περισπνέ-
χθησαν ὄξυ βαβρεῖ μένοι, καὶ ὁ διστραφὴς δραξάμεν ἔρη,
ζεῦ μὴ λάβοι σὲ ἦν δ' ὅς εἴτι φακῶν.
καὶ ἄλλ' ἐξεβόησε.

καὶ σὲ δαίμων καὶ κακὴ τύχη λάβοι.

Constat autem primus versus, si φακὴν velut φασι per parenthesin legamus. Argutum est illud quoque Eubœi Parodi, cuius meminit Athenæus lib. 15. καὶ δὲ τῷ λοιδορουμένου κούρεως τῷ κεραμῆ-
τῆς γυαυῆος χάεν.

μὴ τε σὺ τὸν δ' ἀραδύσασε ἐὼν διαύρεο κούρλω,

μὴ τε σὺ πηλείδην. id est, De tonsore autem conuicij in-

cessente figulum mulieris gratia per parodiam accommodauit Homericos versus (libri Iliados primi quibus Nestor orat Agamemnona, ne puellam Briseida auferat ab Achille, & Achillem ne contendat cum rege) suo proposito: Neque tu ab hoc, inquit, tametsi strenuus sis, auferas eouren (media voce ludens inter puellam & tonsuram) Neque tu Pelide, quæ vox & Pelei filium Achillem, & ἀπὸ πηλοῦ, id est, à luto figulum significat. Nam, vt Interpres quidam Athenæi est interpretatus, hæc nemo faciliè intellexerit, cuius hæc sunt verba:

De tonsore mulieris gratia à figulo reprehensō

Nec tu cesariem cadas, huic optimus ut sis,

Nec tu Pelides.

Explicatur locus Plinij. CAPVT XIII.

Locvs est apud Plinium libri 15. capite 19. obscurissimus, ei præsertim qui Ciceronem eadem de re non legerit. Ex hoc genere, inquit Plinius, de ficubus agens, sunt vt diximus coctana, & caricæ

& caricæ, quæque conscendenti aduersus Parthos omen fecere M. Crasso venales prædicantis voce Caucæ. Nunc eadem de re audiamus Ciceronem libro De diuinatione 2. Cum M. Crassus exercitum Brundusij imponderet, quidam in portu caricæ Cauno aduectas vendens, Cauneas clamitabat. Dicamus, si placet, monitum ab eo Crassum, caueret ne iret. Ioachimus Camerarius in Plautum & versus comicos scribens: Contractio, inquit, syllabarum crebrior est, & apparet fuisse linguam Latinam magis aptam ad voces cogendas, quam distrahendas. Hoc illud etiam indicat quod retulit Cicero libro 2. De diuinatione: Cum M. Crassus exercitum Brundusij imponderet, quidam in portu caricæ Cauno aduectas vendens, Cauneas clamitabat. Dicamus si placet monitum ab eo Crassum, caueret ne iret. Sonuisse enim apparet illud, Cauneas, contractum hoc, Caue ne eas. Hactenus Camerarius. Dicti ambiguitas in eo est quod & Latine accipi potest. Caue ne eas dixisse, & Græcè, Cauneas ficus venales habere. Animaduersione & hoc fortasse dignum, Græcos tum æν diphthongum pronunciasse vt α, quemadmodum etiam hodie solemus. Sipuntinus pontifex hoc etiam animaduertit in Cornucopia.

Αἰῶραι quid Græcis, obiter q. castigatus Athenæi & Pollucis locus.

CAPVT XIV.

Quicquid Sernius & Probus scribunt de feriis quibusdam rusticis enarrantes illud Maronis,

Oscilla ex alta suspendunt mollia pingu.

pulchrè mihi quadrare visum est in Atheniensium αἰῶρας siue εἰῶ-
ρας. De quibus Athenæus, Pollux & alij. ἦν δὲ, inquit Athenæus libro 14. καὶ ἐπὶ ταῖς εἰῶραις. τις ἐπὶ ἠερόνη ἦν καὶ ἀλήτην λέγουσιν ὁδῆ. ἀε-
σοτέλης γούν ἐν τῇ κολοφωνίῳ πολιτείᾳ φησίν. ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ θεῖος
ῥ' ὕστερον βιαίῳ θανάτῳ. λέγεται δὲ ἡλυθῆν τευφῶν τις ὡς ἐν τῆς ποιήσεως
δῆλον ἐστίν. ἔπ γὰρ καὶ γούν αἱ γυαυῆες ἀδουσαν ἀπὸ μέλην περὶ τὰς εἰῶρας.
Legimus autem apud Athenæum ἀλήτην non ἀλλῆτην ex Hygino
& Hesychio in vocibus ἀλλῆτης & αἰῶρα, cuius etiam verba ne quis desideret, hic adiecimus: Αἰῶρα ἑορτὴ ἀθήνησιν ἦν οἱ μὲν ἐπὶ τῆς ἀλλῆ-
την

Ἰουραίνης δὲ ἕνεκα φασίν, οἱ δὲ ἐπὶ κλυτημνήστρας ἢ αἰγίδου, οἱ δὲ ἐπὶ ἡεροῦνη
τῆ ἀλάτιδι τῆ ἱεράου. Quod autem naauerimus hic legere, *Ἰμὴ ἀλέα*
quàm *τημαλέα*, vt legitur in Hesychio, vel *Ἰμαλέα* vt in Fauorino,
nemo, opinor, improbabat. Vocat idem Fauorinus has ferias *εὐ-*
δειπνον in voce *αἰώεα*.

Castigandus est obiter Pollucis ea de re locus, apud quem per
peram *ἄραεις* nunc legitur, pro *ἑώραεις*. ἦν δὲ, inquit, *ἢ ἀλλοτὶ ἄστια*
ταῖς ἑώραεις *προσκαθόμενον* *θεοδώρου* *παίμμι* *τῆ* *καλοφαιρίου*. Libri quarti
capite septimo Gyraldus Lilius de poetis, In quattuor anni par-
tibus, interpretatur. Alter quidam Interpres: Erat, inquit, &
aliud carmē Horis dedicatum. Ego interpretarer: In Oscillorum
suspendijs. Hyginus in Arctophylace: Cū in finibus Atheni-
ensium, sine causa multæ virgines suspendio sibi mortem consci-
scent, quod Erigone moriens erat precata, vt eodem letho filiae
Atheniensium afficerentur, quo ipsa foret obitura, nisi Icarij
mortem persecuti, & eum forent vlti. Itaque cū id euenisset,
petentibus eis Apōllo dedit responsum, si vellent euentu libera-
ri, satisfacerent Erigonæ. Qui, quod ea se suspenderat, institue-
runt, vt tabula interposita, pendente funibus se iactarent, vt qui
pendens vento mouetur, quod sacrificium solenne instituerunt.
Itaque & priuatim & publicè faciunt, & id Aletidas appellant,
quod eam patrem persequentem cum cane, vt ignoram & solita-
riam oportebat, mendicam appellabant, quam Græci *ἀλλήτιν* no-
minant. Germanici commentarius hac in parte mendosus est.
Cū, inquit, Athenas pestilentia opprimeret, ex oraculo respon-
sum est, cessaturam pestilentiam, si per annos singulos de frugibus
& vindemia Icario & Erigonæ primum delibaretur, quod
factum est ab Atheniensibus, qui diebus festis institutis aras con-
stituerunt, ideo quia illam peudentem aspexerunt, quod est apud
Græcos ex eo factum est, vt soli oscillo iactarentur ho-
mines. Hic pro aras, constituerunt legendum *αἰώεα*, & vbi
Græca vox defecit, supponenda dictio *αἰωρεῖδης*. Eustathius pag.
339. & Varinus in voce *ἡερέδεδης* *ὅτι δὲ κρείον ἔστιν ὄνομα ἢ αἰώεα* *γυ-*
νευκὸς ἀπαρχαμένης, καὶ δευτὴ ἀπαρχαμένης τὸ Ἰοῦ πύστυριον *δὴλοῖ τὸ*
λεξικόν.

De Ioue

De Ioue lapide repurgatus Polybius.

CAPVT XV.

Ludouicus Cælius in mentione adagij, Iouem lapidem iura-
re, adducit Polybij locum deprauatū, nimirum vt eum pontifex
Sipuntinus Latinum fecerat. Quare visum est nobis hic Polybiū
prius castigare, atque eum iterum Latine interpretari. Ἰδὼν ὃ ὄρκον
ἠμύειν ἔδει τοῦτον, ἐπὶ μὲν ἧστ' ἀρώτων συνθηκῶν κερχιδόνιος μὲν τὸς θεὸς
τὸς πατρώους, ῥωμαίους ἢ δία λίδον κατὰ Ἴι παλαιὸν ἔδω. ἐπὶ ὃ τούτω τὸν
ἀρην ἐνυάλιον. ἔσι ὃ τὸ, δια λίδον, τοῦτον. λαβὼν εἰς τὴ χεῖρα λίδον ὃ ποιήμῃ
τὰ ὄρκια περὶ ἧστ' συνθηκῶν, ἐπειδὴν ἠμύση δημοσίῃ, πῶς τε λέγει τὰ δε. εὐορ-
κῆντι μὲν Ἴ ἀγαθὰ, εἰ δὲ ἄλλως δεικνυμένῃ τι ἢ ἀράξαιμι πάντων ἧστ' σω-
ζομένων ἐν ταῖς ἰδίας πατρίαν, ἐν τοῖς ἰδίοις νόμοις, ἐπὶ τὸ ἰδίων βίων, ἱεράν,
Ἰάσαν ἐγὼ μόνω ἐκπέσοιμι ἕτως ὡς δεδωκεν ῥῆν. ἢ τὸ εἰπὼν ῥήσῃ τὸν
λίδον ἐκ τῆς χειρὸς τῶν δὴ τοῦτων ὑπαρχόντων ἢ περιμένων τ' συνθηκῶν
ἐπὶ ῥῆν ἐν χαλιώμασι παρὰ τὸν δία τὸ κεπτώλιον ἐν τῷ ἀρρηθρόμῳ ταμείῳ.
id est, Iusiurandum autem concipiendum erat tale: In primo qui-
dem fœdere Carthaginiesibus per deos patrios, Romanis per Io-
uem lapidem iuxta quendam veterem ritum, ad hæc per Martem
& Euyalium. Est autem iusiurandum per Iouem lapidem huius-
modi. Facialis sumpto in manum lapide data per iusiurandum
fide publica hæc verba dicit: Si bonæ quidem sim fidei, bona mihi
eueniāt, sin aliter, quid aut cogitauero aut fecero, omnibus alijs
saluis in suis patrijs, in proprijs legibus, suis in bonis sacris &
monumentis ego solus exulem, sic vt nunc hic lapis: & hæc locu-
tus abijcit lapidem è manu. Cætera ex interprete petes. Titus Li-
uius libro 30. Faciales cū in Africam ad fœdus ferendum ire
iuberentur, ipsi postulantibus senatusconsultum in hæc verba
factum est, vt priuos lapides silices, priuas que verbenas secum
ferrent. Idem libro 31. Ea que rata scirent fore, agnum læua ma-
nu, dextera silicem retinens, si falleret, Iouem ceteros que preca-
tus deos ita se mactarent, quemadmodum ipse agnum mactasset,
& secundum precationem caput pecudis saxo elisit. Idem libro
primo: Si prior defexit publico consilio dolo malo, tu illo die
Iuppiter populum Romanum sic ferito, vt ego hunc porcum ho-
die feriam. Festus: Lapidem silicem tenebant iuraturi per Io-
uem, hæc verba dicentes: Si sciens fallo, tum me Diespiter
salua

salua vrbe arce que bonis eiciat, vt ego hunc lapidem. Hæc Festi verba secutus Sigonius legit apud Liniuum, pro, tu illo die Iupiter, tum me Diespiter. Interpres Polybij bis διὰ λίθου legit, pro διὰ λίθου, id est, per lapidem, pro, Iouem lapidem. Plutarchus in Sylla: ὁ δὲ ἀναβάς εἰς τὸ καπιτώλιον ἔχων ἐκ τῆς χειρὸς λίθον ἄμυνεν. εἴτα ἐπέθεσάμην ὁ ἑαυτοῦ μὴ φυλάττοντι τὴν πόλιν ἐκείνον εὐνοίαν ἐκπέσειν τῆς πόλεως ὡς περὶ ὁ λίθος διὰ τῆς χειρὸς κατέβαλε χαμάζε τὸν λίθον.

De primo, secundo & tertio pedatu, & eadem opera emendatur Plantinus locus.

CAPVT XVI.

NONIUS in voce Pedato. Pedato, inquit, positum pro repetitu vel accessu quasi per pedem, sicuti nunc vulgo dicitur tertio pedato. Cato Originum lib. 1. Igitur tertio pedato bellum nobis facere. Idem in dissuasiōe de fœneratione: Tertio autem pedato item ex fœnore discordia excresecbat. Charisius primo pedatu. Cato senex: In his duobus bellis alteras stipendio agrique parte multati, alteras oppidum vi captum, alteras primo pedatu & secundo, vt notat Maximus, hodie que nostri per Campaniam sic loquuntur. Hactenus Charisius. Ex his Nonij & Charisij verbis nos castigamus Plauti in Cistellaria locum, vbi sic vulgo legitur. Et equidem herclè nisi perdam te tertio omnes efflixero. Hic Camerarij exemplar, perdatu, habet. In hanc vocem annotas idem: *Quæ* reperimus, inquit, in nostro libro, ea iussimus exprimi. Et si illud perdatu quale dicam esse, & an credam hoc nomen in significatione perditionis ita finxisse Plautum, nescio. Sed malui relinquere dubium lectorem linguæ Latinæ & Plautinæ lectionis studiosum, quam falsâ mutatione securum reddere. Etiam hoc in mentem venit fortasse in archetypo fuisse, perendinatu; & irrepsisse de interpretatione in versum, tertio. Sed hæc in medio relinquimus, inquit Camerarius, qui licet veram lectionem ex his vestigijs elicere non quierit, viam tamen nobis ad eam aperuit. Legendum proinde haud dubie est: Postea autem cum primo luci cras nisi ambo occidero, Et equidem herclè nisi pedatu tertio omnis afflixero. Præterea apud Nonium pedatu legere malim, quam pedato.

Expenditur

Expenditur Charisius in voce Ebria.

CAPVT XVII.

Hebria, inquit Charisius, est vas vinarium, vnde hebrus & hebria dicitur, hebriosusq; & hebriosa. Hæc Charisij verba suscepta nobis reddit Arnobij locus libro septimo. Ita enim illic loquitur: Date quæso immortalibus dijs bibant scyphos, brias, pateras, sympiniaq; depromite. Itaque legendum nobis videtur. Bria enim est vas vinarium, vnde Ebrus & ebria dicitur, ebriosusq; & ebriosa, vt Ebrus sit ille qui multas brias exhausserit, & Sobrius qui nullas. Sunt etiam inter Grammaticos nonnulli, qui ebrus compositum dicant ex e præpositione & bria, atque ideo primam habere longam. Quinetiam episcopus Halberstattenfis in epistolæ ad Galatas caput 5. scribens: Briam, inquit, dicimus calicem aptum potioni vini.

Confirmatur lectio exemplaris Camerarij apud Plautum ex Nonio. CAPVT XVIII.

Pro eo quod vulgo legebatur apud Nonium in dictione Venatura: Vident villam oculis venaturam facere & aucupium auribus, proq; eo quod apud Plautum est in Milite: Viden' tu illam oculis mature facere & aucupium auribus? ostendimus in castigationibus nostris Nonianis esse omnino legendum: Viden' tu illam oculis venaturam facere, & aucupium auribus? Confirmat hanc nostram castigationem Camerarij editio Plautina, tamen in eiusdem versus initio mendosa. Sic enim illic est: Videre tu illam oculis venaturam facere, atque aucupium auribus. Castigandus est obiter Riccius, qui deprauatam Plauti lectionem sequitur, agens de verbo facere, cum nomine Aucupium. & Micillus qui libro 2. de re metrica, pag. 247. legit: Videne tu illam ocu u u u, - u u lis mature - - - - - facere atq; aucupi u u -, - u u um auribus.

Hecatophoniam qua sint, & Fulgentius in vocibus obscuris illustratus. CAPVT XIX.

Fulgentius in fragmento vocum obscurarum peruenit ad nos valde mendosus, sed tamē vbi legitur ἑκατομβεφονεῦμα appellatur,

X

non

non est difficile sanam lectionē restituere, ei praesertim qui Pausania, Plinij, Plutarchi & Polyæni loca meminerit. Legendum igitur est ἑκατομόφονια vel ἑκατονφόνια. De hoc sacro multa Pausanias in Messenicis de Aristomene agens: ἔδυσσε δὲ, inquit, ὁ ἀεισομένης καὶ τῆς διὰ τῶν ἰθαματῶν τὴν δυσίαν ἢν ἑκατονφόνια ὀνομάζουσι. αὐτῆς ἢ κριδισθήκει μὲν ἐκ πυλαοτάτου. θυίην δὲ αὐτὴν ὑπὸ μεσσηνίων ἐνομίζετο, ἐπόσοι πολέμιοι ἀνδρας κητεργάσαντο ἑκατόν. ἀεισομένης ἢ ὅτε ἐπὶ κάταρκε σήματι ἑμαχέσατο δύσασσι ἑκατονφόνια παρώντων, δεύτερον ἢ δὴ δύσασσι καὶ ὁ δὲ τῆς νυκτὸς ἢ κρηνηθίων παρέχε φόνον. τῆτον μὲν δὴ λέγουσι καὶ ἐπὶ ταῖς ὑστερον δύσασσι κρηνηθίαις δυσίαν τρήτῳ. id est, Fecit posthæc Aristomenes sacrum Ioui Ithomatæ quod hecatomphonia vocant, quasi Centucidium dicas. Id sacrum fieri veteri patriæ instituto traditū ab ijs Messeniensium, qui hostes centum occidissent. Aristomeni autem, qui prima hecatomphonia fecisset, cum ad Apri sepulchrum pugnasset, evenit ut secunda faceret, cum oppressos nocturna pugna Corinthios cecidisset. Tertia ab eodem peracta, referunt ob alias excursions, quas postea fecit. Plutarchus in Romulo: τὸ δ' ὑπὸ ἐπιών λεγόμενον κομιδῆ μυσθῶδες ὅτι, μᾶλλον δὲ ἔλαος ἀπασον ὅτι μυρίων καὶ τετρακισχιλίων πεσόντων, ὑπὲρ ἡμίσεως ἦσαν οὗς αὐτοῦ ἰδίαις χερσὶ βρωμάτω ἐκίληεν, ὅπου καὶ μεσσηνίοι κόμωρον χηρήσασθαι δοκοῦσι περὶ ἀεισομένους ἀγέρντες ὡς τρεῖς ἑκατονφόνια δύσασιν ἀπὸ λακεδαίμωνίων. Plinius: Hirto corde gigni quosdam homines prodirit, neque alios fortioris esse industria, sicut Aristomenem Messenium, qui trecentos occidit Lacedæmonios. Meminit eiusdem rei etiam Plutarchus in Convivio septem sapientum, & in Symposiacōν decados quartæ problemate primo, καὶ δύω μὲν ἑκατομόφονια κητάπερ φασι νόμον ἔῃ μεσσηνίους. Hæc eadem ille paulò obscurius tractat in Symposiacis, unde factum est, ut Interpres alioqui doctissimus non eadem fide, qua cætera eius loci verba sit interpretatus. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὁ φιλίνος ἔειπεν, ἠγνοῦμεν ἑκατονφόνια δειπνήσαντες ὡς περὶ ἑκατομόφονια. Nos autem ignorabamus, inquit Philinus, nos hecatomphonia cænatos esse, quemadmodum tempore Aristomenis vel sub Aristomene. Hoc interpres ita vertit: At verò nobis, inquit Philinus, ignotum fuit centenibus vesci victimis, velut ob rem bene gestam superbientibus. Polyænus Strategematum libro secundo. Aristomenes Messaniorum dux ter hecatomphonij contra Lacedæmonios

monios sacrificatis, confectus gravissimis vulneribus, captus est cum alijs pluribus. Vbi Interpres perperam vertit, ter centum phonij. Aliorum hecatomphoniorum meminit Stephanus in βιέννη. Clemens Alexandrinus in Protreptico: ἀεισομένης γοῦν ὁ μεσσηνίου τῶν ἰθαματῶν διὰ τριακοσίων ἀπαέσφαξε τοσαύτας ὀμοῦ καὶ τοιαύτας κρηνηθῆναι ζιόμην ἑκατόμβας, ἐν οἷς καὶ ἐπιπομπῆ ἢν λακεδαίμωνίων βασιλεὺς ἱερῶν εὐχρηές. Idem scribunt Eusebius & Cyrillus.

Athenæi loca quadam restituntur.

CAPVT XX.

SUNT apud optimum auctorem Athenæum hiatus quidam, quorum hic nonnullos supplere, non inutile duximus. Nam ubi in ipso statim primi libri proœmio legitur: παρὶν εἰσπεῖν κείτου ἢ ποῦ κείτου. ὅς ἐι κείτου ὄρα ἐπὶ τοῦ τῆς ἡμέρας μορίου, ἢ εἰ μὴ κείτου * ἐπὶ τῆς ἑδωλίμων βρωμάτων. legendum ex Suida nonnullis additis: ἢ οὐ κείτου. ὅς ἐι κείτου ὄρα ἐπὶ τοῦ τῆς ἡμέρας μορίου, ἢ εἰ μὴ κείτου, καὶ εἰ ὁ μέδυσος ἑσὶ ἀνδρὸς, καὶ εἰ ἢ μήτρε ἐπὶ τῆς ἑδωλίμων βρωμάτων. Deinde libro nono in voce οὐδαρ desideratur Herodoti ex quarto libro locus. ita enim nunc legitur: ἠρόδοτος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῆς ἰσοειῶν φησιν * σπανίως δὲ ὄρεν εὐρεῖν. Nos autem ex Herodoto hunc locū sarsimus ad hunc modum: ἠρόδοτος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῆς ἰσοειῶν φησὶ. φασι δὲ τὸ δὲ εἰνεκα τῶτο ποιέειν, τὰς φλέβας τε σπυμπλάσθαι φασεωμέναις τῆς ἱππου καὶ τὸ οὐδαρ κητέαδς. σπανίως δὲ ὄρεν εὐρεῖν. Item pagina sequenti in cuniculorum mentione legendum ex eclogis Polybij: ὁ δὲ κόυνικλος κηλούμενος πὸρρωθεν μὲν ὀρώμενος ἔῃ δοκεῖ λαγῶς μικρὸς, ὅταν εἰς τὰς χεῖρας λάβῃ τις μεγάλῳ ἔχει διαφορὰν καὶ κητὴν ὅπφαινεσαν καὶ κητὴ βρωσῶν, non καὶ κητὴ θρωσῶν, quod interpres putavit valere, & ad aspectum, & ad saltum. Et libro vndecimo legendum ex Herodoti libro quinto: ἀπιδὸν δὲ μὴ τέ τι ἄλλο πρροσφῆρην παρὸς τὸ ἱερὸν μὴ τέ κῆρμον, ἀλλ' ἐκ χυρσίδων ὅπφχωρίων, νόμον τὸ λοιπὸν αὐτέδῃ ἔῃ πῶνειν. Non ut vulgo apud Athenæum legitur: ἀπιδὸν μὴτον πρροσφῆρην παρὸς τὰς δυσίας μὴ δὲ κῆρμον, ἀλλὰ ἐκ χυρσίδων ὅπφχωρίων τὸ λοιπὸν αὐτόδῃ ἔῃ πῶνειν. Apud Pollucem libri sexti capite decimosexto perperam legitur χυρσίων.

αιγνήτης δὲ φησιν Ἡρόδοτος ὅτι πέντε ἐκ χειρῶν ἀπὸ χειρῶν. lib. 12. de Demetrio Phalereo legendum : ἐν τῇ τῆς πομπῆς τῆς Διονυσίου ἡν ἐπέμπευ. ἀρχὸν γυμνάσιον ἢ δὲν χρόνος εἰς αὐτὸν ποιήματα χειρῶν τῆς σολέως. id est, Poemata Castorionis Solensis : ubi in impressis est, σπειράμεν τῆς σολέως : quod interpretes valere putavit, euacuatus soleis. Quod autem supra libri 14. illud Athenæi, cūm de voce ἀλίπας ἀγε-remus, ita legimus : ἀλιπῶν δὲ κρεῶν μνημονεύει ὁ τῆς κωμῶδίας ποιη-τῆς ἀεισομένης ἐν διονύσῳ. ἀλίπασα ταῦτα ᾄδει τῆς κομῶδίας. ἔσραμν ἀλίπασον ἀεί τὸν δερῶποντα ἐδίειν. non ἀεισομένης, ut habent im-pressi, his adducti rationibus mutauimus publicam lectionem, quod nusquam præterea alibi meminisse, has comædias Ari-stophanis nomine citatas, sed Aristomenem γόπῳ bis apud Athe-næum, & semel apud Pollucem, & Aristomenem διονύσῳ, semel præterea tam apud Athenæum quàm Pollucem citari.

Notantur lapsus quidam Valla interpretis Herodoti.

CAPVT XXI.

Sunt quidam apud interpretem Herodoti lapsus, nondum à quoquam, quod sciam, indicati : iam à nobis ne lectorem securū posthac fallant, indicandi. Nam statim in initio : τὸ δὲ μνημονεύω αἰρῶν ἔχειν ἀρπαθῶν ἐπὶ τῶν σποράων. Valla putavit significare : Pruden-tium autem pro nulla habere raptarum pulchritudinē. Ego ver-terem : Prudentium verò esse nullam curam agere raptarum. Er-rori occasionem dedit ἄρη dictio Ionica τὴν φροντίδα significans, vnde componuntur πύλωρεν, δύσωρεν, ἀρκυωρεν, quo utitur Ælia-nus, πύλωρεν, & ἀρκυωρεν. Repetit eandem vocem Herodotus in fine Thaliæ & in initio Calliopēs. Lucianus item de Dea Syriæ & Astrologia, qui duo libelli Ionica constant Dialecto, utitur. Sophocles Trachinijs : εἰ πατρὸς νέμει τὴν ἄρη. Hesiodus : ἄρη γὰρ τὸ ἀρκυωρεν ἢ νέμει τὸ ἀρκυωρεν τε. Herodotus in eodem libro de in-tercalari dicit : εἰ δὲ δὴ ἐδελήσῃ τούτερον ἢ τῶν μῶν μακρότερον γί-νεσθαι ἢ δὲ αἰ ἄρη συμβαίνοσι ᾄδει γινόμενα ἐς τὸ δέον, μῆνες μὲν παρὰ τὰ ἐξ ἑβδομήκοντα ἔτεα οἱ ἐμβόλοι γίνονται πεντήκοντα πέντε, ἡμέραι δὲ ἐκ τῶν μῶν τούτων χίλια πεντήκοντα. id est, ut rectè Perellus Theodori de mensibus interpretis : Quod si volet alterum annum esse quàm alterum

alterum vno mense maiorem, ut tempora eodem oportune re-currant, menses quidem intercalarij triginta quinque fiunt per annos septuaginta. dies verò ex his mensibus mille & quinq-ua-ginta. Valla hoc aliter : Quod si velis reliquum annorū ob hunc mensē prolixius fieri, ut horæ ad id quod deest accedentes con-gruant, menses quidē intercalares supra annos septuaginta, sicut triginta quinque. dies autem ex his mensibus mille quingenti. Hanc tam absurdam Laurentij Vallensis interpretationem sequi maluit Michael quidam Neander, quàm optimam Perelli.

Alius Herodoti locus in quo prauaricatus est Interpretis, & de Abis quedam. CAPVT XXII.

Sequitur mox apud Herodotum locus prætermisus ab Inter-pretis : τὸν μὲν, inquit, ἐς Δελφούς ἵεναι, τοὺς δὲ ἐς ἄβας τῶν φαιάων, τοὺς δὲ ἐς Δωδώνην. Hic Valla medijs omisiss. Quibusdā Delphos, quibus-dam Dodonam. Addendū itaque : Quibusdā Abas Phocenium, De Abis Phocenium oraculo adeundi Strabo, Pausanias, Par-rhasius in Claudianum, Herodotus in Vrania, Philostratus in Apollonij vita, Hesychius, Stephanus, & Philo apud Eusebium, libro 18. Φαύλλον, inquit, φθινώδει νόσῳ συντακίνα ἢ ἐν τῶν ἄβας ἱερῶν συνεμφορῶντα ἀπολέσθαι. id est, In Abis. Apud Trapezuntium malè legitur Inabis. Hesychius : ἄβας περὶ τὴν φαιάδα ἵσθαι οὐ μαντείον ἀπολλῶν ἀλάς. Vbi mendose legitur : ἀπολλῶν σαβαίου, quem-admodum hic apud Herodotum perperam legitur ἐς σάβας, pro ἐς ἄβας. Apud Philostratum libro 4. desideratur in Latinis ver-sionibus hæc de Abis mentio. De eisdem Stephanus : ἄβας φαιάων ἐν Δελφῶν ἱερῶν ἀπολλῶν. ἢ δὲ τοῦτο μαντείον παρὰ τῶν Δελφῶν. τὸ κληπικὸν καὶ τὸ ἐπὶ τὴν ἀβεί. Strabo : οὐδὲ αἱ ἄβας δὲ τὸ μαντείον ἀπο-θεν τῶν ἱσθῶν τούτων ἐστίν.

Expenduntur Plinij & Appiani loca. CAPVT XXIII.

Sunt quedam apud Hermolaum in castigationibus Plinianis, de quibus dubitari possit. Eius generis hoc est, libri 3. capite primo. Carteia Cartessos vel Cartesos à Græcis dicta. Scriben-dum, in-

dum, inquit Hermolatus, Tartesos nō Cartesos, auctores Strabo, Ptolemæus, Dionysius, Pomponius. Mihi Cartesos non displicet, aut Carpeffos per litteram p & geminum ff. Appianus enim idem scribit in Iberica. Ἑλληνας τε ὁμοίως, inquit, ἐς ταρτησὸν καὶ ἀργανθωνίου ταρτησοῦ βασιλεία πλέοντες ἐμμεῖναι καὶ τῶν δὲ τινες ἐν Ἰβηρίᾳ. ἢ γὰρ ἀργανθωνίου βασιλεία ἐν Ἰβηρίᾳ ἦν. καὶ ταρτησὸς μοι δοκεῖ τὸ τε ἔθ' πόλις ἐπὶ θαλάσσης ἢ νῦν καρπησὸς ὀνομάζεσθαι. τὸ, τε τὰ ἡερακλείους ἱερὸν τὸ ἐν σήλαις φοίνικες μοι δοκοῦσιν ἰδρῦσαι. καὶ ἀρησκέυεθ' νῦν ἐπὶ φοινικῶς. id est, Eodem modo alij quoque Græci qui Tartessum ad Arganthonium Tartessi regem nauigabant, videtur partim in Iberia constitisse. Nam Arganthonij regnum in Iberia erat. Atque Tartessus mihi videtur tunc fuisse vrbs maritima, quæ nunc Carpeffus appellatur. Ad hæc fanum Herculis, quod intra Columnas situm est, Phœnices mihi ædificasse videntur, in quo etiam hodie Phœnicum ritu ceremoniæ celebrantur. Latina Cælij Secundi interpretatio hac in parte absurda est, & tanto auctore indigna. Ad hæc alij quidam Græci, inquit, qui eodem modo Tartessum ad Arganthonium Tartessiorum regem adnauigabant, in Iberia constitere. Nam in Iberia tum, vt ego existimo, Arganthonius ac Tartessus regnabant. Ea tempestate vrbs erat maritima, quæ nunc Carpeffus appellatur. Ita credo Herculis fanum, in eo loco qui Columnæ dicitur, ab Iphenia fuisse ædificatum. & cætera. Idem Appianus in initio belli Viriathini: ῥωμαίων τῆ μόλις ἐν μυρίων ἑξακισχίλιοι διέδρασαν ἐς καρπησὸν ἐπὶ θαλάσση πάλιν ἦν ἐγὼ νομίζω πρὸς ἐλλήνων πάλαι ταρτησὸν ὀνομάζεσθαι. Pausanias in Eliaciis: εἰ δὲ καὶ τερτήσιος χαλκὸς λάβω τῶν ἡλείων ἔστιν οὐκ οἶδα. τερτήσιον δὲ ἔθ' ποταμὸν ἐν χώρᾳ τῆ Ἰβηρίαν λέγουσι, ἑτάμασι ἐς θαλάσσαν κατερχόμενον δυσὶν, καὶ ὁμώνυμον αὐτῶ πάλιν, ἐν μέσῳ ἧστ' ἐμβολῶν τῶ ποταμοῦ κημένῳ. τὸν τῆ ποταμὸν μέγιστον τε ἄντα, ἧστ' ἐν Ἰβηρίᾳ, καὶ ἀμπωτῆν περὶ χόμενον βαῖτην ἀνόμαστοι οἰ ὕπερον. εἰς τὴν οἰ καρπησίαν Ἰβηρίαν πάλιν κελεῖσθαι νομίζουσι τὰ ἀρχαιότερα ταρτησόν. id est, Sunt autem qui Carpiam Hispanorum urbem vocatam credant vetustiori nomine Tartessum. Amalæus hoc vertit obscurius. Sunt qui prisco nomine Tartessum Carpiam vocitatam dicant. Strabo: ἐνοιο δὲ ταρτησὸν τὴν νῦν καρπησίαν περὶ ἀρησκέυεσι. Pomponius: Et specus vltra est, in eo que Carteia, vt quidam putant, aliquando Tartessus, & quam tranfuecti ex Africa Phœnices habitant.

Mea

Mea igitur hæc est opinio, quam Romani nunc Carteam, & Græci nunc Carpeffum vocant, eam olim fuisse vocitatam Tartessum. Illa autem varietas, vt modò καρπησόν, modò καρπησόν, nunc καρπησίαν, nunc καρπησίαν legatur, ortam esse existimo ex affinitate litterarum τ & π.

Quibus argumentis amicus noster probauerit, qui vulgo fertur Octauius Arnobij, esse Minutij Felicis opus.

CAPVT XXIV.

Arbitramur iam omnibus persuasum esse septē duntaxat contra Gentes libros, scripsisse Arnobium, quiq; octauus vulgo fertur, eum esse Minutij Felicis dialogum Christiani & Ethnici disputantium, qui inscribitur Octauius, præsertim qui Adriani Iunij hæc verba legerint ex Animaduersorum lib. 6. cap. 1. Arnobio qui septem duntaxat aduersum Gentes libros edidit, accreuit octauus, quum sit Minutij Felicis Octauius ab interlocutorum vno ita vocatus, noua ratione oblitterandi auctoris. Hæc ille. Vt autem morosis quibusdā fiat satis, dicam nunc quibus argumentis amicus noster facile nobis probauerit hoc ita esse, cum primum illos libros nactus ad nos ferret. Vtebatur D. Hieronymi in primis testimonio, cuius hæc sunt verba in epistola ad Magnū: Septem libros aduersum Gentes Arnobius edidit, totidemq; discipulus eius Lactantius. Si, inquit, septem tantum Arnobij sunt libri, quos ille continua oratione tractat, certè qui octauus Arnobij fertur, Octauius Minutij Felicis est, præsertim cum hic dialogo res tractetur, & à Lactantio verba citentur, quæ in hoc dialogo inueniantur. Lactantium enim de falsa religione ita scribere: Minutius Felix in eo libro qui Octauius inscribitur, sic argumentatus est, Saturnum cum fugatus esset à filia, in Italiamque venisset, Cæli filium dictum, quod solemus eos, quorum virtutem miremur, aut eos qui repentinè aduenerint, de cælo cecidisse dicere, Terræ autem, quod ignotis parentibus natos Terræ filios nominemus. Minutij verba etiam ascripti: Saturnus Creta profugus, Italiam metu filij sæuientis accefferat, & iam susceptus hospitio, rudes illos homines & agrestes multa

multa docuit, vt græculus & politus, litteras imprimere, nummos signare, instrumenta conficere. Itaque latebram suam quòd tutò latuisset, vocari maluit Latium, & vrbe Saturniam de suo nomine, & Ianiculum Ianus ad memoriam vterque posteritatis reliquerunt. Homo igitur vtiq; qui fugit, homo vtiq; qui latuit, & pater hominis, & natus ex homine. Terræ enim & Cali filius, quòd apud Italos esset ignotis parentibus proditus, vt in hodiernum inopinatò visos Cælo missos, ignobiles & ignotos Terræ filios nominamus. Apud Politianum Miscellaneorum capite 18. malè legitur, Quorum virtutem miremur, ad quos repente aduenerint. De Minutio hæc Hieronymus in Catalogo. Minutius Felix Romæ insignis causidicus scripsit Dialogum Christiani & Ethnici disputantium, qui Octauius inscribitur, sed & alius sub nomine eius fertur de fato, vel contra Mathematicos, qui cùm sit & ipse disertus hominis, non mihi videtur cum superioris libri stylo conuenire. Meminit huius Minutij & Lactantius in libris suis. Hæc Hieronymus. Lactantius iterum libri quinti capite 1. Ex ijs qui mihi noti sunt, Minutius Felix non ignobilis inter causidicos loci fuit. Huius liber cui Octauio titulus est, declarat quàm idoneus veritatis assertor esse potuisset, si se totum ad id studium contulisset. Sed quod Lactantius & Hieronymus eum causidicum fuisse scribant, fatetur ipsemet in hoc qui extat Dialogo, scribens de se his verbis: Sanè & ad Vindemiam feriæ iudiciariam curam relaxauerunt. Vt ad Arnobium reuertamur, videntur huius scripta D. Hieronymo nō placuisse, cuius in epistola ad Paulinum hæc sunt verba: Arnobius inæqualis est, & nimius & absque operis sui partitione confusus. Idem in Catalogo: Arnobius sub Diocletiano principe Siccæ apud Aphricam florentissimè rhetoricam docuit, scripsitq; aduersus Gentes, quæ vulgo extant volumina. Idem in Chronicis, Arnobius in Africa rhetor clarus habetur, qui cùm in ciuitate Siccæ ad declamandum iuuenes erudiret, & adhuc ethnicus ad credulitatem somnijs compelleretur, neque ab episcopis impetraret fidem, quam semper impugnauerat, elucubrauit aduersum pristinam religionem luculentissimos libros, & tandem veluti quibusdam obsidibus pietatis fœdus impetrauit.

Committ-

Committuntur inter se loca Clementis Alexandrini, Eusebii & Arnobij. CAPVT XXV.

Cùm multa præterea alia, tum hunc locum penè ad verbum expressit ex Clemente Alexandrino Arnobius lib. 5. Baubo illa quàm incolam diximus Eleusinijs fuisse pagi malis multiformibus fatigatam accipit hospitio Cererem, adularum obsequijs mitibus reficiendi corporis, rogat curam vt habeat, sitienti ardori oggerit potionem cynum cyceonem, quem nuncupat Græcia: auerfatur & respuit humanitatis officia mærens dea, nec eam fortuna perperitur valetudinis meminisse communis. Rogat illa atque hortatur contra (sicut mos est in huiusmodi casibus) ne fastidium suæ humanitatis assumat: obstinatissimè durat Ceres, & rigoris indomiti pertinaciam retinet. Quod cùm sapius fieret, neque vllis quiret obsequijs ineluctabile propositum fatigari, vertit Baubo artes, & quam serio non quibat allicere, ludibriorum statuit exhilarare miraculis. Partem illâ corporis, per quam sexus femineus & sobolem prodere & nomen solet acquirere generi, eam longiore ab incuria liberat, facit sumere habitum puriorem, & in speciem leuigari nondum duri & striculi pusionis. redit ad deam tristem, & inter illa communia quibus moris est frangere ac temperare mætores, reteggit seipsam, atque omnia pudoris loca, reuelatis monstrat inguinibus: atque pubi affigit oculos diua, & inauditi specie solaminis pascitur: tum diffusior facta per risum aspernatam sumit atque ebibit potione, & quod diu nequitit verecundia Baubonis exprimere, propudiosi facinoris expressit obscenitas. Calumniari nos improbè si quis fortè hominum suspicatur, libros sumat Threicij vatis, quos antiquitatis memoratis esse diuinæ, & inueniet nos nihil neque callidè fingere, neque quo sint risui deum quærere atque efficere sanctitates. Ipsos namque in medio ponemus versus, quos Calliope filius Græco & cantando per secula iuri publicauit humano,

*Sic effata simul vestem contraxit ab imo,
Obiecitq; oculis formatas inguinibus res,
Quas caua succutiens Baubo manu, nam puerilis
Olli vultus erat, plaudit, contrectat amice.*

Y

Tum

*Tum dea defigens angustè i luminis orbes,
Tristitias animi paululum mollita reponit.
Inde manu poculum sumit, risuq; sequenti
Perducit totum cyceonis lata liquorem.*

Hæc ut dixi accepta sunt à Clemente Alexandrino in Protreptico:
 Ξενίῃσσι ἢ βαυβῶ τὴν δι' ὄρεται κυκεῶνα αὐτῆ, τῆς δὲ ἀνααιρούμενης λαβείν
 καὶ πίνει οὐκ ἐδελοῦσθαι (πενθήρης γὰρ ἦν) ἀειλάγης ἢ βαυβῶ γηρομένη ὡς ἑσθ-
 ἐσθῆισα διήδεν ἀναστρέψαι τὰ αἰδῖα καὶ ἀπιδεικνύει τῆς δια: ἢ δὲ τέρπεται τῆ
 ὄψει ἢ διῶ, καὶ κόλις ποτε δέχεσθαι τὸ πατὸν ἠδῆϊσα τῶ θεάματι. ταῦτά ἐστι τὰ
 κρυφία ἢ ἀδύνατον μυσθῆια. ταῦτά τοι καὶ ὄρεται ἀναγράφει τῶ θεῶσμαι
 δὲ τοι αὐτὰ τοῦ ὄρεται τοῦ ἐστ, ἢ ἔχεις μάρτυρα τῆς ἀνααιρουμένης τὸν μυσθ-
 ῶσθαι, ὡς εἰπούσα ἀπέδοις ἀνεστρέψαι. δέξαι δὲ τὸ πάντα
 Ἐώματι οὐδὲ ἀπέπνυτα ἴσπον. παῖς δ' ἦεν ἰακχῶ
 χεῖρὶ τέ μιν ῥίπασκε γελῶν βαυβοῦς ἀπὸ κόλποις.
 ἢ δ' ἐπεὶ οὐν μείδῃσθαι θεῶν μείδῃσθαι ἐνὶ θυμῶ
 δέξαιτο δ' αἰόλον ἀγγῶ. ἐν ᾧ κυκεῶν ἐπέκειτο.

Quæ verba ita reddidit Gentianus: Baubo cùm Cererem hospi-
 tio excepisset, ei confectum potum porrigit. Cùm ea autem recu-
 faret accipere, & non vellet bibere, vt quæ lugeret, ægrè ferens
 Baubo, vt quæ fuisset despecta, pudenda aperit, & ea dea osten-
 dit. Ceres autem delectabatur visione, & vix tandem potum ac-
 cepit exhilarata spectaculo. Hæc sunt arcana Atheniensium my-
 steria. Hæc etiam describit Orpheus: Adducam autem tibi ipso
 versus Orphei; vt habeas ipsum mystagogū testem impudentiæ.

*Sic dixit tollens vestes, omnemq; figuram
Corporis ostendit turpem, puerileq; Iacchus
Tunc atate fuit, gremio à quo dextera Baubus
Ridente immixtam ipsa hilaris sed tunc dea mente
Subrisit, varium vas quod potumq; tenebat.*

In cista accepit. Gregorius quoque Trapezuntius Eu-
 sebij De præparatione Evangelica interpres lib. 2. Cererem verò
 à Baubone hospitio susceptam tradunt, potionemq; multis con-
 fectam, quam Cyceona vocant, oblatam fuisse Cereri. Cùmque
 Ceres luctu oppressa, potum recusaret, quasi despecta Baubo do-
 luit, atque sublata veste genitalia membra deæ ostendit, quæ hoc
 spectaculo delectata Cyceona suscepit ac bibit. Hæc Athenien-
 sium

sium mysteria sunt. hæc summus theologorum Orpheus, vt ipsi
 dicunt, carmine cecinit, à quo non est ab re carmina quædam te-
 stimonij loco apponere:

*Dixit & obscenas cunctas in corpore partes
Attollens vestem patefecit: tum dea ridens
Suscepit paruum, qui fortè astabat Iacchum,
Ingressitq; sinu vetule Baubonis, & inde
Pocula suscipiens tandem Cyceona perhausit.*

Notandum hic est in tertio Arnobij carmine vitia esse, & aliter
 eum legisse, quàm Græca iam habeant exemplaria, tam Clemen-
 tis quàm Eusebij. Nam ab illo nulla fit Iacchi mentio, quare
 suspicor illum legisse: παῖς ἰακχῶ δ' ἦν, aut aliquid simile. In
 Gentiano cum alia, tum hoc mihi non probatur, quod cum vul-
 gata Clementis editione legit *κῆσι* pro *κῆσι*, vt alibi ostendimus.
 Vt semel dicam quod sentio, sunt hæc inuoluta, & mysteriode, &
 fortè etiam mendosa.

LIBER SEPTIMVS.

Ignoratio phrasæ sæpè labi magnos Interpretes.

CAPVT I.

IN eo quod sequitur, non videtur Valla proprietatem Græcæ
 phrasæ percepisse: ὡς δὲ ἐκ τῆς δυσθῆς ἐγένετο χεῖρα χεῖρὶ ἀπῆστον
 χεῖρὸν. id est, Cræsus operatus sacris vel peracto sacro cùm ma-
 gnam auri vim conflasset. Valla: Quo ex sacrificio cùm immensa
 vis auri defluxisset. Est autem elegans phrasîs: ἐκ τῆς δυσθῆς ἐγένετο,
 qua vritur etiam in Clio alio loco: ἐπέειπε δὲ ἀπὸ δείπνου ἦσθαι. Idem
 in Erato: ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἐγένετο. & in Euterpe: ἐπεὶ ἀπὸ δείπνου
 γένωνθαι. Vbi perperam legitur γένωνται per u. In Calliope idem:
 ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἔσαν. Vtuntur Iosephus, Plutarchus, Lucianus.
 Diodorus, alij. Iosephus Originum libro 18. ἀπὸ ἀρίστου δὲ ἦσαν.

Plutarchus in Alexandro : ἀπὸ ἡβῆ ἱερῶν ἡγομένῳ. Idem in Othone, ἡγομῆς ἢ ἀπὸ τούτων. Lucianus in dea Syria : ἐπεὶ ἐκ δείπνου ἐγένοντο. Dion libro 43. Ἡ δὲ τελευταία ἐπειδή ἐκ τοῦ δείπνου ἐγένετο, plane vt Lucianus. Herodotus in Terpsichore : ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἐγένοντο διακρίνοντες εἶπαν οἱ ἄλλοι τὰ δε. Diodorus ἀπὸ δὲ τούτων ἡγομένῳ, sæpe repetit libris 16. 17. & 19.

Emendantur Dion & Pollux. CAPVT II.

Multa sunt apud auctores deprauata, quæ, si studium & diligentia adhiberentur, non magno negotio restitui possent. Eius generis est hoc Dionis in Heliogabalo : ἐργάζει δὲ καὶ ἴερατα ἐν τῇ βώμῃ ἄλλα, τε καὶ ἐκ τοῦ ἀλάματι ὅτι ἴσιδ ὅτι ὁπρὶ τὸ ἀλάμα τὸ νεοῦ αὐτῆς ἐπὶ κινὸς ἐχέται. Hic Blancus & Xylander : Cuius altare cane sustinetur. Nimirum ἀστρομα quæ nihili vox est, altare, vertentes. Ego δὲ ὅτι τὸ ἀέτωμα legendum puto, quod pinaculum templi significat. Aristophanes ἀιετὸν vocat in Auibus : τὰς γὰρ ὑμῶν, inquit, οἰκίας ἐρέφομεν πρὸς ἀιετὸν. Scholiastes : διὰ τὰ ἐν τοῖς ναοῖς ἀετώματα. ἀντὶ τὸ σεγιάσμεν πρὸς ἀετώματα. τὰς γὰρ ἡβῆ ἱερῶν σεγὰς πέρα καὶ ἀετὸς καλοῦσιν, ὡς φησὶ ἰων ἐν ἀγαμέμνονι. Pollux libri 7. capite 27. ὅτι δὲ οἱ ποιηταὶ φῶσιν, ἐρέφομεν πρὸς ἀιετὸν, σεγιάσμεν φασὶ πρὸς ἀέτωμα. Vulgo tamen apud Pollucem legitur : ἐρφομα πρὸς ἀιετὸν σεγιάσμεν, φησὶ πρὸς ἀέτωμα τεύχεζεν. Pollucis interpres locum alioqui mendosissimum ita vertit, vt magis etiam corruerit. Cùm autē poetæ dicunt, inquit, ἐρφομα πρὸς ἀιετὸν σεγιάσμεν ad pinnaulum extruere significant. Thema est, ἐρέφω, id est, tego, vnde etiam fit ὄροφ ὅ, id est, tectum. Præcessit apud eundem Pollucem locus libri 7. cap. 26. non minùs mendosus itidem à nobis emendādus. τὸ δὲ, inquit, κατὰ τὴν ἀμαξὴν περιφραγία δὲ ἀελαμβάνει διὰ ἀκτινῶν μόρμιον καλεῖται, καὶ μορμογεύειν τὸ δρᾶματα ἐπ' αὐτῷ φέρειν. Hic ego μόρμιον μοργεύειν & δρᾶματα legendum censeo. Hoc sensu. Circumseptum autem illud super currum quod per retia comprehenditur, morgon vocatur; & morgouin, manipulos in eo ferre. Pollucis interpres hoc ita : Et quod super currum est circumseptū, quod laqueis cōtinetur, mormon vocatur, & μορμογεύειν est onera huic inferre. Adrianus Iunius in suo Lexico nihilo melius μόρμιον, inquit,

inquit, tabulatum aut sepimentum quoddam currule quod reticulo interijciebatur, vt esset firmitus, in quo fabulæ edebantur publicitus, id quod μορμογεύειν vocabant, hoc est fabulas seu actiones currules exhibere. Ego Helychium sequi malim, apud quæ hanc reperi lectionem : μόρμιον φραξιδος, καὶ τὸ ἐπὶ ταῖς ἀμαξίαις φραξιδος ἐν τῷ τὰ ἀρχαῖα φέρουσιν. Lexicon Græcum Basileæ editum anno 1563. pro me facit.

Quid φρύγεζον, κοδομείον, ὅ φώγων, ὅ curantur aliquot vulnera in Polluce. CAPVT III.

Nisi primo quoque tempore Pollucis vulneribus obuiam eatur, periculum est, ne ex curabilibus tandem incurabilia fiant. Ne quis hoc temerè à nobis dictum putet, attuli ex libri 10. capite 24. hæc eius verba : ἦπου ἢ καὶ φρυγείς καὶ φρύγεζον, πολυζήλει εἰπόντων ἐν θιονύσου γεναῖς, οὗ περὶ αἱ χύτται κραιμάνται, καὶ τὸ φρύγεζον. καὶ γὰρ εἰ τὸ φρύγεζον ταῖς οἰκοδομαῖς προσήκει δοκεῖ, καὶ ἐστὶν ταυτὸν τὸ οἰκοδόμηον, ἢ καὶ τοὺς πολλοὺς φώγων. Hic pro φρυγείς legendum φρυγείς, πρὸ κραιμάντων κραιμάντων, pro οἰκοδομαῖς & οἰκοδόμηον erata prima syllaba κοδομαῖς & κοδομείον. Alibi Pollux rectè, εἰ ποῖς δ' ἐν καὶ φρύγειν, φρύπιουσα, φρύγεζον τὸ ἐρφαλεῖον. τὸ δ' αὐτὸ καὶ κοδομείον καὶ κοδομείουσα, ἢν κοδομῆν καλοῦσιν. καὶ τὸ ἐρφαλεῖον κοδομείον ὅ δὴ ἐνεφρυπιον. ἴσως ἀγγεῖον κερμαῖον. Superiora Pollucis verba hanc habent sententiā: Scilicet frixorium & phrygetron, Polyzelo dicente in Bacchi partu. vbi ollæ pendent & phrygetron. Nam etsi phrygetron frigentibus siue torrentibus conuenire videatur, & idem sit cum codomio, hoc est farragine, quam vulgus phoganon vocat πέρα τὸ φώγειν ἢ ἢν τὸ φρύγειν. Pollucis interpres hic planè ineptit. Et frigenti, inquit, instrumentum vel sartago, Polyzelo dicente in Bacchi genitoribus. vnde ollæ suspensæ sunt & sartago. Etenim si phrygetron edificio vel edificatoribus conuenire videtur, & idem est cum edificatore, aut pistori, secundum multorum sententiam.

Emendatur Pollux in puerili lusu vel adagio, ἐξέχει ὃ φίλ' ἦλιε.

CAPVT IV.

Non temerè, vt opinor, apud alium, quàm apud Suidam in voce : ἐξέχει τὸν ἥλιον τὸ ὀπιτεταλέναι, & Pollucem inuenias mentionem

tionem factam lusus puerilis, & Ælium Dionysium apud Eustathium in Iliad. λ. pag. 881. ἐξεχ' ὄφιλ' ἦλιε, id est, exorere ὀ charē sol. Nam quod vulgo apud Pollucem legitur, ἐξοχ' ὄφιλ' ἦλιε, nemini docto probari debet, præsertim cum apud Suidam sana lectio adhuc seruetur & apud Eustathium. Pollux: ἢ δὲ ἐξεχ' ὄφιλ' ἦλιε παιδία, κρότον ἔχει τῶν παιδῶν σὺν τῷ ὀπιθόμηναι τούτῳ, ὁπότε κέρθ' ὀπιθόμεν τὸν θεόν. ἴδεν κ' ἐράτης ἐν φοινίσσῳ,

ἢ δ' ἦλι' μὲν πείθε' τοῖς παιδίοις
ὅταν λέγων ἐξεχ' ὄφιλ' ἦλιε, id est,

Ludus autem ille: Exorere ὀ dilecte sol, plausum habet puerorū cum hac acclamatione cum nubes solem incurrerit. Vnde & Strattis in Phœnissis,

Deim sol quidem morem gerit pueritia

Cum dixerint, *Emerge sol charissime.* Eustathius: ἢ δὲ ὑπέρεχεν οὐ μόνον ἔτω λέγει, ἀλλὰ κ' ἀνέχειν κ' ἀνίχειν, ἔπι δὲ κ' ἐξέχειν. Hefychius: ἐξέχειν ἀνατέλλειν τὸν ἥλιον. Ne hoc quidem rectè interpretes: Ludus verò, inquit, præstantissime ὀ Philelie plausum habet puerorū cum acclamatione huiusmodi, Quando nubes præuerterit deum. Vnde & Strattis in Phœnissis inquit: Deinde & sol obtemperat pueris, cum dicant: Præstantissime ὀ Philelie. Aristophanes: λέξεις ἄρ' ὄσπερ τὰ παιδία ἐξεχ' ὄφιλ' ἦλιε. Demosthenes: πρὸς μακρότατον. ἐμφέρειν δὲ ὑποδύνοντι ἢ ὑπεραίη ἢ ἂν προσδῶνται πρὶν ἥλιον ἐξέχειν. Vide apud Iunium adagium *Sol exorere*, qui Pollucis loci non meminit. Athenæus: ἢ δὲ εἰς ἀπόβλωνα ἀδὴ φιληλιῶς vel φιλ' ἦλιε potiùs.

Diētio καταβαυκλώσιν malè apud Pollucem diuulsa.

CAPVT V.

Idem Pollux in mentione lusus qui πλαταγώνιον vocatur, malè ἃ Typographis & Interprete acceptus est. Nam diuulsi dictionibus illic legitur: ὃ καταβαυ κελούσιν pro ὃ καταβαυκλώσιν. Totus locus apud eum hic est ἃ nobis subiectus: ἢ δὲ πλαταγώνιον οἱ ἐρώντες ἢ ἐρώσει ἔπιχεον. καλεῖται μὲν γδ οὕτω, καὶ τὸ κρόταλον καὶ τὸ σείσρον ὃ καταβαυκλώσιν αἱ ἴτιαι ψαχραγοῦσαι τὰ δυνουῖοντα τῶν παιδίων. id est,

id est, Sic autem & crepitaculum vocatur & sistrum, quo sopiunt eum voluptate nutrices ægrè dormientes pueros. Pollucis interpretes: quod Carabum nutrices nominant. Suidas: καταβαυκλώσιν κατακοίμισε. Hefychius enim βαυκαλῶν κατακοιμίζεν, πιδνεῖν, παιδία μὲν ὀδῆς κοιμίζεν. Idem in voce ῥύμιον, ἐπὶ τοῖς παιδίοις καταβαυκλωμένοις φασί λέγουσιν. Athenæus lib. 14. αἰ δὲ τῶν πιδνουσῶν ὀδαὶ καταβαυκλώσιν ὀνομαζόν. Vtitur hac dictione Varinus in voce βλήσι. Eodem verbo βλυκλῶν vsus est etiam Lucianus in Lexiphane, & Ælianus de animalibus libro 14. cap. 20. καὶ τοῦτό γε αὐτοὺς καταβαυκλώσιν καὶ καταυσεάζει. Vbi interpretes non satis propriè ægritudinis lenationem affert.

Quid κῆπον, & an ventrale, siue velamen pudendorum significet. CAPVT VI.

Qui nuper Lexicon Græcolatinum Basileæ ediderunt, non videntur Budæi in commentarijs sententiam assecuti esse. Nusquam enim κῆπον esse ventrale, seu velamentum pudendorum scripsit Budæus. Sed cum Laërtij ex vita Stilponis hæc verba interpretaretur: ὅτι κ' δένδρον τὸν ἐπιπέλω θεὸν ἐπισκώποντα ἐπέειν, πῶθεν ἢ τοῦτο ἦδει σίλων τὴν ἀδύαν (μη' εἶ) θεὸν εἰλάειν; ἢ ἀνεσύρας αὐδ. τὸν κῆπον ἐξείασατο, Nunquid eius ventrali sublato ipsius pubem aspexit? vertit. Ergo κῆπος est ἐφήβαιον τῶν γυναικῶν, id est, Pubes siue pudenda mulierum pars, auctores: Hefychius, Varinus & Pollux. ἢ δὲ μὲν τοι, inquit, ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν πῶν ἀρχὴ τῶν ὑπὲρ αἰδοῖα περιώσεων ἦσεν τε καὶ ὑπογάστριον. αὐτὴ δὲ ἢ περιώσεως ἦσεν τε καὶ ἐπίσειον, ἢ δὲ ἐφήβαιον ἰατρῶν μόνον. Hæc Pollux. Rufus: ἢ δὲ ὑποκάτω τῷ ὀμφαλοῦ ὑπογάστριον καὶ ἦσεν, τὸ δὲ συνεχὲς τούτῳ μέγρι τῶν αἰδοῖων ἐπίσειον καὶ ἦβλυ, ἄλλοι δὲ ἐφήβαιον καλοῦσι. Galenus in Ictagoge: ἢ δὲ ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν ἦσεν, εἶτα ἢ δὲ ἐφήβαιον ὃ καὶ ἐπίσειον καλεῖται. Suidas etiam in voce μυσάριον. ἢ πῶρον παρ' ἀρχιλόχῳ, καὶ ἐρῆατις, καὶ δῆμος καὶ πεχεῖα. ἰσπῶνάξ δὲ βορβορόβωλυ ὡς ἀικέδαρτον ταύτην φσην ἀπὸ τοῦ βορβορέου κ' τῆς ὀπῆς, κ' ἀνεσυρτόπλιιν ἀπὸ τῆς ἀνεσύρας. ἀνακρέων δὲ παιδοσίαν πρὸς παίημιον τῆς παιδοῦρας καὶ λεωφόροι καὶ μανιόκωπον. κῆπος γδ ἢ δὲ μύσειον. ὑπέλις εἰλίποδα ἐν τῆς εἰλίσεως τῶν πιδῶν τῆς κ' τὴν μίξιν. Dioscorides, κοτυληδῶν. οἱ δὲ στυτάλιον. οἱ δὲ κωμβύλιον

κωμβάλειον· οἱ δὲ κῆπ' ἀφροδίτης· οἱ δὲ γῆς ἑμφολῶδες, οἱ δὲ σιχίς, οἱ δὲ ἑρ-
 ἱθρον, ῥωμαῖοὶ οὐμβηλίκουμ βόνους. Non sum nescius tamen Mar-
 cellum illic malle hoc de tonsura intelligi. Vide etiam Victorium
 Variarum lectionum libri 25. cap. 10. Varinus: ἐκ τοιαύτης δὲ μα-
 νίας ἀπέπαιλαι καὶ ἡ μανιδική· γυνὴ ἡ γούνη ἢ περὶ μίξεις μεμλωμένη. κῆπ' ἢ
 ῥῶν τὸ ἐπίσειον. Vulgo tamen illic legitur μεμλωμένη & ἐπίσειον. Eu-
 stathius rectè μεμλωμένη & ἐπίσειον habet pag. 536. & 1572.

*Animaduersa quedam in Herodoto loca à Valla
 malè accepta, & alijs praterita.*

CAPVT VII.

Sunt & alia prater ea quæ supra à nobis relata sunt, apud He-
 rodotum animaduersione nostra non indigna. καταλλάσσοτο, in-
 quit in Pisistrati mentione, τὴν ἑχθρὴν τοῖς αἰσώτησι. id est, Redibat
 in gratiam cum diuersæ factionis vel aduersarum partium homi-
 nibus. Hoc Valla sic: Milites homini infensos reddidit. Impo-
 suit Vallæ corruptum exemplar, quod hic σραπάτησι habet. Mox
 in oraculo Amphilyti Acarnanis quem Socrates apud Platonem
 in Theage ἡμεδαπὸν, id est, nostratē vocat, ἔρριπται ὁ βόλ'· legē-
 dum, id est, iactus est iactus, vt dicimus: ἔρριπται ὁ κύβ'· iacta est
 alea. Valla qui βόλ' legerit, vertit: Est nummus proiectus. Ca-
 merarius, iacta rudens, interpretatur. Multa prudens omitto ἀπὸ
 properans, qualia sunt illa ἡγεῖρον δωτίνας, id est, collegerunt vel
 coegerunt munera ab ἡγεῖρω. Valla, excitauerunt, ab εἰείρω vertit, &
 εἰλεδίειν, id est, conuenirent. Valla, caperentur. ῥοῖν'φ' διαμετρήσασθε
 malim interpretari schœno, quàm funiculo. Illud autem ἀνατ'
 ἔδραμον ἀντίκα καὶ εὐδωλήθησθ'. Suidas interpretatur, ἡυξήθησαν. Nec est
 legendum εὐδωλήθησαν, vt perperam habent impressi. Suidæ ver-
 ba sunt hæc: ἀνέδραμεν ἀντὶ τοῦ ἡυξήθη, ἡρόδοτος· Idem in Polym-
 nia: αἱ δὲ πῶδαυτίκα ἀνατ' ἔδραμον καὶ ἀνέβλασαν. Dion libro 44. καὶ
 τοῖς ἄλλοις πᾶσιν εὐδωλήθησαν. Vbi ex Leonicensi Gallicis interpres:
 corrigere, vertit. Illud autem Herodoti: ἐμειδῶντο παρ' οὐκ ἐμει-
 δῶντ'· τὴν ἀλλήν, vertit Valla non optimè: Conducit à nolenti
 vendere cortem. Ego malle: conducit à nolenti locare. Nam
 Pollux citato hoc loco: εἴ ποις δ' ἀνμειδῶσαιδ' οἶκον, καὶ μειδῶσαι, ἔπειρ
 ἡρόδοτος·

ἡρόδοτος· ἐμειδῶντα καλεῖ. ἐμειδῶτο παρ' οὐκ ἐμειδῶντ'· τὴν ἀλλήν. Vbi
 perperam legitur ἐμειδῶντ'· & ἐμειδῶντο. Plato in Theage: τῆνα
 ἐπῶνυμίαν ἔχει βάλεις τε καὶ σίβυλλα καὶ ὁ ἡμεδαπὸς ἀμφίλυτος· Brusonius
 malè ex Ficino, Bacin Emedapum & Amphilitum vates.

Quid ἀπέπειν Herodoto. CAPVT VIII.

Verbum ἀπέπειν Herodoto medium est, accipiturq; tam in
 bonam quàm malam partem: ὅς, inquit, τοὺς σούδας τοῦτοις τὸ μὲν
 πρῶτον ἀπέπειν εὖ, id est, Diligenter curabat, humaniter tractabat.
 Idem: τρηχέως κάρτα πελέσασθ' ἀεικέλη. id est, malè accepit atque tra-
 ctauit, vel iniuria affectit. Valla illic vertit: alloquebatur benignè,
 hic probris insectabatur. Alio loco ἐτόλμησας τὸν τοῦ θεοῦ παῖδα ἐόν-
 τ'· πρῶτον παρ' ἐμοὶ ἀεικέλη τοῖδε ἀεισπείν. & libro 2. τοὺς τε παρῶ-
 λοις βηχέως ἀεισπείν. Vbi Valla: ministros malè mulctasse. Item:
 ἀλλ' αἰτε πολέμοις ἀπέπεινοι. Idem in primo: ὁ κύβ'· τ' παῖδα τρηχέως
 κάρτα περίεπι μαστῆγων. Valla multis vulneribus affectit. ἀπέπειν, in-
 quit Moscopulus, τὸν φίλον πνεα κυβερνῶ καὶ δάλλω. διέπειν τὸ διοικῶ.
 Xenophon in Symposio: τοῦτον ταῖς μεγάλαις ἀν τιμαῖς ἀπέπειν.
 Dion in initio libri 45. ἡγάπατε καὶ ἀπέπεινε αὐτὸν· Herodianus in
 primo: γίνεσθε δ' ἡ αὐτῶ ὑμεῖς ἀνδ' ἐνὸς ἐμοῦ πατέρες πολλοὶ ἀπέπειν-
 τές τε καὶ τὰ ἄεστα συμβουλεύοντες. Idem libro 5. οἱ δ' ἐν μετρίῳ πρᾶξεων
 εἰς τὸτο ἐλθόντες ἀπέπειπεν αὐτὸ ὡς κωμαίω κ' ἱθρὸν. Xenophon: μάλα
 ἀπέπειν οἶκον. Herodotus in Vrania: ἐσώθησαν ἑσὸ ἡφ' φωνέων καὶ πε-
 εἰσθησαν τρηχέως.

Emendatur Herodotus, & notatur Interpres.

CAPVT IX.

Illud quoque apud eundem in primo obseruatione non indi-
 gnum, vbi Græce legitur: διὰ δ' αὐτῶ ποταμοὶ ῥέοντες καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλ'·
 σφίρηνοι εἰς τὸν μέγιστον, καλούμενοι δὲ ἔρμον, ὅς ἐξ οὐρε· ἱροῦ μιντρός
 διηνδυμένης ἐμειδῶσι εἰς δάλασσαν καὶ φωναίωι πόλιν. id est, Per eum flu-
 entes cum alij fluuij, tum Hellus irrumpit in maximum fluuium
 vocatum Hermum, qui ex monte sacro matri Dindymenæ ma-
 nans labitur in mare. Nunc Vallam audiamus: Quem, inquit,

Z

cura

cum alij amnes interfliunt, tum omnium maximus Hermus palude interruptus, qui è monte Hiro matris Dindymenæ . Error est in ἕλλο, pro quo ipse ἕλλο legit; & in ἱρῶ pro ἱερῶ Ionicè vsurpato. Ego ex Homeri Iliados v. & ex Strabonis 13. legendum suspicor ἕλλο. ὕλλω, inquit, ἐπὶ ἰχθύεντι καὶ ἔρμω διμήνεντι . Strabo : καταφέρεται δὲ ὁ πακτωλὸς εἰς τὸν ἔρμον εἰς ὃν καὶ ὁ ὕλλο ἐμβάλλει φρύγιον καλούμενον . συμπίπτοντες δὲ οἱ τρεῖς καὶ ἄλλοι ἀσημότεροι σὺν αὐτοῖς εἰς τὸν φωκαίαν ἐκδιδύσασιν θάλασσαν ὡς φησὶν ἠρόδοτος . ἀπὸ δὲ καὶ μυσίας ὁ ἔρμος, ἐξ ὅρου ἱεροῦ τῆς δινδυμῆνης . id est, vt interpretes illic vertit : Defertur Pactolus in Hermum, in quem etiam Hyllus, qui nunc Phrygius appellatur, illabatur . Hi tres & alij ignobiliores concurrentes in Phocæicum mare exeunt, vt ait Herodotus . Hermus Mysiæ initium est, & è monte sacro Dindymenæ Arrhianus in 5. ὅς χρι τὴν ἀσίαν γῆν ἀνίσχων ἐξ ὅρου μιστρὸς δινδυμῆνης παρὰ πῶλιν σμύρναν αἰολικὴν ἐκδιδοῖ εἰς θάλασσαν . Deinde legendum apud Herodotum : καὶ χρήματα τὰς δὲ διαφορῆς . i. diripit, differt, non διαφορῆς . Illud autem : ὃ δέσποτα ἐάσας με χρεῖν μάλιτα τὸν θεὸν τῶν ἑλλήνων, ἢ ἐπίμισα ἐγὼ θεῶν μάλιτα ἐπαίρεσθαι πέμψαντα τὰς δὲ τὰς πῆδας . puto significare : O here rem mihi gratissimam feceris, si mihi permiseris deum Græcorum, quem ego maximè omnium colui, missis his ad eum pedicis interrogare. Valla hoc ita : Here, inquit, sine me gratum esse erga deum Græcorum, quem ego maximè omnium veneratus sum, vt missis ad eum his vinculis . Mox legendum : κροῖσθαι δὲ οἱ ἐπιλλόγησε, non ἐπιλλόγησε, ex Polluce & Budæo, tamen apud Pollucem οὐτὸ δὲ καὶ legitur, pro κροῖσθαι δὲ οἱ . Infra Herodotus : αἰσούων δὲ κρύπτων τὸν οἰονείχε χόλον διὰ τὸ γερονδός, φροῦται μὲν κατὰπερ ἦκουσε φροῦς τῶν βουκόλου τὸ φησῖμα, πάλιν ἀπηγάτο πρὸ ἀρπάζου, μετὰ δὲ ὡς οἱ ἐπιλλόγητο . Quod Budæus sic vertit : Postquam iterum idem ab ipso dictum est harpago, id est confirmatum.

Qui sint Enares, apud Scythas.

CAPVT X.

Quod apud Herodotum sequitur, nihilo melius Valla est interpretatus. Græci auctoris hæc sunt verba : καὶ τοῖσι τουτέων αἰετὸν ἐμύονοισι ἐλέσκηθεν ἡ θεὸς θήλειαν νοῦσον, ὡς ἅμα λέγουσι τε οἱ σκύθαι διὰ πᾶτο σφέας νοσεῖν, καὶ ὄραν παρ' ἐαυτοῖσι τοὺς ἀπικνεμένους εἰς τὴν σκυδικήν χάρην

χάρην ὡς διακίεται τοὺς κελῶνοι ἐναρέας . id est, Atque horum posteris semper dea immisit morbum muliebrem, Nam & Scythæ ideo se eo morbo laborare fatentur, & videre eos qui regionem Scythicam perlustrarint, quò pacto illi affecti sint, quos Enareas Scythæ vocant. θήλειαν νοῦσον interpretatus sum morbum muliebrem ex Politiano in quartum Herodiani qui illud εἰς ἀνανδρείαν καὶ θήλειαν νόσον διέβαλλεν vertit, quasi degenerem ipsum, morboq; muliebri laborantem calumniabatur. Διακίεται hic dictū est Ionicè pro διακίενται, quale est Homeri illud Iliados σ'. ἐν νηυσὶ κέαται, & Iliad. τ'. νῦν δ' οἱ μὲν κέαται . Valla ab αἰετοῦ, id est, medeor vel curo deflexit nullo sensu, quem ideo audire est operæpretium . Morbum, inquit, immisit Thelian, vt simul & ipsi fatentur Scythæ, se videlicet illo morbo ob id laborare, & videre licet apud Scythas hunc morbum curantes, quos Enareas appellant Scythæ . Herodotus libro 4. αὐτὴ μὲν τῶν ἡμαντικῶν πατρῶν τριεστὶ οἱ δὲ ἐναρέες καὶ οἱ ἀνδρόγυνοι τὴν ἀφροδίτην λέγουσι τριεμαντικὴν δοῦναι . Hic Valla : Enaries qui sunt Androgyni. Cælius libri 7. capite 29. Nares verò quos esse Androgynos putat Herodotus. malè ommissa prima littera E. Idem superius illud ita vertit libri 23. cap. 3. Scythis qui templum Veneris Vranix in Ascalone expilarunt, ira numinis cum posteritate omni femineum morbum esse immisum, quo argumento Enares sunt appellati. φιλοκλήτης διὰ τὸν πάειδοθαι θάνατον θήλειαν νόσον νοσήσας . Interpres Thucydidis. Aristoteles Ethicorum libro 7. cap. 7. ἀλλ' εἴ τις φροῦς ὡς οἱ πολλοὶ δύναται ἀντέχειν τούτων ἢ πᾶται, καὶ μὴ δύναται ἀντιτίθεν, μὴ διὰ φύσιν τοῦ γένους, ἢ διὰ νόσον ὡσπερ ἐν τοῖς σκυθῶν βασιλεύσιν ἡ μαλακία διὰ τὸ γένος . id est, Qualis est in Scytharum regibus mollicies, Felicianus tamen, Perfarum regibus, vertit. Corinthus qui de linguis scripsit, ἐναρέας interpretatur ὀπίστας . Annotarunt quidam Enarias esse Scythas euiratos vates, quorum alicubi meminerit Hippocrates, ἀνανδρεῖς eos vocans.

Quid Herodoto significet παειδῶν δειλίω, ἀχρεῖ & cetera, & emendatur Strabo. CAPVT XI.

Quid hoc quod mox sequitur apud Herodotum significet, non est passim obuium, ὃ βασιλεύς ἔτε ἄλλο τὸ κωπεῖδες ἀνδρὶ πρὸς δὲ ἀχρεῖ

οὐδὲν, quod Valla putavit significare: Neque alias vnquam Rex huic viro rem iniunxisti ingrātā. Ego mallem, Notaſti in hoc viro Vidisti. Idem Herodotus ſupra: οὐτέ τινα δειλίω μοι παιδῶν οὔτε ἀδυμίλω, quod Valla rectè ſic vertit: Nulla in me animaduērſa neque ignauiā neque ſocordia. Et pauld pōſt: ὃ παῖ οὔτε δειλίω, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἀγχαί παιδῶν τοι ποιέω ταῦτα. Hoc Valla etiam eleganter ſic reddidit: Fili, inquit, neque quod ignauiam, neque quod aliud quippiam iniucundum mihi animaduērterim in te hoc facio. Thomas Magiſter citato hoc loco: παρῆδε, inquit, ἀντὶ τοῦ ἐνείδεν ἀπὸ δοππῆς εἰς αἰτιαππῆν. Mox: πολλοὶ ἐξελαύνουσι ἐν τῆς χῶρης κὺ τῆς λαοῦς ἀπειρεῖς τὴν αὐτὴν αἰτίω δηφῆροντες, id eſt, multi pellunt etiam albas columbas ex regione eandem cauſam afferentes. Vbi Valla: Atque ob eandem cauſam albas columbas in eam regionē afferentes. Mox: ἦρδ δὲ παιδασιέες οἰκοῦντες ὑπὲρ ἀλικαρνασσῶ μεσόγαυα, τοῖς ὄκως ἰ μέλλοι ἀνεπιτήθειον ἔσεαδς αὐτοῖς τε κὺ τοῖς ἀπειροῖς ἢ ἱερέη τῆς ἀδωμάης πῶγωνα μέγαν ἴχλ. βίς σφι τοῦτο ἐγένετο. id eſt, Erant autem Pedasēſes habitantes mediterraneam regionem vltra Halicarnaffum, quibus quoties euenturum eſt, vel ipsis vel vicinis aliquid incommodi vel infortunij ſacerdos Mineruæ magnam barbā habet. hoc ipsis ter contigit. Valla multò aliter: Pedasij qui mediterraneam ſupra Halicarnaffum colunt, alijq; vicini maximam diligentiam adhibere feruntur, vt eorum ſacerdos Palladi ſacram barbā habeat, id quod ter illis accidisse putatur. Herodotus in Vrania: ἐν δὲ τοῖς παιδασιέας τούτοις τοῖνδε φέρετ) παρῆμα γίνεαδς, ἐπειὰν τοῖς ἀμφικλύοσι παῖσι τοῖς ἀμφὶ ταύτης οἰκέουσι τῆς πόλις ὁ μέλλη π ἐντὸς χρόνου ἔσεαδς χαλεπὸν ἴδ τε ἢ ἱερέη αὐτόδι τῆς ἀδωμάης φύς πῶγωνα μέγαν. τοῦτο δὲ σφι δις ἦδν ἐγένετο. id eſt, Apud Pedasēſes hos hoc rei fertur contingere. Quoties vicinis omnibus circa hanc urbem habitantibus, aliquid aduerſi certum intra tempus eſt euenturum, tunc antiftiti, quæ illic Mineruæ eſt grandis barbā nascitur. Hoc autem ipsis iam bis accidit. Valla apud Pedasēſes hoc rei fertur accidere, vt quoties Amphictyēſibus, qui circa eam urbem habitant, aliquid aduerſi certum intra tempus eſt euenturum, & cætera. Emendandus eſt obiter ex Herodoto Strabo, cuius libro 13. hæc verba inuenio. τοῖς δὲ παιδασιῶσι τέτοις φησιν ἠρόδοτος ὅτε μέλλοντι δηπτήθειον ἔσεαδς καὶ τοῖς ἀπειροῖς τὴν ἱερείαν φ ἀδωμάς.

ἀδωμάς πῶγωνα χεῖν. τῆς δὲ τοῦτο συμβῆναι αὐτοῖς. Hic legendum eſt ὅτε μέλλοι π ἀνεπιτήθειον ἔσεαδς, non vt vulgo legitur, ὅτε μέλλοντι δηπτήθειον ἔσεαδς. Quod Interpres Vallam, vt videtur, ſecutus, ita vertit: Pedasij & horum finitimi, vt Herodotus ſcribit, maximam diligentiam habent, vt eorum ſacerdos Palladi ſacram barbā habeat, quod eis ter contigit. Cælius vidit quidem hunc errorem, ſed non ſuſtulit, ita ſcribens: In monumentis veterum Græcorum legitum eſſe ſuper Halicarnaffum Pedasēſes; apud quos illud mirum ſolitum contingere memoriæ proditum ſit, vt quoties ipsis aut circumiacentibus aliquid aduerſi certum intra tempus eſt euenturum; tunc antiftiti, quæ illic Mineruæ eſt grandis barbā nascatur, quod ab Ariſtotele repetitum quoque ſcio. Sed & Herodotus ſcribit historia prima, verum in Græcis modò codicibus, quin & libro octauo relatū obſeruauimus. Quam rem bis, vel vt alij præferunt, ter apud eos accidisse compertum eſt. Meminit ex Herodoto item libro 13. Strabo, ſed ita vt Interpres hanc hanc haudquaquam aſſecutus deliraffe proſum videatur. Hactenus Cælius. Ariſtotelis verba ſunt hanc hanc animalium libri 3. capite 11. Pili in mento mulieris non prodeunt, niſi interdum pauci, cum menſtrui curſus ſubſtiterunt: & vt in terra Caria mulieribus ſacerdotibus euenire aiunt, quod diuinationis indicium interpretantur. Mox apud Herodotum eſt: πολλοὶ πλὴν ἀδωκοντα ἰστέων εἰσὶν ἐπὶ κλυδες, αἱ δὲ δὲ δωκοντα ἰστέων αὐτῶ ἐπὶ κλυδῶντα ἐδημῶουσαι, κὺ οὕτω ἀπειροῖς γίνονται. id eſt, Plærque omnes præter octoginta familias aduenæ ſunt. Quæ octoginta familiae, tum peregrè exiſtentes ſuperſtites manſerunt. Valla ad hunc vertit modum: Hi omnes præter octoginta quosdam Iſtiorum ſunt conuenæ. Qui octoginta tunc emigrantes ſuperſtites remanſerunt. In eodem libro Valla pro ὄωσι quod idem ſignificat quod σῆδουσι, id eſt incernunt & colant, legit ὄωζουσι. id eſt, conſeruat. Totus locus hic eſt τοῖς ἰχθῦς ἐπαίτε ἀν δηρεῦσαιτες ἀμῆνωσι παρὸς ἦλιον παειῦσι ἰά δε. ἐσβαλλουσι ἐς ὄκμον, κὺ λείναντες ὑπὲροισι σῶσι διασπιδόντ). id eſt, In pilam coniectos, & piſtillis comminutos incernunt per linteum. Valla: Piſtillis pinſunt, deinde linteis cōferuant. Quod autē κληωνῶσι, id eſt, tolenonibus vel celonijs, Valla verterit, ſcribibus, etiam ab alijs reprehēſum eſt.

Indicantur alij eiusdem Interpretis lapsus ex 2. Herodoti.

CAPVT XII.

Si quis velit in secundum Herodoti librum inquirere, non pauca apud eundem Interpretem inueniet vera corrigenda. Eius generis est hoc: *κατεῖς καταπερσθηρίω πηλῶντε ἀνοίσεις.* id est, Demissa bolide aut funiculo aliquo periculi facienda gratia connum- que referes. Valla putauit hæc omnia valere: Patieris sensum cœni. Idem tamen hoc quod sequitur rectè vertit: *οἶα δ' ἐμβάλον- τ' ὅτ' ὕδατ' τοῖσι οὐρεσι μὴ δύνασθ' καταπερσθηρίω εἰς βυσσὸν ἵεναι.* ad hunc modum, quemadmodum præcipitantis è montibus aquæ nequit funis ad explorandum demissus peruenire ad fundum. Vna dictione hic legendum esse *καταπερσθηρίω*, non *κατὰ περσθηρίω*, vt habent impressi, indicauit Budæus in Commentarijs scribens, instrumentum esse, quo altitudinem maris explorant, quod bolis aliter dicitur. Deinde, vbi Græcè legitur, *δικακίων ἴην ἀλέξοδον ἀπὸ.* id est, exurens; ille legit *δικαιῶν*, vertens, dum exæquat. Quod mox sequitur; *ἐπεὶ δ' αὐτὸ πρὸς τὸ βωμῶν καταρχοντο.* id est, Cum illi ad aram admoto molam inspergerent, vel capillū vellerent: vt Budæus sentit. Valla vertit: Dum illi ante aram eum stitissent. Sequitur: *δαίμονα ἦγλω, ἢ ἔθ.* id est, Numen esse ducunt vel existimant. Valla: Dæmonem agunt. Illud autè *ἐπεὶ δ' ἐποτύφων.* id est, Vbi plangere desierint, apud Interpretem deprauatum est à Typographis; nam pro, eiulauerint, legitur, exulauerint. Nos interpretationem nostram ab Hesychio accepimus, cuius hæc sunt verba, *ἐποτύφων, πύσσω, τυ- λιαδ.* Lucianus in dea Syriæ: *ἐπεὶ δ' ἐποτύφωνται τε καὶ ἐποκλαύσω.* Eisdem librarijs debemus, quod, imitatur, hic legitur pro, initia- tur, cum Græcè sit *μεμύηται*, quodq; pro mentula, vt adhuc rectè legitur apud Brusonium capite de libidine pag. 231. inuente, id est, *γεῦον ἰδ' αἰδῶν*, illic legitur, mentula in ventre. Adhæc quod libro primo impressum est, constabant laboris plurimum, pro constabant. nam Græcè est *παρέχ' ὄνον*, & quod pro vitino fructu, id est, *ἀμπελινῶν καρπῶν*, vicino fructu, vt pro, vitrearum colum- narum, vitrearum columnarum, in Itinerario D. Clementis: pro *κονφότατα φέρων*, id est, leuissime, quidam codices habent, senis- sime: & pro, in palustria relegandum, in plaustra religandum. Se- quitur:

quitur: *ἐπεὶ ἴερ' ἄσπερ ἂν πλειεῖς ἀνδρωπῶν φωνῆ φθέγγετο;* i. Nam quo pacto columba posset humana loqui voce? Vbi Valla: Nam columba quodam modo humanā vocem sonat. Nec illud rectè Valla: *αἱ δ' ἀνασφύρον ἄνις ἀμύνα.* i. alia; verò reuelant pudenda sur- gentes. Nam ille vertit: Alia; surgentes retrahunt illas. Deinde longo interuallo sequitur apud Herodotum: *ὅς οἱ τὸν πατέρα ἐκὼν ἀπέκλειεν,* id est, qui patrem eius volens dataq; opera interemerat. Laurentius vertit: Qui patrem eius Necum interemerat.

Quid inter alia ποδῶν & ποδός, & Valla erratum indicatur in voce δαπλοῦς, & quid ἀπεματάσει.

CAPVT XIII.

Quid ποδῶν significet in Herodoti sequentibus verbis, paucis compertum esse video: *ὀπισθῶσιν ἢ ἀσίων δύο ἢ τρεῖς ποδῶνας;* αὐτὸν λύνει ἀπεμμένους. id est, duos aut tres vtrium petiolos pendu- los resoluisse. Valla pedes est interpretatus. Sunt qui quod vtrinque in vtribus eminent, ποδῶνα siue πόδα Græcè dici tradiderint. Sic πόδα βαλαντίου dixisse Aristophanem scribit Pollux. Ex- tat apud Euripidis scholiastem oraculū datum Ægeo deum con- sulenti, qua ratione pater fieri posset, in quo ἀσκού ποδῶν signifi- cat virile membrum: *ὅτι ὁ ποδῶν τὸ ἀσκού παρέχει ἄσπερ τὸ αἰδοῖον τῆς γαστρὸς.* Carmen autem est istud:

*Τὸν παρῶντ' ἀσκού ποδῶν ὃ φίλτατε λαῶν
μὴ λύσει πρὶν ἱερὸν ἀδελφῶν ἀφικέσθ.* id est,
*Ne soluas ex vire pedem qui prominet, ante
Cecropiæ pingues quam sis delatus in agros.*

Ad hunc modum vertit elegantissime Muretus, qui in hoc à nobis dissentit, quod oraculum hoc non Ægeo, sed Peleo redditum scribit lib. 3. capite 14. Isaacius ita legit 79.

*ἀσκού τὸν παρῶντα ποδῶνα φέρτατε λαῶν
μὴ λύσει πρὶν ἐς ἀκρον ἀδελφῶν ἀφικέσθαι.*

Historiam ad Ægeum referens Plutarchus, πόδα μέγα φέρτατε λαῶν μὴ λύσει πρὶν δῆμον ἀδελφῶν ἀφικέσθ, legit, de Ægeo agens. Quinetiam Euripides pro me facit in Medea ita scribens:

*ἀσκού μετὸν παρῶντα μὴ λύσει πόδα
πρὶν ἂν πατρίαν αὐδῆς ἐσίαν μέλα.*

Sunt

Sunt enim Ægei apud eum hæc verba ad Medeam . Lucianus in 2. verarum narrationum : *ὡς ταῖς χερσὶ τοῖς ποδῶναι κατέχοντες*. Aristophanis scholiastes scribens in hæc verba Aristophanis : *τοὺς ἀργαλοφούς ἀπειτέρων, τὰ ἀπειτέρων*, inquit, *ὡς ἀχρηστὰ, ἀργάλοφοι γὰρ τῆς μηλωντῆς, οἱ πόδες οὗς ποδῶναι καλοῦσι, ὡς οὗτοι ἀχρηστοί*. Eodem sensu dixisse videtur Theocritus : *ἀκρων ἀέρμα λέοντι ὅ ἀφημιμένον ἐν ποδῶνων . τῆς Δωρίδ ὅ ποδῶν*, quidam vertunt, aditum Doridos . Herodotus in Vrania : *τῆς γὰρ Δωρίδ ὅ χῶρης ποδῶν σενός ταύτη κατατένης*. Vbi Valla, Podion angustus . Ego, pedem, vertissem, vt pedem montis dicimus etiam . Suidas *ποδῶνες εἶδ ὅ γεωργικόν, ὡς πρητούς ποδῶνας ὁ γατόμ ὅ ἀνδρὶο δουὶ*
πάρμης ἀνιρῶν πεινσάμῃ κερμάτων.

Pollux inter deriuata à nomine *πους ποδῶν ἀκού* ponit . Illud Valla erratum grauius est, quod *ὀππολῆς δὲ ἐπέσι αὐτὸ ἐλλύχιον*. id est, supernè autem inest ipsū ellychnium . Valla vertit, cum multo ellychnio, legens *ἐπὶ πολλοῦ ἐλλυχνίου*. Illud *ἀπεματάσει* ego cum Adriano Iunio, qui in verbo *ἀπεματάσει* mecum facit, interpretor, crepitum emisit, non stolide iubet, vt putauit Valla . Nam Plurarchus pro eo *ἀπεφόρησε* habet, quod, crepitum edidit, significare docemus in nostris commentarijs in apophthegmata Stratonici . Testatur hoc etiam Phauorinus apud Stobæum his verbis : *ὁ κοιωτίος ἐντυχὼν τῷ θησαυρῷ μετὰ ἐβδουμήκοντα ἔτη ἐπαύρας τὸ σκέλα ὅ ἀπεματάσει*. id est, sublato crure pepedit, significans se contemnere thesaurum in ea ætate, in qua iam eo vti non posset . Gesnerus tamen, sublato crure ipsam contempsit . In hunc sensum quoque accipio illud Athenæi libro 3. *φυλάξει δὲ τὰς γυναικὰς ἐδιδόν τὴν Ἰλυκυσίδην διὰ τὸ ποιεῖν ματαίσιμους*. Alij malunt fatuitatem vel insaniam significari . Hesychius : *Ἰλυκυσίδη φουτὸν παῖδον ὣς τελοῦν πρὸς ἀποπήματα ὅββ γυναικῶν* . Apud quem fortè etiam *ἄποπατήματα* legendum pro *ἀποπήματα*. Idem Valla : *ὁκτωκάδεκα πηχέων ὡς πυγόν ὅ, τὸ δὲ εὐρ ὅ δώδεκα πηχέων*. id est, octodecim cubitorum, & pygonis vel viginti digitorum, latitudine verò duodecim cubitorum, vertit, duodeviginti & amplius cubitorum, ceteris omisis .

Annotan-

Annotantur eiusdem Interpretis lapsus in Thalia.

CAPVT XIV.

Sunt etiam in Thalia nonnulla, quæ tacita præterire nolui, quale est illud statim in ipso initio : *καταμεθύσας γὰρ τοὺς φυλάκους*, id est, inebriatis enim custodibus . Vbi Valla conuertit : *μακτῆσι custodibus, καταθύσας* nimirum legens . Deinde : *καὶ τοὶ Ἰνάρωτε ὡς ἀμυρταίου οὐδαμοῦκα πέρσας κερὰ πλέονα ἐργάσαντο*. i. tametsi quam Inarus & Amyrtæus nullisdum Persis plus damni dedit . Valla : *Nec ipsis Inaro & Amyrtæo quicquam amplius à Persis irrogatum est* . Paulò post : *οὐδὲ γὰρ ἂν τοσαῦτα δύνασθ ζώων Ὀφέας εἰμὴ τὰ πύμαπ ἀνέφυρον, φράζων τοῖσι ἰχθυοφάγοισι τὸν οἶνον*. ἴστω γὰρ ἐουτούς κατὰ περσέων ἐατέσθ . i. Neque enim tot eos victuros fuisse, nisi potu cō spergerent atque miscerent, de vino hoc dicens Ichthyophagis; hac enim res fese Persis esse inferiores . Valla : nisi hoc potui acceptum referrent, affirmantibus Ichthyophagis de vino ita esse; hoc enim ipsos Persis subdidisse, ἀνέφυρον legens & φράζωντων . Sequitur : *ἀείσον ὃ αἰρεομένοισι*. i. prandentibus . Sic Suidas ex nescio quo *ὡς δειπνον αἰρεομένοις* . Ita ὕπνον & σίτον apud Thucydidem in 2. *τοὺς δὲ ὕπνοντε ὡς σίτον αἰρεῖσθ*. i. alios verò somnumq; & cibum capere . Suidas : *σίτον δὲ αἰρῆ τὸν αὐτὸν ἐκείνοισι ὡς πύμα πρὸς ἀπλήσιον* . D. Gregorius Theologus : *σίτον αἰρεῖσθ ὡς ἐδία* in priore contra Iulianum . Xenophon in Hierone : *ποῖον μὲν πνα σίτον ἡροῦ*. i. quemnam cibum ceperis . Erasimus optaueris vertit . Nam quod in epistola Amasidis Inuidum nomen sit legitur, pro numen; Typographis imputandum est . Sequitur longiore interuallo *βιβλία σεβομένοις*. id est, litteras venerari, non venari, vt habent Latine impressi libri . Mox in mentione Democidis : *ὡς ἡπάματα ἰχυρὰ πρὸς ἀζων*. id est, fomenta efficacia & vehementia admouens . Vbi Valla : *Et læuia post acria admouens, pro ἡπάματα legens ἡπά μετὰ*.

Castigantur nonnulla Xenophontis in Hierone loca, & notantur Interpretis. CAPVT XV.

Xenophontis aureolum libellum, cui titulus est, Hieron siue tyrannus, interpretatus est prius Erasmus anno M. D. xxx. testatur hoc epistola nuncupatoria ad clarissimum virum D. Antonium

nium Fuggerum. Eidem libello *δ' ἄλλοις φροντίδαις* admouit, vt ipsius verbis vrar, anno xxxij. Ei rei testimonio est Erasmi epistola ad ornatissimum virum D. Ioannem Choletum p̄positū Cūriensem, qua ille dedicauit etiam ei duas D. Baslij homilias de laudibus Ieiunij, à se versas. Indigni igitur sunt venia, qui anno xlv. cum ceteris Xenophontis operibus latinè ediderūt priorem Erasmi editionē. Nec Gesnerus culpa vacat, qui apud Stobæum etiam priorem hanc Erasmi versionē p̄tulerit, quam ipse auctor posthabendam putarit. Afferam hic quædā haud dubiè meliora, quàm fuerint in priore, ex posteriori. Xenophon Græcus habet, *πῶς ἢ πάντες ἑξήλων ἀντιπύους τυρένοις*; Erasmus in priore editione ita verterat: Rursus qui fieret, vt omnes eijciant, si queant tyrannos? *ἑξήλων* legens. Eam lectionem vt absurdam in posteriori repudians, vertit, qui fieret vt omnes tyrannis inuideat. Gesnerus, vt omnes tyrannos æmulentur. Ego, vt omnes reges beatos esse ducant? Vt ut eadem voce infra quoque, sed locus est ni fallor mendosus: *ὁ δὲ ξηλάσους ἡμᾶς ὡς τοὺς μὲν φίλους μάλιστα εὖ ποιεῖν δυναμένα, τοὺς δ' ἐχθροὺς πάντων μάλιστα χειρόμεθα, οὐδ' ἐ ταῦτα οὕτως ἔχει.* hoc Erasmus ita: Alius verò nos suspicit hoc nomine, quasi summa nobis facultas bene merèdi de amicis, contra omnium maxime valeamus inimicos lædere: Atqui ne id quidem verum est. Ego omnino censeo legendum: *εἰ ἢ ξηλάσους ἡμᾶς ὡς*. i. Sin nos beatos iudices propterea quòd. Hoc non vidisse miror Brodæum, qui nuper in eum libellum edidit annotationes. Est & alius locus aliquanto post ab eodē Brodæo p̄teritus, hic obiter à nobis indicandus. *κὶ ὅταν γὰρ ἰάχῃς κενρὸς πῶς εἴη, ἢ περὶ ἢ ἢ κτλ. δ' ἀλαστον ἐξορμᾶσαι ἀκῆπι πρεσβέρον τοῖς βασιλευσίν.* Hic quis non videt legendum esse, *οὐκ ἐπιπρεσβέρον*. i. non est committendum negligentibus, vt rectè Erasmi & Brodæus verterūt. Sunt & alia in posteriori editione meliora, quàm in priori, quorum nonnulla hic adiecimus: *ἔτε ἰαὶ οἶκοι κῆπιπυ* ἢ ἐχθρῶ, inquit Xenophon. Erasmus in posteriori editione, nec quæ domi possident in tuto sunt. Idem in priore absurdè: nec pro his quæ domi possident, acceperunt pignora, *ἐνέχου* legens. *ἴτετι δ' ἀντὶ τῶ ἀγαθῶ φοβοῦν* ἢ, hos cum suspicere debeat, metuunt, posterior: hos cum diligere debeant, metuunt, prior. Eadem editio *ἴτε δὴ* iam nosti, vertit: Posterior, Age verò. Sunt quæ neutro-

bique

bique rectè se habeant. Vt quod *διὰ τῆς πολεμίας*. i. per hosticum, ille vertit: per hostilia castra. intelligitur enim *γῆς*. Paulò post: *εἰς τὴν πολεμίαν*. Idem vertit, in expeditionem. *οὕτω δὲ πόρρω περὶ ἐπιλύθαισι φυλακῆς* interpretatur Erasmus, In tantum autem occuparunt, ne sit opus satellitio. Brodæus: In tantum autem processerunt, ne sit opus satellitio. Ego malim, eò vsque progressi sunt in custodiendo. Quod autem Xenophon habet: *κὶ μὴν παιδικὰ γὰρ, ἐν οἷς δὴ καὶ σὺ μάλιστα κειτεμέμην τὴν τυραννίδα, ἡμισυ δ' ἐν αἰσχρῶς ἀν' ἀντιπύχοι ὁμιλῶν τῆτο ὑπολογίζεθ.* Iam & iuuenum amicitia quo nomine tu quoque maximè tyrannidem inculabas, minimè molesta est principis senectuti, minimèq; venit in suspicionem, si cum quocunque habeat familiaritatem, Erasmus reddidit. Brodæus: Nec verò pueri hominis, qui magistratū obit, senectutem grauiter ferunt, nec eius deformitatem reputant, cum quo stupri consuetudinem habent, si magistratum gerat. Sequitur, *ἀντὶ δὲ τὸ τεπιμῆδξ μάλιστα σιωπεποσμεῖ.* Erasmus: Quin potius hoc maximo est ornamento à principe magnifieri. Brodæus: Magistratu fungi virum etiam turpem decorat. Notarunt Budæus & Brodæus in voce *παιδικὰ* hic cum masculino singulari constructo *ὁμιλῶν*, haberi sensus & significati rationē, non vocis. Quod autem Dailocham puellam, & *παιδικὰ ἀφροδίσια*, Erasmus, puellarū amores vertit; id consulto ab eo factum est, ne pueri rem obscœnam intelligerent.

Aperiuntur aliquot errorum interpretis Herodoti in Melpomene loca. CAPVT XVI.

Rara eruditione fuit Laurentius Valla, sed vt homo lapsus est interdum, quod mirum non est, in tanta deprauatorum librorum copia. Is autem illud Herodoti in Melpomene non longe ab initio: *οὐ διενιωυτίζεν* rectè verterat: Nunquam perennare. Sed peramare Typographi substituerunt. Eisdem acceptum referri debet, quod pro, *Quam* duxerunt illi qui è Cæcis geniti fuerant. Et ad Emporium, vulgo legitur, *Quam* dixerunt illi qui è Græcis geniti fuerant Oryxan & ad emporiū. Nā Græce est, *τὸ οἰκὸν τῆς Ἰσφλῶν χυρόμενῶ ὄρυξαν*. Dixit autē eleganter Valla: Duxerunt foissam, pro eo quod Græcè est *ὄρυξαν*, ex quo deprauator aliquis proprium

proprium fecit, duxerunt, in dixerunt, commutato; & Cæcis, in Græcis, triplici nimirum errore vno in loco. Sequitur: ἀλλ' ἢ μὲν πρώτη κλῆσις. i. prima classis. i. λέξεων à verbo λέξάνω. Corinthus enim, Ionas λέξιν κληρον dicere, est auctor, & Suidas, λέξιν, inquit, τὸν μειωμὸν ἠρόδοτος. Valla: sed prima Laxiorum. Idem paulò post: τὸν ἑνὸν τὸν ζουνακόν. i. Vber Suniacum. vertit: Iugum Suniacum. Et ἰσῖαν τὴν σκυθῶν βασιλείαν. i. Vestam Scytharum regnam. pro quo Valla: Solium Scytharum regnum. Idem hoc eodem libro: τὰς βασιλῆϊας ἰσῖας ὀπίσθου, vertit, per regia folia. Cælius libri 18. cap. 24. vertit, per Regias Vestas. Idem: διὰ πεντητηρίδου. id est, quinto quoque anno, vertit: cum naui quinque remigum, nimirum πεντήροισι legens. Mox: τοὺς δὲ ἀπέλεθους ἐπεὶ οὐκ ἐπιβύσσει αὐτὴν ἄνθρωποι, Valla: Ex quibus vbi palmulas præmaturas decerpserunt, ad solē siccantes eas maturefaciūt. cum haud dubiè vertere debuerit: Locustas vbi ceperint, siccatas ad solem molunt. Nam ἀλοῦσι pro ἀλήθουσι, & ἀλεῖ pro ἀλίθει Atticos dicere, auctor est Hesychius. In Lexicis plerisque Græcolatinis, legitur ἀλεῖ veritas, quasi verò ἀλήθεια scriptum esset in Hesychio. Castigandus obiter Thomas Magister, apud quem perperam legitur ἀλεῖς, οὐκ ἀλιεύεις, cum legendum sit, οὐκ ἀλήθεις. Apud eundem rectè legitur paulò post: ἀλέην οὐκ ἀλήθειαν. ἀεισοφάνης ἐν νεφέλαις ὡς περὶ κάχρυς γαλακτῆ ἀλοῦσαν. Vulgo tamè illic κάχρυς legitur. Eustathius in Dionysium: ἐδύσθη δὲ ἀτεσλάβους παρὸς ἥλιον ξηρὴν αὐτῆς, εἶδος δὲ ἀκρίδος ἀτέσλαβου. Vbi alter Interpretum: & palmarū fructibus vescūtur in sole exsiccatis. Quod sequitur: τὰ πῦρ δὲ ἢ νῦσον λαπεδαμονίοισι φασὶ λόγον εἶναι κλίται. ego sic verterem: Vt hanc insulā cōderent, aiunt Lacedæmonijs datum fuisse oraculū. Valla: Dici à Lacedæmonijs habitari debere. Sequitur de Atlantibus: οἱ ἀνώνυμοί εἰσι μόνον ἀνθρώπων ἢ ἡμεῖς ἴδμεν, ἀλλ' οὐ γὰρ φησὶ, ἐστὶ ἀτλαντες ὄνομα. i. Vniuersis enim vel cōferri quidem Atlantibus nomen est Atlantes. Valla: Nam sâles quidem apud eos vocantur Atlantes. Error natus est ex ἀλέσ, pro quo ille ἀλεσι legisse videtur. Pomponius Mela: Atlantes singuli nomina non habent. Gesnerus in Onomastico: Atlantes soli sunt anonymi, hoc est, sine nominibus in vniuersum Atlâtes vocātur, singulis nullū nomen propriū imponitur. Herod. ἐν τῷ ἐλάσφω ἀντῶν ὄνομα ἐστὶν κλειθ.

Expensum

Expensum Charisy locus, & quid Lucar sit, castigatur, obiter Plutarchi codex Græcus. CAPVT XVII.

Omnia quæ ar syllaba terminantur, inquit Charisius, neutralia sunt, vt exemplar, iubar, instar, extar, διατεκνὸν ἀργύριον. Fabricius in Roma sua: Fuit, inquit, διατεκνὸν ἀργύριον, quod extar Latino vocabulo nuncupat Charisius. Ianus Parrhasius in Claudianum: Inuenitur, inquit, & eadem forma bustar, qua calcar extarq; & similia, si Charisio credimus. Extar autem διατεκνὸν ἀργύριον significat, id est, argentum theatrale. Hastenus Ianus. Ego apud Charisium omnino legendum esse censeo: instar, extar, lucar, διατεκνὸν ἀργύριον, aut quod malim deleta voce extar, quam nusquam nisi hoc loco reperiri puto, instar, lucar διατεκνὸν ἀργύριον. Plutarchus in Problematis: διὰ τὴν τὸ τελούμενον εἰς θεῶν λούρα καλοῦσιν; ἢ ὅτι πολλὰ ἔστιν ἄλλα περὶ τὴν πόλιν ἀνεμίμενα θεοῖς ἢ κλοῦσι λούροις, καὶ τὴν ἀπὸ τούτων πρόσθεν εἰς τὰς θεῶν ἀνήλισκον. Non dubito autem, quin hic pro πολλὰ ἔστιν ἄλλα, legendum sit πολλὰ ἔστιν ἄλλοι. hoc sensu. Cur quod impenditur in spectacula lucar vocant? An quod multæ sint syluæ circa urbem dicatæ dijs quas appellant lucos; & qui ab eis capiebatur reditus, in spectacula insumebant. ἀλοσι etiam videtur legisse Cælius, cuius hæc sunt verba: Apud Romanos quæ in spectaculis absumebatur pecunia, lucar dicebatur, quoniam lucorū prouentus, qui plures circa urbē dicati dijs erāt, in ludos erogarentur. ἀλοσι, inquit interpres Homeris, Κύνην δὲ τὸ πῦρ ἔχων καὶ θεοῖς ἀφιερωμένον. Eadem propemodū verba inuenies apud Hesychium, qui etiam ἱέμενον vocat. Pollux: οἱ δὲ ἀνεμίμενοι θεοῖς τῶσποι ἀλοσιτε καὶ τεμένη καὶ ἔρημι. Libro 1. Festus Pompeius: Lucar appellatur æs quod ex lucis captatur. Lucaris pecunia, quæ in luco erat data. Lucaria festa in luco colebant Romani, qui permagnus inter viam Salariam & Tiberim fuit, pro eo quod victi à Gallis ibi se occultauerint. Cornelius Tacitus circa finem libri primi: De modo Lucaris & aduersus lasciuia fautorum multa decernuntur, ex quibus maximè insignia ne domos Pantomimorum senator introiret. Plutarchi interpres legit, ἀλλὰ, ita vertens. Cur quod in spectacula impenditur lucar vocant? An quod alia multa quoque circa urbem sunt loca dijs attributa, quæ appellantur lucos, quorum prouentus in ludos cōferunt. No-

tandum hoc quoque apud Plutarchum perperam *θεάς*. i. deas legi pro *δέας*. i. ludos vel spectacula. Idem Plutarchus in Romulo scribit id Græcis esse *ἄλσ* quod Latinis *λουκ*. i. lucus.

Quid νομὸς & νομάρχης, & Diodorus emendatur.

CAPVT XVII.

Non satis fuit Diodorum Siculum nos habere infelicitè interpretatum, nisi etiam mendosum haberemus culpa librariorū. Argumento est locus ille, qui mihi semper suspectus fuit, quem quæ non magni negotij fuit emendare, postquam illum Græcè apud Iustinum Martyrem reperi in Patænetico: *μετὰ δὲ τοῦτον προσελθεῖν λέγει τοῖς νόμοις ἅμασιν τὸν βασιλέα, ὃν ἰσοροῦσι τὰ περὶ τοὺς νομάρχης διατάξαι, καὶ τὰ περὶ τὴν σύμψασιν οἰκονομῆσαι τῆς αἰγύπτου*. Hic Poggius: Post hunc legibus multa addidit Amasis rex, quem tradunt & de ijs quæ ad monarchas pertinent, de quæ omni Ægyptiorum œconomia præcepisse. Hic ut constat Poggius nomarchas scripserat, sed Typographi deprauarunt in monarchas. Neque hic fanior Castalio editio, quàm vulgata est, ad Græcum exemplar, ut videri vult collata. Picus vetus Iustini interpres: Quartum Bocchoriū statuunt, & eundem regem, quem memoriae prodiderunt, & de modo regnandi, & de domestica dispensatione Ægyptijs præcepisse. Perionius nonus Iustinus interpres: Quem litterarum monumentis produnt, ea quæ legum latores attingunt descripsisse statuisseque. Ego *νομάρχης* interpretor *ἐπὶ νομῶν ἀρχοντας*. id est, regiuncularum, siue regionum vel prouincio- larum præfectos siue satrapiarum præsidēs. Aristoteles in 2. Oeconomicorū: *εὐαίσις σύρ & αἰγύπτου σιτραπαυῶν, ἀφίστασθαι μελλόντων τῷ νομάρχῳ ἀπὸ αἰδομένων & καλέσασθαι αὐτοὺς εἰς τὰ βασίλεια κερῆμα ἄπαντας*. id est, Cum Euæses Syrus Ægypti satrapa sensisset præfectos prouinciolarum à se defecturos, eos omnes in regiam conuocatos suspendit. Apparet tamen hinc *νομὸν* esse tantum *σιτραπαυῆας* partem. Epiphanius: *καὶ ἐπὶ βασιλειδανῶν ἐλεξανδρινοπολίτου χωρῶν. ἦτοι νομῶν. νομῶν γὰρ οἱ αἰγύπτιοί φασι τὴν ἐκάστης πόλεως περιουκίδα ἦτοι περιχώρον. εὐροῖς δ' ἂν ὁ φιλολόγος καὶ τοῦτο εἰς ἑαυτὸν ὠφέλειαν πρὸς φιλομάθειαν καὶ σωφρονεῖν εἰς εὐσεβίην (ὕψασιν καὶ φράσιν ἐπὶ ἐν θεῶν ἱερῶν κειμένων, ἐπὶ εἰς ἀπορίας τινὰς ἐμβυλλόντων δι' ἀπειρίαν. ὅπου γὰρ ἐπὶ τῷ ἀγίῳ προσφίτη ἠσπία εὐροῖς γὰρ ἐμμένον περὶ νομῶν πόλεως ὅς τ' ἰστέως ἢ νομοῦ τῆς βασιλεύου (ita enim lego, non ἢ νομοῦ πῆς βιβάσου) αἰγυπτιακῶς τὴν περιχώρον*

τῆς τυχοῦσης πόλεως σημαίνει. Notandum hic est nostram editionem vocem *νομὸν* non habere, sed *βασιλείαν* capite nimirum 19. vbi Latini libri habent, regnum aduersus regnum. Idem Epiphanius libro 3. *καὶ τὸν προσσωπλίτου καλούμενον νομῶν*. id est, præfecturam Propopitem, non vt interpres Vitus Amerpachius illic vertit: Secundum legem quæ nomen habet à Persona. Meminit huius præfecturæ Plinius libri 5. capite 9. & Herodotus, & Epiphanius alibi aliquoties. Apud Strabonem mendose, vt opinor, a Propopites legitur. & pag. 756. *καὶ μονάρχης καὶ ἐπὶ ἀρχῆς καλουμένοις, pro νομάρχης*. id est, monarchis, pro nomarchis. alibi nomarchas prætores est interpretatus Poggius. Ægyptum omnem, inquit, in sex & triginta regionēs, quas leges dicunt diuidens, cui libet prætorem præfecit qui & tributa regia exigeret, & pro regionis varietate & commodo omnia exquireret. *τὴν δὲ χώραν ἅπασαν εἰς ἕξ καὶ πεντάκοντα μέρη διελών αὐτὸν καλοῦσι αἰγύπτιοι νομούς, ἐπέστησεν ἅπασιν νομάρχης τοὺς ἐπιμαθησμένους τῷ τῷ προσδῶν ἐπὶ βασιλικῶν καὶ διοικήσοντας ἅπαντα τὰ καὶ τὰς ἐκείνους μερίδας*. Idem alibi: Ægypto omni in plures partes, quarum quilibet Græco verbo *νομὸς* appellabatur diuisa, cui libet prætor aderat, qui omnium haberet curam. Diodorus ipse: *τῆς αἰγύπτου δὲ πάσης εἰς πλείω μέρη διηρημένης ἂν ἕκασον καὶ τὴν ἑλλητικῶν διαλεκτῶν ὀνομάζει νομὸς, ἐφ' ἑκάστῳ τέτακθαι νομάρχης ὁ ἐπὶ ἅπαντων ἕχων ἐπιμαθῆσαι καὶ φροντίδα*. Budæus in prioribus in Pandectas annotationibus. Fuerunt, inquit, in Ægypto & præfecturæ, quæ *νομάρχαι* dicebantur & *νομοί*. Plinius lib. 5. de Ægypto loquens: Summa pars contermina Æthiopia Thebais vocatur. Diuiditur in præfecturas oppidorum (quas Nomos vocant) duodecim. Traianus ad Plinium: Ciuitatem Alexandrinam secundum institutionem principum non temerè dare proposui. Sed cum Iatroleptæ tuo ciuitatem Romanam impetraueris, huic quoque petitioni tue negare non sustineo. tu ex quo nomo fit, notum mihi facere debebis. Deinde idem Budæus in superiorē Diodori locum annotās. Interpres, inquit, æquiocatione deceptus sex & triginta leges dixit pro præfecturis. Cum tamē apud Græcos *νομὸς* pro præfectura accentū in posteriore syllaba habeat, pro lege in priore. Hæc Budæus. Suidas: *νομάρχαι οἱ καὶ ἰένη τῷ χωρῆς ἀρχόντες παρὰ αἰγυπτίους*. Hesychius, *νομάρχης ὁ ἐπὶ νομῶν ἀρχων* *νομὸς δὲ λέγουσι τὰ μεγάλα χωρία*. Plato

Plato in Timæo : *σαῖπκος ἑπιπλοῦ μὲ νομός*. In eodem loco : *τούτου ὃ τῶ νομοῦ σαῖς πάλις μεγίστη*. In hæc verba Proclus scribens : *ὁ μὲν δὴν νομός ἀπὸ τῶ νανευμῶος τὴν γῆν αὐτοῦς ἔχει τὴν ἐπανυμίαν . οὕτω γὰρ ἐκάλουν αἰὶνῆσι τὰς διαίρεσεις , τὰς κτ' τὰ μεγάλα τῆς αἰγυπτίου μέρη* . Iosephus libri 13. capite 18. *οἰκοδομήσαντο τὸν ναὸν ἐν ἡλιουπολίτῃ νομῶ*. Herodotus in Clío : *τεταίχιμα τὰ ἀρταβάζου ἐκ βασιλέως ἔχοντι τὸν νομὸν τούτον*. id est, Tritechniæ Artabazi filio habenti à rege hanc præfecturam siue præturam . Valla perperam : *Qui pro rege tributum hoc exigebat* . Idem in Euterpe : *ἐν νομῶν δὲ ἦν δὲ εἰσι . κτ' γδ δὴν νομοὺς αἰγυπτίῳ ἄπισσα διαεσίρη* . ἐρμουτυβίων μὲν οἶδε εἰσι νομοί, βυσπρίτης , σαῖτης , χερμίτης , παρωμίτης , νῆσθ' ἢ περσοπίτης κελουμένη . Laërtius in Demetrio Phaleræo : *θάπτε* . ἐν τῷ βουσιρίτῃ νομῶ πησίον διασώλεως . Dion libro 36. *καὶ εἰσι καὶ νῦν νικοπολιταί τε ὠνομασμένοι καὶ ἐς τὸν κρηθαικὸν νομὸν ζωτελοῦντες* . Vbi perperam νόμον legitur . Malè etiam Xylander : *Vivunt moribus . & Xiphilini Interpretes : Utuntur legibus* . Idem libro 42. *τῆς τε κρηθαικῆς καὶ ἡν τὸ πόντου πόλεων πᾶς , αἱ τῶ τῆς βιδυρίας νομῶ περσοτετάχατο κατερέλατο* . Vbi perperam νόμῳ legitur , & περσοτετάχατο . Xylander : *quæ iurisdictioni subiacebant* . Idem libro 48. *ἐκ τῆς γαλατίας τῆς λογέτης ἢ καὶ ἐς τὸν τῆς ἰταλίας ἡδὴν νομὸν ἐσεργεσθη* . Xylander , *quæ tum Italiz legibus ac institutis formata fuerat* . Et libro 53. *τὰτε χωρία τὰ ἐκ τῆς παμφυλίας πρῶτον ἀμύντα περσομεμβέντα τῶ ἰδία νομῶ ἀπεδόθη* . Vbi Leonicensus rectè , præfectura . Strabo lib. 17. *ἠδὲ χωρία τὴν μὲ πρῶτῳ διαίρεσιν εἰς νομοὺς ἔχει δικά μὲ ἢ θηβαίς . δέκα δ' ἢ ἐν τῶ δέλτα , ἐνκαίδεκα δ' ἢ μεταξύ . & cetera* .

Annotantur Interpretis Herodoti lapsus in Terpsichore .

CAPVT XIX.

Quemadmodū ex superioribus Herodoti libris delibauimus loca quædam, nihil oberit etiam ex Terpsichore pauca degustasse . καὶ τὰς μὲν βίβλους διφθέρας κελουσιν ἀπὸ τῶ παλαιῶ ἰωνες . id est, Libros Iones Diphtheras, hoc est, pelles quondam vocabant . Valla : *Priscaq; consuetudine biblos appellant pelles* . Lucianus : *ἐν διφθέρας χαλκῆς .i. diphtheris areis, de libris agens* . Cælius :

Scribit

Scribit Herodotus Ionas Byblos dicere diphtheras veteri consuetudine . Cicero libro 13. epistolarum ad Atticum . Quatuor diphtheræ sunt in tua potestate . Victorius membranas intelligit . ego libros . Quatuor enim libros Academicarum quaestionum scripsit Cicero . Huc pertinet proverbium , *ὁ ζεὺς χροῖσθ' κατέειδε εἰς τὰς διφθέρας* . Pollux de libris agens : *ἡρόδοτος δὲ τοὺς ἰωνὰς φησι τὰς βίβλους διφθέρας λέγειν ἀπὸ τῶ παλαιῶ* . Quod in eodem libro legitur , *τούτοις ἀνιστῆσαι μὲν οἱ πρυτάνεις ἦν ναυκράρων .i. hos quidem summonent vel excitant magistratus publicanorum* . Hic Valla , Magistratus Naucratorum, veritit . Suidas : *ναυκράροις τὸ παλαιὸν τοὺς ἀρχοντας ἐκάλουν , ὡς ἡρόδοτος ἀπλοῖ ἐν ἀπέμῃ ἰστορίᾳ , ἴσως παρὰ τὴν τῆς νηὸς κραιβαν* . Gyraldus , *A nauī, inquit, ναύκραροι dicuntur, qui principes dicebantur, vt est apud Herodotum* . Notat & Suidas , licet in vulgaris codicibus Naucratij legatur . Meminit & Aristoteles in Republica Atheniensium & Harpocracion . Hactenus Gyraldus Lilius . Aristotelis locus est partim ex Harpocracione , partim ex scholiaste Aristophanis : *ἀειστέλης ὃ περὶ κλειδείους φησί . κατέσπεσε καὶ δημάρχους τὴν αὐτὴν ἔχοντας ὀπμήλειαν τοῖς πρῶτον ναυκράροις . καὶ γδ τοὺς δήμοις ἀντὶ ἡν ναυκραρίων ἐποίησεν* . Idem : *οἱ δὲ δημῶρχοι οὗτοι τὰς ὑποχρεώσεις ἐποίησαν ἡν ἐν ἐκάστῳ δήμῳ χρεῶν . καὶ τὰ ληξιαρχικὰ χρεώματα παρ' αὐτοῖς ἦν* . Ζωήγρον τε τοὺς δήμοις ὅτε δέοι , καὶ φήρον αὐτοὺς ἐπεμείβεσθαι καὶ ἐνεχυρίζον . οἱ πρῶτον ναύκραροι , εἴτε ἀπὸ Ἰώνων κατὰσθέντες εἴτε καὶ πρῶτον . οὗτοι δὲ τὴν πομπὴν (ἐορτὴν Suidas) ἡν ἀθιμαίαν ἐπέσμου κληθένους κατὰσθησαν ἀντὶ ναυκράρων ἔστι δὲ δημῶρχοι ὃ τὴν ἐπώνυμων ἀρχὴν ἀρχων . In Suida an perperā nescio legitur *χωρίων pro χρεῶν* . εἴτοι δὲ , inquit , *τὰς ἀποχρεῶς τ' περσοντων ἐκάστῳ δήμῳ χωρίων ἐποίησεν* . Hefychius : *δημῶρχοι , οἱ πρῶτον κελουμένοι ναύκραροι . ἀρχοντες δὲ ἦσαν ἠνεχυρίζον οὗτοι τὰς ἀφείλοντας . τινὲς δὲ ἀφ' ἐκάστης φυλῆς δώδεκα , οἱ πῖνες ἀφ' ἐκάστης χώρας τὰς εἰσφοράς ἐξέλεγον* . Pollux : *δημῶρχοι οἱ κτ' δήμων ἀρχοντες ἐκάλουντο τῶς ναύκραροι , ὅτε καὶ οἱ δήμοι ναυκράροι . ναυκραρία ὃ ἦν τῶος φυλῆς δυοκαδέκατον μέρθ' καὶ δυόδεκα ναύκραροι ἦσαν . τῆσμερες κτ' τειπὸν ἐκάστω . τὰς δ' εἰσφοράς τὰς κτ' δήμοις διεχειροτόνουσιν οὗτοι καὶ τὰ ἐξ ἀνῆν ἀναλάματα . ναυκραρία δὲ ἐκάστη δύο ἰσπέας παρὲ καὶ ναὺν μίαν , ἀφ' ἧς ἴσας ὠνόμασαν* . Ammonius & Thomas Magister , *ναύκραροι , inquit, παρ' ἀπλοῖς οἱ εἰς περσοπόμενοι τὰ δημόσια χρεώματα ἢ κλήματα . καὶ ναυκραρία οἱ ἴσποι ἐν οἷς ἀπέκτετο τὰ τοιαῦτα χρεώματα ἢ κλήματα* .

b

Sequitur

Sequitur apud Herodotum : *ἀλλῶν ποιοσάμενοι*, id est, cœtu vel grege facto. Vbi Valla, nihili facientes, vertens, legisse videtur *ἀλογῶν ποιοσάμενοι*. Sed præstat eadem breuitate perfringere librum 6. Si prius tamen admonuerimus, non bene consuluisse studiofæ iuuentuti, illos qui Vallæ errata velut præcepta rectæ interpretationis in Lexicis Græcolatinis collegerunt. Hæc enim verba in nonnullis eorum inuenio. Apud Herodotum *ἀλλῶν ποιοσάμενοι* cœtum cogentes, alio loco pro nihili facientes. Idem: *ἀλλῶν ἦ περσέων ἐπιήσοιτο*, concilium Persarum coëgit. Idem Lexicon : *ἀλλήιον πεδίον τῆς κιλικίας*, à Valla vertitur : Ciliciæ maritima planities. Quanto melius fecisset eius auctor, si admonuisset lectorem, lapsum in eo Vallam. Idem Lexicon in nomine *ἀπέλαβῶ* : ceterum *ἀπέλαβους* apud Herodotum Valla exponit, palmulas præmaturas: hæc verba fortè quidam cùm legisset, vertit apud Eustathium, Dionysij De situ orbis, interpretem, *ἀπέλαβους* palmulas præmaturas, cùm, locustas, vertere debuerit.

Annotatiuncula quadam in interpretem Herodoti libri 6.

CAPVT XX.

In Erato, ἐπὶ ἔυροῦ γδ τῆς ἀμῆς, Valla interpretatur: In summo ancipiti; pro, In acie nouaculæ. Mox: *ἱερὸν ἦ ἴδ' ἐν διδυμοισι*. id est, templum Didymæum est, non, templum in geminis. Mox: *ἐὼν οἰκίης τεθριπποτρόφου*. i. qui esset familiæ quadrigarum altricis. Valla: E familia tethrippotrophi. Tale est illud in apophthegmatis Philippi. Nam eodem tempore vicerat Tethrippo in Olympijs, pro quo Iustinus, certaminis Olympici in quod quadrigarū cursus miserat. Aliquanto post: *ἐν σκαπῆ ὕλη ἦν χρυσέων μεταλλῶν*. Valla: In fossitria materia. Hic rursus Lexici auctor: *σκαπῆ ὕλη*, inquit, fossitria materia. Ego verterem: In Scapte hyle, aut, vt Lucretius videtur vocasse: In Scaptesula, hoc carmine:

Quales expirat Scaptesula subter odores. Stephano Scaptesula vrbs parua est Thraciæ. Plutarchus in Cimone: *ἐν τῇ σκαπῆ ὕλῃ ἔστω δὲ τῆς θράκης χωρίον*. Idem in libro de exilio, de Thucydide: *δευεῦθίδος ἀδιωαῖῶ συνέχευσε πώλεμον ἧστ' πελοποννησίαν ἢ ἀθηναίων*

ναίων ἐν θράκῃ περὶ τὴν σκαπῆν ὕλην. Vbi Interpres: In silua quam Scaptem vocant. Repetit etiā aliquoties Marcellinus in vita eius. Apud Theophrastum de lapidibus: *εὐρέθη δέ ποτ' ἐν σκαπῆς ὕλης μεταλλοῖς*, non, *ἐν σκαπῆς ὕλης*. Meminit etiam Strabo. In eodem libro perperâ legitur apud Vallam, sumpto vaticinio, pro, sumpto viatico, cùm Græcè sit, *ἐπὶ δια λαβῶν*. Venio ad illud cuius superiore capite memini: *ἀσπίοντο τῆς κιλικίας ἐς τὸ ἀλλήιον πεδίον*. vbi Valla: planiciem maritimā; cùm ἀλλήιον dictum sit, *ἀπὸ τῆς ἀλλης*, id est, à Bellerophonis errore. Dionysius de situ orbis:

κεῖθι δὲ ἔχ' πεδίον τὸ ἀλλήιον οὐ χ' ἰνώτα.

Meminit præter Homerum Arrianus in 2. expeditionis Alexandri, & Strabo libro 14. apud quem tamen Halenius campūs vulgo legitur. Malè etiam ille, qui *πεδίον τὸ ἀλλήιον οἶσ' ἀλάτο*, vertit: Vacuis errabat in agris. Rectè Cicero & Ouidius ille in tertia Tusculana,

Qui miser in campis marens errabat Aleis.

Hic in Ibim scribens, In Aleis decidit aruis, vertit: pro quo, alienis, vulgo legitur. Plura vide apud Eustathium in Dionysium & Varinum. *ἀλλήιον πεδίον*, inquit, *χ' ἰ τὸν παλαῦς ἢ παρὰ ἦ ἐκεῖ ἦ ἦρο* ἄλλω ὅδετι πάντῃ ἀνομάσθη, ἢ διότι ἐς ἐρήμ' λιθίου δια τὴν ἐρημίαν. πινὲς δ' ἐδ' ἀστυαν τὴν ἀρχουσαν παρὰ τὸν ἄλα, φάμενοι ἄλα φέρεσ' τὸν ἴσπον ἐκεῖνον. Addit Eustathius quibusdam placere ita esse vocatum à ciuitate quadam Ala nomine.

Mox: *παρὰ τῆς πάσης μιλιτιάδῃ γερόμενῃ ἐν τῇ χερσονήσῳ*. Valla rectè vertit, apud patrum Miltiadem, quicquid dicat Thomas Magister, cuius in vocibus Atticis hæc sunt verba: *ὁ μὲν τοι τὰ πατρὸς πατὴρ οὐ μόνον πάππῳ, ἀλλὰ καὶ πάτρως λέγει*. ἦρόδοτῳ ὁ μὲν δὴ παρ' ἐβούτερον ἦστ' παίδων σησαγόρης ἦν πτωκῆντα παρὰ τῆς πάσης μιλιτιάδῃ γερόμενῃ, ἦρον τὰ πάππῳ. πατὴρ γὰρ τὸ κίμωνῳ ὁ μιλιτιάδης. Falsa hæc esse ex ipsius Herodoti verbis, hic subiiciendis, euincemus. Neque enim pater Cimonis Miltiades vocatus est, sed Stésagoras. Et Cimonis ex eadem matre frater Miltiades est vocatus. ἦρον δ' ἐσθεας στρατηγοὶ δέκα, ἦστ' ὁ δέκατῳ ἦν μιλιτιάδης τὰ τὸν πατέρα κίμωνα τὸν σησαγόρεω κητέλαβε φυγεῖν ἐξ ἀδιωαίων πεσιβράτον ἦ ἰπποκράτεῳ, ἢ ἄπὸ φεύροντι ὀλυμπιάδου ἀνελέσθη τεθρίππῳ συνέβη, ἢ ταύτῃ μὲν ἦ νίκῃ ἀνελομένον μιν ἴουτὸ ἐξ ἐνείκησθ' τῶ ὀμομιθίῳ ἀδελφεῶ μιλιτιάδῃ.

Deinde sequitur maiorem quidem natu liberorū Cimonis Ste-
fagoram educatū esse apud patrum suum Miltiadem, minorem
Miltiadem nomine apud Cimonem patrem suum.

Castigatur Strabonis locus ex adagio.

CAPVT XXI.

Magnus ille Erasmus in adagio, *Quicquid in buccam venit*, af-
fert ex Luciano de ratione conscribendi historiam, hunc prouer-
bialem versiculū, ἔπικεν ἐπ' ἀκαρίμων γλώπῃαν φασιν ἑλθῆν, totidemq;
verbis ex Athenæi 5. huic addidit Petrus Victorius libri vndeci-
mi capite 16. eundem ex Dionysio Halicarnasseo his verbis : ἔπι-
κην ἐπ' ἀκαρίμων Ἰλιώσαν ἐπ' ἄλγειν. Nos eundem etiam apud Stra-
bonem offendimus, sed ad eodē deprauatus, vt vix eius vestigia su-
per sint : ἢ καὶ ἡσίδω (ita enim illic legitur) μὲ ἔπαρπε μὴ φλυαρεῖν, ἀλλὰ
ταῖς κατεχούσαις διέξαις ἀκολουθεῖν, ὁμηρῶ δ' ἐπ' ἅν ὅπῃ ἀν ὅπου μὲν αἰὲν ἤμα
Ἰλιώπῃαν ἢ καλαδεῖν. Quæ verba interpres ita vertit : Nunquid He-
stiodum non garrere, sed inualescentes opiniones sectari decebat?
Homerum autem quicquid obuenerat diserta resonare lingua.
Hic ego legendum censeo : ἔπικεν ἐπ' ἀκαρίμων Ἰλιώπῃαν ἢ καλαδεῖν.

Quid Græcè significant ἰσάναι βοῶν, & κλαίοντες καδίξεν.

CAPVT XXII.

Phrasis est Græcis peculiaris loquendi : βοῶν ἰσάναι, pro βοῶν nisi
fallor. Vtitur Lucianus verarum narrationum libro 2. ὁ μὲν ἐλεως
ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνήν κενὴν τῆς γυναικὸς βοῶν τε ἰση. Idem in eodem pau-
lō post : καὶ τὸ μὲν βοῶν ἰσάναι καὶ τοὺς ἑταίρους συγκαλεῖν καὶ ἐς τὰ ὅπλα χω-
ρεῖν οὐκ ἐδοκίμαζον. Æschylus Cœphoris : τί δ' ἐστὶ χεῖμα, τίνα βοῶν
ἴσης δρόμοις; Aristophanes in Thesmophoriazulis : γυναικες οὐκ ἀρή-
ξει' οὐ πολλὴν βοῶν σήσεσθε. Euripides in Iphigenia Taurica : τίς ἐμὸν
διῶμα δεῖς ἴδ' ἢ ἴσησι βοῶν πύλας ἀράξαι καὶ φέρον πέμψαις ἔσω. Idem in
Heraclidis : τί γ' ἰσησι βοῶν ἄγγελον φέβου; id est, Vocem quid edi-
disti nunciam metus? In Oreste :

τὸ δ' ἐ μὴ εἴσαι σε κραυγὴν ἔνευ' ἔξῃλθεν δόμων.

Idem in eadem :

οὐ π' πευ κραυγὴν ἔσηκας μανέλεω βοηδρομεῖν.

Ita

Ita enim malim legere, quàm ἔδικας, vt habent impressi. Sappho
in ænigmate apud Athenæum de epistola :

ἔστ' φουσις δὴ λεία βρέφη Cαίξυς' ὑπὸ κλόποις
αὐτῆς, ταῦτα δ' ἀφωνα βοῶν ἴσησι γεγωνὸν
καὶ διαπρόπον οἶδμα καὶ ἠπαίρου δια πάσης
οὐς ἐδέλει δμητῶ τοῖς δ' οὐ παρεούσιν ἀκούειν
ἔξεσιν κωφὴν δ' ἀκοῆς αἰδῆσιν ἔχουσιν. id est,

Claram sed possunt edere vocem, vel mittere vocem. Gyraldus
malè, genitam sed possunt siltere vocem. Apud Theocritum in
Idyllio 17. πεζὸς ἐν ἀλλοτριῶσι βοῶν ἐσάσατο κόμοις, significat bellum
mouit, vel concitauit. Est & hæc Latinis incognita loquendi ra-
tio, qua vsus est Xenophon libro Institutionis Cyri 2. eodem in
loco ter. ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ κλαίειν καδίξοντ' τοὺς φίλους πλῆρα καὶ ἐμοὶ γὰρ
δοκεῖ ἐλάθοντ' ἄξιαι διαπραΐθεος ὁ βέλωνται αὐτοῖς μηχανώμεν, quod In-
terpres non malè sic reddidit : Nam qui amicos ad risum mouet,
videtur is mihi sanè rem efficere minoris æstimadam, quàm qui
eos multis in rebus ad fletum inducit. Brodæus interpretatur,
quàm is qui sedere iubet amicos, vt flectant, vt κλαίειν intelligen-
dum putat ἐνεκα. καὶ νόμοι γὰρ πολίτας δια τὰ κλαίοντας καδίξεν εἰς δικαιο-
σύνην πρὸς τὸ πρῶτον. quod idem Philelphus ita extulit : At leges ad
iusticiam ciues impellunt, qui fletibus eos instituunt. (ὃ ἔφη ὁ
ἀγγελοῦ Ἰάδα ἢν ἐμοὶ πείδη εἰς μὲν τοὺς πελεμίοις διαβρῶν δυπαισίσεις τοῦτο
τὸ πολλοῦ ἄξιον, καὶ κλαίοντας ἐκείνοις πειράση καδίξεν. vbi, vt inducas
illos flere, vertit Interpres. Xenophon in συμποσίῳ. δεσπότης μὲν
ὅτι δύναται πολλοὺς κλαίοντας καδίξεν. Hoc Ribittus perperam ita ver-
tit, Qui mirificè superbit, quod multitudinem plorantem sedare
possit. ego, lacrymas mouere, interpretor, vel, efficere vt multi se-
deant fientes. Idem in Commemorationibus dixit : κλαίοντες κα-
δίξαντες, nisi mendosus est codex.

*Defenditur Ouidiana lectio, & quare Cephalus dicatur, Æoli-
des, & proles Hellenia, & emendatur Pala-
phatus.* CAPVT XXIII.

Aldus Manutius annotans in hos Ouidij in Metamorphosi
versus, E quibus Æolides Cephalus te coniuge felix Procri fuit.

b 3

Item

Item: *Aspicit Æoliden ignota ex arbore factum Ferre manu iaculū dicit Æolides ex omnibus ferme exemplaribus esse legendum, non, Eionides, assentiente etiā huic lectioni Planude his verbis: ἐξ ὧν μιᾷ σοὶ περικρὶ σὺ ζῆγρὸ ἀϊολίδης κέφαλον· αὐδαίμων ἐγένετο.* Et ὅρα ἀϊολίδω ἀγρώσου δένδρου πεποιημένον δένρον ἢ χειρὶ φέροντα. *Quamquam, inquit, omnes ferè idonei auctores dicunt Deioneos fuisse Cephalum, non Æoli filium; quod ut prætermittam alios, sic Eustathius in Catalogum: ἀμριτρώων φυγάδα πῶδραλαβὼν κέφαλον τὸν δῆϊονέως κρετίζε νῆσον, καὶ παρέδωκε τὸ κέφαλον, οὗ καὶ γέγονεν αἰεὶν ἐπάνυμο.* Idem in 10. *Odyssæ sic: κέφαλον ὁ δῆϊονέως. περὶ οὗ καὶ ἐν τῇ βιωτικῇ ἐρχάθη γήμας· ἀρόκριν τὴν ἐρχάθως, καὶ ἐέλων ἀποπειράσασθαι εἰ ζωφρονοῖν ἀπεδήμισεν ἐξ αὐτῶν τῶν νυμφῶν· & cetera.* Cur igitur Æoliden eum appellarit Ouidius, considerandum. Hactenus Aldus. Nos quod hac de re inuenimus, hic ascripsimus. Scribit scholiastes Homeri in *Odyssæ* λ'. *τυρὸ ἦλθε παρὰ δῆϊονέα τὸν δῆϊον· ὁ δὲ κρετίζων αὐτὴν εἰς δευκαλίαν δίδωσι κρηθεὶ τῶν ἀδελφῶν ἢ δὴ ἐκ ποσειδῶν· ἐρχάθη νηλέα καὶ πελίαν.* Interpres Apollonij Rhodij in argumento: *τυρὸ ἢ σαλμωνέως θυγάτηρ ἔτεκεν νηλέα καὶ πελίαν, εἴτα γαμῆται κρηθεὶ τῶν αἰόλων· περὶ δὲ καὶ τίλει ἐξ αὐτῶν αἰσωνα, φέρπητα, ἀμυδάονα.* Si autem fratres fuerunt Deoneus & Cretheus filij nimirum Æoli, Cephalus fuit Æolides, id est, Æoli nepos. Idem, nisi fallor, à proauo Hellene Æoli patre dicitur Ouidio in 3. de Arte, *Hellenia proles, hoc versu:*

Ecce redit Cephalus proles Hellenia filius. vbi tamen vulgo

Cyllenia legitur; quæ lectio si cui placet, afferre potest, quod de illo scribunt Hyginus & Apollodorus, hic quidem Cephalum Mercurij & Herfes filium fuisse, ille verò Cephalum à quibusdam dici Mercurij filium. Nam quòd quidam in eum Ouidij locum affert sequentia verba, ineptum est. Cur, inquit, ab Ouidio proles Cyllenia dicatur, docet Strabo libro 10. his verbis: *Nec verò Hellenicus Homero concordat Dulichium Cephaleniam nuncupans. Illud enim sub Megete fuisse perhibetur, sicut & Echinades reliquæ. Eius autem inquilini Epei sunt dicti ab Elide profecti. Quamobrem Otum Cyllenia de gente Phylei magnanimorum ductorem Epeorum vocat. Ergo ab Oto Cyllenes Eleorum emporij olim incola, & ductore qui Dulichium incolabant, quod postea Cephalus tenuit, dictus est Cephalus proles Cyllenia*

Cyllenia. Quod autem Cyllene sit Eleorum emporium, docet Strabo in octauo. Hæc ille: quæ adeo sunt frigida, ut refelli non debeant. Strabonis enim Græca sic habent: τὸ ἦν ἡλείων ἐπειτειον ἢ κυλλήνη ἀνάβασις ἐρχουσα ἐπὶ τὴν νῦν πόλιν ἐκείτην καὶ εἰκοσι σαδίων. μέμνη δὲ τῆς κυλλήνης ταύτης καὶ δμυρ· λέγων, κυλλήνιον ἀρχὸν ἐπειτειών. ἐ γὰρ ἀπὸ τῶ ἀρχαίου ὄροις ἄντα ἐμελλεν ἠγαμόνα σὺν ἐπειτειῶν ἀποφθῆναι. Item: οὐδ' ἐλλάνη· ἀμικκὸς δουλίχων τὴν κεφαλληνίαν λέγων, τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ μέγρητι εἶρηται, καὶ αἰ λοιπὰ ἐρχάθως, οἳ τε ἐνοικούντες ἐπειτειῶν ἐξ ἡλίδ· ἀφργμένοι. Διόπερ καὶ τὸν ὄτον τὸν κυλλήνιον φυλλίως ἐτάρον, μεγαθύμων ἀρχὸν ἐπειτειῶν κληεῖ. Vbi legendum, φυλλίως ἐτάρον, ex ipso Homeri carmine, quod extat Iliad. ο'.

*κυλλυδάμας δὲ ὄτον κυλλήνιον ἐξενάεξε
φυλλίως ἐτάρον μεγαθύμων ἀρχὸν ἐπειτειῶν.*

Hoc quoque animaduersione non indignum est, scholiasten Homeri in alia esse sententia, atque Strabonem; qui in superiorem Homeri locum scribens, *κυλλήνιον*, inquit, ἀμικκὸς. *κυλλήνη δὲ ὄρ· ἀρχαίας ἱερὸν ἐρμού· καὶ ἀπὸ αὐτῶν πόλις ὀμῶνυμο.* Æolum autem Hellenis filium, scribit his verbis Apollonij scholiastes: *αἰόλου γὰρ, inquit, ἦ ἔλλω· κρηθεὺς καὶ ἀδάμας. Palaphatus quoque, ἀδάμας ὁ αἰόλου τῶ ἔλλω· id est, Athamas Æoli qui Hellenis filius erat. Interpres malè: Athamas Græcorum exercitus in Phrygia præfectus, secutus mendosam Græci codicis lectionem, vbi pro αἰόλου, εἰόλου legitur.*

Emendatur alter Palaphati locus, vbi pro περικρὶδ· κεδὸς legitur, & notatur Poggius.

CAPVT XXIV.

Admonuit me superior Palaphati locus alterius apud eundem deprauationis, vbi pro περικρὶδ· κρηδὸς vulgo legitur, quod nobis nunc amplius probandum esse videtur. Prius autem eius verba hic subiiciam: *μινωαί φασιν ἀλγαῦντα τὰ αἰδοῖα δεξαπευθῆναι ἀπὸ κρηδὸς τῆς πανδίων· hic περικρὶδ·, ut dixi, legendum est. id est, Ferunt Minoa cum laboraret ex pudendis, à Procride Pandionos curatum esse. Idem scribit Hyginus his verbis: *Canis dicitur ab Ioue custos Europæ appositus esse, & ad Minoa peruenisse, quem**

quem Procris Cephali vxor laborantem dicitur sanasse, & pro eo beneficio canem muneri accepisse, quod illa studiosa fuerit venationis. Pollux etiam: *Ἀργονοὺς φασὶ κύνες, ὃν ἦρας ἐν χαλκοῦ μονησίον χαλκισαμένον* - *Ἰσχυὴν ἐνθεὶς δ' ὄρον ἔδωκε διτ', κἀκεῖν* - *εὐρώπη, αὐτῇ δὲ μίνοί, κὶ μίνος περικίδι, κὶ περικὸς κεφάλῳ*. Postremò Ouidius in Remedio: *Pasiphaes Minos in Procride perdidit ignes,*

Cessit ab Idaea coniuge victa prior.

Apud Pollucem nescio an legendum sit pro *χαλκοῦ μονησίον, χαλκοῦ μοστωλοῦ*, quod laudatur ab Aristotele de admirandis. Posteriorius Ouidij carmen interpretatur Ianus Parrhasius ex his Apollonij Rhodij scholiastæ verbis: *φινέως παῖδες ἐν μὲν κλεοπάτρας παρδένι κὶ κράμβις, ἐν δὲ ἰδαίας τῆς θαρδάνου ἢ σκυδικῆς πινὸς παλλακίδ* - *δύν* - *κὶ μῦριάνδου, ἐξ ὧν τὰ ἔδρη κέκλιω*. Idem paulò post: *πρωθῆται δὲ φησιν ὁ σοφοκλῆς τὸν φινέα, ὅτι τοὺς ἐν κλεοπάτρας ἡνὸς ἐτύφλωσεν ὄρον κὶ κράμβιν περικίδι διαβολαῖς ἰδαίας τῆς ἀντὶ μινεῖας*. Et mox: *Διούσι* - *ἢ ἐν τοῖς ἀργοναύταις φησιν ἀναρεθῆναι τὸν φινέα ὑπὸ ἠρακλέως ἰδόντ* - *τοὺς παῖδας ἐν ἐρημίᾳ, κὶ μαδόντ* - *ὅτι ὑπὸ φινέως ἦσαν ἐπιβεβλημένοι κτ' διαβολὴν σκυδικῆς γυναικὸς ἢν γεγαμῆς ὁ φινέως ᾤχευετο* - *τὴν κλεοπάτραν*. Et paulò post: *κλεοπάτρα βορέου καὶ ὠειθύας θυγάτηρ ἀδελφῆ ἦσ' περὶ ζήτην κὶ κελείν ἢν ἔζημεν ὁ φινέως, γεγόνασι ἢ ἀντὶ παῖδες ὄρον* - *κὶ κράμβις*. Idaea, inquit Ianus, Dardani Scytharum regis filia fuit, quam destituta Cleopatra Boreæ & Orithyæ superinduxit, vt Dionysius in Argonautico canit, in eius etiam gratiam Orytho & Carambi quos ex Cleopatra sustulerat, oculos effodit, vt tragediarum poeta Sophocles auctor est. Inde vicissitudinis in amore exemplum sumpsit Naso in Remedijs:

Cessit ab Idaea coniuge victa prior. id est,

Cleopatra quæ prior in matrimonio Phinei fuit, cui post exactæ noua coniux Idaea successit. Fabulam hanc ad longum recenset libro 4. Diodorus Siculus pag. 172. *οὐκ ἀγνωσῶ*, inquit, *δ' ὅτι πινὸς ἦσ' μυστρογράφον τοφλαθῆναι φασὶ τοῦ φινείδους ὑπὸ τῶ πατρὸς καὶ τὸν φινέα τῆς ὁμοίας τυχεῖν συμφορᾶς ὑπὸ βορέου. ὁμοίως δὲ κὶ τὸν ἠρακλέα πινὸς ᾤχευετο ὡς ὑδρείαν ἐξελθόντα, κτ' τὴν ἀσίαν ὑπὸ ἠργοναυτῶν ἐπὶ τῆς χώρας ἀπαλειφθῆναι*. Interpres Diodori ridiculè in postremis his verbis, *ὑδρείαν* hydran est interpretatus, cum, ad aquationem, vertere debuerit. Herculem, inquit præterea, ad hydran in Asiam ascenden-

ascendètem in eis locis ab Argonautis relictum cōnuente etiam Castalione. Variant autem auctores in nominibus filiorū Cleopatrar. Nam quos alij Orythum & Carambim vocant, eos Sophoclis scholiastes appellat *πάξιππον* & *πανδύονα* vel *γηράμβαν* & *ἄσπονδον*, quem vide scribentem in hæc Sophoclis verba in Antigone: *ἴν' ἀλγίππος ἄρης διαοῖσι φινείδους*. & cetera.

Quismodi fuerint qua Timæus de Demochare scripsit, & enarratus Polybius, & quis sit κωμικὸς μέγας.

CAPVT XXV.

Vocari possit in dubium quid his verbis libri 12. sibi voluerit Polybius: *ἡμεῖς μὲν εἰκότως ἀν' δόξα μὲν ἀδεύειν τοῖς ὑπὸ πηλαίου κατὰ δημοχάροις εἰρημένους*. *ἐπεὶ δ' ἀν' οὐκ εἰκότως τυχεῖν οὐκ ὀνόμας, οὐδὲ πείσεις ὑπ' ἔδρους, διὰ τὸ περὶ ἰδαίας ἐν ταῖς λοιδορίαις ἐκπέπειν τὸν κωμικόν* - *τὸν δ' ἀν' ἔμφυτον πικρίαν*. Item: *ἐν γὰρ τοῖς ἑσπέραις οὐ μόνον ἀντιπὸς ἐπερδύξατο τὰ κὶ περὶ δημοχάροις*. Explicantur autem à Suida in vocabulis, *ἐμφυαίς*, *δημοχάροις*, *ἀρχιδίκος*, & ὅ τ' ἱερὸν πῦρ. *δημοχάροις ἀδελφίδους δημοθένοις περὶ οὐκ ἴμελις φησιν ἠταρπηθένας μὲν τοῖς ἀνώ μέρει τοῦ σώματος* - *οὐκ ἔσ' δὲ ἀξίον τὸ ἱερὸν πῦρ φουσῶν, ὑπερβεβηθένας δὲ τοῖς ὀπιτηδέμασι τὰ ἑσπέραις* - *ὑπομήματα κὶ φιλαινίδ* - *κὶ ἦσ' ἄλλων ἀναχωρητῶν*. *πολύβι* - *δὲ λέγει πρὸς ἴμελον*. *ἰαύτι* - *ἢ τὴν λοιδορίαν κὶ τὰς ἐμφυαίς* - *ἢ ἀντιπὸς διέδετο πεπαιδευμένον* - *ἀντὶ ἀλλ' ἔδ' ἀπὸ ἰερείας ἀρχαί τῶ σώματι* - (sic enim omnino legendū esse cenleo, non σώματι) *ἐργασμένον οὐδέως, ὅτι ἵνα πρὸς φανῆ κτ' τὴν ἀιχολογίαν καὶ τὴν ἀλλῶ ἀναχωρητίαν, καὶ περὶ ἀνέψυξαι τὸ ἀνδρὸς κωμικὸν ἵνα μέρτερα περὶ πηλαίου ἀνόνυμον. ἠξιώθη ἢ δημοχάροις κὶ στρατηγίας περὶ ἀδελφίαις καὶ ἢ ἄλλων ἴμελων, ὧν οὐδ' ἐν ἑσπέραις τοιαύταις ἀντιπὸς παλαιὸν π.* Adducitur hic Suidæ locus à Victorio in scholijs in epistolas Ciceronis. Per Comicum autem testem intelligo hic Archedicum comicum, vel Democlidem ex his Suidæ verbis, *ἀρχιδίκος* - *κωμικοῦ δημοχάροις ἔχε ψεν ἀνεψιοῦ ἢ δημοθένοις*. Item: *ὅ τ' ἱερὸν πῦρ οὐκ ἔξεσι φουσῆσαι*. *ἴμελον* - (ita enim lego, non ἴμελον) *ἐν γ.η. ἰσπειῶν. ὡς οἱ περὶ δημοκλείδου κτ' δημοχάροις εἶπαν, ὅτι μόνον ἑσπέραις ἀδελφίαις ἐκ ἔξεσι τὸ ἱερὸν πῦρ φουσῆσαι ἀς μὴ κωμικὸν οὐκ οὐκ ἀδελφίαις*

σοῦεις δὲ ἐν τῇ ἰ. πυθῆσαν κατὰ Δημοχάρους τὸ ἴδιον εἶπαι. Adrianus Iunius in adagio, Sacrum ignem inflare illi nefas, videtur dubitasse quisnam reliquit hic Demochares. Timæus, inquit, historicus scriptum reliquit Demochari cuidam soli inter Athenienses non licuisse sacrum inflare ignem. Causas autem odij inter Timæum & Democharem fuisse suspicor, quod uterque scripsit res Agathoclis Siciliae tyranni, quodque hic fortè illum laudarit, quem ille reprehendendum putarit. Lucianus in Longæuis: ἀγαθόκλης δὲ, inquit, ὁ Σικελίας τύραννος ἐστὶν ἐπισημνοτάτους τελευτάς καὶ δόξας Δημοχάρους καὶ τίμαιου ἰσοροῦσιν.

Enarratur Arati locus, & Plutarchus restituitur.

CAPVT XXVI.

Plutarchus de animantium prudentia, in formicarum mentione: τὰς δὲ τῆς περὶ ἀνθρώπων, inquit, διαδέσεις καὶ διαλύσεις ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ αἰθέρος σημείων ὁ ἀρετῶν,

καὶ κοίτης μύρμηκες ὄχθης ἐξ ὧσα πάντα

δύσασιν ἀντιθέουτο.

καὶ ἴνες οὐκ ὧσα χράφουσιν, ἀλλὰ

ἦια, τοὺς ἀποκειμένους κερπύς ὅταν εὐρήτα (σιμάρωντος αἰδῶν), καὶ φοβηθῶσι φθορὰν καὶ σκῆψιν ἀναφέρειν. Sic nos omnino legendum esse censemus, addita dictione ἦια, quæ defecit in quibusdam libris tota, pro qua tamen in nonnullis legitur ἦια. Theon Arati scholiastes nullam diuersæ lectionis mentionem facit, ita hunc locum explicans: οἱ μύρμηκες ἐκ τῆς μύρμηκιδων διασπυθῆς ἐξ ὧσα φέρουσι τὰ ὧσα ἰσχυροῦσι ὑπολίαν σπηδῶν. Grynæus eius libelli interpres, sic est Plutarchum interpretatus: Dum semina exponunt siccantque sub dio, quam rem pluuiæ signum Aratus fecit:

Oua penetrati quando omnia progerit antro

Formica.

Quanquam sunt qui non oua, sed fructus conditos, quoties æruginem præsentisunt, ac ob id corruptionem putrefactionemque verentur, exponere, scribant. Melius ita versurus. Quanquam sunt qui non ὧσα, id est, oua, sed ἦια, id est, fructus & cet. Homeri scholiastes in hæc poetæ verba Odysseæ secundi scribens:

ὁπλῶν ἦ ἦια καὶ ἀργεῖον ἄρσιν ἄπειτα,

ἐτοίμασθ

ἐτοίμασθ, inquit, τὰ ἐφόδια. οἱ παλαῖοι φασιν ὅτι ἦια κυρίως δαρπῶν χυλάμαι, καὶ διασπυθῆσιν ἐν Σιμάρωντος ἦια, ὡς φερεκράτης, τὴν γὰς ἐξ ἦων καὶ χύρων σπυθῆσιν, ὅμοιου δὲ τὰ ἀπὸ βρώματα. Δημοῖ δὲ καὶ τὸν εἰς ταῦν ἐπιστημῶν. Idem in hunc Homeri Odysseæ ἐ. versum,

ὡς δ' ἀνεμὸς τε ζῆσιν ἦιον θυμῶνα πνέει.

ἐχύρων, inquit, παρὰ τὸ ἔναι καὶ φέρεσθαι γαλέως τὸ ἐχύρον. Δημοῖ δὲ καὶ τὰ βρώματα καὶ ἐφόδια. Plura de hac voce scribunt Eustathius & Varinus. Virgilius & Politianus ὧσα legerunt: quorum ille ita verit: Sæpius & tectis penetralibus exulit in qua Angustum formica terens iter. Hic, Progerit oua cauis, patiens formica laborum.

LIBER OCTAVVS.

Indicantur aliquot lapsus interpretis Herodoti, ex septimo, octavo, & nono libr. CAPVT I.

HERODOTVS libro septimo: πολλὰ καὶ μεγάλα πτόντα ἀπὸ ἡσθῶν, id est, ab inferioribus, à victis. Valla hoc ita conuertit: Sub Effonibus contigisset. Sequitur: ἰνὰ Σοὶ ἀργήτων ἐγένετο καὶ κρητήσιον. Valla, prætorium, cùm κρητήσιον hic dictum sit, pro κρητήσιον ἰωνικῶς, quod Pollux παλιθήσιον interpretatur. Sequitur de Caribus prius Lelegibus dictis, de quibus Herodotus in Clío: οὗτοι δὲ οἱ ἴνες πρότερον ἐκαλεῖοντο ἐν τοῖσι πρώτοισι τῶν λόγων εἰρηται. id est, Hi verò qui vel quo nomine antea vocati sunt. Valla: Quos prius vocatos fuisse Hætines. Mox: καὶ ἔδοντες ἀρδῆμοι. Valla rectè, cùm haud sint inter se concordēs. Hic locus bis est deprauatus, semel cùm ex, haud, factum est, hoc; deinde, cùm ἀρδῆμοι, factum est ἀρδῆμοι. Nam in vulgatis Latinis legitur, Cùm hoc sint inter se concordēs. Pro quo Heresbacchius legit: καὶ ἔδοντες ἀρδῆμοι, vertens, cùm sint innumerabiles. In eodem libro legendum: τῶν ἐνὶ φάργης ὅστιν οὐνομα καὶ ἐτέρω περὶ γαμοῦ. Quorum vni Phagres est nomen, & alteri Pergamos. Sic enim locum restituimus ex Thucydidis secundo. Atque sic etiã inuenio in epitome Strabonis. Valla: Quorum vni nomen est Niphraque,

c 2

fortè

forte quia Græcè perperam legitur : ἤ και νιοάρεης. Idem in adagio *Ver ex anno tolli*, pro ἐξαερίη. id est, sublatū vel exemptum esse, vertit : exaruisse. Hoc dictū Aristoteles in Rhetoricis refert ad Periclem, Athenæus ad Demadem . Nam quod Valla pro his Græcis, καὶ καὶ μελάμπυρον τε καλεόμενον λίθον, καὶ καὶ κερκώπων ἕδρας, vertit : Iuxta lapidem nomine Melampygi . i. Nigrum fontem ac iuxta Cercopum hedras, hoc est, malitiosorum sedes. Erasmus castigavit in adagijs : ego malim μελαμπύρον in genitivo . i. Herculis nigro podice . Sequitur : οὐτέ οἱ πῦρ οὐδέ οἱ ἔνανε . i. nemo eum igni impertiuit, vel ignem ei accendit.

In Vrania de Minerua Pronœa, quam Valla, protemplarē, interpretatur, vide Suidam, cuius hæc sunt verba : ἡρώνα αἰθλιά οἱ μὲν εἰσὶ τὸ πρὸ τῆς νεῦς ἢ ἐν δελφοῖς ἑσάναυ αὐτῆν, οἱ δὲ ὅτι ἄρα ἡρώνα ἔσταν ἔσταν ἡρώνα . ταύτην δὲ ἡρώνα τὸ ἐν ἡ. η. ἡρώνα ὀνομάζει . Sequitur : τὰ δὲ ἐπιμήνια μελιτόεσα ἔστι . i. Menstrua autem illa libamina sunt mellita placenta . μελιτόεσα enim dixit per dissolutionē, pro quo Attici dicunt μελιτοῦσα . Eodem libro, λόγιον ἔστι significat, fatale est . Valla : credibile est . Item in fine libri : ἐστὶ λεβέδειαν . id est, & ad Lebadeam . Valla : in Telebadeam . Idem : κατεβήναι περὶ τροφονίου, vertit : Trophonium descendisse, pro, ad Trophonium, existimans loci proprium . Idem, μαντεύεσθαι, interpretatur, vaticiniū esse : ego & hic & in adagio interpretor, oraculū cōsulere . Sequitur : ὅτι ἡρώνα δέες οἱ πέρου ἔσαν . i. affinitate coniuncti, hoc scribit Pollux significare hanc vocem . Valla : qui in eum propensi erant . In Calliope : ἔφερόν τε καὶ ἦρον . i. agebant & ferebant, siue diripiebāt . Valla putat valere : deduxerunt, comitatiq; sunt Mardonij copias . In eodem libro : ἡρώνα δὲ ἑστὶ ἐν τῷ δαδώνη . i. oracula autem ipsi . Valla ἡρώνα . i. pecora, legit . Æschynem καὶ κλησιφάντῳ consule pag. 32. 33. De Minerua ἡρώνα, siue ἡρώνα, & Gyraldū Lilium . meminit eius in Eumenidibus Æschylus etiā : πολλὰς ἡρώνας δ' ἐν λόγοις ἡρώνα . & Callimachus : καὶ πολλὰς, δελφοῖν ἢ ἰδρῶντο ἡρώνα . meminit etiā Demosthenes in oratione καὶ ἀριστοτέλου .

Restituntur Dion in Spasinis Charace, & Lucianus.

CAPVT II.

Lucianus in Longauis, ἡρώνα δὲ ὁ χάρων καὶ ἡρώ καὶ ἡρώνα ἡρώνα ἡρώνα

ἡρώνα βασιλεύς . Idem eodem : ἡρώνα δὲ ὁ μέδ' ἡρώνα ἡρώνα βασιλεύς . id est, Spasines autē Characis & locorum circa Erythram rex . Teræus verò qui post Spasinem tertius rex fuit . Sic enim legendum est, detracta prima littera . Idem eodē; turpius mendum occupavit Dionem in vita Traiani : καὶ οἱ τὸν χάρων δὲ τὸ ἡρώνα καλούμενον οἰκοῦντες . Vbi interpret Blancus, Qui vallum Topasini habitabant . Merula : Agger erat & vallum quod Spasinum incolæ vocant : vbi Spasini legendum in genitivo, vt docet Pinctanus in Plinium scribens ex Stephano . Pliniani codices etiā mendose habent Spasines libri 6. capite 27. χάρων tamen πασίνου est apud Iosephum libro δειχολογίας, primo, capite 7. μήσας δὲ μισάνας πασίνου χάρων ἐν τοῖς νῦν καλεῖται . Idem recte libri 20. cap. 2. ἡρώνα ἀβεννήρον ἐκπέμπει τὸν πασίνου χάρων βασιλέα . & paulò post in eodem capite : καὶ ὁ ἡρώνα δὲ ἡρώνα ἐν τῷ πασίνου χάρων διέτελεν . Extat Tertulliani liber de anima, vbi ille de somnio agēs hæc refert . Sed & Neronem Suetonius, & Thrasymedem Theopompus negant vnquam somniassē, nisi vix Neronem in vltimo exitu post pauores suos . Locus Suetonij omnibus est obuius . Terretur autem hæc euentibus portentis somniorum & auspiciorum & omnium tum veteribus, tum nouis, nunquam antea somniare solit⁹ . Sed quod de Thrasymede hic scribitur, vix apud alium inuenies, quàm Plutarchum De defectu oraculorū : καλέωνα μὲν, inquit, ἡρώνα αὐτοῦ τὸν ἐν δαυλείας τῶτον ἐν πολλοῖς ἔτεσιν οἷς λεβέτωκα φάσκοντα μηδὲν ἰδὲν πῶποτε ἐνύπνιον . ἡρώνα ἡρώνα τῶτον τῶτον λέγει περὶ ἡρώνα τῶ ἡρώνα . Idem de Atlantibus eodem loco scribit Tertullianus & Plinius : & vtroque prior Herodotus in Melpomene : λέγονται, inquit, ἡρώνα ἐν τῷ ἡρώνα ἡρώνα ἐν τῷ ἡρώνα .

Apud eundem aliquot propriorum restituitio . ex eodem emendatur Valerij Maximi locus.

CAPVT III.

Sunt apud eundem aliquot propria deprauata, nostra hic opera restituenda, cuiusmodi est illud pagina 664. Quomodo mihi persuadebit Ephalidem, & Euphorbum, & Pyrrhum piscatorē,

& Hermippum se retro ante Pythagorā fuisse, & pag. 667. Ephalides autem & Hermippus fabam quoq; in pabulis irruerat. Hic pro Ephalides, legendum, Æthalides, ex Laërtio in Pythagora, Suida, & interprete Apollonij. Fuit enim Æthalides vnus Argonautarum. Pro Hermippum, legendum, Hermotimū, ex eisdem auctoribus, & Luciano, qui hoc titulo scripsit libellum quendā. Meminit huius Hermotimi etiam Tertullianus pag. 641. sed voce etiam deprauata in Hermippū. Hermippum cui Clazomenij mortuo templum contulerunt. Pagina autem 677. rectè adhuc legitur: Ciues Clazomenij Hermotimum templo consolantur. Mendose quoq; legitur pag. 669. quod animal indues viro iusto de loco, quam bestiam integræ feminæ Didoni? Nam Deiocæ legendum est ex 1. Herodoti. Nunc vicissim ex eodem Valerius Maximus mendosus est restituendus. Eius verba sunt hæc capite de somnijs lib. 1. Intra priuatū autem habitum Dionysio Syracusano adhuc se continente, Himera quædā non obscuri generis femina. Et paulò post: Postquam deinde Dionysiū inimica Syracusarum libertati capitibusq; insontiū infesta fortuna cælesti custodia liberatum velut fulmen aliquod ocio atque tranquillitati iniecit, Himera eum mœnia inter effusam ad officium, & ad spectaculum eius turbam intrantē, vt aspexit hunc esse, quem in quiete viderat, vociferata est. Hic scholiographi Himeram putant esse proprium mulieris nomen. Ego contra gentile esse contendo, & Himeræa esse legēdum ab Himera vrbe Sicilia, Stefichori patria. Integra lectio seruatur adhuc apud Tertullianū: Sed & Dionysij Sicilia tyrannidem Himeræa quædam somniauit (vide apud Suidam, *ἡμεραίας ἐνύπνιον*, vbi plura inuenies.) Apud eundem pro, Rhœteum, perperam legitur Erithreum. Neoptolemus, inquit, tragædus apud Rhœtium Troiæ sepulchrum Aiæcis monitus in somnis ab ipsa ruina liberatur, & cum lapidum senia deponit diues inde auro redit. Brusonius malè Valerij locum sic refert. Syracusanis omnibus Dionysij tyranni mortem appetentibus sola Himera mulier matutino tempore deos precabatur. Valerius autem lib. 6. Senectutis vltimæ quædā Syracusanis omnibus Dionysij tyranni exitiū votis expetētibus, & cer. Cōfudit igitur Brusonius illam cum hac, cum diuersæ fuerint, Himeream cum Syracusana.

Explicanti-

Explicantur Cicero & Tertullianus de oraculo Pasiphaeæ.

CAPVT IIIII.

Atque etiam, inquit Cicero priore de Diuinatione, qui præerant Lacedæmonijs, non contenti vigilantibus curis in Pasiphaeæ fano, quod est in agro propter vrbe somniandi causa excubabant, quia vera quietis oracula ducebant. Tertullianus: Nam & oraculis hoc genus stipatus est orbis, vt Amphiarai apud Oropum, Amphilochoi apud Mallum, Sarpedonis in Troacle, Trophonij in Bœotia, Mopsi in Cilicia, Hermionæ in Macedonia, Pasiphaeæ in Laconica. vulgo tamen Pasiphaeæ illic legitur. Plutarchus in Agidis & Cleomenis vita: ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν χρισμῶν μνημονεύσαι τὴν φιλοχρημοσύνην ὡς ἐλέγγιον τῆσδε ἀπάρτησδε φυλάττεισδε διακελευόμενων, καὶ οὗτ' ἐνελεχθῆσδε ἐν πασιφάσδε. ἱερὸν δὲ πασιφάσδε καὶ μαντείον ἐν θαλάμῳσι τῶν ἡμετέρων, ἣν πνὲς μὲν ἰσοροῦσι οὗτ' ἀτλαντίδων μίαν οὔσαν οὗτ' ἐν Διὸς τὸν ἄμμωνα τεκεῖν. τινὲς δὲ κρισάνδραν τὴν περὶ αὐτῶν τελεθῆσσαν ἐν ταῦτα καὶ διὰ τὸ πᾶσι φαίνεν τὰ μαντεῖα πασιφάσδε περὶ συγχερδδεῖσιν, ὃ δὲ φύλαρχος ἀμύκλασδε δαφνίου τούνομα φησὶν ὑπεφύρουσσαν ἀπόλωνα βουλόμενον αὐτῆσδε μὲν ἦναι, καὶ μεταβάλλουσαν εἰς τὸ φυτόν ἐν τῆσδε τοῦ θεοῦ χρισμῶσδε καὶ μαντικῆσδε λαβεῖν δύναμιν. Obseruauit Cælius malè hic Interpretem, ἐν θαλάμῳσι, vertisse: Huic erat templum & sacrificium in vrbe constitutum. cum vertere debuerit: Pasiphaeæ templum erat, & manteum in Thalamis, docetq; ex Stephano, esse Messeniæ vrbe. Pausanias in fine Laconicorum in Thalamis scribit fuisse Inius oraculum & fanum, in eo futura dormientes prouidere; consulentibus enim per somnia visa, quæ opus est Deam denunciare. Erecta sunt ex ære signa in ea fani parte, quæ sub Diuo est, Paphiæ vnum, Solis alterum: vbi fortè legendum pro παφίης, πασιφάσδε.

Emendatur Epiphanius. CAPVT V.

Exemplarium deprauationes multum negotij interpretibus exhibent, licet alioqui doctissimis. Nos per occasionē quæcunq; menda

menda nostra diligentia tollere poterimus, nostris partibus non deerimus. Epiphanius in Aëtio: *πλλάκις ἢ μετὰ πολλοῦ ὄγκου Ἔϊβης νεφόμενοι ἀρχόντες διετέλουν ὑπαιθροί τε καὶ ὑπὸ στέγῃς ἀλλιζόμενοι*. Hic uterque Interpret *νήφοντες* (aut *νηρόμενοι*, quam vocem Græcis auri- bus inauditam esse arbitramur) legens, vertit, vigilantes: cum legendum sit, *νεφόμενοι*. i. niue perfusi, niuem perpeffi. Vtirut Xenophon rerum Græcarum libro 2. *καὶ τῆ ὑστεραῖς οἷδε νεφόμενοι ἀπὸ πλῆθον ἐς τὸ ἄστυ μάλα Συχοῦς ἤβουλοφόρων ἀπὸ ἤβου φουλῆς ἀποβαλόντες*.

*Emendatur Macrobij locus, & notatur Iunius
eius mendosam lectionem secutus.*

CAPVT VI.

Docet Macrobius libro 3. capite 14. eandem esse arborē Citream, Medicam & Thyon, sed carmen Homeri quod illic ab eo adducitur, deprauatum est. Nam pro *θύου* ἀνὰ νῆσον δδῶδει, vulgo legitur: Nam & Homerus qui citreum *τίον* appellat, ostendit esse odoratum pomum, *εἰς ἀπὸ κελῶν δδῶδει*. Et quod ait Oppius inter vestem poni citreum, idem significat & Homerus, quum dicit *εἴματα*: vbi ego cenleo legendum, *εἴματα δ' ἀμφιέσασα θυόδαι* *Σιγαλδέντα*, vt habet Camerarij editio. Prior locus Homeri extat *Odyssæ ε'*. Decepit hæc mendosa Macrobij lectio doctissimum virum Adrianum Iunium, qui in supplemento Lexici Græci hæc ponit verba: *εἶον, ἴδ*. Citreum malum Homer. *εἰς ἀπὸ κελῶν δδῶδει*. Est enim odoratissimum, quod vestibus interpositum tineas necat. Macrobi. hætenus ille. Plinius libri 13. cap. 16. Nota etiam Homero fuit trogete, vocatur ab alijs thya. Hanc igitur inter odores vri tradit in delicijs Circes, quam deam volebat intelligi, magno errore eorum qui odoramenta in eo vocabulo accipiūt, cum præfertim eodem versu cedrum laricemq; vna tradat, in quo manifestū est, de arboribus tantum locutum. Annotauit hic Petrus Victorius Plinium pro Calypso Circen possuisse, & pro *κέδρου εὐκείατοιο* *θύου* ἀνὰ νῆσον δδῶδει, fortè olim lectum fuisse, *κέδρου τε παύκως ἴε*. Vide plura apud Lexicographum Græcolatinum, in voce *κέδρου*, qui etiam annotauit, *εἶον*, deprauatè legi.

De bar-

*De barbarorum Iscis & Bisalis apud medicum Alexandrum
Trallianum, & Bigla. CAPVT VII.*

Suidas *ὑσκα ξύλον ἐν ᾧ ἄπτε* ἄπτε per u. Iacobus Goupylus annotans in hæc Alexandri Tralliani verba: *καὶ ἄλλως ἢ αἰ παρὰ τοῖς βαρβάρους ἴσκα καλούμεται*. Quæ, inquit, sint illæ barbarorum Iscæ, nondum legi, ascribam tamen quod inueni appositum ad marginem veteris interpretis, vt viri docti de eo iudicent. Auctor, inquit, quicumque ea scripsit, significat hic cauteria, quæ escæ ab edendo & consumendo dicuntur. hætenus Goupylus. Gesnerus in Dictionario suo, Isca, inquit, medulla nucis, quæ in ligno ipso continetur, teste Aëtio, sed deprauatè vt suspicamur, quemadmodum multa alia, atque fortè legendum esca, quoniam pro igniario & cauterio quoque est medicis. Hęc Gesnerus. Paulus Aegineta hoc melius pag. 192. *ἔτεροι ἢ οὐδὲ σιδήρω καίουσιν ἄλλὰ ταῖς καλούμεναις ἴσκασι, εἰσι δὲ ἀσπγγώδη πινὰ Σώματα αἰ ἴσκα, ἐν ταῖς δρυσι καὶ ταῖς καρύαις γίνουσι τοῖς βαρβάρους μάλλον ἐν χρεῖσι καθεῶτα*. Idem Goupylus in hæc Alexandri verba: *ἤβου δὲ ἰχθύων συμφέρεται διδόναι κίχλην κάστυρον κηρίδα χυσοσρριμ καὶ πλέον πάντων βύγλαι, αὐταὶ γὰρ καὶ ὄπται προσφερόμεναι πᾶσιν ὀπτηθῆναι καὶ μάλλον ἐπὶ βισάλων ὀπτηθῆναι*. Vir quidam Cretenfis, inquit, doctissimus, docuit nos hac voce significari à vulgo Græciæ carbones incensos ad assandos pisces comparatos. Ego Ioannis Zetzi sententiam, hominis Græci, sequi malim, cuius hæc sunt verba, pag. 173. *ὄπτην δὲ πλίνδον γίνωσκε τὴν βήσαλον καλούμεν τὸ βαβυλωνῶν, κίσκα γὰρ ὑπὸρχεν ἐν ἐπιστάλου*. Suidas: *βιζακίον μικρὸν λίθον*, habet fortè pro eodem. Sed hoc vidit etiam Adrianus Iunius in voce *βισαλ* vel *βήσαλ*. De Bigla Hieronymus Wolfius Zonarae interpret. *βήλα* verò si loci nomen est, neq; Græcum neque Latinum videtur, nisi pro vigilia ponatur, vt sit *δρυγγίαι* βήλας, præfectus vigilum. hætenus Wolfius. His certiora inueni apud Eustathium: *σκοπῆν*, inquit, *τὴν κοινῶς λεγομένην βήλαν ὅθεν κατὸπτεῦε* τὰ κύκλω πεδία.

Defenditur Velleij Paterculij lectio recepta.

CAPVT VIII.

Bartholomæus Marlianus in consulibus anni 612. testimoniū petit à Velleio Paterculo, sed iniuriam illi facit, dum temerè receptam eius

ptiam eius lectionem mutat. Vulgatæ lectionis verba sunt hæc: Seu duæ seu tres Pompeiorum fuere familiæ primus eius nominis ante annos fere CLXVIII. Q. Pompeius cum Cn. Servilio consul fuit. Hactenus Velleius ad M. Vinucium consullem, anno ab vrbe condita DCC LXXXI. Eodem modo loquitur idem de Augusto agens. Consulatum iniit Cæsar pridie quàm viginti annos impleret, decimo Calendas Octobres, cum collega Q. Pedio post urbem conditam annis DCC LX ante LXXII. quàm tu M. Vinuci consulatum inires. Idem alibi: Augustus abhinc annos xxx. se & Gallo Caninio consulibus dedicato Martis templò, animos oculosque populi Romani repleuerat. Et paulò post: Augustus facere perseuerauit, vt Tiberium Neronem Ælio Cato & Sentio consulibus, quinto Calendas Iulij post urbem conditam, annis DCC liij. ab hinc annis xxv. i. i. adopraret. Sed de his fatis. Nunc Marlianum audiamus ita Paterculi verba deprauantem. Seu duæ seu tres Pompeiorum familiæ fuerunt, primus eius nominis ante annos ferè Clxvij. quàm Pompeius cum Cn. Servilio consul fuit, vbi in numero annorum, C. superfluè additum est. Nam hinc ad Magni Pompeij consulatum, anni tantùm Lxx. intercessere, sicq; legendum apud Paterculum. Hactenus Marlianus.

Macrobius castigatur. CAPVT IX.

Exemplarium inter se collationem ad multa errata eluenda vilem, sæpe sum expertus. Hoc cum nuper Alexandrum Aphrodisensem cum Macrobio coniungerem, melius intellexi. Quattuor, inquit Macrobius, sunt nobis virtutes, quæ administrandam alimoniam receperunt, quarum vna dicitur δεικνὴ (vel, vt castigatioribus codices habent, καθεικνὴ) quæ deorsum trahit cibaria confecta mandibulis. Quid enim tam crassam materiam per faucium angusta fulciret? nisi eam vis naturæ occultior hauriret. Hausta verò non continuo lapsu per omne corpus succedentibus sibi foraminibus peruium ad imum usque descendunt, & talia qualia accepta sunt egeruntur, sed salutare

lutare officium digestionis expectant: secundæ hoc cura virtutis est, quam Græci quia retentatrix est, vocant καταδεικνὴν. Tertia quia cibum in aliud ex alio mutat, vocatur ἀλλοιωτική. & paulò post officio quartæ virtutis, cui σποκριτικὴ nomen est, procuratur egestio: Has quattuor virtutes Alexander problematum libri secundi capite sexagesimo, vocat ἐκλεικνὴν, καθεικνὴν, ἀλλοιωτικὴν, σποκριτικὴν, cui suffragantur Galenus & tota medicorum schola. Quare tutò posthæc apud Macrobium pro δεικνὴ siue καθεικνὴ, leges ἐκλεικνὴ, id est, attractrix facultas, & pro καταδεικνὴ, leges, καθεικνὴ, id est, retentrix. Galenus ἐκλεικνὴν, aliter ἐπιστατικὴν vocat, & σποκριτικὴν φρωστικὴν.

Committuntur inter se Macrobius & Plutarchus.

CAPVT X.

Quemadmodum superiori capite Macrobius cum Alexandro commisimus, nihil oberit iam Plutarchum cum Macrobio commisisse. Plutarchus igitur Symposiacῶν Decados 4. capite 1. ita habet in exemplaribus Germanicis: ἀλλὰ τῶ μὲν αἱ παρ' εὐπόλι-
δ' αἴγες ἀνπιμύτροῦσιν ὑμναῦσαι τὴν Σφῆν ὡς παμμυγῆ καὶ ποικίλλω οὐσαν οὕτω πως λέγουσαι, βοσκόμεθ' ἄλλας ἀπὸ παντοδαπῆς, ἐλάτης, φρίνου κομάρου τε πῶρδοις ἀπαλοῦς ἀποτρώγουσαι, καὶ πρὸς τούτοισιν ἔ * κύτισου Ἦ δ' ἔ φα * εὐώδη καὶ Σμίλακα πολυφυλλον κάπνον, ἐχῆνον, μελίαν, δρῦν, κισθόν, μυρτίλιν, φάρμαλον, βέρανον, φλωμόν, ἀνδραεικόν, κισθόν, φηγόν, δύμβρον. Et paulò post: ὡςτε γίνεσθαι τὸ τῷ ἐμπειδοκλέους ὡς Γλυκὺ μὲν ἐπὶ Γλυκὺ μάρπηε πικρὸν δ' ἐπὶ πικρὸν ὄρουσεν, ὅξυ δ' ἐπὶ ὅξυ δαλερὸν δαλερῶ λαβέτω. Macrobius libro septimo capite quinto. Notus est omnibus Eupolis, inter elegantes habendus veteris comædiæ poëtas. Is in fabula quæ inscribitur Æges, inducit capras de cibi sui copia, in hæc verba iactantes: βοσκόμεθα ὕλης ἀπὸ παντοδαπῆς ἐλάτης, φρίνου κομάρου τε πῶρδοις ἀπαλοῦς ἀποτρώγουσαι, καὶ πρὸς τούτοισιν ἔ' ἀλλ' ὅξυ κύτισόν τε ἠδ' ἔ φασκον εὐώδη καὶ Σμίλακα, τὴν πολυφυλλον κάπνον ἐχῆνον μελίαν σικκῆν δρῦν κισθόν μυρτίλιν φάρμαλον βέρανον φλωμόν ἀνδραεικὸν κισθόν, φηγόν δύμιν, δύμβρον. Et paulò post:

Singula autem ad se similitudinem sui rapere, testis est Empedocles, qui ait : *ὡς Ἰλυκὸν μὲν Ἰλυκὸν μάρπηε πικρὸν δ' ἐπὶ πικρὸν ὄρουσεν, δέξυ δ' ἐπ' δέξυ ἔβη θερμὸν δ' ἐποχεύετο θερμῶ.* Interpres Plutarchi Aldinam editionem secutus, ni fallor, ita vertit: Imo reclamant Eupolidis comici Capræ alimoniam suam decāntantes, variam & ex rebus compluribus, miscellaneam hunc in modum loquētes: Materiam depascimur omnigenam, abietes, ilices, tenerasque arbuti propagines arrodentes, præter hæc & alia nimirū cytisum, odora legumina, frondosam smilacem, oleastrum, lentiscum, fraxinum, ficum, quercum, hederam, myricam, siluestres malos, thamnum, verbascum, asphodeli cōlem, cisthum, phagum, thymum, silymbrium. Et mox in eodem capite: Sic ut Empedoclis illud perficiatur, Dulce corripuit, dulce amarum concessit amaro, acre petit, acce & torrido, torridum coniunctum fuit. Pro *φάσκον* quod Hesychius esse dicit τὸ ἐπὶ δρυῶν γινόμενον, & Gaza penem, quem ceruus arbor producit, interpres legit φακόν, & pro *πρόμαλον* quod *μυρίκω* ἢ *ἀγρον* interpretatur Hesychius *ορείμαλον*, & pro *θύμβρον*, *σισύμβρον*. In Empedoclis carmine, haud scio, an etiam *μαλερὸν δ' ἐποχεύετο θερμῶ* possit legi. φλόμον etiam legendum per *ο*. Nicanter: *λάξο καὶ πυράκων* id est φλόμου ἀρβυλῶν ἀνδρῶν.

Locus Plutarchi restitutus. CAPVT XI.

Plutarchus Symposiacῶν decados 8. cap. 6. refert Latinas quasdam voces à Græcis acceptas, vel cum Græcis cōmunes: sed Græcus codex est in duabus illic vocibus mendosus, quas Latinus interpres omisit, fortassis quòd illius editio illas nō haberet: *τίς*, inquit, *ἐκ ἀνείποι ἐπὶ κῶμον ἑλλημικῶς κωμιατατον λέγωμαι; καὶ τὸ κερῶσαι μοικῆρας; καὶ ἔμμορον,*

ἢ δ' αὖτ' ἐν κρητῆει μελίχρονα οἶνον ἔμισγε.

καὶ μίνσαν μὲν τὴν τράπεζαν ἀπὸ τῆς ἐν μέσῳ θέσεως, πᾶνεμ δὲ τὸν ἄρτον ὡς ἀνέντα τὴν πέναν, τὸν δὲ σέφρονον κορώναν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ὡς ὄμμορον τὸ κρᾶν ἢ εἰκασέ που τῆ σφάνη. τὸ δὲ καίρε δέρε, καὶ δέντης τοὺς ὀδόντας, καὶ λάβερα τὰ χεῖλη ἀπὸ τῶ λαμβάνειν τὴν βορᾶν δι' αὐτῶν. hic τὸ δὲ καίρε δέρε omisit interpres. Ita enim vertit: Quis negarit Græcè dici comestatum, & miscere, pro diluere? quod est apud Homerum:

Miscuerat

Miscuerat mollis Laticem craterē Lyei:

& mensam eo quòd in medio apponatur; panem eo quòd placet famem; coronam à capite, quemadmodum galeam coronam dixit Homerus: quos nos odontas vocamus, illi dentes; & labra quòd illis esca præhendatur, appellationem sunt sortita. Hactenus Iunius. Ego pro illis verbis, τὸ δὲ καίρε δέρε, censèo legèdum esse: τὸ δὲ καίρε δέρειν. id est, Cædere Latinum verbum fit à Græco δέρειν, detracta prima syllaba.

Valerius Maximus memoria lapsus.

CAPVT XII.

Valerius Maximus libro septimo capite De sapienter dictis & factis: Aristophanis, inquit, quoque altioris est prudentiæ præceptum, qui in comædia introduxit, remissum ab inferis Atheniensem Periclem vaticinantem non oportere in vrbe nutriri leonem; sin autem sit alitus, obsequi ei conuenire. Monet enim ut præcipuæ nobilitatis & concitati ingenij iuuenes refrenentur, nimio verò fauore ac profusa indulgentia pasti, quo minus potentiam obtineant, ne impediatur, quod stultum & inutile sit. eas obtreclare vires, quas ipse foueris. Hæc Valerius' labitur autem memoria hic Valerius: Nam Æschyli sententia est apud Aristophanem in Ranis,

οὐ χεῖ λέοντος οὐ μὲν ἐν πόλει τρέφειν,

μάλιστα μὲν λέοντα μὴν πόλει βέρειν

ἢν δ' ἐπιτραπῆ τις τοῖς θεοποις ὑπερετεῖν. non Periclis.

Quæ verba Erasmus in adagio, *Leonis catulum ne alas*, ita vertit:

Catulum ne alas leonis in republica,

Ac maximè ipsum ne leonem alas ibi.

Quod si quis altus, obsequendum moribus.

Brufonius quidam: Venalis apud Aristophanem ab inferis remissus. capite de potentia.

Stratonici cirharædi de Timotheo Milesio apophthegmata

explicita. CAPVT XIII.

Erasmus Roterodamus libro apophthegmatum sexto, interpretatur ex Athenæo, duo Stratonici dicta, in quibus mentio fit

d 3.

Timothei

Timothei Milefij, pro quo tamen regem ponit : ἐπικούσας δὲ, inquit Athenæus, τῆς ὠδίνου τῆς τιμοθέου, εἰ δ' ἐρρολόφον, ἔφη, ἐπιλέξῃ μὴ θεόν, ποίας ἂν ἠφίει φωνῆς; πολυίδου δὲ σεμυνομένου ὡς ὠμίητε τιμόθεον ὁ μαθητὴς αὐτοῦ φιλωτάς, θαυμάζειν, ἔφη, εἰ ἀγροεῖς ὅτι αὐτὸς μὲν ἡφιόματα ποιεῖ, τιμόθεος δὲ νόμοις. quod nos olim ita vertimus: Idem cum audisset dolores partus Timothei (dithyrambus is erat à Timotheo Milefio compositus, in quo Semele Liberum patrem pariebat) si, inquit, operum mancipem Semele peperisset, & non deum, quales emisisset voces? Idem Polyidæ gloriant, quod discipulus ipsius Philotas canendo vicisset Timotheum, Miror, inquit, si ignoras illum decreta tantum condere, Timotheum verò etiam leges vel modos cantionis. Hoc Erasmus ad hunc interpretatus est modum: Idem cum audisset nixus matris Timothei regis: Si, inquit, opificem peperisset, non deum, quales emisisset voces? Irridens quorundam fœdam adulationem, qui regum filijs tribuebant diuinitatem, quum vox parientis regem æquè miserabilis sit ac parturientis quemlibet plebeium. ipse autem Stratonicus filius erat opificis. Idem Polyidæ gloriant quod discipulus ipsius Philotas canendo vicisset Timotheum, Miror, inquit, si ignoras quod discipulus tuus condidit decreta; Timotheus autem leges: iocum captans ex ambiguo vocis. Nomos enim Græcis & legem sonat, & modulos cantionis. Itaque periculosum est regem vincere. hæcenus Erasmus. Eundem locum nuper Natalis quidam ad hunc transtulit modum: Cum Timothei vxoris dolorem partus audiisset, Si operarium, inquit, ac non deum peperisset, quales voces emisisset? Cum gloriaretur Polydus quod Philotas eius discipulus Timotheum vicisset, Mirari se, inquit, si ignoras quod ipse suffragia faciat, Timotheusq; leges. Vt autem ad Timotheum Milefium citharædum omnino, eiusq; dithyrambum pertinere superiora verba, putem; facit Lacedæmoniorum decretum, quod extat apud Gyraldum de poetis communi Græcorum lingua, & apud Boërium de musica vetere Dorica, quod mihi suppeditauit vir, cuius morte magnam iacturam fecit res litteraria, Petrus Nannius: vtrunque igitur hic in studiosorum gratiam subieci.

Decretum

Decretum Lacedæmoniorum de Timotheo Milefio.

CAPVT XIV.

Ἐπειδὴ τιμόθεον ὁ μιλάσιον περιγνόμενον ἔπαινον ἀμετέρον πᾶσιν τῶν παλαιῶν μουσικῶν ἀτίμασθε καὶ τῶν διὰ τῶν ἐπιλάχορδῶν κιθάεισιν ἀπεσφροβήνορος πλυφονίαν εἰσάγων λυμαίνετω τὰς ἀκοὰς ἧστ' ἔνεον διὰ τὰς πλυχορδίαις. καὶ γὰρ κενότατα τῆς μέλιος ἀνέλε ποιικίαν ἀντὶ ἀπλοῦ καὶ τεταγμένως ἀμφιέννυ τῶν μουσικῶν ἐπιλάχορδίας ἐπισάμενος τῶν τῶ μέλιος διέσση. ἀντὶ τῶν ἐναρμονίῶν ποιῶν ἀντισφρον ἀμοιβῶν. ᾠδὴ κληθεῖς δὲ καὶ ἐν τῷ ἄνωγε τὰς ἐλασσινίας δάμαξρος ἀφροπέα διεσπιδάσατο τῶν τῶ μύθου διδαχῶν. τὴν γὰρ σεμέλιος ὠδίνα οὐκ ἐνδία τὸν νέος διδάσκει. διδόντα φαμέν περὶ τέτων τὸν βασιλέα καὶ τὰς ἐφόρους μέμψαδ' ἡμιόθεον. ἐπανακλιᾶδ' δὲ καὶ τῶν ἐνδίαχορδῶν ἐπιταμῶντας τὸν σφειπῶν ὑπεκλειπόμενος τὰς ἐπιλάχορδίας. ὅπως ἕκαστος τὸ τῶν πόλιος βάρους ὄρων εὐλαξήτω ἐπὶ τὴν ἀσάρτην ὀπιφίρειν τι ἧστ' μὴ καλῶν ἐθῶν μίπττε τὰράτην κλέος ἀγῶνων.

Ita propemodum erat in Nannij exemplari. In Dunensi bibliotheca deprehendi nonnullam varietatem; nam pro καὶ γὰρ κενότατα, καὶ γὰρ κενότατον illic est, pro τεταγμένως, διατεταγμένως, pro διέσση, διασπιδῶν, pro ποιῶν, ποιήσας, pro ἀφροπέα διεσπιδάσατο, ἀφροπέα διεσπιδῶν, pro διδάσκει ἐδιδόντα, pro εὐλαξήτω φοβηθείη, pro τὰράτην κλέος ἀγῶνων, διεσπιδῶν κλέος ἀγῶνιόντων. Vides hic candidè lector in locū successisse, vetere Spartiatarum lingua, vt ait Boëtius, de qua re acturi sumus fauente Deo Opt. Max. sequenti capite. Illud autē psephisma quod apud Gyraldum extat communi Græcorum lingua, ad hunc modum legendum esse putamus: ἐπειδὴ τιμόθεος ὁ μιλάσιος παρὰ γυρόμ' εἰς τὸ ἡμετέρον πᾶσιν τὴν παλαιῶν μουσικῶν ἡτίμαζε καὶ τὴν διὰ τῶν ἐπιλάχορδῶν κιθάεισιν ἀπεσφροβήσ' πλυφονίαν εἰσάγων λυμαίνε τὰς ἀκοὰς ἧστ' ἔνεον διὰ τῆς πλυχορδίαις. καὶ γὰρ κενότατα τῆς μέλιος ἀνέλε καὶ ποιικίαν ἀντὶ ἀπλοῦ καὶ τεταγμένως ἀμφιέννυ τῶν μουσικῶν, ἐπιλάχορδίας ἐπιλάχορδίας ἐπισάμενος τῶν τῶ μέλιος διέσση, ἀντὶ τῶν ἐναρμονίῶν ποιῶν ἀντισφρον ἀμοιβῶν. ᾠδὴ κληθεῖς δὲ καὶ ἐν τῷ ἄνωγε τὰς ἐλασσινίας δάμαξρος ἀφροπέα διεσπιδάσατο τὴν τῶ μύθου διδαχῶν. τὴν γὰρ σεμέλιος ὠδίνα οὐκ ἐνδία τὸν νέος διδάσκει. (aliter ἐδιδόντα) διδόντα φαμέν περὶ τέτων τὸν βασιλέα καὶ τὸν ἐφόρους μέμψαδ' ἡμιόθεον, ἐπανακλιᾶδ' δὲ καὶ τῶν ἐνδίαχορδῶν ἐπιταμῶντας τὰς σφειπῶν ὑπεκλειπόμενος τὰς ἐπιλάχορδίας, ὅπως ἕκαστος τὸ τῆς πόλιος βάρους ὄρων εὐλαξήτ' εἰς τὴν ἀσάρτην ὀπιφίρειν τι ἧστ' μὴ καλῶν ἐθῶν, μίπττε τὰράτην κλέος ἀγῶνων. id est,

Quoniam

Quoniam Timotheus Milesius veniens in nostram civitatem antiquum cantum neglexit, & eum qui per septem chordas efficitur, cantum citharæ auersans polyphoniam, id est, vocum multarum concētum inducens, inficit auditus iuuenum per polychordiam, id est, chordarum multipliciter, etenim meli nouitatem induxit, & variam pro simplici & ordinata induit modulationē, in chromate constituens meli diēsin, pro enarmonio faciens anti strophon permutationem. Accitus verò ad Eleusiniæ Cereris cer tamen indecentem disperfit fabulæ doctrinam. Semeles enim partus dolorem non iuste iuuenes docet, visum esse dicimus, vt reges & ephori accusent Timotheum, & recuperent ex vndecim chordis resectis superfluis, reliquas septem: vt quilibet intuens vrbs grauitatem, caueat Spartam inferre aliquam minus rectam consuetudinem, ne fortè turbetur ludorum gloria. In Gyraldi versione hoc inest varietatis, quòd pro ἀμοιβὴν ille ἀμοιβαίαν. id est alternam vertit: pro διαδοχὴν διαδοχῶν, id est, successionem; & pro δεδόχθαι φαμέν, δεδιδάχθαι φαμέν, id est, edoceri dicimus: quæ omnia mihi non probantur. Pausanias in Laconicis: ἐνταῦθα ἐπρέμασαν λακεδαιμόνιοι τὴν τιμοθέου τῆ μιλησίου κιθάραν καταργόντες ὅτι χορδαίς ἐπιτά ταῖς ἀρχαίαις ἐφεύρεν ἐν τῇ κισσαρωδίᾳ Ἰεσάραις χορδᾶς.

De litteræ x in locum s. successione, & Athenæi loco deprauato.

CAPVT · XV.

Athenæus Dipsosophistarum vndecimo in mentione poculi litterati, adducit hunc Achæi tragici poetæ in Omphale versum, ἐν τῷ πένητασαν τότε ο κηρύσσετον, τὸ σαν, inquit, ἀντὶ τῶ σ δωκεῖως εἰρήρασιν. οἱ γὰρ μουσικὴ καθεστὴ ἀειδοῦσενός φησι πολλὰκις τὸ σγμα λέγειν παρητοῦντο διὰ τὸ σκληρόσομον ἐστὶ καὶ ἀνεπιτήδειον ἀλλῶ. Ἰδ δὲ ρω διὰ τὸ εὐκόλον πολλὰκις πῶρα λαμβάνουσι καὶ τοὺς ἵπποις τοὺς τὸ σ ἐλαχιστα γινόμενον ἔχοντες σαμφόρας κελουῖσιν. ἀεισοφάνης νεφέλαις ἐλ' αὐτοῖς ἐδ' ὀ ζῦμι ἐδ' ὀ σαμφόρας. καὶ πίνδαρος δὲ φησι πρὶν μὲν ἦρπε * χοινοτενείαδω οἶδα καὶ τὸ σαν κίβδηλον ἀπὸ σωμαίων. Postrema hæc verba interpres quidam Athenæi ita vertit. Et Pindarus accepit postremo Noui enim san adulterinum. Apparet satis horum nihil interpretem intellexisse,

lexisse, nec mirum id quidem est, cum locus tam sit mendosus, qui tamen auxilio Dionysij Halicarnassensis restitui potest. Is igitur περὶ Ὠιδέας ὀνομάτων· πρᾶχυνὸς δὲ, inquit, τὸ ε, καὶ ἐστὶ ἡδ' ὀμογενῶν γηραιότατον. μέσως δὲ πῶς διατίθησι ἰὰ διὰ τ' ῥωδῶνων Ὠινηχρῶμενα τὸ, τε μ καὶ τὸ ν κερταοιδεῖς ἀποτελοῦντα τοὺς ἦχους. ἀχαιεὶ δὲ καὶ ἀνδρὲς τὸ σ καὶ εἰ πλεονάσειε ῥωδῶρα λυπεῖ. θησιώδους γὰρ καὶ ἀλλοῦ μάλλον ἢ λογικῆς ἐφάπτεσθαι δοκεῖ φωνῆς ὁ σελμός. ἡδ' γοῦν παλαιῶν ἀσπίδος ἐχρῶντὸ τινες αὐτῶ καὶ πεφυλαμένους. εἰσὶ γ' οἱ ἀσπίμοις εἰδᾶς ἕλας ἐποίησαν. δηλοῖ δὲ τοῦτο πίνδαρος ἐν οἷς φησι πρὶν μὲν ἦρπε χοινοτενῆ φωνήεντα διδυράμβων καὶ τὸ σαν κίβδηλον ἀνθρώποι. ἐστὶ μὲν αὐτὸν ἐσέγραψεν in Cererem Lasus Hermionenensis. Athenæus 10. Suidas: ῥωτακίξεν τῶ ε χοιχίφ Ὠινηχρῶς χηῖσ. Idem, καλλιδικίξεν καὶ φιδικίξεν ἐπὶ τῶ ῥωτακίξεν, ἐπὶ ἀμφοῖ τε καὶ ἐρεπειῖς δοκοῦσι τῶ ε κατακόρας χηῖσ καὶ ἀντὶ τῶ σ τιθέντες. Hesy chius, ἐρεπειῶν ῥω. ἐρεπειῖς τῶ ε κατακόρας χηῖσ. Eustathius in Iliados α. ἠρωδιανὸς γ' εἰπῶν ὅτι καὶ μάρτυροι καὶ μάρτυρες ἐκατέρως ἐπάγει ἐπὶ τρέτεσθαι μάρτυρες ἀπὸ τῶ μάρτυς εὐθείας ἢ ἢ αἰολέων διάλειψι. διὰ τ' ε αεσφέρη, ἐκείνοι γὰρ φησι τὸ σ εἰς μεταβάλλουσι, τὸ εστὶ οὗτος λέγοντες, καὶ τὸ ἵππος. Apud Varinum pag. 411. versu 44. perperam ni fallor, pro αἰολέων ἠλείων legitur. Notandum apud Athenæum libro 10. Pindari locum ita legi: πρὶν μὲν εἶρπε χοινοτενῆ τὰ οἶδα καὶ τὸ σαν κίβδηλον ἀνθρώποι. Herodotus pag. 30. γράμμα τὸ δωκεῖες μὲν σαν κελουῖσι, ἴωνες δὲ σγμα.

Castigantur Diodori interpres Latinus, & Strabo tam Græcus quam Latinus. CAPVT XVI.

Libri 4. capite vndecimo Diodori Siculi interpres: In Pifa, inquit, Peloponnesi ciuitate Mars ex Ægina Afopi filia genuit Oenomaum. Hoc falsum esse testatur Græcus Diodorus, καὶ γὰρ τὴν πελοπόννησον ἐν πόλει τῆς ἄρης ἀρπίνῃ τῇ ἀσωπῶ θυγατρὶ μιγείας ἐγέννησεν οἰνόμαον, id est, Mars cum Arpina congressus Afopi filia genuit Oenomaum. Stephanus ἀρπινα, inquit, πόλις ἠλιδος ἀπὸ ἀρπίνης τῆς ἀσωπῶ ἀφ' ἧς καὶ ἀρε οἰνόμαος. Pausanias in Eliacis: παρὰ δὲ τὴν αἴγναν ἐσκηεν ἀρπινα. ταῦτη τῶ ἡλῆσιαν καὶ φλασιαν λόγῳ Ὠινηγένετο ἄρης. καὶ οἰνόμαος δὲ μήτηρ τῶ περι τὴν πατρίαν βασιλεύσαντι ἔστιν ἀρπινα. Lucianus in vita Peregrini: ἐξαναίας ἀσπίην εὐθύ τῆς ἀρπίνης: e tametsi

tameſſi Latinus Lucianus Apinam, habet. Apud Strabonem in octauo, perperam pro *ἀρπινα*, vulgo legitur ἤ *ἐπινα*, id est, Epina. *παρὰ δὲ τὴν ὀλυμπίαν ἐστὶ καὶ ἡ ἐπινα, καὶ αὐτὴ ἦν ὀλιῶ, δι' ἧς ῥεῖ ποταμὸς παρδενίας.* Docet hoc Pausanias in Eliacis, *ἢ ὄνομα παρδενίας τῆς ποταμῶ ἀπὸ ἵππου τῆς μάριμης· ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλ' ἀρπιννάτης καλούμεν ποταμὸς.* id est, Est & alter fluius Parthenias nomine apud Harpinatas : Ibidem Pausanias : *οἰκίσται δὲ οἰνόμαον τὴν πόλιν ἀρπινναν καὶ δέδωκε τὸ ὄνομα ἀπὸ τῆς μητρὸς λέγουσιν ἀρπίννης.* Harpina etiam æquæ nomen fuit Oenomai, auctores Lycophron , eius interpres Isaacius, & Apollonij scholiastes. Lycophonis versus sunt hi :

ὁ τὴν πόδαρρον ἦλλαεν ἠνιοσραφῶν
καὶ τὴν ὀπάεις ἀρπινναν ἀρπίνης ἴστω.

ἦλλα, inquit Isaacius, *καὶ ἀρπιννα ἵπποι οἰνομάου ὧν ἦν μύριον ἠνιόχ'.* Apollonij scholiastes, *ὁ οἰνόμα' ἀρεως ἀν παῖς καὶ ἀρπίνης τῆς ἀσωποῦ ἦτοι εὐρυδῆος τῆς θανατοῦ θυγατέρος ἔχων ἵπποδάμιαν, καὶ χησιμὸν λαβὼν ἀναμερδῆσεν κατὰ τὴν ἰδίου γαμβροῦ, οὐκ ἐβούλετο ἐκδοῦναι αὐτὴν εἰ μὴ τῶν νικῶσιν αὐτὸν ἵππων· περιέλειτο δὲ αὐτοῖς κλάδεως ποταμὸς ἀφ' ἐπιναίας, ἰδὸς δὲ τὸ τέρμα, καὶ ἀνείλε τριακαίδεκα μῆσῃρας, ὡς ἰνιδαρ' ἰσορεῖ.* & paulò post : *αἱ δὲ τῶ οἰνομάου ἵπποι ἦλλα καὶ ἀρπιννα.* i. equæ Oenomai fuerunt Psilla & Harpinna.

Emendatur Strabonis lectio factè deprauata.

CAPVT XVII.

Ex minima deprauatione corruptus est Strabo, cùm alibi scripserit, verò lib. 16. vbi agit de Troglodytis. *θάπτοι δὲ ἴνεις,* inquit, ἦν βροδοδὴν ῥάβδους παλιερίνοις δῆσαντες τὸν ἀρχῆνα ἦν νεκρῶν πορὸς τὰ σέλι. ἐπὶ ταυ εὐθὺς καταλέβουσιν ἱεροὶ γελῶντες ἕως ἀν τὸ σώματ' ἢ ὄψιν ἀποκρῦψουσιν· εἴ τ' ἐπιδέντες κέρασ ἀγχιον ἀπάσιν. Hęc verba sic reddidit Interpres : Nonnulli ex Troglodytis sepeliunt paluicinis virgis mortui ceruicem cum pedibus alligantes : postea subitò efferunt læti ac ridentes, quousque corporis aspectum occultent . deinde imposito capræ cornu abscedunt hic καταλέβουσιν & efferunt subitò, non conueniunt, & legendum est καταλεύουσιν. i. lapidibus petunt vel obruunt. Docent hoc Agatharchides Cnidius, & Diodorus Siculus ambo, *βάλλουσι χειροπῆδες λίθοις,* hic habentes. *οἱ τε βροδο-*
δύται,

δύται, inquit ille, *περὶ τοὺς μεταλλαχότας οὕτω ἀράπτοι ταῖς ἐκ ἦν παλιερίων λυγροῖς τὸν ἀρχῆνα πορὸς τὰ σέλι βρωδοδῶσιν.* εἴτα ἐπ' ὄρθρον ἐπιδέντες βάλλουσι χειροπῆδες λίθοις τῶ δασμῶ χρώμενοι καὶ γέλωτι ἕως ἀποκρῦψουσιν τὴν τελευτηκῆτ' τὴν μορφήν, κατὰ ταυ ἀναδεν ἐπιδέντες κέρασ αἰγῶσ ἀπαδῆσ ἀποκρῦψουσιν παντελῶσ ἱεροὶ. Diodorus : *τοῖς τ' παλιερίων λυγροῖς δῆσαντες ἦν τὴν τελευτηκῆτ' τὰ σώματα περιάπτοι τὸν ἀρχῆνα τοῖς ἴσοδ' ἱεροῖς, πάντες δὲ τὸν νεκρὸν ἐπὶ τὴν ἀναστήματ' βάλλουσι λίθοις χειροπῆδες γελῶντες μέχρις ἀν ἔτου τοῖς λίθοις περιχῶσαντες ἀποκρῦψουσιν τὰ σώματα.* Id δὲ τελευταῖον αἰγῶσ κέρασ ἐπιδέντες ἀποκρῦψουσιν συμπάθειαν οὐδεμίαν λαμβάνοντες. Idem vitium est apud eundem Strabonem paulò post in mentione Sabæorum : ἢ δὲ ἦν σαβαίων παρὰσ, inquit, ἢ μεσάβα (aliter μασιάβα) κείται μὲν ἐπ' οὐροῖς ἐνδ' ἐνδρου. βασιλέα δ' ἔχει κείον ἦν κρίστον καὶ ἦν ἄλλων, ἐκ δὲ ἦν ἄλλων βασιλέων ἢ δέμις ἐξείναι ἢ καταλύουσιν αὐτὸν ὄψιν χησιμὸσ οἱ ὄρχοι κατὰ τι λόγιον . Interpres absurdè vertit : Alijs verò regibus fas non est, aut subitò eum turbæ abdicant, idque ob causam quandam. Legendum autem ex Agatharchide & Diodoro : *ἐκ δὲ ἦν βασιλείων οὐ δέμις ἐξείναι ἢ καταλεύουσιν αὐτὸν ὄψιν χησιμὸσ & cetera.* Id est, Ex regia autem nefas est egredi, aut lapidibus obruunt eum statim turbæ iuxta quoddam oraculum, responsum, aut sortem. Agatharchides : *παρὰσ τὴν ἐπιμέλειαν οὐ δύνασ πάλιν ἐκ ἦν βασιλείων ἐξελεῖν, εἰ δὲ μὴ, λιθόβολοσ κατὰ τινεσ χησιμὸν ἀρχαῖον .* Pausanias Eliacōn libro secundo : *καὶ κατὰ ἦν ἐπιχωρίων ἀντὶ τούτου καταδεδῆται τὸ ἀδικήματ'.* Vbi Erasmus vertit, occisum esse, in adagio, Temesæus genius. Politianus in amatorijs narrationibus Plutarchi, illud τοὺς μὲν φονεῖσ ληθδέντες κατέλεσαν, τοὺς δ' ἐν τῇ κόμῃ ἐξλυδραποδῆσαντο, vertit, comprehensos Phoci interfectores comburunt : aut certe librarij hoc est peccatum, qui pro, coobruunt, comburunt, scripsit, id est, κατέλεσαν. Leonicus etiam libri 2. cap. 9. maxima extructa pyra simul omnes in ignem coniectos combusserunt . Sequitur eodem loco : ἢ δὲ ἡμέρα κατελεδῆσαν, id est, quo autem die illi lapidibus obruti sunt. Politianus hoc ita vertit, qua verò die ad bellum prodierunt, id est, κατῆλθον. Leonicus, quo autem die meritas illi dedere pœnas.

Committuntur inter se Agatharchides, Diodorus & Strabo.

CAPVT XVIIII.

Prodijt ab hinc biennium, ex officina doctissimi & vigilantissimi viri Henrici Stephani, siue epitome, siue eclogæ Agatharchidæ Cnidij scriptoris vetustissimi, cuius etiam sæpe verba Diodorus Siculus & Strabo in suis historijs referunt. Agatharchidæ verba sunt: *περὶ αἰθίοπων ἢ Σιμῶν καὶ προυδοφάγων, ἃ πρὸς κωμηῶν τῶν τῶν ὅς οἱ νομάδες ἀλωδάρτοις καλεῖν εἰώδασι, τὸ μὲν πρὸς ἑσπέρας ἀποσπιμα αἰθίοπων νέμεθ, οὗς καλοῦσι σιμούς, τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν οὐ μέγα ἔσθθ. οἱ καλέμενοι προυδοφάγοι, οἱ ταύτας ἰέχθη καὶ δόλφ καὶ ῥοπαλοῖς θηρεύοντες ἐν τῶν βουῶσι, σπούμενοι μὲν τὰς σάρκας, ἐν δὲ οὖσι δὲ καὶ σρωμῆ τοῖς αὐτοῖς χρώμενοι δέρμασι, πολεμοῦμενοι δὲ πρὸς ἑσπέρας Σιμῶν. ἔτοι τοῖς ἢ ὀρύγων κέρας ἢ πλοῖς χρωῶν καὶ μεγάλοις καὶ ἰμνητοῖς οὖσιν. τρέφει δὲ ἡ χόρα πλουτηδὲς τὸ ζῶν πρῶτο. Diodorus: ἰαὶ ἢ πρὸς μεσημβρίαν κεκλιμένα νέμεθ τὸ πρὸς προυδοφάγων γένθ. τούτων δὲ πρὸς ζῶν ἀμυδῆτων ὄντων τὰ πηθεῖ καὶ τὴν χόραν οἱ βέρβεροι πανταδυνατὲς μηχανὰς ὀπλοῦσι καὶ αὐτοῖς τῆς θήρας, βαθείας ἢ πολλῶν ἀλισκομένων, ταῖς μὲν σαρξὶ χρωῶν πρὸς διασφῆν, ταῖς δὲ δερματὶ πρὸς ἑσπῆτα καὶ σρωμῆν. πρὸ δὲ πρὸς Σιμῶν ὀνομαζομένων αἰθίοπων πολεμοῦμενοι διακινδυνεύουσι πρὸς τοὺς ὀπτιθεμένους ὀπλοῖς ἀμυτηρίοις χρώμενοι τοῖς ἢ ὀρύγων κέρας. ταῦτα ἢ μεγάλα καὶ ἰμνητὰ καθεστῶτα μάλα μὲν παρέχθ. χρείαν, ἀφελείας οὖσι καὶ τὴν χόραν διὰ τὸ πηθεῖθ. πρὸς ἑσπῆτων αὐτὰ ζῶν. id est, Bello laceffiti autem ab Æthiopicibus Simis appellatis, periclitantur aduersus sese ad orientes armis defendentes orygm (quod caprarum genus est) cornibus. Hic vt infinitis alijs in locis interpretes planè cæcutiunt, vertens: Sæpius venatione laceffitæ rostris se tuentur. Strabo hos Σιμῶν Σίλοις vocat, si castigati sunt codices, & aliter Agatharchidæ verba intelligit, quàm Diodorus: παλμοῖσι δὲ, inquit, τούτοις οἱ σίλοι καλούμενοι αἰθίοπες κέρας ὀρύγων ὀπλοῖς χρωῶμενοι. Nam Diodorus scribit Struthophagos vti orygm cornibus aduersus Simos. Strabo contra dicit Simos vti orygm cornibus. Agatharchidæ verba dubiam habent sententiam: Struthophagi, inquit, bello in festantur à Simis, hi orygm cornibus armis vtuntur.*

Ciceronis

Ciceronis locus in Arateo carmine emendatur.

CAPVT XIX.

Tres, quos sciam, in Gallia magnæ eruditionis viri, nostro seculo, elaborarunt in restituendo nobis Arateo carmine apud Ciceronem Ioachimus Perionius, Henricus Stephanus, & Guiliehmus Morellius, sed hos quos hic subieci versus, nemo eorum attingit. Græci versus sunt:

ἀλλ' οὐ πάντα πεφασμένθ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν
χόρα κωανέθ. πειτέλλεθ. ἢ δὲ οἱ ἀκη
ἀσέει βέλγη καὶ θεινῶ θρούς ὀπρὲ καλλισα
ὄξια σπειρά. i. vt Cicero vertit eleganter:

Hunc regni obscurus subter præcordia venter,

Nec toto spirans rabido de pectore flammam.

pro quo vulgo legitur: vesper Ver toto spirans. Solus Morellius, Nec, reponit; sed, vesper, omnes relinquūt. Idem tamé ingeniose obseruauit, apud Anienum hos eosdem versus interpretantem, pro, vndique quippe Aluëus Oceana est, legendum esse: Aluëus cyanea est, id est, venter cæruleus est, vel niger. Hoc etiam admonitione non videtur indignum, Ciceronem videri legisse, non πειτέλλεθ. i. oritur vel occidit, sed πειτέλλεθ. i. regitur.

Loca quædam indicantur, ab Ioachimo Perionio & Henrico Stephano præterita.

CAPVT XX.

Accuratè, ita me Deus amet, mihi legisse videntur. Ciceronis fragmentum de Vniuersitate, Ioachimus Perionius & Henricus Stephanus, & cum Græco Platonis Timæo coniunxisse. Restant tamen adhuc quædam, quæ oculatissimos illos viros sefellerunt. Nam statim in initio, vbi Græcè est, οὐτω δὲ γελῶμενθ: vtriusque editio habet, Si ergo generatus: cùm liqueat legendum esse. Sic ergo generatus. Aliquantò post vterque legit mendose apud Platonem, Ioachimus quidem: τὸ μὲν οὖν μονίμον καὶ βεβαίου καὶ μετὰ τοῦ καταφανῆς μονίμοις καὶ ἀμεταπτώτοις καὶ δόσον ἀνελέλοις πρὸς ἴκει λόγοις ἐθ καὶ ἀκνήτοις τούτου δεῖν μηδὲν ἐλλείπειν, τοὺς ἢ & cetera. In commen-

tarijs suis in Ethica Aristotelis, idem *καθόσον τε ἀνελέγκτοις* habet: Henricus verò, *καθόσον ἀνελέγκτοις προσήκει λόγους ἢ ἀνικητούς* τούτου δ' εἰ μηδ' ἐν ἐλλείπειν. τοὺς δ' εἰ. Nos autem censemus omnino legendū esse cum Proclo, *καθόσον οἷον τε ἀνελέγκτους προσήκει λόγους ἢ ἀνικητούς. τούτων δ' εἰ μηδ' ἐν ἐλλείπειν τὸ παράδειγμα. τοὺς δ' εἰ.* Atque ita legisse Ciceronem ex ipsius verbis liquet. Itaque cum de re stabili & immutabili disputatur, oratio talis sit, qualis sit illa, quæ neque redargui neque conuinci potest. Cum autem ingressa est imitata & efficta simulacra. & cetera. Non igitur ἀνελέγκτοι λόγοι Ciceroni est, vt Henricus putauit, oratio, quæ neque redargui neque conuinci potest, sed tantum oratio quæ non redargui potest, & ἀνικητοὶ λόγοι, oratio quæ non conuinci potest. Mihi etiam ante *καθόσον οἷον τε* videtur desiderari coniunctio ἢ. Illud autem, Minus id quod habemus animo consequimur: Vbi Henricus, minus id quod habemus in animo consequimur. ego puto sic legendum, Minus id quod auemus, animo consequimur. Nam, habet, pro, auct, est apud Nonium pag. 1495. versu 19. Vim cupidam tam de subitò quàm mens habet ipsa. Apud ipsum autem Lucretium rectè legitur, quam mens auct ipsa. Græcè hic est, *μηδ' ἀνατοὶ γνήσιμα*. Cicero famil. lib. 8. ac simulatque aue mihi dixisset. Victorius haue legit. Maxima autè est per totum hunc libellum varietas; nam in primis verbis, vbi nostri impressi habēt, Quid est quod semper sit, neq; vllum habet ortum? & quod gignatur, nec vnquam sit? quorum alterum intelligentia & ratione comprehenditur, quod vnum atq; idem semper est; alterum quod adfert opinionem per sensus rationis expers. Boëtius in 3. commentario in Topica Ciceronis: Cicero in Timæo ait: Quid est quod semper sit, nec vllum habet ortum, & quod gignatur, nec vnquam sit? quorum alterum intelligentiæ ratione comprehenditur, alterum affert opinioni sensus rationis expers.

Emendatur Moschopuli locus in ὡς ἐπὶ εἰπεῖν, & quid pro eo habeat Cicero. CAPVT XXI.

Moschopulus de vocibus Atticis, ἔπος, inquit, ποιητικῶς τὸ λόγιον ἢ ἔμμετρον εἶδος, ἢ μὲν ὃ χρησιμὸν ὄντι μόνον ἄνωσ ἐκβαλεῖν ἐν γραφῇ. ἢ ὡς ἐπὶ

ἐπὶ εἰπεῖν, ἀντὶ τῆς ὡς ἐν ὀλίγω εἰπεῖν ἢ ἴσον *ῥωτόμωσ*. τὸτο γὰρ ὡς ἀν εἶποι τις εἰς παροιμίαν ἔπειν. sic habēt impressi codices. Varinus hoc melius: *ἐκλαβεῖν ἐν γραφῇ, ὡς ἐπὶ εἰπεῖν, ἀντὶ τῆς ὡς ἐνὶ λόγῳ*. Sic enim legendum apud eum est, non ὡς ἐν λόγῳ. Æschylus in Persis:

διαπεπὸρθη τὰ περσῶν *παράμαθ' ὡς εἰπεῖν ἐπὶ*. In hæc verba interpres Æschyli: *ὡς εἰπεῖν ἔπος, ὡς ἐν ῥωτόμῳ λόγῳ παλαβεῖν ἢ εἰπεῖν συλλήβδω πάντα, ὡς ἢ παρ' εὐειπίδῃ,*

ἐκ ἔστιν ἔστιν δεινὸν ὡς εἰπεῖν ἐπὶ. An & hic pro ἐν ῥωτόμῳ λόγῳ, legendum sit ἐνὶ ῥωτόμῳ λόγῳ? Plato in Timæo: *ὡς ἔπος εἰπεῖν*) οὐκ ἴσασι χρόνον ὄντα τὰς τούτων πλάνας, πῆθει μὲν ἀμυχάνῳ *χρῶμενας πεποικιμένους ὃ δαυμασῶς*. Cicero in eodem Timæo: Itaque nesciunt hos siderum errores id ipsum esse (quod ritè dicitur) tempus multitudine infinita varietate admirabili præditos. Cicero igitur, ὡς ἐπὶ εἰπεῖν, vertit, quod ritè dicitur. Quare miror Ioachimum Perionium credidisse, Ciceronem ὡς ἐπὶ εἰπεῖν nō vertisse. Perionij ideo verba ascripti ex commentarijs in Aristotelis Ethicorum librum 4. Illud etiam addam, inquit, ὡς ἐπὶ εἰπεῖν, propriam esse Græcorum phrasim, quam, secutus Ciceronem, qui eam omisit in libro de Vniuersitate, ferè prætermisit in his transferendis libris. Henricus etiam Stephanus, quod magis miror, in Lexico suo Ciceroniano, ὡς ἐπὶ εἰπεῖν omisit. Antonius Muretus dissentiens à Cicerone, Euripidis carmen putat significare, Nihil, vt vno verbo eloquar, dirum ac terribile est. Cum Mureto facit etiam Euripidis Græcus scholiastes. D. Paulus epistolæ ad Hebræos capite septimo, ytitur hac dicendi formula, ὡς ἐπὶ εἰπεῖν: vbi vulgatus interpres, vt ita dictum sit. Erasmus, vt sic dicam: Hentenius, vt ita loquar, verterunt. Gesnerus in annotationibus in Ælianum, ἔπὶ interpretatur, simpliciter, vel, simplici ratione. Ælianus animalium libri quarti capite trigesimo sexto. *λακὴν δ' οὐχ ὡς ἐπὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἢ χρόνον ἐπέκεινα*. Plato libro de republica primo: *διδραμι ποτ' ἔρωσ λέγεις ἴδον ἄρροντά τε ἢ τὸν κρείττονα τὸν ὡς ἐπὶ εἰπεῖν, ἢ τὸν ἀκριβεῖ λόγῳ*, id est, explana vtro modo principem & præstantiorem dicas, vtrum secundum vulgus (qui vulgo sic dicitur, qui nomine tantum princeps sit, non etiam re ipsa) an secundum exactam rationem.

De

De Pollide & Hedia ab interpretibus pro appellatiuis acceptis.

CAPVT XXII.

Polyæni interpres libro 3. Chabrias, inquit, in Naxo aduersus urbem nauale prælium gesturus, præcepit trierarchis, vt si in æquali & ancipiti periculo essent, suarum nauium signis absconditis, insignitas hostiles esse scirent, hoc pacto Pollidis gubernatores, Atheniensium nauibus obuiam facti. & cetera. Hic, aduersus Urbem, vertit Interpres; cum Græcè haud dubiè sit, πῶλιν, atque legendum sit πῶλλιν, id est, aduersus Pollin. Idem vitium deprehendit apud Ioachimium Perionium Henricus Stephanus in conuersione orationis Æschinis contra Ctesiphontem. Æschinis verba sunt hæc: ὅτι ἀθλωνῶν ἢ ἐν νῆξιν ναυμαχίαν λακεδαιμονίοις καὶ πῶλιν ἐνέκησεν. Perionius vertit: Athenienses vicerunt Lacedæmonios & ciuitatem; cum itidem legendum sit πῶλλιν, id est, & Pollin, vt supra. Totam historiam lege apud Diodorum libro 15. pag. 475. Pollidis huius meminit etiam Laërtius in vita Platonis pag. 140. & Gemistus in historijs, & Xenophon in fine 5. Hellenicōn. Huiusmodi lapsus infiniti passim inueniuntur. Nos iam vnico contenti erimus, vbi pro proprio, conuersum legitur appellatiuum. Plutarchus in εἰ καλῶς εἴρησεν τὸ λέγει βιωσῆς. πάντων μὲν ἂν ἂν μεθ' ἡδέας βιοῦν μέλλω τ' ἐταίρας καὶ λεοντίου Σωκράτους ἦν. Vbi Erasmus: Prorsus igitur si cum iucundo scorto sit vitam acturus, si cum Leontio consuetudinem habiturus. cum vertere debuerit, cum Hedia. Est enim nomen proprium meretricis. De eadem Plutarchus in ὅτι οὐδ' εἴη ἔστιν ἡδέας ποσάκις ἡδέας καὶ λεοντίου Σωκράτους. Idem aliquantò potest: οἷα λεόντιον καὶ βοῦδιον καὶ ἡδέας καὶ νικηδίων. Laërtius in Epicuro: Σωμῆται δ' αὐτῶν καὶ μηδ' ἄλλω ἐταίρας καὶ ἄλλας μὲν μαίεον, καὶ ἡδέας, καὶ ἐρώπων, καὶ νικηδίων.

Emendantur Moschopulus & Varinus.

CAPVT XXIII.

Turpis menda Moschopulū de vocibus Atticis obsedit, quam auxit in Lexico suo Varinus. Moschopuli verba sunt in impressis hæc: βρύχα ὑποβάθρα ποιητικόν. ὑποβρύχιον γὰρ τὸ ὑπὸ σφῆκιματῶν κα-

λυπημένον

λυπημένον. Ego legendum existimo, βρύχα καὶ ὑποβρύχα ποιητικὰ, ὑποβρύχιον γὰρ τὸ & cetera. Homerus Odyss. ε'. τὸν δ' αἶψ' ὑποβρύχα θῆκε πολὺν χρόνον: vbi Scholiastes ὑποβρύχα interpretatur ὑποβρύχιον τὸν χρόνον. ἀλλοτε μὲν καὶ πᾶσαι ὑποβρύχα νευ-τῶλον.

Mendici nomen in Medici deprauatum, apud Nonium in carmine Enniano, & Erasmus in apophthegmate quodam Socratis. CAPVT XXIV.

Euripidis Telephon vertit Latinè Ennius, ex qua extat apud Nonium hoc carmè in voce Stola: Regnum reliqui septus mendici stola. Itē, Cedo & caueo, cum vestitus squalida septus stola. Vulgo tamen illic legitur medici. De mendicitate Telephi vide scholiasten Aristophanis & Horatium. Idem vitium est apud Erasmus in apophthegmate Socratis 78. Eos, inquit, qui corpus tantum amarent, similes esse aiebat medicis: cum apud Xenophontem in Symposio, à quo Erasmus hoc transtulit, sit πωχίς, id est, mendicis.

De Baccho Chæropfala, & adagio Acrocorinthia videris, & de Venere Peribasia. CAPVT XXV.

Qui de Bacchi cognominibus scripserunt, nullam mentionē Bacchi Chæropfala fecerunt, cuius meminerunt Clemens Alexandrinus in Protreptico, & Æschyli scholiastes in Persas: Διονυσον, inquit Clemens, δὲ ἡδὴ σιωπῶ τὸν χοιροφάλαν σπιρῶνιοι σῆτον ποροσπιρῶσιν ἐπὶ τῷ γυναικείῳ τὰ ἄξωντες τὸν Διονυσον μολὼν ἔφορον αἰχμῆς, τὸν ὑβρεως Σεβάζοντες ἀρχηγόν. Hic Gentianus, cunni contractorem, interpretatur. Scholiastes in hæc Æschyli verba scribens: καὶ φάλλ' ἔδειραν ἀπὸ τῆς φάλλου, inquit, τὸ σημαίνοντες τὸ νόστιμον λέγει καὶ χοιροφάλας Διονυσος ὁ τῶν ἰλλων τὰ μύθια τῶν γυναικῶν. A verbo φάλλω, pro tondeo φάλλος deducitur, significans forcem. χοῖρον etiam pendenda mulieris significat in illo Aristophanis in Thestiphoriazulis. ταύτης ἀποφιλώσομεν τὸν χοῖρον ἵνα διδραχμῆ γυνὴ γυναικῆς οὐσα μὴ κακῶς λέγειν τὸ λοιπόν. Et in adagio ἀεροκοενδία ἐόικας χοιροπωλήσειν.

f

Suidas

Suidas: χοῖρ⊕ παρὰ κοενθίους τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. ἔνθεν ἢ παροιμία, ἀπροκοενθία εἰσικας χοιροπωλήσειν, ἀντὶ τῆ μιδαρνήσειν ἐν κορίνθῳ. πολλὰ γὰρ ἐκεῖ ἐπαίρει. Erasmus in adagio, Corinthia videris, legit ἀκοενθία. Veneris πεμβασις meminerunt Clemens Alexandrinus & Hefychius. οὐ γὰρ δὲ ἀπροδίτη πεμβασις μὲν οἱ ἀργεῖοι θύουσι; Hefychius: πεμβασιὸν ἀπροδίτη. Scholia in Clementē ἀχρηστοποιὸν interpretantur.

LIBER NONVS.

Restituitur ex Maximo Gnomologo Gregorius Theologus,
⊕ vicissim ex Gregorio Maximo.

CAPVT I.

MAXIMVS: Gnomologus: capite 4. ex Gregorio Theologo adducit hæc verba: θάρσ⊕ καὶ θράσ⊕ καὶ τοῖς νόμοισι πησιμάζοι πλείων ἀλλήλων τῇ δουάμει καχάεισαι, ἀνδρείαν τε ἔθ' φαμέν καὶ ἀνανδρείαν. Ἰδὲ μὲν γὰρ ἐν τοῖς τολμητέοις θαρρεῖν ἀνδρείας ὅτιν ὅσπερ Ἰδὲ ὑφ' ἑδουθελίας. ἂν δὲ πλείον ὁ κίνδυν⊕ ὁμοσε χωρεῖν ἢ ἀδίκ' ἑδου, ἀλλὰ μὴ κατέχεσθαι, θράστοις, ὅσπερ Ἰδὲ ὑποχωρεῖν ἀσφαλείας. Hic ceteris retentis, pro ὄν, ὅπου legit Gesnerus. cum apud Gregorium legatur ἔ, quod idem significat. Locus extat apud Theologum in 2. in Iulianum Steliteutica, ex qua pro ἀνδρείαν τε ἔθ' φαμέν ἢ ἀνανδρείαν, nos legendum esse censemus hic ἀνδρεία. τε ἦν φαμέν καὶ ἀνανδρεία, & pro πλείων, πλείων. Notandum hic obiter est apud Theologum perperam pro θαλίαις, vt rectè habet Gnomologus, vulgo legi in impressis Gregorij δουλείαις, quam lectionem secutus etiam est Bilibaldus interpres, Animo deficere seruire, vertens. Ribittus autem Gnomologi verba ita transtulit: Et fortitudinem esse dicimus, & timiditatem. item in maius periculum. Alter Maximi locus extat capite quinto his verbis: θεοῦ μὲν ὀργῆς πηνυλίαν τινὰ καὶ πτενούμεν ἢ ἀκούομεν τὸ λήμμα. τῆς κτ' τῶν ἀξίαν κινήσεως. Hic pro πηνυλίαν τινὰ Gesnerus πηνυλίαν, quod legendum suspicatur ineptum est. Idem pro λήμμα, λήμα emendat Gregorius ipse in epithio

taphio patris ipsius, vnde hic locus sumptus est, λείμμα habet, pag. 69. quam lectionem secutus Bilibaldus, commotionis residuum, vertit. πηνυλίαν etiam legitur in oratione Gregorij de patre ipsius tacente pag. 58. ὑποτιρῶν δὲ θύμας πηνυλίαν τὸ τῆς ὀργῆς ἔχατον, inquit, ἵνα ὄλον κενώση τοῖς μὴ παρεπδομένοις ἐν τῆς χενώσητ⊕. Allusit vtroque loco Gregorius ad locum Psalmi 74. πᾶν ὁ πηνυλίαις ὑπὲρ οὐκ ἐξέκενῶσθαι. id est, Veruntamen lex eius non est exinanita. ὁ πηνυλίαις, inquit Suidas, ὁ πηνυλίαις τὸ ἔχατον τῆς ὀργῆς. Idem Suidas, πηνυλίαις, inquit, ὑπὸ θεοῦ ἢ χαλεπωτέον τιμωρία. Ribittus Maximi verba ita vertit: Diuinæ iræ asperitatem & credimus & audimus concitationem propositi eius, aduersus eos qui digni sunt & commeriti supplicium: omnino legens, vt Gesnerus legendum esse credidit. Sed nos, πηνυλίαν recte legi, iam abundè probauimus. Vtrum autem λήμα, an λείμμα sit legendum; & an κινήσεως, an κενώσεως, lectori diiudicandum relinquimus: nobis satis est loca indicasse.

Liberatur ab errato Clementis Alexandrini locus, ⊕ Valerij Maximi in Ere Pamphylia.

CAPVT II.

CONTVLI nuper Clementem Alexandrinum Græcum, cum Latino eius interprete; & quod in conferendo deprehendi erratum Græci codicis, atque Latini etiam interpretis, dissimulare hic nolui. Locus est libro Stromaton 5. οὐτε οἱ μῦθοι οἱ πυνδυόρειοι, ἀλλ' οὐδὲ οἱ παρὰ πλάτωνι ἐν πολιτείᾳ πρὸς τὰ ἀρμενίου, καὶ ἐν γοργίας εἰσίκου ἢ βαδισμάνδου⊕. Hic Gentianus ab Armenio vertit; cum vertere debuerit, Eros Armenij, & legere ἦρος τὰ ἀρμενίου. Sequitur enim apud eundem eodem libro: ὁ δὲ αὐτὸς ἐν τῷ δεκάτῳ τῆς πολιτείας ἦρος τὰ ἀρμενίου τὸ γέν⊕ πεμύλου μέμνη) ὅς ἐστι ζοροάσπης. αὐτὸς γοῦν ὁ ζοροάσπης γράφει ἰά δε. Σωζέγραψε ζοροάσπης ὁ ἀρμενίου τὸ γέν⊕ πᾶμφουλ⊕ ἐν πολέμῳ τελεθίσεως, ἐν αἰδῆ γηυόμεν⊕ ἐδάλλυ παρὰ θεῶν' πὸν δὲ ζοροάσπης τοῦτον ὁ πλάτων δουδεκαταῖον ἐπὶ τῇ πηνυλίαν ἀναβιάσθαι λέγει. Platonis locus hic est: ἀλλὰ οὐ μέντοι ζοῖ, ἦν δ' ἐγὼ ἀλλήλου γε ἀπόλογον ἐρῶ, ἀλλ' ἀλλήμου μὲν ἀνδρὸς ἦρος τὰ ἀρμενίου Ἰδὲ

γένεσι παμφύλου, ὅς ποτε ἐν πολέμῳ Γελδότηους ἀναειδέντων δεκαταίων
 ἤν' νεκρῶν ἢ δὴ διεφθαρμένων ὕμης μὲν ἀνηρέθη, κρημιθεὶς δ' ἐοικαθε μέλλων
 δ' ἀπ' ἑδρῶν ἀνασταταίῳ ἐπὶ τῇ πυρρῇ κείμενῳ ἀνεβίω. ἀναβίους δ' ἐλεγε ἂ
 ἐκεῖ ἴδου. Valerius Maximus lib. 1. Quæ minus admirabilia Eris
 Pamphylij casus facit, quem Plato scribit inter eos qui in acie ce-
 ciderant, decem diebus iacuisse (aliter latuisse) biduoque post-
 quam inde sublatus esset, impositū rogo, reuixisse, ac mira quædā
 tempore mortis visā, narrasse. Hic impressi tamen codices habēt,
 Pherai, scripti Eeretrīs, mendose vtrunque. Macrobius in som-
 nium Scipionis scribens: Sed ille Platonicus secretorum relator,
 Er quidam nomine fuit natione Pamphylus, miles officio, qui
 cūm vulneribus in prælio acceptis, vitā effudisse visus, duodeci-
 mo demum die inter ceteros vna peremptos, vltimo esset hono-
 rādus, igne subitō seu recepta anima, seu retenta, quicquid emen-
 sis inter ytranq; vitam diebus egerat, viderat ue, tanquam publi-
 cum professus iudicium humano generi nunciavit. Si Clemens
 Alexandrinus castigatus est, Xystus Betuleius errore lapsus est,
 scribens hunc fuisse natione Armenium, patria Pamphylum.
 Nam τὸ ἀρμενίου nomen patris Eris, siue Zoroastis est. Idem scri-
 bit Valerium à Platone diuersa scribere, quod apud Valerium
 decem, apud Platonem duodecim dies inter cadauera hunc iac-
 uisse legatur, in quo equidem illi non assentior. Aeneas Gazæus:
 καὶ τοὶ καὶ πλάτων τῷ Στόματι τὸν ἀρμόνιον ἐξ ἄδου πρὸς τοὺς ζῶντας ἀνάγει,
 mendose ni fallor.

*Explicantur Theocriti Chij duo apophthegmata, & obiter re-
 purgatur Clementis Alexandrini codex.*

CAPVT III.

Extat apud Stobæum Theocriti Chij in Anaximenem orato-
 rem, scōmma, his verbis: Θεόκριτος ὁ χιῖ ἀναξιμένους λέξεν μέλ-
 λοντῶ, ἀρχῆ) εἶπε λέξεν μὲν ποταμὸς, νεὶ δ' ἐ σαλαμὸς. id est, Theo-
 critus Chius cūm Anaximenes orator esset habiturus orationē,
 Incipit, inquit, verborum quidem flumen, sed mentis gutta.
 Clemens Alexandrinus Stromatōn lib. 1. similem huic locum
 habet, sed in littera vna deprauatum, ποταμὸς, inquit, ἀτ' ἔχων
 ῥημάτων

ῥημάτων οὐ δ' ἐ σαλαμὸς. quod Gentianus perperam ita vertit: Ver-
 borum non flilla cadens, sed flumen inertum. Legendum autem
 ῥημάτων, νοῦ. i. flumen inertium verborum, mentis autem gutta.
 Diuus quoque Gregorius inquit in Iambicis, ἔφησέ τις πεντ' φιλο-
 χεύσαντά δ' ἐ. θέλω τύχης σαλαμὸν ἢ φρενῶν κίτον ἢς μὴ παρούσης δυσ-
 χεύσαν αἰ φρένες πρὸς ὃν τις ἀντέφησε ἢ φιλοφρόνων, φανὲς φρενῶν μοι μάλλον
 ἢ βουδὸς τύχης. id est, hæc verba auarus quispiam pronunciat: Potior
 opum est vel guttula animi dolio. Absentibus quibus statim
 mens labitur, huic cultor animi quispiam infit, inquit, Præstat
 animi guttula, quàm opum voragines. 3. senarium adieci ex Gno-
 mologis. Plutarchus de exilio: ἀεὶστέλει δ' ἐ καὶ λελοιδόρηκε θεόκρι-
 τῶ ὁ χιῖ ὅπ' τὴν παρὰ φιλιππῶ καὶ ἀλεξάνδρῳ διατακτῶ ἀγαπήσεις εἴλετο
 ναίειν ἀντ' ἀκαδημίας βορβόρου ἐν ποταμῶ. ἐστὶ γὰρ ποταμὸς περὶ πᾶλλου ὃν
 μακεδόνες βορβόρον καλοῦσιν. Hoc nos olim ita sumus interpretati,
 Theocritus Chius obiecit Aristoteli, quod ille amans conuicere
 Philippo & Alexandro, pro Academia elegisset sibi domicilium
 in restagnationibus Borbori, quod fluuij est nomē circa Pellam,
 & lutum quoque significat. Hoc Theocriti Chij epigramma re-
 peri totum apud Eusebium libro 15. præparationis Euangelicæ:

ἔρμείου εὐνούχου τε καὶ εὐβούλου τό δ' ἐ δούλου
 μήμα κενὸν κενόφρον δῆκεν ἀεὶστέλης.
 ὅς διὰ τὴν ἀκρατῆ γαστρὸς φύσιν εἴλετο ναίειν
 ἀντ' ἀκαδημίας βορβόρου ἐν ποταμῶ.

Apud Laërtium tantum duo versus extant, nonnihil diuersi:
 ἀπέσχωλε ὃ εἰς αὐτὸν, inquit, ἐπιγράμμα καὶ θεόκριτος ὁ χιῖ οὐτως ἰ-
 ποιήσεις ὡς φησὶν ἀμβερύων ἐν τῷ περὶ θεοκρίτου,
 ἔρμείου εὐνούχου ἢ δ' εὐβούλου ἅμα δούλου
 σῆμα κενὸν κενόφρον τεύξεν ἀεὶστέλης.

*Referuntur duo apophthegmata parasitorum, Clisphi & Demo-
 clis, & castigatur ex posteriori prius.*

CAPVT IV.

Athenæus Dipnosophistarum libro sexto refert hoc Clisphi
 apophthegma: ὁ δελφὸς δ' ἐ, inquit, ἠγλώσανδρῶ ἐν τοῖς ὑπομνήμασι πρὸ
 τῷ κλεισφόρου τὰ δ' ἐ ἰσορεῖ. φιλιππου τὸ βασιλείως ἐπ' ὄντῳ διότι χράματα

αὐτῶν ἑνομήσθαι πρὸς κούριον. τῆ βασιλείας, καὶ εὖσθαι. πρὸς ἄνθρωπον ἔφη, σὺ γὰρ νῦν τοὺς θεοὺς ἰσθὶ φίλιππου εἰπόντων. ἢ δὲ σὺ οἶδας ἡσθὶ ὧν γέγραπται νῦν τὸν Δία τὸν μέγιστον, εἶπεν, ἀφραὶ γέμοι ἐπιτίμους. id est, Cūm Philippus dixisset sibi litteras esse allatas à Coryte rege, Clifophus qui illic aderat, Tu quidem per deos, inquit. Cūm Philippus dixisset, Quid autem, Nostin, quibus de rebus scriptæ sint? Per Iouem Maximū, inquit, Tu me summe obiurgasti. Hic in Κύριε, id est, Tu quidem, vitium est, & pro eo legendū εὖγε vnus litteræ mutatione. Probat hanc nostram castigationē, tum sententia ipsa, tum alterum apophthegma ad Democlem auctorem relatū, quod narratur paulò pòst ab eodem Athenæo: ὁ δὲ ἀκακιστὸν δὲ ποτε φιλίων ἡσθὶ δὲ Διονυσίου, ἔφη τὸ δὲ εἰπὼν εἰσὼν ὁ Διονύσιος εἰς τὸν οἶον. ἡσθὶ ματα ἦν ἄνδρες φίλοι ἐσθὶ ἀμφὴν πρὸς τῶν ἡγεμόνων τῶν εἰς νέαν παλιν ἑποσταλέτων, ἢ ὁ Δημοκλῆς ἡσθὶ λαβῶν ἔφη, εὖγε νῦν τοὺς θεοὺς ἐποίησαν ἔφη, Διονύσιε, κακὸν ἔσθὶ περὶ βλαβῆς αὐτῶν, πρὸ δὲ οἶδας ἔφη σὺ ἄλλα καὶ γνῶμῃ ἐστὶν ἢ τούτων τῶν ἀ γέγραπται, εὖγε νῦν τοὺς θεοὺς ἀπιτετίμους ἔφη Διονύσιε. id est, Inuitatis autem aliquando ad cœnam amicis à Dionysio, ingressus domum Dionysius, litteræ, inquit, vobis ὁ viri amici misse sunt à ducibus Neapolim missis. & Democles respondens, inquit, Bene quidem per deos fecerunt ὁ Dionysii. tum ille hūc intuitus, Quonam autē modo, inquit, tu nosti vtrum nobis grata sint quæ scripserunt, an contra? Bene profecto, inquit, per deos obiurgasti Dionysii. Hunc errorem non animaduertit, qui nuper nobis Athenæum vtcunq; Latinum fecit. Vertit enim, Et tu per deos.

Explicatur apophthegma Corydi, & emendatur Athenæi codex.

CAPVT V.

REFERT Athenæus Corydi parasiti ex Lynceo Samio hoc apophthegma: κορύδι συμπινοῦσης πινὸς ἐταίρας ἢς ὄνομα ἦν γνομή, ἢ τῆ οἰναρίου ἡσθὶ κούριον εἰσθὶ φέρειν, ἐπέλασεν ἑκατὸν δύο ὀβολοὺς, γνῶμῃ δὲ συμβάλλεσθαι ὅτι δοκεῖ τὰ δῆμῳ. Hoc Erasmus ita vertit: Corydus parasitus compotante ipsi meretricula cui nomē erat Gnome, cūm vinum deficeret, ipse iussit imponi duos supra centum obolos: Gnomē autem conferre quantum populo videretur: notans il-

lam è

lam è populo quæstum facere. hactenus Erasmus. Athenæi Interpres Latinus ita: Cūm amica quædā cui nomen erat Gnome, apud Corydum cœnaret, vinumq; defecisset, centū & duos obolos adferri iussit; Gnome verò cōferret, quid populo esset visum. Decepit vtrunquē mendosus codex. Nam pro ἑκατὸν legendum est, ἑκασεν. hoc sensu. Cūm Corydo compotaret meretrix quædā cui nomen erat Gnome, hoc est, sententia, & villum defecisset, iussit vnumquemque duos obolos inferre; Gnomē autem conferre quod populo videretur. Captauit iocum ex ambiguis vocibus γνῶμῃ συμβάλλεσθαι, quod & Gnomē vnā symbolam dare significat, & sententiam dicere vel ferre. Herodotus in Vrania: πῶλιν γὰρ τὸν δεμισοκλήα ὡς χόμιον οὕτως ἐπέλαε γνῶμῃ συμβάλλεσθαι. i. ita demum, vel, ita denique sententiam dicere. Porro quod pro ἑκατὸν δύο ὀβολοὺς, ἑκασεν δύο ὀβολοὺς legēdum duxerimus, id nemo, opinor, qui quidem aliquid iudicij in Græcis litteris habeat, improbabat. Pausanias pag. 191. εἰ τῆ ὀμῆρου καὶ τῆ μαριφόρον τοῖς ἐπιστο γνῶμῃ συμβάλλεσθαι. sententiam ferre.

Diogenis Cynici & Philoxeni Pternocopidis eiusdem argumenti apophthegmata. CAPVT VI.

Scribit Athenæus hoc Philoxeni apophthegma: φιλόξενος ὁ παρύσιος ἡσθὶ Περνοκόπης δὲ ἐπιπύριον πρὸς αὐτῶν αἰσῶν ὡς ἀκακιστὸν ἐλαῶν, ἢ μετὰ μικρὸν περὶ σενε χθείσης λοπάδ ἡσθὶ ἰχθύων, πατάξαι τὸ βύβλιον ἔφη, μᾶστιξεν δὲ ἐλάαν. id est, Philoxenus parasitus cognomento Pternocopis, prandens apud Pythonem, cūm paulò pòst allata esset patina piscium, percusso vasculo oleario, pronunciauit hoc hemistichium Homericum, μᾶστιξεν δὲ ἐλάαν: quod Homero significat, flagellauit equos vt currerent. Philoxenus autem intelligi voluit, Abiecit autem oleam. Nam ἐλάαν Atticè in accusandi casu oleam significat, & καὶ διὰ λέγειν ἐλάαν, pro ἐλᾶν, vel, ἐλαύνειν infinitiuus est. Erasmus hoc ita: Philoxenus cognomēto Pternocopis prandens apud Pythonem, appositis oleis, cūm paulò pòst inferretur patina piscium, percusso vasculo, quod habebat oleas, Homericum hemistichium dixit, μᾶστιξεν δὲ ἐλάαν, id est, scutica incitauit vt traherent. Nam de auriga dictum est.

Sensit

Sensit autem Philoxenus oleas quamprimum auferendas, alludens interim ad Græcam vocem ἐλαίων, quæ sonat olearum, & ἐλάων, quod sonat trahere currum, aut aliquid simile. Haecenus Erasmus. Latinus interpres Athenæi vertit hoc absurdissimè: Philoxenus, inquit, parasitus cognomento Pternocopis, cum apud Aristonem cenaret, olinæque essent appositæ, ac paulò post illata esset olla piscium, catinū quatiens Oliam percussit, inquit, pro, περὰ πύδωνι ἀεισῶν, legens πρὸ ἀρίσωνι δειπῶν. Diogenes Laërtius refert simile huic Diogenis Cynici dictum his verbis: διογένης ἀεισῶν ἐλάωσ πλάκωντι ὁ εἰσπερχθέντι ὁ βίβας φησι,

ὡς ἔνε τυράννοις ἐκποδῶν μεδίσασο.

ἢ ἄλλοτε μάστιξεν δ' ἐλάων. id est, Diogenes prandens oleas, postquam est allata placenta, oleis abiectis pronunciauit hunc senarium ex Phœnissis Euripidis,

ὡς ἔνε τυράννοις ἐκποδῶν μεδίσασο. id est, Hospes tyrannis de via decedito. Item alio tempore pronuntiauit illud Homeri, μάστιξεν δ' ἐλάων, quibus verbis Homerus quidē significat equos ad fugam scuticis concitatos; Diogeni autem hæc verba significant, abiecit oleam. Erasmus ad marginem libri annotauit delicias pretas hic fuisse à Diogene, & ita Laërtij locum est interpretatus. Diogenes quodam tempore prandebat oleas, mox inductam placentam abiecit, accinens illud è tragicædia;

ὡς ἔνε τυράννοις ἐκποδῶν μεδίσασο. Item illud Homericū,

ἄλλοτε μάστιξεν δ' ἐλάων. id est, Interdum scuticis agitabat, se tyrannum appellans, deliciarum contemptorem, quas procul abigi volebat. hæc Erasmus. Ambrosius, Laërtij vetus interpres, his verbis hæc transtulit: Prandebat oleas; inuectam verò inter prandendum placentam proiecit, dicens: O hospes hinc citò proficiscere: cetera omisit, quæ postea ex Erasmo, Curione & alijs accreuerunt. Eustathius etiam meminit his verbis pag. 860. Διῆλον δ' ὅτι τὸ μάστιξεν δ' ἐλάων περὶ δισησ διογένους παρωσάμενος μὲν περικειμέναις ἐλάωσ ἦγονν κερπυῖς ἐλάωσ ἀψάμεν ὁ δὲ ὄλου πολυτελοῦς. Idem pag. 949. καὶ ὁ χεὶ διογένου ἀσεύσιμος τῶ, μάστιξεν δ' ἐλάων, ἦγονν ἀπερράπτησιν ἀπωσάμεν ὁ δ' ἐλάων.

Tolluntur

Tolluntur duo ex apophthegmatis Plutarchi menda.

CAPVT VII.

ΑΡΥΩ Plutarchum in Laconicis extat hoc Anaxandridæ apophthegma: ἄλλου δὲ ἐρωτῶντι ὁ δὲ τί ἐν τοῖς πολέμοις ἀσπρτιᾷ ἁπαρβαλέωσ κινδυνεύουσι, ὅτι ἔφη δειδῶσ περὶ βίου μελετῶμεν, οὐχ ἄσπερ οἱ ἄλλοι φοβεῖσθῶσ. Hoc Erasmus sic est interpretatus: Alij cuiuspiā percontanti quamobrem Spartani semet impauide obijcerent periculis, quoniam, inquit, pro vita timere consueuimus, non aliorum more expauescere. Amicus noster Petrus Nannius, arbitror, inquit, in Græcis vitium esse, & pro δειδῶσ, ἀσπρτεδῶσ legendum, vt fit mens apophthegmatis: Ideo Spartanos in bello pericula audacter subire, quod exercitati sint pro vita pugnare non timere. Haecenus Nannius: cui in eo assentior quod vitium subesse sit arbitratus, sed pro δειδῶσ, non vt ille, ἀσπρτεδῶσ legendum censeo, sed αἰδῶσ: atque ita habuisse Regij Græcum exemplar, constat ex illius versione. Habet enim, Vereri, non vt alij, timere studemus. Refertur hoc dictum, cum ad alios, tum ad Polydorum: ὅτι ἔφη αἰδῶσ τοῦσ ἠγαμόνας ἔμαδον οὐ φοβεῖσθῶσ. & ad Chilonem: ἰσχυρὸν ὄντα πρῶτον ἔφῳ ὅπως οἱ πησιόν αἰδῶν ἢ μάλλον ἢ φοβῶν. Est & alterum vitium huic penè par, apud eundem Plutarchum in dictis Archidami Agefilai filij: ἐν δὲ τῶσ πρὸσ φίλιππον πολέμῳ συμβουλευόντων πινῶν ὅτι πῶρῶ τῆσ οἰκείασ τὴν μάχην ζωάπτην διεῖ, ἀλλ' οὐ τοῦτο ἔφη ὄρῶν δειῖ ἀλλ' εὐμαχοῦμενοι κρείσσονεσ τῶν πολεμίων ἐσόμεθα. Erasmus hoc ad hunc est interpretatus modum: In bello quod gerebatur cum Philippo, quibusdam suadentibus, vt procul à patria pugnaretur, haud istud spectandum est, inquit, sed bene pugnantes hostibus erimus superiores. Significans non perinde referre, vbi configas cum hoste, vt quàm strennuè se gerat dux aut miles in bello. Rectè Erasmus, inquit Nannius, secundum Græca verba, sed existimo legendum, pro εὐμαχοῦμενοι, οὐ μαχοῦμενοι, hoc est, ὅπου, nimirum hoc sensu: Non curandum, num procul à domo, sed vt ibi prælium conferent, vbi vincerent, victoriæ opportunum locum non longè distitum à patria respectandum. Haecenus Nannius: à quo, quantumuis amico, cogor iterum dissentire, & sequi potius lectionem Raphaëlis Regij, qui hic legit, ἀλλ' εἰ μα-

g

χοῦμενοι.

χοῦμενοι. Nam vertit, At hoc, inquit, non est videndum, sed an pugnantibus hostibus superiores futuri sumus.

Reponitur lectio apophthegmatis Archidami apud Plutarchum. CAPVT VIII.

Est eiusdem Archidami apophthegma apud Plutarchum itidem, vt superiora, in voce vna mendosum, sed non in omnibus exemplaribus. Nam cum in hoc opere apophthegmatum bis referatur, semel ita illic legitur, vt nos omnino vtrobique legendum esse contendimus: ἀρχίδαμος ἐν τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ ἦν συμμάχων ἀξιούντων ὀρίσαι τοὺς φόρους αὐτοῖς εἶπεν ὁ πῶλεμος οὐ τεταλμένα ζητεῖται. Vbi Regius: Bellum non pasci determinatis, Philadelphus bellum non constitutis pasci. Brusonius pag. 110. Nulla enim mensura bellū nutriri, teste Archidamo. Meminit huius apophthegmatis sæpe Plutarchus, vt in vita Cleomenis, vbi Interpres, bellum non mensurato atq; ad ordinem instituto vescitur cibo. Et in vita Crassi, vbi Guarinus: Bellicorum sumptuum nullus est modus, nulla mensura bellum nutritur, qui in eo errat, quod ζητεῖται putarit passiuū generis esse. Posteriori loco ita est apud Plutarchum excusum: ἦν δὲ συμμάχων ἐν τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ ἀπιζητούντων πόσα χρήματα ἀρκεῖσαι, καὶ ἀξιούντων ὀρίσαι τοὺς φόρους, ὁ πῶλεμος ἔφη οὐ τεταλμένα ζητεῖ. Hęc Erasmus ita vertit: In bello Peloponesiaco socijs rogantibus quanta pecunia futura esset satis; ac postulantibus, vt tributorum certum modum præcriberet: Bellum, inquit, non quarit definita. Regius: Bellum, inquit, statuta non quarit. Cælius etiam perperam legit: ὁ πῶλεμος οὐ τεταλμένα ζητεῖ, & vertit, non ordinata quarit. Budæus in commentarijs de verbo λαίω agens, citat ex Problematis Plutarchi: ὁ πῶλεμος οὐ τεταλμένα σπεῖται, & interpretatur, non certa, non fixa. Sed pro Problematis, puto legendum, Apophthegmatis. Apud eundem Plutarchum in vita Demosthenis hoc dictum ad Crobylum refertur, sed hic locus εἰπὼν κρόβυλον τὸν δημαγωγὸν ὡς οὐ τεταλμένα σπεῖται πῶλεμος, est in Latinis libris vulgaris prætermisus. Wolfius ita: Crobylum magistratum dixisse, Bellum demenso non pasci.

Defenditur

Defenditur Erasmus à calumnia Robortelli, in voce ἐνεύρειν.

CAPVT IX.

Laërtius in Diogenis Cynici vita, scribit hoc Diogenis apophthegma: πρὸς ἄλλον ἐπὶ τῷ αὐτῷ δνεύσειν, ἔφη, καὶ γὰρ ἐνεύρουεν θάπρον, ἀλλὰ νῦν οὐ. Hęc verba ita est Erasmus interpretatus: Cui opprobianti hoc ipsum obtentu iuuentutis crimē defendit: Tunc celerius reddebā lotium, nūc non itē. Cynica circūitione notauit iuuenilem aetate, quæ facilius reddit humorē vesicæ, cum senibus molesta sit dysuria. Hactenus Erasmus, quem reprehendens Robortellus, Putauit, inquit, Erasmus esse ἀπὸ τῷ οὐρεῖν, i. mingere, sed cur non animaduertit compositionē verbi? an frustra cōponitur? οὐρεῖν significat, præter mingere, & secunda vtor navigatione & vento. Idem ἐρξεν. Est igitur dictio cōposita, ἀπὸ τῷ ἐρεῖν, i. secundo vtor vento, & νέε. i. iuuenis: νεερεῖν igitur appositissimè dixit, se in iuuentute Diogenes, id est, se vsū esse tum secundo iuuentutis afflatu in viuendo. Hęc Robortellus, quem vicissim refellens Petrus Nannius: Quid si, inquit, potius cōponatur à præpositione ἐν & ἐρεῖν, quod omnino verum puto, vt significet immingere, quo vitio tenera pueritia subinde laborat, vt stratis suis & cunabulis immingat, eoq; hic dictum sit à Diogene, quod puer olim parū continens fuerit, ac proinde culpā eam non tam suam fuisse quam aetatis. ceterum se iā aetate emendatiore factum esse. Hucusq; Nannij verba retulimus. Nos autē olim, immeiebā, verteramus, & tali scholio versionem nostrā tutati fueram. Loquitur hic Diogenes de puerorū vitio, de quo Aegineta in 3. his verbis: χάλασις τῶ κατὰ τὸ βάλανον τὸ κύσεως μύδος τὸ ἦν ἐνευρέτων πάθος ἐργάζετο. διὰ τοῖς πνευσίν ὡς μάλισα συμβαίνειν εἰωθεν. i. Laxatus vesicæ musculus, hoc immeientium vitium facere solet, quare pueris hic morbus maximè cōtingit. Vt ἐνεούρουεν Atticè dictum sit, pro ἐνούρουεν, quem admodū ἐανοῦμιλον & ἐώδουεν, pro ἐνούμιλον, ὄδουεν. Docet hoc Aristophanes in Lyfistrate: Σωματίδια σείν παρῆστιν ὡσπερ ἐνευρηκότας. i. eorū more qui imminxerunt, excutere palliola licet. vbi Σωματίδια dictū est, pro λαίματα. & Demosthenes κατὰ κρόνον τὰς ἀμίδας κατεσεδάγγυον καὶ προσεούρουεν. Eustathius pag. 1828. Ἐποδραύματα δὲ πῶς αὐτὰ δημοδενικοῦ τοῦ, ἐνεούρουεν τε ἡμῖν καὶ τὰς ἀμίδας κατερρήγυον. Laërtius cōmuniter dixit, προσούρησεν αὐτοῖς ὡς κύων. Voce ἐνούρειν,

g 2

vtitur

vitur enarrator Aristophanis in Equites de Cratino, inquit : ἢ τὸ βρώσις εἶπε σκόπων πρὸς τὸ ἐνουρεῖν τὸν κρατίνον. Et adagium εἰς τὴν ἀμίδα ἐνουρεῖν. id est, in matulam immeiere, & Dioscorides in illo ἐνουροῦντι δὸς πίνειν σπέρμα. Si quis nobis occinat ἐνεούρου dici, vt ἐωνούμιω, ἐώδω, neminem Grammaticorum tradere, velim, vt idem mihi respondeat, vbi apud Grammaticum legerit, ἐορτάζω habere in præterito imperfecto ἐώρταζον, non ἠώρταζον, quod tamen ita habere mille auctorum loca testantur. Theophrastus : καὶ ὁ ἐχίνος χερσαῖος ἐνουρεῖ τὴν δέρματι καὶ διαφθεῖρει.

Castigantur Pollux & Priscianus.

CAPVT X.

Pollux libri sexti capite decimo : τὸ μὲν τοι Κιλφίου τὸ μὲν σπέρμα καλεῖται μάνδακις, ἢ ἢ ῥίζα Κιλφίων, τὸ δὲ φυτὸν καυλός, τὸ δὲ φύλλον δάσπετον. In his verbis duo sunt vitia; nam pro μάνδακις legendum est μαγύδακις, & pro δάσπετον μάσπετον. Dioscorides : Κιλφίων Ἰβυναῖται ἐν τοῖς κρητοῖς σὺν τῇ ἀρμενίαν καὶ ἰμβρίαν ἰσοποιεῖ καὶ λιθύλλω οὗ ὁ καυλός μάσπετον καλεῖται. Helychius : μάσπετον τὸ Κιλφίου τὰ σπέρματα πῶς τελεῖ ἢ τὸ τὸ καυλοῦ ἔργον. Idem : μαγύδακις ὁπὸς Κιλφίου. οἱ δὲ ἕτερον τὸ Κιλφίου (ἢ) μανώτερον. Dioscorides : ἐνιοὶ δὲ τὸν μὲν καυλὸν Κιλφίων ἐκαλεῖσσαν, τὴν δὲ ῥίζαν μαγύδακιον, τὰ δὲ φύλλα μάσπετα. Theophrastus φυτικῆς ἱστορίας libro 6. capite tertio. τὸ δὲ Κιλφίων ἔχει ῥίζαν μὲν πολλὴν καὶ παχέαν, τὸν δὲ καυλὸν ἠλίκων νεώρηξ; καὶ δὲ καὶ τὸ πάχει ὡς ἀπλήσιον, τὸ δὲ φύλλον ὁ καυλοῦσι μάσπετον ὁμοιον τῷ σελίνω. Idem paulò post : ἢ ἢ καλουμένη μαγύδακις ἕτερον ὅστις τὸ Κιλφίου μανώτερον τε καὶ ἦπλον εἰμιμύ. Priscianus libro 7. agens de accusatiuo 3. declinationis. Plautus in Rudente: Seu tibi confidis fore multam magudarim, quod significat frugis genus, id est, caulis, qui nascitur ex ea parte, cuius radix sirpis auellitur, vel, vt alij volunt, filiginem, sic habent impressi omnes. Ego autem omnino legendum censeo, cuius radix syrpe appellatur, vel, vt alij vocant, silphium. Nam in scripto quæ vidi, cum cetera essent eadem, est tamen, vel vt alij vocant, filiginem. Plautus in Rudente : Speras tibi multum hoc anno futurū syrpe & laserpiciam. Plura Plinius, Hermolaus, & Solinus supeditabunt, quædam etiam Strabo & adagium Bathi silphium.

De

De Oco funem torquente Plinium cum Propertio sentire, contra Paræmiographi sententiam, Plutarchus explicatur. CAPVT XI.

In adagio, Ocnus funem torquet, Paræmiographus post Propertij verius : *Dignior obliquo funem qui torqueat Ocnus, Aeternus que tuam pascat Afelle famem.*

scribit, se mirari, cur Plinius eum scripserit appellatum Ocnus, id est, pigrum, qui funem torqueret, ac non magis asellum ardentem. maxime cum Propertius non eum Ocnus appellet qui torqueat, sed illi torqueri funem, vt asinū intelligas citius, quam torquentem. Hactenus Erasmus, qui putauit in versu Propertij Ocnus esse dandi casus, cum sit auferendi casus. i. quam Ocnus. Idem etiam eodē loco Plutarchi verba perperā legit, & interpretatur ad hunc modū : ἢ τινι παρήσιον ἐπιβοσκομένω καταναλίσκεται τὸ πλερόμενον. Cui adest qui depascens absumit id quod totum fuerit. cum legendum sit, ὄνω τινι παρήσιον ἐπιβοσκομένω τὸ πλερόμενον καταναλίσκεται. id est, Asinæ cuidam pascenti permittit absumere quod totum esset. Vidit hoc etiam Henricus Stephanus in animaduersionibus in adagia. Budæus interpres eius libelli de securitate animi, Quicquid, inquit, sit, nus, ex sparto in torsit, asellum propter se astantem exedere totum ignauiter finit. Diodorus : τὴν τε περὶ τὸν ὄνον μυθοποιεῖται δεινυδὸς πλησίον κατὰ τινα παρήσιον καταναλίσκεται, πλέκοντα μὲν ἐνὸς ἀνδρὸς ἀρχὴν χοινοῦ μακρὰν, πολλῶν δὲ ἐκ ἑῶν ὅπασθεν λυόντων τὸ πλερόμενον. in fine primi libri. Suidas in ὄνου πρὸς αἰς ἀρίσταρχος δὲ διὰ τὸ κρατίνον ἔσπευδεν ἐν ἄδου τινα χοινοῦ πλέκοντα, ὄνον δὲ τὸ πλερόμενον ἀπιδόντα ὡς ἀποκείροντα.

Repurgatur à foedissimo mendo Suetonius, & explicatur Augusti vel Tiberij apophthegma siue presagium.

CAPVT XII.

Suetonius in Galba inquit : Constat Augustum Galba puero adhuc salutante, se inter æquales apprehensa buccula dixisse : καὶ οὐ τέκνον τῆς ἀρχῆς ἡμῶν παράβριξον. Sic habent impressi omnes quos vidi, quod Sabellicus putat valere iuxta sedens: Beroaldus,

g. 3

imperio

imperio nostro adhære: Egnatius, adnascitor, nemo omnium recte. nam pro παράρρηξιν voce nihili, legendum est παράρρηξι. Notandum tamen hic est quod Suetonius ad Augustum auctorem refert, hoc Tacitum, Dionem, & Iosephum ad Tiberium referre. Non omiserim, inquit, Tacitus præfagium Tiberij de Sergio Galba, tum consule, quem accitum, & diuersis sermonibus pertentatum, postremò Græcis verbis in hanc sententiã allocutus est, Et tu Galba quandoque degustabis imperium, seram & breuem potentiam significans. hæc tenus Tacitus. Dion lib. 57. οὕτω δ' οὖν ἰδὲ πεπρωμένον ἐκάσθ' ἑπὶ πρώτων καὶ ἐξήταζε καὶ ἠπίσταντο ὡσεὶ καὶ τῆς γάλακτος τῆς μετὰ ταῦτα ἀνταρχήσαντι ἀπαντήσας γυναικὶ ἐγγενημένῳ ἐπείν ὅτι, καὶ σὺ πατέρα τῆς ἡγεμονείας γενῆσαι. Idem in Galba: περὶ εἰπέ μὲν ἑαυτῶν καὶ ὁ Ἰμβέριος φήσας ὅτι καὶ αὐτὸς τῆς ἡγεμονείας παράρρηξε. Iosephus libro Originū Iudaicarum 18. Γάλακτος ποτὲ διασάμενθ' ὁ τιβέριος ὡς αὐτὸν εἰσόντα φησὶ πρὸς τοὺς ὀπιτηθειοτάτους αὐτῶν, ὡς παράρρηξιν ἀντὶ τῆς Ῥωμαίων περιμιθόμενθ' ἡγεμονίᾳ. Narrat etiam Suetonius quoddam Tiberij dictum non dissimile huic admodum: Tiberius quum comperisset Galbam imperaturum, verum in senecta, Viuat sanè ait, quando id ad nos nihil pertinet.

Reponitur D. Hieronymi locus. CAPVT XIII.

Olim Philippum Macedonem introentem ex more cubiculum vxor exclusit irata, qui exclusus tacuit, & versu tragico consolatus est. Hæc diuus Hieronymus aduersus Iouinianum. Erasmus putat hic deesse versiculos tragicos, quos puto esse hic ascriptos ex Plutarcho περὶ εὐθυμίας, sed ad Pittacum apophthegmate relato: ἐκάσθ' ἑπὶ ἑσπέρῳ ἡμῶν καλὸν ἔστιν, ὃ δὲ τοῦ μόνου ἀείψατο παράρρηξι οὕτω μακάριος ἐν ἀγορᾷ νομίζεται, ὅταν δὲ ἀνόητος τὴν δύστηναν τεισάθλιος. γυνὴ κρατεῖ πάντων ὀπιτάπει μάχεται ἀπὸ πλειόνων ἑδμῶν ἔγω δὲ ἀπὸ οὐδενός. Apud eundem περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας, hī versus ita leguntur: ἔπειθ' ἂν δὲ ἀνόητος τὰς δύστηνας τεισάθλιος γυνὴ κρατεῖ πάντων ὀπιτάπει, μάχεται.

Seneca

Seneca & Suetonius emendantur in voce Mnesther.

CAPVT XI V.

Redeo ad Suetonium, vt castigem & alium apud eum locum. Is igitur in Caligula in vulgatis exemplaribus ita habet: M. Lepidum M. Nestorem pantomimum quosdam obfides dilexisse fertur commercio mutui stupri. Item M. Nestorem pantomimū etiam inter spectacula osculabatur. Idem paulò post: Et Pantomimus M. Nestor tragœdiã saltauit; quam olim Neoptolemus tragœdus, ludis quibus rex Macedonū Philippus occisus est, egerat. Et cum in Laureolo mimo (laureato hic legit Rhenanus) in quo actor proripiens se ruina sanguinē vomuit, vt plures secundarum certatim experimentū darent, cruore scena abundauit. Seneca in Apotheosī Claudij: Medius erat in hac cantantium turba M. Nestor Pantomimus. Omnibus his locis legendum est Mnesther. i. mnesther. Apud Suetonium ante Beroaldi deprauationem Minister legebatur. Apud Senecam prius erat nr vel mr. Nunc M. Nestor reposuit Rhenanus, ex Beroaldi sententiã. Idem in scholijs suis in Tertullianum ita legit Suetonij superiorē locum. In quo actor prorepens ē ruina sanguinem vomuit, vt plures secundarū & ceter. Ego malim legere, in quo actor primarum partium sanguinem vomuit, vt plures secundarum certatim & cet. Et Laureolo, omnino legendum, non Laureato. Iosephus ἀρχαιολογίας lib. 10. καὶ γὰρ μῖμος εἰσάγει καὶ ὅταν σαυροῦται λησῶν ἡγεμῶν (sic enim legendū censeo, non λησθῆεις ἡγεμῶν) ὅ, ἵε ὀργῆσις δράμα εἰσάγει κινῆσθαι, ἐν ᾧ ἄνθρωπος ἐκλείνεται καὶ ἡ θυγάτηρ μύρρα, αἷμα ἵε ἵν' ἱερῆτον περὶ καὶ τὸ περὶ τὸν σαυροῦθέντα ἐκχερῆμενον καὶ περὶ τὸ κινῆσθαι ὁμολογεῖται ὅτι καὶ ἡμέτερον ἐκείνου γένεσθαι ἐν ᾧ φέλιππον τὸ ἀμύντα μακεδόνων βασιλέα κλείνει παυσανίας εἰς ἡδὲ ἐπιφρον εἰς ἰδὲ θέατρον εἰσόντα. i. Nam Mimus introducitur, in quo in crucem agitur latronum dux (Laureolus) & Pantomimus (Mnesther) fabulam introducitur Cinyram, in qua scilicet tum ipse occidebatur, tum ipsius filia Myrrha, eratq; multus sanguis arte effusus, tum circa crucifixum, tum circa Cinyram. Constat autem illum eundem fuisse diem quo Philippū Amyntæ filium, Macedonum regem interemit Pausanias, vnus sodalium siue amicorū, ingredientē in theatrum. De Laureolo notū est carmen Martial.

Non falsa pendens in cruce Laureolum. & Iuuenalis:

Laureolum:

*Laureolum velox etiam bene Lentulus egit,
Iudice me dignus vera cruce.*

Mneſter autem, ut eò vnde digreſſus ſum redeam, legendum eſſe conſtat ex Dione & Tacito, apud quos ſolos ea vox incorrupta manſit. Dion itaque libro 58. ἀλλ' ἀνδριάντας ἀπὸ αὐτῆς ἢ μεσسالίνα τῆς μνηστῆρος τῆς ἀρχιῆς ἐποιήσατο. ἐπεὶ γὰρ τῷ γαίῳ ποτὲ ἐκείνῳ ἐκέρχρητο χᾶεν τινὰ ταύτιν αὐτῷ τῆς πρὸς αὐτὴν ζωουσίας κληθεῖτο. id eſt, Sed ſtaruas ex eo aere Meſſalina faciendas dedit Mneſteris pantomimi. Nam quia Caio aliquādo ille abuſus fuerat, quandā gratiam illi hanc conſuetudinis, quam cum ea habuiſſet referebat. Italicus, & Gallicus, & Latinus etiam Guilielmus Blancus, interpretes, ubique putarunt μνηστῆρα appellatiuum eſſe nomen, & prociū ſive amatorem ſignificare. Soli Wolfius Zonarae, & Guilielmus Xylander Dionis interpretes rectè, ut proprium ſit nomen, Mneſterem, interpretati ſunt. Idem Dion poſt aliquot paginas: τὸ μὲν τοι τὴν μεσسالίναν αἰδέμενοι, τὸ δ' ἢ τῆς μνηστῆρος φειδόμενοι. ὅσον γὰρ ἐκείνη διὰ τὸ κάλλος, τοσούτον τῷ δῆμῳ διὰ τὴν τέχνην ἤρεσκεν. οὕτω γάρ που θεινὸς Κοφίης ἐν τῇ ἀρχίῃ ἦν, ὡς τῆς οὐμίου ποτὲ μεγάλην αὐτοῦ δράματι αὐτὸν ἐπιβόητον ἀρχίῃσιν ἀπομένου παρὰ κνήμῃ τε ἐκ τῆς σκηνῆς καὶ εἰσένειν ὅπου οὐ δύναμαι τὸτο ποιῆσαι, τῷ γὰρ ὄρεθῃ συκκοίμημοι. id eſt, partim Meſſalinam reuerentes, partim Mneſteri parcentes. Quantum enim illi propter pulchritudinem, tantum populo propter artem ſuam placebat. Tantus enim artifex hic erat in ſaltandi arte, ut quum aliquando multitudo magno ſtudio ab ipſo contenderet, ut nobile quandam fabulā ſaltaret, caput ἐς ſcena protulerit, & dixarit, Nō poſſum hoc facere, nā cum Oreſte dormio. Idem Dion facie ſequenti: κλαύσει ἄλλους ἢ πολλούς, καὶ τὸν μνηστῆρα ἐθανάτωσε, καὶ μετὰ τὸτο καὶ τὴν μεσسالίναν ἐπέσφαξεν. i. Claudius cum alios multos, tum verò Mneſterē morte affectit, & deinde ſuper eum Meſſalinam iugulavit. Tacitus non procul à fine vndecimi: Solus Mneſter contationem attulit, dilaniata veſte, clamitans, aſpiceret verberum notas, remiſceretur vocis, qua ſe obnoxium iuſſis Meſſalinae dediſſet. Alijs largitione aut ſpei magnitudine, ſibi ex neceſſitate culpam, nec cuiquam ante pereundum fuiſſe, ſi Silus rerum potiretur. Commorum his & pronum ad miſericordiam Caſarem perpulere liberti, ne tot illuſtribus viris interfectis

hiſtrioni

hiſtrioni conſuleretur, ſponte an coactus tam magnè peccauifſet nihil referre. De alio Mneſtere Agrippinae liberto idem Tacitus lib. 14. Accenſo rogo liberus eius cognomento Mneſter ipſe ferro ſe tranſegit, incertum charitate in patronum an metu exitij.

De Neoptolemo tragædo. CAPVT XV.

Qui in Suetonium commentarios ediderunt, Sabellicus, Be- roaldus & Egnatius, quiſnam fuerit Neoptolemus tragædus, nō indicarunt. Quare ego, quod de eo apud Diodorum Siculum & Stobaeum reperiſſem, conijciendum in hoc caput eſſe putavi. Diodorus igitur libro 6. ἐν τῷ βασιλικῷ βιβλίῳ νεοπτόλεμος ὁ τραγῶδης φρωτεύων τῇ μεγαλοφωνίᾳ καὶ τῇ δόξῃ φησὶ λέξαντες αὐτῷ φιλιπποῦ περὶ τῆς ἐπιτεταμένων ποιημάτων καὶ μάλα τῶν ἀνηκόντων πρὸς τὴν κατὰ τῶν περὶ αὐτῶν στρατείαν, ὅτι τεχνίτης κρίνας οἰκίον ἑσοληφθίσεως τὸ ποίημα τῇ διαβάσει τῆς φιλιπποῦ, καὶ τὴν εὐδαμόνιαν ἐπιπλήξαι βουλόμην τοῦ φησὶν βασιλέως καὶ ἀπὸ οὗτῆς μεγάλῃ καὶ φειδότητι, ὅπως μεταπέσει ποτε εἰς τοῦναντίον ἀπὸ τῆς τύχης, ἤρξατο λέγειν τὸ δὲ τὸ ποίημα. φρονεῖτε νῦν αἰθέροισιν ἀφελότερον, καὶ μεγάλῃ πεδίῳ ἀρούρας φρονεῖτε κατὰ βασιλέως δόμων δόμοις, ἀφροσύνα πρὸς τὴν βιοτῆν λακμαρόμενοι, ὅτι ἀμειβάλλει λαχῶν κελύδων ἔργα σοκίαν. ἀφρο δ' ἀφραντες φησὶ μάλα ἀφροσύμῃ ἐπιπέδους θανάτων πολύμοχθῳ αἰδώς. Haecenus Diodorus. Meminit & Stobaeus: νεοπτόλεμον, inquit, τὸν τῆς τραγῶδης ἑσοληφθίαν ἤρατο τις τῶν θαυμάσιοι τῶν ἀρχαίου λεχθέντων ἢ Κοφοκλέους ἢ εὐεπείδου· οὐδὲν μὲν τούτων εἶπεν, ὁ δ' αὐτὸς ἐδέαστο ἐπὶ μείζονος σκηνῆς φιλιππον ἐν τοῖς τῶν δυναστῶν κλεοπάδρας γάμοις ποιησάντα καὶ τρισκαδέκατον θρονὸν ἐπιπλήξεντα τῇ ἐξῆς ἐπιφρονεῖντα ἐν τῷ δεῖσθῳ καὶ ἐβρίμμενον. id eſt, Neoptolemus tragædiae hiſtrionem interrogabat quiſnam, quidnam ab Aelſchylo, aut Sophocle, aut Euripide dictum admiraretur: Nihil quidem horum, inquit, ſed quòd ipſemet vidiffet Philippum Cleopatraz filiaz ſuaz nuptias magnificè celebrantem, in ſcena maiore, quumq; decimustertius deus eſſet appellatus, poſtridie in theatro iugulatum & proiectum. Plutarchus de Demoſthene: τοῦ δὲ πνεύματος αὐτῶν ἐνδόντος νεοπτόλεμος τῷ ἑσοληφθίῳ μυρίας δούνας ἢ καὶ περὶ αὐτοῦ ἀπνεύσως λέγει. Meminit etiam in oratione de pace & incertus auctor argumenti orationis περὶ τῆς φησὶ φησὶ, & Ter-

h

tullianus

tullianus in libro de anima : Neoptolemus, inquit, trágædus apud Rhœtium Troiæ sepulchrum Aiæcis monitus in somnis ab ipsa ruina liberatur, & cum lapidum senia deponit, diues inde auro redit. Vulgo tamen apud eum, pro, Rhœtium, legitur Eri-threum . Strabo : *ἔῤῥα ῥοίτειον πόλις ἐπὶ λόφῳ κειμένη καὶ τῷ ῥοιτείῳ συ-νεχῆς ἢ τῶν ἀλιτενῶν αἰάντειον, ἐφ' ἣ μῆμα καὶ ἱερὸν αἰάντῳ* . vbi mendo-se pro ἀλιτενῶν legitur ἀλιχῶν . Vnde factum est, vt interpretes ver-terit Rhœtium vrbs in colle sita, & regio litoralis Rhœtio con-tinua, & Haligenes & Æantium . In ea est Aiæcis tumulus & tem-plum . Arrhianus in 8. *ἐν ἀεισερᾷ δὲ νῆσον ἀλιτενεῖα ἔπειον* . Idem in-fra: *ἐνθεν ἐς κατὰ ἕλιν νῆσον ἐρήμην ἀλιτενεῖα* . Priori loco interpretes ver-tit, Haliteneam nuncupant, posteriofem omisit.

Notatur Eustathius, & castigatur Varinus.

CAPVT XVI.

Superior Strabonis locus admonuit me, vt diligentius inqui-rem in Eustathij, interpretis Homeri, verba: pag. 666. quæ sunt hæc : *ἑποὶ γούνη καὶ ὁ γεωγραφῶν ὅτι ῥοίτειον πόλις ἐπὶ λόφῳ . Συνεχῆς δὲ τῷ ῥοιτείῳ ἢ τῶν ἐφ' ἣ μῆμα καὶ ἱερὸν αἰάντῳ, καὶ ἀνδριάς ὄν ἀντώνιῳ μὲν εἰς ἀήνητον ἐκόμισε χρεῖζόμενῳ . Ἡ αἰγυπία κλεοπάτρας σὺν ἄλλοις ἀναθήμα-σιν . Ἄρατῳ δὲ ἐπιμαγαζῶν τοῖς ῥοιτεῦσιν ἀπέδωκεν, ὃ καὶ ὁ σεβαστὸς χρεῖσας ἐποίησεν ἐπὶ ὁμοίῳ τινῶν . λέγει δὲ καὶ ὅτι μετὰ ῥοίτειον τὸ σίγειον πόλις κα-τεσπασμένη, καὶ τὸ ναύσταθμον, καὶ τὸ ἀρχαῖον στρατόπεδον, καὶ ὅτι ἡ ᾠδὴ αἰ-ἀπὸ ῥοιτείου μέχρι σιγείου καὶ τῷ μῆματῳ ἀχλλέως, εἰάν τις εὐδυποῖ ἢ ἐπὶ σάδια . πρὸς δὲ τῷ Σιγείῳ ἀχλλέως μῆμα καὶ πατρόλου καὶ ἀντιλόχου, καὶ ἐναυλίζουσι οἱ ἱλιεῖς τούτοις καὶ τῷ αἰάντι .* Varinus in voce ῥοίτειον hæc Eustathij verba refert mendosissime & laciuose in hunc modum: *ῥοίτειον πόλις ἐπὶ λόφῳ, συνεχῆς δὲ τῷ ῥοιτείῳ ἢ τῶν ἐφ' ἣ μῆμα καὶ ἱερὸν αἰάν-τῳ, καὶ ἀνδριάς ὄν ἀντώνιῳ μὲν εἰς ἀήνητον ἐκόμισε χρεῖζόμενῳ . Ἡ αἰ-γυπία κλεοπάτρας σὺν ἄλλοις ἀναθήμασιν . Ἄρατῳ δὲ λέγει μετὰ τὸ ῥοίτειον τὸ Σίγειον πόλις κατεσπασμένη καὶ τὸ ναύσταθμον καὶ τὸ ἀρχαῖον στρατόπεδον, καὶ ὅτι ἡ ᾠδὴ αἰ-ἀπὸ ῥοιτείου μέχρι Σιγείου, καὶ τῷ μῆματῳ τῷ ἀχλλέως, ἐναντίας εὐδυποῖ ἢ ἐπὶ σάδια . πρὸς δὲ τῷ Σιγείῳ ἀχλλέως μῆμα καὶ πατρό-κλου καὶ ἀντιλόχου, καὶ ἐναυλίζουσι τούτοις καὶ τῷ αἰάντι οἱ ἱλιεῖς .* Quot hic sint vulnera & hiatus, non est necesse, vt ego iudicem, quum lo-
cum

cum oculis subiecerim. Eustathij verba hunc habent sensum : Dicit igitur & Geographus Strabo, Rhœtion est vrbs in colle : continuum autem Rhœtio est litus, in quo Aiæcis sepulchrum & templum, & statua quam Antonius quidem in Ægyptum im-portauit, gratificans Cleopatrá Ægyptiæ, vnà cum alijs donarijs . Aratus verò reductam Rhœtiensibus reddidit, quod & Cæsar Augustus fecit in similibus quibusdã . Addit Strabo, post Rhœ-tion Sigeum est vrbs detracta & nauale, & Achaica castra, & ma-ritima regio à Rhœtio vsque ad Sigeum, & tumulum Achillis, si quis recta nauiget septem stadia . Ad Sigeum autem est Achillis sepulchrum & Patrocli & Antilochi atq; inferias offerunt, tum his tum Aiæci Ilienses . Nunc ipsius Strabonis verba afferemus, vt appareat Eustathij ἀνισορροία . ἐφ' ἣ μῆμα, inquit, καὶ ἱερὸν αἰάντῳ, καὶ ἀνδριάς ὄν ἀρατῳ ἀντωνίου κομισθέντα εἰς ἀήνητον, ἀπέδωκε τοῖς ῥοι-τεῦσι πάλιν κατὰ ἀρῶν καὶ ἄλλοις ὁ σεβαστὸς χρεῖσας . Ἰδὲ γὰρ κἀλλισι ἀναθήμα-τα ἐκ τῆς ὀφθαλμοσκόπου ἱερῶν ὁ μὲν ἦρε τῆ αἰγυπία χρεῖζόμενῳ, ὃ δὲ τοῖς θεοῖς ἀπέδωκε . μετὰ δὲ τὸ ῥοίτειον ἐστὶ τὸ Σίγειον κατεσπασμένη πόλις καὶ τὸ ναύσταθμον καὶ τὸ ἀρχαῖον λιμῆν, καὶ τὸ ἀρχαῖον στρατόπεδον & post aliquot versus : *ἐστὶ δὲ τὸ μῆμα τῆς ᾠδῆς αἰ-ἀπὸ τῷ ῥοιτείου μέχρι τοῦ Σιγείου καὶ τῷ ἀχλλέως μῆματῳ εὐδυποῦντων ἐξήκοντα σάδια* . id est, In eo litore est Aiæcis tumulus & templum & statua, quam ab Antonio ablatam & in Ægyptum asportatam, Augustus Cæsar Rhœtiensibus restituit, quemadmodum & plerisque alijs . Nam pulcherrima donaria ille quidem abstulit, vt gratum Ægyptiæ faceret, hic verò deis reddidit . Post Rhœtium est Sigeum vrbs detracta (interpretes Strabonis diruta, & Varinus κατεσπασμένη) & nauale, & Achiuorum portus, & Achatca castra . Huius au-tem maritimæ oræ spatium à Rhœtio vsque ad Sigeum & Achil-lis tumulum recta nauigantibus est stadiorum sexaginta (inter-pres Strabonis septuaginta habet, Eustathius tantum septem) Ridiculum autem est, quod pro ἀρατῳ participio, Eustathius ἀρατῳ, id est, Aratus legit . quasi verò Aratus Sicyonius potue-rit reddere, quæ Antonius abstulerit, cum constet ex Plutarcho & Polybio, Aratum multus seculis vixisse ante Antonium .

De Incitato Caij Caligulae equo. CAPVT XVII.

Nec illud prætereūdum silentio esse videtur, quod Suetonius in Caligula habet. Incitato equo cuius causa pridie Circenses ne inquietaretur, viciniae silentium per milites indicere solebat, præter equile marmoreum, & præsepe eburneum, præterq; purpurea tegumenta, ac monile è gemmis, domum etiam, & familiam & supellestilem dedit, quo lautius nomine eius inuitati acciperentur, consularum quoque traditur destinasse. Hic vterque interpretes, Beroaldus & Sabellicus, per Incitatum, agitatorum vel aurigam intelligit ex versibus Marialis. Sabellicus etiam videns structuram esse inconcinnam, mutat Incitato in Incitati. Ceterum quod tantorum virorum pace dictum sit, neuter rectè. Est enim omnino equi nomen, vt liquet ex his Dionis verbis libro vii. καὶ ἓνα γὰρ ἦν πῶν ὃν ἰγκρίτατον ἀνόμαζε καὶ ἐπὶ δειπνῶν ἐκάλει, χρυσᾶς τε ἀπὸ κειδῶς παρέβαλλε καὶ οἶνον ἐν χρυσοῖς ἐκπαύμασι πρῶτον τε τὴν τε σωτηρίαν καὶ τὴν ἰσχύλι ὀμίαν, καὶ πρῶτον αὐτὸν ἀποδείξειν, καὶ πάντως ἀντὶ τούτου ἐπεποιήκει, εἰ πλείω χρόνον ἐζήκει. id est, Atque vnum equorum suorum, quem Incitatum vocabat, etiam ad cœnam inuitabat, aureumq; hordeum illi obijciebat, tum vinum in aureis poculis eisdem propinabat, perq; salutem ipsius & Genium iurabat. postremò consulem quoq; eum declaraturum se esse pollicebatur, atque omnino hoc facturus fuerat, si diutius vixisset. Hæc non rectè conuersa leguntur in Dione Italico, Gallico, Latino Xiphilini interpretibus, Leonicensi, Claudio, & Blanco. Quid autem deceperit Beroaldus & Sabellicum, videor mihi propemodum intelligere, nimirum monstri simile futurum, si equus conuiuio adhiberetur, & consul crearetur. Sed meminisse debuerant Suetonium de monstro Caligula, non de homine se scripturum, dixisse prius. Pro me faciunt Pius Bononiensis, posteriorum annotationum cap. 24. & Cælius lib. 21. cap. 24. Illud autem mirari satis non possum, quamobrem, χρυσᾶς τε ἀπὸ κειδῶς παρέβαλλε, Pius ex Merulæ interpretatione putarit significare, apponens ei annonam hordeum; & Cælius, annona quoque apposita, & hordeo: mentione aurei omiffa. Solus Xylander vertit, vt ego vertendum fuisse cenfeo.

Emendatur

Emendatur ex Dione Tacitus, & vicissim ex Tacito Dion.

CAPVT XVIII.

Cornelius Tacitus libro vndecimo in apophthegmate Corbulonis mendosus est. Nam cum vulgo illic legatur, Nihil aliud prolocutus, quam beatos quosdam duces Romanos, signum receptui dedit: comperimus ex Dione legendum esse, quondam duces, non, quosdam duces: πρῶτον δὲ τοῦτο, inquit, ὁ κορβύλων ἐπαύλει τοσοῦτον μόνον ἀναβοήσας, ὃ μακάριοι οἱ πάσαι ποτὲ στρατηγισαντες, ἐς δὴ λῶσιν ὅτι τοῖς μὲν ἀκινδύνως ἀνδραγαθίζεσθαι ἐξήν, αὐτὸς δὲ ὑπὸ τῷ αὐτοκράτορι διὰ τὸν φόβον ἐπεπείδη. Sequitur apud Dionem post dios versus, locus eodem modo ex Tacito restituendus: διαφέρουσιν δὲ ἀπὸ πάντων τὸ μεταξὺ τοῦ τε ρήνου καὶ τῷ μέσῳ. pro quo Tacitus ita: Ne tamen miles otium exueret inter Mosam Rhenumq; trium & viginti milium spatio fossam produxit. Vbi pro exneret, videtur legendum, exigeret. Hic Gallicus Interpres, ex Leonicensi, vertit: entre le Rhin & le Messé. & Blancus Xiphilini interpres: inter Rhenū & Mesam. Solus Xylander, quod sciam, μέσῳ legit, & mecum sentit.

*Castigantur Cornutus & Hesychius in voce φρόνημα,
& Dionysius & Ammonius in ἰσχύλι.*

CAPVT XIX.

Phurnutus, quem aliqui Cornutum malunt appellare, in capite de Pane deo & Priapo: τὸ δὲ τῆς ἀμαλθείας κέρασ οἰκείον ἀπὸ φρόνημα. hic φρόνημα vterque Latinus interpres Clauserus & Velareus, prudentiam, vertit, secutus hanc mendosam lectionem Græci codicis. Sed legendum est φόρημα, hoc sensu, Amaltheæ autem capræ cornu peculiare illi est gestamen. Gyraldus in Priapo pag. 284. huic etiam illi cornu copiam Amaltheæ attribuebāt. Idem vitium reperi apud Hesychium in voce πῆτισθαι, vbi impressi libri nunc habent πῆτισθαι τὸ ἦν ἐφίβων φρόνημα. Eadem verba etiam apud Varinum inuenies non sine mendo. Pollux rectè: τὸ δὲ ἐφίβων φόρημα πῆτισθαι. φιλήμων ἐν δὴρωρῶν ἔργῳ γὰρ ἐς τὴν χλαμύδα κατεδέμνω ποτὲ, καὶ τὸν πῆτισον. Apud Dionysium Halicar-

nassensem libro 5. malè legitur etiam φρόνημα, pro φόρημα & φρονήσαι pro φορήσαι. κοσμεῖται ἡβέννον τὸ δπηχώριον ἧς ἑσάτων τε καὶ στρατηγῶν φρόνημα, ἑφρανον δ' ἐπίκει' ὁ δάφνης, μεμείω' ἧ καὶ τὸ σκίπτου ἡ φρονήσαι παρὰ τὸν ἕττον. Lapis rectè vertit, amictus & gestatione. Non tam modum dissimilis huic transpositio illa apud Ammoniu, quem quidam ex Eustathio iam Herénium Philonem vocant, vbi perperam vulgò legitur: λῆμα μὲν γὰρ ἐστὶ ἐνδὲ μ'. τὸ παρῆσημα τῆς τύχης, cùm haud dubiè legendum, λυχῆς, id est, præsentia animi, vt latius probauimus in scholijs nostris in solœcistam Luciani.

Defenditur vulgata Suetonij lectio, contra Paræmiographum.

CAPVT XX.

Suetonius in Augusto: Nihil autem minus, inquit, in perfecto duce quàm festinatione temeritate quàm; conuenire arbitrabatur. Crebrò itaque iactabat πεῦθε βραδέως, ἀσφαλῆς γδ' ἐστ' ἀμείνων ἢ δρασύς στρατηλάτης. Et sat celeriter fieri, quicquid fiat satis bene. Hæc lectio, cùm rectè se habeat, Erasmus in annotatione in margine Suetonij adiecta putauit esse mutandam, cuius ideo verba hic ascripti. Versus est, inquit, trochaicus tetrameter, nisi quod στρατηλάτης addidit de suo. Idem in adagio, Festina lentè. Est autem versus trochaicus tetrameter catalecticus, ex poëta quopiam, vt conijcio, decerptus, cui Cæsar de suo subiecit στρατηγός. Hactenus Erasmus, ter vno in loco lapsus. Neq; enim trochaici initium faciendum est à πεῦθε βραδέως, sed ab ἀσφαλῆς, nec στρατηλάτης siue στρατηγός Augustus de suo addidit, sed στρατηλάτης finis trochaici est etiam apud Euripidem, cuius in Phœnissis carmen est, nec si στρατηγός legeretur, carmen stare posset. Sunt autem in hoc Augusti apophthegmate tres sententiæ, quarum prima est Augusti propria: auctores habeo Anulum Gellium, Macrobius, & Polyænum Macedonem. Secunda est, vt dixi, Euripidis quod nemo quod sciam hactenus obseruauit. Quare nos totum locum hic oculis subiecimus: εἰσορῶ. δειλὸν δ' ὁ πλῆτ' καὶ φιλόψυχον κερκόν. Eteocles: καὶ δα σὺν πολλοῖς ἦλθες σὺ πρὸς τὸν οὐδέν' ἐς μάχην; Polynices: ἀσφαλῆς γδ' ἐστ' ἀμείνων ἢ δρασύς στρατηλάτης.

Hic inter se sermocinantur Eteocles & Polynices carmine trochaico

chaico. Erasmus etiam in adagio, Timidus Plutus: δειλὸν δ' ὁ πλῆτ' καὶ φιλόψυχον κερκόν, putauit esse iambicum senarium. vertit enim ita: Res cupida vitæ, sunt opes, pauidum malum: cùm ex prædicto loco constet trochaicum esse, aut trochaici bonam partem. Tertia sententia, sat citò si sat bene, Catoniana est, vt ex D. Hieronymo scribunt Beroaldus in Suetoniū, & Erasmus in prouerbio, Festina lentè. Polyeni interpres: Augustus suis ducibus imperabat, vt maximè securitatis curam agerent: & continenter hoc adijciebat, Festina lentè. Nam cautus dux cōfidenti longe est præferendus.

Caphisias videri legendum esse, & quis ille fuerit eiusq; dictum. quid ἀναφυσάν, & quis Telephanes.

CAPVT XXI.

Athenæus libro 12. de Alexandri Magni delitijs agens: περιήλθον δὲ καὶ αὐληταὶ οἱ παῖδες τὸ πυθικὸν ἡυλησῶν, εἴθ' ἐξῆς μετὰ ἧς χορῶν Τιμόθε' καὶ φρόνητ' καὶ σκαφισίας, mendose, ni fallor, pro φρόνης καφισίας, cuius secunda variè scribitur. Nam apud Plutarchum in Arato & Dæmonio Socratis, inuenio sæpe scriptam per ει. alibi modo per η. modo per ι. Erat hic Caphisias insignis tibicen. Meminit eius Athenæus idem libro 14. οὐ κερκὸς δὲ, inquit, καὶ καφισίας ὁ αὐλητὴς ὀπιβαλλομένου τινὸς ἧς μαθητῶν αὐλεῖν μέγα, καὶ τοῦτο μελεσῆτ' καὶ πατάξας εἶπεν, οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὐ κείμενον εἶν', ἀλλ' ἐν τῷ εὐ τὸ μέγα. id est, Non malè autem Caphisias tibicen aggrediente quodam ex discipulis altum tibia canere, atque hoc studio faciente, percussio dixit, Non in magnitudine sita est artis bonitas, sed in bonitate magnitudo. Hoc idem Caphisias apophthegma extat apud Laërtium in Zenone, quo etiam vsus esse ipsum Zenonem scribit illic Laërtius: ζῆνον, inquit, παρεφέρετο τὰ τὰ κερκισίου, ὃς ἐπιβαλλομένου τινὸς ἧς μαθητῆς μεγάλα φουσάν παλάξας εἶπεν, ὃς οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὐ κείμενον εἶν', ἀλλ' ἐν τῷ εὐ τὸ μέγα. id est, pronuntiabat Zeno illa Caphisias, qui incipiente quodam ex discipulis magnum inflare, percussio dixit: Non in magno consistere reatum, sed in recto magnum. Hæc Laërtij verba Ambrosius ita vertit: Adijciebatq; Caphisij illud, qui cum animaduerneret ex discipulis inflatum, atque turgidum percutiens, dixit: Non si magnus

magnus fueris, bonus eris; sed si bonus, magnus. Erasmus eum secutus: Et adijciebat illud Scaphei, qui cum animaduerneret quendam ex discipulis vehementer inflatum, percusso illo dixit, Bene non est in magno, sed in bene est magnum. Brusonius quidam: Zeno quum quendam ex discipulis inflatum tumidumq; esse nosset, sed desidem ac ignauum, percutiens tucibat: Non si magnus bonus & eruditus eris, sed si bonus & eruditus, tum demum teuera magnus eris. Decepit eos tum dictio ἐπιβαλλομένη, tum vox ambigua φυσᾶν, quæ & iactare siue spirare, & inflare tibiam, valet. Hoc ambiguo festiue lusit Hyperides orator in Demeam Demadis ex tibicina filium. Δημάδης, inquit Athenæus, ὁ ῥήτωρ ἐξ ἀλλητιδῶν ἐταίρους ἐπαιδοποιήσατο Δημάειν, ὃν φρουαῖτιον ποτα ἐπὶ τῷ βήματι ἐπέσόμεσεν ὑπερίδης εἰπὼν, ἐσιώπησῃ μεираκίον μείζον τῆ μητρὸς ἔχων ἰδ φύσιμα; id est, Demades orator sustulit filium ex tibicina meretrice, Demeam nomine, quem superbientem siue ferocientem aliquando in suggesto compescuit Hyperides, dicens: Non tacebis adolescens maiorē matre tua flatum habens? Hic interpretis quidam Latinus Athenæi, φρουαῖτιον, frementem conuertit, & Stephanus Niger, μεираκίον, vertit, ὁ adolescentula. Hoc dictum Gnomologus innominatus ad Diogenem refert his verbis: Διογένης δεασάμεν νεανίσκον οἰήματι πλήρη ὅς ἦν ἐξ ἀλλητιδῶν εἶπε, νεανίσκοι μείζον ἔχεις τὸ φύσιμα ἢ τῆς μητρὸς. Extat Demosthenis apophthegma apud Stobæum superiori simillimum, his verbis: Δημοδένης ὁ ῥήτωρ δεασάμεν τινὰ δημοαγωγὸν ἀφουῖ μέγα βοῶντα, ἔφη, ἀλλ' οὐ τὸ μέγα εὐ δεσι, ἰδ εὐ μέγα. Vixit hic Caphisias, vt iam diximus, cum Alexandro Macedone, & ad Pyrrhi ætatem peruenit, quod discimus ex apophthegmate Pyrrhi, quod his verbis refertur à Plutarcho: ἐρωτηθεὶς ὁ αὐτῆρ ἐν πνι πῶτερ πῶτερον φαίνεσσι αὐτῶν αὐλητῆς ἀμείνων ἢ κροφισίας, εἰπὼν, ὅτι πολυασέρχων σρατηγός, ὡς ταῦτα τῶ βασιλεὶ ζήτην μόνον ἢ γινώσκων κροσῆκον. i. Pyrrhus interrogatus in quadam computatione, vter illi melior tibicen videretur Pythone, an Caphisias, Polysperchon, inquit, dux. Quasi hæc sola quæsisse aut nouisse Regem deceat. Plurarchus in opere apophthegmatum (nam superior locus ex vita Pyrrhi est) ἐρωτηθεὶς δὲ πῶτερον αὐτῶν ἢ κροφισίας αὐλητῆς ἀμείνων πολυασέρχων ἔφη. Vbi Erasmus vertit, Charisius. Theon sophista, & Stobæus, Saryrum & Anti-

& Antigenidam ponunt pro Pythone & Caphisias. Athenæi Latinus interpretis quidam ridiculè Athenæi verba conuertit ad hunc modum: Caphisias tibicen cum ei ex discipulis imponeret quidam, vt magnum valde modularetur, atque id curaret, percutiens, inquit, Non in magno bene, at in bene magnum esset positum. Pollux de tibijs agens: ἐπὶ τῶ ἀλλῶν, inquit, ἐμφυσᾶν ἢ ἐμπνεῖν φαίης ἀν ἢ καταπνεῖν ἢ καταπνεῖν τὸ πνεῦμα εἰς τῶ ἀλλῶν, omisit φυσᾶν, quo hic vsus est Laërtius, & ἀναφυσᾶν, quo vitur Athenæus in apophthegmate vel scommate potius Stratonici, de Telephane tibicine. Ἰδν εὖ τηλεφάνη, inquit, ἐπεὶ ἀναφυσᾶν ἤρχετο φέροντα κείμεν ἔση ὡς οἱ ἐρυγγάνοντες. quod nos olim sic vertimus: Stratonicus proximis accumbens Telephani tibiam inflare incipienti, Quem admodum eructantes, inquit. hic nos ἀναφυσᾶν inflare tibiam vertimus, propterea quod apud Suidam legissimus τηλεφάνης, paroxytonum esse nomen tibicinis, & Τηλεφάνης oxytonum, procul apparentem, significare. τηλεφάνης, inquit, ἀλλητις, τηλεφάνης μακρόθεν φανόμεν. Quin libro quoque tertio authologiae Græcorum epigrammatum extat hoc ἀδελιον in Telephanem:

ὄρφευς μὲν κιθάρα πλείστον γέρας εἴλετο δντησῆ

νέστωρ δ' γλώττης ἠδὲ λόγου σοφῆ.

Τεπτοσύνη δ' ἐπέων πολυίστωρ θεῖα δμῖρ,

τηλεφάνης δ' ἀλλοῖς οὐ λέει ἐσὶν ὄση. id est,

Laudem Orpheus cithara maiorem quam tulit ullius

Nestor dulciloquo clarus ab ore fuit.

Carmine multiscius pangendo notus Homerus,

Hicq; situs celebrat tibia Telephanem.

Telephanis Samij tibicinis meminit in Atticis Pausanias, quem Plurarchus de musica Megarensem vocauit, quia in Megarico sepultus fuit, ni fallor. Animaduerte hic lector candide, quam sit arduum veteres auctores Græcos in linguam Latinam transferre, & non cuiusuis industriæ. nam nisi constaret Telephanem tibicinem fuisse, & ἀναφυσᾶν musicum esse vocabulum, poteram illud ad varios sensus trahere. Nusquā enim, nisi hic & apud Hesychiū & Pausaniam in voce γρόνδων hæctenus in significatione tibicini propria legi. γρόνδων, inquit Hesychius, ἀναφυσῆσις ἢ πρῶτῳ μανθάουση ἀλλητιαὶ ἢ κροφισίας. Eustathius in Odyssæa α'. ποσοῦτον ἄρτι

ὃν μόνον ῥητέον, ὅτι ταυτὸν ὄσιν εἰπεῖν ἀνεβάλλετο καὶ ἀνεφύσισσε. μουσικὴ γὰρ λέξις καὶ ἡ ἀναφύσισσι· φησὶ γοῦν Πωλυώνιος ὅτι ῥέοντων ἀναφύσισσι τις ἦν πρῶτως μανθάνουσα οἱ ἄλληται. Pollux: Ἰὰ δὲ πρῶτα ἤβδ ἄλλητῆς μαθήματα παῖδες καὶ ῥέοντων. Plutarchus: ἀπὸ τῆς Ἰηλαφάνης ὁ μεγαλειὸς οὕτως ἐπολέμησε ταῖς Συεργίην, ὥστε τοὺς ἄλλοποιοὺς οὐδ' ὀπιθεῖναι πῶποτε εἶσεν ἐπὶ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ τὸ πωδικὸν ἀγῶν. μάλιστα δὲ ταῦτα εἰπέη. id est, iam primum omnium Telephanes Megaricus adeo exofas habuit fistulas, vt tibiarū opificibus non permiserit, vt aliquid ad tibias adderent, verum hac maximè de causa à Pythico certamine abstinuit. Fuerunt autem ἄλλοι πωδικοί, qui & Τέλειοι elaboratiores alij, vt ex Polluce discimus. Demosthenes καὶ μενδίου· καὶ εἰ μὴ τηλεφάνης ὁ ἀλητῆς ἀνδρῶν βέλτιος· περὶ ἐν τῷ τότε ἐγένετο, καὶ τὸ ἀνάμα αἰδομένον· τὸν ἀνδρῶν ἀπελάσας αὐτὸς σπυροτέην καὶ διδάσκων ὦστο δεῖν τὸν ῥέοντα, οὐδ' ἀν' ἡγωνίσαμεθα ὡς ἀνδρες ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἀδιδουκίαν· ἀν' εἰσῆλθεν ὁ ῥέοντα. Scholiastes eius orationis: καὶ ἔλασεν αὐτὸν ὁ κάλλιστος· ἤβδ ἄλλητῆς ὁ τηλεφάνης. Nunc Athenæi interpretem audiamus: Telephani vt inflare cœperat, adiacens supinus, velut eructantes dixit.

Carmen Iuuenalis præter aliorum opinionem explicatur.

CAPVT XXII.

Iuuenalis Satyra decimaquarta versus sunt hi:

— *Misera est magni custodia census,*

Dispositis prædiues hamis vigilare cohortem

Seruorum noctu Lycinus iubet, attonitus pro.

Electro signisq; suis Phrygiâq; columna,

Atque ebore & lata testudine. Dolia nudi

Non ardent Cynici. Quæ verba ideo longiore tractu

à me relata sunt, vt quibus intelligere possit, de incendio illic loqui Iuuenalem, eoq; necesse. Huius interpretes, nescio quos hamos somniant, quibus fures capiuntur, cum hami proprie piscatorij sint, & primam habeant productâ, vt testantur illi versiculi: *Casus ubique valet, semper tibi pendeat hamus.*

Quo minimè credis gurgite piscis erit.

Absurdius illud est quod s in prædiues elidunt, vt priorem in hamis producant, in re minimè necessaria miserè se torquêtes. Nam hama hauriendi & fodiendi instrumentū restinguendo incendio

accom-

accommodatum, cuius hic à Iuuenale fit mentio, priorem habet breuem, vel Columella auctore in Hortulo:

Aut habilem lymphis hamulam Bacchone lagenam.

Cato de re rustica: Hæ hama vtilis sunt. In pandectis libro primo de præfecti vigilam officio. L. Nam salutem. Sciendum est autem præfectum vigilam per totam noctem vigilare debere, coerrare calcitatum cum hamis & dolabris. Plinius in epistolis: Nullus, inquit, in vrbe sipo, nulla hama, nullum denique instrumentum ad incendia cōpescenda. Hauriendi etiam non tantum fodiendi instrumentum hamam fuisse, declarat illud Plutarchi in animalium industria. ὦν, inquit, ἄμας καὶ σκάφαις ἡμῖν ἐκ τῆ βασιλικῶν ἐρύσασθαι θεάσαν ἢ καλὴν βάρην παρέχουσα. i. ex quibus hamis & scaphis nobis ex regis spectaculis hauriendi copiam elegas Roma fecit. Vbi Interpres, reti & scapha, vertit. Meminit hamæ & scaphæ etiā adagiū, ἄμας ἀπὸ τῶν οἱ δὲ ἀπρηνοῦντο σκάφαις. In quo interpres quidā Plutarchi περὶ ἀδολεχίας matulas, hoc est, ἄμας vertit, pro ἄμας. Æschines καὶ κλησιφῶντος· ἄμα τῆ ἡμέρᾳ ἔχοντας ἄμας καὶ θηέλλας ἡμῶν.

Dictio πέπων in ὀπίσθω deprauiata, & quid ὀσπίνην.

CAPVT XXIII.

Ἦ ποσίνην μεθύσκειθ significare, nō modò Suidas testatur, sed & Athenæus, cuius ex ἐ. dipnosophistarū libro duo hic exempla adhibuimus: κρήνη, inquit, ὁρὸς ἢν φησιν ὀσπίνην τοὺς ποσειδόντας. Idem: σιωεχῶς μὲ ἐμπυλάμην ἀνδρῶν· ἄμας γίνεθ, ὀσπίνην ἢ πάνυ φροντιστικός. Idem lib. 8. λυπηθέντες τῷ πολλῶς ἀκέρῳ ὀσπίνην ἐκώμαθ, ὁρὸς αὐτῶν. i. fempori comessatum ad eum ierunt. Erasmus in adagio: *Nullus malus, magnus piscis,* perperam ὀσπίνην legisse videtur. vertit enim, simulata beneuolētia adduxerūt ad Telestagorā emptum piscem, pro ἐκώμαθ etiam ἐκώμαθ legens. Aristophanes in Auibus, ὀσπίνην ἐν ἄσει, vbi interpres Græcus, ὀσπίνην præpositionē ὀσπίνην. i. superuacaneā vel ociosam esse ait. Idem in Lysistratē: ἢ δ' ὀσπίνην καὶ γυνὴ πρὸς τῆς ἰσθμῶν. Idem in τάλυσις· ὀσπίνην ὡς ἀνδρες καὶ κελῶς ἡράσμεν: vbi vulgo, ὀσπίνην legitur. Idem in pace, αὐτὴ θεωρία ἐν ἢν ἡμεῖς ποτε ἐπιόμεν βεγυρῶνα δ' ὀσπίνην ὀσπίνην: pro ὀσπίνην, perperam. βεγυρῶν, inquit Scholiastes, ἰσθμῶν ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἐν τῷ ἰσθμῶν ἡρόντο καὶ μεθύσκειθ πολλὰς ὀσπίνην ἡρατῶν. malè apud scholiastem ὀσπίνην legitur. Est autem θεωρία hic meretricis

nomen, & ἐπιούμεν, ἐσυνουσιάζομεν, ἠλαύνομεν significat auctore Suida. Hæc, inquit, Theoria est, quam aliquando subegimus Brauronem versus comessati siue poti. Apollodorus Carystius Comicus Machonis æqualis in Grammatidiopœo (est hoc fabulæ nomen, pro qua ῥαμματῶδεπιού, legit ex Suida Gyraldus Lilius)

ἐξὸν ἰλαροῦς, παύζοντες, ὑποπεπωκότας,
ἄλλουμένοις, ὅδ' ἰλέγειν, ὃ Ἰλυυτῶται.

Tametsi hoc quoque loco ὑποπεπωκότας legitur perperam. hoc sensu: *Latius ubi, ludentibus, potis, licet*

Ad tibiam & sic dicere ὀδουλίσιμα.

Athenæi interpres multo aliter intellexit vertens ad hunc modum:

Donec licebat ferre concidenti opem

Lato canore & recreato tibia, & cetera.

Similis menda extat apud Plutarchum in sympotiacis decados primæ cap. 2. Nam pro καὶ γὰρ ἦσαν μετρίως ὑποπεπωκότες, legitur ὑποπεπωκότες. Vnde interpres deceptus deprauata lectione, vertit, percussit, cum vertere debuerit mediocriter poti. Apud Xenophontem quoque expeditionis Cyri Minoris libro 7. par huic mendam est: ὁ δὲ ξενοφῶν (ἦδη γὰρ ὑποπεπωκὼς ἐτύχχανεν) ἀνέστη διαβρῆλεως δεξάμενος τὸ κέρας, id est, At Xenophon (iam enim potus erat) surrexit, audacter accipiens corneum poculum. Romulus Amalæus vertit, At ille cum ante accumberet, nimirum ut impressum est, ὑποπεπωκὼς legens. Apud eundem in 5. hellenicῶν οἱ μὲν τοὶ ὄψιθιβαίον ἰππεῖς ἐφύκεσαν ὑποπεπωκόσι που ἐν μεσημβρία, perperam, pro ὑποπεπωκόσιν. Nam sequitur in sexto libro: ἐν δὲ τῇ μεσημβρίᾳ ὑποπνόντων καὶ τὸν οἶνον παροξύναι τι αὐτοῦς ἐλέγετο. Hæc Brodæus, vir alioquin oculatissimus, in suis in eum auctorem annotationibus non animaduertit.

Emendatur Luciani exemplar. CAPVT XXIV.

Lucianus de saltationibus, de fabulis siue argumentis quæ pantomimo suppeditat Thesalia: καὶ θεσσαλία ἣ ἐπὶ πλείω παρέχει ἢ πελάειν, τὸν ἰόντα, τὴν ἔλκεσιν, τὸν ὄψι πεντήκοντα νηῶν στόλον. Hic Obscœus vertit, classem quinquaginta nauibus cōgregatam. Ego hic omnino legendum censeo πεντήκοντα νέων, id est, quinquaginta iuuenum

iuuenum naualem expeditionem, vt de Argonautis loquatur, qui secundum quosdam, numero feruntur fuisse quinquaginta. Philostratus in imaginibus de eis agens: ὅφ' οὐδ' οἱ πεντήκοντα ῥαμάμενοι τὴν εἰρεσίαν. Diodorus Siculus in eorum numero sibi non constat, quod numeri forte apud illum sint deprauati. Atque vt veram esse intelligas nostram castigationem, Lucianus hic res in Thesalia gestas recenset, Pelias, Iasonis, Alcestidis; sequiturque, Argo & loquax eius carina, vt taceam nusquam illum præterea de Argonautis esse locutum.

Quædam apud Philelphum & Regium meliora esse, quàm apud Erasmus. CAPVT XXV.

τὸν στρατῶτην significare militem, & τὸν στρατηγὸν ducem, prætorem, vel imperatorem, quem Plautus etiam Strategū appellat, etiam pueris notū est. Quare mirari satis non possum, quid mouerit Erasimū vt in 2. apophthegmate Secundi Antigoni, τοὺς πολεμικοῦ στρατηγῶν, verterit, Ptolemæi milites, cum Philelphus rectè prætores, Regius duces sint interpretati. In Timothei Atheniensium ducis apophthegmate 2. vbi Græcè est, ἦν δὲ πολυηρῶν στρατηγῶν πιν. idem Erasmus vertit, Audace quodam milite; cum etiā Regius, quodam ex temerarijs imperatoribus, Philelphus ex audacibus prætoribus, rectè verterint. Sed in Epaminonde quoque apophthegmate septimo: Ἰδιῶτα ποῦ ἔπει λαμβάνειν ἐπαιδείους, ἐλλὰ μὴ στρατηγούς, Erasmus vertit, Eiusmodi munera à scortillis accipi oportere, non à militibus, Philelpho rursus, à prætoribus: Regio, imperatores, vertentibus. Quin etiam in vita Pelopidæ vbi Timothei apophthegma repetitur, interpres Plutarchi rectè verterat, ducem vel imperatorem. Angelus quoque Politianus in narrationibus amatorijs de Pelopidæ agens: Pelopidæ, inquit, vni ex Thebani exercitus militibus, vbi Plutarchus Græcè στρατηγῶν, id est, prætoribus, habet. Suidas, ποῦ ὄψι στρατηγῶν ἀποδείξει εὐείας κάμινθαι παῖς κελύκου τῶ πολεμικοῦ μοναρχήσαντ' ὃν στρατῶτα ἢ ἰδίω. Ἰδιῶτα οἱ ῥωμαῖοὶ ἀνομιᾶς ἦσαν στρατηγῶν. Cicero in apophthegmate Periclis etiam στρατηγὸν prætorem interpretatur.

*De Iphicratidibus, & castigantur Lexicographi &
Varinus. CAPVT I.*

QVI Lexica Græcolatina confecerunt, atque illud etiã quod ad Adrianum Iunium auctorem refertur, scribunt *ιφικρατίδας* calcæamata Attica esse, quorú Athenæus meminerit in philosophica historia, sed errant. Nam nec Athenæus philosophicam historiam scripsit, nec Iphicratidum calceorum vsquam meminit. Legendum autem Damascius ex Cœlio & Suidæ his verbis: *ιφικράτης* εἶδ' ὁ ὑποδήματ' ἀπὸ ἰφικράτους. *δαμάσι* ἔν φιλοσόφῳ ἰσορίῃ. εἴποτε ὃ ἰὸς ἀπὸ ἰφικράτους, ἢ ἰὸς *σωλήνη* σάνδαλα περὶ δεξιῶν περὶ εὐνόσει, *ιφικράτης* σκυτέως πατρὸς ἀδελφεῖ ῥήτωρ καὶ στρατηγός. Hęc Suidæ verba apud Varinum miserè cōcisa leguntur, ad hunc modū: *ιφικράτης* εἶδ' ὁ ὑποδήματ' ἢ ἰὸς *σωλήνη* σάνδαλα περὶ δεξιῶν περὶ εὐνόσει; ceteris omiſſis. Meminit Iphicratidum his verbis Diodorus Siculus lib. 15. *ιφικράτης* ἰὸς ὑποδήσεις τοῖς στρατιώταις εὐλύτοις καὶ κίφαις ἐποίησε ἰὸς μέγχι τῶ νῦν *ιφικρατίδας* ἀπ' ἐκείνου καλεμένους. Pollux: ἀπὸ ὃ ἦν χροσμένον *ιφικρατίδας*, *δεινιάδας*, ἀλκιβιάδεια, *σινδυρία* μινυράκια ἀπὸ μινυάκου.

Mynacum sutorem fuisse, non fabrum, & *ῤουρὸν* pedis malleolum vel talum significare, non *fabrorum malleum*.

CAPVT II.

Stratonici apophthegma huiusmodi tradit Athenæus: *μινάκι* ὃ ἀπὸ περὶ μουσικῆς διαμφοσιβιτῆντ' ὃ, ἢ *πρωσέχην* ἀπὸ ἔφθ, ὅτι ἀνώτερον ἢ *σφυρὸν* λέγει. i. Stratonicus Mynaco sutore secum de musica disceptante, negabat se illius rationē habere, eò quòd supra pedis talū siue malleolū loqueretur. Erasmus hoc multo aliter: Idem Mynaco fabro, vt opinor, secum de musica disceptanti, Non animaduertis, inquit, te supra malleū loqui. Mynacum autē non fabrum fuisse, vt opinatur Erasmus, sed calcæarium, docent Hesychius & Pollux in capite περὶ ὑποδημάτων lib. 7. *μινάκια*, inquit, ἀπὸ μινάκι. id est, Mynacia calcei sic appellati ab auctore Mynaco calcæario. *μινάκου*, inquit Hesychius, ἰὸν σκυτοτόμον ἀφ' ἔϋ ἰὸ μινάκιδ' τὸ ὑποδήματιδ'.

δησιδ'. Hęc tamē verba apud eum nō nihil sunt depranata. Porro *σφυρὸν* tono & declinatione differt à *σφύρα* malleo. Erasmus in adagio, *Ne sutor ultra crepidam*, iam dictum apophthegma ita vertit: Stratonicus citharædus fabro secum de musica contendente, Non sentis, inquit, te ultra malleum loqui? Cœlius & interpretæ Athenæi rectè, supra talum loqueris, verterunt.

*Defenditur vetus Athenæi lectio, & notatur Erasmus in voce
καλλόμεν'.* CAPVT III.

Extant apud Athenæum in octauo libro de Stratonici eiusdē dictis Machonis comici hi fenarij,

Ἰάλτης κακὸς στρατόνικον ἐσιῶν ποτὲ
ἐπεδείκνυτ' ἀπὸ τὴν ἰεχνίω παρὰ τὸν πότον,
οὐσὺς ὃ λαμπρῶς καὶ φιλοτίμου τῆς δοχῆς
καλλόμεν' ὁ στρατόνικ', ἐκ ἔχων δι' ὃ, τῶ
διαλέξειδ' ἑτέρω συγκατέδρα τὸ ποτήριον.

Id est, quemadmodum olim sumus interpretati:

*Psaltes malus Stratonicon vt cana accipit,
Ostentat illi artem suam inter pocula:
Sed splendidus quando apparatus is fuit,
Offensus & cantu eius haud habet alium,
Qui cum loqui tum possit, ille poculum fregit.*

καλλόμεν', vt Suidas, Eustathius & Budæus annotarunt. i. ὁ τοῦ Ἰάλτου ἀκροόμεν', quemadmodum κιδαιζόμεν' & ἀλλοόμεν'. ὁ τὸ κιδαιζοῦ καὶ τὸ ἀλλοοῦ ἀκροόμεν'. Iosephus in 11. ἀρχαιολογίας ὠδευον μετὰ χαρῆς καὶ πρηνῆς καλλόμενοι καὶ κατακλιμένοι τοῖς κυμβάλους. i. iter faciebant cantorem auscultantes, vel psaltæ operam dantes. Plutarchus in εἰ. *πρωσβυτέρω* πλιτάρτῳ. τὸν πλιτάρκον ἐκδύσαντες τὴν κλοντὴν καὶ κατακλιέντες εὐωχίσομεν αἰεὶ κατακαλλόμενον καὶ κατακλιόμενον. Philetærus apud Athenæum lib. 14.

ὃ ζ' εὐ κελὸν γ' ἐσ' ἀποδανῆν ἀλλοόμενον,
ἰούτοις ἐν ἄδου καὶ μόνους ἐξουσία.
ἀφροδισιάζειν ὅτιν. οἱ δὲ τοὺς πρῆποις
βυπαρῶς ἔχοντες μουσικῆς ἀπειρία.
εἰς τὸν πότον φέρουσι τὸν τεθημένον.

Cleomedes in 2. ἐν πολλῇ ἢ ἀρχήμονι μέδῃ καταυλούμεν Θ. Xenophon in 4. παιδείας· οἱ δὲ μῦθοι καὶ ἔπνοι καὶ εὐωχοῦντο καὶ ἠυλοῦντο. Aelianus in varia historia de Byzantium luxu agens: καὶ τὸ ἔργον αὐτοῖς ἀνλεῖδης, Ζάλαπγρᾶ δ' οὐδὲ ἀρχὴν ὑπομένουσι. Idem de Dionysio tyranno: Τελειώτατον ἦ μνηστραυρῆς καὶ κρούων ἴμπερα καὶ καταυλούμεν Θ δὲ τὸν βίον κατέπεραν. Athenæus quoque de Syracusanorum luxu: καὶ καταυλούμεν Θ φρὸς γελωνίδ Θ πολυκότου φόρον, ὡς ἴε τὰς πόδας ὅλας τοῖς τῶν Συνηχέδης. Lucianus in bis accusato de Polemone: φαισχίαν ἔχων καὶ καταδόμεν Θ. & paulò post: διὰ τ' ἀγρᾶς μέσης καταυλούμεν Θ, ἔδ' ἔποτε νήσαν. Apollodorus Carystius,

ἐξὸν ἡλαροῦς παίζοντος ὑποπεπικώτας
ἀυλουμένοις ὁ δὲ λέγειν ὁ Γλυκυτάτη.

Diuus Bassilius περὶ εὐχαιεῖας. ἀλλ' οἶδατε τὸν γαστριζόμενον καὶ καταυλούμενον. id est, Ventri indulgentem sub tibicine. Lucianus de saltationibus κάθηται καταυλούμεν Θ, id est, sedes tibiarii modulis delinitus siue oblectatus. Paræmiographus in adagio, Bos ad præsepe, putat locum mendosum, & φραλλόμεν Θ legendum, haud dubiè ipsemet in eo φραλλόμεν Θ. Quare nihil hic mutandum censemus. Erasmus in apophthegmatum opere vertit, illo cante: Athenæi interpretes, cantans Stratonicus, vertit. Henricus Stephanus nobiscum facit in suis obseruationibus.

Defenditur eiusdem Athenæi alius locus in Tichiunte.

CAPVT IIIII.

Eodem fermè loco Athenæus rectè habet: ἐν τειχεῦντι δὲ τῆς μιλήτου. id est, in Tichiunte Milesij agri loco. Docet hoc Arcestrati Orphodædali carmen, quod extat eiusdem Athenæi libro septimo, in hæc verba:

καὶ σκάρον ἐξ' ἐφέσου ζήτης χειμῶνι δὲ τριπλίαν
ἔδ' ἐνὶ ψαφραῖ ἠφθίεισαν τειχεύσαν
μιλήτου κόμη λάρων πέλεις ἀγκυλοκόλων.

Eodem libro Athenæus de hoc Arcestrati carmine ait: ὁ δὲ πολυέσως ἀρχέστρατ Θ ἐπιμύεσας τὰς χ' τειχεῦνται τῆς μιλησίας τριπλίαι, ἐξῆς φησι καὶ θάσων ὁ τῶν τριπλίαν κ' οὐ χείρονα λήψη ταύτης ἢν ἐρυθραῖς θηρέεσσι αἰγιαλίταις.

Thucy-

Thucydides quoque in ultimo: ἐλθόντ Θ δὲ ἀλκιβιάδου ἵππων εἰς τειχεύσαν τῆς μιλησίας. id est, cùm Alcibiades venisset equo Tichiussam oræ Milesiæ locum, vt Valla illic rectè vertit. Minimè igitur sunt audiendi, qui pro ἐν τειχεῦντι legunt ἐνυχῶντι, tametsi Erasmus, & eum secutus Interpres quidam Athenæi, verterunt: Cùm fortè venisset Miletum. Totus Athenæi locus est: ἐν τειχεῦντι δὲ τῆς μιλήτου μιγάδων οἰκοῦντων, ὡς ἔωρα πάντας τοὺς ἴαφοις ξενικοῦς ὄντας, ἀπώλωμεν ἔφη, παῖ, ἐν ταῦτα γδ οἱ ξένοι εὐόκησι ἀποδησκειν.

Quid ἠπήτης, & adagium ὑφάντου πλείσαντ Θ ἠπήτης ἐτύφθη.
id est, Ob textoris erratum sartor vapulauit.

CAPVT V.

Ait Erasmus in Chiliadibus prouerborum: ὑφάντου πλείσαντ Θ ἠπήτης ἐτύφθη. id est, Ob textoris erratum Hypetes vapulauit, cùm quod hic peccant, alius dependit. Quid sit Hypetes, nondum apud auctores repperi. Hæc Erasmus, quem Græci codicis deprauatio decepit. Est autem legendum, ὑφάντου πλείσαντ Θ ἠπήτης ἐτύφθη. i. textore lapsò sartor vel futur vapulauit. Thomas Magister: ἀπέτης ἱματίου λογεγραφικὸν καὶ ἀκέμεν Θ ἱμάτια. Λουκιανὸς ἐν νεκρομαχίᾳ: μιὰ δ' ἀκέμεν Θ ἴα σαπρὰ ἦσσι ὑποδημάτων ἠπήτης δὲ πριπτικώτερον. Ο μνη Θ ἐν βαβαχομομαχίᾳ, ὁ δὲ ἠπήτης μοι ἐπέση, ἰδὲ δὲ βράπτης κοινόν. καὶ ἀκέσαδς μέν τοι καὶ ἠπήσαδς ἀπικαί. ἀεσείδης ἐν τῇ κοινῇ ἀπολογία ἦσσι ἱματίων ἦσσι ἠπημένων οὐδ' ἐν διαφέροντες: καὶ ἀεσοφάνης ἐν δαιταλεῦσι. καὶ κόσπινον ἠπήσαδς. καὶ ἀκέσρα ἢ βελόνη. Λουκιανὸς ἐν τῷ ἔρμου καὶ χάρων Θ διαλόγῳ. καὶ ἀκέσραν ὑπὲρ τῆς ἰσίου. De hoc Aristophanis loco Phrynichus: ἠπήσαδαί ὅτι μὲν αἰτᾶξ παρ' ἀεσοφάνη ἐν δαιταλεῦσι παίζοντι τὰς ἠσιόδου Συνηχέας, καὶ κόσπινον ἠπήσαδς. σὺ ἦ λέγε ἀκέσαδς τὸ ἱμάτιον. Hesychius, ἀπήτεια ἀκέστια. Eustathius & Varinus ex Ἄλιο Dionysio: ἀκέστια οὐκ ἠπήτεια. Μένανδρ Θ ἐξαιέσαδαί μοι δοκεῖ τὸ δὲ ἰλιον, καὶ ἱμάτιον ἀκούμεθα, τὸ ἦ ἠπήσαδς πανταλῶς βάρβαρον.

Emendatur Herennij Philonis codex. CAPVT VI.

Extat de differentijs vtilissimus libellus, quem quidam Ammonio tribuunt, alij secuti auctoritatem Eustathij ad Herenium
k Philonem

Philonem referunt. Sed dolendum est, eum tot in locis mendosum esse, quorum vnum hic adscripti: *ἑπικηρύξαι*, inquit, *ἢ ἑπικηρυκίσασθαι διαφέρει*. *ἑπικηρύξαι μὲν γὰρ ἔλεγον τὸ ὑποχρεῖσθαι χρημάτων δώσειν πρὸς συλλαβόντι καὶ ἀνάγοντες ἢ ἀποκλείναντες ἵνα ἴσθι καταδικασθέντων. οἱ ἄθηνῶν αἰοὶ ἐπικηρύξαν εἰμὲν τις ζῶντα ἀνάλοιο δι' ἀργυρῆν τὸ μῆλιον δώσειν ἰάλαυτον, εἰ δ' ἀνάλοιο ἡμῖσι, pro quo legendum, ἀναγαγόντι ἢ ἀποκλείναντι τινὰ ἴσθι καταδικασθέντων οἱ ἄθηνῶν αἰοὶ ἐπικηρύξαν, εἰμὲν τις ἀνάλοιο διαγόμεν ἴδον μῆλιον δώσειν ἰάλαυτον, εἰ δ' ἀνάλοιο τὸ ἡμῖσι. id est, ἑπικηρύξαι enim dicebant promittere pecuniam se daturos, qui viuum cepisset & retraxisset, siue reduxisset aut occidisset aliquem ex cōdemnatis. Athenienses decreuerunt, si quis viuum reduxisset Diagoram Melium, se daturos talentum; sin interemisset, eius dimidium. Dissentit tamen ab Ammonio hic Aristophanes eiusq; Interpretes, qui interfectori talentum promissum scribunt, viuum adducenti duo talenta. ἀνεκήρυξαν πρὸς μὲν ἀναίρησασθαι ἀργυρίου ἰάλαυτον, πρὸς δ' ἀζῶντα κομισσῶντι δύο. Aristophanes in *Auibus* : ἢν ἀποκλείνη ἴς ὑμῶν διαγόμεν τὸν μῆλιον, λαμβάνειν ἰάλαυτον. Aristophani assentitur Diodorus libro 13. *διαγόμεν*, inquit, *ὁ κληθεὶς ἀθεῖσθαι διαβολῆς τυχεῶν ἐπὶ ἀσεβείᾳ καὶ φοβηθεὶς τὸν δήμον ἐφυγεν ἐκ τῆ ἀπικηρίας. οἱ δὲ ἄθηνῶν αἰοὶ πρὸ ἀνελεῖντι διαγόμεν ἀργυρῆν ἰάλαυτον ἐπικηρύξαν.**

Indicatur Ambrosii interpretis Laërtij & Gyraldi lapsus.

CAPVT VII.

Scribit in vita Aristotelis Diogenes Laërtius, Aristotelem scripsisse in Hermiam eunuchum *ῥεῖνα*, qui *ῥεῖνα intus, penitus*, siue inferius in eadem vita scriptus habetur: *πρὸς ἐρμείᾳ*, inquit, *πειῖνα ἐγραψέν ὃς ἐνδον γέγραπται*. Hæc verba Ambrosius ita conuertit, *Hermiæq; ῥεῖνα scriptissē*, qui *ἐνδον*, hoc est, intus scriptus est. Gyraldus in poetarū historia multo absurdus: *Scriptus*, inquit, & *ῥεῖνα* in Hermiam eunuchum, quem *ἐνδον* inscripsit.

Adagium, πάντα κινεῖν κάλων, apud multos deprauatum.

CAPVT VIII.

Ex adagiorum ignoratione multa passim apud auctores mendæ nascuntur. Nam in Homilia D. Ioannis Chrysostomi de reprehenden-

prehendendis fratrum delictis, vbi Græcè est: *πάντα κίνησον κάλων*, id est, *Omnem moue rudentem*, Interpres perperam vertit: *Moue quicquid ei prodesse credis*. Erroris occasionem illi præbuit dictio *κάλων* per *ὁ μικρὸν* excusa, cum per *ὁ μέγα* ferè scribatur, more Attico. Per *ὁ μικρὸν* etiam scriptam reperi apud D. Ignatium epistola 5. *καὶ*, inquit, *παύειν περῶνται τὰ καὶ τὸν εὐαγγέλιον ὁ πάντα κάλων κινεῖν εἰς τὸν αὐτὸν κατασκήν. ἢ γὰρ ἂν οὐ πάντα ἦν ποιηρὸς, ἀλλ' ἐπαίδευτο ἴς εἰαυτὸ ἀπωλείας. id est, Impedire conatur crucem, qui omnem mouerat rudentem, ad crucem apparandam. Nam alioqui non profusus fuisset malus, sed sensisset suum interitum. Hic vetus Interpres: Ipse omnia euocans mouet in suam perniciem. Nouus Interpres quidam: *Quiq;* omnia ante auxilia ad excitandam crucem commouerat euocaueratq; . In epistola Arrij hæretici quæ extat apud Theodoretum Ecclesiasticæ historiae libri 1. capite 5. rectè legitur: *μεγάλως ἡμᾶς ἐκπορθεῖ καὶ ἐκδιώκει καὶ πάντα κάλων κινεῖ καὶ ἡμῶν ὁ ἐπίσκοπος, ὡς ἐκδιώξει ἡμᾶς ἐκ τῆ πόλεως ἀνθρώποις ἀθώους. Sed malè apud Epiphanium Cypri: *μεγάλως ἡμᾶς ἐκπορθεῖ καὶ διώκει καὶ πάντα κάλων κινεῖ καὶ ἡμῶν ὁ ἐπίσκοπος, ὡς ἐκδιώξει ἡμᾶς ἐκ τῆ πόλεως ὡς ἀνθρώποις ἀθώους. Notanda hic est diuersa lectio, quemadmodum & illa in eadem, vbi rectè legitur *ἀεργυρῆς* apud Epiphanium, pro quo inepto sensu, Theodoretus habet *ἀργυρῆς*. Atqui in fine epistolæ rectè est apud Theodoretum *Κυλλουκηνίς α*, perperā apud Epiphanium *σὺν λουκηνίς α*. Langus etiam rectè apud Nicephorum, Collucianista. Epiphanius Latinus Interpres historie Ecclesiasticæ, quam tripartitam vocant, Omnem, vt aiunt, rudentem mouet, melius quàm Camerarius: Omnia aduersus nos mouens, reliquis ommissis. Ignatij interpretes videntur legisse: *πάντα κελῶντε καὶ κινεῖν*. Apud Alexandrum Trallianum libri 1. capite 15. mendose est, *καὶ δὲ πάντα χόθεν βοηθεῖν τὸν ὀπισθήμονα, καὶ φυσικοῖς χεῶμενον ὀπισθημονικῶ λόγῳ καὶ μετῶδω τεχνικῇ καὶ ἴδ λεγόμενον πᾶσι κινεῖν τὰ κελῶς σπεύδοντα μακρὰς νόσου καὶ μοχθηρὰς ἀπαλλάξαι τὸν κάμοντα. Vbi legendum indubie: *πάντα κινεῖν τὸν κάλων, vel, πάντας κινεῖν τοὺς κάλους*. Gregorius in epitaphio D. Basilij: *καὶ ὡς κάλως ῥαγείς ὑπεχώρησε*. Bilibaldus *καλῶς*: legit, vertens, pulchrè fractus, pro, funis ruptus, pag. 88. Auctor huius prouerbij est, ni fallor, Euripides in *Medea*, hoc versu: *ἐχθροὶ γὰρ ἐξέλασι πάντα δὴ κάλων, quem versum*****

transtulit etiam D. Gregorius in *χρῖσθὸν πάροντα* tragœdiam suam. Epigrammaticus :

καλλιμαίχρου τὸ τορδύτὸν ἔσπ' Ἰόδε, δὴ γδ' ἔσ' αὐτῷ
ἀνὴρ τοῦς μουσαῶν πάντας ἔσεισε κάλως.

λέγει ὁ ἐπὶ τῆς πάσης περιουρίας χρωμένων, inquit Suidas, interpres Aristophanis, & Varinus cum Zenobio : παρῆν ὁ ἄπὸ τῆς πλεόντων καὶ χειμαζομένων καὶ τὰ χροινία ῥιπθόντων σὺν ταῖς ἀκύραις ἐπὶ διαλασσαν ὡς ἴε τὸ κλύδων ὁ ῥύσαδ' ἰὸ πλοῖον. Moschopulus : πάντα κάλων κινεῖν, ἐπὶ τῷ ἐν ἄλλως ἀπεδελόντων. ἢ μεταφορὰ ἀπὸ τῆς νευπλομένων οἱ πνες πάντα ἰὰ χροινία κινούσι. πάντα κάλων κινεῖ, ἀντὶ τῷ πάσαι μηχανῆν. Vulgo tamē illic legitur οὐ κάλως, pro, οὐκ ἄλλως, quam lectionem securus Geraldus, vertit, de ijs qui rectè aliquid non instituunt.

Explicatur Gregorij locus ex adagio.

CAPVT IX.

Adagij ignorantio parit vbique etiam magnam obscuritatem, adeò, vt qui cum laude veterem aliquem auctorem vertendum susceperit, necesse habeat ea omnia cognita habere, quod non fecit Gregorij Theologi Interpres in 2. inuectiua in Iulianum, ita hæc Græci auctoris verba vertens : Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήιον, ἂ λῶσε καὶ Σιμετώτατε, ἵνα σε προσείπω τοῖς σοῖς. ταῦτα οἱ τῆς λόγων ἀποκρίσαντες ἡμεῖς κατὰ τὴν μεγάλην καὶ θαυμασὴν σου νομοθεσίαν ὁρᾶς ὡς οὐκ ἐς ἴελα ὁ ἐμέλλομεν Σιωπήσασθαι, οὐδὲ ἀλογίαν κατακριθῆσασθαι τοῖς σοῖς δόγμασι, ἀλλὰ ῥήξεν φωνὴν ἐλαδδέων καὶ τῆς σῆς ἐλεγκτικῆν ἀλογίας, οὔτε τὸς νεύλους καταράκτας ἐπιχεῖν μηχανῆς, τοὺς ἀπὸ αἰδιοπαίως ὑπὲρ αἰγυπθίου ἀνθρώπου, οὔτε ἠλιακὴν ἀκτίνα καὶ πρὸς ὄλιγον νέφεα καλύπτει, οὔτε χρῖσιανῶν Γλώσσαν πεδίῳ ἰὰ ὑμέτερον σιλιτεύουσαν. Proinde munus hoc tibi hospitale ante pedes est, ò optime & prudentissime, vt tuis te alloquar verbis, & hæc nos à sermonibus iuxta magnam & admirandam legislationem tuam prohibiti depromimus. Vides quod non in finem vsque tacituri, neque irrationabilitatis condemnaturi eramus dogmatibus tuis : sed liberam aliquando vocem emissuri, & tuæ stultitiæ redargutricem ? Siquidem impossibile est Nili cataractas fluuij impetum ab Æthiopia in Ægyptû ruentis compescere, aut Iliacum litus abscondi, etiam si ad tempus nebula

nebula contegatur, aut Christianorum linguam impedire, quo minus res vestras notet infamia. Hactenus Bilibaldus. Adagium autem est huiusmodi ex *Odyssææ* Homericæ libro 22.

Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήιον ἂν ποτ' ἔδωκας
ἀντιδῶν ὀδυσσῆϊ δῶρον κατ' ἀλλιτεύοντι. id est,
*Hoc xenium tibi pro pede quem quandoque dedisti
Maximo Vlyssi mendico proprio in lare quondam.*

Verba sunt, inquit Iunius, in adagio *Pro pede xenium*, Philætij bubulci Vlyssis ad Ctesippum, quem sagitta traiecerat, illi insultantis, vt munus illud accipiat pro bubulo pede, quem ille mendicanti Vlyssi impegerat paulò ante. Admonet ibi Eustathius adagium vsurpatum à primi nominis Theologo, in eos quibus malum pro malo rependitur. Hactenus Iunius, qui non incommodè fecisset, si Gregorij locum adiecisset. Eius verba hunc habent intellectum. Hoc tibi pro pede xenium optime atque prudentissime vir, vt te tuis verbis appellem. Hæc nos quibus per tuam magnam & admirandam legem, vsu litterarû interdictum est. Vides nos non perpetuò tacituros fuisse, neque condemnandos, vt litterarum vsu per omne tempus careamus, iuxta decreta tua ? sed liberam vocem missuros, que tuam rationis inopiam arguat ? Neq; inhibere Nili cataractas vlla ars potest, ab Æthiopia per Ægyptum labentes, neque solare iubar, tametsi aliquando nube tegatur, neque Christianorum linguam vincire res vestras traducetem. Bilibaldus cum in alijs, tum verò in eo pueriliter est lapsus, quòd pro ἠλιακὴν ἀκτίνα, id est, solares radios, legit : ἠλιακὴν ἀκτῖν. id est, Iliacum litus. Vt ad adagium redeamus, Eustathij & Varini verba sunt hæc : τὸτό σοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήιον εἰς παρομιάν ὑσερον ἔπεισεν ἐπὶ τῆς ἀντὶ κακῆς ἀπολαβόντων (Varinus malè ἀπολαβόντων habet) κακόν. ἦν δὲ Σοφὸς πάμμεγας καὶ ἱερός. ὁ κατάρξας τῆς δὲ τῆς παρομιίας, ὅς καὶ κυκλώπειον ἔφην ὡς ἐν τῆς κατὰ κύκλωπα τὴν καὶ ὄμιμον καὶ ὀλεθρίαν, ὡς ἐν τῷ οὐτὶν ἐγὼ πύματον ἔδωκα. Locus Gregorij, cuius hic meminuit, habetur ibidem in eadem pagina : οὗς, inquit, ἀπὸ τῆς ἐλλάδος ὁ εἰδὼς τὴν κυκλώπειον ἐτίμας ἱμὴν καὶ τελεταίους ἐταμείου τοῦ διαβῶ. i. quos ex eo quod in Græcia vnâ fuisset, tibi notos Cyclopico honore afficiebas, & vltimos referabas persecutioni. Bilibaldus, ac nouissimos persecutione exercuisti.

Emendatur Stobæus, & notantur Interpretes.

CAPVT X.

Animum, vt arcum intentum, habeat oportet, qui veterum scripta cum laude interpretari velit. Nam si Stobæi interpretes meminissent Simonidis Melici carminis bis positi sermone 103. & locum vitiatum facilè perpurgassent, & sententiam carminis fuissent affecuti. Prior est hic sub nomine Simonidis in threnis :

ἄνθρωπος ἐὼν μὴ ποτε φήσῃς ὅ, τι γίνῃσθαι *
 μὴ δ' ἄνδρα ἰδῶν * ὅσον χρόνον ἔσσει,

ὡκεία γὰρ οὐδ' ἐπενυπέρυσε μίμης ἔτος ἀμετέλειαις.

Hoc illi putant valere: Homo cùm sis, nunquam dixeris quid futurum sit, Neq; intuitus virum quandiu sit victurus. Fit enim citius quàm volucris muscæ Status mutatio præsentis. Posterior est ad Fauorinum relatus: ἄνθρωπος ὢν μηδέ ποτε φῆς ὅ, τι γίνῃσθαι αὐτίον, μὴ δ' ἄνδρα ἰδῶν ὄλκιον ὅσον χρόνον ἔσσει, ἀλλὰ μηδ' οἶκον ὡσπερ ἀμέλει ὁ ποιητῆς διεξέρχεται, τὴν ἤδη σκοπαδῶν ἀθροῦν ἀπώλειαν. Quæ verba ita verterunt: Homo existens nunquam dixeris quid cras futurū sit, neque homine felice viso, quandiu talis mansurus sit, neque si familiam felicem videris. Vide quomodo Homerus subitam Scopadum internecionem recenset. Hinc apparet priori loco deesse αὐτίον & ὄλκιον. Et posteriori loco legendum, non ὡσπερ ἀμέλει, sed ὡσπερ ἐν μέλει, id est, vt in carmine Lyrico melicus poëta Simonides. Loquitur enim Fauorinus de ruina domus Scopadarum & Alebadarū, de qua nos alio loco. Idem interpres 2. sermone Σιμωνίδης ὁ μελοποιός, Simonides musicus vertit, Miror hoc non vidisse Henricum Stephanum pag. 282.

Notatur Erasmus in apophthegmate Epaminondæ.

CAPVT XI.

Epaminondæ apud Erasmus apophthegma 13. animaduersione nostra opus habet. Est autè apud eum huiuscemodi: Iason Thessalorū rex venerat Thebas belli socius futurus. Is cùm Epaminondæ vehementer egenti aureorum duo milia misisset, aurū non recepit, sed ipsum Iasonem intuitus: Iniustus, inquit, imperas ipse deterior. Ipse verò quinquaginta drachmis à ciue quodam

acceptis mutuo, pro viatico exercitus inuasit Pelopōnesum. Notandum hic est contra omnium, quæ quidem viderim, exemplarium fidem, nescio quem aut quid secutum Erasmus, pro χειρῶν legere χείρων. i. deterior. Nam quod pro ἀρχαίς. i. incipis, ille imperas, vertit, cōmune est illi vitium cum Regio, cuius hæc sunt verba: Iniustus, inquit, manibus imperas. Solus Philephus rectè verterat, Iniuriam incipis. Eadem vox fefellit etiam Erasmus in apophthegmate Telephori. Ego ἀδίκων ἔφη χειρῶν ἀρχαίς sum interpretatus: Tu, inquit, cùm nulla sis à me laecessus iniuria, prior mihi iniuriam facis. Refertur hoc apophthegma non tantum à Plutarcho in apophthegmatis, sed in de demonio Socratis quoque, & apud Ælianū in varia historia. οὐκοῦν, inquit Plutarchus, ἔφη ὁ ἐπαμινώνδης ἰάσονι γὰρ τῷ θεσσαλῷ ἰαγῶ πέμψαντι δούρο πολὺ χρυσίον ἕναλχθαι πρὸς ἡμᾶς ἢ θεομένω λαβεῖν ἀρχειώτερος ἐφάνη σκοπρινῶν ἀδίκων χειρῶν αὐτὸν κατάρχειν, ὅτι μοναρχίας ὢν ἐξέστη ἀνδρα δημότιον ἐλαθέρας καὶ αὐτονόμου πόλεως ἐπέειπε διὰ ζημιμάτων. Ælianus autem ἐπαμινώνδης ὁ πολὺ μίσησθαι πένης ἦν. ἰάσονθαι δὲ αὐτῷ πέμψανθαι πεντήκοντα χρυσία, ὅδε ἀδίκων ἔφη ἀρχαίς χειρῶν. δανεισάμενθαι ἢ παρά τινθαι τὴν πολιτείαν ἵκοντα δραχμὰς ἐφ' ὅδιον, εἰς πελοπόννησον ἐπέβαλλον. Vbi Ælianus, pro διαχμὰς χρυσούς, quod habet Plutarchus, tantum πεντήκοντα, ponit. Brusonius etiam, iniustus manibus imperas, habet malè.

Quid ἀδίκων χειρῶν ἀρχαίς. CAPVT XII.

Tametī post Budæi tam accuratam de hac phrasi obseruationem neminem fore putarem, qui de ea dubitaret: faciunt tamen tam grauium auctorum errata, vt eius exemplis alia præterea nonnulla adiungenda putarim. Aristoteles igitur in Rhetoricis ad Alexandrum: Σωκράτης μου τὸν υἱόν. ἔγωγε ἀδίκων χειρῶν ἀρχαίς. Idem in alteris rhetoricis libro 2. ἢ εἴ τις φάιντο τύπην τοὺς ἐλαθέροις ὑβραῖν ἔθ, οὐ γὰρ πάντως, ἀλλ' ὅταν ἀρχὴ χειρῶν ἀδίκων. i. vel si quis cædere liberos homines dicat, contumeliam esse, neque enim omnino, vel quocunq; modo quis cadat, contumelia est, sed cùm iniuria origo apud aliquem sit prior quæ laecesserit. Demosthenes contra Aristocratem: ἂν τις ἴσπῃ πνέφῃσιν ἀρχῶν χειρῶν ἀδίκων. Idem ahibi: ὁ πότερθαι ἡμῶν ἢ ῥέε χειρῶν ἀδίκων. Lysias: καὶ εἰ δὲ ἔρε χειρῶν ἀδίκων ἢ ἔρω. Isocrates contra Lochitam: ἐτυπῆ με ἀλοχίτης

λοχίτης ἄρχων χειρῶν ἀδίκων. Vbi Georgius Valla non malè, prior laceffens iniuria. Dionysius Halicarnassensis lib. 7. γνάτωρ ὅππ οὐκ ἄρχοντες ἀμυνόμενοι. i. non primi repugnantes. Vbi Lopus, Non repugnantes magistratus. Idem in eadem facie: ἀρξάντων κρείνων παρῶν δὲ ἢ ὡς ἀνομιεῖν, εἰ μὴ τὸ ἀμύνεσθαι τοὺς ἀρξάντας. Laërtius σοικῆς κατάρχει. i. auctorem siue principem fuisse stoicæ philosophiæ. Xenophon in primo institutionis Cyri: ἀρχοντες, inquit, χειρῶν ἀδίκων. Dion lib. 46. ἐπειδὴ ἄρ ἀδίκων εἰς ἡμᾶς λόγων ἐσῆρξεν. D. Basilus de ira: ὁ μὲν ἤρξε χειρῶν ἀδίκων ὁ δὲ ἡμύνετο, ὁ δὲ ἀντεσπίνεσκεν, ὁ δὲ οὐχ ὑπέσθη. Maccabæorum libri 2. cap. 4. ὁ λυσίμαχος ὁ παρὸς πεισχαλίους κατῆρξάτο χειρῶν ἀδίκων. Ælianus varia historiarum lib. 1. c. 14. & de animalibus lib. 17. cap. 24. dictionem χειρῶν omittit, quam eandem etiam omisit Ioannes Monachus Tomi 3. pag. 11. vbi abesse hanc vocem putat Wolfius. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ μὴ χεῖρας τοὺς κύκλους τοῖς ἀετοῖς ἀμύνεσθαι μὴν αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ ἄρχειν ἀδίκων, quod non videtur aliter dici potuisse, præsertim cum cycni manibus careant. Idem de iisdem: εἰσὶ δὲ καὶ παρὸς ῥόμβου ἄλλοιμοι καὶ θαρρῶσαν ἀλῆ, οὐ μὲν ὡς ἀρχειν ἀδίκων, ἀλλ' ἀμύνεσθαι τὸν ἀρξάντα. Ioannes Monachus: ἐκπέπρωκε τῆς ἑδρας ὁ κωνσταντῖνος ἢ ἀνυρέσθη πολλὰ δεξιάμενος βράβυατα, οὐτε πυχῶν τῆς ἐφέσεως καὶ ὅππ ἀδίκων ἤρξε. De Iasone Thesfalo siue Pheræo vide Ciceronem in officijs, & Xenophontem in Hellenicis.

Notatur Erasmus in apophthegmate Telesphori.

CAPVT XIII.

Erasmus in apophthegmate Telesphori, quod tamen ille perperam ad Pantaleontem refert, propterea quod Athenæus vtriusque in eadem pagella meminit, ita vertit hæc Athenæi verba: Τελέσφορον ἕνα τῶν ἀρχῶν αὐτῶν, ἐπειδὴ ἔσκαλλε ποτε ἐν Συμποσίῳ τὴν ἀριστοβόλου (γυνὴ δὲ ἦν τῆς λυσιμάχου) ὡς ἐμετικῆν οὐδ' εἰπῶν κακῶν κατάρχεις τὴν δὲ ἐμοῦσαν εἰσάγων. ὁ λυσίμαχος ἀκούσας ἐμβληθῆναι αὐτὸν ἐκέλευσεν εἰς γαλεάραν, καὶ δύνω θηρίου πεπεφορόμενον καὶ προσφορόμενον ὅπως ἐποίησεν ὑποδανεῖν. Pantaleon in Arfinoen Lyfimachi uxorem vomere solitam, torfit hunc versiculum:

κακῶν κατάρχεις τὴν δὲ ἐμοῦσαν εἰσάγων,

Dominare prauis, qui hanc vomentem induxeris.

Quod vbi resciuit

resciuit Lyfimachus, in mustela cauea inclusit hominem, ac tanquam feram circumferri iussit, aluitq; vsque ad mortem. Ego verterem, Telesphorum vnum ex præfectis suis, cum in conuiuio disterium dixisset, in Arfinoen (erat hæc Lyfimachi vxor) vt potè vomere frequenter solitam, torfissetq; in eam hunc senarium,

Auctor malorum es, hanc vomentem ductitans.

Lyfimachus audiens, iussit eum in ferarum caueam iniecti, & feræ ritu circumlatum & alitum, ad hunc modum coëgit mori. Hoc enim κατάρχεις significat, vt in capite præcedenti ostendimus.

Quod autem ad superiorem senarium attinet, suspicor illum Euripidis esse, sed τὴν δὲ ἐμοῦσαν. i. hanc mustelam argute, in τὴν δὲ ἐμοῦσαν, id est, hanc vomentem mutatum. Gaudem enim talibus deprauationibus φιλοσοφῆσαι. Plutarchus in 2. decados symposiacæ in capite primo hunc versiculum ad Timagenem refert, his verbis:

ὅς ὁ Τιμαγένης παρὸς τὸν ἀνδρα τῆς ἐμετικῆς,

κακῶν κατάρχεις, τὴν δὲ ἐμοῦσαν εἰσάγων,

παρὸς ἀθωόδωρον τὸν φιλόσοφον. id est, Quale est illud Timagenis scomma in Athenodorum philosophum, qui duxerat vxorem frequenter vomentem,

Causa es malorum, qui hanc vomentem duxeris.

Nos tamen Plutarchi locum in plerisque castigauimus. Nam vulgata eius exemplaria habent: ὅς ὁ Τιμαγένης παρὸς τὸν ἀνδρα τῆς ἐμετικῆς, κακῶν γὰρ ἀρχεῖς τὴν δὲ ἐμοῦσαν εἰσάγων, ἢ παρὸς ἀθωόδωρον τὸν φιλόσοφον. Timagenis maledicentiæ meminit 59. apophthegma Augusti, & Horatius. Athenodori philosophi præceptoris Augusti, meminere Suidas, Lucianus in Longæuis, Suetonius, Dion & Plutarchus in apophthegmatis Augusti. Huius supplicij Plutarchus περὶ φυγῆς ita mentionem facit: ὅππ δὲ εἶξαν τὸ τῆς λυσιμάχου τῶν θεοδώρων. Τελέσφορον ἐν γαλεάρα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορωσφύμενον ἢ πεπεφορόμενον ἢ ῥίνα ἢ τὰ ὄππ καὶ τὴν Ἰλῶσαν ἐκτελιμημένον, ἢ εἰπῶν τῶν, οὕτως διατίθημι ἐγὼ τὰς κακῶν με ποιῶντας. Seneca quoque in 3. de ira: Nūquid ergo hic Lyfimachus felicitate quadam dentibus leonis elapsus, ob hoc cum ipse regnaret mitior fuit? Nam Telesphorum Rhodium amicum suum vndique decurtatum, cum aures illi nasumq; abscidisset, in cauea velut nouum animal aliquod & inuisitatum diu pavit, cum oris detruncati mutilatq; deformitas

formitas humanam faciem perdidisset. Accedebat fames & squalor, & illuvis corporis in stercore suo destituti, callosis super hæc genibus manibusq; quas in vsum pedum angustia lociangebant, lateribus verò attritu exulceratis, non minus fœda quam terribilis erat forma eius visentibus, factusq; pœna sua monstrum, misericordiam quoq; amiserat. Erasmus in 8. apophthegmatum libro, & Cœlius libri 17. cap. 9. huius Rhodij dictum referunt ex Seneca, sed nomen omiserunt. Rhodius quidam, inquit Erasmus, de quo nobis antè dictum est, ob intempestivâ libertatem à tyranno coniectus in caueam, in qua more nocentis bestia alebatur ad cruciatum & ignominia, amputatis naribus ac fœdata vulneribus facie, cum ab amicis admoneretur, ut inedia sibi malorû finem quæreretur: Cuncta, inquit, homini. quoad vivit, speranda sunt. Hactenus Erasmus. Cœlius autem: Seneca inquit, iraque effeminatissimam vocem illius Rhodij existimo, qui, cum in caueam coniectus esset à tyranno, & tanquam ferum animal aleretur, suadenti cuidam ut abstineret à cibo, Omnia, inquit, homini speranda sunt dum vivit. Interpres Athenæi in his verbis Athenæi conuertendis delirat. Sunt autè hæc eius verba: Dixissetq; quod esset euomendo apta, quod mala prouocaret, hanc euomentem induxit.

Notatur Ioannes Zonaras, ut Dionem malè describens.

CAPVT. XIV.

Scribit in Augusto Suetonius, quod his emendationum nostrarum libris includere visum est. M. inquit, Cicero C. Cæsarem in Capitolium profecutus, somnium pristina noctis familiaribus fortè narrabat: Puerum facie liberali demissum calo catena aurea ad forès Capitolij constituisse, eiq; Ionem flagellum tradidisse, deinde repente Augusto viso, quem ignotum adhuc plerisque auunculus Cæsar ad sacrificandum acciuerat, affirmavit ipsum esse, cuius imago secundum quietè sibi obuersata sit. Hæc Suetonij verba ita reddidit Dion in libri 45. initio: *πυθίσκου δὲ αὐτῷ ὄντι ὅτι καὶ διατελεῖν ἐν τῇ πρώτῃ πύλου μένου, ἐδόξε ἑπτὰ ἔκ κινέρον ὄναρ ἀλύσει τε αὐτὸν χροναῖς ἐς τὸ καπιτώλιον ἐκ τῶ ἐνανυ κα. διμῖδης καὶ μάστλας*
παρὰ τῷ

παρὰ τῷ δὲ ἀλλοφέναι. καὶ (οὐ γὰρ ἠπίσταιτο ὅτις ἦν) ἀπέλυχε τε αὐτῷ τῆς ὑπερσίας ἐν αὐτῷ τῷ καπιτωλίῳ καὶ χροναῖς αὐτὸν διηγῆσται τοῖς παρῶσι ἢ ὄντιν. Hæc Dionis verba Ioannes Zonaras mala fide descripsit, *πυθίσκου δὲ αὐτῷ ὄντι ὅτι καὶ διατελεῖν ἐν τῇ πρώτῃ πύλου μένου, ἐδόξε ἑπτὰ ἔκ κινέρον ὄναρ αὐτὸν ἀλύσει χροναῖς ἐκ τῶ πύλου πρὸς τὸ καπιτώλιον κα. διμῖδης καὶ μάστλας* τῷ δὲ ἀλλοφέναι. Nam cum apud Dionem sit, & flagella à Ioue accepisse, interpretatus hoc ita est Ioannes Monachus, quasi à Ioue cæsus fuisset, cum ambiguus sit sermo Dionis. Quod autem Wolfius suspicatur non *μασιζόμενον*, sed, *μάστλα ἐσχεζόμενον* esse legendum, caret ratione, cum constet Græculum esse. deceptum amphibologia. Idem error est apud Gallicum interpretem Dionis, qui ex Leoniceno vertit, *quæ illece il fut flagellé par Iupiter*. Idem Wolfius quod in eadem pagina sequitur *δημῶν χηστὰ ἢ ἐπεχείρησεν*, putat mutandam in *δημορρηπυ*, propterea quod sequatur, *εἰς τὸν δήμον ἐπαχθεῖς ἐδουλοῦνσέ τε*. Fallitur autem, cum *ἐπεχείρησε μὲν δημῶν χηστὰ* sit etiam apud Dionem pagina 180. versu 20. in Roberti Stephani editione, & sententia etiam postulet.

Pollux corrigitur in voce Ἰλλῶ. CAPVT. XV.

Ostendit iam sæpe Pollucis Onomasticon, multis mendis esse deformatum. Atque quem hic subieci locum, hoc ipsum clarè enunciat: *ἔχει μὲν δὲ τι φιλόβαλον ἢ τοῦτων γλώσσι. ἴσως δὲ οὐδὲ ἢ χηστὰς ἄποσθ. οἱ μὲν δὲ τοῖς ἄλλοις ὄνομα βαρβαρικῶν νομίσματ' εἰπεῖν ἐφυλάξατο.* id est, habet autem & venustatem quandam horum cognitio, atq; ne vltus quoq; fortè absurdus est. Puto enim alioqui Xenophontem hyllos non dicturum fuisse. Hic vitium est in voce ἄλλοις, nam nusquam Xenophon utitur eo vocabulo barbarici nominatis. Atque pro eo legendum *τοῖς Ἰλλῶις*, qua voce vtitur in primo de ascensu Cyri: *τὴν καπιτώλιον*, inquit, *ἀλεύρων ἢ ἀλφίτων ἑπτὰ ἔκ κινέρον Ἰλλῶν. ὃ δὲ Ἰλλῶ δύνει* ἐπὶ ὀβολοῦς καὶ ἡμιόβλιον ἀπηνούς, id est, Capithen farinae quatuor siglis. Siglus autem valet septem obolos & dimidium, Atticos.

Notatur

*Notatur Erasmus, qui in Periclis apophthegmate pro oculis
linguam posuit. CAPVT XVI.*

Extat apud Plutarchum & Stobæum Græcè, & apud Cicero-
nem & Valerium Latinè Periclis apophthegma, dignum quod
ab omnibus commendetur memoriæ: καὶ ποτε, inquit Plutarchus
in Pericle, τὸ σοφοκλέους ὄψε σφραττηγῶν ἐξέπιδεσε μὲν αὐτῷ παῖδα καλὸν
ἐπιπέσειεν, οὐ μόνον ἐστὶ τὰς χεῖρας αὐτῷ σοφοκλέους δὲ ἰκαδραὲς ἔχειν τὸν
σραττηγόν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄψει. Stobæus de cōtinentia: περικλῆος σοφοκλέους
εὐπεπῆ παῖδα δεικνύει. αὐτῷ, αὐτῷ σοφοκλέους εἶπε τὸν σώφρανα σραττηγόν οὐ
μόνον τὰς χεῖρας, ἀλλὰ καὶ ὄψιν ἔχειν παρ' αὐτοῦ δεῖ. Cicero in primo of-
ficio: Bene Pericles cūm haberet collegam in prætura So-
phoclem poetam, hiq; de communi officio conuenissent, & casu
formosus puer præteriret, dixissetq; Sophocles, O puerum pul-
chrum Pericle: Pericles ait, At enim Prætorem Sophocles decet,
non solum manus, sed etiam oculos abstinentes habere. Valerius
Maximus: Pericles Atheniensium princeps, cūm tragœdiarum
scriptorem Sophoclem in prætura collegam haberet, ac is publi-
co officio vna districtus ingenui pueri prætereuntis formam im-
pensis verbis laudasset, intemperantiam eius increpitans, di-
xit, Prætoris nō solum manus à pecuniâ lucro, sed etiam oculos
à libidinoso aspectu continentem esse debere. Plutarchus hoc di-
ctum in vita Rhetorum ad Hocratēm refert: σοφοκλέα δὲ τὸν πρᾶξι-
κόν δευσάμενον ὁ ἰσοκράτης ἐπαύμενον ἐρωτικῶς παιδὶ εἰπέειν, οὐ μόνον δὲ
σοφοκλέους τὰς χεῖρας ἔχειν παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς. Hic Eras-
mus rectè oculos est interpretatus, cūm superius Periclis apoph-
thegma ita reddiderit: Prætor Pericles collegam fortitus est So-
phoclem poetam; cūm q; simul nauigarent ac Sophocles conspe-
cto formoso puero dixisset, En quā speciosus puer: decet, in-
quit, ὁ Sophocles prætorē non modò manus, sed & linguā habe-
re continentem, pro ὄψει & ὀφθαλμοῦς. i. oculis, linguam ponens.

*Restituitur M. Livi Drusi tribuni plebis nomen, eiusq;
apophthegma explicatur. CAPVT XVII.*

Iulij Drusi Publicolæ ædes, inquit Erasmus, pluribus ex par-
tibus patebant vicinorum prospectui. Hoc incommodū faber se
quinque

quinque talentis correcturū pollicebatur, effecturumq; ne pars
aliqua esset obnoxia prospectui. Tum Drusus, Decem, inquit, da-
bo, si talem reddas domum meam, vt vudiquaque pateat omniū
oculis, quo non vicini tantū, sed omnes ciues perspicere possint,
quomodo domi meæ viuatur. Hæc Erasmus ex interprete, vt vi-
detur, Politicorum Plutarchi: Ob eam rem, inquit Interpres, Iu-
lius Drusus Publicola haud immeritò claruit, quòd domus eius
ex pluribus partibus vicinis conspicua, cūm patèret, & quinque
eam talentorum sumptu omnino faber quidam auersurum atq;
cōmodius directurū reciperet, Decem, inquit, dabo, si totam ita
exponas conspicuam, vt vniuersi ciues nedum vicini perspicere
queāt, qua domi meæ ratione viuatur. Nempè vir erat modestus
ac frugi. Plutarchus ipse: εἰκότως οὖν ἰούλιος δροῦσος ὁ δημαγωγὸς
εὐδοκίμησεν ὅτι τῆς οἰκίας αὐτοῦ πολλὰ μέρη κάτοπιπα τοῖς γειτνιώσιν ἐχούσης,
καὶ τῷ τεχνίτῳ τινὶ περιγυμμένου ταύτην διασκέλειν καὶ μεταθέσειν ἀπὸ
πέντε μόνων τάλαντων, δέκα ἔσθ' λαβὼν ἄλλω μου πείσειν τὴν οἰκίαν κατα-
φανῆ, ἵνα πάντες ὄψων οἱ πολῖται πῶς διατῶμαι. καὶ γὰρ ἦν ἀνὴρ σώφρων καὶ
κόσμιος. Hic ego omnino pro ἰούλιος, legendum censeo λίβιος,
ex Velleio, Appiano & alijs. Velleius: Cūm M. Linius Drusus
ædificaret domum in palatio, in eo loco, vbi est quæ quōdam Ci-
ceronis, mox Censorini fuit, nunc Statilij Sifenæ est; promit-
teretq; ei architectus, ita se eam ædificaturum, vt libera à conspe-
ctu immunisq; ab omnibus esset, neq; quisquā in eam despiciere
posset: Tu verò, inquit, si quid in te artis est, ita compone domum
meam, vt quicquid agam, ab omnibus perspicere possit. Tu igitur
me auctore, pro Iulio Druso Publicola, leges, M. Linius Dru-
sus tribunus plebis. Nam hoc etiā significat δημαγωγός. In consu-
libus anni V. C. 739. Xylander malè legendū censet apud Dionē
μ. ἰούλιος λ. γ. δροῦσος λίβιον, cūm sit legendum, μ. λιβίου λ. γ.
Apud Iulium quoque Obsequentem perperam legitur, Libius
Trolo leges ferentes, pro Livi Druso leges ferente. Brufonius
libro 7. cap. 16. malè etiam, Iulius Drusus Publicola, legit cum
Erasmo & Interprete.

Erasmm nonnunquam diuersum scribere ab ipsis apophthegmatum auctoribus. CAPVT XVIII.

Extat apud Valerium Maximum libro 7. hoc Demadis dictū. Demadis quoque sapiens dictum: Nolentibus enim Atheniensibus diuinos honores Alexandro decernere, Videte, inquit, ne dum cælum custoditis, terram amittatis. Hactenus Valerius, Stridabat autem Alexandro Demades. Erasmus diuersum planè ab hoc sensum expressit: Cùm Athenienses vellent Alexandro diuinos honores decernere, Videte, inquit, ne dum cælū custoditis, terram amittatis. Alexander enim ambiebat Monarchiam. Absurdum autem erat, alium sic donare cælo, vt ipsi terra sua pellerentur. hæc Erasmus. Ego contra Demadis mentem esse puto, Verendum esse Atheniensibus, ne dum negarent Alexandro cælum, hoc est diuinos honores, ipsi ab Alexandro pellerentur natali solo. Atque ita mecum intelligit Brusonius, cuius verba ideo asseripsi. Hoc est, Dum inficias itis Alexandrum in deorum referre numerum, ne vrbs vestra ab illo diruatur videre.

Castigatur Stobæus, & notatur eius Interpres, emendaturq̃ Hesychius. CAPVT XIX.

Budæus in Commentarijs tradidit, Græcos dicere ὀφθαλμίαν, ἑποφθαλμίαν, ἑποφθαλμίηται, & ὀφθαλμοβολῶν, pro eo quod Cicero dixit pro lege Agraria, adijcere oculum. Diogenes Cynicus hoc ipsum etiam per ὀφθαλμίαν τὸν ὀφθαλμὸν, tametsi locus est deprauatus. Nam ita habent excusī Stobæi libri: Διογένης ὁ κύων θεοσάμενος ἵνα πλουσίας χάρις παραποιοῦ μένον ἔραϊν ἔρη, ταύτη οὐ τὸν ὀφθαλμὸν, ἀλλὰ τὸν ὀδόντα ἀποβέβληκεν, aliter ὀφθαλμίηκεν. Quod Gesnerus putat valere: Diogenes Cynicus, cùm vidisset quendam opulentem anus amare simulantem, dixit, hæc ratione non oculū, sed dentem amisit. Ego contra omnino legendum iudico ὀφθαλμίηκεν, vt totius apophthegmatis hæc sit sententia, quemadmodū libro abhinc aliquot annos edito, ostendimus. Diogenes ille canis. conspicatus quendam, qui se diuitē anum amare simulabat, Huic, inquit, non oculū, sed dentem adiecit. significans amatorē illum magis fuisse captum amore comedēdi illius anus bona, quàm vidēdi illam.

Similis

Similis huic lapsus est apud Hefychium in voce ὀφθαλμιάσειν. ὀφθαλμιάσειν, inquit, τὸν ὀφθαλμὸν ἀπέβαλεν. Hic omnia lexica Græcolatina, oculum amisit, reddiderunt, cùm legendum sit, ἐπέβαλεν. i. oculum adiecit. Patet hoc ex eodem, in verbo ὀφθαλμιάσει. ὀφθαλμιάσει, inquit, φθόνῳ ὀφθαλμὸν ὀφθαλμῶν. Varinus etiam secutus est deprauatam Hefychij lectionem. Suidas: ὀφθαλμὸν ὀφθαλμῶν, τὸ ἀπὲρ γῶς διεσάσθη ἢ τὸς ἀλεξίς.

Ostenditur apud Athenæum in apophthegmate Phrynes, non ὡς legendum esse, sed ὡς. CAPVT XX.

Accentus omisso aut deprauatio sæpe sententiam corrumpit, vt in illo Athenæi, vel Machonis potius comici,

φρόνῳ ἐπέεθ μοι εἶχῃ τὴν θεασκίην
καίπειτα αἰτήσασαι ἀντὸν μινῶν μίαν,
ὁ μοι εἶχῃ μέγ' εἶπεν, οὐ φρεῖν δὺς
χρηστὸς λαβοῦσαι παρεγένετο ξένῳ ἴνῃ
περίμενε τοίνυν καὶ σύ φησιν ἕως ἀν' οὐ

βινητιάσει καὶ τοσοῦτον λήφομαι. i. Mærichus sollicitabat

Phrynem meretricem, natione Thespiensem, quæ cùm ab eo postulasset minam, dixit Mærichus, Immensum postulas: nonne nuper congressa es cum peregrino quodā, cùm tantum duos aureos accepisses? Tum Phryne, Expecta igitur, inquit, donec ipsa pruriam vel Venerem appetam, & tantundem à te accipiam. Hic pro ἕως ἀν' οὐ, vulgo legitur ἕως ἀν' οὐ. Interpres Athenæi quidam hanc deprauatam lectionem secutus, ita locum hunc peruertit:

*Expertus est Phrynem amicam Mærichus:
Vnam petenti mox minam, inquit Mærichus,
Nimum, duos prius aureos cùm ceperis,
Ad hospitē quendam profecta nunquid es?
Consiste donec ergo non ego volo
Coire, tantundem ipsa nam sumam statim.*

De phrasi οὐ χεῖρον ἢ αὐτὰ εἰπεῖν. CAPVT XXI.

Est apud Lucianum, in Demonactis vita, phrasis vsitatissima Græcis, ab Obsopæo non intellecta, οὐ χεῖρον δὲ αὐτὰ εἰπεῖν, & infra: οὐ χεῖρον ἢ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν. id est, Nihil autem oberit rem ad verbum

bum recensuisse. Vtitur eadem phrasi etiam in Alexandro pseudomante : αμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν ἢ χροσιόν. id est, præstat ipsum oraculum ad verbū adijcere. Orosius superiora illa ita vertit, Nec minus dicendi facultate ea possit exequi quæ diceret. Item, Nec malum esse illud perhibenti. Vt mirā profectō sit hunc, cum Lucianum περὶ διαλέκτων verteret, hanc dicendi formulam rectè expressisse. Locus Græcus ita habet, οὐ χείρον δὲ ἢ αὐτὸ εἰπεῖν, Orosius, Quod & hic referre non alienum esse opinor. Sed quod idem : τοῖα παθόντ' οἶμαι καὶ Τάνταλον αἰδοσθ' ἰού vertit eodem loco, Talia passus erat quoque Tantalus Æthope cretus, ineptum est. Ego mallet, Talia passus, vti puto, Tantalus atra venena est. Philostratus in Polemone sophista : εἰ χείρον ἢ καὶ τὸν Τιμοκράτην ἐηλώσῃ. Vtitur aliquoties etiam Plutarchus & sæpissimè Galenus, vt in priorē θεωρητικῶν ad Glauconem : οὐδ' ἐστὶ χείρον ἐντεῦθεν ἀρξασθ'. οὐ χείρον, inquit Suidas, βέλτιον.

Demetrii Phalerai locus repurgatur.

CAPVT XXII.

Demetrius Phaleræus de Elocutione affert Sophronis Mimographi carmen, quod etiam reperi apud Athenæum, ὅσα τε, inquit, ἐπὶ τῶν γυναικῶν ἀλληγορεῖ, ὅτι ἐπὶ ἰχθύων, σολῆνες Γλυκύκρεον κογχύλιον χίρην γυναικῶν ἰχθυήματα. Hæc verba interpretes ita vertit, Et ea quæ de mulieribus obscure loquitur, veluti de piscibus, Solines concham mulierum iucundam habent, & dulcem carnem venatibus & indagacionibus. In errorem traxit Interpretem dictio ἰχθυήματα, pro qua malim ex Athenæo legere λίχθημα, hoc modo σολῆνες Γλυκύκρεων κογχύλιον χιρῶν γυναικῶν λίχθημα. id est, Solenes dulcis carnis conchylium viduarum mulierum delicia. Est tamē Athenæi locus adhuc mendosus, ni fallor; quare eum hic oculis subiiciendum duxi. τίνες ἔντι ποιεῖ φίλα τὸ δὲ τοι μακρὰ καὶ χεῖρα σοληνέθων τοῦ τίμα Γλυκύκρεων κογχύλιον χιρῶν γυναικῶν λίχθημα. Hæc ille libro 3.

Explicatur

Explicatur apophthegma Stratonici, & castigatur Athenæi codex. CAPVT XXIII.

Refert Athenæus hoc Stratonici apophthegma, γυμνικούς δὲ ἀγῶνας ἔφη διατιθέσθαι ἠλεῖοι, κορίνθιοι δὲ θυμικούς, ἀθηναῖοι ἢ σελυτικούς, εἰ δὲ τις τούτων πλημμελοῖται * μαστρώσεις. Hoc Plutarchus in Lycurgo ita tradit, στρατόντι ἐπισκώψαι δοκεῖ μετὰ παιδείας νομοθετῆσι καὶ κελεύων ἀθληταῖς ἀγειν μυστήρια καὶ πομπὰς, ἠλεῖοι δὲ ἀγωναθετεῖν ὡς κάλλιστα τῆτο ποιοῦντας, λακεδαίμονίους δ' ἀν' ἀμύρτανωσι οὗτοι ἀερεδαί, καὶ τῆτο μὲν χᾶεν τῶ γελούου. Nos olim indicauimus Cœlium, pro, θυμικούς, θυμεικούς, lib. 8. cap. 8. legere, sed vnde mutatus eam lectionē esset, ignorabamus tum. Nunc verò comperimus eam Cœlium accepisse ab Eustathio. Ex Plutarcho autē suppleueramus apud Athenæum vocem λακεδαίμονιοι. Nunc suspicamur plura deesse ex verbis Eustathij & Interpretis Athenæi Latini. Vtriusque verba nos ided ascripsimus. Eustathius ergo pag. 304. & Varinus 854. ὡς δὲ κε περὶ γυμνάσια εὐδοκίμων οἱ ἠλεῖοι δημοῖ οἰεσῶν, γυμνικούς ἀγῶνας διατιθέσθαι ἠλεῖοι, κορίνθιοι θυμεικούς, ἀθληταῖοι σελυτικούς· εἰ δὲ τις τούτων πλημμελοῖται μαστρώσασιν λακεδαίμονιοι, εἰνιπὶθρῆ καὶ ἐν ἑνὶ νόμῳ σκώμματι. Τὰς παρὰ λόγῳ ἀγόμενας ἑορταστικὰς μαστρώσεις. i. vt Cœlius vertit: Gymnica certamina parent Elei, thymelica Corinthij, scenica demum Athenienses: quod si quis horum subsultarit peccarit ut, plagis eum afficiat Lacedæmonij. Hoc verò obiter dictum festiuus est ob Diamastigofin, id est, flagellationem Spartanis solennibus etiam in festis celebrem, heortasticen Græci dicunt. Hactenus Cœlius, qui in eo fallitur, quòd μαστρώσασιν λακεδαίμονιοι putauit valere, plagis eum afficiant; cum vertere debuerit, plagis afficiantur Lacedæmonij, vt conueniat cum illo Plutarchi, λακεδαίμοις ἀερεδαί. Malè etiam Interpretes Athenæi, Gymnica, inquit, certamina Elei statuunt; at Athenienses scenica: si quis in his delinquat, loro verberent Lacedæmonij, morem qui est apud eos verberandi carpens. Tria hic notanda sunt, primùm malè illum vertisse μαστρώσασιν λακεδαίμονιοι: deinde illum omisisse, κορίνθιοι δὲ θυμικούς sine θυμεικούς: tertio illius exemplar habuisse, μαστρώσασιν λακεδαίμονιοι, εἰνιπὶθρῆ τὰς παρ' αὐτοῖς μαστρώσεις. Vt qui nostrū exemplar descripsit, transcenderit omnia quæ sunt inter πλημμελοῖται & μαστρώσεις. Volo itaque legi posthac in libellis nostris. Ludos,

in

inquit,

inquit, idem gymnicos designent Ekei, Thynnicos Corinthij, & scenicos Athenienses: quod si quis horum delinquat, flagellentur Lacedæmonij, notans eas quæ sunt apud eos flagellationes.

Restituuntur duo loca in Ciri Virgilij poematio, & unus Pausanias & obiter Clementis & Diodori menda eluuntur.

CAPVT XXIV.

Conatus sum olim Cirim Virgilianam restituere, ex qua iam hic duo duntaxat loca proposui hic diiudicanda. Prior eiusmodi est, vt de eo nemo dubitare debeat. Nam vbi nunc legitur,

Infamem tali meritorum more fuisse:

quis non videt, legendum esse:

Infamem tali merito r umore fuisse? Posterior est,

Et numina Phote Virginis assignant. quæ verba, quid sibi velint, non herculè intelligo. Loquitur autem illic Virgilius de Britomarti & Dictynna; quare arbitror legendum esse,

Et numen Aphae Virginis Aegina est.

Pausanias hanc rem tradit his verbis: ἐν αἰγίνῃ ἢ παρὸς τὸ ὄρη τῆς πελοποννησίου διὸς ἰούσιον ἔστιν ἀφαίας ἱερὸν, ἐς ἣν καὶ πάντων ἄσπρα αἰγινήταις ἐποίησαν φασὶ δὲ οἱ κρήτες, ἰούτοις γὰρ ἔστι τὰ ἐς αὐτὴν ἐπιχρῶμα, καρμάνωρον, τὰ κατὰ τὸν ἄσπρον ἀπόλλωνος ἐπὶ φόνω παύσαντο, παῖδα εὐβουλον ἔβη. διὸς δὲ καὶ κάρμης τὴν εὐβούλου βετόμωρον γυναικα. χαίρειν ἢ αὐτὴν ἀράμοις καὶ δῆραις καὶ ἀρτέμει μάλασι φίλων ἔβη. μίνων δὲ ἐξαδέντα φεύγουσα ἔβριψεν αὐτὴν ἐς δίκτυα ἀφειμένα ἐπ' ἰχθύων δῆρα. ἰαύτῳ μὲν δεδωκόποιον ἀρτέμης. λέγουσι ἢ οὐ κρήτες μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰγινήται λέγοντες φαίνεσθαι σφισιν ἐν τῇ νήσῳ τὴν βετόμωρον ἐπίκλησις ἢ οἰπαρά τε αἰγινήταις ἐστὶν ἀφαία, καὶ δίκτυον ἐν κρήτῃ. id est, ex Amasei interpretatione: Apud eosdem Aeginetas contendentes ad Panellenij Iouis est Aphææ fanum, in quam Pindarus canticum Aeginetis fecit. Cretenses quidem (ipsi enim omnium primi patrios quosdā sermones de hac protulerunt) Carmanoris eius, qui de Pythonis cæde Apollinæ purgavit, Eubulum filium esse aiunt: Ioue & Carme Eubuli filia Britomartin genitam esse, quæ cum se totam in currendi venandiq; studia tradidisset, fuisse eam Dianæ multo charissimā. Verum cum Minoem præ amore infequentem fugeret, ac se in mare abiecisset,

in

in retia, quæ ad pisces capiendos in mare missa fuerant, incidisse: à Diana in deorū numerum relatā. Colunt eam non solum Cretenses, sed ipsi etiam Aeginetæ, quod in insula visam Britomartin autumant. Et eadem sanè Aeginetis Aphæa est, quæ apud Cretenses Dictynna. Hesychius: ἀφαία ἢ δίκτυον καὶ ἀρτέμης. Huius emendationis nonnullā occasionem nobis dedit Iacobus Nicoles. Clementis recognitionum lib. 10. Carmes patrem, non Eubulum, vt Pausanias tradit, vocatum fuisse ait, sed Phœnicè. Iupiter, inquit, vitiat Carmen Phœnicis, ex qua nascitur Britomartis. Ita enim illic legendum, non vt vulgo legitur, Carineam Phœnicis, ex qua nascitur Britomartis. Astipulatūr Clementi Virgilius:

Quam simul Ogygi Phœnicis filia Carme

Surgere sensit anus.

Diodorus assentitur Pausanias: βετόμωρον, inquit, τὴν πελοποννησίου δίκτυον μινωολογοῦσι γυναικα μὲν ἐν κρηνοῖ τῆς κρήτης ἐκ διὸς καὶ κάρμης τῆς εὐβούλου τῆς γυναικέντης ἐκ δῆμης. id est, Britomartin, quæ & Dictynna vocatur, fabulantur natam quidem in Cæno. Cretæ ex Ioue & Carme Eubuli, qui Cererem matrem habuit. Poggius: Britomartin verò, quam Dictynnā dicunt, in Creta genitam ex Ioue ac Acharmide Eubuli Cereris filij. Vt locus illustrior sit, ascripti & Callimachi ex hymno Dianæ carmen, ex Floridi interpretatione.

Nanque unam è nymphis Gortinida dilexisti

Infestam ceruis Britomartin, cuius amore

Accensus Minos erravit per iuga Creta.

Sed nunc horrida eam quercus, nunc vltia palustris

Texit, at ille nouem per menses cuncta petiuit,

Aspera quæ loca sunt, quæ imperuia; nec tamen idem

Vnquam cessasset, nisi se hæc misisset in æquor.

Capta iugo è montis piscantium retibus inde

Implicita, vt sic salua foret, qua causa Cydones

Impulsi, vt nympham Dictynnā nomine ferrent,

Dictaum è montem. Hæc & plura Callimachus.

Amasæus superiorem Pausanias locum est elegantissimè interpretatus, sed quem hic ex Atticis subieci, nō pari felicitate tractauit, propterea quod mēdosus esset, καθέστηκε ἢ ταῖς κάρμης γυναικὸς παρὸς τὸ τῆς ἱερῆς μῆμα προσφέρειν παρὸ γάμου, καὶ ἀπαρχαδὸς τῆς περιχῶν, καὶ τῆς

ἢ ἢ ἐκέρχῃ ἢ ὅτι δὴ αἱ θυγατέρες ποτε ἀπαίρειντο αἱ θυγατέρες. Sic habet exemplar conueniente etiam Budæo, & ad hunc legentem modum in Commentarijs. Legendum autē est, pro ἢ ὅτι δὴ, ἢ ὅτι δὴ. hoc sensu: Quemadmodum Deliorum filia Hecaergæ & Opidis tondebatur. Hæc verba à Domitio vetere interpretæ omiffa sunt. Amasæus Opidis nomen prætermisit. Crinisq; primitias, inquit, detondent, non aliter quàm Hecaergæ Deliorum filia. Idem in Eliaciis: φῶδ' ἢν μελάνωπα ὄ κωμῆι ὄ ἐς ὅτι καὶ ἐκέρχῃ ἦσεν, vertit, Canticum Melanopus Cumæus in Opim & Ecargen decātavit. Melius Abrahamus Læscherus, vt nos, fermè legens, vertit: Quemadmodum in Hecaergæ & Opidis honorem filia Deliorum capillos olim detondebant. Quod autem hic scribit Pausanias, habes studiosè lector in Melpomene Herodoti his verbis: Τῆσι ἢ παρ' ἀνοισι ταύτησι τῆσι ἐξ Ἐσθ' βορέων τελευτάσθησιν ἐν δὴλῳ κείρον ἢ καὶ κῆραι καὶ οἱ παῖδες οἱ θυγατέρες. Hæc Herodotus de Opide & Argi; cum tamen non Argin hanc vocet Pausanias, sed Hecaergen, cui assentitur Scholiastes Callimachi in hymnum Dianæ ita scribēs: οὐτὶς ἐπ' ἵετον ἀρτέμιδι ὄ διὰ τῶν Ἐσθ' βορέων κῆρας, οὐτὶν, ἐκέρχῃ, λοξῶ, ἀς ἐτίμησεν ἀπόλλων καὶ ἀρτέμις. ἢ ἀπὸ μῆς μὲν οὐτὶς ἢ ἀρτέμις, λοξῆς ἢ καὶ ἐκέρχῃ ὄ ἐκ τῆς λοιπῶν ὄ ἀπόλλων. Quare videndum etiam atque etiam est, num apud Herodotum pro ἀργιν, sit legendum ἐκέρχῃ.

De d in locum cl successione, & contrā, de q; Diodori interpretis erratis. CAPVT XXV.

Sæpenumerò d litteram in locum duarum cl. i. c & l; & contrā, transisse annotauimus, vt pro Telecles, Teledeus apud Diodorum legitur, in fine primi libri, zodiacum quē ac multa alia ab eis percepta ad Græcos digna laude attulisse. Sculptores antiqui maximo in honore fuerunt Teledeus ac Theodorus Rhici filij. Diodorus Græcus: ὄ δὲ ἀπὸ τῶν δὲ καὶ τὸν εὐδοξὸν ἀστρολογῆσαντα παρ' αὐτοῖς καὶ πολλὰ ἔσθ' χροσίμων εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκδόντα τυχεῖν ἀξιολόγου δέξῃς. ἔσθ' τε ἀγαλματοποιῶν παλαιῶν τοὺς μέγιστοι διανομασμένους διατερεῖσθαι παρ' αὐτοῖς τηλεκλέα καὶ θεόδωρον τοὺς ρήκου μὲν ἑοῦς, i. Similiter autem & Eudoxum, postquam Astrologiam apud eos didicisset, & multas res vtilis Græcis tradidisset, peperisse sibi iustā laudem.

Ad hæc.

Ad hæc inter veteres statuarios maximè celebres apud eos commemoratos esse Telecleum & Theodorum Rhæci filios. Apud eundem, pro, Clouius, Elouius inueni. Eodem modo lapsi sunt, qui apud Virgilium in nono, legunt Clotho, pro, Doto, & librarij qui in Aureliani apophthegmate, pro Heraclamone, scribunt Heradamone, per d in tertia syllaba, quorum scripturam secutus est Erasmus. Sic apud Aulum Gellium pro Androcles, perperam Androdus legitur, cum apud Ælianum sit ἀνδροκλῆς, quod annotasse etiam memini Gyraldum Liliū, apud Eusebium in Chronicis; par his vitium est in Mezades, pro Megacles: Elidicus pro κλειδῖν ὄ: Deobulina pro Cleobulina; & apud Suetonium, vbi Callides legitur, pro Calicles. Contrā apud Liuium, pro Dasius Arpinus, Classius Arpinus legitur, nam apud Appianum Græcè est διάσι ὄ. Apud Eusebium in Chronicis, legendum Athenis primum trieres (id est triremis) nauigauit Aminocle cursum dirigente, non Aminedeo per d in penè vltima, ex Plinio & Thucydide: φαίνε ἢ καὶ σαμίσις ἀμεινοκλῆς κορίνθι ὄ ναυπηγὸς ναῦς ποιήσας ἑπταεῖς. Plinius Triremem inuenit primus Aminocles Corinthius. Vt ad Diodori locum redeamus, notatu dignum Pogium Eudoxi nomen obliterauisse, & pro τηλεκλῆς apud Eusebium de præparatione Evangelica τηλεκλῆς legi, cum Pausanias τηλεκλῆς habeat. De Telecle hoc, Theodoro, & Ræco, auctores variant. Meminerunt autem eorum Herodotus, Pausanias, Plinius, Lærtius & Hermolaus in Plinium, præter Diodorum. Facere hic non possum, quin huic libro loco coronidos plura Pogij, interpretis Diodori, errata addam, vt quod pro Oetauo, Ogdous reliquit; pro in gelu, in pagis vertit. Deinde quòd τὸ μὲν γὰρ διακομίζον τὰ σώματα πλοῖον βαλεῖν καλεῖσθαι, τὸ δ' ἐπιβαζρον νόμισμα τὸν ἰσθλὸν τὰ πορθμῆ δὲ ἰσθλὸν καλεῖσθαι καὶ τὴν ἐπιχωρεῖον διάλεκτον χάραν. ille vertit, Nam nauis quæ veetat corpora, varis appellata, hæc apud Græcos est ἐπιβαζρα. Obolum dari, aiunt, porutori, cui nomen inditum est ab incolis Charon. Nunc, si placet, quid Græca significet audi. Nauim enim quæ corpora traiciat, Barin vocari, vectorium autem nummum, videlicet obolum dari vectori, qui patria illorum lingua Charon appellatur. Significat ergo νόμισμα ἐπιβαζρον, idem quod naulum, vt etiam liquet ex Suida, in voce & explica-

tione *Συράκης*. non cymbam Charontis, quod ex verbis interpretis scribit Gyraldus de re nauali. Eustathius in illud Homeri ex *Odysseæ* ο. *κὺ δέκεν ἄλλ' ἐπιβαδρον ἐγών ἐδέλουσά γε δόλιον*, ἐπιβαδρον, inquit, ἰδὲ ναῦλον ἦτοι μίθδς ἐπιβάσεως νηός. Quod Diodorus in initio 5. libri: *ἐννοιὶ ὅ ἤρ' αὐμὴ μυσολογῶσι καὶ τὸν τὰ πλούτων ὄκ' ἀφροφόνης γάμοι ὑπὸ δίδς ἀνακαλυπτρὰ τῆ νύμφη δειδῶς ταύτην ἢ νῆσον*. ille vertit: Fabulantur poetarū quidam post Plutonis & Proserpinæ nuptias hanc insulā (Siciliam scilicet) ab Ioue Anacalyptæ nymphæ traditam. vbi ego vertissem: In Plutonis & Proserpinæ nuptijs, hanc insulam in dotem siue anacalypteria sponsæ Proserpinæ à Ioue datā, quod scribit Plutarchus etiam in Timoleonte. Præterea de Medææ filijs, vertit Pogius genuisse ex ea filios priores duos Didymum Thessalum Alcimenum, cūm Græcus codex habeat: *Διδύμοις δ' ἐπαιδόντε καὶ ἀλκιμίδην*. id est, geminos Thessalum & Alcimidem. Idem libro 5. cap. 7. *ἐπαύλεις τε πολυτελεῖς ταῖς κη- τασιδαίς ἀφ' ἑρχον ἐν αὐτῇ καὶ τὰς κησιεῖς κωδωνισίεια*, vertit: Diuersoria in illis ædificant sumptuosa, hortos quoque cotoneorū vmbracula decorant. Ego verterem, Prædiāq; sumptuosā structuræ sunt in ea, atque per hortos cauponæ. Ita enim interpretor κωδωνισίεια. Et libr. 1. *παρεβόθηεν ἀγρῶν ὡς ἀν' οἴγαμένοι*. i. Ignauiter opem ferebant, ut potè ebrij. Pogius: Sublato more ebriorum clamore, regem excitarunt, de Sesoofi agens. Idem aliquatò post in eodem capite: Decimo post anno respōso ei reddito, ut placato deo, qui in Heliopoli coleretur, faciem mulieris inspiceret, quæ nullum nisi proprium nosset virum: quam lectionē etiam Brufonius, capite de mulieribus secutus est, cūm Græca editio habeat: *καὶ γυναικὸς οὐρα νίζεσθς καὶ πλύνεσθς τὸ πρόσωπον*. i. & mulieris lotio lauare faciem. Libro 2. Herodotus de Pherone Sesostris filio: *γυναικὸς οὐρα νίζεσθς δ' ἀφθαλιμύς*. Libro 4. cap. 12. Tithonus in Asiam Orientē versus, vsq; in Æthiopiā militans, dicitur genuisse ex Ida filium nomine Memnonem: Castiga ex Aurora. i. ἐξ ἠούς. Lib. 5. cap. 4. quæ id nomen ab Æthalio, qui ei præfuit, duce, fornta est. Pogius, lege à copia fauilla quæ illic est, Græcè *αἰθαλία ἀπὸ τοῦ πλῆθους τῆ κατ' αὐτὴν αἰθάλου*. & libro 5. cap. 17. *μυδ' ἐναὶ ἐξ εἶναι ἐν τῷ τεμένει τῆ κίττου ὀνομάσαι ἀγγλῆα*. Vt nulli deinceps liceret templo restituto in eo Achillem nominare. Pogius, Castiga, in templo

Tenui

Tenui conditoris. Capite 5. de Scirone hic viatores cogebat, ut seipso de præcipiti iactarent loco. Pogius. *ὅς δ' εἰώθει τοὺς πειλόν- τας ἀνακαλῶζ ἐν ἑαυτὸν ἀποτίθειν ἐπὶ πνῶ ἀποκρήμει Ἰόπου*. Græcus codex. i. Hic solitus erat pretereuntes cogere, ut sibi lauarent pedes. & paulò post, pro Curdalis, legendum Corydalis. i. κορύδαλ. & de Minotauro, legendum *δὲ ἐπὶ ἐπιδ*. i. intervallo septem annorum, non singulis annis. Item de Hippolyto: *ἰδὲ κερῶμον ἐμπλα- κέν τοῖς ἰμάσιν*. i. adolescens implicitus loris vel habenis. Pogius: Vestibus implicitus *εἴμασιν* legens. Ibidem Amphridnam perpetram legitur, pro Aphidnam. Sunt & librariorū multa apud eum vitia. legitur enim Memphis, pro Mneuis. & Momemphis alibi. Et libro 2. cap. 11. Inter huius regis pastores extitisse fratres duos. Castiga: posteros, quia *ἤρ' ἀπογόνων* Græcè est. Libro 4. cap. 2. de Iolao: Iolauum monuit, ut euestigio incisam ceruicem face lignea, ne efflueret sanguis, inureret. vbi legendum, face ignea, siue ardenti, Græcè *λαμπάδι κηομένη*. Libri 5. cap. 5. Lineis enim membra corporis incisa, vulgo legitur. sed Græcè est, *ξύλοις*, id est, lignis. Libro 2. cap. 6. Leophorum viam dixit Pogius, cūm publicam vertere debuerit, auctore Cælio. Libro 4. de Medea vulgo legitur: Quidam scriptores volunt Medææ filios dona quædam spontè attulisse, perpetram, pro sponsæ, Græcè *ἡ νύμφη*.

FINIS LIBRI.

CATALOGVS. RERVM, VO.

CVM, LOCORVMQVE MEMORA-

BILIVM QVAE HOC OPERE CON-
TINENTVR.

*Prior numerus librum, posterior caput eiusdem
libri indicat.*

A		σπεῦθε βραδείας	9,20
		ὑφ'αίλου πταίσαντος ἠπήτης ἐτύφθη.	
A Bæ	6,22	10,5	
Abrahamus Loeffcherus	3,5	πάντα κάλων κινεῖν	10,8
Achæus	1,20	Pro pede xenium	10,9
Achilles Lochius	5,1	Cyclopius honor	ibid.
Achilles Statius	3,25	Sol exorere	7,4
Acrotari regis apophthegma & no- men refututum	6,7	Bellum non vescitur demenso	9,8
		Adrianus Iunius, vide Iunius.	
		Adrianus Turnebus, vide Turnebus.	
Adagia		Aegeus	1,8.7,13
Φυσὰ αὐ μικροῖσιν αὐλισκοῖς	1,2	Aelianus emendatur,	2,12. 2,16.
Φλοῖωδης	ibidem.	10,11.	
Corticeus	ibidem.	Aeolides	7,24
Apertis tibiis	ibidem.	Aeschyli apophthegma	2,21 & 22
πρὲν τὴν καρδίαν εὐπίση	1,18	Aeschyli locus	5,2 & 17
A subeunte portum nauis, vel A sub- mersa nauis	3,22	Aethalia	10,25
Locrorum pactum siue foedus	5,4	Aethalides	8,3
Φειδείας εἰρήνη αἰσθήκει	5,15	Agatharchidis locus	8,17 & 18
Hermiones vice	5,18	Agathocles	4,14
Terræ intestina	5,20	Agéma	1,23
Vinculo maniuoro	ibid.	Alciatus notatur.	1,10. 1,20. 3,13.
Anus locusta	5,21	4,19.6,5.	
Aruræa vates	ibid.	Alcibiadis apophthegma	2,13
βῶλος ἄρουραν	5,22	Alcon	6,6
A Dorio ad Phrygium	5,23	Aldus Manutius	5,25.7,23
τὸ γὰρ εὐ μετ' ἐμεῦ	5,25	Alexander Aphrodisensis	1,12.8,9
Iouem lapidem iurare	6,15	Alexander Trallianus	1,12.10,8
In acie nouacula	7,20	Aleos	2,16
Quicquid in linguam venerit	7,21	Alope	ibid.
Comicus testis	7,25	Ama	9,22
Acrocoriathia	8,25	Amanides portæ	4,20
Ocnos funem torquet	9,11	D. Ambrosij locus	1,22
		Α	Α

I N D E X.

Ambrosius Laetii interpres.	1,12.	10.4.4.6.3.6.14. 6,10. 8,15.9.4.
		3,7.9,6,9,21.10,7.
Amnianus Marcellini locus emendatur	4,15	9,5,9,21,10,3 & 4,10, 10,10,22.
Ammonius, qui & Herennius Philo, emendatur	1,24,9,19,10,6	10,23.
Aminocles	10,25	Atlantes 7,16
Amphigenia	4,7	Augusti apophthegma 9,12. 9,20
Anaxagoras Clazomenius	4,17	Auge 2,16.3,24
Anaxandriae apophthegma	9,7	Auli Gellij locus emendatur 10,25
Anaxarchi apophthegma	3,15	Ausonij locus castigatur 4,5
Anaximenes Milefius	4,17	B Agoas 4,25
Androcles	10,25	Baris 10,25
Antiochus	2,1	Bartus 3,11
Apollonij interpres	2,9.4,5.5,2	Benedictus Aegius 1,14
Appianus emendatur	5,16.6,1	Beroaldi locus 9,12.9,15.9,17
Aphaea	10,24	Bigla 8,7
Aphidna	10,25	Bilibaldus notatur 9,1.10,8 & 9
Aphnei	4,10	Biothea 1,10
Arati locus	7,26.8,19	Bisakus 8,7
Archelaus physicus	4,17	Blælus 3,11
Archidami apophthegma	9,7 & 8	Blancus Dionis interpres notatur
Archidicus	7,25	4,19.7,2.8,2.9,14.
Argos	5,16	Brassicanus notatur 2,18
Argynnis Venus, Argynnus puer.	4,4	Bria 6,17
Argyrrippa, Arpi	5,16	Britomartis 10,24
Aristocreon	1,10	Brixius 5,5
Aristodemus	1,16	Brodæus 3,1.7,15.7,22.9,23
Aristomenes	6,19	Bruconius notatur 3,7.4,25.7,7.
Aristophanes	1,7.5,7.9,23	8,3.8,12.9,8.9,21.10,11.10,17
Aristophanis scholiastes	2,5,2,8.	Brutia pix 4,11
		Brutiana filia ibid.
		Brutij 4,11 & 12
		Budæus 1,22. 3,6.4,23.4,24.
		5,1 & 2.7,12.7.18.9,8.10,19
		Cl pro D. 5,16
		Cælius Aurelianus 1,22
		Cælius Rhodiginus 1,3.1,22.
		2,24. 2,25. 4,14. 5,18.6,15.7,10.
		7,11.9,17
		Cælius Secundus 6,1 & 2. 6,23
		Calamæa vates 5,21
		Callithea 1,15
		Callicles 10,25
		Candidus Appiani interpres 1,23
		Caphisias, eiusque apophthegma.
		9,21

Car-

I N D E X.

Carme	10,24	Cornarius notatur	4,24
Carteia, Cartessus, Carpeffus	6,23	Corydalis	10,25
Caltalio	5,7. 5,11, & 12 & 13. 7, 18.	Corydi apophthegma	9,5
		Cothonisteria	10,25
		Credo, ironicum	3,6
		Cretio	2,15
		Curtius	1,23.4,8.4,20
		Cyrria	3,11
		D pro CI	10,25
		Dafius	5,16.10,25
		Deioces	8,3
		Demetrii Phalerij locus	2,9.10,22
		Demetrii interpres notatur	2,9.3,7
		Demadis apophthegma	10,18
		Democles	9,4
		Demochares	7,25
		Demonaetis dictum	3,19
		Demosthenis locus	2,3
		Dexamenus	3,5
		Diagoras Melius	10,6
		Diamastigofis Laconica	10,23
		Dictys Cretensis emendatur	2,24
		Diodori Siculi locus	1,3.1,4.1,10.
			2,9. 3,10. 4,9. 5,6 & 7. 5,14. 6,4.
			7,24.8,18.10,24.10,25.
		Diodori interpres	1,3 & 4. 2,9 &
			10,4.10. 5,7 & 8. 5,12. 6,4.7,24.
			8,16.10,25
		Diogenis Cynici apophthegma	9,
			6,9,9
		Dionis locus	1,3.1,17.3,17.4,12.
			7,2.8,2.9,18
		Dionysij Halicarnassensis locus	1,
			16.1,21.3,24.8,15.9,19
		Dionysius Longinus	1,2
		Dionysij de situ orbis interpres	4,12
		Dioscorides emendatur	5,2
		Diphoros	6,5
		Diphtheræ	7,19
		Dityli	1,3
		Donatus	2,13
		Drusi dictum	10,17
		E Brius	6,17
		Echinæ & Echinades	4,10
			n 2
		Egna-	

INDEX.

Egnatij locus	9, 11, 9, 15	Gentianus notatur	2, 11, 4, 4, 6, 2, 5.
Enarees	7, 10	9, 2 & 3	
Eobani Helli loca notatur	4, 6 & 7, 4, 9 & 10	Gesnerus	2, 6, 2, 1, 2, 2, 16, 2, 2, 2, 2, 3, 2, 3, 2, 5, 4, 2, 1, 5, 11, 7, 1, 3, 7, 1, 5, 8, 7, 9, 1, 10, 1, 9
Epaminonda apophthegma	10, 11	Glareanus notatur	3, 8
Epiphaniij locus	3, 4, 7, 18, 8, 5	Gliffanta	4, 6
Epiphaniij interpres	8, 5	Glutide	4, 18
Epostracimus	6, 8	Goupylus	8, 7
Er Pamphylius	9, 2	Gregorij Nazianzeni locus	3, 2, 0.
Erafmi loca animaduerteda.	1, 2, 1, 5, 1, 8, 1, 2, 2, 2, 1, 2, 1, 3, 2, 1, 4, 2, 2, 0, 2, 2, 1, 2, 2, 3, 3, 1, 3, 3, 3, 3, 1, 4, 3, 1, 5, 3, 1, 7, 3, 2, 2, 4, 10, 5, 4, 1, 1, 4, 5, 2, 0, 5, 2, 1, 5, 2, 2, 5, 2, 3, 6, 1, 2, 7, 1, 4 & 1, 5, 8, 2, 4, 9, 5, 9, 6, 9, 7, 9, 8, 9, 11, 9, 2, 0, 9, 2, 1, 9, 2, 3, 9, 2, 5, 10, 2, 10, 3, 10, 4, 10, 5, 10, 11, 10, 1, 3, 10, 1, 6, & 1, 7, & 1, 8, 10, 2, 5	Grynæus	7, 2, 6
Eribœa	3, 10	Guarinus notatur	9, 8
Eftomus Syneſij interpres notatur	5, 2	Guilielmus Morelius	8, 1, 9
Eudoxus	10, 2, 5	Guneus	4, 1, 0
Eumenes Cardianus	2, 1, 2	Gyraldus notatur	2, 10, 2, 1, 6, 2, 2, 1, 3, 1, 7, 6, 1, 4, 7, 2, 2, 9, 2, 3, 10, 7, & 8, 10, 2, 5
Euripidis locus	1, 7 & 8, 3, 2, 3, 8, 3, 2, 4, 4, 10	H Ama	9, 2, 2
Euryfaces	2, 2, 4	Harpinna	8, 1, 6
Eurytion	3, 5	Hartungus	1, 1, 8, 5, 1, 9
Eufebij loca	1, 1, 5, 2, 9, 2, 1, 6, 4, 9, 5, 3, 8	Haftati	4, 1, 3
Eufathij loca	1, 8 & 9, 1, 2, 4, 9, 1, 6	Hecatomphonia	6, 1, 9
Exorere ô amice fol	7, 4	Hedia	8, 2, 2
F abricius notatur	7, 1, 7	Hegendorphinus notatur	1, 5, 5
Fauorini apophthegma	1, 5	Heliodorus	3, 2, 5
Falicianus Ethicorû Aristotelis interpres.	7, 10	Hellenia proles	7, 2, 3
Ferdinandus Pincianus	3, 8, 8, 2	Heraclamon	10, 2, 5
Ferè vel plerunque, quàm variè dicitur Græcè	4, 1, 9	Henricus Stephanus,	2, 9, 3, 1, 3, 2, 2, 5, 1, 7, 5, 1, 9, 5, 2, 0, 5, 2, 3, 8, 1, 8 & 1, 9, & 2, 0, & 2, 1, & 2, 2, 9, 1, 1, 10, 3, 10, 10
Fortuna huiusce diei	1, 1, 4	Hermolaus Barbarus	1, 4, 3, 3, 3, 8, 4, 1, 1, 6, 2, 3
Frontini locus emendatur	2, 1, 2	Hermotimus	8, 3
Fulgentij locus	6, 1, 9	Herodis Attici apophthegma	1, 6
Fuchius	1, 2, 4	Herodotus	3, 1, 1, 5, 2, 6, 2, 2, 7, 7, & 8, & 9, & 10, & 11, & 12, & 13, & 14, 8, 1
G alenus emendatur	1, 2, 4	Hefiodus illustratur	1, 1, 1
Gelenij locus	1, 2, 3, 1, 2, 5	Hefiodi interpres notatur	5, 2
Germanici commentarius	6, 1, 4	Hefychius	1, 3, 2, 2, 2, 8, 5, 7, 5, 2, 1, 6, 1, 4, 6, 2, 2, 9, 1, 9, 10, 1, 9
		D. Hieronymi locus emendatur.	1, 2, 2, 6, 1, 1, 9, 1, 3
		Himeræa mulier	8, 3
		Hordo.	

INDEX.

Hædones	2, 2	Leucippe	3, 2, 5
Hyginus emendatur	1, 2, 5	Lexicon Græcum emendatur	4, 1, 1
I acobus Nicolaus Loenſis,	3, 16, 3, 2, 5, 10, 2, 4	5, 9, 7, 2, 7, 6, 7, 1, 9, 7, 2, 0, 8, 6, 10, 1	
Ianus Parrhaſius notatur	3, 8	Libanij locus	1, 5
Iaſon	4, 5	Licymnus	4, 9
Idmon	ibid.	Liuius	1, 2, 3, 2, 1, 5, 4, 2, 3, 6, 1, 5
D. Ignatij locus	10, 8	Lucar	7, 1, 7
Ignatij Interpres	ibid.	Luciani locus	2, 1, 2, 1, 1, 7, 4, 9, 4, 1, 1
Incitatus, Caligulæ equus	9, 1, 7	9, 2, 4	
Ioachimi Camerarij locus,	6, 1, 3, 6, 1, 8	Lucretij locus	1, 1, 1
Ioachimus Camerarius notatur,	2, 9, 4, 10, 8	Lycan Scarphenſis	4, 2, 3
Ioachimi Perionij locus	7, 1, 8, 8, 1, 9, 8, 2, 0, & 2, 1, & 2, 2	Lycophron	8, 1, 6
Iohannes Maria Catanæus	1, 1, 7	Lyſimachus	10, 1, 3
Ion	2, 2, 0, & 2, 1, & 2, 2	M Achonis comici locus	1, 2, 7
Iofephi locus	3, 4	Macrobij locus	3, 1, 7, & 1, 8, 4, 2, 3, 5, 1, 2, 8, 6, 8, 9, & 10
Iphicratides	10, 1	Magydaris	9, 10
Iſcæ	8, 7	Marcellus	5, 2, 7, 6
Iſidorus emendatur	1, 1, 8	Marlianus notatur	8, 8
Iulij Obſequentis locus	10, 1, 7	Maximi gnomologi locus	3, 2, 5
Iunij locus	1, 1, 8, 1, 2, 3, 1, 2, 4, 2, 6, 2, 2, 2, 5, 5, 1, 5, 6, 2, 4, 7, 1, 7, 4, 7, 1, 3, 7, 2, 5, 8, 6, 8, 11, 10, 1, 10, 9	4, 1, 9, 1	
Iuſtinus emendatur	3, 1, 1	Megacles	10, 2, 5
Iuuenalis locus	9, 2, 2	Melampigus	8, 1
Iuuenalis interpres notatur	ibid.	Memphis	5, 1, 2, 1, 0, 2, 5
L acedæmoniorum decretum ſiue pſephiſma	8, 1, 4	Merula	8, 2
Lactantij locus	3, 5	Micyllus	2, 1, 4, 6, 1, 8
Laertij locus	1, 1, 2, 4, 3, 1, 3, 7, 6	Militia plebi volenti erat	4, 2, 3
Laidos iocus	1, 7	Miſerua tibias abiciens	2, 1, 3
Langus Nicephori interpres notatur	3, 2, 3, 3, 2, 5	Minutius Felix	6, 8, 6, 2, 4
Lapus notatur	1, 1, 6	Mneſter	9, 1, 4
Lafcaris	5, 3	Mneus	5, 1, 2, 10, 2, 5
Lafus Hermionenſis	2, 2, 3, 8, 1, 5	Momemphis	10, 2, 5
Laureolus	9, 1, 4	Morrellus	8, 1, 9
Lebæda	8, 1	Mofchopulusemendatur	8, 2, 1, 8, 2, 3
Lema	9, 1, 9, 1, 9	Muretus	7, 1, 3, 8, 2, 1
Leoniceus	8, 1, 7, 4, 1, 9	Mufculus notatur	1, 2, 1, 1, 2, 3, 5, 6
Leonicus	8, 1, 7	Mynæa, Mynacus	10, 2
Leophorus	10, 2, 5	N Annius	2, 1, 3, 4, 2, 3, 6, 9, 8, 1, 3, 9, 7, 9, 9
		Natalis Athenæi interpres notatur	6, 3, 6, 1, 2, 6, 2, 0, 8, 1, 3, 9, 4, 9, 5, 9, 6
		Naubolides	4, 6
		Neander notatur	6, 2, 1
		Nebriffenſis notatur	2, 1, 5
		Nebris	

I N D E X.

Nebris	5, 12	Periclis apophthegma emendatum.	
Neoptolemus tragædus	9, 15	10, 16	
Nicocles, Nicocreon	110	Phanoclis locus	4, 4
Nomos & Nomarches	7, 18	Philelphus	5, 7, 12, 9, 8, 9, 25
Nonij locus	2, 15, 6, 16, 6, 18, 3, 20.	Philippi apophthegma	9, 14
8, 24		Philomachus statuarius	3, 21
O Bsequentis Iulij locus	10, 17	Philomelus	5, 6
Ocalee	4, 6	Philonis loca	3, 4
Ocnos funem torquet	9, 11	Philostrati locus	1, 5 & 6, 13, 21
Ochyra	1, 4	Philostrati interpres	6, 22
Octavius	6, 24	Philoxeni apophthegma	9, 6
Ogdous	10, 25	Philumenus	5, 10
Odones, cedones	2, 2	Phorbias	4, 9
Oenone, cenopia	3, 8	Phrynes dictum	1, 9, 10, 20
Oetylos	4, 7	Phurnutus	9, 19
Olenus	3, 5	Piras	1, 15
Oligoreteos	3, 17	Pius Bononienfis notatur	2, 5, 4, 16.
Onomarchus	5, 6	5, 24, 9, 17	
Opis	10, 24	Plauti locus	6, 16
Obfopæus	5, 5, 10, 21	Plerunque vel ferè, quàm variè dica- tur Græcè	4, 19
Oribasius	5, 2	Plinij locus	3, 21, 6, 13, 6, 23, 9, 11
Oscilla	6, 14	Plutarchus emendatur	1, 18, 3, 15.
Otaciij Pitholai apophthegma	3, 17	4, 4, 4, 8, 4, 21, 4, 25, 7, 26, 8, 10 & 11, 9, 7 & 8, 9, 23	
Ouidij interpres	7, 23	Plutarchus explicatur	1, 18, 3, 14.
Ouidij locus	2, 14, 3, 6	5, 1, 9, 23	
Ouidij in Ibin loca emendata	1, 10.	Plutarchi interpres notatur	2, 10.
1, 26, 3, 5, 3, 11		4, 8, 4, 25, 5, 21, 6, 19, 7, 17, 8, 4, 8, 10.	
P Aetus	1, 17	9, 23	
Palæpharus emendatur	7, 23 & 24	Poggius notatur	1, 3 & 4, 2, 9, 3, 5.
Palæphati interpres notatur	7, 23	5, 12 & 13, 10, 25	
Paulus Manuius	5, 25	Politianus notatur	1, 25, 5, 5, 6, 24.
Parthenij locus restitutus & enarra- tus	4, 24	8, 17, 9, 25	
Parthenij interpres notatur	5, 5	Politianus locus explicatur.	2, 18
Parodia quid	6, 12	Pollis	8, 22
Pasiphaë	8, 4	Pollucis interpres	7, 2 & 3, & 4, & 5
Pausaniæ locus	1, 15, 2, 20, 3, 8, 6,	Pollux emendatur	1, 1, 1, 9, 2, 2 & 3.
11, 6, 19, 10, 24		2, 7 & 8, 2, 20, 2, 25, 3, 2, 5, 7, 6, 8.	
Pedafenses	7, 11	6, 14, 6, 20, 7, 2 & 3, & 4, & 5, 9, 10.	
Pedatu primo, secundo, tertio	6, 16	10, 15	
Pegæ	3, 12	Polybij locus	1, 20 & 21, 1, 23, 4, 12.
Peribaffa Venus	8, 25	4, 13 & 14, 4, 20, 5, 3 & 4, 5, 6, 4, 10,	
Perellus	6, 21	& 11, 5, 16, 6, 15, 7, 25	
Peribœa	3, 10		

PO.

I N D E X.

Polybij interpres notatur	4, 12 &	Sobrius	6, 17
13 & 14, 5, 5, 5, 16, 6, 15		Socratis scholastici locus	3, 25
Polyani locus	1, 10, 5, 4, 6, 19	Sophocleus equus	2, 25
Princeps, pro prima	5, 24	Sophoclis locus	1, 2, 2, 25
Priscianus emendatur	4, 23, 9, 10	Spafines & Spafini Charax	8, 2
Propertij locus	9, 11	Stephanus Niger	9, 21
Profeucha	3, 4	Stephanus de verbis emendatur	2, 16
Profopites præfectura	7, 18	Strategus	9, 25
Profymnus	3, 20	Stobæus emendatur	2, 6, 2, 22, 3, 25.
Prudentij locus	2, 15	4, 21 & 22, 10, 10, 19	
Puro, ironicum	3, 6	Strabo	2, 14, 3, 12 & 13, 4, 7, 4, 16.
Pygaliz, Pygela	4, 16	5, 16 & 17, 7, 11, 7, 18, 7, 23, 8, 16,	
Quintilianus explicatur	2, 4, 3, 7	& 17 & 18, 9, 15 & 16	
R Aphael Regius	3, 8, 9, 7 & 8.	Strabonis interpres notatur	2, 10, 3,
9, 25		12 & 13, 4, 13, 4, 16, 5, 16 & 17, 7,	
Rebilus	3, 17	11, 8, 16 & 17, 9, 16	
Rhenanus	1, 22, 4, 23	Strabonis epitome	2, 14, 4, 13, 4, 17
Rhenanus notatur	1, 18, 6, 9, 9, 14	Stratonici apophthegmata	1, 10, 8,
Ribittus Xenophotis interpres	7, 22	13, 10, 2, 10, 23	
Ribittus Maximi interpres	9, 1	Struthophagi	8, 18
Riccus notatur	6, 18	Stygos aqua	4, 8
Riuius	4, 23	Subare	2, 10
Robortellus notatur	1, 23, 9, 9	Suetonij locus	9, 12, 9, 14, 9, 17, 9, 20.
Romulus Amafæus notatur	3, 1, 4,	10, 14	
18, 6, 3, 6, 23, 9, 23, 10, 24		Suidæ loca	1, 9 & 10, 1, 16, 1, 23 &
Ruellius	5, 2	24 & 25, 2, 5, 2, 19, 2, 24, 4, 14, 5, 9	
Ruffinus	6, 10	& 10, & 11, & 12, 5, 18, 6, 10, 7, 25	
Rufus	7, 6	Synefij loca	1, 18, 2, 19, 5, 2, 5, 23
in locum successit:	8, 15	Synefij interpres notatur	1, 18, 5, 2
S Abellio notatur	9, 12, 9, 15, 9, 17	Syrpe	9, 10
Sacchyphantæ	2, 3	T Acitus emendatur	3, 17, 9, 18
Sallustius	4, 23	Telecles	10, 25
Scamma	1, 22	Teleffilla	3, 16
Scaptefula	7, 20	Telephanes	9, 21
Scopæ Thessali apophthegma	3, 14	Telephori apophthegma	10, 13
Sebastianus Corradus notatur	5, 1	Tellia	4, 18
Seleuci regis facies cornigera	4, 25	Telliadæ	ibidem.
Seleuci amor in filium	ibidem.	Terræ intestina	5, 20
Senecæ locus	3, 2, 3, 7, 9, 14	Textullianus emendatur	1, 15, 8, 3 & 4
Sicyonia	1, 11	Tenuus Tenedi conditor	10, 25
Siglos	10, 15	Thaidos apophthegma	1, 8
Sigonius	1, 23, 3, 17 & 18, 6, 1	Thalpius	4, 10
Sipuntinus pontifex notatur	1, 23,	Thalamæ	8, 4
6, 15		Theocriti Chij apophthegmata	9, 3

n 4 Theo-

INDEX.

Theodoretus locus	10,8	Vdones	2,2
Theon	1,15,2,3,3,9,5,17,9,21	Veho & inueho	1,24
Theophrasti locus	5,2	Venaturam facere	6,18
Thomas Magister emendatur	2,21, 4,1,7,16	Velaræus	9,17
Thrasymedes	8,4	Velleij Patreculi locus	8,8
Thronium	4,6	Victorius	2,6,6,5,7,11,8,6
Tiberij apophthegma	9,12	Virgilij in Citi locus	1,11,10,24
Tichius & Tichioessa	10,4	Viriathus	6,2
Timagenis apophthegma	10,13	Vitus Amerbachius Epiphaniij interpres notatur	7,18
Timotheus Milesius	8,13 & 14	Viticenses	4,13
Tlepolemus	4,9	Vulceius Aeliani interpres	2,12,2,16
Trapezuntius notatur	6,22	Vulceius Polizani interpres	6,19
Trieres	10,25	Wolphius	1,17,3,2,3,6,5,8,7,9,8, 10,12,10,14
Triopas	4,9	Xenophanis apophthegma	2, 23
Trochilus	1,15	Xenophonitis locus emendatur	5,2, 6,3,7,15,9,23
Turnebus	1,14,6,5,6,12	Xylander notatur	1,17,4,19,7,2, 7,18
Valerius Maximus	2,1,6,1,8,3, 8,12,9,2	Xyrtus Betuleius	9,2
Wallia notatur	2,2,3,3,11 & 12,4,7, 4,9 & 10,5,5,5,17,6,21 & 22,7,1, 7,7, & 8, & 9, & 10, & 11, & 12, & 13, & 14, & 16, & 18, & 19, & 20, 8,1	Z Enobius	2,14,5,4,5,8,5,18, 5,20 & 21
Varinus emendatur	5,7,5,16,6,8,6, 14,8,15,8,2,3,9,16,10,1,10,9,10,19	Zetzes	8,7
		Zonara locus	1,17,10,14

GRAECARVM ALIQVOT VO.

CVM INDEX.

Αβου	6,22	άλτις	7,16
ἀγγελια	1,23	ἀλτιν & ἀλτιθεν	ibidem
ἀγκυλη	1,11	ἀλτιος	2,16
ἀφηνης	10,8	ἀλτις	6,14
ἀεινους	6,9	ἀλτιου ποιησόμενοι	7,19
ἀετταμοι	7,2	ἀλτιος	7,20
αἰνιαν	1,19	ἀλτιπαισος, ἀλτιπαισος	1,24
αἰρουμαι σῖτον, &c.	7,14	ἀλτιννης	9,15
αἰτεν	3,13	ἀλτιου	6,6
ἀδυρμα, ἀδυρματα ποιησαι	2,6	ἀλτιπη	2,16
αἰρεως, αἰριδι, αἰρι	1,8	ἀλτιος	7,17
αἰθαλια	10,25	ἀνικαλυστρος	10,25
αἰωρεω	6,14	ἀμη vel ἄμη	9,22
ἀλξήγηριον	1,24	ἀνιμώρξασθαι	5,1
			ενα.

INDEX.

ἀναφυσαν, ἀναφύσεις	9,21	διφορος	6,5
ἀπμιλίσσε	7,13	δευφορος	1,4
ἀποκλύσει	5,1	Εδικαιώθησαν	5,9
ἀπορίπτειν ἑαυτον	10,25	ειρησι, εἰκόσι	1,6
ἀποπνεν	1,10	εἶσατο & εἰσάμενος	1,5,4,4
ἀπσκήσει	5,25	εἰσάγει	10,24
ἀπυροφεν	1,10,7,13	εἰσάγειν	4,2
ἀπὸ τοῦ βελτίτου, κρατίτου, ἀφελμένου, ἀφελθμένου, &c.	1,21	εἰσάγειν φόνους	6,19
ἀπὸ τοῦ δεικναι ἐγένοντο	7,7	εἰσάγειν μέση	1,24
ἀπὸ τοῦ λαντα	2,11	εἰσάγειν	7,24
ἀρεως ἴσπειον	5,16	εἰσάγειν	8,9
ἀρξεν ἀσίκων, & ἀρξεν χειρῶν ἀδίκων	10,11 & 12	εἰσάγειν	4,7
ἀσθμιοι	8,1	εἰσάγειν	5,12
ἀρπιναι vel ἀρπιναι	8,16	εἰσάγειν	9,9
ἀσυνείτων	1,4	εἰσάγειν	1,5
ἀπτελαβ	7,16,7,19	εἰσάγειν	8,1
ἀυγη	2,16,3,24	εἰσάγειν	10,25
ἀυλητης	2,4	εἰσάγειν	10,25
ἀφαια	10,24	εἰσάγειν	10,19
ἀφηναι	4,10	εἰσάγειν	7,9
Βάρις	10,25	εἰσάγειν	7,13
βίβλος	6,19	εἰσάγειν	7,6
βίγλα	8,7	εἰσάγειν	8,21
βισαλος	ibid.	εἰσάγειν	6,8
βρύχα & βρύχος	8,23	εἰσάγειν	3,10
Γαμβρος	5,8	εἰσάγειν	1,12
γαργήσιμον	4,13	εἰσάγειν	5,2
γηγενης	1,4	εἰσάγειν	5,2,7,7
γης εντερα	5,20	εἰσάγειν	8,1
γναμιν Συμβάλλειος	9,5	εἰσάγειν	7,6
γρυνεις	4,10	εἰσάγειν	5,13
γρῶσος, γρῶσων	1,8 & 9	εἰσάγειν	6,14
γρῶσαν	9,21	εἰσάγειν	7,26
Δεξίωμα	3,2	εἰσάγειν	10,5
δεχόμερον	1,1	εἰσάγειν	8,1
Διαμωσιγαισι	10,23	εἰσάγειν	7,14
δι' ἐτῶν ἐπτα	ibid.	εἰσάγειν	5,20
δικυρτοι	5,9	εἰσάγειν	4,10
δοικεν	1,3	εἰσάγειν	1,13
διτυλοι	1,12,5,12	εἰσάγειν	8,6
διφθερα	7,19	εἰσάγειν	4,5
		εἰσάγειν	ibid.
		εἰσάγειν	10,24
		εἰσάγειν	4,2
		εἰσάγειν	6,19
		εἰσάγειν	1,1
		εἰσάγειν	1,24
		εἰσάγειν	7,24
		εἰσάγειν	8,9
		εἰσάγειν	4,7
		εἰσάγειν	5,12
		εἰσάγειν	9,9
		εἰσάγειν	1,5
		εἰσάγειν	8,1
		εἰσάγειν	10,25
		εἰσάγειν	10,25
		εἰσάγειν	10,19
		εἰσάγειν	7,9
		εἰσάγειν	7,13
		εἰσάγειν	7,6
		εἰσάγειν	8,21
		εἰσάγειν	6,8
		εἰσάγειν	3,10
		εἰσάγειν	1,12
		εἰσάγειν	5,2
		εἰσάγειν	5,2,7,7
		εἰσάγειν	8,1
		εἰσάγειν	7,6
		εἰσάγειν	5,13
		εἰσάγειν	6,14
		εἰσάγειν	7,26
		εἰσάγειν	10,5
		εἰσάγειν	8,1
		εἰσάγειν	7,14
		εἰσάγειν	5,20
		εἰσάγειν	4,10
		εἰσάγειν	1,13
		εἰσάγειν	8,6
		εἰσάγειν	4,5
		εἰσάγειν	ibid.
		εἰσάγειν	10,24

I N D E X.

ἱππεῖς & ἱππείας	2,17	Ναυκραγε	7,19
ἱμάσι	5,20. 10,25	νεῖον σόλος	9,24
ἱσάναι βοῆν	7,22	νιζέας	10,25
ἱσκαί	8,7	νιφόμενοι	8,5
ἱτέα	1,4	νομός, νομάρχης	7,18
ἱτυκίαι	4,13	νύν δὴ γνήσιμα	2,17
Καίριος, καιρία	5,5	Οηδός	10,25
καρπίτης, καρπισμός	6,9	ὀλιάνια	2,2
κάστρος	2,10	οἱ ἐν τέλει	1,5
καπτεῖν & καπτεῖν	ibid.	οἴπνες	8,1
καμπτός	5,12	οἴτυλος	4,7
καθεῖς	2,17	ὀκλαδίας	2,8
καθεκτική	8,9	ὀλιγαρητέος	3,17
καταδουκαλιῶσι	7,5	ὀρτυγονόπος, ὀρτυγοστέφος	2,5
καθαλιεύειν	8,17	οὐδάλια	2,14
καταπειραγήρια	7,12	ὀκ ἄλλως	10,8
κατάστασις	1,9	ὀ χεῖρον ἢ αὐτὰ εἰπεῖν	10,21
κήπος	7,6	ὀφθαλμιῶν	10,19
κήριον	1,4	ὀχρα	1,4
κλαίοντες καθίζειν	7,22	παιδίσκεη	4,13
κοιζῶν	2,10	πάντες, πᾶσιν	5,13
κοσμοεῖον	7,3	πυράγγιλιμα	5,25
κολυμβήθρα	1,4	παραγωγή	9,12
κυρή	3,11	πυρ' ἀσμήτω	2,9
κωθωνιστήριον	10,15	παρασημαψυχής	9,19
Λαῖξίς, λαῖξίς	7,16	πυρεσθήσω	10,25
λαβόσθρα	8,1	πυρμηλίτω	5,1
λαίμα	9,1	πυρσιῶν θειδίλω, ἄχρη	7,11
λαίμα	9,1. 9,19	πυρ' οἰνεῖ	2,9
λάχος	8,1	πυρφοδία	6,12
λόχουμα	4,10	πάστας	7,20
Μαγυδάρις	9,10	πέσι	1,18
μανιόκηπος	7,6	πέδιλα	2,2
μαντιύεας	8,1	πεπληγῶς	2,22
μάσπετον	9,10	πέπικα	9,23
μάσπετον δ' ἐλάων	9,6	πέρσεας	1,10
μελίμπτως	8,1	περιβασία	8,25
μειδίαι	2,5	περίσσια	3,10
μελιθόσια	3,10	περιεπτε	7,8
μησιικός	6,9	περιτέλιετμη, περιτέλιετμη	8,19
μήτεις	4,9	πυκίποι	5,16
μνηστήρ	9,14	πυκίαι	3,12
μνησῖα vel μνησσωεῖου χαλκῶ	7,24	πύσιμα	2,2
μνησῖα	10,2	πυθίων, πυθῶν	7,13

πολύ-

I N D E X.

πολύκνημον	5,6	συμφέρεας	5,1
πουσιμύλοι	5,16	σύν ἄγριον	4,13
πρητῆριον	8,1	συσκευάζεται	5,25
πρὸ κρησίου	7,24	σφύρα, σφύρα	10,2
πρῶτος	3,8	σῶσι	7,1
πρῶτος ἀδύω	8,1	Τεθριποστέφος	7,20
πρῶφρατα	ibid.	τειχίς, τειχέσσου	10,4
πρῶτου	3,4	τράμα	1,9
πρῶτου	8,1	τράμας	3,11
πρῶτου	5,7	τρίτης	10,25
πρῶτου	4,13	τρίτης	4,14
πρῶτου	ibid.	τρίτης	9,1
πρῶτου	3,20	τύλη, τύλος	1,3
πρῶτου	5,8	τύλος	ibid.
πρῶτου	1,18	τύλος	1,3. 4,7
πυρκαῖα, πυρκαῖα	4,16	Υδρεία	7,24
πυρκαῖα	1,4	ὕλας	7,9
Ρ' ἄπιαμα	6,9	ὑπόβρυχαι, ὑποβρυχαι	8,23
ῥινοπούλη	4,13	ὑποβρυχαι	1,4
ῥοιζέειν	ibid.	ὑποπίνειν	9,23
ῥυτήρ	1,18	Φάγρη	8,1
Σακχόφάντω	2,3	φειθίαις εἰρήνη στέφαι	5,15
σέριφος, σέριφος	5,21	φύρμα	9,19
σίγλος	10,15	φορῖον	1,9
σικυῶνια	1,11	φρύγεςον	7,3
σιμοί	8,18	φύραγον	ibid.
σκάμμα	1,22	φυσῶν	9,21
σκαπτή ὕλη	7,20	Χάριον, pro nauilo	10,25
σκαλοθρίον	2,8	χρεία	6,10
στολκίω	2,17	χρῆσιμα	8,25
στυλῆ	4,10	ψαλλόμενος	10,3
στυλῆς, στυλῆς	9,25	Ωρη	6,21
στουθεφάρι	8,18	ὠρεῖαν	7,16
στυλοκίπος	2,7	ὠρεῖαν	8,21

F I N I S.

Emendationum aliquot correctio.

Pag. 7, vers. 10, lege paronomafia. 8, 14, succentia. 12, 24, βακροφόντα. 17, 3, à fine, τὰ δὲ τῶ παύρα, βασιλία ἢ, &c. 20, 14, ἐπὶ τὰ δὲ τῶ. 20, 18, εἰς τὴν σκλήνη. 20, 28, ἐξοσλον. 24, 4, ἢ ἔζηρητην ἀξίωτες. 114, 10, pro Atabyrio. 182, 4, veru confingenda. 190, 5, CAPVT XV I I I. 190, 21, nouus Iustini interp. 242, 26, lacunosè. ibid. vers. ult. indicem. Item lib. 8, in principio 15, cap. lege pro x, e.

Alia leuissima quaedam operatum festinationi condonabit equus lector.